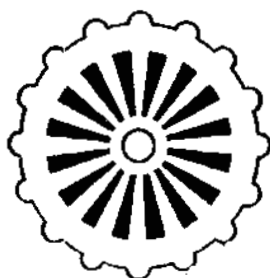

බුද්ධජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 28-29

සුත්‍රාන්තරිපිටකයෙහි

22-23 වන ග්‍රන්ථය

ථේරගාඨාපාළි

බුද්ධකන්තිය

පඤ්චම භාගය

ලඛනා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

**මාකඩවර විහාරාධිපාසී
පණ්ඩිත කර්මමිත්තිගොඩ සුමනසාර සඨවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද**

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

බු. ව. 2550
ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 28-29

The Twenty-second and Twenty-Third Book in the

Suttanta-Pitaka

Khuddaka- Nikāya (5) (6)

22-23

THERAGĀTHĀ PĀLI

&

THERIGĀTHĀ PĀLI

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita

Karahampitigoda Sumanasāra Thera

at the Mākadawara Vihāra, Hingula

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පට්භතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ව විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානාමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදන්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”**

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැභීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිඳිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ව සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සර්වඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
චිරියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, චිරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුළ
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළුවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී විරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

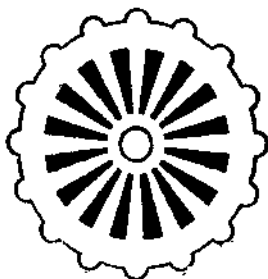
"අමකං දදෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මනුසාසති"
(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හෝ අමානය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ නිමිථ විධිවංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සච්ඡෙදා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,
සමින්ද රණසිංහ.
2009.06.28

බුද්ධජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 28

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

22 වන ග්‍රන්ථය

ථේරගාඨාපාළි

බුද්ධකතිකාය

පඤ්චම භාගය

ලඬකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

**මාකඩවර විහාරාධිපාති
පණ්ඩිත කර්නම්පිටිගොඩ සුමනසාර සඨවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.**

**බු. ව. 2550
ක්‍රි. ව. 2006**

සුභානන්දිවතෙ
ථේරගාථාපාලී

සුත්‍රානන්දිවතයෙහි
ථේරගාථා

**“තථාගතස්සවෙදිතො භික්ඛවෙ ඛම්මපිනසො පිට්ඨො, පිරොවති
නො පටිච්ඡන්තො”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද
ඛම්ම හා පිනස විවෘත වූයේ බබලයි. ඛැසුනේ නො බබලයි.”**

(අභිඥානාරතිකාය - තිකතිපාතය - හරණ්ඩුවගල, 9 සූත්‍රය.)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25,362 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළු පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:25,362 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

සංස්කෘත නිවේදනය	XXIII
ත්‍රිපිටක සමපාදක මණ්ඩලය	XXIV
සංඥාපනය	XXV
පාලිකේතය — PĀLI ALPHABET	XXXIX
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XLI
විසයසූචි	XLIII
පෙළ හා පරිච්ඡේද	2-287
ගාඨාදිපාදානුකූලමණිකා	291
සංඥාදායකානුකූලමණිකා	306
විශේෂපදානුකූලමණිකා	310

සංස්කාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටක පාළියෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයට අයත් ණුදගන් මහසභාවේ ඤාදුග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි අටවැන්න වූ ථෙරගාථා පාළිය බුද්ධජාතනී ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථාලයෙහි අටවැනි (28) වැන්නට පැමිණෙයි. ලඛිකාබෞද්ධ-මණ්ඩලය මගින් ප්‍රාරබ්ධ වූ සහකාරයින් අතුරෙහි අතීතයින් ප්‍රශසා වූන් දුර්ඝට වූත් නවීන් වූයේ ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ සිය බසින් අරථා ප්‍රකාශ කිරීම ය. ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ ඇඟහුම් පරිදි ථෙරගාථාපාළිය ද පරිවර්තනය වූ තුළු නමුදු එය විධිමත් පරිවර්තනයක් නො වූයෙන් ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලය විසින් එය සපුරා පරිවර්තන කරන ලෙස පණිවිඩ කර්මසිසි-ගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේට පවරාදෙන ලද්දේ ය.

බොහෝසෙයින් බුදුරදුන්ගේ සමුඛලාභක වූ මහරහතුන් විසින් තමන් තමන් වහන්සේගේ අධිගත ගුණ ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙන් ද උදහ වශයෙන් ද ඒ ඒ අවස්ථායෙහි ප්‍රකාශ කළ ගාථා යථා විධින් ථෙරගාථා-යෙහි සංගාතීන් වූ ඇත. බුද්ධකාලීන මහවිදෙයිය ව්‍යවහාරය ද බැස-ගෙන සිටි ධර්මානු විසිනුදු ගැමුරු වූ ථෙරගාථාපරිවර්තනය සුකර නො වේ.

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චනොදය පිරිවෙන්හි ආචාර්යවරයකු ව සිටි සිංහල පාළි සංස්කාරක භික්ෂු දාසිඛාදී ගෘහාන්තරයෙහි ද ව්‍යාකරණ තාක්ෂණය ඉතිහාස පුරාවිද්‍යාදී ශාස්ත්‍රාන්තරයෙහි ද, ධර්ම විනය විෂයෙහි ද අකුටිල-ඥාන ඇති කරගම්පිරිගොඩ සුමනසාර පණ්ඩිත සථවිරයන් වහන්සේ පරිවර්තකාරයීය නිසිසේ සිදුකළ අතර ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන් පිළිබඳ වූ විවිධ දුර්මත පහළ කරනුවනට පිළිතුරු සපයන භාරගම් සංඥපනය ද ග්‍රන්ථය පරිශීලනය කරනුවන් ගේ පහසුව සඳහා වෙන වෙන මැ ගාථාදි-පාද සංඥනාම හා විශේෂ පදයන්ගේ අනුක්‍රමණිකා සුවි ද මහත් පරිශ්‍රම-යෙන් සපයනලද වෙයි.

මේ කාරයීය සපුරාලීම සඳහා ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයේ උපදෙශක එකාබද්ධ අමරපුරමහානිකායේ සභාපති බලන්ගොඩ මහානායක සථවිර-පාදයන් වහන්සේ ද ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයේ සභාපති අහංගමා විදුම්භු පරිවෙණාධිපති දක්ෂිණලඛිකායේ ප්‍රධාන සම්පාදක-සථවිර පාදයන් වහන්සේ ද සහාය වූහ.

ශාසනාසුචරිතයෙහි හෙතු වූ මේ මැ කාරයීයට පුරෝගාමී ව සිටි ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ හවත්නු ද මුද්‍රණයෙන් ප්‍රචාරය කිරීමෙහි උත්සුක වූ සාංස්කාරික අමාත්‍යාංශයේ සුබිනු ද මුද්‍රණශිලීනු ද මෙයින් ජනිත කුසල-ඵලයෙන් සුබිත වෙන්වායි ආශංසනය කරමින.

ලඛිගම ලඛිකානද සථවිර
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ
ප්‍රධාන සම්පාදක.

1972 ජනවාරි 22 වැනි දින

ත්‍රිපිටක කාරයීලයේ දී ය.

කොලඹ මහා නායක වාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

එක්සත් අමරපුරමහානිකායේ සභාපති අග්ගමහාපණ්ණික බ්‍රහ්මදාස ගොඨ ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අභංගම විද්‍යාවන්‍යපරිවේණාධිපති පණ්ණික කෝදාගොඩ ශ්‍රී ඥානාලොක - දසසිංහලාභිකායෙනි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවිච්ඡොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්ය පණ්ණික ලබ්‍රහ්ම ලභිකානන්ද - කෝවිච්චි ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රිධම් මහාසංඝසභාවේ, අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

දෙමටගොඩ ධම්පුතාශ්‍රම විද්‍යාලයාධිපති පණ්ණික පරවාහාර පඤ්ඤානන්ද (ඩී. ඊ. ලන්ඩන්) කොළඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිතුලේ-මාකබවර විහාරාධිවාසී පණ්ණික කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

ලේඛකාධිකාරී:

බෞද්ධාලොක මාවතේ බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති පණ්ණික දොරගමුවේ ධම්මපාල කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ කල්පිතවර්ෂ 2513 වැන්නෙහි ඇසල පුරපසළොස්වක් දවස් දඹදිවැ බරණැහැ ඉසිපතන නම් වූ මූලාලිංගි දී කොණ්ඩකුඤ්ඤ තෙරණුවන් ප්‍රමුඛ පස්වග මහණුනට දම්සක් පැවැතුම් සුඛත් දෙසා කොණ්ඩකුඤ්ඤ තෙරණුවන් සෝවන්පෙලෙහි පිහිටුවා නිකිම්නිගා අවපාලවිස දවස් 'භද්දිය' තෙරණුවන් ද දියවක් දවස් 'වප්' තෙරණුවන් ද තියවක් දවස් 'මහානාම' තෙරණුවන් ද ජලවක් දවස් 'අය්ඨ' තෙරණුවන් ද සෝවන් පෙලෙහි පිහිටුවා විසේති දවස් අනාතමලසාණ සුත්‍රදේශනායෙන් පස් දනා වහන්සේ මැ රහත්පෙලෙහි පිහිටුවා එහිහිසු භාවයෙන් පැවිදි උපසපත් කිරීමෙන් පිහිටුවා චදල සම්බුදු සසුන් ගෙබ වූ 'සුභුති' ආදි දෙසිය සිව්සැටක් පමණ වූ කාතකාත්‍ය සථරිවරෙණයෙන් විසින් කිරුමිම ප්‍රීතිසෞමනසයෙන් උදනාදි විසින් භාෂිත වූ ගමිථි රාථි ඇති ශුන්‍යතා ප්‍රතිසංයුක්ත ආයුධම් ප්‍රකාශක ගාථා අට්ඨගාථා නම් වෙයි.

එහි ඇතැම් ගාථා ඒ ඒ තෙරවරුන් විසින් තමන් තමන් අභිගම කල මහපලසුර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කිරීමෙන් උපන් ප්‍රීතිසෞමනසයෙන් කියු උදග වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා තමන් තමන්ගේ සමාපත්තිවිහාර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කිරීම් වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා පාවිච්ඡා වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා පිරිනිවන් සමයෙහි සාසනාගාරයේ නේතර්‍යාණික භාවය ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙනුදු එළව්වා ඇත. එහිදී ස්වයම්ප්‍රතිභාසායෙන් ප්‍රකාශිත ගාථා ද බුදුරජාණන් වෙත අසා උගත් ගාථා ද ඇත. එහිම ගාථා එක්රැස් කොට සංකීර්තිකාලයෙහි 'මහානාමාස' මහරහත් තෙරණුවන් ප්‍රමුඛ සංකීර්තිකාරක කීර්තියුර මහතෙරවරුන් විසින් සුත්‍රාදි නවංගත සාසනාගාරයෙහි ගාථාසහයෙහි ලා සංගීතිය යා. ග්‍රහණධාරණයෙහි පහසුව නිසා නිපාත වර්ග වශයෙන් විභාග කොට උද්ගතසංග්‍රහ ද කරනලද්දේ යැ. තුන්පිටකයෙහි දක්නාලැබෙන නානාවිධ සංග්‍රහ ප්‍රභේදයෝ සංකීර්තිකාරක තෙරවරුන් විසින් මැ කරනලද වෙති. එය නිසා විනාශවීකාමයෙහි. "බුද්ධවචනං සංකීර්තනෙන මහාකසසපමුඛෙන වසිගණෙන අයං ධම්මො, අයං චිත්තයො, ඉදං පඨමබුද්ධවචනං, ඉදං මජ්ඣිමබුද්ධවචනං, ඉදං පඨමබුද්ධවචනං, ඉදං විනයපිටකං, ඉදං සුත්තනිපිටකං, ඉදං අග්ගිමමපිටකං අයං දීඝනිකායො -පෙ- අයං බුද්ධකනිකායො ඉමානි සුත්තාදිති නවංගතානි, ඉමානි චතුරාර්ථිති ධම්මකධම්මසංගානිති ඉමං පභෙදං වචනපෙත්‍යාව සංකීර්තං. න කෙවලං එතතකමෙව අඤ්ඤාමි උද්ගතසංග්‍රහ, වග්ගසංග්‍රහ, පෙත්‍යාලසංග්‍රහ, එකකනිපාත දුකනිපාත ආදි නිපාතසංග්‍රහ, සංයුත්තසංග්‍රහ, පණණාසක සංග්‍රහාදිමනෙකවිධං. කියු පිටකෙසු සන්දේශනාමානං සංග්‍රහපභෙදං වචනපෙත්‍යා එවං සතතති මාතෙහි සංග්‍රහිතං"¹යි.

ථෙරගාථා නිපාත විසින් එකකනිපාතය පටන් බුද්ධ නිපාතය හිමි කොට එකිනෙක වැඩි ගිය නිපාත තුළගෙන් ද ඉක්බිති සොළස නිපාත යැ විහරිනිපාත යැ සිංසනිනිපාත යැ වත්තාලිසනිපාත යැ පඤ්ඤානිපාත යැ සට්ඨිනිපාත යැ සත්තනිපාත යැ යන සත් නිපාතයෙක්ද හි එක්විසි නිපාතයෙකින් සමන්විත වෙයි.

එකකතිපාතයෙහි වර්ග දෙලොහෙක, එක් වර්ගයෙකු තෙරවරු දස-
දෙනා බැවින් දෙලොස්වගෙහි තෙරවරු එක්සියවසි දෙනෙක, ගාථා
එක්සිය වස්තෙහි. දුකතිපාතයෙහි වර්ග පහෙක, තෙරහු එකුත්පනසෙක,
ගාථා අවසානුවෙකි. තිකතිපාතයෙහි තෙරහු සොළොස් දෙනෙක, ගාථා
අවසානුවෙකි. චතුකතිපාතයෙහි තෙරහු තෙලොස් දෙනෙක, ගාථා
දෙපනසෙකි.* පඤ්චකතිපාතයෙහි තෙරහු දෙලොස් දෙනෙක, ගාථා
සැටෙකි. ඡකතිපාතයෙහි තෙරහු තුදස් දෙනෙක, ගාථා සුවාසුවෙකි.
සත්තකතිපාතයෙහි තෙරහු පස් දෙනෙක, ගාථා පන්තියෙකි. අවධික-
තිපාතයෙහි තෙරහු තිදෙනෙක, ගාථා සුවස්තෙකි. නවකතිපාතයෙහි
එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා නවයෙකි. දසකතිපාතයෙහි තෙරහු සත්-
දෙනෙක, ගාථා සැත්තැවෙකි. එකාදසකතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක,
ගාථා එකොළොහෙකි. ද්වාදසකතිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා
සුවස්තෙකි. තෙරසතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා තෙලයෙකි.
චුද්දසතිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා අවසිත්තෙකි. සොළසතිපාත-
යෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා දෙකියෙකි. විසතිපාතයෙහි තෙරහු
දසදෙනෙක, ගාථා දෙසියපන්සැටියෙකි. තිංසතිපාතයෙහි තෙරහු
තිදෙනෙක, ගාථා එක්සියපයෙකි. වත්සාලිකතිපාතයෙහි එක් තෙර
කෙනෙක, ගාථා දෙසැටියෙකි. පඤ්ඤසතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක,
ගාථා පස්පනසෙකි. සංවිහිතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා අව-
සානුවෙකි. සත්තතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා එක් සැත්තැවෙකි.
ගාම තෙරහු දෙසිය සුසැට දෙනෙක, ගාථා එක්දහස් දෙසිය එකානුවෙකි.

සමානනාමික තෙරවරු: එක් බදු හම් ඇති නොයෙක් තෙරවරු
ථෙරගාථායෙහි හමු වෙති. එහි 'අබ්බුතන' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක:
පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණුකුලයෙකු වෙදපාරප්පාඨ වැ සිට
දෙවරම් වෙහෙර මහ උලෙලෙහි බුද්ධානුභාව දකෑ පහන් සිහින් පැවිදි වැ
රහත් වූහ, දෙවැනි තෙරණුවෝ සබ්බිව්ව තෙරණුවන්ගේ නැගැණියන්ගේ
පුත්‍ර වෙති, ඔබ ද සැවැත්නුවර බමුණුමහසල් කුලයෙකු උපන් කෙනෙකි.
'අහස' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ මහබෙහෙර සිව්විසර
රජහුගේ පුත්‍රණු කෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බ්‍රාහ්මණ-
වංශික වෙති. 'උත්තර' නමින් හෙරණ කෙනෙක් ද තෙරණු කෙනෙක් ද
වෙති. හෙරණෝ රජහහනුවර බමුණු මහසල් කුලයෙකු උපන්නෝ ය,
තෙරණුවෝ සාකෙත නුවර බමුණු කුලයෙකු උපන්නෝ ය. 'උත්තීය'
නමින් තෙරවරු තිදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණු
කුලයෙකු උපන් කෙනෙක, දෙවන තෙරණුවෝ මලාරාජකුමාරයෙක,
තුන්වන තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යාරාජකුලයෙහි උපන් කෙනෙකි.
'උසහ' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: එක් කෙනෙක් කොතොල්ලටැ
ආශ්‍යකුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූහ, අනෙක් තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්පුර
ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූහ. 'බිතක' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක:
පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බ්‍රාහ්මණවංශික වෙති, මහමුගලන්
තෙරණුවන් කෙරෙහි පැහැද පැවිදි වූහ, දෙවැනි තෙරණුවෝ කොතොල්-
ලටැ බමුණු කුලයෙකින් නික්මැ බුදුරදුන් වෙතැ පැවිදි වූහ. 'කොතම'
නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: රජහහනුවර බ්‍රාහ්මණ කුලයෙකින් නික්මැ
පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, කිඹුල්වත්ති ශාක්‍යාරාජකුලයෙන් නික්මැ
පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'පජ්ඣක' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක:

* මෙකල ඇත්තේ දෙලොස් තෙර කෙනෙකි, ගාථා අවසානුවෙකි.

එක් තෙර කෙනෙක් මහවිරටි 'ජේතන' නම් ගම මාංශකිරික රජකුගේ පුතණුවෝ යැ, අනෙක් තෙරණුවෝ සැවැත්තුවර කොතොල් රජකුගේ පුරෝගිනියන්ගේ පුතණුවෝ යි. 'නිසං' නමින් තිදෙනෙකු; පළමු තෙරණුවෝ බුදුරදුන්ගේ සැත්දණියන්ගේ පුතණුවෝ යැ, දෙවැනි තෙරණුවෝ රොරුව රට රජ වැ සිටි අවුත් පැවිදි වූවෝ යැ, තුන්වන තෙරණුවෝ රජගහනුවර වෙදපාරප්පායා බ්‍රාහ්මණ කෙනෙකි. 'දෙවසන' නමින් දෙදෙනෙකු; පළමු තෙරණුවෝ ගිහි කලා මාංශකිරික රජකෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්ති ශාක්‍යාරාජකුලයෙන් පැමිණියෝ යි. 'නායක' නමින් දෙදෙනෙකු; වමපානුවර සිටු කුලයෙකින් තිත්ම පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, සැවැත්තුවර කුලයෙකෙකින් තිත්ම පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'පාරකපිය' නමින් දෙදෙනෙකු; පළමු තෙරණුවෝ රජගහනුවර බ්‍රාහ්මණවංශික කෙනෙක, ත්‍රිවෙදයෙහි පාරප්පායාගේ යැ, පරාසරගොත්‍ර ඇත්තෝ යැ, දෙවැනි තෙරණුවෝ සැවැත්තුවර බුදුණු-මහසල් කුලයෙකින් තිත්ම සසුන්ගත වූවෝ යැ, ත්‍රිවෙදයෙහි පාර-ප්පායාගේ යැ, පරාසරගොත්‍රයෙහි උපන්නෝ යි. 'වජ්ජිපුත්ත' නමින් දෙදෙනෙකු; පළමු වැන්නා විශාලානුවර අමාත්‍ය පුත්‍රයෙක, දෙවැන්නා විශාලානුවර ලිච්චිවරාජපුත්‍රයෙකි. 'වනාවස' නමින් දෙදෙනෙකු; එක් තෙර කෙනෙක් කිඹුල්වත්ති 'වජ්ජිකොත්ත' බ්‍රාහ්මණයන්ගේ පුත්‍ර වෙති, අනෙක් තෙරණුවෝ රජගහනුවර අශ්වකුලයෙකු බ්‍රාහ්මණ කෙනෙකි. 'විමල' නමින් දෙදෙනෙකු; පළමු තෙරණුවෝ රජගහනුවර අශ්වකුලයෙකු උපන් කෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ බරණැස්හි බ්‍රාහ්මණ කුලයෙකු උපන් කෙනෙකි. 'සුමන' නමින් දෙදෙනෙකු; පළමු වැන්නා කොතොල් රට බ්‍රාහ්මණයෙක, දෙවැන්නා අනුරාධා තෙරණුවන්ගේ උපාසක කුලයෙකු උපන් කෙනෙකි. 'සොසාන' නමින් දෙදෙනෙකු; සැවැත්තුවර දුගි කුලයෙකින් තිත්ම පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, රජගහනුවර නොපාන කුලයෙකින් තිත්ම පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'හාමිත' නමින් දෙදෙනෙකු; දෙදෙන මැ සැවැත්තුවර බ්‍රාහ්මණවංශිකයෝ යැ, පළමු තෙරණුවෝ ගිහි කලා පොළහකු විසින් දහව කරනුලැබූ බිරිය මරණ පත් වීම නිසා සංවෛශයෙන් පැවිදි වූහ, දෙවන තෙරණුවෝ දහමෙහි පැහැද පැවිදි වූ කෙනෙකි.

දෙතැනෙකු එක තෙරණුවෝ; එක් මැ තෙරණුවන්ගේ ගෘහ දෙකැනෙකු සහිග්‍රහ කළ තැන් ද පෙරගෘහයෙහි වෙයි. කිඹුල්වත්ති ශාක්‍යවංශික තෙර කෙනකු වූ කිඹිල (කාමිල) තෙරණුවන්ගේ ගෘහ ඒකකනිපාතයෙහි දෙළොස් වන වර්ගයෙහි දුකතිපාතයෙහි දෙවන වර්ගයෙහි ඇත. එකකනිපාතයෙහි ගෘහයෙන් තමන්ගේ සංවෛශයත් පැවිද්දත් ප්‍රකාශ වෙයි. දුකතිපාත ගෘහයෙන් ආයුමෙන් 'නන්දිය' තෙරණුවන් හා 'සමග්‍යවෘත' ප්‍රකාශ වෙයි. සැවැත්-තුවර බ්‍රාහ්මණවංශික සාරාසපිය තෙරණුවන්ගේ ගෘහ විකතිනිපාතයෙහි දෙකැනෙක දක්නා ලැබේ. පළමු ගෘහ බුදුරදුන් ධර්මානුකූලයෙහි උත්තමන්ගේගෙන් ඉන්ද්‍රියභාවනා සුත්‍රානුකූලයා අසා උගෙන ඉන්ද්‍රිය නිග්‍රහ වශයෙන් වදාරනලද යැ, දෙවන ගෘහ බුදුන් පිරිනිවි කල්හි තමන්ගේ ද පිරිනිවන ආසන්න කල්හි මත්තෙහි හිඤ්ඤාත්මය උපිච්ඡිවෙන් ප්‍රකාශ කරන්නට වදාරනලදි. පුණ්ණමාසකේරගෘහ ද දෙකැනෙකු වෙයි. එකක නිපාතයෙහි පළමුවන වගා දහ වන ගෘහවත් දුක නිපාතයෙහි තුන් වන වගා සවන ගෘහත් පුණ්ණමාස තෙරණුවන්ගේ යැ. එකක නිපාතයෙහි

පුණ්ණමාස තෙරණුවන් සැවැත්නුවර 'සමිද්ධි' නම් බමුණුගුණේ පුතණුවන් බව අට්ඨකථායෙහි සඳහන් වෙයි. දුකතිපාතයෙහි පුණ්ණමාස තෙරණුවන් සැවැත්නුවර කෙළෙඹ කුලයෙහි උපන් බව අට්ඨකථායෙහි දැක්වෙයි. මේ හැර වසතු විසින් දෙක ම එක් බඳු වෙයි. 'මාළුඛිකාපුතන' තෙරණුවන්ගේ ගාථා ඡක්කතිපාතයෙහිත් විසතිපාතයෙහිත් ඇත. ඡක්කතිපාත ගාථා නැගන්ට ධර්මදෙශනා වශයෙන් වදාරනලද යැ. විසතිපාතගාථා පාඨත්ඡක්ක කාලයෙහි තමන්ගේ ආරාධනායෙන් බුදුරදුන් සැකෙවින් දෙසු දහම් මැනවින් උගත් බව ප්‍රකාශ කරනුවට වදාරනලදී.

ගාථා සංඝ්‍රහ: ථෙරගාථාවෙහි ඇතැම් ගාථාසංඝ්‍රහ එක් මැ කරුණෙහි එක් මැ සම්බන්ධ ඇත ද, ඇතැම් ගාථාසංඝ්‍රහ නානාකාරණයෙහි නානා-සම්බන්ධ ඇත්තේ යි. එහි දු ඒ ඒ තෙරවරුන් විසින් සම්බන්ධිතයන් ප්‍රකාශිත ගාථා මෙන් මැ පළමු බුදුරදුන් වෙත අසා උගෙනැ පසු වැ ඒ ඒ කරුණෙහි ලා අත්‍යුපහාසිකා කොට ප්‍රකාශ කරනලද ගාථා ද වෙයි. ධම්මපද, උදනගාථා, ඉතිවුත්තකගාථා ආදිය ථෙරගාථායෙහි වැදගත්තේ මේ අයුරිනි. ඒ ඒ තෙරුන් ප්‍රතිපත්තිමාඨයට යොමු කරවනු පිණිස අවමාද විසින් බුදුරදුන් වදාළ ගාථා මැ යළි පිළිවෙත් සඵල වූ කල්හි උදන වශයෙන් ප්‍රකාශ කරනලද අවසාන ද ඇත. එක් මැ ගාථා නොයෙක් තෙරවරුන් විසින් වදාරනලද අවසාන ද වෙයි. වාචනාමාඨයෙහි ආ ගාථා මැ අත්‍යුප-හාසිකා කොටගත් සේ යැ.

බුද්ධභාග්‍රීන වංචනා මාඨය: පත්සාලිස් වසක් පමණ වූ බුදුරදුන් ධර්මාන කාලයෙහි මැ විධිමත් සංඝසංවිධානයක් ද ක්‍රමවත් භික්ෂු අධ්‍යාපනයක් ද වී. යම් යම් ධර්ම කොටස් මුළුපාඨ වශයෙන් අනාවැසියනට හදාරවනලදී. එකල ධර්මගණ විනයගණ විසින් ගණ දෙකෙන් විස. කොසමැ නුවර සොමිනාරාමයෙහි දු අනාවැසියන් පත්සිය බැගින් වූ ධර්ම-ගණයෙක් ද විනයගණයෙක් ද වී. "ඉධ භික්ඛවෙ ඵඤ්චෙවං පුගගලො ධම්මං පටිසංපුණ්ණති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උද්‍යාං ඉති-වුත්තකං ජාතකං අභ්‍යුත්තධම්මං වෙදලං" ¹ ආදී තත්ති දැක්වෙන පරිදි පෙළදහම සුත්ත යැ ගෙය්‍ය යැ වෙය්‍යාකරණ යැ ගාථා යැ උද්‍යා යැ ඉති-වුත්තක යැ ජාතක යැ අභ්‍යුත්තධම්ම යැ වෙදලං යැ යි යාසනාභින නවයෙකැ ලා සංඝ්‍රහ කොට හදාරනලද බව පෙනෙයි. බුදුකතිකායෙහි ඇතුළු වැ සිටුනා අභිධම්මපිටකයන් සූත්‍රානුට්ටකයෙහි නිදද්දසයන් පටිසම්බද-මග්ගයන් අගසවු දම්මනෙවි සාරිසුන් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් මැ වාචනාමාඨයට නඟා අනාවැසියනට හදාරවනලද යැ. විනයෙහි ප්‍රාති-මොක්ඛසංගා වාචනාමාඨයට නැගී අමමසක් පාසා උද්දෙගයට පත් වැ තිබිණ. ධම්මපදය ද වාචනාමාඨයට නැගී තුබූ බව පස්වැනි කපුස් මහරජු ධම්මපදා අටුවා ගැටපදයෙහි ලා "බුදුන් සදස් මෙභියර දෙගනා 'ධම්මපද' නම් යි වෙන් කොට හදාරන බැවින්" යනුවෙන් කියති. "බුදුකපාඨ" සැකැසි ඇති අයුරින් මැ එය ගණවාචනා සදහා උපයෝගී කරගත් මොලික පාඨ්‍ය ග්‍රන්ථයක් බව පෙනෙයි. මහාසම්මාදන තෙරණුවන්ගේ අනාවැසි සොණදම්භණ්ණ තෙරණුවෝ සුත්තනිපාතයෙහි අට්ඨකවග්ගිය ගාථා බුදුරදුන් හමුයේ වාක්කරණභවපත්ත වැ කියා කරුණවාක්කරණ ඇති හි-ක්ෂුන් අතුරෙහි අගනැත් ලදහ. සාසනී සතුපයෙන් නඟාගත් ධාතුකරවුගෙකැ "සපුට්ඨසං මහකවනසන අවසිත්තා සොනස" යනුවෙන් උන් වහන්සේගේ

1. මහාසංඝරාජ - දුර්ගමලාභසුත්ත

නම දක්නාලැබේ. එකල සුභගතිමානය ද වාචනාමාගීයට නැගී තුබූ මව් එයින් පෙනෙයි. බුද්ධකතියායෙහි ඇතුළු වූ සිවුනා සෙසු ග්‍රන්ථ හත ද කිව-
සුත්තේ මෙය මැයි ප්‍රථමසයෙහි සිහින වූ අභිබ්බමපිටකයන්
සුභගතාපිටකයෙහි බුද්ධකතියායෙන් පුද්ගලයන්ට නො පැවරීමේ එක්
හේතුවක් නම් එය බුද්දරුන් ධර්මානුකූලයෙහි මැ වාචනාමාගීයට නැගී
ගණ්වාචනාමාගීයෙහි පැවතීම යි වෙනත් නොයෙක් තත්ති ඇති ශාථා
ථෙරගාථායෙහි ඇතුළු වීමටත් නොයෙක් තෙරවරුන් එක්ම ශාථා ප්‍රකාශ
කිරීමටත් හේතු මින් සිතාගත හැකි ය.

ජේරගාථා සෙසු ශ්‍රේණි වෙනත් තැන්: යට දැක් වූ පරිදි නොයෙක්
හේතු නිසා බොහෝ ථෙරගාථා සුභගතාපිටකයෙහි ථෙරගාථායෙන් පිටත්
නොයෙක් තත්ති දක්නාලැබේ. ආධුනිකයන්ට ප්‍රයෝජන පිණිස ඒ
තැන් ථෙරගාථාඛක පිළිවෙළින් මෙහි දක්වා ලමින:

ඤාණධ්‍යානානේරගාථා: 15, ධම්මපද නිකවග්ග, දසකතේරගාථා:
17, ධම්මපද නාගවග්ග, ඤාණධ්‍යානානේරගාථා: 19, ධම්මපද දණ්ඩවග්ග
නිකුතේරගාථා: 39, දේවතා සංග්‍රහ, ඤාණධ්‍යානානේරගාථා: 44, යහබ්-
සංග්‍රහ - සංග්‍රහ, ඤාණධ්‍යානානේරගාථා: 46, මාරසංග්‍රහ - සමිඳුසුභ, චජ්ජි-
පුනානේරගාථා: 62, වනසංග්‍රහ - චජ්ජිපුනානසුභ, එඤ්ජනි-
තේරගාථා: 68, උදහපාළි - සාරිපුතසුභ, සුභාමතේරගාථා: 74,
දසකඛ්ඛානර නාථවග්ග, ගණ්ථාපරාගසුභතතේරගාථා: 77, ධම්මපද
නාගවග්ග, රාධිතේරගාථා: 133, 134, ධම්මපද යමකවග්ග, මහාබුද්ධතේර-
ගාථා: 142, බ්‍රහ්මසංග්‍රහ - අනිකවිජ්ජසුභ, ගොරඤ්ඤානානේරගාථා:
145, මාරසංග්‍රහ - දුර්ග ආසුසුභ, ඤාණධ්‍යානානේරගාථා: 147, 148,
අතිසමයසංග්‍රහ - සංගාථසුභ, උපවෘත්තතේරගාථා: 185, 186, බ්‍රාහ්මණ-
සංග්‍රහ - දෙවතිනසුභ, ධම්මපාලතේරගාථා: 204, චතුක්කඛ්ඛානර -
පුඤ්ඤානිකසුභ, සකකසංග්‍රහ - දළිඳුසුභ, පඤ්චකඛ්ඛානර -
පඤ්චකසුභ, අභිභූතතේරගාථා: 256, 257, බ්‍රහ්මසංග්‍රහ - අරුණවති-
සුභ, සහියතේරගාථා: 275, ධම්මපද යමකවග්ග, බ්‍රහ්මදහනතේරගාථා:
442 - 445, බ්‍රාහ්මණසංග්‍රහ - අකේකාසක සුභ, සිද්ධිමතතේරගාථා:
447, උදහ පාළි සොණවග්ග - උපොසථ සුභ, ලඤ්ඤානිකදළියතේර-
ගාථා: 470 - 473, චතුක්කඛ්ඛානර - රූපපමාණ සුභ, මහාකම්මාන-
තේරගාථා: 498, ධම්මපද යමකවග්ග, සිද්ධිමතතේරගාථා: 507 - 509,
චතුක්කඛ්ඛානර - පුඤ්ඤානිකසුභ, පඤ්චකඛ්ඛානර - පඤ්චකසුභ,
සකකසංග්‍රහ - දළිඳු සුභ, සොනාපනති සංග්‍රහ - පඨම අනාථරිණික-
සුභ හා සංගාථක සුභ, කාථදසීතේරගාථා: 531, 532, බ්‍රාහ්මණ-
සංග්‍රහ - උදයසුභ, සොණතේරගාථා: 640 - 644, අභිභූතර ඡක්ක-
නිපාත - සොණසුභ, දදසීතේරගාථා: සියල්ල 689-704 ඡක්කඛ්ඛානර -
නාගසුභ, (690, 697 ශාථා දෙකේ මඳ වෙනසෙකි.) රධිපාලතේරගාථා:
769 - 788, මජ්ඣිමනිකාය - රධිපාලසුභ (775 ශාථාව මජ්ඣිමනිකායෙහි
නැත) මාලුකිකාසුභතතේරගාථා: සියල්ල 794-817, සලයකන සංග්‍රහ -
මාලුකිකාසුභ සුභ, සෙලතේරගාථා: සියල්ල 818 - 841, මජ්ඣිමනිකාය -
සෙලසුභ, අභිභූතමාලතේරගාථා: 866 - 886 මජ්ඣිමනිකාය - අභිභූතමාල-
සුභ, අනුරුද්ධතේරගාථා: 902 - 904, අධිකඛ්ඛානර - ගහපඨවග්ග,
905, 906, බ්‍රහ්මසංග්‍රහ - පරිනිබ්බානසුභ, දිසනිකාය - පරිනිබ්බානසුභ,
ආර්ථසුභතතේරගාථා: 991, 992, ධම්මපද අරගනවග්ග, 993, 994, ධම්මපද
පණ්ඩිතවග්ග, 999, උදහපාළි නන්දනවග්ග - සාරිපුත සුභ, 1000,

වනසංයුත - පද්මපුප්පුත, 1010, 1011, අභිසමය සංයුත - සංඝාඨ-
සුත, ඉතිවුත්තකපාළි - සක්කාරසුත, අනාදෘතේරගාථා 1019 - 1025,
මජ්ඣිමනිකාය රථපාලසුත, 1030, ධම්මපද ඡරාවග්ග, 1051 දීඝනිකාය -
පරිච්ඡිකාසුත, මහානිකායපථේරගාථා 1084, ඉතිවුත්තකපාළි -
සුක්කධම්මසුත, මොග්ගල්ලානපථේරගාථා 1170, 1171, භික්ඛුසංයුත -
නවකතිකවුසුත, 1187 දෙවනා සංයුත - ජේතවනසුත, දෙවපුත්ත
සංයුත - අනාඨපිණ්ඩිකසුත, නිකුසුසංයුත - මහානාග සුත, 1192 - 1213,
මජ්ඣිමනිකාය මූලපණ්ණාස - මාරතජ්ජනිකසුත, චංගිසථේරගාථා 1214 - 1218, චංගිස සංයුත - නිකඛිනන සුත,
1219 - 1223, අරභිසුත, 1224 1227, පෙසල අභිමඤ්ඤසුත, 1228 1132,
අනාදු සුත, 1233 - 1336, සුභාසිත සුත, 1237-1239, සාරිපුත්තසුත,
1240 1243, පචාරණසුත, 1244-1251, පරොග්ගසුත, 1252 - 1254,
කොණ්ඩඤ්ඤසුත, 1255 - 1257, මොග්ගල්ලානසුත, 1258 ගග්ගරාසුත,
1259 - 1268 චංගිසසුත (මෙහි මද වෙනසකි).

සංඛාත්කාරීන තෙරවරු.

ප්‍රථම සංඛිච්ඡියෙන් බොහෝ කලකට පසු වාස කළ තෙරවරුන්
නිදෙනතුන්ගේ ගාථා සංග්‍රහ තුනක් ථේරගාථාගෙහි දක්නාලැබේ.
දුක්ඛිපාතයෙහි චිත්තසංකතේරගාථා ය; ජිකකතිපාතයෙහි තෙකිච්ඡකානි-
තේරගාථා ය; දසකතිපාතයෙහි එකවිහාරිකතේරගාථා ය; යන තුන යි.

තෙකිච්ඡකානි: මුත් වහන්සේ ව්‍යුගුණ (බු. ව. 162 - 186) රාජ-
සභායෙහි සිටි 'සුඛඤ්ඤ' නම් බ්‍රාහ්මණයකුගේ පුතණුවෝ යි. සුඛඤ්ඤගේ
ප්‍රඥපාටවයන් උපාය කොශලයෙන් තෙරෙහි ජිහ්වා පරවග වූ වාණිජ
බිමුණු උපක්‍රමයෙන් රජු ලවා සුඛඤ්ඤ දකගෙහි ලැවී. එපවත් ඇසු
තෙකිච්ඡකානි පලාගොස් වනවාසී තෙරුන් වෙත පැවිදි වූ රහත් වී.¹

විතසොක: මුත් වහන්සේ ධම්මාගොක රජුගේ කතිට්ඨබ්බායා බව අධි-
කථායෙහි සඳහන් වෙයි. එහි සඳහන් පරිදි විතසොක කුමර ක්‍ෂත්‍රිය
ශිල්පය සපුරා උගත්තේ ය; ගාඨජීවිතයෙහි දී ම; 'හිරිදත්ත' තෙරණුවන්
ඇසුරෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයන් අභිධම්මපිටකයන් හදුරා එහි විශාරද වී.
දිනක් මස්වලු කමිහි කපුවා අතින් කැටපන ගෙන බලා සිට සිරුරෙහි
වලින පලිතාදීන් දුකා සංවෙගයට පෑමින් විදහිනා වඩා හුන්සෙහි ම;
සෝවන් වූ හිතියා ප හැරිනා ගොස් 'හිරිදත්ත' තෙරුන් වෙත පැවිදි වූ
තො බෝ දවසෙකින් රහත් වී.²

එකවිහාරික: ථේරගාථායෙහි 'එකවිහාරික' නමින් හැඳින්වෙනුයේ
ධම්මාගොක (බු ව. 218 - 255) මහරජුගේ කතිට්ඨ කොහොටුරු 'නිසා'
තෙරණුවෝ යි. උන් වහන්සේගේ චරිතකථාව ථේරගාථාවකථායෙහිත්
විනායට්ඨකථායෙහිත් දක්නා ලැබේ. පළමු මිහදිවු ගෙන සිටි 'නිසා' කුමරු
සපුන්ති පහන් අසුරා ථේරගාථාවකථායෙහි නො දක්වෙයි. එය "කෙනෙහි
උපායෙන - කිසි උපායෙනින්" යනුවෙන් සඳහන් වෙයි. විනායට්ඨකථායෙහි
සඳහන් පරිදි නිසා තෙරවන සැකෙවින් මෙසේ ය: නිසා තෙරණුවෝ
නම් අගොක රජහුගේ එකමාතෘක බ්‍රාහ්ම වන 'නිසා' කුමර වෙයි. රජ අභි-
ෂේකයට පෑමින් ඔහු සුවරජ තන්හි තැබී. දිනක් හෙතෙම විනායට ගියේ

1. ථේරගාථාවකථා - හෙවිමු. 440 පිටුව

2. ථේරගාථාවකථා - හෙවිමු. 295 පිටුව

මහමුළු රැළක් කෙළිදෙලන් කල් යවනු දැක, මෙසේ සිතී: “තණබුදුන මුවනුදු මෙසේ නම් රජගෙයි ප්‍රණීත අහර වළද මොළොක් යහන්හි හෝනා මේ ශ්‍රමණයාකාපුත්‍රයෝ කෙතෙක් නම් මනාප ක්‍රීඩා නො කෙරෙත් ද?” කියා යි. රජහට ද එ බව දැන්වී. රජ උපායෙකින් ඔහුට කරුණු වටහන පිණිස සත් දවසකට රජය පවරා, සියලු රාජපරිහාර ද දෙවා, සත් වන දවස ඔහු භාතනය කරන බවට ද තථිතය කෙළේ ය. මරණයෙන් බියපත් කුමර සිත්සේ සනාත නො කෙළේ ය, අහර නො වැළඳී ය, යහනය නො කෙළේ යි. ඔහුගේ සිරුර වැහැරී ගියේ ය. රජ සත්වන දවස් කුමරු කරා පැමිණ සිරුර වැහැරී ගැමට කරුණු වටාලේ ය. මරණ බියෙන් ශ්‍රී පිළිවදන් දින. එබස් ඇසු රජ ‘තෙපි පරිවර්තන මරණ දක්මින් සිත්සේ ක්‍රීඩා නො කළහු ය. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ආයාස ප්‍රයාසොපතිබ්බ මරණය දක්මින් කෙසේ නම් ක්‍රීඩා කෙරෙත් ද?’ කී. කුමර මථ්‍යාදුමේ හැරීයා සසුන්හි පහන් වී. දිනක් මුවදඩ ගිය කුමර තෙම අරතෙහි වැඩිහුන් යොනකමහාබමමරකකිත තෙරුන්ට වලාකකු සල්අත්තෙකින් පවත් සලන්නා දැක, පැවිද්දෙහි සිත් බැඳී එයට රජුගෙන් අවසර යැදී. රජ හොයෙක් අසුරින් කරුණු කියාත් නවතනු නොහි කුමරු පෙරහරින් අශොකාරාමයට වඩාගෙන ගියේ ය. එහි පටිනසරයෙහි මහාබමමරකකිත තෙරුන් වෙත පැවිදි වූ “කියා” විදහිනා වඩා රහත් වී. 1

දිව්‍යාවදානායෙහි චිත්තශෝකා: සජ්ඣාන්තවාදී බෞද්ධග්‍රන්ථයක් වූ දිව්‍යාවදානෙහි දු විතශෝක චරිතයෙක් වෙයි. එය සමහර කරුණු අතින් අසමාන වුවද වස්තු විසින් ‘කියා’ චරිතය හා සැසඳෙයි. එහි දැක්වෙන පරිදි ‘විතශෝක’ අශෝක රජුගේ කනිටු සොහොටුරු ද සුවරජ ද වෙයි. තීර්ථක සමය ගෙන සිටි ගෙනම අශෝක රජුගේ නොයෙක් අවවාදයෙහිදු වුදු සමයට නො නැමී. දිනක් මුවදඩයමට වනයාත්‍රා කළ විතශෝකයාට වනයෙහි දෙළොස් හවුරැද්දක් මුවද්වලෙහි පඤ්චතාපයෙන් තැවෙමින් කථනපත් කරන, වනමූලපරිහාරයෙන් යැපෙන, වල්කල හඳුනා, තණ ඇතිරියෙහි හෝනා තවුසෙක් හමු විය. සුවදක් විවාල කල්හි ගෙ මෙසේ කී: “සාතුකාලයෙහි වල්මුවන් කෙළිදෙලෙහි යෙදෙනු දකුන් මැ රාගයෙන් දුවෙමි. ඒ මිස අත් කිසි දුකෙක් නැත” කියා යි. එබස් ඇසු විතශෝකයාට මෙ සිතවී: “මොහට මෙතෙක් කල් මෙවන් කථනපසිසුදු රාගය ප්‍රතිණ නො වී නම් ප්‍රණීත සිටුපසය වළදන ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ කෙසේ නම් රාග ප්‍රසාණ කෙරෙත් ද, රජ ඔවුන් කෙරෙහි මූලා වෑ සත්කාර කෙරෙයි” කියා යි. මෙ පවත් රජහට ද දැන් වී. රජ තෙම උපායෙකින් ඔහට කරුණු වටහන පිණිස ඇමැතිකන් කැඳවා මන්ත්‍රණය කොට තමා සනාතාභාරයට ප්‍රිවිසි කල්හි විතශෝක කුමරු රාජාභරණයෙන් සරසා සිහසුන් අරවන්නට තියොග කෙළේ ය. ඔහු එසේ කළහ. රජ ‘තමා ජීවත් වෑ සිටිය දී සිහසුන අත්කරගැනීම ගැන විතශෝක වඩයට නියම කෙළේ ය. ඇමැත්තෝ ඔහුට අහයදන ඉල්ලූහ. රජ භාතනය සත්දවසකට කල් තබා, එතෙක් රාජ්‍යය පවරා සියලු රාජපරිහාර ද දෙවී. දවස්පතා වඩයට පමුණුවන දිනයත් ඉකුත් දින ගණනත් ඔහු හමුයේ කියා වී. සත් වන දවස් ඔහු වෙත පැමිණි රජ කිම නැටුම් ගැයුම් වැයුම් ආදී රාජොපහාර කිසි ලෙස පැවැත්වී දු සි විතශෝකගෙන් විමසී. ‘මරණය මැ සිහි කෙරෙමින් සිටි තමා ඒ කිසිවක් නුදුටු නො ඇසු විරු යා’යි විතශෝක පිළිවදන් දින. එබස් ඇසු රජ තෙම නොයෙක් ජාතියකයෙහි මරණ හසින් ගස පත් වෑ ‘මරණසති’

වඩන ශ්‍රමණශාසනපුත්‍රයන්ට කෙලෙස සමූදායාර් නො වන පරිදි වටහන පිණිස මේ උපාය කළ බව පැවැසි. 'විතශොක' බුදු සමයෙහි පහන් වූ කුර්කුටාරාමයට ගොස් අභිඤ්ජාපාන යස තෙරුන්ගෙන් බණ අසා රජුගෙන් අවසර ගෙනෑ පැවිදි වෑ රහත් වී.¹

පළමු දැන් වූ 'නිසංසරේ' වරිතයක් මෙහි දක්වූ 'විතශොක' වරිතයක් වසතු විසින් එකක් මැ බව පෙනෙයි. දිව්‍යාවදානයෙහි 'විතශොක' නමට 'නිසංසරේ' වසතු ව එක් වූ සැටියෙකි. ථෙරගාථාත් එහි අඩුවාත් අනුව 'විතශොක' පැවිද්දට යන්නේ මහලු වියේ දී යැ. ඔහු පළමු මිසදිටු ගෙනැ සිටි බවෙන් ද නො පැහේ. 'විතශොක' ගෘහස්ථිතයෙහි මැ සුත්‍රානිවමි දෙකින් විශාරද වූ සිටියේ යැ. ගිහිබිම්හි මැ සෝවත් වූ පැවිදි වූයේ 'ගිරිදත්ත' තෙරණුවන් වෙත යැ. දිව්‍යාවදානයෙහි 'විතශොක' පැවිදි වූයේ 'යස' නම් තෙර කෙනකුන් වෙත යැ. මිසදිටු ගෙනැ සිටියේ 'නිසංසර' කුමර යැ. එහෙත් එ කුමරු පැවිදි වූයේ මහළු වියෙහි නො වූ තුරුණු වියෙහි මැ යැ. අශොක අභිෂේකයෙන් සතර වැන්න වූ බුදුන් පිරිනිව් දෙසිය දෙවිසි වැන්නෙහි යැ. එයින් ථෙරගාථායෙහි සඳහන් 'විතශොක' යනු නිසංසර තෙරුන්ගේ අපරනාමයක් ලෙස ද ගත නො ගෙයි. නිසංසර කුමරු පැවිදි වූයේ අශොකාරාමයෙහි පටිංකසර වැසි යොග්‍යක මහා බුද්ධරත්නික තෙරණුවන් වෙත යැ. දිව්‍යාවදානයෙහි 'විතශොක' පැවිදි වූයේ කුර්කුටාරාමයෙහි යස තෙරණුවන් වෙත යැ. මෙසේ සලකත් මැ දිව්‍යාවදානයෙහි විතශොක වරිතය ථෙරගාථායෙහි විතශොක තේර වරිත නිසංසරේ වරිත යන දෙකින් එක ද වරිතයක් හා සමග සැසැදීම නො හේ.

සංඛ්‍යා විසදායනා:

චතුක්කතිපාතයෙහි තෙරවරු හෙළෙත් දෙනෙක් ද ගාථා දෙපනසෙක් ද ඇතැ'යි උද්දානයෙහි සඳහන් වෙයි. එහෙත් එහි දැන් තෙරවරු දෙළොස් දෙනෙකි. ගාථා අටසැලියෙකි. එක් තෙර කෙනකුත් ගිලිහිනිය හේ යැ. විසති නිපාතයෙහි ගාථා දෙසිය පන්සැලියෙක් ඇතැ'යි උද්දානයෙහි සඳහන් වෙයි. දැන් එහි ගාථා දෙසිය සිව්සැලියෙකි. සියලු ථෙරගාථා එක්දහස් එක්සිය හෙසැටෙකැ'යි ද තෙරවරු දෙසිය සියයටෙකැ'යි ද ග්‍රන්ථමාන උද්දානයෙහි සඳහන් වෙයි. දැන් ගාථා සංඛ්‍යාව එක්දහස් දෙසිය අනුඵසෙකි. උද්දානසංඛ්‍යාවට වඩා ග්‍රන්ථයෙහි සංඛ්‍යාව එක්සිය අටවිස්සෙකින් වැඩි වෙයි. තෙරවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව ද නිපාත උද්දානසංඛ්‍යා අනුව ගතහොත් දෙසිය හැටපහක් වියයුතු යැ. චතුක්කතිපාතයෙන් ගිලිහුණු ථෙරනාමය හළ විට දෙසිය සුභට හා සැසැදෙයි. එයින් පෙනෙනුයේ ග්‍රන්ථමාන උද්දානය අවසාන මහාසංඛ්‍යායනාව වූ තුන්වන සංඛිතිකාලයට පළමු මැ චතුක්කතිපාතයෙහි හෙළෙත් වැනි තෙරුන්ගේ නම ගිලිහි තුබූ බවෙකි. උද්දානයෙහි ගාථාසංඛ්‍යාවත් ග්‍රන්ථයෙහි විද්‍යමාන ගාථාසංඛ්‍යාවත් අතර වෙනස වීමට මනා යැ. නිපාතාවසාන උද්දානයෙහි නිර්දේශ සංඛ්‍යා එක් සොට ගත් කලා එය දැන් පවත්නා ගාථාසංඛ්‍යාව හා සමග මැනැවින් සැසැදෙයි. වෙනස ඇත්තේ ග්‍රන්ථමාන උද්දානයෙහි සඳහන් ගාථාසංඛ්‍යාවෙහි යැ. මේ වෙනසට හෙතුව අනෙකක් නො වූ ප්‍රථමසංඛ්‍යායනයෙහි සංඛිති වූ ථෙරගාථා සංඛ්‍යාව නො වෙනස් සොට පවත්වාගෙන ඊළ ගසි සැලකුව මනා යැ. ථෙරසංඛ්‍යා ගිණිමේ දී චතුක්කතිපාතයෙන් ගිලිහුණු තෙරුන් බැහැර සොට ඇති නමුදු ගාථාසංඛ්‍යා දැක්වීමේ දී ඒ තෙරුන්ගේ ගාථා චතුක්ක

1 දිව්‍යාවදාන - 272 - 278 පිටු, මිහිලා විද්‍යාපිටුකායක 1959.

(i) මිහුරයෝ, උත්තේ නාද, නිල්කණ්ඩ මිමි, ගලායන දියදහර, අහස පැතිරීයිරි වැසිවලාකුළු යන මේ සුඤ්ජ වස්තූන් එක්තැන් වීම කම්බියක් රකිය දල්වන උද්දීපනවිභාවයෝ යි. එහෙත් එය දුළුක තෙරුන් දුටුයේ භාවනාවට යොග්‍ය සාතුසත්‍යය එළාබැසිරි සැටියෙනි. (78 පිටුව)

(ii) අහස පැතිරීයිරි වැසිවලා ඉතිරයන කොක්පෙල ගලායන ගිරිනදිය, ගංඉවුරෙහි පලබර දඹරුක්වදුළු, මැහියන්ගේ ගමගිරිනාදය, ගිරිකදුරු යන මේ කරුණු කවියකුගේ හෙත් පිනවන කන් පිනවන සාය පිනවන දිව පිනවන සුඤ්ජ වස්තු යැ, රකිභාව උද්දීපන කරන විභාවයෝ යි. අජ්ඣන්තෝ හදි ගම්පයෙහි ගිරිගුහාවකා වාස කළ 'සප්පක' තෙරණුවන් ගට කී සුඤ්ජ වස්තූන්ගේ එක්තැන් වීම දුටුයේ විවේකවාතයට යොග්‍ය ජනශුන්‍ය තපොගුම්මකා සාතුසත්‍යය එළාබැසිරි අයුරිනි. (100 පිටුව)

කාමී පුරුෂයාගේ යොගියාගේ එක් මැ කාමිනිය දක්නේ දෙඅසුරෙකිනි. කාමීපුරුෂයාගට කාමිනිය කාමාවස්ථාවකි, ශුභාලබ්ධියෙකි. හෙ එහි ඇලෙයි, ලැගෙයි. එහෙත් යොගියාගට ඔහු අශුභාලබ්ධියකි. හෙ එහි නො ඇලෙයි, නො ලැගෙයි, කලකිරෙයි, විරක්ත වෙයි. මෙසේ මැ කම්මාන් කම්මාප්‍රවෘත්ති වහන්සේගේ එක් මැ ලොව දක්නේ වෙන් වෙන් අයුරිනි කරුණු මෙසේ හෙයින් ථෙරගාමා කාව්‍යාරවනා ලෙසත් තෙරවරු කවියත් ලෙසත් ගැනීම 'හැම පද්‍යයක් මැ කාව්‍යයෙකැ'යි මූලාශ්‍රයෙන් කරන වරදෙකි.

විශේෂ ප්‍රයෝග:- පාළියෙහි සුලභ නො වූ ශබ්දප්‍රයෝග ද ථෙරගාමා-යෙහි දක්නාලැබේ. පහත පළ වන්නේ එවැනි ශබ්දප්‍රයෝග යි.

'වඤ්චිතාසෙ' 'ශබ්බිලික්ඛමානාසෙ': 'වඤ්චිතා' 'ශබ්බිලික්ඛමානා' යනු ථෙරගාමායෙහි 'වඤ්චිතාසෙ' 'ශබ්බිලික්ඛමානාසෙ' (ගා. 102) යනුවෙන් දක්නාලැබේ. 'ගෙ කෙවි බුද්ධං සරණං ගතාසෙ' ආදී ශ්‍රී මූලපාළියෙහි දු විරල වූ පෙතෙහි මේ ප්‍රයෝගය වෙදහාභාවට මැ විශේෂ වූ 'දෙවතා:' 'බ්‍රාහ්මණාසා:' යනාදී ප්‍රථමා බහුවචනස්වරූප වෙයි. 'වඤ්චිතාසා:' 'ගතාසා:' ආදී වෛදික ව්‍යවහාරය 'වඤ්චිතාසෙ' 'ගතාසෙ' ආදී විසින් සිටී.

'වඤ්ඤං': 'වඤ්ඤං' යන අජ්ඣන්ති උත්තමපුරුෂ එකවචනාඛ්‍යාතය 'වඤ්ඤං' කියා ථෙරගාමායෙහි (621) ගොදහලද්දේ යැ. "කරසා කාසත්තං මජ්ඣන්තිමිති" යන සුත්‍රයෙහි 'කත්තමජ්ඣන්තිමිති' යන යොගව්‍යාහයෙන් අජ්ඣන්ති ආඛ්‍යාතයෙහි 'ස' කාරාගමයට ව්‍යාකරණයෙහි අවසාන කබ්‍ය ලදී. එහෙත් එවන් රූප පාළියෙහි සුලභ නො වේ. ථෙරගාමායෙහි 'අනුසුඤ්ඤං' (157), 'පච්චෙක්ඛිතං' (169, 347, 765), 'පරිවත්තිතං' (215), 'අගමිතං' (258), 'උදික්ඛිතං' (268), 'මඤ්ඤිතං' (342, 424), 'අවිතං' (487), 'අගුඤ්ඤිතං' (1061) ආදීන් මේ ප්‍රයෝගය බහුල වූ දක්නාලැබේ.

'කුඤ්ඤාසු': 'කුඤ්ඤා' ශබ්දයෙහි පඤ්චමි එකවචනය 'කුඤ්ඤාසු'යි ථෙරගාමායෙහි (43) දක්නා ලැබේ. මෙසේ මැ 'නඛ්ඤා' 'අසිත' ශබ්ද-යන්ගේ පඤ්චමි එකවචනය ද 'නඛ්ඤාසු' 'අසිතාසු' යයි ගොදහලද වෙයි. මෙද ප්‍රාකෘත ගතියි.

‘කිසියකි’: ‘කියකි’ යන අව්‍යාකර්ෂය ‘කියකි’ යනුවෙන් පෙරහැරැගෙන (446) සඳහන් වෙයි. සංස්කෘතයෙහි ‘ව්‍යායකි’ යන්නෙහි ප්‍රාකෘතකර්ෂය යි. මෙසේ ම, ‘පලවති’ යනු ‘පිලවති’ (104) කියා ද ‘ව්‍යායකි’ යනු ‘විභවකි’ (819) කියා ද යොදන ලද්දේ යි.

‘පාමිංසු’: ‘ප’ පූර්ව ‘මා-පමාණේ’ බාහුයෙහි අර්ථනීති ප්‍රථමපුරුෂ බ්‍රහ්මවිභාග්‍යාතය ‘පමිංසු’ යනු වෙයි. එය ‘පාමිංසු’ යනුවෙන් පෙරහැරැගෙන (469) යොදන ලද්දේ ය. මෙසේ ම, ‘කසියං’ යනු ‘කයං’ (381) කියා ද ‘විභවකි’ යනු ‘විභවං’ (1096, 1097, 1098) කියා ද යොදන ලද්දේ යි.

සිංහල පරිවර්තනය

බෞද්ධ මණ්ඩලයේ අරාධනය පරිදි කරන ලද මෙහි පළමු පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලය තැනූ කරලීමෙහි නොසමත් විය. එයින් එය නැවත පරිවර්තනය කිරීමේ භාරය අපට පැවරිණි. මේ කායීයෙහි අප මෙහෙය දිරිමත් කිරීමෙන් අනුග්‍රහ කළාහු ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලයේ සම්පාදක තත්හි සිට අපවත් වී වදල මහොපාධ්‍යාය දැනවිණි පරිවර්තන ශ්‍රී වජ්‍රසූත්‍රානිධාන කොළඹ නවකෝරළේ ප්‍රධාන සභිකයා සභාමානුෂ්‍යයෝ යි. අප විසින් පෙළ ද සකස් කොට පරිවර්තනය කිරීම 1957 දී භාරදෙන ලදි. මුද්‍රණකායී සංවිධානය ක්‍රමවත් නොවීම ප්‍රකාශය මෙතෙක් පමා වීමට හෙතු විය.

පරිවර්තනයේ දී ඡායානුච්ඡාද සාරාංශයෙන් පෙළට ලංවන සේ අනුවාද කිරීම අප අනුගමනය කළ පිළිවෙත යි. දුබ්බාධ විය හැකි යයි සිතූණු සම්භර නැතෙකැ භාවානුච්ඡාදය ද කළමින. අවිච්ඡාදන පිණිස පෙළට බැහැරින් ගන්නා ලද වචන වෙන් කොට වරහන් තුළ යෙදුමින. ශෝධනයේ දී මානවිච්ඡාදන හැඟුණු පාඨය ගෙන ගුණානන්දයෙහි දක්නා පාඨානන්ද අධ්‍යාපිත වශයෙන් ඒ ඒ තත්හි දක්වායුමින. අවශ්‍යතාව ගුරු කොට ගනුමින.

මේ කායීයෙහි අපට යම් බඳු සාමප්‍රකාශයක් වී නම්, ඒ ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයෙහි ප්‍රධාන සම්පාදක, මොල්ලිගොඩ ප්‍රචාරකයෙකු පිරිවෙන්නි උපප්‍රධාන, වායානී පණ්ඩිත ලබ්‍රහ්ම ලබ්‍යානන්දානිධාන කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රිවිමුච්ඡාදනසභායෙහි අනුනායක සභාමානුෂ්‍යයන් වහන්සේ විසින් අප බිමිවිනය යඛ්‍යායානෙහි යිසංඝයා කිරීමෙන් කරන ලද අනුග්‍රහය මැ වෙයි. උන් වහන්සේන් ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයෙහි සහායක, අභංගම විදුලිච්ඡාදන පරිවෙණානිපතී ත්‍රිපිටකවාගිසාර පණ්ඩිත කෝදගොඩ සූත්‍රාලෝකානිධාන දක්ෂිණ ලබ්‍යානේ ප්‍රධාන සභිකයා සභාමානුෂ්‍යයන් වහන්සේන් මෙය මුද්‍රණ අවසානයෙහි දුට්ඨිකානායක සභා ශෝධනයෙන් අනුග්‍රහ කළහ. ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයෙහි උපදෙහක, අභංගම පණ්ඩිත බ්‍රහ්මගොඩ අනන්ද මෙමුහුයානිධාන එකාබ්‍රහ්ම අමරපුරිකායේ මහානායක සභාමානුෂ්‍යයන් වහන්සේ ද සද්‍රපදෙහයෙන් අනුග්‍රහ කළහ. දෙමටගොඩ බිමිදිනායුම විදුලියානිපතී, ත්‍රිපිටක සම්පාදක පණ්ඩිත පරිවර්තන පසුකුසුම (බී ඒ) කොළඹ නවකෝරළේ ප්‍රධාන සභිකයා සභාමානුෂ්‍යයන් වහන්සේන් කොළඹ බෞද්ධාලෝක විහාරානිපතී ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ලෙඛනානිකාරී පණ්ඩිත දෙරගමුවේ බ්‍රහ්මපාල කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන සභිකයා සභාමානුෂ්‍යයන් වහන්සේන් කානගුනා පුරික වැ සඳහන් කරමින.

තවද අපගේ ගුරුතුම වූ වාද්දවේ මොල්ලිගොඩ ප්‍රචච්ඡොදය පිරිවෙන්හි අභිපති විමලකීර්ති ශ්‍රී ඉන්ද්‍රජෝති අරියවංසාභිධාන කොට්ඨේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රිහිමි මහාසංඝසභායෙහි මහාභායක ස්වාමීන්‍යයන් වහන්සේ ද උස්සාපිටියේ ශ්‍රී සුධම්මාලංකාර පරිවේණාධිපති අලුපන ශ්‍රී සුමනතිස්සාභිධාන සතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සංඝභායක ස්වාමීන්‍යයන් වහන්සේ ද අපගේ ප්‍රවුජ්‍යාවායී මාකඩවර විහාරාධිපති වෑ සිටි අපවත්ව්වදල දෙහිදෙණියේ පෙමානන්දුභිධාන මහාසංචාර ස්වාමිපාදයන් වහන්සේ ද හිතුලේ බෝදිමළු විහාරාධිපති මුච්චිපියේ ශ්‍රී ජනරතනාභිධාන සතරකෝරළ මහදිසාවේ උපප්‍රධාන සංඝභායක ස්වාමීන්‍යයන් වහන්සේ ද කාතවේදීහැවියෙන් සිහි කරමහ. ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කරවීමෙහි නිසිකත ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුවත් එහි සාංඝකාත්මක දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරිමණ්ඩලයත් පුරෝගාමී වෑ ක්‍රියා කළ ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලයත් මෙහි මුද්‍රණ කාන්තය මැනවින් කළ සහදෙහි මුද්‍රණාලයෙහි කාන්තමණ්ඩලයත් බෞද්ධමහාජන යාගේ ප්‍රශංසාවට ලක්විය යුත්තාහ. හැමට සහමොක් සුව පනමහ.

කරහමපිටිගොඩ සුමනසාර.

බු. ව. 2514 ජනවාරි 21 දින

ක්‍රි. ව. 1972

මාකඩවර විහාරස්ථානයේ දී යැ,

හිතුල.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ ා ඉ ා ඊ ා උ ා ඌ ා එ ා ඔ ා

CONSONANTS

	කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞna		
	චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña		
	ටta	ඨtha	ඪda	ඬdha	ණna		
	භra	ථtha	දda	ධdha	නna		
	පpa	ඵpha	බba	භbha	මma		
යya	රra	ලla	වya	සsa	හha	ලla	අංm

කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කෝko
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛෝkho
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගෝgo

Conjunct - Consonants

කකka	කඤකāṇṇa	භුtra	මම්mpha
කඛkka	කඞකāṇṇha	ඉදda	බබ,බඞmba
කජkya	කඡකāṇṇca	ඉඳdha	මඞmbha
භ්rikri	භ්ඡ,භ්ඤkha	ද්dra	මම්mma
කචkva	භ්ඡ,භ්ඣkja	ඉ,ඉදdva	මඞmha
ඛජkhyā	ඛඣකāṇṇjha	ධධdha	ඞ,ඞයyya
ඛඡkha	ච්chra	නනnta	ඞyha
ගගga	ඞ,ඞඤttha	ඞntha	ල්lla
ගඝgha	ඞඳdda	ඞnda	ල්lyā
ඞකnka	ඞඳddha	කඞndha	ල්lha
භුgra	ඞඞṇna	නනnna	මඞwha
ඞඞkha	ඞඞnta	නනnha	ඞssa
ඞඞṅga	ඞඞntha	ප්ppa	ඞsma
ඞඞṅgha	ඞඞ,ඞඞnda	ප්ඵppha	ඞsva
චචcca	ඞඞnha	බබbba	ඞhma
ච්ඡccha	නනnta	බඞbbha	ඞhva
ජ්jja	ඞttha	ඞbra	ල්lha
ඡඣjha	ඞtva	මම්mpa	

ආ ආ ා ඉ ා ඊ ා උ ා ඌ ා එ ා ඔ ා

බුද්ධකනිකායෙ පෙරගාථාපාළි

විසයසූචි

විසයා

පිට්ඨකයා

එකකනිපාගයා

2-50

පටිමොවගෙයා

2- 6

1.	සුභුතීතේරගාථා	2
2.	මහාකොට්ඨිතතේරගාථා	2
3.	කඝ්ඛාතේරගාථා	4
4.	පුණ්ණතේරගාථා	4
5.	දබ්බතේරගාථා	4
6.	සිතවතීය සමභූතතේරගාථා	4
7.	හලුලිගතේරගාථා	4
8.	වීරතේරගාථා	6
9.	පිළිඤ්චවත්තේරගාථා	6
10.	පුණ්ණමාසතේරගාථා	6

පටිමො වගෙයා නිට්ඨිතො.

දුතියො වගෙයා

8 10

11.	චූළච්චත්තේරගාථා	8
12.	මහාච්චත්තේරගාථා	8
13.	චන්ද්‍රච්චත්තේරගාථා	8
14.	චන්ද්‍රච්චත්තේරසාමිකේරගාථා	8
15.	කුණ්ඩලිකතේරගාථා	8
16.	බෙලුලිකිසිසතේරගාථා	8
17.	දුග්ගතතේරගාථා	10
18.	සිහාලපිකුතේරගාථා	10
19.	කුණ්ඩලතේරගාථා	10
20.	අජිතතේරගාථා	10

දුතියො වගෙයා නිට්ඨිතො.

තතියො වගෙයා

12-14

21.	නිලොධතේරගාථා	12
22.	විත්තකතේරගාථා	12
23.	ගොසාලතේරගාථා	12
24.	සුගන්ධතේරගාථා	12
25.	නානදියතේරගාථා	12
26.	අහසතේරගාථා	14
27.	ලොමසකඛිතීයතේරගාථා	14
28.	ජම්බුගාමිකතේරගාථා	14
29.	ගාර්තතේරගාථා	14
30.	උත්තියතේරගාථා	14

තතියො වගෙයා නිට්ඨිතො.

විෂය

පිටිවිකිත

වතුපොළා විගණනා

16-19

31.	ගබ්බරකිරිගසෙරුරහාථා	...	16
32.	සුප්පිගසෙරුරහාථා	...	16
33.	සොපාකසෙරුරහාථා	...	16
34.	පොසිගසෙරුරහාථා	...	16
35.	සාමඤ්ඤකාතිසෙරුරහාථා	...	16
36.	කුමාපුතකසෙරුරහාථා	...	16
37.	කුමාපුතකසහායකසෙරුරහාථා	...	18
38.	ගවමසකිසෙරුරහාථා	...	18
39.	තිස්සසෙරුරහාථා	...	18
40.	වසිස්මානසෙරුරහාථා	...	19

වතුපොළා විගණනා නිවසිතො.

සඤ්චිකා විගණනා

20-23

41.	සිරිවිසුසෙරුරහාථා	...	20
42.	බද්දරවනියරෙවකසෙරුරහාථා	...	20
43.	සුමභිගලසෙරුරහාථා	...	20
44.	සානුසෙරුරහාථා	...	20
45.	රමඤ්ඤවිහාරිසෙරුරහාථා	...	20
46.	සමිද්ධිසෙරුරහාථා	...	22
47.	උජ්ජයසෙරුරහාථා	...	22
48.	සඤ්ජයසෙරුරහාථා	...	22
49.	රාමඤ්ඤයකසෙරුරහාථා	...	22
50.	විමලසෙරුරහාථා	...	22

සඤ්චිකා විගණනා නිවසිතො.

ජලෙට්ඨා විගණනා

24-26

51.	ගොඨිකසෙරුරහාථා	...	24
52.	සුඛානුසෙරුරහාථා	...	24
53.	වලලියසෙරුරහාථා	...	24
54.	උතතියසෙරුරහාථා	...	24
55.	අඤ්ඤානවතියසෙරුරහාථා	...	24
56.	කුට්ඨිකාරිසෙරුරහාථා	...	24
57.	දුතියකුට්ඨිකාරිසෙරුරහාථා	...	26
58.	රමඤ්ඤකුට්ඨිකසෙරුරහාථා	...	26
59.	කොසලවිහාරිසෙරුරහාථා	...	26
60.	සිවලිසෙරුරහාථා	...	26

ජලෙට්ඨා විගණනා නිවසිතො.

විෂය

පිටුවකින

සත්තමො වග්ගො

28-30

61.	වප්පතේරගාථා	28
62.	වජ්ජුප්පතතේරගාථා	28
63.	පක්ඛතේරගාථා	28
64.	විමලකෝණකිකුදුදුතේරගාථා	28
65.	උකෙකපකට්ඨවත්තේරගාථා	28
66.	මෙඝියතේරගාථා	30
67.	එකධම්මසවනියතේරගාථා	30
68.	එකුදුනියතේරගාථා	30
69.	ජනනතේරගාථා	30
70.	පුණ්ණතේරගාථා	30

සත්තමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

අධ්මමො වග්ගො

32-34

71.	වට්ඨපාලතේරගාථා	32
72.	ආචුමතේරගාථා	32
73.	මාණවතේරගාථා	32
74.	සුයාමතේරගාථා	32
75.	සුසාරදුතේරගාථා	32
76.	පියසුද්ධතේරගාථා	32
77.	භජායොගපුත්තතේරගාථා	34
78.	මෙණ්ඩිසිරතේරගාථා	34
79.	රක්ඛිතතේරගාථා	34
80.	උග්ගතේරගාථා	34

අධ්මමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

නවමො වග්ගො

36-38

81.	තමිනිගුත්තතේරගාථා	36
82.	කසුපතේරගාථා	36
83.	සිහතේරගාථා	36
84.	නිහතේරගාථා	36
85.	සුතාගතේරගාථා	36
86.	නාභිතතේරගාථා	36
87.	පට්ට්ඨිතේරගාථා	38
88.	අජ්ජුතතේරගාථා	38
89.	පඨමදෙවසහතේරගාථා	38
90.	සාමිදුත්තතේරගාථා	38

නවමො වග්ගො නිට්ඨිතො

විෂය

පිටිවිකුණ

දසමො වග්ගො

40-42

91.	පරිපුණ්ණකතේරගාථා	40
92.	විජයතේරගාථා	40
93.	ඵරකතේරගාථා	40
94.	මේත්තජ්ජේරගාථා	40
95.	චක්ඛුපාලතේරගාථා	40
96.	බණ්ඩුසුමනතේරගාථා	40
97.	තීක්කතේරගාථා	42
98.	අභයතේරගාථා	42
99.	උතතිකතේරගාථා	42
100.	දෙවසගතේරගාථා	42

දසමො වග්ගො නිව්ඛිතො.

එකාදසමො වග්ගො

41-46

101.	බෙලට්ඨානිකතේරගාථා	44
102.	සෙතුච්ඡේරගාථා	44
103.	බුද්ධරතේරගාථා	44
104.	බිහකතේරගාථා	44
105.	මලිතවමනතේරගාථා	44
106.	සුභෙමනනතේරගාථා	44
107.	බමමසවතේරගාථා	46
108.	බමමසවපිතුතේරගාථා	46
109.	සසකරකිතිතේරගාථා	46
110.	උසගතේරගාථා	46

එකාදසමො වග්ගො නිව්ඛිතො.

ද්වාදසමො වග්ගො

48-50

111.	ජේතනතේරගාථා	48
112.	වච්ඡගොතනතේරගාථා	48
113.	වනවච්ඡතේරගාථා	48
114.	අභිමුතතේරගාථා	48
115.	මහානාමිතේරගාථා	48
116.	පාරාසරියතේරගාථා	48
117.	සසතේරගාථා	50
118.	කිම්බිලතේරගාථා	50
119.	වජ්ජපුත්තතේරගාථා	50
120.	ඉසිදත්තතේරගාථා	50

ද්වාදසමො වග්ගො නිව්ඛිතො.

එකකනිපාතො නිව්ඛිතො.

විෂය:

පිටුවක:

දුකභිසානො:

52-50

සංඝමො වග්ගො:

52-56

121.	උතතරතේරගාථා:	52
122.	පිණ්ඩාලගාරභාජතේරගාථා:	52
123.	වලලිසතේරගාථා:	52
124.	ගඬගාභිජිංසතේරගාථා:	54
125.	අජිතතේරගාථා:	54
126.	මෙලජිතතේරගාථා:	54
127.	රාධතේරගාථා:	54
128.	සුරාධතේරගාථා:	56
129.	ගොහමතේරගාථා:	56
130.	වසගතේරගාථා:	56

සංඝමො වග්ගො නිව්ඛිතො.

දුභිසො වග්ගො:

58-62

131.	මහාචූඤ්ඤතේරගාථා:	58
132.	ජොභිදුසතේරගාථා:	58
133.	ගෙරඤ්ඤකාභිතේරගාථා:	58
134.	සොමමිකතේරගාථා:	58
135.	සබ්බමිකතේරගාථා:	60
136.	මහාකාලතේරගාථා:	60
137.	කිසසතේරගාථා:	60
138.	කිංකිලතේරගාථා:	60
139.	නාඤ්ඤතේරගාථා:	62
140.	සිරිමාතේරගාථා:	62

දුභිසො වග්ගො නිව්ඛිතො.

තනිසො වග්ගො:

64 68

141.	උතතරතේරගාථා:	64
142.	හද්දජිතතේරගාථා:	64
143.	සොභිතතේරගාථා:	64
144.	වලලිසතේරගාථා:	64
145.	විකසෙකතේරගාථා:	66
146.	පුණ්ණමාසතේරගාථා:	66
147.	නාඤ්ඤතේරගාථා:	66
148.	ගරකතේරගාථා:	66
149.	හාරභාජතේරගාථා:	68
150.	කණ්ණදිනතේරගාථා:	68

තනිසො වග්ගො නිව්ඛිතො.

විෂය

පිටිකක

වතුපෙළ: විගණ

70-74

151.	භික්ෂුරුපෙළ:	...	70
152.	සිව්වකපෙළ:	...	70
153.	උපමානපෙළ:	...	70
154.	ඉතිරිකපෙළ:	...	70
155.	සම්මුලකවිවාදකපෙළ:	...	72
156.	බික්කුකපෙළ:	...	72
157.	සෙලියානුකපෙළ:	...	72
158.	නිසංකපෙළ:	...	72
159.	උපමානපෙළ:	...	74
160.	කපටකපෙළ:	...	74

වතුපෙළ: විගණ නිවැරදි.

පසුපෙළ: විගණ

76-80

161.	කුමාරකපෙළ:	...	76
162.	බිම්බකපෙළ:	...	76
163.	බුද්ධකපෙළ:	...	76
164.	මොසරාපෙළ:	...	78
165.	විකාශකපෙළ:	...	78
166.	වූලකපෙළ:	...	78
167.	අනුපමකපෙළ:	...	80
168.	විජ්ජකපෙළ:	...	80
169.	සංකීර්ණකපෙළ:	...	80

පසුපෙළ: විගණ නිවැරදි.

දුක නිසාපො: නිවැරදි.

නිසාපො:

82-92

170.	අභිනවකපෙළ:	...	82
171.	පටිපාටකපෙළ:	...	82
172.	බික්කුකපෙළ:	...	82
173.	බික්කුකපෙළ:	...	84
174.	මානසිකපෙළ:	...	84
175.	බුද්ධකපෙළ:	...	84
176.	විජ්ජකපෙළ:	...	86
177.	පසුපෙළ:	...	86
178.	සංකීර්ණකපෙළ:	...	86
179.	සංකීර්ණකපෙළ:	...	88
180.	උපමානකපෙළ:	...	88
181.	උපමානකපෙළ:	...	88
182.	අනුපමකපෙළ:	...	90
183.	ගොතකපෙළ:	...	90
184.	භාෂිතකපෙළ:	...	90
185.	විමලකපෙළ:	...	92

නිසාපො: නිවැරදි.

විසසා

පිටිවිකෘත

වතුකකතිපාතො

94 102

186.	කාගසමාලකේරගාථා	...	94
187	භගුකේරගාථා	...	94
188	සභිකකේරගාථා	...	94
189	නානුකකේරගාථා	...	96
190.	ජලබුකකේරගාථා	...	96
191	කේනකකේරගාථා	...	96
192.	සමතුකකේරගාථා	...	98
193.	රාහුලකේරගාථා	...	98
194	විජුකකේරගාථා	...	98
195.	බම්බිකකේරගාථා	...	100
196	සප්පකකේරගාථා	...	100
197.	බුද්ධකකේරගාථා	...	102

වතුකකතිපාතො නිවේදනො.

පසඤ්ඤාතිපාතො

104 114

198	රාජදහනකේරගාථා	...	104
199.	සුභුතකේරගාථා	...	104
200.	ගිරිමානානුකේරගාථා	...	106
201.	සුමනකේරගාථා	...	106
202.	විඛිකකේරගාථා	...	108
203	නදීකසංඝකේරගාථා	...	108
204	ගංගාකසංඝකේරගාථා	...	110
205	වකකුලිකේරගාථා	...	110
206	විජිතකේරගාථා	...	112
207.	ගගදහනකේරගාථා	...	112
208.	සොණකුලිකකේරගාථා	...	114
209.	සොයිකකේරගාථා	...	114

පසඤ්ඤාතිපාතො නිවේදනො.

ජකකතිපාතො

118-132

210.	උරුමෙල කසංඝකේරගාථා	...	118
211.	කේනිච්ඡකානිකේරගාථා	...	118
212.	මහානාගකේරගාථා	...	120
213.	කුලුකේරගාථා	...	120
214	මාලුකසංඝකේරගාථා	...	122
215.	සප්පදුකකේරගාථා	...	122
216.	කානිකානකේරගාථා	...	124
217.	මිගජාලකේරගාථා	...	124
218	ජේනකකේරගාථා	...	126
219.	සුමනකේරගාථා	...	126
220.	නාගාකසමුතිකේරගාථා	...	128
221.	බුහමදහනකේරගාථා	...	128
222.	සිරිමනුකේරගාථා	...	130
223.	සබ්බකාමිකේරගාථා	...	132

ජකකතිපාතො නිවේදනො.

විෂය

පිටිකිකි

සත්තකනිපාතො

134-138

224.	සුඤ්ඤාද්වයාදි...	134
225.	ලක්ඛණාද්වයාදි...	134
226.	භවද්වයාදි...	136
227.	සොපාකද්වයාදි...	138
228.	සරභකද්වයාදි...	138

සත්තකනිපාතො නිවසිතො.

අට්ඨකනිපාතො

142-146

229.	මහාකච්ඡාද්වයාදි...	142
230.	සිරිමත්තද්වයාදි...	144
231.	මහාපඤ්ඤාද්වයාදි...	146

අට්ඨකනිපාතො නිවසිතො.

නවකනිපාතො

148

232.	භූතද්වයාදි...	148
------	---------------	-----

නවකනිපාතො නිවසිතො.

දසකනිපාතො

152-162

233.	කාළද්වයාදි...	152
234.	ඵකච්ඡාද්වයාදි...	154
235.	මහකප්පිනද්වයාදි...	154
236.	මුලපඤ්ඤාද්වයාදි...	156
237.	කප්පද්වයාදි...	158
238.	උපසෙතද්වයාදි...	160
239.	අපරගොතමද්වයාදි...	162

දසකනිපාතො නිවසිතො.

එකාදසකනිපාතො

161

240.	සකිකච්ඡාද්වයාදි...	164
------	--------------------	-----

එකාදසකනිපාතො නිවසිතො.

ද්වාදසකනිපාතො

166-168

241.	සිලවද්වයාදි...	166
242.	සුනිතද්වයාදි...	168

ද්වාදසකනිපාතො නිවසිතො.

තෙරසකනිපාතො

172

243.	සොණකොළිවිසද්වයාදි...	172
------	----------------------	-----

තෙරසකනිපාතො නිවසිතො

විෂය

පිටපත්

බුද්ධගීතාපාඨ

174-176

244.	බිඳුරවනියරෙවනපේරගාථා	...	...	174
245.	තොදනනපේරගාථා	...	...	176

බුද්ධගීතාපාඨ නිවේශන.

සංඝලසනිපාඨ

180-182

246.	අඤ්ඤානොච්ඡිඤ්ඤාපේරගාථා	...	...	180
247.	උදසිපේරගාථා	...	...	182

සංඝලසනිපාඨ නිවේශන.

විෂතිනිපාඨ

186-218

248.	අභිමුඛනපේරගාථා	...	...	186
249.	පාරාසරියපේරගාථා	...	...	188
250.	කෙලකානිපේරගාථා	...	...	192
251.	රට්ඨපාලපේරගාථා	...	...	196
252.	මාලුඛකප්පනනපේරගාථා	...	...	200
253.	සෙලපේරගාථා	...	...	204
254.	හද්දියපේරගාථා	...	...	208
255.	අභිබුලිමාලපේරගාථා	...	...	210
256.	අනුරුද්ධපේරගාථා	...	...	214
257.	පාරාසරියපේරගාථා	...	...	218

විෂතිනිපාඨ නිවේශන.

නිංසකිනිපාඨ

224-234

258.	පුංසකපේරගාථා	...	...	224
259.	සාරිපුත්තපේරගාථා	...	...	228
260.	ආනන්දපේරගාථා	...	...	234

නිංසකිනිපාඨ නිවේශන.

වග්ගාලිසනිපාඨ

242

261.	මහකසාපපේරගාථා	...	...	242

වග්ගාලිසනිපාඨ නිවේශන.

පඤ්ඤාසනිපාඨ

250

262.	තාලපුටිපේරගාථා	...	...	250

පඤ්ඤාසනිපාඨ නිවේශන.

සට්ඨනිපාඨ

211

263.	මහාමොක්ඛලාභපේරගාථා	...	...	211

සට්ඨනිපාඨ නිවේශන.

සත්තනිපාඨ

211

264.	වඞ්ඞිසපේරගාථා	...	...	211

සත්තනිපාඨ නිවේශන.

සුභානන්දික
ථේරගාථාපාලී

සුත්‍රානන්දිකයෙහි
ථේරගාථා

සුභනන්දපිටකේ ථේරගාඨාපාළි

නිදනගාඨා

නමෝ තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමබ්බදාස්ස

සිභානං' ව නදනතානං දසිනං සිරිගබ්බරේ
සුඤ්ඤාඨ භාවිතතානං ගාථා අනතුපතාසිකා.

ගාථාභාමා ගාථාභාතා ගාථාබ්බමවිහාරිනො
ගාථාඨිමුතා සප්පඤ්ඤා විහරිංසු අනන්දිකා.

තත් තත් විපසසිකා, පුසිකා අච්චුතං පදං
තතන්තං පච්චවේකතින්තා ඉමමත්ථමහාසිසුං.

එකකනිපාතො

1. 1. 1

1. ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා වස්ස දෙව ගාථාසුඛං
විතතං මෙ සුසමාහිතං විමුතතං ආතාපි විහරාමි වස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුභුතියේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුභුතියේරගාථා.

1. 1. 2

2. උපසනො උපරතො මනතභාණී¹ අනුදාතො
බුහාති පාපකො ධම්මෙ දුමපතනං ව මාලුතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මහාකොට්ඨිකසේරගාථා.

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

ථේරගාථා

නිදනගාථා

ඒ භාග්‍යවන් අහීන් සමාසන් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා !

1. ගිරිගුහායෙහි හද දෙන, දළ ඇති සිංහයන් වැනි වැඩු සිත් ඇති
ආර්යයන් තමන් පිළිබඳ වැ ගෙනහැර දැක්වූ ගාථාවන් අසවු.
2. (සුභුති ආදී) යම් යම් නම් ඇති (ගොතම ආදී) යම් යම් ගොත්‍ර ඇති
යම් බදු සමාපන්නිවිහරණ ඇති, ශ්‍රද්ධා අභිමුක්ති ඇති, ත්‍රිභෙතුක කමිජ
ප්‍රඥවෙන් ප්‍රඥ ඇත්තන් අතලත් වැ වාසය කළාහු ද,
3. ඔහු ඒ ඒ තත්ති විවසුන් වඩා නිවන්සුව ලැබ කාතාන්ත සංකිංශාන
අශ්‍රමලය නුවණින් සලකා බලනුවෝ මේ (අනතුපතාසිකගාථා) අපිස
විදුලහ.

එකකතිපාතය

1 1. 1

1. මා හේ කුපිත තොයන ලද, (එහෙයින් මා) සුව එළවයි, වාතපිඩා
රහිත යා, මෙකය, රිසිසේ වසිනු මැන. මා හේ සිත මොනොවට
සමාහිත වූයේ යා, (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) වෙසෙයින් මිදුණේ යි,
ආරබ්බිපියී ඇති වැ වෙසෙමි. මෙකය, (එහෙයින්) වසිනු මැන.

තොහොත් මා හේ ආතමහාවය සංවෘත යා, එහෙයින් මා
සුවප්‍රාප්ත යා, නිහතමාන යා, මෙකය, රිසිසේ වසිනු මැන, මා හේ
සිත මොනවට සමාහිත වූයේ යා, විමුක්ත යා, (මම) ආරබ්බිපියී
ඇති වැ වෙසෙමි, මෙකය, (එහෙයින්) වසිනු මැන.

මෙසේ ආයුෂමත් සුභුති සථවිරයන් වහන්සේ මේ ගාථාව
විදුලහ.

සුභුති සථවිරගාථා යි.

1. 1. 2

2. සත්හුන් ඉදුරන් ඇති පවින් වැළැකුණු නුවණින් පිරික්සා
බණහසුලු උඩතු තො වූ (කොට්ඨිත මහණ) පවත රැක්පතක් මෙන්
පාපබලියන් දුරු කෙරේ.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂමත් මහාකොට්ඨිත සථවිරයන්
වහන්සේ විදුලහ.

මහාකොට්ඨිත සථවිරගාථා යි.

1. 1. 3

3. පඤ්ඤං ඉමං පස්ස තථාගතානං
අභි යථා පජ්ජාලිතො¹ නිසිථෙ
ආලොකද චක්ඛුදද හචන්ති
යෙ ආගතානං විනායනති කඛිං'ති.

ඉන්ද්‍රිය ආයස්මා කඛිංගෙරවතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
කඛිංගෙරවතකෙට්ඨගාථා.

1. 1. 4

4. සබ්බිගෙරව සමාසෙථ පණ්ණිනෙහත්ථදසසිති².
අන්ධං මහතතං ගමන්තං දුද්දසං නිපුණං අණ්ණං
ධීරං සමගිගෙව්නති අපමානතා විචිකඛණා'ති.

ඉන්ද්‍රිය ආයස්මා පුණ්ණණං මනානාණ්ණිපුතො ථෙරො
ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණකෙට්ඨගාථා.

1. 1. 5

5. යො දුද්දමියො³ දමෙන දනොතා දබ්බො සනතුසිතො විනිශ්ඤානකඛො
විජ්ඣාථි අපෙතභෙරවො හි දබ්බො යො පරිනිබ්බුතො සිතතො'ති.

ඉන්ද්‍රිය ආයස්මා දබ්බො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දබ්බකෙට්ඨගාථා.

1. 1. 6

6. යො සිතවතං උපාග⁴ හික්ඛු එකො සනතුසිතො සමාහිතතො
විජ්ඣාථි අපෙතලොමහංගො රතං කායගතාහති ධිනිමා'ති.⁵

ඉන්ද්‍රිය ආයස්මා සිතවතිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිතවතිකෙට්ඨගාථා.

1. 1. 7

7. ගොපානුද්දි මච්චුරාජස්ස යෙනං
හලුකෙතුං ච සුදුබ්බලං මහොසො
විජ්ඣාථි අපෙතභෙරවො හි
දනොතා යො පරිනිබ්බුතො සිතතො'ති.

ඉන්ද්‍රිය ආයස්මා හලුකෙතුං ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

හලුකෙට්ඨගාථා.

1 පජ්ජාලිතො-PTS, සිඞ්ඛු

3 දුද්දමියො - PTS

5 විනිශ්ඤාන - සිඞ්ඛු 1, 2

2 හත්ථදසසිති - සිඞ්ඛු 1, 2

4 උපාගා - සිඞ්ඛු 1, 2 උපාගා -

1. 1. 3

3. යම් කෙනෙක් තමන් වෙත පැමිණියවුන් ගේ සැක දුරලත් ද, නුවණ එළිය දෙන්නාහු වෙත් ද, පැණුණ දෙන්නාහු වෙත් ද, මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි ඇවිලෙන හිත්තක් බඳු වූ ඒ කථාගතවරුන් ගේ මේ ප්‍රඥමහිමය බලනු මැනවි.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂමත් කඛ්ඛාරෙවත ස්ථිරයත් වහන්සේ වදලහ.

කඛ්ඛාරෙවත ස්ථිරගාථා යි

1. 1. 4

4. ප්‍රාඥ වූ යථාර්ථය දක්නායුලු වූ සත්පුරුෂයන් සමග මැ එක්වවු, අප්‍රමාද වූ විචික්ෂණ වූ ප්‍රාඥයෝ මහත් වූ ගැඹුරු වූ දුකසේ දැක්කයුතු වූ නිපුණ වූ සියුම් වූ අර්ථ (සිව්සත්) අවබෝධ කෙරෙත්.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂමත් මනනානිසුත්‍ර පුණණ ස්ථිරයත් වහන්සේ වදලහ.

පුණණ ස්ථිරගාථා යි.

1. 1. 5

5. දමනයට දුෂකර වූ ගමෙක් ආයතීමාභියෙන් දෝහෝ නොහොත් පුරුෂදම්‍යසාරසිත්‍ර වීසින් දමනය කරන ලද්දේ ද, භවය වූ සත්‍යයට වූ දුරු කළ සැක ඇති දිනනලද කෙලෙස් ඇති, පහ වූ බිය ඇති අවලංගුවාචයට පැමිණි ඒ 'දබ්බ' මහණ කෙලොපරිනිජාණයෙන් පිරිනිව්‍යේ යි.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂමත් දබ්බස්ථිරයත් වහන්සේ ...

දබ්බ ස්ථිරගාථා යි.

1. 1. 6

6. යම් මහණෙක් (විවේක සුව පතා) සිතවනයට පැමිණියේ ද වෘතීමත් වූ ඒ මහණ හුදෙකලා වූයේ සතුටු වූයේ එකඟසිතාත්තේ කාශියාසී රක්තේ දිනනලද කෙලෙසුන් ඇත්තේ පහ වූ ලොමුදහ ඇත්තේ යි.

මෙසේ ... සිතවනවාසි සමතුහ ස්ථිරයත් වහන්සේ ...

සමතුහ ස්ථිරගාථා යි.

1. 1. 7

7. මහත් වූ බිසය ඉතා දුඹුල් වූ නලභෙයක් මෙන් ගමෙක් (කාමාදි) මරහෙත් (අග්‍රමාභියෙන්) දුරු කෙළේ ද, කෙලෙසුන් දිනු පහ වූ බිය ඇති දූමුණු වූ (කෙලොපරිනිජාණයෙන්) පිරිනිව් හෙතෙම අභමාස වූ සිත් ඇත්තේ යි.

මෙසේ ... හලලිය ස්ථිරයත් වහන්සේ ...

හලලිය ස්ථිරගාථා යි.

1. 1. 8

8. යො දුදුමියො¹ දමෙන දනො; චිරො සනතුසිනො විනිශ්ඤ්කඛො
විජිතාචි අපෙතලොමභංගො චිරො සො පරිනිබ්බුතො ධිතතො'ති.

ඉතං සුදං අයසමා චිරො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

විරසෙවරගාථා.

1. 1. 9

9. සාගතං න දුරාගතං නයිදං දුමනනිතං මම
සංවිහතොසු ධම්මෙසු යං තෙට්ඨං තදුපාගමිනි.

ඉතං සුදං අයසමා පිළිඤ්චවෙජ් ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

පිළිඤ්චවෙජ්සෙවරගාථා.

1. 1. 10

10. විහරි අපෙකකං ඉධ වා හුරං වා
යො වෙදගු සමිතො යතතො
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනුපලිතො
ලොකස්ස ධඤ්ඤා උදයබ්බයඤ්ඤා'ති.

ඉතං සුදං අයසමා පුණ්ණමාසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

පුණ්ණමාසසෙවරගාථා.

පඨමො වග්ගො.

තස්ස දුශ්ඨං:

සුභුති සොට්ඨිතො ථෙරො කඛ්ඛාරෙවතසම්මතො²
මනනාණිපුතො දබ්බො ව සිතවතියො ව හලලියො
චිරො පිළිඤ්චවෙජ් ව පුණ්ණමාසො තමොසුදො'ති.

¹ දුදුමියො - PTS

² සුබ්බතො - PTS

1. 1. 8

8. දුකසේ දමනය කළයුතු යමෙක් ආයතීමාභීයෙන් දෝහෝ නොහොත් පුරාමදමාසාරපිත්‍ර විසින් දමනය කරනලද්දේ ද, විර වූ සනතුමව වූ දුරා කළ සාක ඇති කෙලෙසුන් දිනු පහ වූ ලොමුදහ ඇති ඒ විර මහණ පිරිනිවිසේ (එහෙයින් මැ) අවලසාකාව ඇත්තේ යි.

මෙසේ ... ආයුෂමත් විර සථවිරයන් වහන්සේ ...

විර සථවිරගාථා යි.

1. 1. 9

9. මේ මාගේ සවාහනයෙකි, (එහෙයින් මැ) දුරාගතයෙක් නො වෙයි, මේ මා විසින් වරදවාගත් සිතිවිල්ලෙක් ද නො වෙයි, කවර හෙතෙත යත්: (දුඛාදි) ප්‍රකාරයෙන් බෙදනලද ධර්මයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වූ යම් සිව්සත්දහමෙක් වේ නම් එය ලදිමි ද එහෙයනි.

මෙසේ ... ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිරයන් වහන්සේ ...

පිළිඤ්චවත් සථවිරගාථා යි.

1. 1. 10

10. යමෙක් මේ අත්බැවිහි හෝ පරඅත්බැවිහි නොහොත් ආරාධාත්-මික බාහිර ආයතනයන්හි තෘෂ්ණාව වෙහෙසින් දුරා කෙළේ ද මහත්‍රවණින් (නිවහට) ගිය සන්ත්‍රත් වූ (මාභීසංවරයෙන්) සංයත වූ සිතැති හෙතෙම (උපාදානසකකි) ලෝකයා ගේ උදය ව්‍යය ද දුනා සියලු ආලම්බනධර්මයන්හි නො ඇලුණේ වේ.

මෙසේ පුණ්ණමාස සථවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණමාස සථවිරගාථා යි.

ප්‍රථම වර්ගීය යි.

උද්‍යානය:

සුභ්‍රහි සථවිර ද කොටසික සථවිර ද කඛ්ඛාරෙවත සථවිර ද මනනාති-පුත්‍ර (පුණ්ණ) සථවිර ද දබ්බ සථවිර ද සිතවත වැසි (සම්මුත) සථවිර ද හලලිය සථවිර ද විර සථවිර ද පිළිඤ්චවත් සථවිර ද දුට්ඨ අසුරා දුරා කරන පුණ්ණමාස සථවිර ද යි (ප්‍රථමවර්ගීයෙහි තෙරවරා දස දෙනෙකි.)

1. 2. 1

11. පාමොඤ්ඤාදියො¹ භික්ඛු වාසෙව බුද්ධාසවෙදිතො
අභිගච්ඡෙත් පදං සන්තං සංඛාරාදිසං සුඛන්ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා වුලචචෙත්² ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

වුලචච්ඡෙත්තංගාථා.

1. 2. 2

12. පඤ්ඤාබලි සිලවතුපපනො
සමාහිතො කුසලානො සතිමා
යදන්තියං භොජනං භුක්ඛොමානො
කම්බොථ කාලං ඉධ වීතරාගො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා මහාවචෙත්³ ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

මහාවච්ඡෙත්තංගාථා.

1. 2. 3

13. නිලබ්භවණ්ණො රුචිරා සිතවාරී සුචිකිරා
ඉක්ඛොපසාසකො නො සෙලො රමයන්ති ම'න්ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා වනචචෙත්³ ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

වනචච්ඡෙත්තංගාථා.

1. 2. 4

14. උපජ්ඣායො මං අවච්ඡා⁴ ඉතො ගච්ඡාම⁵ සිව්ඤ්ඤා
ගාමෙ මෙ වසති කායො අරක්ඛාමො මෙ ගතො මනො
සෙමානකො පි ගච්ඡාමි නත්ති සංඛො විජානන්ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා වනචච්ඡෙත්තං ථෙරො ගාමානො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

වනචච්ඡෙත්තංගාමානංගාථා.

1. 2. 5

15. පඤ්ඤා ජිනො පඤ්ඤා ජනො පඤ්ඤා වුත්තාරි ගාවසෙ
පඤ්ඤාසංඛාරාදිතො භික්ඛු ඔසතිණ්ණො'ති වුච්චති'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ඤාණධානො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

ඤාණධානංගාමානංගාථා.

1. 2. 6

16. යථා පි ගෙදො ආජ්ඣෙද්ධා ගම්මානානාති සිඤ්ඤා
ගච්ඡති අපසාසකො රොහිතං රතනිඤ්ඤා මම
ගච්ඡති අපසාසකො සුඛෙ ලභෙති නිරාමිකො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා බෙලලච්ඡිසිසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති

බෙලලච්ඡිසිසංගාමානංගාථා.

1 පාමොඤ්ඤාදියො - PTS

2 වුලචචෙත්තං - සිඬු 1, 2

3 මහාවචෙත්තං - සිඬු 1, 2

4 අවච්ඡා -

5 ගච්ඡාමි - PTS

1. 2. 1

11. බුදුරජුන් වදාළ (නවලොවුතුරු) දහමිනි ප්‍රමොද බහුල වූ මහණ තෙම ශාන්තපද වූ සංඝකාරයන් ගේ ව්‍යුපසම සංඛ්‍යාත (නිවන්) සුවය විඳිනේ යි.

මෙසේ ... වුලවමස් සංවිරයන් වහන්සේ ...

වුලවමස් සංවිරගාථා යි.

1. 2. 2

12. (පාරිභාෂිත විපක්‍ෂනා වශයෙන්) ප්‍රඥබල ඇති (සිව්විසිසුදු) සිල-යෙන් හා (ධුතබම සංඛ්‍යාත) වුතයෙන් සමන්විත වූ එකඟසිත් ඇති ධ්‍යානයෙහි ඇඳුණු මනාසිනි ඇති (කායසච්ඡිද්‍රී ආදී අවිශේෂ නොවෙන් වැ අහර වළඳන මෙ සසුන්හි රහතන් වහන්සේ (අනුපාද පරිනිපාණ) කාලය අපේක්‍ෂා කරන්නාහු යි.

මෙසේ මහාවමස් සංවිරයන් වහන්සේ ...

මහාවමස් සංවිරගාථා යි.

1. 2. 3

13. නිල්වලා බදු වූ පාහැපත් සිහිල්ලිය ඇති, සුවිශුඛභූමිකාග ඇති, රතිදුගොච්චන් විසින් වැසුණු ඒ පමිතයෝ මා සිත් අලවත්.

මෙසේ ... වනවමස් සංවිරයන් වහන්සේ ...

වනවමස් සංවිරගාථා යි.

1. 2. 4

14. “සිව්කය, මෙයින් වනයට යමහ” යි උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ මට නීත, මා ගේ කය ගමිනි වෙසෙයි, (එහෙත්) මා ගේ සිත අරණ්‍යයට ගියේ යි, හෝනෙමි නමුදු යෙමි, (කාමයෙහි ආදීනව හා නෙමිකුමයෙහි අනුසස්) දන්නවුන් ගේ (කිසිවක) ඇලීමක් නැති.

මෙසේ ආයුෂමත් වනවමස් තෙරුන් ගේ හෙරණුන්ද ...

වනවමස්තෙර කාමණේරගාථා යි.

1. 2. 5

15. (ඔරමහානික සංයෝජන) පස සිඳින්නේ යා, (උභයමහානික සං-යෝජන) පස දුරුලන්නේ යා, මත්තෙහි (ග්‍රභාදි ඉන්ද්‍රියයන්) පස ද, වඩන්නේ යා, (රාගාදී) පඤ්ච සංගතයන් ඉක්ම ගිය මහණ තෙම ඔසතිණ්ණ (කාමාදිවතුරෝෂයන් තරණය කෙළේ) යයි නියනු ලැබේ.

මෙසේ ආයුෂමත් කුණ්ඩධාන සංවිරයන් වහන්සේ ...

කුණ්ඩධාන සංවිරගාථා යි.

1. 2. 6

16. අං ඇති සොදුරු ආජාතියවෘෂ්ඨයෙක් නඹනලපථයෙහි (නි-විටෙහි) යමසේ නිදුකිත් යේ ද, එ සෙයින් මට දවරු නිදුකිත් ඉක්මෙයි. (මා විසින්) නිරාමිස (පලසමවත්) සුවය ලබන ලද්දේ යි.

මෙසේ ... බෙලලට්ඨිසිස සංවිරයන් වහන්සේ ...

බෙලලට්ඨිසිස සංවිරගාථා යි.

1. 2. 7

17. මිද්ධි යද හොති මහග්ගසො ව
නිද්දසිතා සමපට්ඨත්තසායී
මහාවිරාභො'ව තිවාපපුට්ඨො
පුනපුනං ගබ්ගමුපෙනි මඤ්ඤ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා දසකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දසකමථෙරගාථා.

1. 2. 8

- 18 අහු බුද්ධියා දයාදෙ නිහබු හෙසකලාවතෙ
කෙවලං අට්ඨිකසක්කුඤ්ඤා' අථරී පඨවිං ඉමං
මඤ්ඤා'ගං කාමරාගං හො බිප්පමෙව පභිසානීති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සිගාලපිතා' ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිගාලපිතමථෙරගාථා.

1. 2. 9

- 19 උදකං හි නගනති නෙත්තිකා උසුකාරා නමයනති තෙජනං
දරා නමයනති කච්ඡිකා අත්තානං දමයනති සුබ්බකා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා කුණ්ඩලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුණ්ඩලමථෙරගාථා.

1. 2. 10

20. මරණෙ මෙ හයං නත්ති තිකනති නත්ති ජිවිතෙ
සඤ්ඤං නිකම්පිසාමි සමපජානො පතියසකො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා අජිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අජිතමථෙරගාථා.

උතියො වගෙහා.

හස්සද්දානං:

වුලවට්ඨෙත්ථ, මහාවට්ඨෙත්ථ, වනවට්ඨෙත්ථ ව සිවකො
කුණ්ඩානො ව බෙලට්ඨි දසකො ව තතොපට්ඨි
සිගාලපිතකො ථෙරො කුණ්ඩලො ව අජිතො දසා'ති.

1. 2. 7

17. යම් කලෙක මද නුවණැත්තේ පිනම්භයෙන් මඩනා ලද්දේ බොහෝ කොට අහර බුදින්නේන් වේ ද නිදනසුලු වූයේ පෙරැළි පෙරැළි නිදන්නේන් වේ ද හෙතෙම සුරැබතින් පුස්තාලද මහසුරකු සෙසින් පුනපුනා ගැබට වදි. (සසර උපදි සි සේ යි)

මෙසේ ... දසක සංවිරයන් වහන්සේ ...

දසක සංවිරගාථා යි.

1. 2. 8

18. බුදුන් ගේ (නවලොවුතුරුදහම්) දසාද ඇති මහණෙක් සේස-කලාවනයෙහි වෙයි. (හෙතෙම) මේ සියලු (ආත්මභාව සංකීර්ණ) පාපිවිය 'අට්ඨක' සංඥයෙන් පතුල්ල, හෙතෙම වහාම කාමරාගය ප්‍රතිණ කෙරේ යයි මම හඟිමි.

මෙසේ ... සිතාලපිතා සංවිරයන් වහන්සේ ...

සිතාලපිතා සංවිරගාථා යි

1. 2. 9

19. දියාඵවෝ දිය (රිසි රිසි තැනට) ගෙනයෙහි, හිවඩුවෝ හීස (රිසියේ) තමති, (රිජු කෙරෙහි යි සේ යි). දුව වඩුවෝ දවස නමති ඵසේම සීලාදි මනා පැවැත්ම ඇත්තාහු තමා (සිත) දමනය කෙරෙන්,

මෙසේ ... කුණ්ඩල සංවිරයන් වහන්සේ ...

කුණ්ඩල සංවිරගාථා යි.

1. 2. 10

20. මට මරණයෙහි බියක් නැත, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාවක් නැති, සමන්ගේඤ්ඤ ඇත්තෙමි එළඹැයිවිසිති ඇත්තෙමි සිය සිරුර බහාතබන්නෙමි.

මෙසේ ... අජිත සංවිරයන් වහන්සේ ...

අජිත සංවිරගාථා යි.

අවිනිශ්චය වර්ගීය යි.

උද්දානය:

චූළවච්ඡ සංවිර යා, මහාවච්ඡ සංවිර යා, වනවච්ඡ සංවිර යා, සිවක සංවිර යා, කුණ්ඩාඛාන සංවිර යා, බෙලලට්ඨිසිස සංවිර යා, දසක සංවිර යා, ඉන් මතුයෙහි සිතාලපිතා සංවිර යා, කුණ්ඩල සංවිර යා, අජිත සංවිර යා යි දෙවැනි වගා කෙරවරු දහ දෙනෙකි.

1. 3. 1

- 21 නාහං හස්සා හායාමි සන්ථා නො අමතස්ස කොවිදො
යන්ථ හයං නාචතිට්ඨති තෙන මස්සොන චජන්ති භික්ඛවො'ති.
ඉන්ධං සුදං ආයස්මා නිග්‍රොධො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
නිග්‍රොධජෙත්ථගාථා.

1. 3. 2

- 22 නිලා සුභිවා සිබ්බො මොරා කාරංචියං අභිනදන්ති.
තෙ සිත්ථාතකද්දිතකලීනා¹ සුභතං ක්කායං නිබ්බොධෙන්ති.
ඉන්ධං සුදං ආයස්මා විතතකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
විතතකජෙත්ථගාථා.

1. 3. 3

- 23 අහං ඛො වෙඵගුමිසම්. භුක්වාන මධුපායසං
පදකම්භං සම්මසනොතො ඛන්ධානං උදයබ්බයං
සාත්‍රං පටිගම්ඤාමි විවෙකමනුක්‍රාහයන්ති.
ඉන්ධං සුදං ආයස්මා ගොසාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
ගොසාලජෙත්ථගාථා.

1. 3. 4

- 24 අනුචසයිකො පබ්බජිතො පස්ස ධම්මසුඛම්මතං
තිස්සො විජජා අනුප්පන්නා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.
ඉන්ධං සුදං ආයස්මා සුගන්ධො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
සුගන්ධජෙත්ථගාථා.

1. 3. 5

- 25 ඕහාසජාතං ඵලතං විතතං යස්ස අභිණ්ණසො
කාදිසං භික්ඛුමාසජා කණ්ණ දුක්ඛං නිගච්ඡි'ති.
ඉන්ධං සුදං ආයස්මා නන්දියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
නන්දියජෙත්ථගාථා.

1. 3. 1

21. මම භය (ජාතිජරාමරණාදි) ගෙවුයෙන් නො බමි, අප හේ ශාස්තෘහු අමාත්‍යයෙහි නිපුණයහ. යම් නිවනෙකැ බිය නොබැසැගෙන සිටි නම් හික්කුහු ඒ ආයතීමාගීයෙන් එහි යෙත්.

මෙසේ ... නිත්‍රොධි සථවිරයන් වහන්සේ ...

නිත්‍රොධි සථවිරගාමා සි.

1. 3. 2

22. නිල්වත් මනා ගෙල ඇති සිළු ඇති මොහරු “කාරංචි” වෙනෙහි වෙසෙසින් නදදෙනි, ඔහු (මෙසකාලයෙහි) ශීතවාතයෙන් හටගත් “කලි” යන මිහිරි හඬ ඇත්තාහු නිදා සිටියහු බ්‍යාන කරන්නහු ප්‍රබෝධි කෙරෙත්.

මෙසේ ... විතතක සථවිරයන් වහන්සේ ...

විතතක සථවිරගාමා සි.

1. 3. 3

23. මම තුණගොමුයෙහි මිහිමුසු කිරිබත වලද (ශාස්තෘන් වහන්සේ හේ) අවවාදය මොනොවට පිළිගන්නෙමි සකකියත් හේ උදයව්‍යස විදගීනා කෙරෙමින් විවෙකය වඩමින් (පෙර විසු) සානුවට (පජීන-පායජීයෙහි සමභූමියට) වටාලා යන්නෙමි.

මෙසේ ... ගොසාල සථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොසාල සථවිරගාමා සි.

1. 3. 4

24. පැවිදි එක්වත් ඇතියෙහි, බමියා හේ (සවාකබාතතාදි) සුබමිත්‍රය බලව, (නොප විසින්) ත්‍රිවිද්‍යව ලබනලද සැ, සම්බුදුන් හේ අවවාදය කරනලදි.

මෙසේ .. සුගකු සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුගකු සථවිරගාමා සි.

1. 3. 5

25. යම් මහණක්හු හේ සිත එක්වත් හටගත් ශුභාවහාස ඇත්තේ අග්‍රඵලයට පැමිණීමේ වේද, මාරය, එබඳු මහණහු හටා තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි

මෙසේ ... නන්දිය සථවිරයන් වහන්සේ ..

නන්දිය සථවිරගාමා සි.

1. 3. 6

26. සුඛා සුභාසිතං වාචං බුද්ධස්සාදිවබ්බන්ධනො
පච්චවාරිං හි නිපුණං වාලංගං උසුතං ගතං¹ ති.

ඉදං සුදං අයසමා උහසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තං² ති.

උහසග්ගෙත්ථගාථා.

1. 3. 7

27. දබ්බං කුසං පොටකිලං උසිරං බුද්ධඛණ්ඩං¹
උරසං පනුද්දස්සාමි² විවෙකමනුබ්බුග්ගො³ නති.

ඉදං සුදං අයසමා ලොමසකඛනියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තං⁴ ති.

ලොමසකඛනියග්ගෙත්ථගාථා.

1. 3. 8

28. කච්චි නො වත්ථසසුතො කච්චි නො භුසතාරතො
කච්චි සිලමයං ගතං කිං තිං වාසයි³ තෙතරා පජා⁴ ති.

ඉදං සුදං අයසමා ජම්බුගාමිකසුතො ථෙරො ගාථං
අභාසිත්තං⁵ ති

ජම්බුගාමිකග්ගෙත්ථගාථා.

1. 3. 9

29. සමුත්තමයමත්තානං උසුතාරො¹ ව තෙජ්ජං
විතතං උජ්ජං කට්ඨානං අවිජ්ජං හිඤ්ඤා² භාරිතා³ ති.

ඉදං සුදං අයසමා භාරිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තං⁴ ති.

භාරිතග්ගෙත්ථගාථා.

1. 3. 10

30. අබ්බාධො මෙ සමුප්පන්නො සති මෙ උපපජ්ජථ
අබ්බාධො මෙ සමුප්පන්නො කාලො මෙ නයමජ්ජිතුනති.

ඉදං සුදං අයසමා උත්තියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තං⁵ ති.

උත්තියග්ගෙත්ථගාථා.

නතියො වග්ගො

තසුද්දානං

නිග්ගොධො විතතො ථෙරො ගොසාලථෙරො සුගඤ්ඤා
නඤ්ඤො උහසො ථෙරො ථෙරො ලොමසකඛනියො
ජම්බුගාමිකසුතො ව භාරිතො උත්තියො ඉසිති

1. බුද්ධඛණ්ඩං - PTS. 2. පනුද්දස්සාමි - PTS. 3. වාසි - PTS.

4. පජා - PTS.

1. 3. 6

26. සුඛබ්බු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ හේ සුභාෂිතය අභා (දක්ෂ දුනුවායකු) වලග නියෙන් විදුනාක් මෙන් සියම් වූ නිරෝධසනය අවබෝධ කෙළෙමි.

මෙසේ ... අභය සථවිරයන් වහන්සේ ...

අභයසථවිරගාථා සි.

1. 3. 7

27. විවේකසුව වඩනුයෙම් නිතණ කුසතණ වැලැක් සුවදහොට බුදුතණ බබුල්තණ උරයෙහුද බැහැර කරන්නෙමි. (පසින් ඇත්තෙහු කියනු කිම.)

මෙසේ ලොමසකඛනිය සථවිරයන් වහන්සේ

ලොමසකඛනිය සථවිරගාථා සි.

1. 3. 8

28. කිම (විවරමණකිනාදීන්) වසුයෙහි නිරත නො වුවහු ද, කිම යරිමණකිනෙහි නො ඇලුණහු ද, කිම තෙපි සිල්සුවද හමවු ද, සෙසු දුශසිල්ප්‍රජාව සිල්සුවද නො හමා

මෙසේ .. ජමබුගාමිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

ජමබුගාමිය සථවිරගාථා සි.

1. 3. 9

29. එම්බා හාරිත, සිත (කුසිතයෙන්) නහාලව, හිවඩුවෙක් ගිය මෙන් සිත සෑජ්‍ර කොට ගෙන අවිඤ්චා පලව.

මෙසේ ... හාරිත සථවිරයන් වහන්සේ ...

හාරිත සථවිරගාථා සි.

1. 3. 10

30. මට අබාධය උපත් කළේ “මට අබාධයක් උපත, මා විසින් නො පමාවන්නට කලා” යි මට සිහි උපති.

මෙසේ ... උතතිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

උතතිය සථවිරගාථා සි.

තෘතීය වග්ගීය සි

උද්දනය:

නිත්‍රොධ සථවිර යැ, විතතක සථවිර යැ, ගොසාල සථවිර යැ, සුගනි සථවිර යැ, නාන්දිය සථවිර යැ, අභය සථවිර යැ, ලොමසකඛනිය සථවිර යැ, ජමබුගාමියපුතත සථවිර යැ, හාරිත සථවිර යැ, උතතිය සථවිර යැ යි තෘතීය වග්ගියෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 4. 1

31. ප්‍රිට්ඨාං ඩංසෙති මසගෙති අරඤ්ඤසමිං බ්‍රහ්මචරො
නාගො සචගාමසිසෙව සතො තත්‍රාබ්චාසයෙ'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා ගබ්භරතිරියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගබ්භරතිරියොත්ථරගාථා.

1. 4. 2

32. අජරං ථීරමානෙන තප්පමානෙන නිබ්බුතං
නිමිසං පරමං සන්තිං යොගකෙතිං අනුතර'නති.

ඉතං සුදං ආයසමා සුප්පියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුසප්පියොත්ථරගාථා.

1. 4. 3

33. යථාපි එකපුත්තසමිං පියසමිං කුසලී සිතා
එවං සබ්බෙසු පාණෙසු සබ්බත්ථ කුසලො සියා'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා සොපාතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සොපාතොත්ථරගාථා.

1. 4. 4

34. අනාසන්නවරා එතා නිව්චමෙව විජානතා
ගාමා අරඤ්ඤමාගමිතතො ගෙහං උපාපිසිං
තතො උට්ඨාය පකකමිං අනාමනතිය¹ පොසියො'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා පොසියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පොසියොත්ථරගාථා.

1. 4. 5

35. සුඛං සුඛත්ථො ලහතෙ තදවරං
කිත්තිං ව පලෙපාති යසංසං වඩ්ඪති
යො අරියමට්ඨබ්බිකමඤ්ජසං උජ්ජං
භාවෙති මග්ගං අමතස්ස පතතියා'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා සාමඤ්ඤකානිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සාමඤ්ඤකානිත්ථරගාථා.

1. 4. 6

36. සාධු සුතං සාධු චරිතකං
සාධු සද්දං අනිකෙනවිභාරො
අත්ථපුට්ඨිකං පදකම්මකමිමං
එතං සාමඤ්ඤමකිඤ්චනස්සා'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා කුමාපුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුමාපුත්තොත්ථරගාථා.

1 අනාමනෙතතා - PTS,

1. 4. 1

31. අරණ්ණයෙහි වූ මහවනයෙහි මැසිමදුරු ආදීන් විසින් පහස්තාලද්දේ රණබිම්හි ඇතකු හෙයින් සිහි ඇති වූ එහි ඉවසා වෙහෙන්නේ යි.

මෙසේ ... ගබ්හරනිරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

ගබ්හරනිරිය සථවිරගාථා යි.

1. 4. 2

32. දිරායන ආත්මභාවයෙන් අජරය (නිවන), තැවෙන ආත්මභාවයෙන් පරමසාන්තති වූ යොගසෞම වූ නිරුත්තර වූ නිවන පිරිවට්ටන්නෙමි. (ගනුදෙනු කරන්නෙමි යි සේ යි)

මෙසේ ... සුපසිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුපසිය සථවිරගාථා යි.

1. 4. 3

33. යම්සේ ප්‍රිය වූ එක් මැ පුතු කෙරෙහි හිතෙහි වන්නේ නම් එසේ සියලු සතුන් කෙරෙහි භෑම තැන්හි හිතෙහි වන්නේ ය.

මෙසේ ... සොපාක සථවිරයන් වහන්සේ ...

සොපාක සථවිරගාථා යි.

1. 4. 4

34. දන්නහු විසින් හැම කල්හි මැ තෙල මාගම්හු නො එළඹෙන ලද්දහු උතුම් වෙති, 'පොසිය' නම් වූ මම අරණ්ණයෙන් ගමට අවුත් ඉක්බිති ගෙට පිවිසියෙමි, ඒ යහතින් නැගී බසකුදු නො බැණ පිටත්වූයෙමි.

මෙසේ ... පොසිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

පොසිය සථවිරගාථා යි.

1. 4. 5

35. යමෙක් නිවනට පැමිණෙනු සඳහා සෘජුමාර්ග වූ ආර්යඅට්ඨාංග-මාර්ගය වඩා ද ඒ පිළිවෙත් පුරන සුව කැමැත්තේ (නිරාමිස) සුවය ද ලැබෙයි, නිර්තිතට ද පැමිණෙයි, ඔහුගේ යහස ද වැඩේ.

මෙසේ ... සාමඤ්ඤානාති සථවිරයන් වහන්සේ ...

සාමඤ්ඤානාති සථවිරගාථා යි.

1. 4. 6

36. (දශකථාවසන) ශ්‍රවණය මැනවැ, ඒ අනුව හැසිරීම ද, මැනවැ, හැම කල්හි (කෙලයතිවාස වූ) පඤ්චකාමගුණයෙන් වෙන් වූ විසීම මැනවැ, අරුත් පිළිවිසීම මැනවැ, එය ගෞරවයෙන් පිළිගැනීම මැනවි. තෙල කිඤ්චන (පළිබොධ) රහිත වූවහු ගේ මහණදම වේ යයි.

මෙසේ ... කුමාපුත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

කුමාපුත්ත සථවිරගාථා යි.

1. 4. 7

37. නානාජනපදං යනති විචරන්තා අසඤ්ඤානා
සමාධිං ව විරාගෙනති කිංසු රට්ඨමිතිං කරිස්සති
නසමා විනෙය්‍ය සාරමං කියෙය්‍ය අපුරකඛතො'ති.

ඉතං සුදං අයසමා කුමාපුත්තපෙරෙස්ස සභායකො පෙරො
ගාථං අභාසිත්වා'ති.

කුමාපුත්තසභායකපෙරමාදා

1. 4. 8

38. යො ඉද්ධියා සරභං¹ අට්ඨපෙසි
සො ගවමපති අසිකො අනෙජො
තං සබ්බසම්මානිගතං මහාමුනිං
දෙවා නමස්සනති භවස්ස පාරගු'නති.

ඉතං සුදං අයසමා ගවමපතිපෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

ගවමපතිපෙරමාදා.

1. 4. 9

39. සත්තියා විශ ඔමට්ඨො ඩය්‍යමානො'ව මත්තකො
කාමරාගප්පභානාය සතො හිතවු පරිබ්බජේ'ති

ඉතං සුදං අයසමා තියෙය්‍ය පෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

තියෙය්‍යපෙරමාදා.

1. 4. 10

40. සත්තියා විශ ඔමට්ඨො ඩය්‍යමානො'ව මත්තකො
භවරාගප්පභානාය සතො හිතවු පරිබ්බජේ'ති.

ඉතං සුදං අයසමා වඩ්ඪමානො පෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

වඩ්ඪමානපෙරමාදා.

චතුරෙථො වග්ගො.

කසුද්දනං:

ගබ්ගරතීරියො සුපරියො සොපානො වෙච්ච පොසි යො
සාමඤ්ඤකානි කුමාපුත්තො කුමාපුත්තසභායකො
ගවමපති තියෙය්‍යපෙරො වඩ්ඪමානො මහායසො'ති.

1. 4. 7

37. අසංයත වෑ හැසිරෙන්නාහු නොයෙක් ජනපදයට යෙහි, විතන-සමාධිය ද වරද්දගනිති, ජනපදවාසිකාව කවර අඵයක් කරන්නේ ද එහෙයින්, (අරති වශයෙන් උපත්) සාරභාය දුරුලා (නෘෂණාදූෂි විසින්) නො පෙරවු කරන ලද්දේ ධ්‍යාන කරන්නේ යයි.

මෙසේ ... 'කුමාපුත්ත' තෙරුන් ගේ සභායක සභිවරයන් වහන්සේ ...

කුමාපුත්ත සභිවර සභායකසභිවරගාථා යි.

1. 4. 8

38. යමෙක් සාද්ධිබලයෙන් 'සරභු' නම් ගග නැවැත්වී ද, ඒ ගවමපති තෙම (නෘෂණාදූෂි) නිශ්‍රය රහිත වූයේ (එහෙයින් මෑ) තිකෙලයි වෙයි, සියලු (රාහාදිකෙලය) ගඬගයන් ඉක්ම ගිය හවපාරයට පෑමිණි ඒ මහවුතිහු දෙවියෝ නමදිත් යයි.

මෙසේ ... ගවමපති සභිවරයන් වහන්සේ ...

ගවමපති සභිවරගාථා යි.

1. 4. 9

39. අඬයවියෙන් පහර ලද්දකු සෙයින් ද හිත ගිහි ඇවිල ගත් කල්හි සෙයින් ද මහණ තෙම සිහි ඇති වෑ කාමරාගයන් දුරුලීම පිණිස වෑර වඩන්නේ යයි.

මෙසේ ... තිසස සභිවරයන් වහන්සේ ...

තිසස සභිවරගාථා යි.

1. 4. 10

40. අඬයවියෙන් පහර ලද්දකු සෙයින් ද හිත ගිහිඇවිලගත් කල්හි සෙයින් ද මහණ තෙම සිහි ඇති වෑ හවරාගය දුරුලීම පිණිස වෑර වඩන්නේ යයි.

මෙසේ .. වඩ්ඩාන සභිවරයන් වහන්සේ ...

වඩ්ඩාන සභිවරගාථා යි.

වතුඵ වගීය යි.

උද්දනික:

ගහවරතීය සභිවර යෑ, සුපපිය සභිවර යෑ, සොපාක සභිවර යෑ, පොසික සභිවර යෑ, සාමඤ්ඤකාති සභිවර යෑ, කුමාපුත්ත සභිවර යෑ, කුමාපුත්ත සභායක සභිවර යෑ, ගවමපති සභිවර යෑ, තිසස සභිවර යෑ, මහගසස් ඇති වඩ්ඩාන සභිවර යෑ යි වතුඵවගීයෙහි තෙරවරු දහ දෙනෙකි.

1. 5. 1

41. විවරමනුපතනති විජ්ජනා වෙහාරස්ස ච පණ්ඩිතස්ස ච
නගවිවරගතො ච කුසායති පුතො අපච්ඡිකා තාදිකො'ති.

ඉතං සුදං අයස්මා සිරිවඩ්ඪො ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිරිවඩ්ඪිකෙවරගාථා.

1. 5. 2

42. වාලෙ උපවාලෙ සිසුපවාලෙ
පතිස්සනා හු ඛො විහරථ
අගතො වො වාලං වීඨ වෙධි'ති.

ඉතං සුදං අයස්මා ඛදිරවනිකො රෙවතො ථේරො ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

ඛදිරවනිකරෙවතකෙවර ගාථා.

1. 5. 3

43. සුමුතතිකො සුමුතතිකො සාහු සුමුතතිකොමහි නිති බුජ්ජකෙති
අසිතාසු මයා නඛගලාසු මයා කුද්දලාසු¹ මයා
යදිපි ඉධමෙව ඉධමෙව අථවා පි අලමෙව අලමෙව
කුසාය සුමඛගල කුසාය සුමඛගල අපච්ඡිකො විහර සුමඛගලා'ති.

ඉතං සුදං අයස්මා සුමඛගලො ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුමඛගලකෙවරගාථා.

1. 5. 4

44. මහං වා අමම රොදනති යො වා ජීවං න දිස්සති
ජීවනං මං අමම පස්සනති කසමා මං අමම රොදසි'ති.

ඉතං සුදං අයස්මා සාහුකෙවරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සාහුකෙවරගාථා.

1. 5. 5

45. යථාපි හඤ්ඤ අභ්ඤ්ඤ ඛලිත්වා පතිතිට්ඨති
ථවා දස්සනසමපනතං සමමාසමබ්බුද්ධිසාවකනති.

ඉතං සුදං අයස්මා රමණීයවිහාරිකෙවරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

රමණීයවිහාරිකෙවරගාථා

1. 5. 1

41. විදුලීනු වේහාරපථිකයා හේ ද පාණ්ඩවපථිකයා හේ ද විවරයෙහි (අතර) වැටෙති. අනුපම වූ තාදිනු (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) හේ පුත්‍ර තෙම පථිකගුහාගත වූ ධ්‍යාන කෙරේ යයි.

මෙසේ සිටිවඩ්ඪ සථවිරයන් වහන්සේ ...

සිටිවඩ්ඪ සථවිරගාමා යි.

1. 5. 2

42. වාලා උපවාලා සිසුපවාලා තෙරණ්හි, (තෙපි) සිහි ඇති වෑ වෙහෙවු ද? (තිසුණු නුවණ ඇති බැවින්) වාලවෙසී ස්වරූප වූ තොප හේ මසිල් (තැරිසුන්) තෙරණුවෝ ආහ සි.

මෙසේ ... බදිරවනියරෙවත සථවිරයන් වහන්සේ ...

බදිරවනියරෙවත සථවිරගාමා යි.

1. 5. 3

43. මොනවට මිදුණෙමි, මොනවට මිදුණෙමි, තුන්කුදුයෙන් (මම) මැනැවින් මිදුණෙමි වෙමි, මා දකැත්තෙන් මිදීම යැ, මා කතුලින් මිදීම යැ, මා හුදුල්ලෙන් මිදීම යි. ඉදින් (ඒ අසිතාදිය) මෙහි මා වුව ද මෙහි මා වුව ද එතෙකුදුවන් (එසින්) කම් නැත, කම් නැත, සුමභිලයෙහි, ධ්‍යාන වඩව, සුමභිලයෙහි, ධ්‍යාන වඩව, අප්‍රමතන වෑ වාසය කරව සුමභිලයෙහි යි.

මෙසේ ... සුමභිල සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුමභිල සථවිරගාමා යි.

1. 5. 4

44. මැණියනි, මළුහුට හෝ දිවිවැටෙන යමෙක් නොපැතේ නම් (බහුට) හෝ හඬති. මැණියනි, දිවිවැටෙන මා දක්මින් මැණියනි, කවර හෙයකින් මව හඬවු ද? යි.

මෙසේ ... සානු සථවිරයන් වහන්සේ ...

සානු සථවිරගාමා යි.

1. 5. 5

45. යම්හේ සොළුරු වූ ආජානියවාසිකයා පානිලා වහා නැගී සිටුනේ ද, එහෙයින් දඬුසමපතන වූ සමාස්සමුද්ධායාමක වූ මා සලකව යි.

මෙසේ ... රමණීයවිහාරී සථවිරයන් වහන්සේ ...

රමණීයවිහාරී සථවිරගාමා යි.

1. 5. 6

46. සඤ්ඤාං පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරිතං
සති පඤ්ඤා ව මෙ වුඤ්ඤා විතතං ච සුතමාහිතං
කාමං කරස්ස රූපානි නෙව මං බ්බසිසසි¹.

ඉදං සුදං ආයස්මා සම්ඤ්ඤිතේරො ගාථං අභාසිත්වා²ති.

සම්ඤ්ඤිතේරගාථා.

1. 5. 7

47. නමො තෙ වුඤ්ඤිතස්ස විපාසිතොසි සබ්බධි
භූතාපදානෙ විහරං විහරාමි අනාසවො³ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා උජ්ජයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා²ති.

උජ්ජයතේරගාථා.

1. 5. 8

48. යතො අහං පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරිතං
නාතිජානාමි සබ්බපං අනරිතං දෙසසංහිත³න්ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සඤ්ඤයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා²ති.

සඤ්ඤයතේරගාථා

1. 5. 9

49. විහවිතාහිනදිතෙ සිප්පිකාහිරුතෙහි ව
න මෙ තං එද්දති විතතං එකතනතිරතං හි මෙ³ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා රාමණෙය්‍යයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා²ති.

රාමණෙය්‍යයතේරගාථා.

1. 5. 10

50. ධරණී ව සිඤ්ඤිතී¹ වානි මාලුතො විජ්ජනා වරති නහෙ
උපසමනතී² විතකකා විතතං සුතමාහිතං මමා³ති.

ඉදං සුදං විමලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා²ති.

විමලතේරගාථා.

පඤ්ඤා විමො වගෙහා.

තසුඤ්ඤානං:

සිරිවඩෙස්ස රෙවතො ථෙරො සුමිහලො සාක්ඛිසට්ඨයො
රමණීයවිහාරී ව සම්ඤ්ඤිතඋජ්ජයසඤ්ඤා
රාමණෙය්‍යො ව සො ථෙරො විමලො ව රඤ්ඤාතො³ති.

1. 5. 6

46. මම සාද්දහායෙන් ගිහිගෙන් (නික්ම) පැමිණියෙමි. මා ගේ සමානියන් ප්‍රඥවන් (අභිනන්ධය හෙත්) වැඩුණහ, සිතත් මොහොවට සමානිත වෙයි, (මාරය) කැමැති සේ විප්‍රකාර කරව, (තෝ එසින්) මා නොපෙළුන්නෙහි මැයි.

මෙසේ ... සමිද්ධි සථවිරයන් වහන්සේ ...

සමිද්ධි සථවිරභාෂා යි.

1. 5. 7

47. බුද්ධවිරයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේට නමසකාර වේවා! (මුඛ වහන්සේ) සියලු සංසකාරගතයෙහි මොනවට මිදුණු යැ, (මම) මුඛ වහන්සේ ගේ ප්‍රතිපත්තිවශ්‍යයෙහි වෙසෙන්නෙමි ආශ්‍රව රහිත වැ වෙසෙමි යි.

මෙසේ ... උජ්ජය සථවිරයන් වහන්සේ ...

උජ්ජය සථවිරභාෂා යි.

1. 5. 8

48. යම් කැනෙකැ පටන්ගෙන මම ගිහිගෙන් (නික්ම) පැවිද්දට පැමිණියෙමි ද, එතැන් සිට දෙමගෙන් යුක්ත වූ (එහෙයින් මැ) අනායාසී වූ සංකල්පයක් (ඉපැදූවිට) නො දනිමි.

මෙසේ ... සඤ්ජය සථවිරයන් වහන්සේ ...

සඤ්ජය සථවිරභාෂා යි.

1. 5. 9

49. වටුවන්ගේ හඬට (හැඟිම නිසා) ද හුනුපුපුවන් ගේ නොහොත් දඩුලෙහෙහුන් ගේ හඬට (හඬින්) ද මා ගේ ඒ සිත නො සැලෙයි. යම් හෙයකින් මා සිත නිවන් අරමුණු කොට පවති ද එහෙයිනැ යි.

මෙසේ ... රාමණෙය්‍ය සථවිරයන් වහන්සේ ...

රාමණෙය්‍ය සථවිරභාෂා යි.

1. 5. 10

50. දෙරණ ද තෙමෙයි, සිහිල්සුලං හමයි, අහසැ විදුලි කොටයි, මා ගේ විතැකියෝ සන්තිදෙනි, (එහෙයින්) මැ සිත ද සමානිත වී යයි.

මෙසේ ... විමල සථවිරයන් වහන්සේ ...

විමල සථවිරභාෂා යි.

පඤ්චම වගීය යි.

උද්‍යානය:

සිරිවිසඬ සථවිර යැ, බදිරවතියරෙවන සථවිර යැ, සුමඬහල සථවිර යැ, සානු සථවිර යැ, රමණීයවිහාරී සථවිර යැ, සමිද්ධි සථවිර යැ, උජ්ජය සථවිර යැ, සඤ්ජය සථවිර යැ, රාමණෙය්‍ය සථවිර යැ, විමල සථවිර යැ යි පස් වැනි වගීයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 6. 1

51. වසසති දෙවො යථා සුනිතං
ජනනා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා
විතනං සුසමාහිතං ඵ් මයසං
අථ වෙ පත්ථයසි පවසස දෙවා'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා ගොඛිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

ගොඛිකථෙරගාථා.

1. 6. 2

52. වසසති දෙවො යථා සුනිතං
ජනනා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා
විතනං සුසමාහිතං ඵ් කායෙ
අථ වෙ පත්ථයසි පවසස දෙවා'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා සුඛානුරෝධො ගාථං අභාසිත්වා'ති

සුඛානුරෝධගාථා.

1. 6. 3

53. වසසති දෙවො යථා සුනිතං
ජනනා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා
තසං විහරාමි අපමනෙන
අථ වෙ පත්ථයසි පවසස දෙවා'ති

ඉතං සුදං ආයසමා වලලියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

වලලිකථෙරගාථා.

1. 6. 4

54. වසසති දෙවො යථා සුනිතං
ජනනා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා
තසං විහරාමි අදුනියො
අථ වෙ පත්ථයසි පවසස දෙවා'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා උතතිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

උතතිකථෙරගාථා.

1. 6. 5

55. ආසද්දි කුටිකං කඤ්ච ඔගයන අඤ්ඤානං වනං
තිස්සො විජජා අනුපපන්නා කතං බුද්ධිය සාසන'නාති

ඉතං සුදං අඤ්ඤාවනියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

අඤ්ඤාවනියථෙරගාථා.

1. 6. 6

56. කො කුටිකායං භික්ඛු කුටිකායං
විහරායො සුසමාහිත විනේනා
ඵලං ජානාති අවුසො
අමොසා කෙ කුටිකා කතා'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා කුටිවිහාරිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

කුටිවිහාරිකථෙරගාථා.

1. 6. 1

51. සොදුරු ගැසුමක් සෙසින් වැසි වසී, මා හේ කිළිය සොයනලද, පරිභොගසුඛ හා පියු වාකවුළු ඇත. මා හේ සිත ද (නිවන් අරමුණෙහි) මොනොවට එකඟ විය. මෙසය දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව යි.

මෙසේ ... ගොඩන සථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොඩන සථවිරගාථා යි.

1. 6. 2

52. සොදුරු ගැසුමක් සෙසින් වැසි වසී, මා හේ කිළිය සොයනලද, පරිභොගසුඛ හා පියු වාකවුළු ඇත. (මා හේ සිත ද කායිංයාපි අරමුණෙහි ලා) මොනොවට එකඟ විය. මෙසය දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව යි.

මෙසේ ... සුබාහු සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුබාහු සථවිරගාථා යි.

1. 6. 3

53. සොදුරු ගැසුමක් සෙසින් වැසි වසී, මා හේ කිළිය සොයනලද, පරිභොගසුඛ හා පියු වාකවුළු ඇත. ඒ කිළියෙහි නො පමා වැ වෙසෙමි. මෙසය, දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව යි.

මෙසේ ... වලලිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

වලලිය සථවිරගාථා යි.

1. 6. 4

54. සොදුරු ගැසුමක් සෙසින් වැසි වසී, මා හේ කිළිය සොයනලද, පරිභොගසුඛ හා පියු වාකවුළු ඇත, එහි එකලා වැ වෙසෙමි. මෙසය, දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව යි.

මෙසේ ... උතතිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

උතතිය සථවිරගාථා යි.

1. 6. 5

55. අඤ්ඤානුසංඝාත වැද දික්ඛනලාසුච්චිකුරිත කොට ගෙන (වෙසෙ-මින් මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද. බුදුසසුන් කරනලද යි.

මෙසේ . අඤ්ඤානුසංඝාත සථවිරයන් වහන්සේ ..

අඤ්ඤානුසංඝාත සථවිරගාථා යි.

1. 6. 6

56. කුට්ඨිකේ කවරෙක් ද? කුට්ඨිකේ විතරාග වූ මොනොවට සන්ත්‍රස්සිතාති මහණෙක්මි. 'තා හේ කුට්ඨික සථර කරනලද' යි මෙසේ දනා යි.

මෙසේ ... කුට්ඨිකාරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

කුට්ඨිකාරිය සථවිරගාථා යි.

1. 6. 7

57. අයමාහු පුරුණියා කුටි අඤ්ඤා පඨයසෙ නචං කුටිං
අසං කුටියා විරාජය දුක්ඛා භික්ඛු පුභ නචා කුටි'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමා දුතියකුටිවිහාරිතේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දුතියකුටිවිහාරිතේරගාථා.

1. 6. 8

58. රමණීයො මෙ කුටිකා සද්ධාදෙය්‍යා මනොරමා
න මෙ අතේථා කුමාරිති යෙසං අතේථා තභිං ගච්ඡට්ඨ නාරියො'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමා රමණීයකුටිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රමණීයකුටිකතේරගාථා.

1. 6. 9

59. සද්ධායාහං පබ්බජිතො අරඤ්ඤා මෙ කුටිකා කතා
අප්පමනෙතා ච අතාරි සම්පජානො පතිස්සතො'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමා කොසලවිහාරිතේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කොසලවිහාරිතේරගාථා.

1. 6. 10

60. තෙ මෙ ඉරුකිංසු සංකප්පා යදතේථ පච්ඡිං කුටිං
විජ්ජාච්ඡිකතිං පච්චෙස්සං මානානුසංග්ගිජ්ජාති'නති.

ඉන්දං සුදං අයසමා සිච්චිතේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිච්චිතේරගාථා.

ජට්ඨා චගෙහා.

සංක්‍රද්ධානං:

ගොඨිකො ච සුමාහු ච වලලියො උත්තියො ඉසි
අඤ්ඤානවතියො ථෙරො දුච්ච කුටිවිහාරිතො
රමණීයකුටිකො ච කොසලවිහාරිතේරො'ති.

1. 6. 7

57. මේ පැරැණි කුටියක් මිය, අත් නවකිත්‍රියක් පතන්තෙහි, මහණ,
කිත්‍රියෙහි ආශාව හැරව, නවකුටිය දුක් එළමා යි.

මෙසේ ... දෙ වැනි කුටිමහාරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

දුකියකුටිමහාරිය සථවිරගාථා යි.

1. 6. 8

58. සඤ්ඤායාමනෙයන් නිමවනලද මා හේ මේ කුටිය සිත්කලු යා,
මට කුමරියන් ගෙන් කම් නැත. කුමරියෙහි, යම් කෙනෙකුන්ට
(කොප ගෙන්) වැඩෙක් වේ නම් එහි යම යි.

මෙසේ .. රමණීයකුටික සථවිරයන් වහන්සේ ...

රමණීයකුටික සථවිරගාථා යි.

1. 6. 9

59. මම සැදුහැගෙන් පැවිදි වීම, මට වෙනෙහි කුටියක් කරනලද.
අප්‍රමිතත වූයෙම් කෙලෙසුන් තවන වැර ඇත්තෙම් සමාස්ප්‍රඥ
ඇත්තෙම් එළඹැ සිටි සිහි ඇත්තෙම් වෙමි යි.

මෙසේ ... කොසලමහාරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

කොසලමහාරිය සථවිරගාථා යි.

1. 6. 10

60. යමක් ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තෙම් කිත්‍රියට පිවිසියෙමි ද, මා හේ
ඒ සංකල්පයෝ සමාඛ වූහ, ත්‍රිවිද්‍ය අතින් එළවිමුකති සොයන්නෙමි
මානානුසංයන් හමුමි.

මෙසේ ... සිචලි සථවිරයන් වහන්සේ ...

සිචලි සථවිරගාථා යි.

ඡන්ද්‍ර වර්ග යි.

උද්‍යානය:

ගොඩක සථවිර යා, සුඛානු සථවිර යා, වලලිය සථවිර යා, උතතිය
සථවිර යා, අඤ්ඤානවතිය සථවිර යා, කුටිමහාරි සථවිර දෙනම යා, රමණීය-
කුටික සථවිර යා, කොසල සථවිර යා, සිචලි සථවිර යා යි ස වැනි වර්ගයෙහි
තෙරවරු දහ දෙනෙකි.

1. 7. 1

61. පසාති පසො පසානාං අපසානාං ච පසාති
අපසානො අපසානාං පසානාං ච හ පසාති'ති.

ඉතං සුදං ආගස්මි විපො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වසානෙරගාථා.

1. 7. 2

62. ඵකකා මයං අරඤ්ඤ විහරාමි
අපවිත්තං ච චිතතමිං දුරුකං
තස්ස මෙ ඛුක්කා පිහගන්ති
තෙරසිකා පිහ සග්ගගාමිනන්ති.

ඉතං සුදං ආගස්මි චජ්ජුතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චජ්ජුතනෙරගාථා.

1. 7. 3

63. චුතා පතනති පතිතා හිඬා ච සුතරාගතා
කතා කිච්චං රතං රමමං සුඛෙනාභගතං සුඛන්ති.

ඉතං සුදං ආගස්මි පතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පතනනෙරගාථා.

1. 7. 4

64. දුම්භගාය උපපතො ජාතො පණ්ණිරකෙතුනා
කෙතුහා කෙතුනායෙව මහාකෙතුං පටිංසයිති.

ඉතං සුදං ආගස්මි මිමලො කොණ්ඩඤ්ඤ ථෙරො ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

1. 7. 5

65. උකෙඛපකච්චිච්ඡස්ස සතිකලිතං ඛුක්කි වසොගි
තං ගාතති ගහවස්ථානං සුතිසිතො උලාරපාමොථෙරා'ති.¹

ඉතං සුදං ආගස්මි උකෙඛපකච්චවෙත්ථ, ථෙරො ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

උකෙඛපකච්චිච්ඡනෙරගාථා.

1. 7. 1

61. දැනිතසමපන්න වූ ආර්ය තෙමේ අවිපරිත කොට දක්නා ආර්යයා දකී, අවිපරිත කොට නො දක්නා පෘථර්ජනයා ද දකී. අවිපරිතඥාන-යෙන් තොර වූ අකුබාලපෘථර්ජන තෙමේ ආර්යයාත් අනාර්යයාත් නො දක්නේ ය යි.

මෙසේ ... වස සථවිරයන් වහන්සේ ...

වස සථවිරගාමා යි.

1. 7. 2

62. චනයෙහි හැරදමිනලද දරකඛක් සෙසින් අපි හුදෙකලාවමෝ වෙනෙහි වසමිහ, සබ්බිගාමින් (කාමැති වහ) තිරියතුන් සෙසින් බොහෝ දෙනා මට කාමැති වෙත්.

මෙසේ ... වජ්ජුත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

වජ්ජුත්ත සථවිරගාමා යි.

1. 7. 3

63. මාංගපේශය මූවින් ගිලිහුණී අනුක්‍රමයෙන් වැටෙමින් (බිම) පතිත වූ යැ, එතෙකුදුවත් (උතුරැසෝ) ගිජු වූවාහු වටාලා ආහ. වෘත වූවාහු නිරයාදියෙහි හෙතී, හුණුවාහු ද කාමාදිහවයෙහි ගිජු වූවාහු වටාලා ආවාහු මැසි, මා විසින් (පරිඤ්ඤාදි සොලකවිධ) කාතෘක කරනලද යැ, රමණක කළ පුත්ත (නිවහ) රමණක කරන ලද යැ (විදශිතාං මානී) සුවයෙන් (එල-නිවාණ) සුවය ලබන ලද යි.

මෙසේ ... පකක සථවිරයන් වහන්සේ ...

පකක සථවිරගාමා යි.

1. 7. 4

64. හෙළ කෙහෙළි ඇතියහු (බිම්සර රජහු) නිසා අඛපාලිය කෙරෙහි උපන්නේ (මාන) ධවජය නැටුයේ ප්‍රඥ (කෙතුයෙන්) මා කෙලෙස් මරනු අභිභවනය කෙලේ යි.

මෙසේ ... විමලකොණ්ඩකුඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේ ...

විමලකොණ්ඩකුඤ්ඤ සථවිරගාමා යි.

1. 7. 5

65. උකෙඛපකචච්චි මහණහු විසින් හවුරුදු බොහෝ ගණනකින් සිත්හි ලා රැස් කරනලද ගම් දහමක් මේ ද, හෙ විමුක්තායතන-සීලියෙහි සිටියේ උදර වූ ප්‍රමොදය ඇති වූ ඒ දහම ගිහිගතට දෙශනා කෙරේ යයි.

මෙසේ .. උකෙඛපකචච්චි සථවිරයන් වහන්සේ ...

උකෙඛපකචච්චි සථවිරගාමා යි.

1. 7. 6

66. අනුසාසි මහාවිරෝ සබ්බවමොනපාරගු
තස්සාහං ඛම්මං සුඤ්ඤාන විහාසිං සන්තිකො සන්තො¹
තිස්සො චර්ණො අනුප්පන්නා කතං බුද්ධස්ස සංසත'න්ති.

ඉතං සුදං අංගස්මිං මෙධියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථි'ති.

මෙධියන්තරගාථා.

1. 7. 7

67. කිලෙසා කුසිත්තා මග්ගං ගවා සබ්බෙ සමුහතා
වික්ඛිණො ජාතිසංසාරො නන්ති දුති සුඤ්ඤාවෝ'ති.

ඉතං සුදං අංගස්මිං එකධම්මසම්මතියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථි'ති

එකධම්මසම්මතියන්තරගාථා

1. 7. 8

68. අධිවේතගො අප්පමිණ්ණො මුනිකො මොනපථෙසු සික්ඛකො
සොකා න ගවන්ති තාදිකො උපසන්නස්ස සද්ද සතිමතො'ති.

ඉතං සුදං අංගස්මිං එකදුතියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථි'ති.

එකදුතියන්තරගාථා

1. 7. 9

69. සුඤ්ඤාන ඛම්මං මහතො මහාරතං
සබ්බසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාණවිරෙන දෙසිතං
මග්ගං පපජ්ජිං අමතස්ස පතතිගං
සො යොගස්සෙවම්හ පථස්ස කොවිදො'ති.

ඉතං සුදං අංගස්මිං ජන්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථි'ති.

ජන්තන්තරගාථා

1. 7. 10

70. සීලමෙව ඉධ අග්ගං පඤ්ඤාචා පත උත්තමො
මහස්සෙසු ච දෙවෙසු සීලපඤ්ඤාණතො ජග'න්ති.

ඉතං සුදං අංගස්මිං පුණ්ණො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථි'ති.

පුණ්ණන්තරගාථා.

සන්තරගාථා වග්ගො

තස්සදුතං:

වග්ගො ච වර්ණපුතො ච පණ්ණා විමිලකොණ්ඩකො
උත්තමපතච්චිකේරො ච මෙධියො එකධම්මකො
එකදුතියවර්ණා ච පුණ්ණන්තරො මහබ්බලො'ති.

1. 7. 6

66. සියලු බමියන් ගේ පරතෙරට ගිය මහාවිර වූ සඵලයන් වහන්සේ (මට) අවවාද කළහ, මම උන් වහන්සේ ගේ දහම් අයා සිහි ඇති වූ උන්වහන්සේ කෙරෙහි විසිමි. (ඒ මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබන ලදි. බුදුසසුන් කරනලදි යි.

මෙසේ ... මෙයිය සඵවිරයන් වහන්සේ ...

මෙයිය සඵවිරගාථා යි.

1. 7. 7

67. මා විසින් කෙලයගේ දවනලදහ. සියලු (කාමාදි) භවයෝ නසන ලදහ, ජාතිසංසාරය වෙසෙසින් න්‍යය විය. දැන් පුනර්භව-යෙන් නැතැ යි,

මෙසේ ... එකබම්බසවනිය සඵවිරයන් වහන්සේ ...

ඒකබම්බසවනිය සඵවිරගාථා යි.

1. 7. 8

68. අබිවිත්ත සංඛ්‍යාත රහත්පලසිතැති (අනවද්‍යබම්බයෙහි සාත්තා-ත්‍රියා විසින්) අප්‍රමාදවිහරණ ඇති මොනපට (සන්තිස්සෝධි-පාසම්බධම්) යෙහි හික්මෙන තෘදිගුණ ඇති උපගාන්ත වූ භාම කල්හි සමාභිමත් වූ මුනිවිරයාගට ගොකගෝ නොවෙත් යයි.

මෙසේ ... එකුදනිය සඵවිරයන් වහන්සේ ...

ඒකුදනිය සඵවිරගාථා යි

1. 7. 9

69. උතුම් වූ සඵලභාග්‍යයෙන් දෙසනලද උදර වූ (විශුක්ඛ) රස ඇති (සිව්හස්) දහම් භාග්‍යවතුන් කෙරෙන් අයා නිළාණාඛිගමය පිණිස මගට පිළිපත්මි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගොගක්‍ෂෙම (නිළාණ) මාග්ගෙහි තිපුණහ යි.

මෙසේ ... ජන්ත සඵවිරයන් වහන්සේ ...

ජන්ත සඵවිරගාථා යි.

1. 7. 10

70. මෙහි ශීලය මා අග්‍ර යැ, එකෙකුදුවත් නුවණැත්තේ මා උතුම් මිනිසුන් කෙරෙහි ද දෙවියන් කෙරෙහි ද ශීල ප්‍රඥ ගෙසින් ජය (කෙලෙසුන් දිනිම) වේ යයි.

මෙසේ ... පුණ්ණ සඵවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණ සඵවිරගාථා යි.

සප්තම වග්ගිය යි.

උද්‍යානය:

වප්‍ර සඵවිර යැ, වජ්‍රපුල සඵවිර යැ, පක්ක සඵවිර යැ, විමුල සඵවිර යැ, කොණ්ඩකුඤ්ඤ සඵවිර යැ, උකෙකපකට්ඨවත් සඵවිර යැ, මෙයිය සඵවිර යැ, එකබම්බසවණිය සඵවිර යැ, එකුදනිය සඵවිර යැ, ජන්ත සඵවිර යැ, පුණ්ණ සඵවිර යැ යි සත් වැනි වග්ගියෙහි තෙරවරු දහ දෙනෙකි.

1. 8. 1

71. සුසුමුතිපුණ්ණදසසිනා මිතිකුසලෙන නිවාතවුත්තිනා,
සංසෙවිත වුභසිලිනා¹ තිබ්බානං න හි තෙන දුලලහ'නති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා විච්ඡපාලො ථෙරො ගාමං අභාසිත්තා'ති.

විච්ඡපාලකෙට්ඨගාමා.

1. 8. 2.

72. ගමා කළීරො සුසු වහිතිකභො,
දුන්නිකඛමො භොති පසාඛජානො
ඵචං අහං ගරිගංගානිතංග
අනුමඤ්ඤ මං පබ්බජිතොමහි දුති'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා ආතුමො ථෙරො ගාමං අභාසිත්තා'ති.

ආතුමකෙට්ඨගාමා.

1. 8. 3

73. ජිණ්ණං ව දිස්සා දුඛිතං ච² බ්‍යාධිතං
මිතං ව දිස්සා ගතමාගුසඛිතං
තතො අහං තිකඛමිකුත පබ්බජි
පහංග කාමාති මනොරමාති'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා මාණවො ථෙරො ගාමං අභාසිත්තා'ති.

මාණවකෙට්ඨගාමා

1. 8. 4

74. කාමච්ඡදො ව බ්‍යාපාදො ජිනමිත්ථං ව තිකඛුතො
උභවිචං විචිතිච්ඡ, ව පබ්බතො'ව න විජජති'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා සුයාමො³ ථෙරො ගාමං අභාසිත්තා'ති.

සුයාමකෙට්ඨගාමා.

1. 8. 5

75. සාඩු සුමිතිතාන දසානං කඛිං ජිජ්ජති බුද්ධි වහ්සති
බාලමිති කරොන්ති පණ්ණිතං තස්මා සාඩු යතං සමාගමො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා සුසාරදො ථෙරො ගාමං අභාසිත්තා'ති.

සුසාරදකෙට්ඨගාමා

1. 8. 6

76. උප්පතනෙතසු නිපතෙ නිපතනෙතසු උප්පතෙ
විසෙ අවසමානෙතසු රමිමානෙතසු නො රමෙ'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා පිගඤ්ඤො ථෙරො ගාමං අභාසිත්තා'ති.

පිගඤ්ඤකෙට්ඨගාමා.

1 සංසෙවිතවුභසිලිනා - PTS.

2 දුඛිතසාධු - PTS.

3 සුයාමනො - සිල 1, 2, PTS

1. 8. 1

71. ඉතා සිසුම් වූ (සත්‍යප්‍රතිත්‍යාසමුත්‍යාදදි) නිපුණ වූ අභිසන් දක්නා සුලු ප්‍රඥයෙන් දක්‍ෂ වූ යටත් පාවැතුම් ඇති මොනොවට සෙවුනාලද මාඛිසිලීන් ඇති ඔහු විසින් නිව්‍යණය දුලිතා නො වේ මැ යි.

මෙසේ ... වච්ඡපාල සථවිරයන් වහන්සේ ...

වච්ඡපාල සථවිරයාථා යි.

1. 8. 2

72. යම්සේ හුණකිළිලක් වැඩුණු සාධා ඇත්තේ හටගත් ප්‍රසාධා ඇත්තේ (පදුරින්) බැහැර කළ නො හැකි වේ ද, එහෙයින් මම ගෙන එහලද බිරිදගෙන් බැහැර නො කළ හැක්කෙම් වෙමි, මම දැන් පාවිදි වූයෙමි, මැණිගෙනි, එය අනුදත මැනවැ යි.

මෙසේ ... ආතුම සථවිරයන් වහන්සේ ...

ආතුම සථවිරයාථා යි.

1. 8. 3

73. ජරපත් වුවකු ද දෑක දුක්පත් වූ ගිලනකු ද ගිලිහුණු ආසු ඇති මල එකකු ද දෑක එහෙයින් මම සිත්කලු වූ පස්කම්සුව හැරපියා ගියියෙන් නික්ම පාවිදි වීමි.

මෙසේ ... මාණව සථවිරයන් වහන්සේ ...

මාණව සථවිරයාථා යි.

1. 8. 4

74. බාහිතපාපි මහණහුව කාමච්ඡන්දය ද ව්‍යාපාදය ද පිහම්භය ද උග්ඛව්වකුක්කුච්චය ද විචිකිච්ඡාව ද සප්පිසකාරයෙන් මැ නැත්තේ ය යි.

මෙසේ ... සුයාම සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුයාම සථවිරයාථා යි.

1. 8. 5

75. (සීලාදි ගුණයෙන්) මොනොවට පිහිටුවනලද සිත් ඇතියන් ගේ දැයිය මැනවි. යම් හෙයකින් සාක සිද්දේ ද නුවණ වැඩේ ද බාලයකු පවා පණ්ඩිතයකු කෙරේ ද එහෙයින් සත්පුරුෂයන් ගේ සමාගමය උතුම් වේ යයි.

මෙසේ .. සුසාරද සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුසාරද සථවිරයාථා යි.

1. 8. 6

76. (සත්‍යයන් මානාදින්) නැගී සිටුනා කල්හි (තෙමේ) බැසා සිටුවේ යැ, (සත්‍යයන් ගුණයෙන් හෝ සම්ප්‍රදේශිනාධිපතෙන්) බැසා සිටුනා කල්හි තෙමේ නැගී සිටුවේ යැ, නොහොත් (කෙලෙසුන්) නැගී සිටුනා කල්හි (අනුරූප ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂණයකින්) විකේමනණය කරන්නේ යැ, (සම්ප්‍රදේශිනාධිපතෙන්) බැසා සිටුනා කල්හි හතාලන්නේ යැ, (සත්‍යයන්) බිහිසරු නො වන්නා කල්හි (තෙමේ) වස්සේ යැ, (සත්‍යයන් පස්කම්ගුණයෙහි ඇලෙන කල්හි (තෙමේ) නො ඇලෙන්නේ ය යි.

මෙසේ ... පියඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේ ...

පියඤ්ඤ සථවිරයාථා යි.

1. 8. 7

77. ඉදං පුරෙ විතතම්චාදි චාදිකං
 යෙනිච්ඡකං යථාකාමං යථාසුඛං
 තදච්ඡතං නිග්ගහෙස්සාමි¹ යොනිසො
 හථිප්පභින්නං පිට අභිකුසග්ගහො'ති.

ඉදං පුදං අයඨමා හථාථොහපුතො ථෙරො ගාථං
 අහාසිත්වා'ති.

හථාථොහපුතනථෙරගාථා.

1. 8. 8

78. අනෙකජාතිසංසාරං සකිංවිසං අභිබ්බිතං
 තස්ස මෙ දුක්ඛජාතස්ස දුක්ඛකඛ්ඛො අපරඥො'ති.

ඉදං පුදං අයඨමා මෙඤ්ඤිසිරො ථෙරො ගාථං අහාසිත්වා'ති.

මෙඤ්ඤිසිරථෙරගාථා.

1. 8. 9

79. සබ්බො රාගො පසිනො මෙ සබ්බො දෙවො සමුත්තො
 සබ්බො මෙ විගතො මොහො සිතිභුතොයම් තිබ්බුතො'ති.

ඉදං පුදං අයඨමා රක්ඛිතො ථෙරො ගාථං අහාසිත්වා'ති.

රක්ඛිතථෙරගාථා.

1. 8. 10

80. සං මයං පකතං කම්මං අපං වා යදි වා බහුං²
 සබ්බමෙතං පරිකම්භං හථි දුභි පුතබ්බවො'ති.

ඉදං පුදං අයඨමා උග්ගො ථෙරො ගාථං අහාසිත්වා'ති.

උග්ගථෙරගාථා

අට්ඨමො වගෙහො

හස්සද්දනං:

වච්ඡපාලො ව යො ථෙරො අංකුමො මාණවො ඉසි
 සුයාමො ව සුසාරදෙ ථෙරො යො ව පිටස්සුභො
 අරොහපුතො මෙඤ්ඤිසිරො රක්ඛිතො උග්ගසම්භයො'ති

1 නිග්ගහෙස්සාමි - PTS.

2. බහු -PTS.

1. 8. 7

77. පෙර මා ගේ මේ සිත පිළිසෙසසින් පිළි තැනෙනා සුවයේ හැසුරුණේ යැ, අද මම ඒ සිත අකුසල ගත්තකු මතැතක්නු සෙසින් නුවණින් තිගත්තෙමි යි.

මෙසේ ... හත්තාරොහකපුතන සම්මිරයත් වහන්සේ ...

හත්තාරොහකපුතන සම්මිරයාමා යි.

1. 8. 8

78. (සසරවට) නවත්තා නුවණ නො ලබන්නෙමි නොයෙක් ද සියදහස් ගණන් කල් ඇවිද්දෙමි, හටගත් දුක් ඇති ඒ මා ගේ දුක්රැක (රහත්මිතින්) නවුයේ වෙ ය යි.

මෙසේ ... මෙණ්ඩසිර සම්මිරයත් වහන්සේ ...

මෙණ්ඩසිර සම්මිරයාමා යි.

1. 8. 9

79. මා ගේ සියලු රාගය ප්‍රතිණ යැ සියලු දොමය නවුයේ යැ, මා ගේ සියලු මොහග පහ වැ ගියේ යැ, නිවුණෙමි සිහිල් බවට පැමිණීමෙමි වෙමි.

මෙසේ ... රක්ඛිත සම්මිරයත් වහන්සේ ...

රක්ඛිත සම්මිරයාමා යි.

1. 8. 10

80. මා විසින් මිද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ යම් කම්යක් කරනලද නම් තෙල සියල්ල සහය වුයේ යැ, දුක් යළි පුනර්ගමයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ .. උග්ග සම්මිරයත් වහන්සේ ...

උග්ග සම්මිරයාමා යි.

අනුට්ඨ වග්ගි යි.

උද්දායක:

වච්ඡපාල සම්මිර යැ, ආතුම සම්මිර යැ, මාණව සම්මිර යැ, සුගාම සම්මිර යැ, සුසාරද සම්මිර යැ, පිටසුඤ්ඤ සම්මිර යැ, ආරොහපුතන සම්මිර යැ, මෙණ්ඩසිර සම්මිර යැ, රක්ඛිත සම්මිර යැ, උග්ග සම්මිර යැ යි අට වැනි වග්ග තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 9. 1

81. යං මියං පකතං පාපං පුබ්බෙ අඤ්ඤාසු ජාතිසු
ඉධෙව තං වෙදනීයං චජු අඤ්ඤං හ මජ්ඣතී'ති.

ඉදං සුදං ආයතමි; සමිතිභූතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සමිතිභූතානෙවරගාථා.

1. 9. 2

82. යෙන යෙන සුභික්ඛානි සිමානි අභයානි ච
තෙන පුභතක ගච්ඡස්ස මි, සොභාපහතො ගමා'ති.

ඉදං සුදං ආයතමි; කසපො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කසපනෙවරගාථා.

1. 9. 3

83. සීහපමතො, විහර රතනිඤ්චමනඤ්ඤො
භාවෙහි කුසලං ඛම්මං ජග සීහං සමුස්සයනති.

ඉදං සුදං ආයතමි; සීහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සීහනෙවරගාථා.

1. 9. 4

84. සබ්බරතතිං සුපිනාන දිවා සඛිහණිකො රතො,
කුදස්සු¹ නාම දුමෙමධො දුක්ඛස්සන්තං කරස්සති'ති.

ඉදං සුදං ආයතමි; නිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නිතනෙවරගාථා.

1. 9. 5

85. විතතතිමිත්තස්ස කොවිදො පව්වෙකරසං විජාතිග,
කියං නිපකො පතියතො අබිගච්ඡෙය්ස සුඛං නිරාමිසනති.

ඉදං සුදං ආයතමි; සුතාගො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුතාගනෙවරගාථා.

1. 9. 6

86. ඉතො ඛග්ගිං පුද් අඤ්ඤාචාදිතං
මයො හ නිබ්බාතගමො යථා අයං,
ඉතිස්ස සඛිසං භගවානුසාසති
සථා; සයං පාණිකලෙච දස්සග'නති.

ඉදං සුදං ආයතමි; නාගිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නාගිතනෙවරගාථා.

1. 9. 1

81. පෙර අත් ජාතිවල මා විසින් යම් පවිකමක් කරනලද නම් ඒ කමවිපාකය මේ අත්බැවිහි මා වින්දසුනු වෙයි, අත් කදපබ්බෙදක් නැති (එහෙයිනි) යි.

මෙසේ ... සමිතිගුහන සථවිරයන් වහන්සේ ...

සමිතිගුහන සථවිරගාමා යි

1. 9. 2

82. යම් යම් දිශාභාගයෙක්හි රට සුතිස්ස ද සොම ද තිරිඟය ද පුතණුමෙහි, එතැන්හි යව, (අත් නැන්හි ගොස්) නගමක් සොවින් පෙළෙව් යි.

මෙසේ ... කසාප සථවිරයන් වහන්සේ ..

කසාප සථවිරගාමා යි.

1. 9. 3

83. එම්බා සිහය, අප්‍රමතන (සතිසම්පජ්ඣාදා ඇති) වැ වාස කරා දවරිය හො: කුසිත වැ කුසල්දහම් වඩව, අංකමහාවය වහ, දුරුකරව් යි.

මෙසේ ... සිහ සථවිරයන් වහන්සේ ...

සිහ සථවිරගාමා යි.

1. 9. 4

84. මුළුරු නිදසිට දහවල් ගණසම්බන්ධිකායෙහි ඇලුණු දුමුත්ත කවරද නම් සසරදුක් කෙළවර කරන්නේ ද යි.

මෙසේ ... නිත සථවිරයන් වහන්සේ ...

නිත සථවිරගාමා යි

1. 9. 5

85. ගාමනා විතතයා හේ නිමිත්තග්‍රහණයෙහි දක්ෂ වූ ප්‍රච්චේකරයක වෙසෙසින් දැන ගිහික කරන පාරිසාරික කුමණ ඇති එළඹැ සිටි සිහි ඇති මහණ තීරාමිසසුඛය ලබන්නේ ය යි.

මෙසේ .. සුනාම සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුනාම සථවිරගාමා යි.

1. 9. 6

86. මේ නිළාණගාමිමායිය යම්සේ වේ ද එබඳු මාභියෙක් මෙයින් බැහැර වෙත් වෙත් රහත් බැව් තියන සුල්ලන් (භානාභිජිකයන්) ව නැතැ යි භාගාවත් ගායනාත් වහන්සේ තමන් වහන්සේ අත්ලෙහි තුබුළුන් සෙයින් දක්වමින් හික්කුසබ්බයාට අනුශාසනා කරන සේකැ යි

මෙසේ .. නාභිත සථවිරයන් වහන්සේ ...

නාභිත සථවිරගාමා යි.

1. 9. 7

87. බන්ධා දිට්ඨා යථාභූතං භවා සබ්බෙ පදුලිතා,
වික්ඛිණ්ණො ජාතිසංසාරො නත්ති දුති පුනබ්බවො'ති.

ඉධං සුදං ආයස්මා පවිට්ඨො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

පටිට්ඨකෙත්ථරගාථා

1. 9. 8

88. අසක්ඛිං චත අත්තානං උභයං උදකා ජලං
වුග්ගමානො ඕගොසෙව සම්මානි පටිච්ඡෙදා'නති.

ඉධං සුදං ආයස්මා අජ්ජනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

අජ්ජනකෙත්ථරගාථා

1. 9. 9

89. උත්තිණ්ණො පඤ්ඤාපලිපා පාතාලා පරිච්ඡිතා,
මුත්තා ඕසා ච ගත්ථා ච සබ්බෙ මාතා විසංගතා'ති.

ඉධං සුදං ආයස්මා දෙවසභො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

පඤ්ඤාපලිපකෙත්ථරගාථා

1. 9. 10

90. පඤ්ඤානිකා පරිඤ්ඤානා තිට්ඨන්ති ජිත්තමූලකා,
වික්ඛිණ්ණො ජාතිසංසාරො නත්ති දුති පුනබ්බවො'ති.

ඉධං සුදං ආයස්මා සාමිදහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

සාමිදහකෙත්ථරගාථා

නවමො විග්ගහා

කසුප්පානං:

ථෙරො සමිතිගුහො ව කසුපො සිහසවනකො.

කීදො සුතාගො නාතිකො පවිට්ඨො අජ්ජනො ඉසි,

දෙවසභො ච ගො ථෙරො සාමිදහො මහබ්බලො'ති.

1. 9. 7

87. පඤ්චකකියෝ තත්ඵ පරිද්දෙන් දක්කාලදහ, සියලු හමයෝ (මාභීඤ්ඤායෙන්) පලහලදහ, ජාති සංකිතාන සංසාරය වෙහෙසින් ඤාය කරනලද හැ, දැන් පුනර්භවයෙන් නැතැයි.

මෙසේ ... පච්චික සංවිරයන් වහන්සේ ...

පච්චික සංවිරගාමා යි.

1. 9. 8

88. මහවතුරෙහි ඉල්පියනුවකු හෙයින් තමා සසර නමැති දිග-පහරින් තීවත් නමැති ගොඩබිමැ නගාසිටුවන්නට එකානතයෙන් පොහොසත් වීම. (කුමක් හෙයින් යත්) මම සිසුසත් පිළිවිද දැනීම ද (එහෙයින්) යි.

මෙසේ ... අජ්ජන සංවිරයන් වහන්සේ ...

අජ්ජන සංවිරගාමා යි

1 9. 9

89. පඬක (මිඬ) පලිප (මහමිඬ) සංකිතාන කාමරාගජ්ඣරාගයෝ, කරණය කරනලදහ, පාතාල සංකිතාන මිථ්‍යාදුට්ඨෙහු දුරු කරන ලදහ, (කාමාදි ඔසයෙන් ද (අභිධ්‍යාදි) කායග්‍රන්ථයෙන් ද මිදුණෙමි වෙමි, සියලු මාතයෝ මුලුසුන් කරනලදහ යි.

මෙසේ ... දෙවසහ සංවිරයන් වහන්සේ ...

දෙවසහ සංවිරගාමා යි.

1 9. 10

90. (මා විසින්) පඤ්චකකියෝ පිරිසිදු දක්කාලද්දහු මුල්සුන් වැ සිටිති, ජාති සංකිතාන සංසාරය වෙහෙසින් ඤාය කරනලද, දැන් පුනර්භවයෙන් නැතැයි.

මෙසේ ... සාමිදත්ත සංවිරයන් වහන්සේ ...

සාමිදත්ත සංවිරගාමා යි.

නාවම වග්ගී යි.

උද්දානය:

සමිතිගුත්ත සංවිර යැ, කසාප සංවිර යැ, සිහ සංවිර යැ, තීත සංවිර යැ, සුනාග සංවිර යැ, නායිත සංවිර යැ, පච්චික සංවිර යැ, අජ්ජන සංවිර යැ, දෙවසහ සංවිර යැ, මහමලැති සාමිදත්තසංවිර යැ යි නව වැනි වග්ගියෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 10. 1

91. න තථා' මතං සතරසං සුධන්තං ගං මියජ්ජ පරිභුක්තං,
අපරිමිත දසසිනා ගොතමෙන බුද්ධෙන දෙසිතො ධම්මො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා පරිපුණ්ණකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පරිපුණ්ණකථෙරගාථා.

1. 10. 2

92. යස්සාසථා පරිකම්ණා ආභාරෙ ව අනිසසිතො,
සුද්දායා අනිමිතො ව විමොක්ඛො යස්ස ගොචරො,
ආකාසෙව සකුන්තානං පදං නස්ස දුරන්තයන්ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා විජයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

විජයථෙරගාථා.

1. 10. 3

93. දුක්ඛා කාමා ඵරක න සුඛා කාමා ඵරක,
ගො කාමෙ කාමයති දුක්ඛං සො කාමයති ඵරක,
ගො කාමෙ න කාමයති ඵරක දුක්ඛං සො න කාමයති ඵරකා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ඵරකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඵරකථෙරගාථා

1. 10. 4

94. නමො හි නස්ස භගවතො සත්තපුත්තස්ස සිරිමතො,
තෙනාගං අග්ගප්පතෙනන අග්ගො ධම්මො සුදෙසිතො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා මෙනතජි ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මෙනතජිථෙරගාථා.

1. 10. 5

95. අකොසං භතතෙතොසම් කන්තාරඤ්චනපක්කන්තො,¹
ගගමානො' පි ගච්ඡිස්සං න සභාගෙන පාපෙනා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා චක්ඛුපාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චක්ඛුපාලථෙරගාථා.

1. 10. 6

96. එකපුප්ථං චිත්තාන අසිතිං වස්සකොට්ඨො,
සග්ගෙසු පරචාරෙත්වා සෙසකෙනමහි නිබ්බුතො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා බණ්ඩුමතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බණ්ඩුමණ්ථෙරගාථා.

1. පක්කකෙද - මජ්ඣං පක්කකො - සිමු 1, 2, PTS.

1. 10. 1

91. මා විසින් දන් යම් අමාතයෙක් චලදහාරද ද, එතෙසින් සතරය මනුෂ්‍යභෝජනය ද සුඛා දිව්‍යභෝජනය ද අභිමත නොවෙයි, අපරිමිත වූ දෙය දක්නාසුලු ගොසුම්ගොත් බුදුන් විසින් තිළිණධර්ම දෙසනලදු යි.

මෙසේ ... පරිපුණ්ණත සංවිරයන් වහන්සේ ...

පරිපුණ්ණත සංවිරගාථා යි.

1. 10. 2

92. යම්ක්ඛටි (කාමාදි) අසුචරියෝ සහ වූවාහු ද, යමෙකුත් ආකාරයෙහි (කාමණාදිවේනියාලය විසින්) නො බැදුණේ ද, යම්ක්ඛටි ගුණත අතිමහත (අපුණ්ණිත) (ගත ත්‍රිවිධ) විමොක්ඛය ගොචර වේ ද ඒ රහත්හු සේ පියසටහන අහසා සියොතුන් මග මෙන් නොදතහෙත්තේ යයි.

මෙසේ ... විජය.සංවිරයන් වහන්සේ ...

විජය සංවිරගාථා යි.

1. 10. 3

93. ඵරකයෙහි, කාමයෝ දුඛයහ, ඵරකයෙහි, කාමයෝ සුඛයෝ නොවෙයි, ඵරකයෙහි, යමෙක් කාමයන් කාමැති වේ නම් හෙතෙම දුක් කාමැති වෙයි, ඵරකයෙහි, යමෙක් කාමයන් නො කාමැති වේ නම් හෙතෙම දුක් නො කාමැති වේ යයි.

මෙසේ ... ඵරක සංවිරයන් වහන්සේ ...

ඵරක සංවිරගාථා යි.

1. 10. 4

94. ශ්‍රීමත් වූ ගාතෘසුත්‍ර වූ ඒ ගාතෘවතුන් වහන්සේට නමසකාර වේවා, (සියලු ගුණයෙන්) අගනැත් පැමිණි උන් වහන්සේ විසින් මේ උතුම් වූ (නව ලොවුතුරු) දහම් අපිපරිත කොට දෙසනලද්දේ වේ යයි.

මෙසේ ... මෙතතථි සංවිරයන් වහන්සේ ...

මෙතතථි සංවිරගාථා යි.

1. 10. 5

95. මම නටහෙත් ඇත්තෙමි අනි වෙමි, කතරඅදන් මගට පැමිණි-යෙමි වෙමි, හෝතෙමි නවුදු පාපමිත්‍රයකු සමග නො යමි.

මෙසේ ... වකුපාල සංවිරයන් වහන්සේ ...

වකුපාල සංවිරගාථා යි.

1. 10. 6

96. එක් (යමන්) මලක් පුද අසු කෙළක් හවුරුදු සහසුචි විදෑ ඒ පුණ්ණකම්මා සේ ශේෂයෙන් පිරිනිවිසෙමි වෙමි.

මෙසේ ... බණ්ඩසුමන සංවිරයන් වහන්සේ ...

බණ්ඩසුමන සංවිරගාථා යි.

1. 10. 7

97. සිතා සතපලං කංසං සොවණ්ණං සතරාජිකං,
අග්ගතිං මත්තිකාපතනං ඉදං දුක්ඛසංඛිතො'ති.¹

ඉතං සුදං ආයස්මා තිස්සො පෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

තිස්සපෙඨරගාථා.

1. 10. 8

98. රූපං දිස්සා සති මුට්ඨං පිගතිමිත්තං මනසිකරොහො,
සාරත්තවිතො සොදෙති තං ච අජෙක්ඛාස නිට්ඨති,
තස්ස වසිත්තං ආතථා ගම්මලා ගම්මානො'ති.¹

ඉතං සුදං ආයස්මා අභස්සො පෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අභස්සපෙඨරගාථා.

1. 10. 9

99. සඤ්ඤා සති මුට්ඨං පිගතිමිත්තං මනසිකරොහො,
සාරත්තවිතො සොදෙති තං ච අජෙක්ඛාස නිට්ඨති,
තස්ස වසිත්තං ආතථා සංසාරමුපගාමිනො'ති.²

ඉතං සුදං ආයස්මා උත්තියො පෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

උත්තියපෙඨරගාථා.

1 10. 10.

100. සම්මසාධානසම්මතො සතිපට්ඨානගොචරො,
විමුක්තිකුසුමසංකෘතො පරිනිබ්බිසානාසංඝො'ති.

ඉතං සුදං ආයස්මා දෙවසභො පෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දෙවසභපෙඨරගාථා.

දසමො වග්ගො.

නිසංසුද්ධං

පරිපුණ්ණකො ච විජයො ඵරකො මේත්තජ් මුනි,
වසුපාලො බණ්ඩුසුමනො තිස්සො ච අභස්සො³ තථා,
උත්තියො ච මහාපඤ්ඤා පෙරො දෙවසභො පි වා'ති.

1. ගම්මලාගාමිනො - සිමු.

2. සංසාරං උපගාමිනො - සිමු. 1, 2.

3. තිස්සො අභස්සො ච - PTS.

1. 10. 7

97. සියක් පලමක් අහනා නොයෙක් රූපලේඛා ඇති රත්මුඛා නලිය හැරැදුමා මැවිමුඛා පහක් ගනිමි, මේ මා ගේ දෙ වැනි අභිමෙකය යි.

මෙසේ ... තිසා සංවිරයන් වහන්සේ ...

තිසා සංවිරගාථා යි.

1. 10. 8

98. ප්‍රියතිමත්ත මෙනෙහි කරනුවක්හට රූ අරමුණ දකැ සිහි මුලා වී ද, ඇලුණු සිතැහි හෙතෙම ඒ රූපාලමකය විදහන්නේ වේ ද, එහි බැසැගෙන සිටුනේ ක් වේ ද, ඔහුට හටගට මුල් වූ හවගාමි වූ ආසුරයෝ වැඩෙත් ගයි.

මෙසේ ... අහය සංවිරයන් වහන්සේ ...

අහය සංවිරගාථා යි.

1. 10. 9

99. ප්‍රියතිමත්ත මෙනෙහි කරනුවක්හට භබ්බුලමකයක් අසා සිහි මුලා වී ද, ඇලුණු සිතැහි හෙතෙම ඒ භබ්බුලමකය විදහන්නේ වේ ද, එහි බැසැගෙන සිටුනේ ක් වේ ද, ඔහුට සතරට පමුණුවන ආසුරයෝ වැඩෙත් ගයි.

මෙසේ ... උතතිය සංවිරයන් වහන්සේ ...

උතතිය සංවිරගාථා යි.

1 10. 10.

100. සමාක් ප්‍රධන් වියතියෙන් යුක්ත වූ සිව්වන් අරමුණු කොටැ ඇති විමුක්ති නමැති මලින් සැලුණු මහණ ආසුර රහිත වැ පිරිනිවෙන්නේ යි.

මෙසේ ... දේවසහ සංවිරයන් වහන්සේ ...

දේවසහ සංවිරගාථා යි.

දස වැනි වග යි.

උද්දානය:

පරිපුණ්ණක සංවිර යැ විජය සංවිර යැ එරක සංවිර යැ මෙතතථ සංවිර යැ වකුපාල සංවිර යැ බණ්ඩුසුමන සංවිර යැ තිසා සංවිර යැ අහය සංවිර යැ මහාප්‍රාඥ වූ උතතිය සංවිර යැ දේවසහ සංවිර යැ යි දස වැනි වගෙහි තෙරවරැ දස දෙනෙකි.

1. 11. 1

101. හිඬා හිඬිතං අනවොසිතතො
 මුඛිනඛලී ඔදරිකො ඩුසිකො,
 මහාවරාහො'ව නිව්පපුට්ඨා
 පුතපුතං ගබ්භමුපෙති මිඤ්ඤ.

ඉඨං පුදං ආයස්මා බෙලට්ඨානිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බෙලට්ඨානිකසෙඨරගාථා

1. 11. 2

102. මානෙත වස්ථිතාසෙ සත්ථිංරෙසු සබ්බිලික්ඛමානාසෙ,¹
 ලාභාලාභෙන මපිතා සමාධිං නාගිගච්ඡන්ති.

ඉඨං පුදං ආයස්මා සෙත්ථුවෙත්ථා ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

සෙත්ථුවෙත්ථරගාථා.

1. 11. 3

103. නාහං එතෙන අත්ථිකො පුබ්බිකො ධම්මරසෙන තපපිකො,
 පිඬානා රසග්ගමුත්තමං න ව කාහාමි විසෙත සත්ථි'න්ති.

ඉඨං පුදං ආයස්මා බිඤ්ඤරො' ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බිඤ්ඤරෙත්ථරගාථා.

1. 11. 4

104. ලහුකො වත මෙ කායො ඵුට්ඨො ව පිතිපුබ්බෙත විපුලෙන.
 තුලමිව එරිතං මාපුතෙන පිලවතිමි මෙ කායො'ති.

ඉඨං පුදං ආයස්මා ඛිතකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඛිතකසෙඨරගාථා.

1. 11. 5

105. උක්කණ්ඨිකොපි න වසෙ රමමානොපි පක්කමෙ,
 නතෙව්භාතත්ථංගිතං වසෙ වාහං විවික්ඛණො'ති.

ඉඨං පුදං ආයස්මා මලිතවිලොහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මලිතවිලොහසෙඨරගාථා.

1. 11. 6.

106. සතලිඛිතස්ස අත්ථස්ස සතලක්ඛණධාරිතො,
 එකඛිතදස්සි දුගෙමගො සතදස්සි ව පණ්ඨිතො'ති.

ඉඨං පුදං ආයස්මා පුගෙමනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුගෙමනොසෙඨරගාථා.

1. 11. 1

101. කිසි බව හැරැපියා වැසා තිම කළ ආයතීවාස නැති (ආනව බණ්ණයෙහි) මුළු මා නතුල කොට ඇති උදරපුරණයෙහි නියැලුණු කුසිත වූ අශුභ තෙමේ (කුඩු ආදී) සුරැබකින් පුස්තාලද මහසුරකු මෙන් පුහුළුතා ගනීවිතයට පැමිණේ යයි.

මෙසේ ... බෙලට්ඨානික සථවිරයන් වහන්සේ ...

බෙලට්ඨානික සථවිරගාමා යි.

1. 11. 2

102. (නවවිධ) මානසෙන් නුළුවාහු සකිනවිමයන් විෂයෙහි (තෘණොදී) විසින් කෙලෙසෙන්නාහු ලාභාලාභ හෙයින් මඩනාලද්දහු විතතසමාධිය නො ලබන් යයි.

මෙසේ ... සෙතුච්ඡ සථවිරයන් වහන්සේ ...

සෙතුච්ඡ සථවිරගාමා යි.

1. 11. 3

103. මම තෙල ආමිසරසයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තෙමි නො වෙමි, ධර්මයෙන් පුබ්බයෙමි, පුබ්බයෙමි, උතුම් වූ අග්‍ර (අහම්) රසය පානය කොට (පස්කම්පුම්) විෂය සම්ම සන්ධිය නො කරන්නෙමි

මෙසේ ... බද්ධුර සථවිරයන් වහන්සේ ...

බද්ධුර සථවිරගාමා යි.

1. 11. 4

104. මා හේ සිරුර එකත්තෙන් ලුහු වූයේ වෙයි, මහත් වූ ප්‍රීති-පුබ්බයෙන් පහස්තාලද්දෙන් වෙයි, මා හේ සිරුර සුළඟින් නගන ලද පුළුන්රොදක් සෙයින් (අහස්ති) පාවේ යයි.

මෙසේ ... බිතක සථවිරයන් වහන්සේ ...

බිතක සථවිරගාමා යි.

1. 11. 5

105. මම උකට්ඨයෙමි නමුදු වෙසෙමි, බැහැර නො සෙමි, ඇලෙහුයෙමි නමුදු පියායෙමි, නො වෙසෙමි, නුවණැති මහණ අනච්ඡි ඵලවත වාසය නො කරන්නේ මා යි.

මෙසේ ... මලිතවමන සථවිරයන් වහන්සේ ...

මලිතවමන සථවිරගාමා යි.

1. 11. 6

106. නො එක් ලිඛිත ඇති නො එක් ලක්ෂණ ධරන අවිශා හේ එක් අඛණ්ඩ දක්නාසුලු වූයේ දුෂප්‍රාඥ වෙයි. නො එක් අඛණ (සියල්ල) දක්නාසුලු වූයේ මා ප්‍රාඥ වේ යයි

මෙසේ ... සුහෙමනන සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුහෙමනන සථවිරගාමා යි.

1. 11. 7

107. පබ්බජිං කුලසිත්තො අභාරස්මානගාරියං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පන්නා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉද්ධං සුදං ආයස්මා ධම්මසමො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ත'ති.

ධම්මසමසේරගාථා.

1. 11. 8

108. ස විසංවස්සසතිකො,¹ පබ්බජිං අනගාරියං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පන්නා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉද්ධං සුදං ආයස්මා ධම්මසම්පිකුසේරො ගාථං අභාසිත්ත'ති.

ධම්මසම්පිකුසේරගාථා

1. 11. 9

109. න නුතායං පරමතිතානුකම්පිනො
රභොගනො අනුචිතභේති සාසනං,
තථාතයං විහරති පාකතිඤ්ඤො
මහි සථා තරුණජාතිකා චනෙ'ති.

ඉද්ධං සුදං ආයස්මා සංඝරක්ඛිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ත'ති.

සංඝරක්ඛිතසේරගාථා.

1. 11. 10

110. නගා නගගෙහස්ස සුසංවිරුද්ධා
උදග්ගමෙසෙන නවෙන සිත්තා
විවේකකාමස්ස අරඤ්ඤසඤ්ඤිනො
ජනෙති භිග්ගො උසහස්ස කල්යාන'නති.

ඉද්ධං සුදං ආයස්මා උසහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ත'ති.

උසහසේරගාථා.

එකාදසමො වගෙහා

තස්සද්දනං:

බෙලට්ඨාතිකසෙතුච්ඡා, බණ්ඩුරො, බිතකො, ඉසි,
මලිචවග්ගො, සුගෙමනෙතා, ධම්මසමො, ධම්මසම්පිකා,
සංඝරක්ඛිතසේරො, ව උසහො, ව මහාමුතී'ති.

1. 12. 1

111. දුප්පත්වීමට වෙළුම් දුර්වලතාවය හේතු වීමට හේතු වන්නේ දුර්වලතාවය හේතු වීම, කිසිදු දිනකට හෝ ඉහළින්ම නොවන අතර, විනිශ්චයයට සහතික කිරීමට නොහැකි.

ඉන්ද්‍රිය, සුද්ධ, ආයුස්මි, ජේතනා, චේතරා, භාථං අභ්‍යාසිත්තා'ති.

පළ නිවැරදිකර ගැනීම.

1 12 8

112. තෙවිජ්ජාංගං මහාකුසිංගි චෙතොසම්ථතොපිද්දො
සද්ධෙවො මෙ අනුප්පතොතො කතං බුද්ධියා භාසනං නති

ඉන්ද්‍රිය, සුද්ධ, ආයුර්වේද, විවික්තයෙහෙතෙස, ජෙට්ටරා, හැට්ට, අභ්‍යන්තරයා'ති.

විවිධ ගණනා ගණන් රහස්ති.

1. 12. 8

113. අවේන්දිකා පුළුසිලා ගොතඬුලමිභාසුතා,
අඬුසෙවලාසසස්සතා තෙ සෙලා රමයනති ම'නති.

ඉදහිම සුදු ඇඟහිම, විනවිටෙත්, පේරො ගාම අභාසිනා'ති.

වනවිජයකරයාට.

1. 12. 4

114. කෘතද්විත්වලාභරුනො භික්ෂුනම්භි¹ ජීවිතේ,
සරීරසම්බන්ධස්ස භූතො සමණ් සංඛිතං² ති.

ඉන්ද්‍රිය, සුදු, ආයුධ, අධිමුහුණත, පෙරු, ගාල්, අභ්‍යන්තර, 'හි.

අධ්‍යයනය සඳහා රහස්‍යයි.

1. 12. 8

115. එසාවගියාසෙ පබ්බතෙන බුද්ධාපරිසරෙකිකෙන,²
 නෙතාදකෙන ගිරිතා යසසිතා පරිවර්දනා³ති.

ඉතිං සුදං ආයුධං මහානාමො ජෙරො ගාථං අභාසිතා'ති.

මහානාමසේරගාථා.

1. 12. 0

116. ඡ ඵසායනතෙ භිනි: ගුහනථාරො: සුසංවුතො,
අසමුලං වුමිනි:හ පතො: මෙ අසමික්කයො'ති.

ඉන්ද්‍රිය, සුඛ, අභිමාන, පාරිසරිකයන්ගේ³ ගාමිණී අභිමාන, නි.

ಪ್ರಾಚೀನಕವಿಗಳೆಂಬುದು.

1. සියයට එකහමාර - PTS.

2. **සලකුණු - ෮,**

3. පාරම්පරික - මිනිසු. PTS.

1. 12. 1

111. එකාන්තයෙන් පාවිද්ද දුකෙර යා, ගෘහයෝ දුකෙරවාස ඇත්තාහු යා, දහම් ගැඹුරු වෙයි, ගෞතයෝ දුකෙස් ලැබිය-සුත්තාහ. යථාලාභ ප්‍රත්‍යයෙන් මා අප සේ දිව්වාටුම දුක් වෙයි, එහෙයින් තිකර අතිතය මෙනෙහි කිරීම යුතුය යි.

මෙසේ ... ථේරගාමා සථවිරයන් වහන්සේ ...

ජෙනගා සථවිරගාමා යි.

1. 12. 2

112. මම ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙමි මහත් ධ්‍යාන ඇත්තෙමි විතතයමථයෙහි දක්‍ෂ වූයෙමි වෙමි, මා විසින් සාරාංසය (අතීත්තය) ලබනලද්දේ ය, බුදුන් සේ අවවාදය කරනලදු යි.

මෙසේ ... චච්ඡගොත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

චච්ඡගොත්ත සථවිරගාමා යි.

1. 12. 3

113. පහත්දිය ඇති පුළුල් ගලකල ඇති ගොනගලන් (වදුරන්) හා සිසුපාසතුන් ගෙන් සුන් දියසෙවෙලින් ගැවැටිගත් ඒ පථිතයෝ මා සිත් අලවත් යයි.

මෙසේ ... චනචච්ඡ සථවිරයන් වහන්සේ ...

චනචච්ඡ සථවිරගාමා යි.

1. 12. 4

114. දිවි ගෙවියන කල්හි කායපොෂණයෙහි තියැලුණු ශරීරසුඛයෙහි හිස් වූවහුටි ශ්‍රමණ භාවයෙන් ලැබිය හැකි සාධුකිය කොසින් ලැබේ දු යි.

මෙසේ ... අධිමුත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

අධිමුත්ත සථවිරගාමා යි.

1. 12. 5

115. (එම්බා මහානාමයෙනි, කමටහන් මෙනෙහි නොකරන) තෙල තෝ බොහෝ කෙළිද හා ඉදුසල්ගස් ඇති (නො එක් රුක්ලියෙන්) හාත්පසින් වැසුණු ප්‍රසිද්ධ වූ මේ 'නෙසාද' නම් පථිතයෙන් පිරිහෙන්නෙහි යයි,

මෙසේ ... මහානාම සථවිරයන් වහන්සේ ...

මහානාම සථවිරගාමා යි.

1. 12. 6

116. ආභ්‍යානම්ක භබ්‍යතනග (එය පිළිබඳ කෙලෙස් නැසීම් විසින්) හැරැපියා පිසු සද්දෙර ඇතියෙමි මොනොවට සාවර වූයෙමි. මා විසින් සසරදුකට මුල (අවිද්‍යාව හා භවකාෂණාව) විමාරාදමා ආසුච්ඡය (අතීතය) ලබනලද්දේ ය යයි.

මෙසේ ... පාරාසරිග සථවිරයන් වහන්සේ ...

පාරාසරිග සථවිරගාමා යි.

1. 12. 7

117. සුච්චිතො, සුචිතො, සබ්බාකරණ්ණසුඛො,
තිස්සො විජ්ජා අජ්ඣගමිං කතං බුඬ්ඛස්ස සාසන'නති.

ඉද්ධං සුදං ආයස්මා, යස්සො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

ගසසෙවරගාථා.

1. 12. 8

118. අභිසංචාරා භිපසති
වයො රූපං අඤ්ඤාමිච්ඡි කථෙව සන්නං,
නස්සෙව සතො අවිප්පවසතො,
අඤ්ඤාස්සෙව සරාමි අත්තාන'නති.

ඉද්ධං සුදං ආයස්මා, කිම්බිලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

කිම්බිලසෙවරගාථා.

1. 12. 9

119. රුක්ඛමූලගහනං පසකකිය
නිබ්බානං හදයස්මිං ඔප්පි¹
කියායො තොම මා ව පාමිදෙ²
කිං තෙ බිලිසිලිකා කරියස්සති'ති.

ඉද්ධං සුදං ආයස්මා, වජ්ජපුතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

වජ්ජපුතසෙවරගාථා.

1. 12. 10

120. පඤ්චකඛකා, පරිඤ්ඤාතා නිට්ඨන්ති ජිහ්වමූලකා,
දුක්ඛකඛකො අනුප්පතො පතො මෙ ආයවකඛකො'ති.

ඉද්ධං සුදං ආයස්මා, ඉසිදතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්වා'ති.

ඉසිදතසෙවරගාථා.

වගගො දවාදසමො

තසසුඤ්ඤා:

ජෙතො, ව වච්ඡගොතො, ව වච්ඡ, ව වනසඛකො,³
අභිමුතො, මහානාමො, පාරාසරියො⁴ ගසො පි ව,
කිම්බිලො, වජ්ජපුතො, ව ඉසිදතො, මහායසො'ති.

තමුඤ්ඤා:

චිත්තතරසතං ථෙරා, කතනිච්චා, අනායවා,
එකකෙව නිපාතමහි සුසංඛිතා, මහෙසිති'ති.

එකකනිපාතො නිට්ඨිතො

1. ඔසිය - PTS. 2. පමාදෙ-බුදුසු 3. චකපච්ඡායො- PTS. 4. පාරාපරියො- PTS.

1. 12. 7

117. මම මනා සුවඳින් අලෙවි දෙනලද්දෙමි. මහඥානී කසිසථ ආත්දෙමි සියලු අවරණින් සැරැසුණෙමි ත්‍රිවිද්ධ ලදිමි. (මා විසින්) බුදුන් ගේ ශාසනය කරනලදු සි.

මෙසේ ... යහ සථවිරයන් වහන්සේ ...

යහ සථවිරගාථා සි.

1. 12. 8

118. වයස (යෞවනය) ඇණවන ලද්දකු සෙයින් (වහා) ඇදුවැටෙයි. එසේ මැ විදුමාන වූ රූපය ද අනෙකකු මෙනි. විප්‍රවාසයෙක් නැති ඒ මා ගේ මැ ආත්මය අනෙකක්හු ගේ මෙන් සිහි කෙරෙමි යයි.

මෙසේ ... කිම්බල සථවිරයන් වහන්සේ ...

කිම්බල සථවිරගාථා සි.

1. 12. 9

119. රුක්ඛුල්වදුලට පිවිසූ නිවන ලෙහි තබාගෙන ගෞතමයෙහි ධ්‍යාන කරව, නහමක් ප්‍රමාද වව, බිලිබිලිකා (බිලිබිලිකඩ) තට කවර අවයවක් සාධන්නේ දැයි.

මෙසේ ... වජ්ජුත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ..

වජ්ජුත්ත සථවිරගාථා සි.

1. 12. 10

120. පඤ්චසකනියෝ (මා විසින්) පරිඤ්ඤාය, මහු මුල්සුන් වැ සිටිති, මා විසින් දුඛස්‍යය සම්බන්ධ නිවන ලබනලද, ආප්‍රවක්‍යය (අභිත්තිය) ලබනලදු සි.

මෙසේ ... ඉසිදත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

ඉසිදත්ත සථවිරගාථා සි.

දොළොස් වැනි වග සි.

උද්දානය:

ජේත්ත සථවිර යැ, වච්ඡගොත්ත සථවිර යැ, වනවච්ඡ සථවිර යැ, අබ්බුත්ත සථවිර යැ, මහානාම සථවිර යැ, පාරාසරිය සථවිර යැ, යහ සථවිර යැ, කිම්බල සථවිර යැ, වජ්ජුත්ත සථවිර යැ, ඉසිදත්ත සථවිර යැ සි දොළොස් වැනි වගැ තෙරවරු දස දෙනෙකි.

කොට නිමැවූ බහිරු කිසි ඇති අනාප්‍රව වූ මහර්ෂි වූ තෙරවරු එක්-සියවසි දෙනෙක් එකක නිපාතයෙහි මැ ගාථා වදාලන සි.

එකකනිපාතය නිමි.

2. දුකනිපාතො

2. 1. 1

121. නත්ති කොච්ඡි භවො නිවේවා සඤ්ඤා රා පි සසානා,
උප්පජ්ජනති ව තෙ ඛනිඤ්ඤා විවිතති අපරාපරං.
122. එතමාදිනමං ඤානා භවෙනමති අනත්තිකො,
නිසසාවො සබ්බකාමෙහි පටොනො මෙ අභාවකඤ්ඤා'ති.

ඉතං සුදං අයස්මා උත්තරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

උත්තරසේඨරගාථා.

2. 1. 2

123. නසිදං අනගෙන ජීවිතං නාගාරො හදයස්ස සන්තිකො,
අභාරවසීතිකො සමුස්සයො ඉති දිස්වාන විරාමි එසනං.
124. පඤ්ඤාති හි නං පච්චෙද්දං යායං චන්දනසුජ්ජනා කුලෙසු,
සුමුමං සබ්බං දුරුල්ලභං සක්කාරො කාපුරිසෙන දුජ්ජහො'ති.

ඉතං සුදං අයස්මා පිණ්ඩාලභාරද්වාරජො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්වා'ති.

පිණ්ඩාලභාරද්වාරජසේඨරගාථා.

2. 1. 3

125. මක්ඛාවො පඤ්චද්වාරායං කුට්ඨායං පසක්ඛිතං,
ද්වාරෙන අනුපරිසෙති සට්ඨගතො චූන්තං චූන්තං.
126. තිට්ඨ මක්ඛට මා ඛාමි නහි තෙ තං යථා පුරෙ,
තිග්ගහිතොසි පඤ්ඤාය නෙව්' දුරං ගමිස්සයි'ති.

ඉතං සුදං අයස්මා විලලිකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

විලලිකසේඨරගාථා.

2. දුක්ඛනිපාතය

2. 1. 1

121. නිත්‍ය වූ කිසිදු භවයෙන් නැත, ශාශ්වත වූ සංස්කාර කෙනෙක් ද නැත. තා ගේ සක්කකියෝ මතුමත්තෙහි උපදනාහු ද වෙති. ව්‍යුත වන්නාහු ද වෙත්.

122. කෙල ආදිභවය දැන, භවයෙන් ප්‍රයෝජන නැතිකෙසිමි වෙමි. සියලු වස්තුකාමකෙලකාමයන් කෙරෙන් දුරු වූයෙමි වෙමි. මා විසින් ආයුචක්‍ෂය ලබනලද්දි.

මෙසේ ආයුෂමත් උතතර සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදල හේකි.

උතතරසංවිරගාථා යි.

2. 1. 2

123. මේ ජීවිතය අන්‍යායයෙන් නො වෙයි. ආහාරය සිතට ශාන්තිය එළවන්නේ නො වෙයි. සිරුර අහර නිසා සිටුවනේ වෙයි. මෙසේ දැක, අහර කෙවීමෙහි හැසිරෙමි.

124. කුලයන්හි යම් වැදගත්කමක් ඇද්ද, එය මුද්‍රාදිහු පවිත්‍රයෙන් මැ යයි දත්ත. උදිරාලිය නොහෙත සිහුම් හුලෙකැයි දත්ත. (කුමක්හෙසින යන්:) සත්කාරය කුපුරාමයා විසින් දුරුලිය නො හැක්කේ යයි.

මෙසේ ආයුෂමත් පිණෙකාලහාරද්වාර සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදල හේකි.

පිණෙකාලහාරද්වාර සංවිරගාථා යි.

2. 1. 3

125. සිත් නමැති වදුරා එලැබැසිට පස්දෙරක් ඇති කුටියෙහි ඒ ඒ දෙරින් වරින් වර (අරමුණු ගැනීම විසින්) සටමින් ඔබ්බොබ හැසිරෙයි.

126. වදුර, සිටුව නහමක් දුවව, තා ගේ ඒ කිප්‍රිය පෙර ලෙසින් නැත. (පිහු දෙර අගුළු ඇති හෙයිනි.) මානිප්‍රඥයෙන් තිහත්තාලදුගෙහි, එහෙයින් නහමක් දුර (ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන්) ගත්තෙහි යයි.

මෙසේ ආයුෂමත් වලලිය සංවිරයන් වහන්සේ ...

වලලිය සංවිරගාථා යි.

2. 2. 4

127. නිශ්ශංකං මෙ කාලපතනානං ගඛගාතීරෙ කුටී කතා,
ඡවසිනෙතොව මෙ පතෙනා පංසුකුලං ච වීචරං.
128. ද්විකතං අනතරවසානං එකා වාචා මෙ හාසිකා,
තතියෙ අනතරවසාමහි තමොකකිකො පදුලිනො.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගඛගාතීරියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගඛගාතීරියනෙථරගාථා.

2. 1. 5

129. අපි චෙ හොති තෙවිජේජා මච්චුහාසි අනාසවො,
අපසකුකුකොති නං බාලා අවජානනහි අජානනා.
130. ගො ව ඛො අනනපානසස ලාහි හොතිධි පුග්ගලො,
පාපධමෙමොපි චෙ හොති සො තෙසං හොති සකකනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අජිනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අජිනනෙථරගාථා.

2. 1. 6

131. යදහං ධම්මමස්සොසිං හාසමානස්ස සන්චිනො,
හ කඛමහිජානාමි සබ්බකුකු අපරාජිතෙ.
132. සන්චායෙ මහාවීරෙ සාරපිනං වරුහනමෙ,
මග්ගෙ පටිපදායං වා කඛාමස්සං න විජ්ජිති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙලුජිනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මෙලුජිනනෙථරගාථා.

2. 1. 7

133. යථා අගාරං දුච්ඡතං වුට්ඨි සමතිවිජ්ඣති,
එවං අභාවිතං විතතං රාගො සමතිවිජ්ඣති.
134. යථා අගාරං සුච්ඡතං වුට්ඨි න සමතිවිජ්ඣති,
එවං සුභාවිතං විතතං රාගො න සමතිවිජ්ඣති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාගො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

රාගනෙථරගාථා.

2. 1. 4

127. ගඟිතානදිතිරයෙහි තල්පත් තුනෙකින් මට කිශියක් කරනලද, මාගේ පාත්‍රය මලසිරුරට කිරි ඉස්නා බදුනක් වැන්න. සිවුර ද පාංශුකුලයෙකි.

128. අතුරුවත් දෙකක් තුළ මා විසින් එක් මා බසක් කියනලදි, තෙවන අතුරුවෙහි ලා මොහදුරුකඳු පළනලදු'යි.

මෙසේ ආශ්‍රමෙන් ගඟිතානීරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

ගඟිතානීරිය සථවිරගාථා යි.

2. 1. 5

129. ඉදින් පුනර්භවයක් නැතියෙන් මරණය නවතාලූ කාමාදි ආශ්‍රම නැති ත්‍රිවිද්ධාරයෙක් වන්නේ හමුදු අඟුනගේ ඔහු 'අප්‍රකටයන'යි නො දැනීමෙන් අවඥ කෙරෙත්.

130. මෙලොව යම් පුතුලෙක් වනාහි ආහාරපාන ලබන්නේ වේ ද, හේ පාපධම් ඇත්තේ හමුදු තෙල බාලයන් විසින් සලකන ලද්දේ වන්නේ යයි.

මෙසේ ආශ්‍රමෙන් අජින සථවිරයන් වහන්සේ ...

අජින සථවිරගාථා යි.

2. 1. 6

131. මම යම් දවසෙක සිටියත්දහම් ඇසිමි ද ඒ බණන බුදුන් පිළිබඳ වා සැක කළ බවක් නො දැනිමි. තඹඥ වූ අපරාජිත වූ -

132. සාභ්ථාහ වූ මහාචාර වූ සාරවත් කෙරෙණි අතූහතම සාරම් වූ බුදුන් කෙරෙහි ද, මාගියෙහි හෝ ප්‍රතිපත්තියෙහි ද මාගේ සැකයෙක් නැතැ' යි.

මෙසේ ආශ්‍රමෙන් මෙලුජිනසථවිරයන් වහන්සේ ...

මෙලු සථවිරගාථා යි.

ජින

2. 1. 7

133. මොනොවට සෙවෙණි නො කළ ගෙයක් යම් සේ වැස්ස විනිවිද යන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් රාගය තෙම අභාවිත වූ සිත විනිවිද යන්නේ යැ.

134. මොනොවට සෙවෙණි කළ ගෙයක් යම් සේ වැස්ස විනිවිද නො යන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් රාගය තෙම ස්‍රභාවිත වූ සිත විනිවිද නො යන්නේ ය යි.

මෙසේ ආශ්‍රමෙන් රාධ සථවිරයන් වහන්සේ ...

රාධ සථවිරගාථා යි.

2. 1. 8

135. ඛේණං හි මග්ගං ජාති වුසිතං ජනසාසනං,
පභිනො ජාලසංඛාතො හවනෙතති සමුහතා.
136. යස්සත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරිතං,
සො මෙ අනේථ අනුපපතොතා සබ්බසංගොජනකකයො'ති.
ඉත්ථං සුදං අයස්මා සුරාධො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුඤ්ඤානපිටකෙ ථෙරගාථා.

2. 1. 9

137. සුඛං සුපතති මුහුතො යෙ ඉත්ථිසු හ ඛජ්ඣරෙ;
සද වෙ රකක්ඛිතබ්බාසු යාසු සච්චං සුදුලලහං.
138. චිධං චිරිමහ තෙ කාම අභණං දුති තෙ මයං
ගච්ඡාමි දුති තිබ්බානං යත්ථ ගතචා හ සොචති'ති.
ඉත්ථං සුදං අයස්මා ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගොතමපිටකෙ ථෙරගාථා.

2. 1. 10

139. සුබ්බෙ හතති අතතානං පච්ඡා හතති සො පරෙ,
සුහතං හතති අතතානං චිතසෙනෙව පතතිමා.
140. හ බ්‍රාහ්මණො ඛිට්ඨිණ්ණො අනෙතා වණ්ණො හි බ්‍රාහ්මණො,
යසම් පාපාති කම්මාති ස වෙ කණ්ණො සුජම්පති'ති.
ඉත්ථං සුදං අයස්මා වසභො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වසභපිටකෙ ථෙරගාථා.

විලෙහා පඨමො.

නිසසුද්දානං:

උතතරො වෙච්ච පිණ්ඩාලො වලුච්ඡො තිරිසො ඉසි,
අජිතො ව මෙලජිතො රාධො සුරාධො ගොතමො,
වසභෙන ඉමෙ හොතති දුස ථෙරො මිතිදාසො'ති.

2. 1. 8

135. මා හේ ජාති සංඛ්‍යාන පුනර්භවය ඤාය වූයේ මා වෙසි මහබ්බ-සරවස් වාස නිමවනලද, ජාල සංඛ්‍යාන වූ දෘටි අවිදු දෙක ප්‍රතිණ යා, භවතාණො නසනලද.

136. ගිහිගෙන් නික්ම යාසනයෙහි යමක් සඳහා පාවිදි වීම් ද, මා විසින් සම්පාදොප්පාදනය සංඛ්‍යාන ඒ අනුය (නිවන) ලබනලද්දි.

මෙසේ ආයුෂමත් පුරාධ සථවිරයන් වහන්සේ ...

පුරාධ සථවිරගාථා යි.

2. 1. 9

137. හාම කල්හි ඒකාන්තයෙන් රුකියායුතු යම් යම් කෙනකුත් කෙරෙහි සත්‍යය අත්‍යාවශ්‍යෙන් නො ලැබියා හැක්කේ ද, එබඳු සත්‍රිත් කෙරෙහි යම් මුති කෙනෙක් නො බැඳෙත් ද, ඒ මුතිහු සුවසේ වෙසෙත්.

138. කාමය, තා හේ නැස්ම කලමහ. ඒ අපි දැන් ණය නැතිගම්හ. යම් නැතෙක ගොස් නොසොස්නේ ද, දැන් ඒ නිවන කරා ගම්හ'යි.

මෙසේ ආයුෂමත් ගොතම සථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොතම සථවිරගාථා යි.

2. 1. 10

139. කුහක තෙමේ පලමු මා තමා නසන්නේ යා, හෙතෙම පසුවාලා මෙරමා ද නසන්නේ යා, ලිහිණිවාදි විහංගයෙන් (ලිහිණියන් මූලා-කරන වැස්මෙන්) ලිහිණින් හසන්නාක් මෙන් තමා සුභත කොට නසන්නේ යා.

140. බැහැර ජාතීපථසමපත්ති ඇත්තේ බ්‍රාහ්මණ නො වෙයි. ඇතුළත සීලාදි සමපත් ඇත්තේ මා බ්‍රාහ්මණ වෙයි. යකුග, යම්කු කෙරෙහි පාපකම්යෝ ඇත් ද, හේ ඒකාන්තයෙන් නිහින පුද්ගලයෙක් වන්නේ ය යි.

මෙසේ ආයුෂමත් වසභ සථවිරයන් වහන්සේ ...

වසභ සථවිරගාථා යි.

ප්‍රථම වග්ගීය යි.

උද්භ්‍යාස:

උත්තර යා, විණේකාල යා, වලලිය යා, නිරිය යා, අජින යා, මෙලුජින යා, රාධ යා, පුරාධ යා, ගොතම යා, වසභ යා යන රහතුන් වහන්සේලා වදාල ගාථා යි.

2. 2. 1

141. සුසුසුසා සුත්තච්ඡිනි සුතං පඤ්ඤාය චිඤ්ඤං,
පඤ්ඤාය දන්තං ජාතාති ඤ්ඤායො අනෙතා සුඛාචිතො.

142. සෙවෙඨ පනතාති සෙනාසනාති
චරෙය්‍ය සංයොජන විපාසමානං,
සචෙ රතීං නාභිසලෙජ්‍ය තන්ත
සමෙක විසෙ රතතිතනොතා සතිමා'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා මහාචුඤ්ඤා පෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

මහාචුඤ්ඤාපෙරගාථා.

2. 2. 2

143. යෙ ඛො තෙ වෙසමිස්සෙත¹ නානන්තෙත² ච කමමුතා
මිත්‍රස්සෙ උපරුකිනති ඵරුසුපක්කමා ජනා,
තෙපි තන්තෙව³ කිරන්ති තති කමමං පනස්සති.

144. යං කරොති නරො කමමං කල්‍යාණං යදි පාපකං,
තස්ස තස්සෙව දයාදෙ යං යං කමමං පතුබ්බති'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා ජොතිදස්සො පෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති

ජොතිදස්සපෙරගාථා.

2. 2. 3

145. අච්චයන්ති අහොරතතා ජිවිතං උපරුජකිති,
ආඥා ඛියති මච්චානං කුන්තදිනං ච ඔදකං.

146. අථ පාපාති කමමාති කරං ඛාලො න බුජකිති,
පච්ජාස්ස කටුකං හොති විපාකො තිස්ස පාපකො'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා හෙරඤ්ඤකාතින්තෙරො ගාථායො
අභාසිත්වා'ති.

හෙරඤ්ඤකාතින්තෙරගාථා.

2. 2. 4

147. පරිතතං දුරුමාරුග්ග යථා සිද්ධෙ මහණ්ණවෙ,
ඵලං කුසිතමාගමම සාගුජ්ඣ පි සිද්ධි,⁴
තස්මා තං පරිචජෙජ්‍ය කුසිතා සිතපිරිතං.

148. පච්චිත්තෙති අරියෙති පභිතතෙති ක්කාසිති,
තිච්චං ආරභිපිරිතෙති පණ්ණිතෙති සහාවතෙ'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා නොමච්චතො පෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

නොමච්චතපෙරගාථා.

1. වෙසමිස්සෙත - ප වෙසමිස්සෙත - සු 2. නානන්තෙත - සිඬු 1, 2. PTS
3. තන්තෙව - සු 4. කුන්තදිනං - සු

2. 2. 1

141. අසත්‍ර කාමාත්ත ඛත්‍රානභාවය වඩයි. ඉන්ධ්‍ය ප්‍රඥාපි වර්ධනය කෙරෙයි. ප්‍රඥයෙන් අභිය දැනගනී. දැනගත්තාලද අභිය තෙමේ සුව එළවයි.

142. වෙනෙහි ඉතා දුරුසෙනසුන් සෙවුනේ යැ. සංයෝජනයන්ගෙන් මිදීම වූ විදර්ශනාමානිකාවතාව කරන්නේ යැ. ඉදින් එහි රතිය නොලබන්නේ නම් සමසයා වෙත (කම්මගන් පිරිසිදුගැත්මෙන්) රක්තා-ලද සිත් ඇති වැ සිහි ඇති වැ වසන්නේ යි.

මෙසේ ආයුෂමත් මහාචුඤ්ඤ සංවිරහත් වහන්සේ ...

මහාචුඤ්ඤ සංවිරහාථා යි.

2. 2. 2

143. යම් කෙනෙක් (වරපටි ආදියෙන්) ශ්‍රීත වෙළීමෙන් ද නත්වාදුරුම් වූ කමියෙන් ද මිනිසුන් පෙළුන් නම් දරුණු වූ ප්‍රයෝග ඇති ඒ ජනයෝ ද ඒ කම්කටොලුවල තුමු මැ හෙළනු ලැබෙත්. යම් හෙයකින් කමිය තෙමේ (විපාක නොදී) නො නැසේ ද එහෙයිනි.

144. සත්ත වෙම නුසල් වූ හෝ අනුසල් වූ හෝ යම් කමියක් කෙරේ ද යම් යම් කමියක් රැස් කෙරේ ද, ඒ ඒ කමිය දයාද කොට ඇත්තේ වේ යයි.

මෙසේ ආයුෂමත් ජෝතිදාස සංවිරහත් වහන්සේ ...

ජෝතිදාස සංවිරහාථා යි.

2. 2. 3

145. රුදාවල්ලු ඉක්මයෙහි. ජීවිතිඤ්ඤ (කෙණෙහි කෙණෙහි) නිරුඤ්ඤ වෙයි. සත්තයන් ගේ ආයුෂ කුඩා නදින් ගේ දිය මෙන් ස්‍යය වේ.

146. එතෙකුදු වත් පමිකම් කරන්නා වූ බාල තෙම (එය) නො දනියි. පසු වැ ඔහුට කටුක වූ දුක් වෙයි. යම් හෙයකින් ඒ පාපකමියා ගේ විපාකය ලාමක වේ ද එහෙයිනි.

මෙසේ ආයුෂමත් හේරඤ්ඤකානි සංවිරහත් වහන්සේ ...

හේරඤ්ඤකානි සංවිරහාථා යි.

2. 2. 4

147. කුඩා දරකඩෙකා නැගැ යම්සේ මහසසුරෙහි ගැලේ ද, එසේ මැ අලයයා නිසා මනා දිවිපාවතුම් ඇත්තේ ද සසරෙහි ගැලේ.

148. එහෙයින් විග්‍රී රහිත වූ ඒ අලයයා දුරුලන්නේ යැ. කායවේක ඇති කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ නිවහට යැවූ සිත් ඇති ධ්‍යාන කරනුසු වූ නිකොර පටන්ගත් විග්‍රී ඇති පණ්ණාසකයන් සමග වසන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් සෝමමිත්ත සංවිරහත් වහන්සේ ...

සෝමමිත්ත සංවිරහාථා යි.

2. 2. 5

149. ජනො ජනමහි සමිඛ්ඤ්ඤා ජනමෙවසසිතො ජනො,
ජනො ජනෙන හෙසියති හෙසෙති ච ජනො ජනං.

150. කොභි තස්ස ජනෙනෙතො ජනෙන ජනිතෙන ච,
ජනං භිහංග ගච්ඡං තං හෙරභිඤ්ඤා ඛන්තං ජනනති.

ඉදං සුදං අංගස්මා සබ්බමිත්තො පඨරො ගාමායො අභාසිත්වා'ති.

සබ්බමිත්තපෙඨරගාමා.

2. 2. 6

151. කාමි ඉඤ්චි බ්‍රහ්මි බබ්බරුපා
සත්ථං ච හෙතො අපරං ච සත්ථං,
බාහං¹ ච හෙතො අපරං ච බාහුං
සිසං ච හෙතො දබ්ඨාලකං' ච
එසා නිසිත්තො අභිසංගුහිත්වා.

152. යො වෙ අවිඤ්ඤා උපධං කරොති
පුනපුනං දුක්ඛමුපෙති මිඤ්ඤ,
තස්මා පජානං² උපධං න කසිරා
මාහුං පුන හිත්තසිරො සසස්සනති

ඉදං සුදං අංගස්මා මහාකාලො පඨරො ගාමායො අභාසිත්වා'ති.

මහාකාලපෙඨරගාමා.

2. 2. 7

153. ඛන්තං පඤ්ඤා ලහති මුඤ්ඤා සබ්බාපිපාරුතො,
ලාති අභ්‍යන්තං පානස්ස චිත්තස්ස සයනස්ස ච.

154. එතමාදිනචං ඤාති සකතොරෙසු මහබ්බංගං,
අපාලොගො 'න චස්සුතො සතො හිත්තවු පරිබ්බජෙ'ති.

ඉදං සුදං අංගස්මා තිස්සො පඨරො ගාමායො අභාසිත්වා'ති

තිස්සපෙඨරගාමා.

2. 2. 8

155. පාවිනචංසදාමහි සකාසුත්තො සහංගකා,
පහංගානපපකො හොගෙ උඤ්ඤාපහංගතො රතො.

156. අරභිචිරියා පභිතතො නිච්චං දුග්ගපරුක්ඛමා,
රමිතති බම්මරතියා හිත්තං ලොකියං රතිනති,

ඉදං සුදං අංගස්මා කිම්බිලො පඨරො ගාමායො අභාසිත්වා'ති.

කිම්බිලපෙඨරගාමා.

2. 2. 5

- 149-150. (අකිබ්බාල) ජන තෙම (අනා) ජනයා කෙරෙහි (තෘෂණායෙන්) බැලුණේ වෙයි. ජන තෙම ජනයා මැ ඇසුරු කොට සිටියේ යැ. ජන තෙම ජනයා විසින් පෙළනුලැබෙයි. යළි ජන තෙම ජනයා පෙළයි, ඒ ජනකවූ ද ජනිතවූ ද ජනයාගෙන් ඔහුට කවර අථයක් ද (මම) ජනයා ද බොහෝදෙනා පෙළාසිටිනා ඒ (තෘෂණා දෝෂ දෙක) ද සම්ප්‍රකාරයෙන් හැර යන්නෙමැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් සබ්බමිත්ත සම්චරයත් වහන්සේ ...

සබ්බමිත්ත සම්චරගාථා යි.

2. 2. 6

151. කවුඩකුට බදු පැහැ ඇති මහත් වූ සිරුරක් ඇති තෙල 'කාලි' නම් වූ සත්‍රී කොමෝ (මළ සිරුරෙහි) දෙ කළවය ද දෙ අත් ද බිඳ දිනලියක්මෙන් හිස ද බිඳ (ඒ අවයව) සුදුසු සේ ගලපා තබා හුන්ති යැ.
152. මුළු වූ යමෙක් කෙලයොපධිග උපදවා ද, ඒ මුළු තෙම එකානතයෙන් පුනපුනා දුකට පැමිණෙයි. එහෙයින් නුවණැත්තේ කෙලයොපධිග නුපදවන්නේ යැ. කුමක් හෙයින් යත්: මම යළි බිඳුණුහිත් ඇති වැ නතමක් ගහනය කෙරෙමිවා යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් මහාකාල සම්චරයත් වහන්සේ ...

මහාකාල සම්චරගාථා යි.

2. 2. 7

153. මුළු වූ සහලසිටුර පෙරෙවියා වූ මහණ තෙම ආහාර ද පාන ද වසත්‍ර ද ගහන ද ලබනසුලු වූයේ බොහෝ සතුරන් ලබයි.
154. මහණ තෙම සත්කාර විෂයෙහි මහත් බිය ද තෙල ආදිනවය ද දෑන මද වූ ලාභ ඇත්තේ තෘෂණා වැහිරීම් නැත්තේ සිහි ඇති වැ හැසිරෙන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් තිස්ස සම්චරයත් වහන්සේ ...

තිස්ස සම්චරගාථා යි.

2. 2. 8

155. පාවිතවංස නම් වූ වනයෙහි, යහළු වූ ශාකාසුත්‍රයෝ අනුලා වූ සම්පත් හැරදමා පිඬුසිහිමෙන් පාත්‍රයට ලැබුණු දෑයෙහි ඇලුණාහු.
156. ආරබ්බවියා ඇත්තාහු තිවන කරා යැවූ සිත් ඇත්තාහු සත්තයෙන් දුස්සවියා ඇත්තාහු ලොකික ආලබ්භනයෙහි ඇල්ම හැර වම්චකියෙහි සිත් අලවන් යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් කිම්බල සම්චරයත් වහන්සේ ...

කිම්බල සම්චරගාථා යි.

2. 2. 9

157. අයොතිකො මහසිකාරා මනෙතං අනුසුඤ්ඤං,
උභිකො චපලො චාසිං කාමරාගෙන අච්චිකො.
158. උපායකුසලොත්තං බුද්ධොත්තං දිව්ඛනුත්තං,
යොතිකො පටිපට්ඨො ගච්චෙ විතතං උදබ්බතින්ති.

ඉදං සුදං අයංගමා නන්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

තසාද්ධාරණං.

2. 2. 10

159. පරෙ ව නං පසංසන්ති අත්තා චෙ අසමාතිකො,
මොසං පරෙ පසංසන්ති අත්තා භි අසමාතිකො.
160. පරෙ ව නං ගරහන්ති අත්තා චෙ සුසමාතිකො,
මොසං පරෙ ගරහන්ති අත්තා භි සුසමාතිකො'ති.

ඉදං සුදං අයංගමා සිරිමා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමාද්ධාරණං.

වගගො දුතිගො

තසාද්ධාරණං:

වුද්දො ච ජොතිදුගො ච ථෙරො හරඤ්ඤාකාති ච,
සොමමිගොතො සබ්බමිගොතො කාලො තිස්සො ච කිම්බලො.
නන්දො ච සිරිමා චෙව දස ථෙරො මහිද්ධිකා'ති.

2. 2. 9

157. අයෝතිසො මනසිකාරයෙන් ශරීරමණ්ඩනයෙහි යෙදුණෙමි.
කාමරාගය විසින් පෙළුණෙමි නො සත්ත්‍රත් සිත් ඇත්තෙමි වපල ද
හම.

158. උපායෙහි දක්ෂ වූ සුගතීඛක්‍ර වූ බුදුරජුන් කරුණකොටගෙන
නුවණින් පිළිපැද සසරෙහි හිඳුණු සිත නගාලීම.

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමෙන් නන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නන්ද ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 10

159. ඉදින් තෙමේ සමාධි රහිත වේ නම් එතෙකුදුවත් අන්‍යයෝ ඔහු
පසසත් නම්, ඔහු සිත් කොට පසසත්. (තමා සමාහිත නො වන
හෙයිනි.)

160. ඉදින් තෙමේ සමාහිත සිත් ඇත්තේ නම්, එතෙකුදුවත්
අන්‍යයෝ ඔහු ගරහත් නම්, ඔහු සිත් කොට ගරහත්. (තමා සමාහිත
හෙයිනි.)

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමෙන් සිරිමත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිරිමත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

දෙවැනි වග්ග යි.

උද්දාය:

වුතු ස්ථවිර යැ, ජ්‍යෙතිදාන ස්ථවිර යැ, හෙරඤ්ඤකානි ස්ථවිර යැ,
කොමමිත්ත ස්ථවිර යැ, සබ්බමිත්ත ස්ථවිර යැ, කාල ස්ථවිර යැ, තිස්ස
ස්ථවිර යැ, කිම්බල ස්ථවිර යැ, නන්ද ස්ථවිර යැ, සිරිමත්ත ස්ථවිර යැ යි
දෙවැනි වග්ගෙහි මහත් සෘණි ඇති තෙරවරු දහ දෙනෙකි.

2. 3. 1

161. බිඤ්ඤා මය පරිඤ්ඤායා තණ්හා මේ සුභමුභතා,
භාවිතා මිමි බොජ්ඣංගිනා පතොතා මේ ආසවකකයො.

162. සොභං බිඤ්ඤා පරිඤ්ඤාය අබ්බුතිත්තාන¹ ජාලිනිං,
භාවිතිත්තාන බොජ්ඣංගින නිබ්බාසිංසං අභාසවො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මි උත්තරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තො'ති.

උත්තරත්ථෙරගාථා.

2. 3. 2

163. පනාදො නාම සො රාජා ගස්ස සුභො සුචණ්ණයො,
තිරිසං සොලසපබ්බෙධො² උභිමානු³ සහස්සධා.

164. සහස්සකණ්ණො⁴ සතභෙණ්ඩු⁵ ධජාලු හරිතාමයො,
අභවිට්ඨං තත්ථ ගකිබ්බං ජ්ඣහස්සාති සත්තධා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මි හද්දරී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තො'ති.

හද්දරීත්ථෙරගාථා.

2. 3. 3

165. සතිමි පඤ්ඤාමි හික්ඛු ආරභිබ්බවිරියො,
පඤ්චකාපසතානාහං එකරතති අනුස්සරිං.

166. චිත්තාරො සතිපට්ඨානෙ සත්ත අවඨි ව භාවයං,
පඤ්චකාපසතානාහං එකරතති අනුස්සරිනි.

ඉදං සුදං ආයස්මි සොභිත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තො'ති.

සොභිත්තත්ථෙරගාථා

2. 3. 4

167. යං කිච්චං දලුභවිරියෙන යං කිච්චං බොහුමිච්ඡතා,
කරිස්සං නාවරාජකිස්සං පස්ස විරියං පරකකමං.⁶

168. නිං ව මේ මිත්තමිකතාහි අඤ්ඤා අමිතොගධං,
අහං මොහෙන මොතිස්සං ගඛාසොතො'ව සාගරනති.

ඉදං සුදං ආයස්මි චුලුයො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තො'ති.

චුලුයත්ථෙරගාථා.

1. අබ්බුතිත්තාන - සිඳු. 1, 2 2. සොලසපබ්බෙධො - සිඳු. 1, 2,
3. උභිමානු - මජ්. PTS. 4. සහස්සකණ්ණො - මජ්. සහස්සකණ්ඩු - PTS.
5. සතභෙණ්ඩු - සිඳු. 6. විරියපරකකමං - PTS.

2. 3. 1

161. පඤ්චස්කන්ධයෝ මා විසින් පිරිසිදු දන්තාලදහ. තෘණොව මා විසින් මොනොවට උපුරතලද යා. බොධිසත්තයෝ මා විසින් විබහලදහ. නිජ්ජාණය මා විසින් ලබනලදී.

162. ඒ මම සක්කයන් පිරිසිදු දෑන තෘණොව උපුටාදමා බොධිසත්තයන් වඩා ආසුම් රහිත වා පිරිනිවේන්තෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් උත්තර සථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තර සථවිරගාථා යි.

2. 3. 2

163. (යටහිස දවසා) 'පනාද' නම් වූ ප්‍රසිද්ධ රජෙක් වී යා. යම් රජක්කුසේ ප්‍රාසාදය රත්වූවා වූයේ සරස සරපතන සොළසක් ඇත්තේ උස සරපතන දහසක් ඇත්තේ වී ද,

164. සහස්වුමු වූයේ (නහාලු) ධර්මහුල වූ වාමිකරසාණිමය සිය ගණන් නිජ්ජුහ ඇත්තේ ද, එහි සත් තැනෙකා සදහසක් නවවේර නාවූහු ද, ඒ රජ තෙමේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් හදුර් සථවිරයන් වහන්සේ ...

හදුර් සථවිරගාථා යි.

2. 3. 3

165. සිහි ඇති (අහිඤ) නුවණ ඇති පටන්ගත්තාලද බල හා විය්‍යී ඇති මහණකු වූ මම පන්සියක් කප් එක්රැය මෙන් සිහි කෙළෙමි.

166 සතර සිව්වත් ද සත්‍යබොධිසත්තයන් ද අච්චමායිකයන් ද වඩනුයෙමි පන්සියක් කප් එක්රැය මෙන් සිහි කෙළෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් සොහිත සථවිරයන් වහන්සේ ...

සොහිත සථවිරගාථා යි

2. 3. 4

167. දසවිය්‍යී ඇතියහු විසින් යමක් කටයුතු නම් සියුසස් දහගනු රිසියහු විසින් යමක් කටයුතු නම්, (එය) කරන්නෙමි, නො වළඟන්-නෙමි. විය්‍යී සබ්බසාත සම්මත්ව්‍යායාමය බලවි.

168. නුඹවහන්සේ වැළිත් මට නිජ්ජාණය පිහිට කොට ඇති සෘජු වූ (ආය්‍යී) මාගීය වදහල මැනවැ, මම (නො වළඟා) සසුර කරා යන ගහිනාළොහසක් සෙසින් ආය්‍යීමාගීයෙන් (නිජ්ජාණය) ප්‍රතිවේධ කරන්නෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් වලලිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

වලලිය සථවිරගාථා යි.

2. 3. 5

169. කෙසෙ මෙ මිලිබ්බා'නති කප්පකො උපසංඛිකම්,
තතො ආදාසමාදාය සර්රං පච්චවෙකඛිසං.
170. තුච්ඡො කායො අදිසසිඤ්ඤා අනිකායො¹ තමො වෑයො,
සබ්බෙ වොදා සමුච්ඡින්නා නත්ති දාති සුභබ්බවො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා විතසොකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

විතසොකථෙරගාථා.

2. 3. 6

171. පඤ්චතිවරණේ හිත්වා යොගකෙඛම්හං පතතිතො,
ධම්මාදාසං ගගෙත්වාන ඤාණදස්සනම්භතතො.
172. පච්චවෙකඛං ඉමං කායං සබ්බං සත්තරබාහිරං,
අප්ඤ්ඤානඤ්ඤා ඛගිඤ්ඤා ච තුච්ඡො කායො අදිසසිඤ්ඤා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා පුණ්ණමායො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

පුණ්ණමායථෙරගාථා

2. 3. 7

173. යථාපි හද්දො ආජ්ඤෙඤ්ඤා බලිත්වා පතතිවිච්ඡිති,
හිතොයො උඤ්ඤාන සංවෙගං අදිතො වහතෙ ධුරා.
174. එවං දස්සනසම්පන්නං සම්මාසම්මුඤ්ඤාසම්මා,
ආජාතිකං² මං ධාරෙථ සුඤ්ඤානං බුද්ධස්ස මරසන්තං.

ඉදං සුදං ආයස්මා නන්දකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නන්දකථෙරගාථා

2. 3. 8

175. එහි නන්දක ගච්ඡාමි උපජ්ඣායස්ස සන්තිකං,
සිහසොදං නදිස්සාමි බුද්ධසෙට්ඨස්ස සම්මුඛා.
176. යාය තො අනුකම්පාය අමෙහ පබ්බාජසි මුනි,
සො තො අපෙධා අනුපාතො සබ්බසංයොජනකඛයො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා හරතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

හරතථෙරගාථා.

2. 3. 5

169. නැහැවි 'මා හේ කෙස් කපමි' යි මා කරා එළැඹිසේ යා.
ඉක්කිති මම කැටපත ගෙන (මාගේ) සිරුර බැලිමි.

170. මට සිරුර තුළින් වැ පැතිණ අවිද්‍යා නැමැති අකිකාරය පහ
විය, සියලු කෙලෙස් නැමැති කඛමාලු නොහොත් සොරු තහනලදහ.
දත් පුනච්චියෙක් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාමා ආයුෂමත් විතසොක සථවිරයන් වහන්සේ ...

විතසොක සථවිරගාමා යි.

2. 3. 6

171. පඤ්චනිවරණයත් හැරපියා නිවනට පැමිණෙනු පිණිස තමා ගේ
ඥානදර්ශනය වූ විදර්ශනාඥාන සංකීර්ණය (දහම් කැටපත)ගෙන,

172. ඇතුළත පිටත (ආභ්යාන්තික බාහිරායතන) සහිත වූ මේ සියලු
ගර්භ නුවණැසින් බැලිමි. සම්පන්නායකයෙහි ද පරිසන්නායකයෙහි ද
තුළින් වූ කය (පඤ්චසකෂ සංකීර්ණ ආත්මභාවය) දක්නාලද්දේ යි.

මෙසේ මේ ගාමා ආයුෂමත් පුණ්ණමාස සථවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණමාස සථවිරගාමා යි.

2. 3. 7

173. යම්ගේ හඳු වූ ආජාතියවාහන තෙම පැකිලෑ යළි නැගිසිටි ද,
බෙහෙවින් සංවේගය ලැබූ අදින වැ සුරය උපුලා ද,

174. එසෙයින් දර්ශනසම්පන්න වූ සමාස්සම්බුද්ධිශ්‍රාවක වූ බුදුරජුන්ගේ
භෞරසපුත්‍ර වූ මා පුරුෂාජාතියයකු කොට සලකනසේක්මා යි.

මෙසේ මේ ගාමා ආයුෂමත් නන්දක සථවිරයන් වහන්සේ ...

නන්දක සථවිරගාමා යි

2. 3. 8

175. එම නන්දකයෙහි, උපාධ්යායයන් වහන්සේ (සම්බුදුරජුන්) වෙත
ගම්භ, බුද්ධිශ්‍රෙණියන් වහන්සේ හමුවෙහි සිංහනාද පවත්වමිහ

176. යම් අථිගක් සදහා අපට අනුකම්පායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
අප පැවිදි කළසේක් නම් සියලු සංකෝඡනයන් කෞසල්‍යය කිරීම වූ ඒ අථිග
(අභිත්ථලය) අප විසින් ලබනලද යි.

මෙසේ මේ ගාමා ආයුෂමත් ගරත සථවිරයන් වහන්සේ ...

ගරත සථවිරගාමා යි.

2. 8. 9

177. නදනති එවං සප්පකුසුලාසිභාවං ගිරිගබ්භරෙ
 ඵරා විජිතසංඛ්‍යාමා ජෙත්වා මාරං සමාගිතිං¹.
178. සත්ථා ච පරිවිණ්ණාණං මේ ඛමේවා සංඛ්‍යා ච පුජිතො,
 අභං ච විතො සුමනො පුත්තං දිත්වා අනාසවිත්ති.

ඉත්ථං පුදං ආගස්මි හාරආඡාරො ථෙරො ගාමායො අනාසිත්ථා'ති.

හාරආඡාරොක්ඛෙරංගාමා.

2. 8. 10

179. උපාසිතා සපුරිතා සුතා ඛමිමා අභිණ්ණසො,
 සුත්වාන පටිපජ්ජිතං අසුජ්ඣං අමතොගං.
180. භවිරාගභතස්ස මේ සතො භවිරාගො පුත මේ න විජ්ජති,
 න වාහු න ච මේ² භවිස්සති න ච මේ එතරසිපි³ විජ්ජති'ති.

ඉත්ථං පුදං ආගස්මි කණ්ණදින්නො ථෙරො ගාමායො
 අනාසිත්ථා'ති.

කණ්ණදින්නොක්ඛෙරංගාමා.

වග්ගො නතිගො.

කසප්පඥානං:

උත්තරො හඤ්ජිකේරො සොභිතො වලලියො ඉසි,
 විතසොකො ච ගො ථෙරො පුණ්ණමාගො ච නන්දකො,
 ගරතො හාරආඡාරො ච කණ්ණදින්නො මහාමුතී'ති.

1. සමාගතං - සිමු. 1, 2.

2. කමේ - සිමු. 1, 2.

3. එතරසි - සිමු. 1, 2.

2. 2. 9

177. මෙසේ සෙත් සතිත මරු දිනා දිනනලද සඬුම ඇති, අග්‍රමාණී-ප්‍රඥ සතිත වූ චීරයෝ (ශ්‍රාවකයෝ) ගිරිගුහායෙහි සිංහයන් සෙසින් නද දෙත් (අභිතනාද කෙරෙත්.)

178. මා විසින් ශාය්‍යාන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. ධර්ම ද සම්මයාද පුදනලද යා, කම්ණ්ණුම වූ පුතණුවන් දැක (නිරාමිත ප්‍රියයෙන්) තුටු වූයෙමි නොමිඟත් මිමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් භාරආඡ සථවිරයන් වහන්සේ...

භාරදමාප සථවිරගාථා යි.

2. 2. 10

179. (මා විසින් ශාරිපුත්‍රාදී) සත්පුරුෂයෝ සෙවුනාලදහ. එක්වත් (නිකර) දහම් අනනලද යා, අනා නිව්ඤ්ඤ පිහිට කොට ඇති මහට පිළිපත්මි.

180. නාසු හවිරාගය ඇති මට ඒ හවිරාගය යළි නො පැනේ. (අග්‍ර-මාණිසිගමයෙහි පටන්) නො වී යා, (මත්තෙහි) මට නො ද වත්තේ යා, දැනුදු මට නැති.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් කණ්ණදින්න සථවිරයන් වහන්සේ ...

කණ්ණදින්න සථවිරගාථා යි.

හෙවන වග්ගීය යි.

උද්‍යානය:

උත්තර යා, හඳුර් යා, සොහිත යා, චුලලිය යා, විකසොක යා, පුණ්ණමාස යා, තන්දක යා, හරත යා, භාරආඡ යා, කණ්ණදින්න යා, යහ තෙරවරුන් වදාළ ගාථා යි.

2. 4. 1

181. යතො අහං පබ්බජිතො සම්මාසම්ප්ප්ලාසිකෙන,
විමුච්චමානො උක්ඛව්ඪං කාමධාතුං උපව්වහං.
182. බ්‍රහ්මිකො පෙක්ඛමානස්ස තතො විතතං විමුච්චි මෙ,
අකුර්ථා මෙ විමුක්ඛාති සබ්බසංයෝජනක්ඛයා'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං අංගස්මිං මිගසිරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මිගසිරත්ථෙරගාථා.

2. 4. 2

183. අතිව්වාති ගහකාති තත්ථ තත්ථ පුන පුනං,
ගහකාරං ගවෙසනෙනා දුක්ඛා ජාති පුන පුනං.
184. ගහකාරක දිට්ඨොසි පුන ගෙහං න කාහසි,
සබ්බො තෙ එංසුකා හත්තා ථුඤ්ඤා¹ ච විදුලිකා,²
විමර්ශදිකතං³ විතතං ඉධෙව විබම්භාති'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං අංගස්මිං සිව්ගො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිව්ගත්ථෙරගාථා.

2. 4. 3

185. අරහං සුගතො ලොකෙ වාතෙහාබාධිතො මුනි,
සමෙ උණෙකාදකං අත්ථි මුනිතො දෙහි බ්‍රාහ්මණ,
186. පුජිතො පුජනිකානං⁴ සක්කරෙග්ගාන සක්කතො,
අපවිතොපවතිකානං⁵ තස්ස ඉවජාමි හාතවෙ'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං අංගස්මිං උපව්වනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උපව්වනත්ථෙරගාථා.

2. 4. 4

187. දිට්ඨා මයා ඛම්මධරා උපාසකා
කාමා අතිව්වා ඉති හාසමානා,
සාරතතරතතා මණ්ඩුණ්ඩලෙසු
පුතෙතසු දුරෙසු ච තෙ අපෙක්ඛා
188. අභිං න ජානනාති යථාච්ඡි ඛම්මං
කාමා අතිව්වා ඉති වාපි අංගු,⁷
රාගං ච තෙසං න ඛලුච්ඡි ජේතං.
තස්මා සිතා පුතතදුරං ඛතඤ්ඤා'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං අංගස්මිං ඉසිදිනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඉසිදිනත්ථෙරගාථා.

1 චුඤ්ඤා - PTS 2 පදුලිකා - සිඞ්ග 1, 2 3 විපරිශදිකතං - සිඞ්ග 1, 2, PTS
4 පුජනකානං - මජ්ඣිම, PTS 5 අපවිතොපවතිකානං - මජ්ඣිම, අපවිතො
අපවිතොකානං - PTS 6 යථාච්ඡි - සිඞ්ග 1, 2 7 අංගු - ට

2. 4. 1

181. යම් කලෙක මම් සම්මාසම්බුද්ධසුත්ති පාවිදි වූයෙම් ද, (එතැන් පටන්) සංකෙලයයන්ගෙන් මිදෙමින් නැගීසිටියෙමි. (නැගී-සිටුවනෙමි මා අනුගාමි මගින්) කාමධාතුව ඉක්මා ගියෙමි.

182. ඉක්බිති සම්බුද්ධත්ව ඛලාසිටිය දී මා ගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙත්) මිදුණේ යැ, සියලු සංයෝජනයන් ක්‍ෂය වීමෙන් මා ගේ විමුක්තිය අකොප්‍ය වී යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමෙන් මිගසිර සථවිරයන් වහන්සේ ...

මිගසිර සථවිරගාථා යි.

2. 4. 2

183. ඒ ඒ ගමයෙහි පුතපුතා උපදනා (අනම්‍යාම) ගෘහයෝ අතිත්‍යයෝ යැ, ගෘහකාරකයා (තෘණාම) තොයන්නෙමි (මෙතෙක් ගැසුරුණෙමි) පුතපුතා ඉපැත්ම දුකෙකි.

184. එම්මා ගෘහකාරකය, (මා විසින් තෝ) දක්නාලද්දෙහි. යළි ගෙය හො කරන්නෙහි. තාගේ සියලු ගොනාඡත්‍ර සිදුනාලදහ කැණිම්බල ද පළනලද යැ, (මා ගේ) සිත මිගතානන කරනලද්දේ මේ අත්බැවිහි මා තිරුඟු වන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමෙන් සිවක සථවිරයන් වහන්සේ ...

සිවක සථවිරගාථා යි.

2. 4. 3

185. ලෝකයෙහි අරීන් වූ සුගත් මූනිහු වාතභේදයෙන් හටගත් ආබාධ ඇතිවනු යැ, බ්‍රාහ්මණයෙහි, ඉදින් උණුදිය ඇත් නම් මූනිරදුට දෙනු මැනැවි.

186. (ඒ බුදුරජා) පූජයන් විසින් පුදනලදහ, සත්කාර කටයුත්තන් විසින් සත්කෘතයහ, වැන්ද යුත්තන් විසින් වදනාලදහ

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමෙන් උපවාහ සථවිරයන් වහන්සේ ...

උපවාහ සථවිරගාථා යි.

2. 4. 4

187. 'කාමයෝ අතිත්‍යහ'යි කියන්නා වූ බම්බරඋපාසකයෝ මා විසින් දක්නාලදහ. ඔහු මිණිකොඩොල් කෙරෙහි බහලරාගයෙන් ඇලුණාහු දරුවන් කෙරෙහි ද අමුවන් කෙරෙහි ද අපේක්‍ෂා ඇත්තාහු ය.

188. ඔහු එකත්තෙන් දහම් ඇති සැටියෙන් හො දනිති. එහෙකුදු-වුවත් කාමයෝ අතිත්‍යහ'යි කීහ. ඔවුනට රාගය සිදිනට (ඥාන) බලයෙන් නැත. එහෙයින් අමුදරුවන් ද බහය ද ඇසුරු කලාහු යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමෙන් ඉසිදින්න සථවිරයන් වහන්සේ ..

ඉසිදින්න සථවිරගාථා යි.

2. 4. 5

189. දෙවො ව වසාති දෙවො ව ගලුගලායති
එකකො වාහං හෙරවෙ ඩිලෙ විහරාමි,
තස්ස මයං එකකස්ස හෙරවෙ ඩිලෙ විහරතො
නත්ථි හයං වා ඡමතිතතතං වා ලොමහංසො වා.

190. ධම්මතො මම සා යස්ස මෙ
එකකස්ස හෙරවෙ ඩිලෙ
විහරතො නත්ථි හයං වා
ඡමතිතතතං වා ලොමහංසො වා'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා සම්බුලකම්මානො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සම්බුලකම්මානසෝරගාථා.

2. 4. 6

191. කස්ස සෙලුපමං විතතං සිතං නානුපකම්පති,
විරතතං රජතියෙසු කුප්පතියෙ න කුප්පති,
යස්සෙවං හාවිතං විතතං කුතො නා දුකතිමෙස්සති.

192. මම සෙලුපමං විතතං සිතං නානුපකම්පති,
විරතතං රජතියෙසු කුප්පතියෙ න කුප්පති,
මමෙවං හාවිතං විතතං කුතො මං දුකතිමෙස්සති'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා බිතකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බිතකසෝරගාථා.

2. 4. 7

193. න තාම සුපිතුං භොති රතති නකඛතාමාලිනි,
පටිජග්ගිතුමමෙවො රතති භොති විජානතා.

194. ගඤ්ඤානාමපතිතං කුඤ්ඤරො වෙ අනුකකමෙ,
සතිකාමෙ මෙ මතා සෙය්‍යො යං වෙ ජිවෙ පරාජිතො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා සොණො සෙලිය්‍යරිය¹පුභතන්ත්‍රො
ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සෙලිය්‍යරියසෝරගාථා.

2. 4. 8.

195. පඤ්චකාමිගුණංගිකා පියරුපෙ මනොරමෙ,
ගඤ්ඤ අභිතිකම්මෙ දුකඛස්සන්තකරො² හවෙ.

196. නාතිනදුමි මරණං නාතිනදුමි ජිවිතං,
කාලං ව පටිකඛ්ඛාමි සම්පජානො පතිස්සතො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා නිසභො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නිසභසෝරගාථා.

1 සොණො පොට්ඨිපුත්තො - සා, PTS. 2 දුකඛස්සන්තං කරො - සිමු 1, 2

2. 4. 5

189. වාසි දු වසි. යෙළි දු වාග්ග 'ගලගල' ගඬින් ගලායෙයි. මම ද, එකලා වා ගගජනක ගුහායෙහි වෙතෙමි. මා එකලා වා ගගජනක ගුහායෙහි වසන්නහුටි බියෙක් හෝ තැතිගැත්මෙක් හෝ ලොඤ්ඤගගැත්මෙක් හෝ නැති.

190. එකලා වා ගගජනක ගුහායෙහි වසන්නා වූ යම් බදු මටි බියෙක් හෝ තැතිගැත්මෙක් හෝ ලොඤ්ඤගගැත්මෙක් හෝ නැත් ද තෙල මා ගේ ධර්මසභාව යි.

මෙසේ මේ ගාථා සම්මුලකම්මායන සංවිරයන් වහන්සේ ...

සම්මුලකම්මායන සංවිර ගාථා යි.

2. 4. 6

191. කවරක්හු ගේ සිත පථිතයක් මෙන් සිටියේ (ලෝදගමින්) නොසැලේ ද, ඇලුම් කටයුතු වසතුන්හි නොසැලේ ද, කිපියයුතු (ආකාත) වසතුයෙහි නොකිපේ ද, යම් (ආයතී) පුද්ගලයකුගේ සිත මෙසෙයින් වඩනාලද වී නම්, ඔහුකරා කොයින් දුක පැමිණෙන්නේ ද?

192. මා ගේ සිත පථිතයක් සෙයින් සිටියේ (ලෝදගමින්) නොසැලෙයි, ඇලුම් කටයුතු වසතුන්හි නොසැලෙයි, කිපියයුත්තෙහි නොකිපෙයි, මා ගේ සිත මෙසෙයින් වඩනාලද යා, කොයින් මා කරා දුක එන්නේ ද?

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් නිකක සංවිරයන් වහන්සේ ...

නිකක සංවිර ගාථා යි.

2. 4. 7

193. තරුවැල ඇති රාත්‍රිය තව (සුදුසු කල් ලද යොහිසු රහත් වන තෙක්) නිදන්තට කල් නොවෙයි. මේ රාත්‍රිය නුවණැත්තහු විසින් පිළිවෙත් රක්තට මා (කැමැති වන ලද්දේ) වේ.

194. ඉදින් (එදා) සමානායෙහි ඇත්තදින් යටිකුරු වා හුණු මා ඇත්තෙමි ඇත්ත නම් (ඒ) මා ගේ මරණය උතුම්. යම්ගෙයකින් (දුන් කෙලෙස් මරාත් විසින්) පැරැදුණෙමි ජීවත් වන්නෙමි ද, එහෙයිනි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් සෙලියාසරිය සංවිරයන් වහන්සේ ...

සෙලියාසරිය සංවිර ගාථා යි.

2. 4. 8

195. ප්‍රිය සභාව ඇති මනරම් වූ පස්කම්ගුණ ගැරපියා සැද්දායෙන් ශිභිගෙන් නික්මා දුක් කෙලවර කරන්නෙක් වන්නේ යැ.

196. මරණය නොපතමි, ජීවිතය නොකැමැත්තෙමි. මහනුවණැති වා සිභි ඇති වා හුදෙක් (පරිනිවෘණ) කාලය අපේක්ෂා කෙරෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් නිකග සංවිරයන් වහන්සේ ...

නිකග සංවිර ගාථා යි.

2. 4. 9

197. අභිපල්ලව සඛකාසං අංසෙ කථාන විවරං,
තිසින්නො හථි ගිව්‍යං ගාමං පිණ්ඩො පාවිසිං.

198. හථිකඛකිනො ඔරුක්ක සංවේගං අලභිං තදා,
සොහං දින්නො තදා සන්නො පන්නො මෙ අහච්ඡිකියො'ති.

ඉදං සුදං අයස්මි උසභො ථෙරො ගාථායො අනාසිත්වා'ති.

උසභකේරගාථා.

2. 4. 10

199. අග්ගි කප්පථො කප්පටකුරො අච්ඡාස අතිහරිතාය¹
අමිතසට්ඨකායං ධම්මකතමින්නො කපපදං කිංභාති ඔච්ඡිකුං.

200. මා ඛො ත්ඨං කප්පට පචාලෙසි
මා තං උපකණ්ණකමිති² තාලෙක්කං,
නාහං ත්ඨං කප්පට මහකම්ඤ්ඤසි
සඛසමස්ඤ්ඤසි පචලායමානො'ති.

ඉදං සුදං අයස්මි කප්පටකුරො ථෙරො ගාථායො අනාසිත්වා'ති.

කප්පටකුරකේරගාථා.

වග්ගො, චතුත්ථො.

තසු අනං:

මිගසිරො සිව්කො ච උපව්‍යානො ච පණ්ඩිතො
ඉසිදින්නො ච කච්චානො ඕත්තකො ච මහාවිසි
සෙලික්ඛරියො නිසභො ච උසභො කප්පටකුරො'ති.

2. 4. 9

197. (මම සිහිනෙන්) අභිදළු බ්‍රූ පාතා ඇති සිවුරක් දහරායෙහි ලාභෙන ඇත්තදෙහි හුත්තෙම ගමට පිඬු පිඬුක පිවිසියෙමි.
198. (මහාජන දැනියෙන් ලජ්ජා වැ) ඇත්තදින් බාහැ (පිහිදියෙමි) එකල්හි සංවේශපත් වීමි. මම එකල්හි ජාතිද්දියෙන් දුපුණෙමි. දන් මා විසින් අභිත්ථලය ලබනලදී.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුමෙන් උසග සථවිරයන් වහන්සේ ..

උසග සථවිරගාථා යි.

2. 4. 10

199. 'කප්පටකුර' නම් මහණ තෙම 'මේ මාගේ ජීවිතය' යි (උපත් මිථ්‍යාවිතානී ඇත්තේ) පවුල වූ පරිපුර්ණ වූ අමාත්‍යවය ඇති කල්හි කෘතමාත්‍ර පෑවිදි ඇත්තේ යැ, (මාගේ ශාසනය) ධ්‍යානයන් රැස් කරත්තට කරනලද (ශාමනා) මාගී ඇත්තේ යි.
200. එම්බා කප්පටය, තෝ නො නිදව, (දේශනාගහනයෙන්) තව කන්මුලා පහර නො දෙන්නෙමි. කප්පටය, සහමාද නිදන තෝ පමණ නො දන්නෙහි යයි.

මෙසේ මේ ගාථා කප්පටකුර සථවිරයන් වහන්සේ ...

කප්පටකුර සථවිරගාථා යි.

සතරවැනි වග්ගය යි.

උද්දානය:

මහසිර ගැ, සිව්ක ගැ, පණ්ඩිත වූ උපමාන ගැ, ඉසිදින්නාගැ, සමුල-කම්බාන ගැ, බිතක ගැ, හෙලිකාරිය ගැ, නිසග ගැ, උසග ගැ, කප්පටකුර ගැ යන දහතෙරැත්තේ ගාථා යි.

2. 5. 1

201. අහො බුද්ධා අහො බම්මා අහො නො සන්ථු සමථද,
ගන්ථ ඵතාදිසං බම්මං සංවිසො සච්ඡිකාහිසි.

202. අසම්බොධොසු සංඝොසු සංකාමාසිගතො අහු¹
තෙසමිධං පච්ඡිමසො චරිමො² යං සමුසොයො,
ජාතිමරණසංසාරො නන්ථි දුති සුතබ්බමො³ති.

ඉන්ධං සුදං ආයසමි, කුමාරකය්‍යපො චේතො ගාථායො අහංසිත්ථා⁴ති.

කුමාරකය්‍යපච්ඡේරගාථා.

2. 5. 2

203. සො හවෙ දහරො හිකුටු සුඤ්ජති බුද්ධාසංඝෙන,
ජාගරො පතිසුතොසු² අමොසං තස්ස ජිවිතං.

204. තස්මි, සද්ධිඤ්චි සිලඤ්චි පසාදං බම්මදස්සනං,
අනුසුඤ්ජේර මේධාචී සරං බුද්ධාන සංසන්³තති.

ඉන්ධං සුදං ආයසමි, බම්මපාලො චේතො ගාථායො අහංසිත්ථා⁴ති.

බම්මපාලපච්ඡේරගාථා.

2. 5. 3

205. කස්සිඤ්ජාති සමථබ්බතාති
අස්සා ගථා සාරපිතා සුදන්තා
පතිනමානස්ස අනාසවස්ස
දෙවංසි තස්ස පිහගන්ති තාදිනො³ති.

206. මස්සිඤ්ජාති සමථබ්බතාති
අස්සා ගථා සාරපිතා සුදන්තා
පතිනමානස්ස අනාසවස්ස
දෙවංසි මස්සා පිහගන්ති තාදිනො³ති.

ඉන්ධං සුදං ආයසමි, බ්‍රහ්මාලී චේතො ගාථායො අහංසිත්ථා⁴ති.

බ්‍රහ්මාලීපච්ඡේරගාථා.

2. 5. 1

201. යම් ඥාණා කෙනකුන් වෙත මේ බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි ලොවිතුරු-දහමක් සාක්‍ෂාත් කරන්නේ ද, ඒ බුදුහු අසිරිමත්ත, දහමහු අසිරිමත්ත, අපගේ ඥාණාත් වහන්සේගේ (දෙව්ලොව) සම්පත්තු ආශ්වාසයෝ යි.

202. ගණන් නැති මහාකල්පයන්හි පඤ්චාසාදනසක්කයෝ මා විසින් ලබනුද්දහු ය. ඔවුහුතුරෙහි මේ පශ්චිම වූ පඤ්චසක්කය යි. මේ අනර්ථශරීරය යි. ජාතිමරණ සහිත සංසාර සංඛ්‍යාව වූ පුනර්ව්‍යයක් දුන් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් කුමාරකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුමාරකාශ්‍යප ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 2

203. එකත්තෙන් යම් තරුණමහණෙක් බුදුසසුන්හි (අප්‍රමාද වා) වැයම් කෙරේ ද, (අවිද්‍යාදායෙන්) නිදන්තත් අතුරෙහි (ප්‍රභාදිත්) නිදි වරන්නේ වේ ද, ඔහුගේ ජීවිතය නො යයි වෙයි.

204. එහෙයින් බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි මහණ තෙම බුදුන්ගේ අවිවාදය සිහි කරන්නේ ප්‍රභා යා හිල යා කුහුරුවන්හි ප්‍රසාද යා සිසුන්දහම් දකුම් යා යන මෙහි ව්‍යායාම කරන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් බම්බපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

බම්බපාල ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 3

205. කවරක්හු ගේ ඉන්ද්‍රියයෝ අශ්වේසාරිහු විසින් මොනොවට දම්නය කරනලද අසුන් මෙන් සත්ත්‍වන් බවට හිංසාහු ද, ප්‍රතිණ වූ මානය ඇති අනාසුච වූ තාදි (අකමපා) වූ කවරක්හට දෙවියෝ පවා කැමැති වෙත් ද,

206. මා ගේ ඉන්ද්‍රියයෝ අශ්වේසාරිහු විසින් මොනොවට දම්නය කරනලද අසුන් මෙන් සත්ත්‍වන් බවට හිංසාහු යා, ප්‍රතිණ වූ මානය ඇති අනාසුච වූ තාදි වූ මට දෙවියෝ පවා කැමැති වෙත් යයි.

මෙසේ මේ ගාථා බ්‍රහ්මාලී ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බ්‍රහ්මාලී ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 4

207. ඡවිපාපක විතතභද්දක
මොසරාජ සතතං සමාහිතො,
හෙමනතිකසිතකාලරතතිතො
හික්ඛු කිංසි කථං කරිස්සයි.
208. සමපතනසය්‍යා මගධා කෙවලා ඉති මෙ සුතං,
පලාලවිත්තකතො සෙය්‍යං යථස්සෙදා සුඛජිවිතො'ති.

ඉතං සුදං ආගමා මොසරාජකෙවරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මොසරාජකෙවරගාථා

2. 5. 5

209. න උකතිපෙ නො ච පරිකතිපෙ පරෙ
න ඔකතිපෙ පාරගතං න ඵරගෙ,
න වතතවණ්ණං පරිසාසු බ්‍යාහරෙ
අනුභිතො සමමිතභාණි සුඛබ්‍යො.
210. සුසුබ්‍රමිතිපුණ්ණදසසිනා,
මතිකුසලෙන නිව්‍යානවුත්තිනා,
සංසෙවිතවුභිසිලිනා
තිබ්බිනං න හි තෙහ දුලලහන්ති.

ඉතං සුදං ආගමා විසාබො පඤ්චාලසුත්තො ථෙරො
ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

විසාබපඤ්චාලසුත්තකෙවරගාථා.

2. 5. 6

211. නදනති මොරා සුසිඛා සුපෙබ්‍රණා
සුභීලහිවා සුමුඛා සුගජ්ජනො,
සුසද්දලා වාපි මහාමසි අගං
සුබ්‍යාපිතච්ඡෙ¹ සුචලාගකං නහං.
212. සුසලලරූපො සුමනස්ස කියං තං²
සුතිකබ්‍රමො³ සාධු සුබුභිසාසනෙ,
සුසුකකසුකකං නිපුණං සුදද්දතං
පුසාති තං උතතමමවුත්තං පදන්ති.

ඉතං සුදං ආගමා මුලකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මුලකකෙවරගාථා.

සුසද්දබ්‍රමිති - පු , සිමු. 2. 2. කාසිකං -

3. සුතිකකපො - සිමු. 1, 2

2. 5. 4

207. (රොවින් නට බැවින්) නපුරැසිව ඇති හද වූ සිත් ඇති එම්බා මොසරාජය, තෙපි එක්වත් සමාගිත සිත් ඇත්තාව, තෙපි පැවිදි වූවාහු (අනුත් සෙනසුත් නො දෙන කර්මි සහසතු සෙනසුනට ද නො පිවිසැ) හිමපාතනමයෙහි සිත වූ රැඹුළුල්ල කිසෙසින් දිවි පැමැත් වූහු ද?

208. සියලු මගධ රට පැසුණුහොයම් ඇත්තේ යයි මා විසින් අසනලද පිළිවිත් සොයනලද සිරුරු ඇත්තෙම් සුබජ්ඨි සෙස්සත් සෙසින් ගෘහය කෙළෙමි යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුමෙත් මෝසරාජ සම්මිරයන් වහන්සේ ...

මෝසරාජ සම්මිරගාථා යි.

2. 5. 5

209. තමා නොද හුමාදක්නේ යැ, මේරමා නොද හෙලාදක්නේ යැ, පහත් කොට නො බලවත්තේ යැ, රහතුත් වහන්සේ නො ගටත්තේ යැ, තමාගුණ පිරිස් මැද නො කියත්තේ යැ, සත්ත්‍රත්-නෙක්, පමණ දෑ බණන්තෙක්, මනා පැවැතුම් ඇත්තෙක් වත්තේ යි.

210. ඉතා සිසුම් තිසුණු (සත්‍යප්‍රතිත්‍යසමුත්තාදදි) අච්ඡි දක්නාසුලු වූ ප්‍රඥයෙහි දක්‍ෂ වූ ගටත් පැවැතුම් ඇත්තා වූ මාඛසත් සෙවුනාසුලු වූ ඒ මහණහු විසින් යම් හෙයකින් නිමාණය දුලිත්‍ය නො වේ ද, එහෙයකි යි.

මෙසේ මේ ගාථා විශාඛපඤ්චාලිපුත්ත සම්මිරයන් වහන්සේ ...

විශාඛපඤ්චාලිපුත්ත සම්මිරගාථා යි.

2. 5. 6

211. මනා සිළු ඇති මනා පිල්කලබ ඇති මනා නිල්ගෙල ඇති මනා මුවකුමු ඇති මහගර නාද ඇති මොහරු හද දෙති. මේ මහ-පොළොව ද මනා නිල්තණ ඇත්තී යැ, මොනොවට පැතිරහිය දිය ඇත්තී යැ, අහස සොදුරු වලාකුළු ඇත්තේ යි.

212. මනාසිත් ඇත්තහුට (සාතුසත්‍යායාදීන්) අතිශයින් මනොඥ-සවහාව ඇත්තේ යැ, එහෙයින් ව්‍යාත කරව, සමික්සමුඛිනාසහ-යෙහි මනා විශ්ඨ ඇති මා ඒ උතුම් වූ අතිශයින් දැනීමට දුකෙර වූ තිසුණු වූ සුදෝසු; අව්‍යතපදය (තිවන) සාගී කරව යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුමෙත් වූලක සම්මිරයන් වහන්සේ ...

වූලක සම්මිරගාථා යි.

2. 5. 7

213. නන්දමානාගතං විතතං සුලමාරොපමානකං,
තෙන තෙනෙව චජ්ඣ යෙන සුලං කලිඛිතරං.

214. තාගං විතතකලිං බ්‍රුමි තං බ්‍රුමි විතතදුක්ඛකං,
සත්ථා තෙ දුලලගො ලභො මානස්ස මං නියොජයිති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අනුපමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අනුපමධෙවරගාථා.

2. 5. 8

215. සංසරං දිසමඤ්ඤාතං ගඤ්ඤ පරිවන්තිසං,
අපක්ඝං අරියසම්මානි අකිංඤ්ඤො පුට්ඨිකො.

216. තස්ස මෙ අපමානස්ස සංසාරො විනලිකතා,
ගති¹ සම්මා සම්මුච්ඡිතො නත්ති දුක්ඛ ප්‍රතිබ්බවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චජ්ඣතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

චජ්ඣතධෙවරගාථා.

2. 5. 9

217. අස්සස්ස ගරිතොකාසෙ සංවිරුලුමිටි පාදපෙ,
ඵකං බුද්ධගතං සඤ්ඤං අලභිත්ථං පඤ්ඤතො.

218. ඵකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ ගං සඤ්ඤමුලතිං තදා,
තස්සා සඤ්ඤාය වාගසා පතොතො මෙ ආසවකභියො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සඤ්ඤො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සඤ්ඤධෙවරගාථා.

වග්ගො පඤ්ඤවග්ගො.

තස්සෙද්දනං:

කුමාරකස්සපො ථෙරො ධම්මපාලො ච බ්‍රහ්මාලී,
මොහරාජා විසාඛො ච බුලුකො ච අනුපමො,
චජ්ඣතො සඤ්ඤො ථෙරො කිලෙසරජවාගතො'ති.

ගාථා දුකතිපාතමිති නවුති වෙව අට්ඨ ච
ථෙරො ඵකුනපඤ්ඤාසං භාසිතො නයකොපිදු'ති.

දුකතිපාඨො නිවසිතො.

2. 5. 7

213. (ඒ ඒ භවයෙහි නාමයා විසින්) සතුටු වෙමින් ආ සිත භව සංඛ්‍යාත සුලභට (දිව්‍යසුලභට) නගනුයේ භව සංඛ්‍යාත සුලභ, කාම-ගුණ සංඛ්‍යාත දම්මයෙහි යම් යම් නාමයා ද ඒ ඒ තැන්හි ම යෙහි.

214. එහෙයින් එමඛා විතතය, මම නා කාලකණ්ණිය යි කියමි. නා විතතද්‍රෝහි යයි කියමි. නා විසින් දුලිභ වූ ගායනාත් වගන්යේ ලබනලදහ. මා අවැවෙහි නගමක් යොදව යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමන් අනුපම සම්මරයන් වගන්යේ ...

අනුපම සම්මරගාථා යි.

2. 5. 8

215. පාඨත්තන වූ (අවිද්‍යයෙන්) අකි වූ මම ආයාසිකතායෙන් නොදක්නෙමි දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි (භවයෙහි) සැරිසරමින් සුගතිදුහිතීන්හි පෙරැළෙමි.

216. අප්‍රමාද වූ ඒ මා විසින් සංසාර සංඛ්‍යාත කම්මෙලයයෝ මුලසුන් කරනලදහ. සියලු ගති මානාවින් තසනලදහ. මින් මතු සුභගීවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමන් වජ්ජිත සම්මරයන් වගන්යේ ...

වජ්ජිත සම්මරගාථා යි.

2. 5. 9

217. පලාවන් පැහැ ඇති මොනොවට වැඩුණු ඇසකු බෝරුක පිහිටි තැන්හි (සිහි සම්බුද්ධතට පැනනැගුණු ඇටබ්බෝරුක්බුල දී) එළඹැයි-පිටි සිහි ඇත්තෙමි එක් බුද්ධිභාවි සංඥාවක් ලදිමි.

218. මෙයින් එක්තිස් වන කපෙහි එද මා විසින් යම් බුද්ධිභාවි සංඥාවක් ලැබුයෙමි ද, ඒ සංඥාව උපතිසුග කොට ගෙන මා විසින් ආප්‍රවික්ඛ සංඛ්‍යාත නිරෝධය ලබනලද යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආශ්‍රමන් සකිත සම්මරයන් වගන්යේ ...

සකිත සම්මරගාථා යි.

පස් වැනි වගිය යි.

උද්දනක:

කුමාරකස්සප යැ, ධම්මපාල යැ, බ්‍රහ්මාලි යැ, මොසරාජ යැ, විසාඛ යැ, බුලක යැ, අනුපම යැ, වජ්ජිත යැ, සකිත යැ, යන තෙරවරුන් වදලභා යි.

ද්‍රව්‍යානුසාරික ගාථා අට අනුවක් ද, නැගෙහි තිපුණ එකුත්තස් තෙර කෙනෙක් ද කියනලදහ.

ද්‍රව්‍යානුසාරික නිමි.

3. නිකායානො

3. 1. 1

219. අයොති සුඤ්චිකේසං අහති පරිවරිං චනෙ,
සුඤ්චිකං අජානනො අකාසිං අමරං තපා.
220. තං පුබ්බෙහ සුඛං ලභිං පසා ධම්මසුඛමිතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
221. බ්‍රහ්මබිඤ්ඤා පුරෙ ආසිං ඉදති බොමති බ්‍රාහ්මණො,
තෙවිජ්ජො නගානකො¹ චම්භි සොභිතො චම්භි මෙදගු'ති.

ඉතං සුදං අයසමා අහතිකභාරථොජො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්වා'ති.

අහතිකභාරථොජධෙවරගාථා.

3. 1. 2

222. පඤ්චාගාහං පබ්බජිතො සෙබො අප්පත්තමානසො,
විහාරං මෙ පටිච්ඡස්ස වෙකසො පණ්ඩි අසු.
223. නාසිස්සං² හ පිටිස්සාමි විහාරතො හ නිකාමෙ,
නපි පස්සං නිපාතෙස්සං³ තණ්හාසලො අනුගතෙ.
224. තස්ස වෙමං විහරතො පස්ස විරිඤ්ජරකකමං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉතං සුදං අයසමා පටිච්චයො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

පටිච්චයධෙවරගාථා.

3. 1. 3

225. යො පුබ්බෙ කරණීයාති පච්ජා සො තාතුමච්ඡති,
සුඛා සො ධංසතෙ ථානා පච්ජා ච මනුභපති.
226. යං හි කසිරා තං හි චදෙ යං හ කසිරා හ තං චදෙ,
අකරොන්නං භාසමානං⁴ පරිජානනා පණ්ඩිතා.
227. සුසුඛං චත නිබ්බානං සම්මාසම්බුද්ධිදෙසිතං,
අයොකං විරජං බෙමං යත්ථ දුක්ඛං තීරු'කිත්ති.

ඉතං සුදං අයසමා ඛකතුලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

ඛකතුලධෙවරගාථා.

1 නාසිස්සං - සිඤ්ඤා 1. PTS 2 නාසෙස්සං - ප. 3. හ නිපාතෙස්සං - ප.
4 ගාසමානං හං - ට.

3. නිකායපාඨය

3. 1. 1

219. අනුපායනෙත් (නොමගින්) සංසාරශුද්ධිය කොයන්නෙමි වෙනෙහි ගිහි පිදුගෙමි. ශුද්ධියට මාගිය නො දන්නෙමි (පඤ්චනාපනාදි) අමරතපස් කෙලෙමි.

220. ඒ නිවන් සුවය සුවසේ (සුඛප්‍රතිපදායෙන්) ලබනලදි. ශාසන-බලියා ගේ සුබමනිකා (සෙනයනීඤ්ඤාසාරිය) බලව. මා විසින් ත්‍රිපිදුව ලබනලදි. බුදුරජන්ගේ අවවාදය කරනලදි.

221. පෙර (ජාතිමාත්‍රයෙන් ප්‍රඥාත් විසින්) බ්‍රාහ්මණ වීම, දෑත් (බාහිතපාපි වන බැවින් පරමාර්ථ විසින්) බ්‍රාහ්මණ වෙමි. ත්‍රිපිදු ඇත්තෙමි වෙමි. (සෝදාහල කෙලෙස්මල ඇති බැවින්) ස්නාතක ද වෙමි. සොළිය ද වෙමි. වෙද සංඛ්‍යාත මාගීඥනයෙන් සංසාර-මහොසයාගේ නොහොත් චතුස්සාරයාගේ පාරයට ගිය බැවින් වෙදගු ද වෙමි යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් අඛණ්ඩසාරථාජ සථවිරයන්-වහන්සේ ...

අඛණ්ඩසාරථාජ සථවිරගාථා යි.

3. 1. 2

222. මම පැවිදි වෑ පස්දිනක් ඇතියෙමි. නො පත් අග්‍රමාගී ඇතියෙමි භෙදස්ස වීමි. විහාරයට (ඔවරකයට) පිවිසි මට වෙතොපඤ්ඤිකක් (ප්‍රාචීනාවක්) වූ යා:

223. 'තාමණ්ණලලය හුසුල කල්හි නො වලදන්නෙමි, නො බොන්නෙමි, ඔවරකයෙන් නො නික්මෙන්නෙමි, දුලයෙන් එක් ආලයකුදු නො හොවන්නෙමි' යි.

224. මෙසෙයින් වසන මා ගේ විශාර්ථානුමය බලව, (මා විසින්) ත්‍රිපිදුව ලබනලදි, බුදුරජන්ගේ අවවාදය කරනලදි යි

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් පච්චය සථවිරයන් වහන්සේ ...

පච්චය සථවිරගාථා යි.

3. 1. 3

225. යමෙක් පළවූ කටයුතු දය (නො කොට) පසුව කරනු සැමැති මේ ද, හෙතෙම සුඛස්නානයෙන් (සාධිගෙන් හා මොක්ඛයෙන්) පිටිහෙයි, පසුතැවෙන්නේ ද වේ.

226. යමක් මා කරන්නේ නම් එය මා කියන්නේ යා. යමක් නො කරන්නේ නම් එය නො කියන්නේ යා. ඒ කියමින් නො කරන්නෙහුට නුවණැතිනෝ බ්‍රහ්මින් නො කෙරෙත්.

227. යම් තැනෙකැ සසරදුක තීරුඬු වේ නම් සම්බුදුන් විසින් දෙසන ලද ඒ ගෝඝ රහිත වූ රාගාදිරජස් රහිත වූ තීරුපදාත වූ නිවන එකත්තෙන් මනා සුවය වේ යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් බඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේ ...

බඤ්ඤ සථවිරගාථා යි.

3. 1. 4

228. සුඛඤ්ඤා ජිවිත්තුං ඉච්ඡන්ති සාමඤ්ඤාසමිං අපෙකඛවා,
සඛිකං භාතිමිඤ්ඤාසය විවරං පානභොජනං.
229. සුඛඤ්ඤා ජිවිත්තුං ඉච්ඡන්ති සාමඤ්ඤාසමිං අපෙකඛවා,
අති මුසිකසොඛිකං ච භෙච්ඡන්ති සයනාසනං.
230. සුඛඤ්ඤා ජිවිත්තුං ඉච්ඡන්ති සාමඤ්ඤාසමිං අපෙකඛවා,
ඉතරීතරෙන භුක්ඛාසය එකධම්මඤ්ඤා භාවිතෙති.

ඉදං සුදං අයසමා ධනියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බහිසපෙඨරගාථා.

3. 1. 5

231. අතිසිතං අතිඋණං අතිසංගමිදං අනු,
ඉති විසංචිතමිත්තො ඛණං අවේචනති මාණසෙ.
232. යො ච¹ සිතඤ්ඤා උණඤ්ඤා තිණං හිතො න මිඤ්ඤාති,
කරං පුරිසස්ථිතාති යො සුඛං න විභාසති.
233. දබ්බං කුසං පොච්ඡන්ති උසිරං මුඤ්ඤාපබ්බජං²
උරගං පඤ්ඤාසමි³ විචේතමනුමුඛයනති.

ඉදං සුදං අයසමා මාතඛපුත්තො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

මාතඛපුත්තපෙඨරගාථා.

3. 1. 6

234. යෙ විතතකපි බහුසුත්තා
සමණා පාචලීපුත්තවාසිනො,
තෙසඤ්ඤාතරොගමාසුමා⁴
ආරෙ තිව්ඨති බුජ්ජකොභිතො.
235. යෙ විතතකපි බහුසුත්තා
සමණා පාචලීපුත්තවාසිනො
තෙසඤ්ඤාතරොගමාසුමා
ආරෙ තිව්ඨති මාසුතෙරිතො.
236. සුසුද්ධෙන සුසිට්ඨෙන සඛිකාමිච්ඡයෙන ච,
මුග්ගච්ඡිකාසුචිකොභිත ඵමායං සුඛමේධති'ති.

ඉදං සුදං අයසමා බුජ්ජකොභිතො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

බුජ්ජකොභිතපෙඨරගාථා.

1. ගො'ධ - සිමු 1, 2 PTS. 2. මුඤ්ඤාපබ්බජං - මජ්ඣ. 3. පඤ්ඤාසමි - ප, PTS.
4. තෙසඤ්ඤාතරොගමාසුමා - බහුසු

3. 1. 4

228. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවයේ ජීවත්වන්නට කැමැත්තේ නම් සහසතු සිවුරු පැන් - බොජුන් අවමන් නො කරන්නේ ය.

229. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවයේ ජීවත්වනු කැමැත්තේ නම් මෙකු විසින් කණිහලද බිලය සෙවුනා සපියකු සෙයින් සෙනසුන සෙවුනේ ය.

230. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවයේ ජීවත්වනු කැමැත්තේ නම් යථාර්ථබ්‍රහ්මයෙන් තුටු වන්නේ ය. එක් මා අප්‍රමාදබලය වන්නේ ය.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් ධර්මය ස්ථිරයත් වන්නේ ...

ධර්මය ස්ථිරගාථා යි.

3. 1. 5

231. ස්‍රණයෝ 'මේකල ඉතා සිහිලා මේකල ඉතා උණු යා මේකල ඉතා සවතා' යි හරතාලද කමානන ඇති මිනිසුන් ඉක්මා යෙත්.

232. යමෙකුත් සිහිල් කලත් උණුකලත් තණපතින් වැඩියක්කොට නො තකා ද, පුරුෂකාන්තයන් කරන්නා වූ හෙතෙම සුවයෙන් නො පිරිසේ.

233. විවේකසුච්ඡි වඩනුයෙම් හිතණ කුසතණ කටුපදුරා (වැලක්?) සුවදහොට මුදුනණ බවුත්තණ උරයෙහුද නෙරැපියන්නෙමි. (පයින් ඇත්මෙකු කියනු කීම?)

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් මාතබ්‍රහ්මය ස්ථිරයත් වන්නේ ...

මාතබ්‍රහ්මය ස්ථිරගාථා යි.

3. 1. 6

234. පාලලුප්පුවරවැසි විත්‍රකථා ඇති බහුශ්‍රැත වූ යම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔවුනතුරෙහි අන්‍යතර වූ මේ ආයුෂමත් බුජ්ජකොභිත තෙර දෙරවුවෙහි සිටී.

235. පාලලුප්පුවරවැසි විත්‍රකථා ඇති බහුශ්‍රැතවූ යම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුනතුරෙහි අන්‍යතර වූ මේ ආයුෂමත් තෙමේ (සාද්ධි-විතතයෙන් උපත්) පවතිත් ආයේ දෙරවුවෙහි සිටී.

236. (තදබ්‍රහ්මකමණ විසින්) මනා වූ කෙල්ලසුද්ධියෙන් ද සත්ප්‍රාය වූ ධර්මදහයෙන් ද (සමුච්චේදප්‍රභාණ විසින්) ලබනලද කෙල්ලසුද්ධියාම-විජයයෙන් ද පුහුණු කළ මහබ්‍රහ්මයින් ද මෙසේ මේ තෙමේ (පලකම්චත්) සුවවිදි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් බුජ්ජකොභිත ස්ථිරයත් වන්නේ...

බුජ්ජකොභිත ස්ථිරගාථා යි.

8. 1. 7

237. යොධි කොච්ඡි මනුසොසු පරපාණාති හිංසති,
අභ්මි ලොකා පරමා ච උභයා ධංසතෙ නරො.
238. යො ච මෙතෙනාන චතෙනාන සබ්බපාණානුකම්පති,
බ්‍රහ්ම¹ සො පසම්මි පුඤ්ඤං තෙන තාදිසකො² නරො.
239. සුභාසිතො සිකෙබ්බං සමණ්ණපාසනො ච
ඵකාසනො රහො විතවුපසමො වාති.

ඉන්දං සුදං අයඨමි ඵාරණො ථේරො ගාථායො අභාසිත්තා³ති.

විමරණඤ්ඤරගාථා.

8. 1. 8

240. ඵකොපි සඤ්ඤා මේධාච්ඡි අභ්මිතිංසිඤ්ඤා සුභිතං,
ධම්මවේදා සිලසම්පන්නො කොති අත්තං බ්‍රහ්මං,
241. නිගගො අනුකම්පාය වොදිතො සුභයො මයා,
සුභිබ්බම්මපමෙත කාරං කත්තං හිංසුහු.
242. තෙ අබ්බතිතා කාලංකතා පතතා තෙ තිව්ඨං සුඛං,
ගාතරො මග්ගං මාතා ච මොදන්ති කාමිකාමිනො⁴ති.

ඉන්දං සුදං අයඨමි පසම්මිකො² ථේරො ගාථායො අභාසිත්තා³ති.

සසම්මිකඤ්ඤරගාථා.

8. 1. 9

243. කාලපබ්බතසම්මානො¹ කිසො ධම්මිසත්තො,
මහසුඤ්ඤ අත්තපාතමි අදිගම්භගො නරො.
244. චුට්ඨා භංගෙහි මකගෙහි අරඤ්ඤමිං ප්‍රභාවතෙ,
නාගො සබ්බාමිසිතෙව සතො තත්ත්වම්භගො.
245. යථා ප්‍රභමි තථා ඵකො යථා දෙවො තථා දුමෙ,
යථා ගාමි තථා තගො කොලාහලං තතුත්තරිත්ති.

ඉන්දං සුදං අයඨමි ගගොජ්ජො ථේරො ගාථායො අභාසිත්තා³ති.

ගගොජ්ජඤ්ඤරගාථා.

1. බ්‍රහ්ම - PTS 2. පුඤ්ඤානාදිසකො - PTS. 3. වසරිතො - මජ්ඣ.
4. කාලපබ්බතසම්මානො - සිඬු, 1, 2.

3. 1. 7.

237. මේලොච්ඡා මිනිසුන් අතුරෙහි යම් කිසිවෙක් පරපණ්ණ භාසා ද, ඒ මිනිස් තෙම මේලොච්ඡන් ද පරලොච්ඡන් ද යන දෙලොච්ඡන් මා පිරිහෙයි.

238. තවද යමෙක් මෙත්සිතින් යුතු වා සියලු සතුන් කෙරෙහි අනු-කම්පා කෙරේ ද, එහෙයින් ඒ එබඳු පුරිස් තෙමේ බොහෝ පින් රැස් කෙරෙයි.

239. සුභාශිත සංඛ්‍යාත පගඤ්ඤාපටිපාටිය උගත්තේ යා, (ශම්භපාටි) ඉමණ්ණන් ඇසුරු කිරීම ද එකලා වා (කම්පාතානුයෝග විසින්) එක් මා තිසරු ව ද, (කෙලකප්‍රභාණ විසින්) විතතයා ගේ චූළපයමය ද හික්මෙන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුමෙත් වාරණ සංවරයන් වහන්සේ ...

වාරණ සංවරගාථා යි.

3. 1. 8

240. සාද්දහා ඇති, නුවණ ඇති ලොවුතුරුදහමිහි සිටි සිලසම්පන්න වූ එක් පුද්ගලයා පවා මේලොච්ඡා සාද්දහා නැති බඩු සංඛ්‍යාත ඥාතීන්ට වැඩ පිණිස වෙයි.

241. මා විසින් අනුකම්පායෙන් තිත්‍රහ කොට වුදිත වූ ඥාතීහු ඥාති-බන්ධුප්‍රේමයෙන් (අවවාදයෙහි සිට) හික්කුන් විෂයයෙහි සහකාර කොට,

242. මාගේ සොහොයුරෝ ද මාණිසෝ ද කපුරිය කලාහු මේලොච්ඡ ඉක්මිහිතාහු දෙවිලොච්ඡා සුචි ලාභ කාමාති සැපත් ඇතිතාහු සතුටු වෙත්.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුමෙත් පඤ්ඤා සංවරයන් වහන්සේ ...

පඤ්ඤා සංවරගාථා යි.

3. 1. 9

243. කථමාල්පුරුක් බඳු අවිශ්ව ඇති කාශ වූ ඉපිලුහිත නහර ඇති ආහාරපානයෙහි පමණ දත්තා වූ අදිත වූ සිත් ඇති පුරුෂ තෙම,

244. අරතෙහි මහවෙතෙහි මැත්තන් විසින් ද මදුරුවන් විසින් ද උපද්‍රව වූයේ සම්මුඛමුමිතෙහි හඟිතිරාජයකු හෙයින් සිහි ඇති වා ඉවසන්නේ යා.

245. හුදෙකලා වූයේ මුහුමයා බඳු යා දෙදෙන දෙවියකු බඳු යා, තිදෙනා ගමක් බඳු යා ඉන් මතු කෝලභලයක් බඳු යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුමෙත් සංකප්ප සංවරයන් වහන්සේ ...

සංකප්ප සංවරගාථා යි.

3. 1. 10

246. අනුතුංගං පුරෙ සඤ්ඤා සං තෙ අජ්ඣං ත චිත්තං,
සං තුංගං තුංගමෙවෙතං තත්ති දුට්ඨිතං මම.
247. අතිච්ඡා හි වලා සඤ්ඤා ඵලං දිට්ඨා හි සං මගා,
රජ්ජනපි වීරජ්ජනා නත්ති කිං ජිත්තං මම.
248. පච්චති චූනිතො හතතං ථොක ථොකං තුලෙ තුලෙ,
පිණ්ඩකාය වරිත්තාමි අත්ති ජඩ්ඝාබලං මමා'ති.

ඉදං පුදං අංගමා සංචිතෙතිංගො ථෙරො ගාථාංගො
අභාසිත්තා'ති

සංචිතෙතිංගො ථෙරො ගාථාංගො.

3. 1. 11

249. සඤ්ඤා අභිනිකම්ම නවපබ්බජිතො නවො,
මිත්තෙ හජේතං කල්යාණෙ පුඤ්ඤාච්ඡෙ අනන්දිතො.
250. සඤ්ඤා අභිනිකම්ම නවපබ්බජිතො නවො,
සබ්බසම්ම විහරං හික්ඛු සිකෙති චිත්තං බුද්ධො.
251. සඤ්ඤා අභිනිකම්ම නවපබ්බජිතො නවො,
කප්පාකප්පාසු තුසලො විහරෙත්තං¹ අපුරකම්මො.

ඉදං පුදං අංගමා උපාලිකෙතිංගො ගාථාංගො අභාසිත්තා'ති

උපාලිකෙතිංගො.

3. 1. 12

252. පණ්ඩිතං වත මං සත්තං අලම්භවිජිත්තකං,
පඤ්ඤාමගුණා ලොකෙ සමෙමාහා පානසිංසු මං.
253. පකුඤ්ඤා² මාරවිසයෙ දුල්ඛසලලසම්පට්ඨො,
අගකම්ම මච්ඡුරාජස්ස අහං පාසා පඤ්චවිඤ්ඤා.
254. සබ්බෙ කාමා පතිතා මෙ ගමා සබ්බෙ විදුලිතා,³
විකම්මණො ජාතිසංඝාතො තත්ති දුති පුනඤ්ඤො'ති.

ඉදං පුදං අංගමා උත්තරපාලකෙතිංගො ගාථාංගො අභාසිත්තා'ති.

උත්තරපාලකෙතිංගො.

3. 1. 10

246. පෙර තව (මා කෙරෙහි) ශ්‍රද්ධා විය. එය දැන් තව නැත. ගමන් කාගේ නම් තෙල දෑ තව මැ වේවා මාගේ දැක්වීමකගෙන් නැත.

247. ගම් ගෙයකින් (පාඨශ්‍රවණ) ශ්‍රද්ධාව අනිත්‍ය ද එහෙයින් වල වේයි. මා විසින් ඒ මෙසේ දක්නා ලද යැ, රක්‍ෂා ද වෙති විරක්‍ෂා ද වෙති, කිසි එය මුනි තෙම පිරිසේ ද?

248. මුනිහුට කුලයක් පාසා බත් චික චික පාසෙයි, පිඬු පිඬුක ගැසිරෙන්නෙමි, මාගේ ජනිතාවල ඇති.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් සාර්වත්‍රිකත් සම්මතත් වහන්සේ ...

සංවිමුතතික සම්මතගාථා යි.

3. 1. 11

249. සාද්දායෙන් ගිහිගෙන් නික්මා අලුතැ පැවිදි වූ නවක තෙම සමාගාර්ථි ඇති ආරබ්බවියා ඇති කල්‍යාණමත්‍රයන් ගජනග කරන්නේ යැ.

250. සාද්දායෙන් ගිහිගෙන් නික්මා අලුතැ පැවිදි වූ නුවණැති නවක මහණ තෙම සංඝයා කෙරෙහි වෙසෙමින් විනය උගන්නේ යැ.

251. සාද්දායෙන් නික්මා අලුතැ පැවිදි වූ නවක තෙම කැප අකැප දෑගෙහි නිපුණ වැ තෘණෝදිත් පුරස්කෘත නො වැ වහන්සේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් උපාලි සම්මතත් වහන්සේ ...

උපාලි සම්මතගාථා යි.

3. 1. 12

252. ලොවැ සමමුහුතව හේතු වූ පක්කමිභුණයෝ එකත්තෙන් නුවණැති වූ ආත්මාර්ථපරාවිනිතකයෙහි සම්ඵ වූ මා හෙලාලූහ.

253. කෙලෙස් මරහුගේ ගෝචරයෙහි පිටිසියෙමි දැඩි වූ (රාග) ගලායෙන් විදුනා ලද්දෙමි මම මාරයාගේ පායකෙන් මිදෙන්නට නැති වීමි.

254. මා විසින් සියලු කාමයෝ ප්‍රතිණ කරනලදහ. සියලු භවයෝ නගනලදහ. ජාති සංසාරය කෂය කරනලද්දේ යැ. මින් මතු පුනභීමයෙක් නැති.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් උත්තරපාල සම්මතත් වහන්සේ ...

උත්තරපාල සම්මතගාථා යි.

3. 1. 13

255. සුඤ්ඤාදායො සබ්බෙ යාවතොත්ථ සමාගතො,
බම්මං චො දෙකසිංහාමි දුක්ඛා ජාති පුනපුනං.
256. ආරහථ නික්ඛම්ථ සුඤ්ඤාදායො බුද්ධසංඝො,
බුද්ධාදායො ච චුද්ධාදායො ච චුද්ධාදායො.
257. යො ඉමිංගො බම්මවිතො අපමානො විහංගො¹
පහංග ජාතිසංඝාරං දුක්ඛස්සන්තං කට්ඨස්සාති².
ඉත්ථං සුදං ආයස්මි අතිශයො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා³.

අභිකුතථෙරගාථා.

3. 1. 14

258. සංඝාරං හි තිරගං අගච්ඡිං⁴
පෙතලොකමගමං පුනපුනං,
දුක්ඛමච්ඡි පි තිරච්ඡානසොභිං⁵
නෙකධා හි වුසිතං වීරං මගා.
259. මානුසො පි ච භවොතිරාගිනො
සග්ගතොගමගමං සකිං සකිං,
රුපධායුසු අරුපධායුසු
නෙවසඤ්ඤාසු අසඤ්ඤාසුසිතං.
260. සම්භවං සුචිද්ධං අසාරකං
සංඛිතං පච්චිතං සද්දර්ශනං,
තං විදිත්ථ⁶ මහමත්තසම්භවං,
සතතිමෙව සතිමා සමජ්ඣිත⁷න්ති.
ඉත්ථං සුදං ආයස්මි ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁸.

ගොතමථෙරගාථා.

3. 1. 15

261. යො පුබ්බෙ කර්මයොති පච්ඡා සො කාතුම්භිති,
සුඛා සො බංසතො ජානා පච්ඡා ච මනුසස්සාති.
262. සඤ්ඤා කසිරා කසිරා විදෙ යං භා කසිරා න තං විදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං⁹ පරිජානන්ති පඤ්ඤා.
263. සුසුඛං චත නිබ්බානං සම්මාසම්මුද්ධිදෙසිතං,
අසොකං වීරජං බෙමං යත්ථ දුක්ඛං නිරුජ්ඣති¹⁰.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මි භාරිකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා¹¹.

භාරිකථෙරගාථා.

1 විහංගො - සිඳු 1, 2, PTS.

2 අගච්ඡිං - බුද්ධ, අගච්ඡිං - ට

3 තිරච්ඡානසොභිං - PTS.

4 විදිත්ථ - බුද්ධ

5 භාසමානං කා - ට

3. 1. 13

255. මෙහි රැස්වූ තාක් හැවූ තෙපි සියල්ලෝ (මාගේ චම්භය) අසවු,
තොපට මම දහම් දෙසන්නෙමි, පුනපුනා ඉපැදීම දුකෙකි.

256. විශ්ඨය කරවු, කුසිත බැවින් තික්මෙවු, බුදුසසුන්හි සුඤ්ඤාන
වවු, නලාගාරයක් (බටහසින් කළ ගෙයක්) වනසන ඇත්රජඤ
සෙයින් මරප්‍රඥේ සෙනහ (කෙලෙස්) විබ්බංගනය කරවු.

257. යමෙක් මේ බම්බිනියෙහි අප්‍රමාද මෑ වෘසය කරන්නේ ද
(හෙතෙම) ජාතිසංසාරය හැරදමා දුක් කෙළවර කරන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමිත් අභිභූත සම්මරයන් වහන්සේ ...

අභිභූත සම්මරගාථා යි.

3. 1. 14

258 සසරා සැරිසරන්නෙමි පුනපුනා නිරතට හියෙමි, ප්‍රේතලෝකයට
හියෙමි, ඉවසිය නො හෙන්නා වූ තිරිසන් යොන්නි දු මා නොසෙක්
අග්‍රිත් බොහෝ කල් විසුමිරා යැ.

259. (මා විසින්) මිනිසන් බව ද ලබනලද (මම) කාමාවචරද්වය-
කායට ද වරින් වර හියෙමි, (මා) රූපහවයෙහි අරූපහවයෙහි
තෙවනංශුනාසංශුතවයෙහි අසංශුතවයෙහි සිටිමිරා යැ.

260. (මා විසින්) අසාර වූ සංඛත (ප්‍රත්‍යයසම්මාය විසින් කරන
ලද) වූ අභිජ්‍ය වූ හැම කල්හි කම්පිත (හඬුර) වූ කාමහවාදි සම්මවයෝ
මොනොවට දන්නාලදහ. මම අධ්‍යාත්මයෙහි උපන් ඒ සංකිතයාගේ
සවහාවය දනගෙන (මාගීප්‍රඥාසමාතිගෙන්) සිහි ඇතියෙමි නිවනට මෑ
පැමිණියෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමිත් ගොතම සම්මරයන් වහන්සේ ...

ගොතම සම්මරගාථා යි.

3. 1. 15

261. යමෙක් පලවූ කටයුතු දැග පසුව කරනු කැමැති වේ ද, හෙතෙම
සුබසාංඝයෙන් (සුභියෙන් හා මොක්ඛයෙන්) පිරිහෙයි, පසුතැවෙත්-
තේ ද වේ.

262. යමක් මෑ කරන්නේ නම් එය මෑ කියන්නේ යැ, යමක් නො
කරන්නේ නම් එය නො කියන්නේ යැ, ඒ කියමින් නො කරන්නෙහි
නුවණැතිගේ බුහුමන් නො කෙරෙත්.

263. යම් තැනෙකැ සසරදුක් නිරුඳි වේ නම් සම්බුදුන් විසින්
දෙශිත වූ ඒ ගොත රහිත වූ රාගාදිරජස් රහිත වූ නිරූපද්‍රව වූ
නිවන එකත්තෙන් මනා ප්‍රමය වේ යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමිත්, භාරිතසම්මරයන් වහන්සේ ...

භාරිත සම්මරගාථා යි.

3. 1. 16

264. පාපමිතො විචජ්ජති; භජ්ජය්‍යතනමුත්තලො
ඕවාදො වංඤා තිට්ඨංගං පඤ්ඤො, අවිලං සුඛං.
265. පරිත්තං දුරුමාරායා ගථා සීදො මහණ්ණවො,
ඵචං කුසිතමාගමම සාමුද්ඵපි සිදති,
තඤ්ඤා තං පරිචජ්ජංගං කුසිතං නිතථිරිසං.
266. පවිට්ඨෙතති අරියෙති පඤ්ඤෙතති කාසිති
තිට්ඨං ආරභිමිරියෙති¹ පඤ්ඤෙති සභාවතො'ති.

ඉදං සුදං ආයංගමා විමලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

විමලඤ්ඤාගාථා.

භාෂ්‍යය:

අභිකාණ්ඩෙකා භාරථාජො පච්චිකො ඛක්කුලො ඉසි
ධතිකො මාතඛිතසුතො සොතිතො වාරණො ඉසි

වසාසිකො ච ගතොජො ච සාථමතනිගුපාලී ච
උත්තරපාලො අභිතුතො ගොතමො ගාරිතො'පි ච

ථෙරො තිකතිපාතමති නිබ්බාතො විමලො කතො
අවස්සාලික ගාථායො ථෙරො සොලස තිකතිතො'ති.

තිකතිපාතො නිට්ඨිතො.

1 නිමාරභා වර්ගෙති - පිඬු 1, 2, PTS

3. 1. 16

264. තිවිත්සුච්ඡි පනනුයේ පාපමිත්‍රයන් හැරදමා උත්තමප්‍රඥාලයන් සෙවුනේ යැ. ඔහුගේ අවමාදයෙහි ද සිටුවනේ යැ.
265. කුඛා දඬුකඩකට නැගැ යමිසේ මහසුරෙහි හිලෙන්නේ ද, එසෙයින් කුසිතයා කරා පැමිණේ මනාද්විපෙවෙන් ඇත්තේ ද හිලෙයි (පිරිහෙයි.)
266. එහෙයින් ඒ කුසිත වූ සිහවියැති ඇත්තනු දුරලන්නේ යැ, කායවිවේකය ඇති අයැති වූ තිවිතට යැවූ සිත් ඇති ව්‍යාන කරනසුලු වූ තීරතුරු රුකුළු වැර ඇති නුවණැතියන් හා එක් වැඩහත්තේ යි.

මෙතේ මේ ගාථා අයුෂමත් විමල සථවිරයන් වහන්සේ ...

විමල සථවිරගාථා යි.

උද්දායය:

තික්‍ෂිපාතයෙහි ගාථා ප්‍රකාශ කළ අඛණ්ඩික, හාරද්විපය, පච්චයය, ඛක්කුලය, ධනියය, මාතඛපුත්තය, (බුජ්) සොහිතය, වාරණය, මහසිකය, යසෝජය, සාරිමිතියය, උපාලිය, උත්තරපාලය, අභිතුතය, භොතමය, හාරිතය, විමලසථවිරය යයි කොළොස් තෙර කෙනෙක් වෙති, ගාථා අටයාළුකෙයි.

තික්‍ෂිපාතය නිමි.

4. වතුකකතිපාතො

4. 1. 1

267. අලඛකතා සුචසතා මාලිති වන්දනුස්සද,
මිණේඛ මහාපථෙ නාටී තුරියෙ නවටන්ති නාටකී.
268. පිණ්ඩිකාය පච්චේයායං ගච්ඡන්තො නං උදික්ඛිතං,¹
අලඛකතං සුචසනං මවුපාසංච ඔබ්බිතං.
269. තතො මෙ මහසිකාරො යොතිසො උදපස්ථ,
ආදිනචො පාතුරු නිබ්බිදා සමතිට්ඨං.
270. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුඛම්මතං,
තිස්සො පිණ්ඤා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සංසන්'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා නාගසමාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නාගසමාලථෙරගාථා.

4. 1. 2

271. අහං මිඤ්ඤෙහ පකතො විහාරා උපතික්ඛමි,
විඛිකමි අතිරුහන්තො තතෙව පපතිං² ඡමා.
272. ගතතාති පරිමජ්ඣො සුභසාරුස්සා විඛිකමි,
විඛිකමෙ විඛිකමි සොහං අජ්ඣතතා සුසමාතිතො.
273. තතො මෙ මහසිකාරො යොතිසො උදපස්ථ,
ආදිනචො පාතුරු නිබ්බිදා සමතිට්ඨං.
274. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුඛම්මතං,
තිස්සො පිණ්ඤා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සංසන්'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ගගුථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගගුථෙරගාථා.

4. 1. 3

275. පරෙ ව හ විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ව තත්ථ විජානන්ති තතො සම්මන්ති මේඛයා.
276. යද ව අවිජානන්තා ඉරියක්ඛමරා³ මය,
විජානන්ති ව යෙ ධම්මං ආතුරෙසු අනාතුරා.
277. යං කිසුම්භි සිපිලං කමමං සබ්බිථිට්ඨං ව යං චතං,
සබ්බස්සරං බුහුමචිරියං න තං භොති මහපථලං.
278. යස්ස සමුහවචාරිසු ගාරචො නුපලබ්භති,
ආරක්ඛා භොති සද්ධම්මා නහං පුත්ථව්සා ගථා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සභිකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සභිකථෙරගාථා.

4. චතුකකතිපාතය

4. 1. 1

267. අබරණින් සැදුණු (ගත්) මනා වස්ත්‍ර ඇති (පළත්) මල්දම් ඇති සදුන් අලෙවි දුන් සිරුරු ඇති නළඟනක් මාවන මැද තුන්විදාදනය කරන කල්හි නවයි.
268. පිඬු පිණිස පිටිසි මම් යන්නෙම් අබරණින් සැදුණු මනා වස්ත්‍ර ඇති ඇඟ බහාලූ මාරපායකක් මෙන් දිවිමි.
269. එයින් මට ගොතිසොමනසිකාරය උපත. ආදිනම් පහල විය. නිබ්බදකුණය එළඹැ සිටියේ යැ.
270. එයින් මාගේ සිත (කෙලෙසුන්ගෙන්) මිදිණ. ධර්මයාගේ සුඛමිතිය බල, (මා විසින්) ත්‍රිවිදුවෝ ලබනලදහ, බුදුසසුන කරනලදි.
- මෙහෙයින් භාගසමාල සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.
- භාගසමාල සථවිරගාථා යි.

4. 1. 2

271. මම් මිඬුගෙන් මඩනාලද්දෙම් විහාරයෙන් සක්මනට නික්මුණෙමි. සක්මනට නැගෙනුයෙමි එහි මා බිම් වැටිණිමි.
272. ඒ මම් අවසවයන් පිරිමැදගෙන යමුදු සක්මනට නැඟැ සක්මන්-මථයෙහි සක්මන් කෙලෙමි, ගොවිර සබ්බසාත අධ්‍යාතවයෙහි මොහොවට සමාගිත වූයෙමි ද වෙමි.
273. එයින් මට ගොතිසොමනසිකාරය උපත. ආදිනම් පහල වී. නිවේදකුණය එළඹැ සිටියේ යැ.
274. එයින් මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදිණ. ධර්මයාගේ සුඛමිතිය බල, (මා විසින්) ත්‍රිවිදුවෝ ලබනලදහ. බුදුසසුන කරන ලදි යි.
- මෙහෙයින් හතුසථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.
- හතුසථවිරගාථා යි.

4. 1. 3

275. 'අපි මේ විවාදයෙහි නැගෙමි'යි අකිමාල වූ අන්‍යයෝ හොඳකි. යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් එහිලා (ආදිනම්) දකිත් නම් එයින් කලහයෝ සන්තිදෙත්.
276. යම් කලෙකැ ආදිනම් හොඳත්තාහු වෙත් ද ඔහු ජරාමරණ නැතිවූත් මෙන් වෙසෙති. යම් කෙනෙක් ධර්ම දකිත් නම් ඔහු (කෙලෙසුන්ගෙන්) ආතුර වූවන් කෙරෙහි අනාතුර වෙත්.
277. යම්කිසි ලිහිල් වූ කුශලකම්යෙක් වේ ද, කිලිපි වූ යම්කිසි චුතසමාදානගෙකුත් වේ ද සැකයෙන් සිහි කලසුතු බිඹසරෙකුත් වේ ද ඒ මහත්ඵල හොඳ වේ.
278. යම්කිසි ගේ සමුම්සරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් නැද්ද හෙතෙම පොළොවට අහස මෙන් සඳුම්යෙන් දුරු වෙයි යයි.
- මෙහෙයින් ආයුමෙන් සහිසථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.
- සහිසථවිරගාථා යි.

4. 1. 4

279. ධිරච්ඡු පුරෙ දුග්ගතෙ මාරපසෙකු අවසුතො,
නවසොතාති තෙ කායෙ යාති සඤ්ඤාති තබ්බදා.
280. මො පුරාණං අමඤ්ඤිතො මොසාදෙසි තථාගතො,
තඤ්ඤා'පි තෙ න රජ්ජනති කිම්බිහ පන මොනුසො.
281. යෙ ව ඛො ඛාලා දුමමෙධා දුමමනා මොහපාරාධා,
තාදිසා තත්ථ රජ්ජනති මාරබ්බතමති බබ්බතො.
282. යෙසං රාගො ව දොසො ව අභිජ්ජා ව විරාජ්ජනා,
තාදි තත්ථ න රජ්ජනති¹ ජිහ්වසුත්තා අබ්බතො'ති.

ඉදං පුදං ආයස්මො හඤ්ඤො පච්චො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති.

නිකුක්ඛානිපාතො

4. 1. 5

283. පඤ්චපඤ්ඤාසවස්සාති රජොජල්ලමධාරිතං,
භුක්ඤ්ඤාතො මොසිකං ගතං කෙසමසුං අලොචයං.
284. එකපාදෙන අවසාසිං ආසනං පටිවජ්ජයං,
සුක්ඛගුප්ථාති ව බාදිං උද්දසං ව න සාදිසං.
285. එතාදිසං කර්මානුසං දුග්ගතියමනං,
වුත්තමානො මහොසෙන බුද්ධං සරණමාගමං.
286. සරණාගමනං පස්ස පස්ස ධම්මසුඛමනං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පන්නා කතං බුද්ධස්ස සාසනො'ති.

ඉදං පුදං ආයස්මො ජම්බුකො පච්චො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති.

ජම්බුකානිපාතො.

4. 1. 6

287. සවාගතං චතුමෙ ආසි ගයාසං ගයාඵග්ගො,²
යං අද්දසාසිං සම්බුද්ධං දෙසෙන්නං ධම්මවුත්තමං.
288. මහප්පහං ගණාචරිතං අග්ගප්පහං විනායකං,
සදෙවිකස්ස ලොකස්ස ජනං අතුලදස්සනං.
289. මහානාගං මහාවීරං මහාජ්ජිතිමනාසවං,
සබ්බසවපටිකම්මං සත්ථොරම්බුකොගයං.
290. විරසඛතිලිට්ඨං චත මං දිට්ඨිසඤ්ඤාසඤ්ඤං,³
විමොච්ඡි සො ගගවා සබ්බගජොති සෙනකො'ති.

ඉදං පුදං ආයස්මො සෙනකො පච්චො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති.

සෙනකානිපාතො.

1 තාදිසා, තත්ථ රජ්ජනති - මජ්ඣ.

2 ගයාඵග්ගො - මජ්ඣ. 3 දිට්ඨිසඤ්ඤාසඤ්ඤං-සිඤ්ඤා, දිට්ඨිසඤ්ඤාසඤ්ඤං-මජ්ඣ.

4. 1. 4

279. අසුචියෙන් පිරුණු දුගඳ වැහෙන මාරපාක්කික වූ රාගයෙන් තෙත් වූ තැනැත්තිය, (හිට) නිකු වේවා, යම් දොර කෙතෙක් ගාමිද වැහිරෙත් ද කියේ කයෙහි එබිදු නව ග්‍රොතස්ස වෙත්.
280. පැරණි කෙළිසිතා නගමක් සිතව, තථාගතශ්‍රාවකයන් නගමක් ගටව. ඔවුහු කවිතියෙහි දු නො ඇලෙති. මානුෂසුඛයෙහි කියනු මැ කිම?
281. දුෂ්ප්‍රාඥ වූ වරදවා සිතනසුලු මොහයෙන් වැසුණු යම් බාල කෙතෙක් ඇත් ද එබිදු වූ ඔහු මරනු විසින් බහාලූ ඒ පායෙහි රැඳෙත්.
282. යම් කෙනෙකුත් විසින් රාගයත් දෝෂයත් අවිද්‍යාවත් ප්‍රතිණ කරන ලද්දහු ද තෘදි වූ සිද්ධිලද තාමණාසුත්‍ර ඇති කෙලාබකින රහිත වූ ඔහු එහි නො රැඳෙත් යයි.

මෙසෙයින් ආසුමෙන් නන්දකස්ථිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

නන්දක ස්ථිරගාථා යි.

4. 1. 5

283. පස්පනස්වසක් මුළුල්ලෙහි රජස්දලි දරිමි, මසකට වරක් (දිව්‍ය තැබීමෙන්) බත් බුදිනු වීම්, කෙතෙරවුළු උදුරාලීම්.
284. එක් පයින් සිටිනෙමි, අසුත් ගැරපිමි, පියළි අසුචි ද කැසෙමි, නිමනුණ ද නො පිළිගනිමි.
285. මෙ බල බොහෝ වූ දුගතිගාමි පවිකම් කොට මහත් වූ කෘමාදි වතුරොසයෙන් උල්පවනු ලබනුයෙමි බුදුන් කරණ කොට ගියෙමි.
286. (මාගේ) කරණගමනක බල, ශාසනවිමර්ශයේ සුඛමිඤ්ඤ බල, සිවිද්ධවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ ශාසනය කරන ලද යි.

මෙසෙයින් ආසුමෙන් ජම්බුකස්ථිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

ජම්බුක ස්ථිරගාථා යි.

4. 1. 6

287. ගතාභිජාතමිපයෙහි ගසඵල්ලු සංඛ්‍යාත උතුරාපල්නකත්ති මාගේ පාමිණිම ඵකාන්තයෙන් යහපත් වූ, යම් ගෙයෙකින් උතුම් වූ දහම් දෙසන-
288. මහත් වූ ශරීරප්‍රභා හා ඥානප්‍රභා ඇති ගණාවාසී වූ දෙවියන් සහිත ලොකයාට අග්‍රප්‍රාප්ත වූ විනාශක වූ පස්මරාත් දිනු අසද්දශ-දශීන ඇති-
289. මහානාග වූ මහාවීර වූ මහත් ප්‍රකාශ ඇති අනාසුචි වූ සියලු ආසුචියන් සහ කළ කොසිනුත් නිය නැති ශායා වූ සමාස-සම්බුද්ධයන් දිවිම ද එගෙයිති.
290. ඒ ගාගාවත්හු එකාන්තයෙන් බොහෝ කලෙකපිට කිලිටි වූ දුෂ්චරිතයෙන් බැඳුණු සෙනක නම් වූ මා සියලු මුක්තියන්ගෙන් මුදලූහ යි.

මෙසෙයින් ආසුමෙන් සෙනකස්ථිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සෙනක ස්ථිරගාථා යි.

4. 1. 7

291. යො දකුකාලෙ තරති තරණියෙ ච දකුසෙ
දයොති¹ සංවිධානෙන බාලො දුක්ඛං නිගච්ඡති.
292. තස්සත්ථා පටිභාසනති කාලපසෙඛව චන්දිමා
ආයසසාඤ්චි² පයොති මිහෙතති ච විරුජ්ඣති.
293. යො දකුකාලෙ දකුකති තරණියෙ ච තාරසෙ
යොතිසො සංවිධානෙන සුඛං පයොති පණිතො.
294. තස්සත්ථා පටිපුරෙතති සුඛපසෙඛව චන්දිමා
ගසො කිතතිඤ්ච පයොති මිහෙතති න විරුජ්ඣති³ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සම්භුතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁴ති.

සම්භුතථෙරගාථා.

4. 1. 8

295. උභයෙතෙව සම්පන්නො රාහුලභඤ්ඤා¹ති මං විදු
ඤ්චමිති පුතො, බුද්ධිං යං ච ධම්මෙසු වසබ්බමා.
296. යං ච ආසමා බිණ්ඤ්ඤා යං ච නත්ති පුතභවො
අරහා දකුකිණ්ණෙයොවති තෙවිජ්ජා අමිතදුක්ඛො.
297. කාමිකා ජාලපච්ඡිකා² තණ්හාජදනජාදිතා
පමත්තඛන්ධුතා ඛද්ධා මච්ඡාච කුමිනාමුඛො.
298. තං කාමං අහමුජ්ඣති, ඡෙත්ති මාරයා ඛතිකං
සමුලං තණ්හාමිඛුයා සිතිභුතොගම් නිබ්බුතො³ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා රාහුලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁴ති.

රාහුලථෙරගාථා.

4. 1. 9

299. ජාතරුපෙන පච්ඡිකා¹ දුසිගණපුරකකතා
අබ්බකත පුත්තමාදාය භරිසා මං උපාගමි.
300. තං ච දිස්සිත ආයතනං සකපුත්තස්ස මාතරං
අලඛිතං සුච්ඡතං මච්චුපාසං²ව ඔඞ්ඛිතං.
301. තතො මෙ මනසිකාරො යොතිසො උදපජ්ජ ථ
ආදිනමො පාතුරුනු නිබ්බිදා සමිතිධාරි³.
302. තතො විතතං විමුච්චි මේ පස්ස ධම්මසුඛමිමතං
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධිං සංසතනති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා විඤ්ඤො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁴ති.

විඤ්ඤාථෙරගාථා.

1 අගාතිසො - ඡෙත්තං, PTS

2 ආයසසාඤ්චි - PTS

3 ජාලභඤ්ඤා - PTS

4 සඤ්ඤා - මජ්ඣං

5 සමිතිධාරි - මජ්ඣං

4. 1. 7

291. යමෙක් විනයකුකුසින් ලැයි වැ සිටියුතු කල්හි ලාභෙලා (කිරින වැ) ක්‍රියා කෙරේ ද යළි කිරින වැ ක්‍රියා කළ යුතු කල්හි ලැයි වේ ද අනුපායසංවිධානය ගෙනු කොටගෙන ඒ බාල තෙම දුකට පැමිණෙයි.
292. ඒ බාලයාගේ දැවැන්තත්වය දී අවිශේෂ අවිශේෂ සද්ධර්මයක් පිරිසෙයි. (හේ)අපකිරිති ඇතිබවට ද පැමිණෙයි. මිත්‍රයන් හා සමග ද විරුද්ධ වේ.
293. යමෙක් ලැයි වියුතු කල්හි ලැයි වේ ද යළි කිරින වියුතු කල්හි කිරින වේ ද නුවණින් උපායසංවිධානය ගෙනු කොටගෙන ඒ පණතින තෙම සැපයට පැමිණෙයි.
294. මිත්‍රයන් අවිශේෂ පුරපස සද්ධර්මයක් පිරිසෙයි. ගෙනෙම යහපට හා කිරිනට ද පැමිණෙයි. මිත්‍රයන් හා සමග ද විරුද්ධ නො වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුමෙත් සමුත්තසංවිරයත් වහන්සේ ගාථා කිය.

සමුත්ත සංවිරගාථා යි.

4. 1. 8

- 295, 296. යම් ගෙයෙකින් (මම) බුදුන්ගේ පුත්‍රයෙම ද යම් ගෙයෙකින් සිව්සත් දහම්හි මහත්වණැත් ඇතිගෙම ද යම් ගෙයෙකින් මාගේ ආත්මයෝ ක්‍ෂය වූහ ද යම් ගෙයෙකින් පුනර්ගතයක් නැතිගෙම ද අතින් දක්වණැති වේම ද ත්‍රිවිද්‍ය ඇතිගෙම අමාත්‍යාධිපති කෙළෙම් ජාතිසම්පත් ප්‍රතිපත්තිසම්පත් යන දෙකින් මා යුක්ත වූ මා රාහුලහස් යයි විඥයෝ දතිත්.
297. තැණැත්පාලයෙත් සම්ප්‍රකාරයෙත් වැසුණු එහෙයින්මා තැණැත්පාලයෙත් කොටසලද කාමයෙහි අති වූවාහු මරණ විසින් කෙමින්මුවෙහි මුත්ත මෙන් බිදතැලදහ.
298. මම ඒ කාමය හැරපියා මාරබන්ධන සිද්ධි මුල් සහිත තැණැත්පාලයා සිහිල් වූගෙමි, තිවුණෙමි යි.

මෙසෙයින් ආයුමෙත් රාහුලහස්සංවිරයත් වහන්සේ ගාථා කිය.

රාහුලහස් සංවිරගාථා යි.

1. 4. 9

299. රත්මුඛා අබරණින් සැදුණු සිරුර ඇති දුසිගණයා එයින් පෙරවු කරනලද හායනී තොමෝ ඇකයෙන් පුතු වඩාගෙන මා වෙත එළඹියා ය.
300. සැරසුණු හත්පෙරෙහි මනා වග්‍ර ඇති බහාලු මාරපායකක් වැනි එන්තා වූ සියලුකුගේ මැණික් වූ ඇඟ දක.
301. එයින් මට යෝතිසොමනසිකාර උපත, ආදිතව පහළ වී, තිවේදය උදව්.
302. එයින් මාගේ සිත කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදිණ. ධර්මයාගේ ප්‍රධිමතාව බලව, ත්‍රිවිද්‍යවෝ ලබනලදහ, බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලද්දි.

මෙසෙයින් ආයුමෙත් විඤ්ඤාසංවිරයත් වහන්සේ ගාථා කිය.

විඤ්ඤා සංවිරගාථා යි.

4. 1. 10

303. බලෙමා හවෙ රකකති බමමවාරි.
බලෙමා සුවිණේණං සුබමාවහාති,
එතාතිසංඝො බලෙම සුවිණේණං
න දුග්ගතිං ගව්ඡති බමමවාරි.
304. න හි බලෙමා අබලෙමා ච උදාහං සම්මිපාකිනො,
අබලෙමා නිරයං නෙති බලෙමා පාපෙති සුග්ගතිං.
305. තසමා හි බලෙමසු කරෙයා ඡන්දං
ඉති මොදමානො සුගතො තාදිහං,
බලෙම සිතා සුභතචරංගා සාවකා
නිගන්ති සිරා සරණචරග්ගාමිනො.
306. විපෙඨාටිතො ගඤ්චුලො¹
තණ්හාජාලො සමුගතො,
සො ඩිණ්හසංසාරො න වජ්ඣි කිඤ්චිතං
චන්දො යථා දදාසිතො සුණ්ණමාසිතාති.²

ඉතං සුදං අයසමා බලමකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බලමකථෙරගාථො.

4. 1. 11

307. යද ඛලාකා සුවිපකිරච්ඡදා
කාලංගා මෙකංගා ගගෙත තජ්ඣතා,
පලෙහිති ආලයමාලයෙසිති
තද නදි අජකරණී රමෙති මං.
308. යද ඛලාකා සුවිසුභ්භිපකිරා
කාලංගා මෙකංගා ගගෙත තජ්ඣතා,
පරිගෙතති ලෙණමලෙණදහසිති
තද නදි අජකරණී රමෙති මං.
309. කං හු තත්ථ ත රමෙනති ජම්බුයො උගතො තතිං,
සොගෙතති අසගාතුලං මම ලෙණංගා ඔව්ඡතො.
310. තා මතමදසාධසුපාඨිතා
ගෙකා මිඤ්චති පතාදගන්ති,
තාජ්ඣ හිරිනදිති විප්පවාසනමයො
බෙමා අජකරණී සිඨා සුරමමා'ති.

ඉතං සුදං අයසමා සප්පකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සප්පකථෙරගාථො.

4. 1. 10

303. සුචරිතධරී තෙම එකත්තෙන් එදහම් පිළිපදිනුවනු රක්තේ යා. මොනොවට රැන් කල එදහම් සුව එළවයි. ධර්මය මොනොවට රැන් කල කල්හි තෙල අනුසන් ඇත: ධර්මාදි තෙම දුගතියට නො යත්තේ යා.
304. ධර්මය අධර්මය යන දෙදෙන සම්පිපාක ඇත්තාහු නො වෙති. අධර්මය තීරය කරා පමුණුවයි. ධර්මය සුභතියට පමුණුවයි.
305. එහෙයින් ආර්මයෙහි සිටි බුද්ධාචාරක වූ සිරයෝ උතුම් කරණ ගියාහු නිවනට ගෙනයනු ලැබෙති. තාදිතුණ ඇති සුගතයන් හෙතු-කොටගෙන මෙසේ සතුටු වනුයේ ධර්මයෙහි ඡන්දය කරත්තේ යා.
306. පඤ්චසකක සංකප්පාත ගණිතයෙන් මූලය තසතලද, තාපණ-ජාලය උපුටතලද. ඒ මම් ගෙවතලද සසර ඇත්තෙමි. මට රාගාදි කිඤ්චනයෙන් නැත. (මගිකාදි) දෙම රහිත බැවින් පණුරැසි සද මෙහි යි.

මෙහෙයින් ආයුමෙන් ධර්මික සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහි.

ධම්මික සථවිරගාථා යි.

4. 1. 11

307. යම් කලෙක පිම්බුරු සුදුපියාපත් ඇති කෙකිනි කළුමේකුලට බියෙන් තැතිගත්තාලද්දී කැගවෙන තැන් සොයන්නී වාසස්ථානය කරා පලායන්නී ද එකල්හි අජකරණී නදිය මා සතුටු කෙරෙයි.
308. යම් කලෙක පිම්බුරු පඬුරුවන් වූ කෙකිනි කළුමේකුලට බියෙන් තැතිගත්තාලද්දී කිලියනස්ථාන නො දක්නී කැගවෙන තැන් සොයන්නී ද එකල්හි අජකරණී නදිය මා සතුටු කෙරෙයි.
309. එහි මාගේ ලෙඟ වටිපහ ජලබුච්ඡාදයෝ දෙපස ගංගුමුරු හොබවති ඒ වාසස්ථානෝ එහි කවරක්හු නො පිනවත් ද,
310. සර්පතමුහයාගෙන් මොනොවට මිදුණු ගමහිරතාද ඇති ඒ මැඩියෝ නද දෙකි. දැන් ගිරිනදින්ගෙන් වෙන් වූ පිඩියහුතු කාලය නො වෙයි. නිකීය වූ අජකරණී නදිය හදු වූවා අතිශයින් සිත්කලු වූ යයි.

මෙහෙයින් ආයුමෙන් සපසක සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහි.

සපසක සථවිරගාථා යි.

4. 1. 12

- 311 පබ්බජං ජිවිතසෝ'හං ලභිංහං උපසම්පදං,
තභො සඤ්ඤා පටිලභිං දුල්ඛවිරියො පරක්කමං.
312. කාමං හිජ්ජතු'යං කායො මංසපෙසි විසිසරුං,
උභො ජණ්ණකසන්තිති ජබ්බායො පපතනතු මෙ.
313. නාසිසං න පිවිසං මි විහාරා ච න තික්කමෙ,
න'පි පසං තිපාතෙසං තණ්හාසලලෙ අනුභවෙ.
- 314 තසං මෙවං විහරතො පසං විරියපරක්කමං,
තිසෙසා විජ්ජා අනුපාතතා කතං බුද්ධිසං සාසන'නති
- ඉන්ද්‍රං සුදං ආයසමා මුදිතො ථෙරො ගාථායො අහාසිත්ත'ති.

මුදිතසෙරගාථා.

තසසුද්දනං:

නාගසමාලො හගු ච සභිකො නන්දකො'පි ච
ජම්බුකො සෙනකො ථෙරො සම්බුතො රාහුලො'පි ච.
හවති චන්දනො ථෙරො දසෙකෙ බුද්ධිසංවිතා
බලමිකො සපාකො ථෙරො මුදිතො චා'පි තෙ තයො
ගාථායො දො ච පඤ්ඤාස ථෙරො සබ්බො'පි තෙරසා'ති.

චතුකකනිපාතො නිට්ඨිතො.

4. 1. 12

311. මම ජවිකාර්ථි වෑ පෑවිදි වීමි, උපසප්පච්ච ලාඛ එසින් පෑදුහැ ලදිමි, දැඩි වෙර ඇති වෑ උපකාහ කෙලෙමි.
312. එකත්තෙන් මේ කය බිදී යේවා, මාංශපෙඬුහු විසිරි යෙත්වා, මාගේ දෙදණ සකියෙත් දෙකෙණ්ඩයෝ හිලිහෙත්වා.
313. තාණො නමිති හුල තුදල කල්ති නො කමි, නො බොමි, වෙහෙරින් නො තික්මෙමි, ඇලය (බිම්) නො තබමි.
314. මෙසේ වාසය කරන්නා වූ මාගේ විශ්වී සංකිතය පරාක්‍රමය බලව, (මා විසින්,) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බ්‍රහ්මයේ අනුශාසනය කරනලදා සි.

මෙහෙයින් ආයුෂමත් බුද්ධ සම්මරයත් වහන්සේ ගාථා කීහ.

බුද්ධ සම්මරගාථා සි.

උද්දනම:

නාගසමාර යෑ, හගු යෑ, සහිය යෑ, නන්දක යෑ, ජම්බුක යෑ, සොනක යෑ, සම්බුත යෑ, රාහුල යෑ, යන බ්‍රහ්මචරීන් ද ධම්මක යෑ, සප්පක යෑ, බුද්ධක යෑ යන තෙරමරු ද වෙති. ගාථා දෙපනයක් හා කෙලෙස් තෙර කෙතෙක් ද වෙත්.*

චතුක්කනිපාතය නිමි.

* විමසිසජ්ඣා: මේ උද්දනයෙහි ගාථා දෙපනයක් හා කෙලෙස් තෙර කෙතෙක් වේනැයි දක්වමි පලලෙයි හා අවුවාසෙහින් ඇත්තේ ගාථා 48 ක් හා දෙලොස් තෙර කෙතෙකි.

5. පඤ්චකනිපාතො.

5. 1. 1

315. හිකු සිව්විසකං ගතඛා අග්ගසං ඉපමිඤ්ඤිකං,
අපවිඨං සුසානසමිං ඛජ්ජනති කිමිති පුටං.
316. යං හි එකෙ ජිගුච්ඡනති මිතං දිඛොප පාපකං,
කාමරාගො පාතුරුහු අකොඤ්ච වසති අනුං.
317. ඔරං ඔදනපාකමිතං කමිතං ආනා අපකකමිං,
සතිමිං සමපජානොගං එකමිතතං උපාවිසිං.
318. තතො මෙ මනසිකාරො ගොතිසො උදපජ්ජට,
ආදිතවො පාතුරුහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨට.
319. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පසා ඛම්මසුඛමමතං,
තිසො චිජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධසා සාසන'නති.

ඉදං සුදං ආයමා රාජදත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති
රාජදත්තපෙට්ඨගාථා.

5. 1. 2

320. අයොගෙ සුඤ්ජමත්තාතං පුරිසො කිව්වමිච්ඡතො,
මරං වෙ නාඛගච්ඡතා තං මෙ දුක්ඛගලකඛණං.
321. අබ්බුද්ධං¹ අසගතං විජිතං
එකං වෙ ඔසාජෙය්‍ය² කලිව් සියා,
සබ්බානිපි වෙ ඔසාජෙය්‍ය අකොඤ්ච සියා
සමවිසමසා අදසානතො.
322. යං හි කසිරා තං හි විදෙ යං න කසිරා න තං විදෙ,
අකරොත්තං ගාසමාතං පරිජානනති පණ්ණිතා.
323. යථා'පි රුචිරං පුප්ඵං වණ්ණවතතං අනකිකං,
එවං සුභාසිතා වාචා අඵලා හොති අකුබ්බතො.
324. යථා'පි රුචිරං පුප්ඵං වණ්ණවතතං සනකිකං,
එවං සුභාසිතා වාචා සඵලා හොති පකුබ්බතො'ති.³

ඉදං සුදං ආයමා සුගුතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුගුතපෙට්ඨගාථා.

1. අබ්බුද්ධං - සිමු 1, 2 2. ඔසාජෙය්‍ය - සිමු 1, 2

3. අකුබ්බතො - භාෂා, පකුබ්බතො - සිමු 1

5. පඤ්චකනිපාතය

5. 1. 1

315. කිසිවක් වූ මම අක්‍රීයාභංගානංගොස් සොභානෙහි හැරපියන ලද පඤ්චත් විසින් පැහැර කතලද (මල) පත්‍රියක දිවිමි.
316. ඇතැම් කෙනෙක් ලාමක වූ යම් මල සිරුරක් දක පිළිතුල් කෙරෙත් ද, මට එහිලා කාමරාගය පහල විය. (යම් සිරුරක්) තවදෙරින් අසුවි වැයේ නම් එහි අකියකු මේත් වීම්.
317. බතක් පැසීමෙන් මෙපිට එතැනින් බැහැර ගියෙමි. මම සිහි ඇත්තෙමි නුවණ ඇත්තෙමි එක් පහෙකැ හුන්මි.
318. එයින් මට යෝනියොමනසිකාරය උපත. ආදිනම් පහල විය. තිවේදය එළඹ සිටියේ.
319. එයින් මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙත්) මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධම්මාව බලව, ත්‍රිවිද්‍යාවේ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදහ.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් රාජදත්ත සඵවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

රාජදත්ත සඵවිරගාථා සි

5. 1. 2

320. කටයුතු කැමැති වන පුරුෂ තෙම නො යෙදියයුතු අත්තකිලම්භානුශෝකයෙහි තමා යොදන්නේ වේ ද, ඉදින් එහි හැසිරෙනුයේ අභිමතාථය නොලබන්නේ වේ ද, එය මාගේ දුභිග ලක්ෂණය යි.
321. ඉදින් කෙලෙසවිජය නොකොට එක මැ අප්‍රමාදය හරහේ නම් දුභිගයෙක් මැ වන්නේ යැ, ඉදින් සියලු වියඳි ධර්මය හරහේ නම් සම්මිෂම නොදක්නා හෙයින් අකියෙක් මැ වෙයි.
322. යමක් මැ කරන්නේ නම් එය මැ කියන්නේ යැ. යමක් නොකරන්නේ නම් එය නොකියන්නේ යැ. නොකරන දෑ කියනුවන්ට පඩිවරු පරිභව කෙරෙහි.
323. යමයේ සිත්කල වූ වණ්චන් වූ සුවද නැති මලෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් සුහාමික වචනය ද නොකරනුවහුට නිෂථල වෙයි.
324. යමයේ සිත්කල වූ වණ්චන් වූ සුවද සහිත මලෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් සුහාමික වචනය කරනුවහුට සථල වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් සුභුක සඵවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සුභුක සඵවිරගාථා සි.

5. 1. 3

325. වසසති දෙවො යථා සුභිතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වුපසනොතා
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
326. වසසති දෙවො යථා සුභිතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි සන්තප්තොතා
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
327. වසසති දෙවො යථා සුභිතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි විතරාගො
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
328. වසසති දෙවො යථා සුභිතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි විතද්දෙසො
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
329. වසසති දෙවො යථා සුභිතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි විතමොගො
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙවො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ගිරිමානෙසු ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති.

ගිරිමානෙසු ථෙරගාථා.

5. 1. 4

330. යං පඤ්ඤානො ධම්මෙසු උපස්ඤ්ඤායො අනුග්ගති,
අමිතං අභිකම්බනතං කතං කතකම්බකං මයා.
331. අනුප්පාදනො සම්මතො සයං ධම්මො අනිගිහො,
විසුද්ධිසුඤ්ඤො නිසාසකො ව්‍යාකරොමි තවනතීකො.
332. පුබ්බෙතිවාසං ජාතාමි දිබ්බවකප්පු විසොසිතං,
සද්දේවො මෙ අනුප්පාදනො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
333. අපමනසාසනං මෙ සිත්ඛා සුසංසුතා තව සාසනෙ,
සබ්බෙ මෙ අයසවා ඛිණං නපටි දුති පුනබ්බවො.
334. අනුසාසි මං අරියවතා අනුකම්පි අනුග්ගති,
අමොඝො තුග්ගමොවාදො අනොවාසිවති සිත්ඛිකො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සුමනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති.

සුමනෙසු ථෙරගාථා.

5. 1. 3

325. මනා ගැසුමක් මෙන් වැසි වයි. මාගේ කිළිය සොයනලද, සුව ඵලවත්තී යැ, (පිසු දොරකවුළු ඇති බැවින්) වාතපිඩා රහිත යැ, එහි සන්තිදුතෙමි වාස කෙරෙමි. මෙකය ඉදින් රිසියෙයි නම් වමී, කර.
326. මනා ගැසුමක් මෙන් වැසි වයි. මාගේ කිළිය සොයනලද, සුව ඵලවත්තී යැ, වාතපිඩා රහිත යැ. එහි සන්ත්‍රාන් සිත් ඇත්තෙමි වාස කෙරෙමි. මෙකය ඉදින් රිසියෙයි නම් වමී, කර.
327. වැසි වයි ... පහවැගිය රාග ඇත්තෙමි එහි වෙහෙමි. ... මෙකය ඉදින් රිසියෙයි නම් වමී, කර.
328. වැසි වයි ... පහවැගිය ද්වේෂ ඇත්තෙමි එහි වෙහෙමි. ... මෙකය ඉදින් රිසියෙයි නම් වමී, කර.
329. වැසි වයි ... පහවැගිය මොහ ඇත්තෙමි එහි වෙහෙමි ... මෙකය ඉදින් රිසියෙයි නම් වමී, කර.

මෙසෙයින් ආයුමෙන් ගිරිමානඤ්ඤ සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

ගිරිමානඤ්ඤ සංවිරගාථා යි.

5. 1. 4

330. උපාධ්‍යායන් වහන්සේ (ගම්ඵවිදුශීනාදි) බමියන් කෙරෙහි යම් දහමක් පතන්නාහු අමා කැමැති මට (ඔවා දීමෙන්) අනුග්‍රහ කළ-සේක් ද (එය ලබනුවට) මා විසින් කරැණී කරනලද.
331. තමා විසින් (හවලොවුතුරු) දහම් ලබනලද, පසක් කරනලද, නිසැක (ඉතිහිතා රහිත) කරනලද. (මම) විශුද්ධිඥා ඇතිසෙමි නිසැක වැ තොප වෙත ප්‍රකාශ කෙරෙමි.
332. පෙරවිසූ කදවිලිවෙළ දැනිමි. දිවැස පිරිසුදු කරනලද. මා විසින් ස්වාභාව (රහත්බව) ලබනලද, බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලද.
333. අප්‍රමාද වූ මා විසින් තොපගේ ශාසනයෙහි ශික්‍ෂාවෝ මොහොවට හික්මෙනලද. මාගේ සියලු ආයුධයෝ ක්‍ෂය වූහ. දැන් පුනභීවයෙක් නැත.
334. ආයඝිව්‍රතයෙන් මට අනුශාසනා කළහ, අනුකම්පා කළහ, අනුග්‍රහ කළහ. තොපගේ අවවාදය නො සිත් විස. හික්මුණු අතැවැසියෙක් වීමි.

මෙසෙයින් ආයුමෙන් සුමන සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සුමන සංවිරගාථා යි.

5. 1. 5

335. සාමු හි කිර මෙ මාතා පතොදං උපදංසයි,
ගසාහං චචිතං සුඤ්ඤාදිවං ජනෙතතියා,
ආරද්ධවිජයො පතිතතො පතො සබ්බොධිමුත්තමං.

336. අරභා දකඛණෙය්‍යෙහි තෙවිජෙජා අමතදදසො,
ජෙජා¹ නමුච්චො සෙතං විහරාමි අනාසවො.

337. අඤ්ඤාතං ච බහිද්ධා ච යෙ මෙ විජ්ජංසු ආසවා,
සබ්බො අසෙසා උච්ඡින්නා හ ච උපපජ්ජෙරෙ සුත.

338. විසාරදා බො හතිනී එතමිදං අභාසයි,
අපිභා නුත මිදි² පි විතපො තෙ න විජ්ජති.

339. පරිසන්තකතං දුක්ඛං අනතිමො³ යං සමුස්සයො,
ජාතිමරණසංසාරො නත්ති දුති පුතබ්බවො⁴ ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා විබෙසා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා⁵ ති..

විබ්බජ්ජිතරගාථා.

5. 1. 6

340. අත්ථාය චත මෙ බුද්ධො නදිං තෙරඤ්ජරං අභා,
යසාහං ධම්මං සුඤ්ඤාදිවං විචජ්ජයිං.

341. යජං උච්චාවචෙ යඤ්ඤාදි අභිසුත්තං ජුහිං අභා,
එතං සුද්ධිති මඤ්ඤාදිතො අනිභුතො සුච්ඡරිතො.

342. දිට්ඨිගහනපක්ඛනො² පරාමාසෙත මොතිතො,
අසුද්ධිං මඤ්ඤාදිතං සුද්ධිං අනිභුතො අවිඤ්ඤ.

343. මිච්ඡාදිට්ඨි පතිතා මෙ හවා සබ්බො විදුලිතා,
ජුහාමි දකඛණෙය්‍යෙහි නමස්සාමි නථාගතං.

344. මොභා සබ්බො පතිතා මෙ හවිතණ්ඨා පදුලිතා,
විකඛණො ජාතිසංසාරො නත්ති දුති පුතබ්බවො⁴ ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා නදිකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා⁵ ති.

නදිකස්සපෙතිරගාථා.

1 ජෙජා - PTS

2 දිට්ඨිගහනපක්ඛනො - සිමු, දිට්ඨිගහණ පක්ඛනො - PTS

5. 1. 5

335. මහා මා යා, මාගේ මවු තොමෝ අවවාද නමැති කෙටි මට දුක් වූ, යම් මවක විසින් අනුශාසිත වූයෙම් ඇයගේ බස් අසා රුකුළු වැර ඇත්තෙමි- නිවනට මෙහෙසු සිත් ඇත්තෙමිඋතුම් වූ අභිත්තිකට පාමැණියෙමි.

336. රහත් වූයෙම් දක්ෂිණාවට තිසිවිමි. ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙමි දුටු තිවත් ඇත්තෙමි. මරහුගේ (කෙලෙස්) සෙන් දිනා ආසුර රහිත වෑ වෙසෙමි.

337. ආර්යාත්මක වූ ද බාහිර වූ ද මාගේ යම් ආසුර කෙනෙක් විද්‍යමාන වූහු ද, නිරවශෙෂ වූ සිංහල ආසුරයෝ සිදින ලද්දහු යැ, ඔහු යළි නොද උපදිත්.

338. විශාරද වූ බුහුනැණි මෙකරුණ කිටු (මවත් තමාත් රහත් බැවින් බුදුන් උරදපුත් බව හෙත කියයි.) ඒකාන්තයෙන් මා කෙරෙහි දු අභිලාශා නැත. තොපට තෘණොවක් නැත.

339. දුක් කෙලවර කරනලද. මේ අනත්මයාරිය යි. ජාතිමරණ සංසාර සංඛ්‍යාන පුනර්භවයෙන් දුන් නැතැයි.

මෙසෙසින් ආසුමත් විබස සථවිරයන් වහන්සේ ශාථා කිය.

විබස සථවිරගාථා යි.

5. 1. 6

340. මම යම් බුදු කෙනකුන්ගේ දහම් අසා මිසදිටු හලෙම් ද, ඒකාන්තයෙන් මට වැඩ සඳහා ඒ බුදුහු හෙරසුරුනදිය වෙත වැඩියහ.

341. නුවණැසින් අකි වූ පුහුදුන් වූ මම ශුද්ධි නම් මේ යයි හඟිමින් කුදුමහත් යාගයන් කෙලෙමි. අත්තිශෝම කෙලෙමි.

342. නුවණැස් නැති අපණ්ඩු වූ දූෂටිගහනයට වැදුණු දූෂටිපරාමශී-යෙන් මූලා වූ මම අශුද්ධිය ශුද්ධි යයි සැලැකිමි.

343. මාගේ මිසදිටු ප්‍රතිණ යැ. හැම හවයෝ තසනලදහ. දක්ෂිණිය වන්තිය ප්‍රදම්. තථාගතයන් නම්සකාර කෙරෙමි.

344. මාගේ හැම මෝහයෝ ප්‍රතිණයහ. හවතෘණාව තසනලදි. ජාති-සංසාරය ක්ෂිණ විය. දුක් පුනර්භවයෙන් නැතැයි.

මෙසෙසින් ආසුමත් නදිකාශාස සථවිරයන් වහන්සේ ශාථා කිය.

නදිකාශාස සථවිරගාථා යි.

5. 1. 7

345. පාතො මජ්ඣනිකං සායං තිත්තත්තං දිවසස්සහං,
ඔනරිං උදකං සො'හං¹ ගයාය ගයථගුයා.
346. යං මය පකතං පාපං පුබ්බෙ අඤ්ඤාසු ජාතිසු,
තං දුතීඛි පවාහෙමි² එවංදිට්ඨි පුරෙ අහුං.
347. සුඤ්ඤා සුභාසිතං වාචං ඛම්මන්තසිතං පදං
තථං යාථාවතං³ අන්තං යොතිසො'පච්ච වෙකකිසං.
348. නිත්තාතසබ්බපාපොච්චි නිම්මලො පයතො සුචි,
සුඤ්ඤා සුඤ්ඤා දායාදො පුත්තො බුද්ධස්ස ඔරසො.
349. ඔගග්ගච්ඡිකිකං සොනං සබ්බපාපං පවාහයං,
තිසොයො විජ්ජා අජ්ඣගමිං කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා ගයායස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගයායස්සපථෙරගාථා.

5. 1. 8

350. වාතරොගාතිනිකො තිං විහරං කානතෙ වතෙ,
පච්ඤගොචරෙ⁴ ලුබ්බෙ කථං භික්ඛු කරිස්සයි.
351. පිනිසුබ්බෙන විපුලෙන ඵරමානො සමුස්සයං,
ලුබ්බි අභිසම්මොනොනො විහරිස්සාමි කානතෙ.
352. භාවෙතොනො සතිපට්ඨානො ඉන්ද්‍රියාති බලාති ව,
බොජ්ඣංගාති ව භාවෙතොනො විහරිස්සාමි කානතෙ.
353. ආරද්ධවිරියො පභිතතොනො නිවචං දුල්ලපරකකමො,⁵
සමග්ගෙ සතිතෙ දිස්වා විහරිස්සාමි කානතෙ.
354. අනුස්සරෙනො සමබුද්ධං අග්ගං දන්තං⁶ සමාසිතං,
අනුදිකො රතනිද්දිවං විහරිස්සාමි කානතෙ'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා වක්ඛාලිත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වක්ඛාලිත්ථෙරගාථා.

1 සොතං PTS, 2 ඔපවාහෙමි - ප 3 ගථාවතං කා PTS

4 පච්ඤගොචරෙ - සිමු, 1, 2 ප 5 ආරද්ධවිරියෙ, පභිතතො නිවචං
දුල්ලපරකකමො - PTS 6 අග්ගදන්තං - PTS

5. 1. 7

345. මම ගයාවෙහි 'ගයාඵල්ලු' නම් තොටැ ජලසෞතකට උදය දවල සවසැ'යි දවසට තුන් වරක් බවිමි.
346. 'පෙර අත්‍යජාතියෙහි මා විසින් යම් පාපයෙක් කරනලද නම් ඒ පථි දෑත් ගයාඵල්ලුයෙහි දී උල්පවා හරිමි'යි පෙර මෙවන් දෑට අත්තෙමි වීමි.
347. ඛමාඪී සංභිත වූ පද ඇති සුභාසිත වචන අතා තථා වූ තත් වූ පරිදි සිවුනා දූඛාදි අභිය නුච්ඡේත් ප්‍රත්‍යවේක්‍යා කෙළෙමි.
348. සෝද හල සියලු පථි ඇති නිමිල වූ ප්‍රයත වූ පචිත්‍ර වූ ශුඛ වූ මම පරිශුඛ වූ බුදුන්ගේ දයාද වූ ඔඟරසපුත්‍රයෙමි.
349. ආයීඅභොඛිකමාගී භමැති සෞතකට බැයගෙන සියලු පථි උල්පවා හරිමි, ත්‍රිවිද්‍ය ලදිමි, බුදුසසුන් කෙළෙමි.

මෙසෙසින් ආයුෂමත් ගයාකාශප සථවිරයන් වහන්සේ ගාරා කිහ.

ගයාකාශප සථවිරගාරා යි.

5. 1. 8

350. මහණ ගොවර රහිත රුක්‍ෂ වූ මහවෙතෙහි වසන තෝ වාත-රොගයෙන් අවසන බවට පමුණුවනලද්දෙහි කෙසේ වසන්නෙහි ද?
351. මහත් වූ ලිහිසුබයෙන් ශරීරය පතුරුවමින් ප්‍රත්‍යයරුක්‍ෂය පවා මැඩලමින් මහවෙතෙහි වෙසෙමි.
352. සතරසිව්වත් ද පඤ්චස්ථියයත් ද පඤ්චබලයත් ද වඩමින් සප්තබොධ්‍යඛිතයත් ද වඩමින් වෙතෙහි වෙසෙමි.
353. පටන්ගන්නාලද ඵෙයී ඇත්තෙමි නිවනට මෙහෙසු සිතැත්තෙමි නිරතුරු දෘඪපරාක්‍රම ඇත්තෙමි එක් වැ විසත සමග වූ සමුම්සරැත් දෑක (කල්‍යාණමිත්‍රසමපතතිත්) වෙතෙහි වෙසෙමි.
354. අග්‍ර වූ දහන වූ සමාසිත වූ සමුද්ධායත් සිහි කෙරෙමින් රුදවල් නො මැලී වූයෙමි වෙතෙහි වෙසෙමි.

මෙසෙසින් ආයුෂමත් වකකලී සථවිරයන් වහන්සේ ගාරා කිහ.

වකකලී සථවිරගාරා යි.

5. 1. 9

355. ඔලභො සසාමි තෙ විත්ත ආභිච්චාරොව හත්තං,
න නං පාපෙ නිශොජ්ජොං කාමජාල සරිරජ.
356. නිං ඔලභො: හ ගච්ඡයි චාරපිචිරං ගජො'ව අලහනොනා,
හ ටි විත්තකලී පුභපුභං පසං පාපරතො චිරිසසයි.
357. යථා කුඤ්ඤරං අදත්තං නවග්ගහමිකුසග්ගො,
බලවා ආවතොති අකාමං එවං ආවතායිසං තං.
358. යථා වරහයදමකුසලො සාරපි පවරො දමෙති ආජ්ඣාදො,
එවං දමයිසං තං පතිට්ඨිතො පඤ්චසු බලෙසු.
359. යතිශ්ඤා තං නිබ්බායං පසතොනො වොදපොසාමි,
විරිට්ඨරතිග්ගතිතො න නිගතො දුරං ගමිසංසෙ විත්තා'ති.

ඉතං සුදං ආගසම: විජිතසෙනො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්වා'ති.

විජිතසෙනාථෙරගාථා.

5. 1. 10

360. උපාරම්භවිතො: දුමෙමධො සුණාති ජිනසාසනං,
ආරකා හොති සද්ධම්මා නහසො පසිච්ඡි යථා.
361. උපාරම්භවිතො: දුමෙමධො සුණාති ජිනසාසනං,
පරිහායති සද්ධම්මා කාලපකෙඛච්ච චජ්ඣිමා.
362. උපාරම්භවිතො: දුමෙමධො සුණාති ජිනසාසනං,
පරිසුසාති සද්ධම්මෙ මචෙජ්ඣ අපොදකෙ යථා.
363. උපාරම්භවිතො: දුමෙමධො සුණාති ජිනසාසනං,
හ විරුහති සද්ධම්මෙ බෙතො නිජංව පුතිකං.
364. යො ටි කුට්ඨින විතොන සුණාති ජිනසාසනං,
බෙපොනා ආසවෙ සබ්බෙ සච්ඡිකාමා අකුප්පතං,
පපුසුස පරමං සන්තිං පරිනිබ්බාති අභාසවො'ති.¹

ඉතං සුදං ආගසම: සසදතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

සසදතාථෙරගාථා.

5. 1. 9

355. විත්තය, තා නුවර කුරුබිලයෙහි ඇතැකු සෙයින් (බැහැර නොයාදී) වළඟන්නෙමි. කාමජාලයක් වූ (රූපප්‍රතිබද්ධ වෘත්ති ඇති බැවින්) ශරීරජ හම් වූ විත්තය, තා පාපයෙහි නො යොදන්නෙමි.
356. ආරම්භය නො ලබන ඇතැකු සෙයින් වළඟහලද තෝ නොයෙහි. විත්තකාලකණ්ණික, පුනපුනා සාහසි වෑ පච්ඡිකම්හි ඇලී නො ද හැසිරෙන්නෙහි.
357. යම්සේ බලවත් වූ ඇතරුවෙන් අලුත අල්වාගන්නාලද නො දැමුණු ඇතැකු නො කැමැති සේ වළඟ ද, එපරිද්දෙන් තා වළඟන්නෙමි.
358. යම්සේ උත්තම අභයත් දම්නය කිරීමෙහි නිපුණ වූ උත්තම-සාරවියෙක් ආජාතීය අභයයකු දම්නය කෙරේ ද, එපරිද්දෙන් පඤ්චබලයෙහි පිහිටි මම තා දම්නය කරන්නෙමි.
359. විත්තය, තා සිහි නමැති යොජින් බඳනෙමි. පවිත්‍ර වූ සිත් ඇත්තෙමි (කෙලෙස්මලයෙන් තා) පිරිසුදු කරන්නෙමි. විශ්විධුරයෙන් වළඟහලද්දෙහි මෙයින් දුරට නො යන්නෙහි.

මෙසෙයින් ආයුමෙන් විජිතසෙන සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

විජිතසෙන සථවිරගාථා යි.

5. 1. 10

360. දෙමාරෝපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු අගසට පොළොව මෙන් පිළිවෙත් සදහමින් දුරු වෙයි.
361. දෙමාරෝපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු අවපසා සද සෙයින් නවලොවුතුරු දහමින් පිරිහෙයි.
362. දෙමාරෝපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු දියත්තක මසකු සෙයින් ලොවුතුරුදහමිහි විශාලෙයි.
363. දෙමාරෝපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම ජිනශාසනය අසා නමුදු කෙතෙහි වසුල කුණු වූ බිජුටට සෙයින් නවලොවුතුරු දහමිහි නො වැඩෙයි.
364. යමෙකුත් තුටුසිතින් ජිනශාසනය අසා නම්, (හේ) සියලු (කාමාදි) ආසුචයන් ගෙවා අභිනවය ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට පරමශාන්තියට පැමිණ ආයුච රහිත වූයේ පිරිනිවේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුමෙන් යසදත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ

යසදත්ත සථවිරගාථා යි.

5. 1. 11

365. උපසම්පදා ච මෙ ලද්ධා විමුක්තො, චමත් අනාසමො,
සො ච මෙ භගවා දිට්ඨො විහාරෙ ච සභාවසිං.
366. ඔහුදෙව රතනිං භගවා අබ්බොධාසොතිනාමසි,
විහාරකුසලො සත්ථා විහාරං පාවිසි තදා.
367. සන්ථිච්ඡාන සම්භාවිං සෙය්‍යං කප්පසි ගොතමො,
සීහො සෙලගුහායං'ව පතිනභයහෙරවො.
368. තතො කල්‍යාණවාතකරණො සම්මාසම්මුද්ධාසාවසො,
සොණො අභාසි සද්ධම්මං බුද්ධසෙට්ඨස්ස සම්මුඛො.
369. පඤ්චකතිකේ පරිඤ්ඤාය භාවයිත්වාන අඤ්ඤං
පපුට්ඨං පරමං සනතිං පරිනිබ්බිස්සන්තාසමො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොණො කුට්ඨණ්ණිකේරො ගාථායො
අභාසිත්වා'ති.

සොණඤ්ඤාපිකාණ්ණපඤ්චකාථො.

5. 1. 12

370. යො වෙ ගරුභං චචනඤ්ඤා ධිරො,
විසෙ ච තමති ජනසෙ ච පෙමං,
සො භතතිමා නාම ච හොති පණ්ඨිතො
ඤ්ඤා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.
371. යං අපදා උපපතිතා උලුරා,
නකඛම්භයනෙන පරිසංඛිසන්තං,
සො ථාමවො නාම ච හොති පණ්ඨිතො
ඤ්ඤා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.
372. යො වෙ සම්මද්දො'ව ධිතො අනෙජො,
ගමතිරපඤ්ඤා තිපුණ්ණදංසී,
අකංභාදිසො නාම ච හොති පණ්ඨිතො
ඤ්ඤා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

5. 1. 11

365. මා විසින් (දුක්ඛයේ දසවග්ගික සංකයා රැස් කොට ලත්) උප-
සම්පදාව ද (වරදහ විසින් පතල් දහව්වෙහි විතසධරයා පස්විනු
කොට ඇති ගණ්ඨපසම්පදාව ද) ලද්ද ආසුර රහිත වෑ කෙලෙසුන්
කෙරෙත් මිදුණෙම් ද වෙමි. මා විසින් ඒ බුදුහු ද දක්නාලදහ.
විහාරයෙහිද (බුදුන්) සමග විසිමි.

366. බුදුහු රු බොහෝවේලාවක් අභ්‍යවකාශයෙහි විසුහ. සිවු-
විහරණයෙහි දක්ෂ වූ ශාසනානු එකල්හි ගදකිලියට පිවිසියහ.

367. භොසුම්භොත් බුදුහු සගලසිවුර අතුරා ප්‍රතිණ වූ හය හා හය
අරවුණු ඇති වෑ සිංහයකු ගෞලගුහාවකැ සෙසින් ශයනය කළහ.

368. ඉක්බිති කල්‍යාණවාක්කරණ ඇති සමාස්සවිබුද්ධ ශ්‍රාවක වූ
සොණකුටිකණ්ණ තෙම බුද්ධශ්‍රෙණ්ඨත් හමියෙහි සදහම් දෙයි.

369. පඤ්චසකනියත් පිරිසිදු දෑන අතිඅවගමග වඩා පරමශාන්තියට
පැමිණ ආසුර රහිත වෑ පිරිනිවේන්තේ යයි.

මෙසෙයින් ආසුමත් සොණ සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

පසර්ණ සථවිරගාථා යි.

5. 1. 12

370. යමෙක් එකාන්තයෙන් ගුරුන්ගේ වදන් දන්නේ සිර වූයේ ඒ
ගුරුන්ගේ අවවාදයෙහි වසනුයේ එහි ප්‍රේම උපදවන්නේත් වේ ද,
හෙතෙම හතති ඇත්තේ නමුදු පණ්ණිත වූයේ නමුදු වෙයි. (සිව්සක්-
දහම්) දෑන (ලොවිලොව්තුරා) දහම්හි විශිෂ්ට ද වන්නේ යැ.

371. උපත්(ගිතොණොදි ප්‍රකට වූත් රාගාදි ප්‍රතිවර්තන වූත්)ආපදවෝ
බලවත් වුවහු නමුදු පටිසංඛානබලයෙහි සිව් යම් පුද්ගලයකු
කො සලත් ද ඒ පුද්ගල තෙම පරාක්‍රම ඇත්තේ නමුදු පණ්ණිත වූයේ
නමුදු වෙයි (සිහුසක්දහම්) දෑන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යැ.

372. යමෙක් එකාන්තයෙන් සමුද්‍රය මෙන් අකම්පිත වූයේ සථිර වෑ
සිව්ගේ ද ගැඹුරු නුවණැත්තේ සිසුම් අරුත් දක්නාසුලු වේ ද
හෙතෙම (කෙලෙසුන් විසින්) පැහැරගත නො හැක්කේ නමුදු
පණ්ණිත වූයේ නමුදු වෙයි. සිවුසක් දහම් දෑන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද
වන්නේ යැ.

373. බහුසුභො ධම්මධරො ච භොති
 ධම්මස්ස භොති අනුධම්මචාරී,
 යො තාදිසො නාම ච භොති පණ්ණිනො
 ඤාති ච ධම්මෙසු විහෙසි අස්ස.

374. අත්ථං ච යො ජානාති භාසිතස්ස
 අත්ථං ච ඤාතීන තථා කරොති,
 අත්ථකතරො නාම ස භොති පණ්ණිනො
 ඤාති ච ධම්මෙසු විහෙසි අස්සා'ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමා කොසිගො ථෙරො ගාථාගො අභාසිත්ථා'ති.

පඤ්චකනිපාතො.

තසුඤ්ඤානං:

රාජදහෙතා සුභො ච ගිරිමානසුසුත්තා
 වඩ්ඪි, ච කස්සපො ථෙරො ගතාකස්සපචිකකථී
 විජිතො යසදහෙතා ච ගොණො කොසිගච්ඡගො
 සට්ඨි ච පඤ්ච ගාථාගො ථෙරො ච එත්ථ ආදසා'ති.

පඤ්චකනිපාතො නිට්ඨිතො.

373. යමෙක් ඛත්‍රමුත වූයේ ඛමිධර වූයේත් චේද, නවලොවුතුරුදහම්ච අනුබම් වූ පුච්භාගප්‍රතිපදයෙහි හැසිරෙන්නේත් චේද හෙතෙම තුරුන් හා සදාය වූයේ නමුදු පඤ්චිත වූයේ නමුදු වෙයි. සිසුසත්-දහම් දහ දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යා.

374. යමෙක් (සමුද්ධ) භාමිතයාගේ අනියත් දනි ද අනිය දහ ඒ දහම්හි වූ පරිදි පිළිපදනේත් චේද, හෙතෙම අනියානතර ඇත්තේ නමුදු පඤ්චිත වූයේ නමුදු වෙයි. සිසුසත් දහම් දහ දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යි.

මෙහෙයින් ආයුෂමත් කොසිය සම්මිරයත් වහන්සේ ගාරා කීහ.

කොසිය සම්මිරගාරා යි.

උද්දනාය:

රාජදත්ත යා, සුභුත යා, ගිරිමානඤ්ඤා යා, සුමන යා, වසිස යා, නදි-කසාප යා, ගයාකසාප යා, චක්කලී යා, විජිතසෙන යා, යතදත්ත යා, සොණ යා යන තෙරවරු දෙළොස් දෙනෙක් ද ගාරා සැටක් ද පඤ්චක-නිපාතයෙහි වෙත්.

පඤ්චකනිපාතය නිමි.

6. ජක්කනිපාතො.

6. 1. 1

375. දිසාන පාවිතිරාති ගොතමස්ස යසසිනො,
න තාලාහං පඤ්ඤිතං ඉසාමානෙන වස්සවිනො.
376. මම සඞ්කප්පමස්සෙව වොදෙසි හරසාරපි,
තතො මෙ ආසි සංවෙගො අබ්භුතො ලොමහංසනො.
377. පුබ්බෙ ජලිලභුතස්ස යා මෙ සිද්ධි¹ පරිත්තිකා,
තාහං තද නිරංකඤ්ඤා පබ්බජිං ජිනසාසනෙ.
378. පුබ්බෙ යඤ්ඤෙන සනතුට්ඨා කාමධාතුපුරකකතො,
පච්ඡා රාගං ච ද්වේශං ච මොහං වාපි සමුහනිං.
379. පුබ්බෙතිව්‍යාසං ජානාමි දිබ්බවක්ඛු විසොධිතං,
ඉද්ධිමිං පරවිත්තස්සෙව දිබ්බසොතස්සෙව පාපුණිං.
380. යස්ස වන්භාස පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරිතං,²
සො මෙ අපො අනුපාතෙනා සබ්බසංයොජනකකයො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා උරුචෙලකස්සපො ථෙරො ගාථායො
අගාසිත්වා'ති.

උරුචෙලකස්සපෙත්ථරගාථා.

6. 1. 2

381. අතිශිතා විහි බලගතා සාලී,
න ච ලහෙ පිණ්ඩං කථමහං කස්සං.
382. බුද්ධිපපමෙය්‍යං අනුස්සර³ පසනො,
පිතියා පුට්ඨරිරො හොතිසි⁴ සතතමුදගො.
383. බම්මපපමෙය්‍යං අනුස්සර³ පසනො,
පිතියා පුට්ඨරිරො හොතිසි⁴ සතතමුදගො.
384. සඞ්කප්පමෙය්‍යං අනුස්සර³ පසනො,
පිතියා පුට්ඨරිරො හොතිසි⁴ සතතමුදගො.
385. අබ්බොකාසෙ විහරසි සීතා හෙමනතිකා ඉමා රතතිසො,
මා සිතෙන පරෙතො විහස්සෙදි තෙථා පවිත ඒං විහාරං පුසිතගග්ගං
386. පුසිස්සං චතස්සො අප්පමස්සෙව
තාති ච පුබ්බෙතො විහරිස්සං,
නාහං සිතෙන විහස්සෙදිස්සං
අනිස්සෙතො විහරතො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා තෙතිව්ජකාති ථෙරො ගාථායො
අගාසිත්වා'ති.

තෙතිව්ජකාතිපෙත්ථරගාථා.

1 ඉද්ධි - ට 2 අගාරස්මා අගාරිතං - PTS 3 අනුස්සර - සිමු 1, 2
4 හොති - සිමු 1, 2 PTS

6. ජක්ඛනිපාතය

6. 1. 1.

375. පතල කිරිතිශබ්ද ඇති ගොසුම්ගොත් බුදුරජන්ගේ (දුන්දහස්-පන්සියක්) පෙළහර දැක ඊෂ්ඨායෙන් හා මානගෙන් කුළුගෙම් (කස්සි තෝ නො රහත්ති රහත්මගට ගෝ නො පිළිපත්ති' තා කෙරෙහි එවන් ප්‍රතිපදා ගෝ නැතැ'යි යම්තාක් තර්ජන නො කළ හේක් ද) එකෙක් මම් ප්‍රණීපාත නො කෙළෙමි.

376. පුරුෂදම්මසාරථි වූ බුදුහු මාගේ සංකල්පය දැන (මට) නිග්‍රහ කළහ, එකෙකින් මට අද්දාන වූ ලොමුදාන ගත්වන සංවේගයෙක් වී.

377. පෙර ජවිල වූ මට අලා වූ ලාභසත්‍යකාරමය වූ යම් ඉදුහයෙක් වී ද එය මම් එද නිග්‍රහ කළ කල්හි හැරපියා බුදුසත්තෙහි පැවිදි වීමි.

378. පෙර කාමලොකය පෙරවූ කොට සිටියෙමි යාගසෙන් සතුටු වූයෙමි පසුවැ (සුගත්සත්තෙහි සිට) රාගගත් ඥාතගත් මොහගත් (තීර්ථයෙම කොට) නසාලීමි.

379. (දුන්)පෙරමිසු කදපිළිවෙල දත්ම (මා විසින්) දිවැස් පිරිසුදු කරන ලද. (මම) ඉදුහ ඇතියෙමි පරසින් දන්නෙමි දිව්‍යප්‍රායුඤ්ඤානද ලත්මි.

380. මම යම් අතීතයක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්ම ගස්තෙහි පැවිදි වීම ද සියලු සංයෝජනයන්ගේ ක්‍ෂය වූ ඒ අතීත මා විසින් ලබනලදැයි.

මෙකෙසින් ආයුෂමත් උරාවේලකක්‍යස සඵවිරගත් වහන්සේ ගාථා කීහ.

උරාවේලකක්‍යස සඵවිරගාථා යි.

6. 1. 2

381. මි කොඩුලුලෙහි තබනලද, හැල් කලවිවෙහි රැස් කොට තබන ලද, පිඬු නො ලබමි. මම කෙසේ සානෙමි ද? (දිව් රත්තෙමි දැයි පාපි මාර කියයි.)

382. පහත්සින් ඇති වැ ප්‍රමාණාභී නො වූ බුදුන් සිහි කරව, (ඵරණ-ලක්‍ෂණ) ප්‍රිතියෙන් පතල සිරිතින් සුතු වැ හැම කල්හි නැඟිසිටි සින් ඇති වව.

383. පහත් සින් ඇති වැ ප්‍රමාණාභී නො වූ දහම් සිහි කරව, ප්‍රිතියෙන් පතල සිරිතින් සුතු වැ හැම කල් තීරතුරු නැඟිසිටි සින් ඇති වව.

384. පහත්සින් ඇති වැ ප්‍රමාණාභී නො වූ සතුන් සිහි කරව. ප්‍රිතියෙන් පතල සිරිතින් සුතු වැ හැම කල්හි නැඟිසිටි සින් ඇති වව. (තෙරණ්‍යමෝ තමනට බව්‍ය දෙති.)

385. (තෙපි) අබවස්සි වාස කරන්නවු යැ. මේ භේමිකත්ත රාත්‍රිහු සිතයහ සිතගෙන් මඛිතාලසු වැ තහමක් නැසෙව. තෙපි වහන-ලද කවුළු ඇති වෙහෙරට පිවිසෙව. (පාපිමාර කියයි.)

386. සතර අප්‍රමාණයන් (බ්‍රහ්මවහාරයන්) පහස්තෙමි. (කලින් කල සම්මදනෙමි.) එයින් (උපත්) සුව ඇති වැ වාස කරන්නෙමි. මම ආනෙඤ්ජ සම්පතති ඇති වැ වාස කරන්නෙමි සිතගෙන් නො හස්තෙමි'යි.

මෙකෙසින් ආයුෂමත් තෙකිව්ජකානි සඵවිරගත් වහන්සේ ගාථා කීහ.

තෙකිව්ජකානිසඵවිරගාථා යි.

6. 1. 3

387. යසං සමුභවමාරිසු ගාරවො භුපලබ්භති,
පරිභායති සඤ්චමා මචේත්ථ අසොදකෙ යථා.
388. යසං සමුභවමාරිසු ගාරවො භුපලබ්භති,
න විරුහති සඤ්චමෙ ඛෙතෙන ඛිජංච පුතිසං.
389. යසං සමුභවමාරිසු ගාරවො භුපලබ්භති,
ආරකා හොති තිබ්බානා, ධම්මරාජස්ස සාසනෙන.
390. යසං සමුභවමාරිසු ගාරවො උපලබ්භති,
න විභායති සඤ්චමා මචේත්ථ ඛවොදකෙ යථා.
391. යසං සමුභවමාරිසු ගාරවො උපලබ්භති,
හො විරුහති සඤ්චමෙ ඛෙතෙන ඛිජංච භග්ගං.
392. යසං සමුභවමාරිසු ගාරවො උපලබ්භති,
සනතිකෙ හොති තිබ්බානං ධම්මරාජස්ස සාසනෙ'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා මහානාගො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහානාගපඤ්චරගාථා.

6. 1. 4

393. කුලෙලා සිච්චිකං ගතවා අද්දස ඉභිමුජ්ඣිතං,
අපච්ඤාං සුසානසම්භවජ්ඣතීං කිම්භි පුට්ඨං.
394. ආතුරං අසුචිං පුතිං පසං කුලල සමුස්සං,
උග්ගරතනං පග්ගරතනං බලානං අභිනන්දිතං.
395. ධම්මාදුසං ගහෙත්වාන ඤාණදස්සනපත්තිසා,
පච්චචෙකම්භිං ඉමං කායං නුවත්ථ සනතරබාහිරං.
396. යථා ඉදං තථා එතං, යථා එතං තථා ඉදං,
යථා අධො තථා උඤ්ඤං යථා උඤ්ඤං තථා අධො.
397. යථා දිවා තථා රතනිං යථා රතනිං තථා දිවා,
යථා පුරෙ තථා පච්ඡං යථා පච්ඡං තථා පුරෙ.
398. පඤ්චභිසිකෙන නුරිසෙත හ රතී හොති නාදිසී,
යථා එකස්සවිතකස්ස සම්මා ධම්මං විපස්සතො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා කුලෙලා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කුලලපඤ්චරගාථා.

6. 1. 3

387. යමක්භට සමුම්භරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙන් විද්‍යමාන නො වේ ද, (භවතෙම) දිගත්තෙකා මහතු සෙයින් සදහමින් පිරිහෙයි.
388. යමක්භට සමුම්භරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙන් නැද්ද, හේ කෙතෙහි කුණු වූ බිජුවට සෙයින් සදහමිහි නො වැඩෙයි.
389. යමක්භට සමුම්භරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙන් නැද්ද, හේ ධම්මාජයන්ගේ සත්තෙහි නිවනින් දුරු වෙයි.
390. යමක්භට සමුම්භරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙන් විද්‍යමාන වේ ද, හේ දිගමෙහි මහතු සෙයින් සදහමින් නො පිරිහෙයි.
391. යමක්භට සමුම්භරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙන් ඇද්ද, හේ කෙත්ති සොදුරු බිජුවට සෙයින් සදහමිහි වැඩෙයි.
392. යමක්භට සමුම්භරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙන් ඇද්ද, හේ ධම්මාජයන්ගේ සත්තෙහි නිවන් ශ්‍රවණ මැ වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් මහානාග සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

මහනාග සංවිරයාථා යි

6. 1. 4

393. කුලල තෙරණු වූ මම් අමුසොභොනට ගොස් භොගොත්ති හැරපියනලද කෑමින් විසින් පැතිරගෙන කහුලබන සත්‍රියක දිවිමි.
394. කුලල තෙරණුවකි, දුකින් පෙළනලද අපවිත්‍ර වූ කුණු වූ (උඩු වණ්ණුවන් අසුච්චි) ඉතිරෙන (යච්චි වණ්ණුවන් අසුච්චි) වැහිරෙන (අද-පුත්‍රදන්) බාලයන් විසින් (තෘණොමානදපටින්) අහිනිවෙය කොට සතුටු වනලද සිරුර බලව.
395. විදග්ගාඥන සංඛ්‍යාත ධර්මදග්ග ගෙන මාග්ග්‍යන සංඛ්‍යාත ඥානදග්ගයාගේ අධිගමය පිණිස සිත්වූ ඇතුළු බැහැරි සහිත මේකය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙළෙමි
396. මේ කය යමකේ ද තෙල කය එකේ යැ, තෙල කය යමකේ ද මේ කය එකේ යැ, (නාහියෙන් යට) අධිකාය යමකේ ද (නාහියෙන් මතු) උඛ්චිකාය එකේ යැ උඩුකය යමකේ ද යච්චිකය එකේ යි.
397. මේ කය දඬුල්ලි (අසුච්චි වගුරනුයේ) යමකේ ද රාත්‍රියෙහි එකේ යැ, රාත්‍රියෙහි යමකේ ද දහවල්හි එකේ යැ පෙර (තරුණකාලයෙහි අසුච්චි වගුරනුයේ) යමකේ ද පසු (මහලු කල්හි) එකේ යැ. පසුකල්හි යමකේ ද පෙරකල්හි එකේ යි.
398. යමකේ එකකයින් ඇති මැනවින් සකකියන්ගේ උදයව්‍යය දක්නාහට යම් බුදු ධර්මභික්‍ෂක් වේ ද එවන් රතියක් සහනතුරු-ගොසිනුදු නො වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් කුලල සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

කුලල සංවිරයාථා යි.

6. 1. 5

399. මනුජස්ස පමතතවාරිනො, තණ්හා වඩ්ඪති මාලුවා විය,
සො පලවති සුරා, සුරං ඵලමිව්ඨං ව වතසමිං විනරො.
400. යං ඵසා සහතෙ¹ ජමමි තණ්හා ලොකෙ විසතතිකා,
සොකා තස්ස පවඩ්ඪන්ති අභිවට්ඨං ව ඩිරණං.
401. යො චෙතං² සහතෙ ජමමිං තණ්හං ලොකෙ දුරවමං,
සොකා තමහා පපතන්ති උදබ්ඪව පොක්කරා.
402. තං චො වදුමි හද්දං චො යාවනොත්ථ සමාගතා,
තණ්හාය මුලං ඛණ්ඨ උඨිරන්ථ ඩිරණං,
මා චො නලං ව සොතො ව මාරො හඤ්ථ පුතප්පතා.
403. කරොථ බුද්ධවචනං ඛණො චො³ මා උපවමගා,
ඛණතිකා හි සොචන්ති නිරයමහි සමපපිතා.
404. පමාදෙ රජො සබ්බදා⁴ පමාදුත්ථපතිතො රජො,
අපපමාදෙන විජ්ජාය අබ්බගෙ සලලමත්තනො⁵ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා මාලුඛ්‍යාපුත්තො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා⁶ති.

මාලුඛ්‍යාපුත්තනෙත්ථරගාථා

6. 1. 6

405. පණණ්ඩිසති වස්සාති යතො පබ්බජිතො අහං,
අවජ්ජාසබ්බසාතමත්තමපි චෙතොසන්තිමනජ්ඣගං.
406. අලඛා විතතස්සෙකග්ගං කාමරාගෙන අඤ්ඤො⁵,
බාහා පග්ගස්ස කඤ්ඤො විහාරා උපතික්කමිං.
407. සත්ථං වා අභරිස්සාමි කො අත්ථො ජිවිතෙන මෙ,
කථං හි සික්ඛං පච්චක්ඛං කාලං කුඛෙඨ මාදිසො.
408. තද්දහං බුරමාදාය මඤ්චකමහි උපාපිසිං,
පරිනිතො බුරො අසි ඛමතිං ඡේතතුමත්තනො.
409. තතො මෙ මනසිකාරො සොතිසො උදපථථ,
ආදීතචො පාභුරුහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.
410. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පස්ස ඛමමසුඛමමතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන⁶තති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා සප්පදසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁶ති.

සප්පදසනෙත්ථරගාථා.

1 සතති - PTS 2 යො චෙතං - ට 3 චෙ - PTS

4 පමාදෙ රජො - ට, PTS 5 අඤ්ඤො - සිමු 1, 2

6. 1. 5

399. ප්‍රමාදවංශී: ඇති සත්ත්‍වයාගේ නාශණාව මාලාවාලතාවක් සෙයින් වැඩෙයි. හෙතෙම චතයෙහි එල කැමැති වදුරකු මෙන් හවයෙන් හවයට දිව යෙයි.
400. ලෝකයෙහි විසත්තිකා යයි කියනලද තෙල ලාමක වූ (භවිචාරික) නාශණා, තොමෝ යම් පුද්ගලයකු මැඩලා ද ඔහට යොකයෝ වැසි වට බෙරු තණ (සැවැන්න) සෙයින් වැඩෙයි.
401. ලොවැ යමෙක් ඒකාන්තයෙන් ඉක්මවාලිය නොහැකි තෙල ලාමක නාශණාව මැඩලා ද, ඔහු කෙරෙන් යෝකයෝ පොතුරු-පතින් දියවුණු සෙයින් හිඳිගෙයි.
402. මෙහි යම් පමණ රැස්වූහු ද ඒ තොපට කියමි. තොපට යහපතෙක් මැ වේවා. (තෙවි) සුවදහොට කැමැතියකු බෙරුතණ සෙයින් නාශණාවගේ මුළු සිඳිවු.
403. මාර තෙම තොප නදිශ්‍රෝතස (ගංඉවුරෙහි නැති) හුණ-පදුරක් සෙයින් පුනපුනා නහමක් නසාමා. බුට්ඨවචනය කරවු. (බුද්ධාත්‍යාදක්ෂණාදි) ක්ෂණය තොප නහමක් ඉක්මයා. යම් හෙය-කින් ක්ෂණය ඉක්මවුවාහු නිරැහි උපත්තාහු තොවින්ද එහෙයිති.
404. (රාජාදි අරමුණෙහි සිහිවූලාව යයි කියනලද) ප්‍රමාදය රජසෙති. (රාජාදි) රජස් ප්‍රමාද විසින් වැටුණේ වෙයි. අප්‍රමාදයෙන් (සමාස්-සමාතියෙන්) අතීත්මාතීවිදුයෙන් තමාගේ (සාදයනීශ්‍රිත රාජාදි) ශල්‍යය උදුරන්නේ යි.

මෙසෙයින් අයුමෙත් මාලුඛකාපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

මාලුඛකාපුත්‍ර සඨවිරගාථා යි.

6. 1. 6

405. මම යම් දවසෙක පටන් පැවිදි වීම ද (ඒ මේ) පස්විසි වස මුළුල්-ලෙහි අසුරුසතක් පමණ කාලයකුදු විතතසමාධානයක් නොලත්මි.
406. කාමරාගයෙන් මඛනාලද්දෙමි සිත්හි එකඟබවක් නො ලැබ දෙඅත් (මුදුනෙහි) බැඳගෙන හඬමින් (නිවස්නා) වෙහෙරින් බැහැර කික්මියෙමි.
407. (දිවි හරහට) යහුයක් හෝ හත්තෙමි (සැතියන් පැහැරවියමි.) මාගේ ජීවිතයෙන් කවර අතීතයක් ද, මා වැන්නෙක් කෙසේ හම් ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කෙරෙමින් (හිහි වැ) කපුරිය කරන්නේ ද?
408. එදවසැ (ජීවිතයෙහි කලකිරැණු) මම් කරය ගෙන යහනෙහි හිඳගතිමි. (මා විසින්) තමාගේ ගලනහර සිඳින්නට කරය ගලයෙහි එළවැතබහලද්දේ විය.
409. ඉක්බිති මට යෝනියො මනසිකාරය උපත, ආදිනව පහල වී, තිජේදඤනය (සිත්හි) පිහිටියේ යා.
410. ඉක්බිති (විදගීනාඤනයට අනතුරු වැ) මාගේ සිත් කෙලෙසුන් කෙරෙන් ඡිදිණ. ධර්මයේ සුඛමිත්‍යාව බලව (මා විසින්) ත්‍රිවිදු ලබනලද යා. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලද යි.

මෙසෙයින් අයුමෙත් සප්පදස සඨවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදලහ.

සප්පදස සඨවිරගාථා යි.

6. 1. 7

411. උච්චාති¹ නිසිදි කාතියාන
මා නිදාබහුලො අහු ජාගරස්ස,
මා තං අලසං පමත්තබහවු
කුටෙහෙව ජිනාතු මව්වුරාජා.
412. සයථාපි² මහාසමුද්දවෙහො
එවං ජාතිජරාතිවත්තතෙ තං,
සො කරොති සුද්දිපමත්තනා නිං
ත හි තාණං තව විජ්ජතෙව අඤ්ඤං.
413. සත්ථා හි විජේසි මහාමෙතං
සභිතා ජාතිජරාහසා අතීතං,³
සුබ්බාපරරත්තමපමතෙතා
අනුසුඤ්ඤා දලුතං කරොති යොගං.
414. පුරිමානි පමුඤ්ච බක්ඛිනානි
සභිකාරි බුරමුඤ්චිතිකතභොජ්,
මා බිඛාරතිඤ්ච නිද්දං⁴
අනුසුඤ්ඤාත් කාය කාතියාන.⁵
415. කායාති ජිනාති කාතියාන
යොගතෙබ්බපථෙසු කොපිදෙසි,
පපප්පය අනුත්තරං විසුඤ්ඤං
පරිනිබ්බාහිසි වාරිතාව ජොති.
416. පජේජාතිකරො පරිත්තරංසො
වාතෙන විතමසතෙ ලතාව,
එවමපි තුවං අනාදියංහො
මාරං ඉද්දසගොතා නිඤ්ඤානාති,
සො වෙදසිකාසු විතරාගො
කාලං තඛි ඉධෙව සිතිතුකො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා කාතියාතො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කාතියානඤ්ඤරතාථා.

6. 1. 8

417. සුදෙසිතො වසමුමතා බුද්ධොනාදිවබහවුතා,
සබ්බසංයෝජනාතීතො සබ්බවට්ඨනාසතො.
418. නියසානිකො උත්තරණො තණ්හාමුලවිසොසනො,
විසමුලං ආසාතනං ඡේනා පාපෙති නිබ්බුතිං.
419. අඤ්ඤාණමුලභෙදය කම්මයත්තවිසාටනො,
විඤ්ඤාණං පරිග්ගහෙ ඤ්ඤාණවජ්ජනිපාතිනො.

1 උච්චාති - PTS

2 සෙයථාපි - මජ්ඣ.

3 අතීතං - සිඛු 1, 2

4 මා බිඛාරතිං ව මා නිද්දං - මජ්ඣ., PTS

5 අනුසුඤ්ඤාත් කාතියාන - ට

අනුසුඤ්ඤාත් කාය කාතියාන - PTS.

6. 1. 7

411. කාතියානගෙනි, (සගනගෙන්) නැගී සිටුව, (පලක් බැඳ) හිඳුව, නිදා බහුල නොවුව, ජාගයීභානුසංගයෙහි යෙදෙව, මුලාසී ඇතියනට නැ වූ මාර තෙම අලස වූ තොප වක්කුනායෙන් මෙන් නො දිනාවා.
412. මහාසමුද්‍රයාගේ තරඹනවෙගය යමිගේ ද එසෙයින් මැ ජාතියත් ජරාවත් (කුසිදහාවගෙන් මඩනාලද) තොප මැඩගෙන යයි. ඒ තෙපි තමනට (අභිත්ඵල සංඛ්‍යාත) මනා ප්‍රතිචාර කරව. යම් හෙයකින් අනෙක් පිහිටෙක් තොපට නැත්තේ මැ වෙ ද එසෙයින්.
413. යම් හෙයකින් ගාභ්‍යාත් වහන්ගේ (රාගාදි) සභ්‍යයෙන් ද ජාතිජරාගයින් ද ඉක්මනිය තෙල අයභිමානීය දිනු හේක් ද එසෙයින් (මායාගිගමය පිණිස) පුළුපයවීම යාමගෙහි අප්‍රමාද වැ අනුයෝග කරව. දැඩි වැ යෝග්‍යාවනා කරව.
414. කාතියානගෙනි, පලමු (කාමගුණ) බන්ධනයන් මුදව, සගල සිටුරු දරනුගේ කරගෙන් මුඩු කල හිත් ඇති වැ හික්කාහාර වලදනුගේ ක්‍රීඩාරනීගෙහිත් නිදාගෙහිත් නො යෙදෙව, ධ්‍යාන කරව.
415. කාතියානගෙනි, ධ්‍යාන කරව, (කෙලෙසුන්) දිනව, නිවන්-මගෙහි (බොධපාක්ෂිකධර්මයෙහි) නිපුණ වව, අනුකතර විශුද්ධියට (අභිකුසල) පැමිණ ජලයෙන් ගිනි සෙයින් පිරිනිවෙව.
416. මද වූ ගිනිසිළු ඇති පහන ලතාවක් මෙන් වායුව විසින් විධිංසන කරනුලැබෙයි. එසෙයින් මැ තෙපි උපාදන නො කරනුගේ ඉන්ද්‍රියාට බදු ගොත්‍ර ඇති මරනු විධිංසන කරව. එ තෙපි වෙදනාගෙහි පහ වූ ජන්දරාග ඇති වැ මේ අත්බැවිහි මැ නිව්ගේ පරිනිවෘණකාලය බලව යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් කාතියාන සංවිරගත් වහන්ගේ ගාථා වදාලහ.

කාතියාන සංවිරගාථා යි.

6. 1. 8

417. පලාත් ඇති සුයභිබ්බු වූ බුදුරදුන් විසින් හැම සංයෝජනයත් ඉක්මනිය හැම (කම්, කෙලය, විපාක) වර්ග නයනසුලු (ආයභිමානීය) මොනොවට දෙසනලදි.
418. තෙගයභිභික වූ, (සංසාරමහොසගෙන්) තරවන, කෘෂ්ණාවගේ මුල් විසලවන ආයභිමානීය දුකට මුල් වූ ආසාදන සංඛ්‍යාත කම්කෙලය සිදු නිවනට පමුණුවයි.
419. අභ්‍යුහයාගේ මුල් සිදුනා පිණිස (දෙසනලද) කම් (ආනමභාව) යනුග නසාලන, (කාමභවාදිගෙහි) විශුද්ධයන්ගේ ග්‍රහණය එලබ්ධිවි කල්ගි මානීයන නමැති වජ්‍රය හෙලන-

420. වේදනානං විඤ්ඤපනො¹ උපාදානපමොචනො,
හවං අභිභාරකාසුං ව ඤ්ඤණෙන අනුපසංකො
421. මහාරසො සුගම්භිරො ජරාමච්චුතිවාරණො,
අරියො අට්ඨඛිතිකො මග්ගො දුක්ඛුපසම්මතො සිචො.
422. කම්මං කම්මනාති ඤාතීන විපාකා ව විපාකනො,
පටිච්චුත්තනාගධම්මානං යථා වා ලොකදස්සනො
මහාබෙම්භිතමො සනෙතා පරියොසානහග්ගකො²ති.

ඉතං සුදං අංයසමා මිහජාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තා³ති.

මිහජාලථෙරගාථා.

6. 1. 9

423. ජාතිමදෙන මනෙතාහං භොගඉස්සරියෙන ව,
සණ්ඨානවණ්ණරූපෙන මදමනෙතා අවාරිතං.
424. නාහතනො සම්මං කඤ්චි අතිරෙකං ව මඤ්ඤිතං,
අතිමානහනො ඛාලො පත්ථෙඛො උසස්සිතඤ්ඤිතො.
425. මාතරං පිතරඤ්චාපි අඤ්ඤාපි ගරාසම්මතෙ,
න කඤ්චි අභිවාදෙසිං මානත්ථෙඛො අනාදරො.
426. දිස්වා විනායකං අග්ගං සාරථීනං වරාහතමං,
තපනතම්ච අදිව්චං තික්ඛුසංඝපුරකතිතං.
427. මානං මදං ව ඡබ්බකිං විපසසනෙතන වේතසා,
සිරසා අභිවාදෙසිං සබ්බසත්තානමුත්තමං.
428. අතිමානො ව මමානො පභිනා සුගමුහතා,
අසම්මානො සමුච්ඡිනො සබ්බ මානවිධා හතා⁴ති.

ඉතං සුදං අංයසමා ජෙතෙනා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තා³ති.

ජෙතනාථෙරගාථා.

6. 1. 10

429. යද නචො පබ්බජිතො ජාතියා සත්තවසසිකො,
ඉද්ධියා අභිභොජාන පනනාහිඤං මග්ගිකං.
430. උපජ්ඣායස්ස උදකං අනොතත්තා මහාසරා,
අභරාමි තතො දිස්වා මං සත්ථා එතදබ්බි.
431. සාරිපුත්ත ඉමං පස්ස අංගච්ඡන්තං කුමාරකං,
උදකුම්භකමාදාය අජ්ඣන්තං සුසමාහිතං.

420. වේදනාවන් (දූෂ්ටවශයෙන් ඇති සැව) හඟවන, (කෘමාදි) උපාදානගත්තෙන් (විකතසන්තානග) මුදලන, හවය අභිසාර-කර්මවත් (අගුරුවලක්) සෙසින් මාග්ගිකයෙන් දක්වන-

427. (ශාන්තප්‍රණීත බැවින් හෝ පරිශුද්ධි කාන්තාවයෙන් සාමිකුදුරු සමපතතින් හෝ) මහාරස ඇති ඉතා හැඹුරු වූ, ජරාමරණ වලහන (සහර) දුක් සන්තිද්‍රවන ක්ෂෙම වූ ආයතී අභවාභිගමාගීය (දෙසනලදි.)

422. ප්‍රතිත්‍යසමුත්පත්තධම්මෙන් කෙරෙහි කම්ම 'කම්ම යා' යි දනා විපාක ද විපාක විසින් දනා ඇති සැවයෙන් ඥානාලෝකය දක්වන, (සත්ත්වයන්) මහත් වූ (නිවිණ) ක්ෂෙමගට පමුණුවන (කෙලය දරට සන්තිද්‍රවන හෙයින්) ශාන්ත වූ පයතිවසාන කල්‍යාණ වූ (ආයතී අභවාභිගමාගීය දෙසනලදි.)

මෙහෙයින් ආයුෂමත් මහජාල සම්මිරයන් වහන්සේ ගාථා වදලහ.

මහජාල සම්මිරගාථා යි.

6. 1. 9

423. මම් ජාතිමදයෙහුදු ගොගසමපතතියෙහුදු ථේවග්ගිසමපතතියෙ-හුදු මත් වූයෙම් පැහැසටහන් රැවිනුදු තදන්‍ය මදයෙහුදු මත් වූ හැසුරුණෙමි.

424. තමා හා සම වූ හෝ වැඩිසිව් හෝ කිසිවකු නො යිතිමි. බාල වූයෙම් අතිමානසෙන් නවුයෙම් ඉතා තදමත් ඇතියෙම් නගනලද මානධර් ඇතියෙම්-

425. මව හෝ පියා හෝ 'ගරු කටයුතු යා'යි සමමත වූ අන්‍ය වූ හෝ කිසිවකු තදමත් ඇතියෙම් ආදර රහිත වූයෙම් අතිවාදන නො කෙළෙමි.

426. (වෛතෙය ජනයන්) විනයන කරන අග්‍ර වූ පුරුෂදම්‍යසාරජිත් අතුරෙහි ඉතා උතුම් වූ දිලියෙන හිරු බදු, මහණගණා විසින් පෙරවූ කරනලද ශාක්‍යාන් වහන්සේ දැක-

427. මානගත් මදයන් හැරපියා පහන්සිතින් යුතු වූ හැම සත්තට උතුම් වූ ශාක්‍යාන් වහන්සේ සිරසින් අභිවාදන කෙළෙමි.

428. (මාග්ගේ) සෙය්‍යමානග ද භික්‍ෂමානග ද ප්‍රතිණ වූහ. මොනොවට උපුරාපියනලදහ. අභිමානග මොනොවට සිදුනාලද යා. සියලු මානකොට්ඨාසයෝ තහනලදහ'යි.

මෙසේ පුරොගිතපුත්‍ර ආයුෂමත් ජේනන සම්මිරයන් වහන්සේ ගාථා වදලහ.

ජේනන සම්මිරගාථා යි.

6. 1. 10

429. යම් දවසෙකැ අලුතැ පැවිදි වූයෙම් උපතින් සත්හැවිවිදි වූයෙම් මහත් සැඟි ඇති නාරජත්‍ර ඉදුහයෙන් අභිභවන කොට (මාඛලා)-

430. නුතත් දහතලායෙන් උපාධ්‍යාගත් වහන්සේට දිය ගෙන එම් ද එසඳු හාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දැකා හෙල කරුණ වදලහ:

431. ගාරිපුත්‍රයෙහි, මේ කුමරුදු දියකලය ගෙන සත්යුත් සිතැති වූ එන්නා බලවි.

432. පාසාදිකෙන වතෙතන කලාණ්ණඉරියාපමො,
සාමණේරොත්ථුරාඤ්ඤා ඉඤ්ඤා ව විසාරදො.
433. ආජාතියෙන ආජ්ඣෙඤ්ඤා සාධුතා සාධුතාරිතො,
විනිතො අත්ථුරාඤ්ඤා කතකිවෙච්චන සික්ඛිතො.
434. සො පඤ්චා පරමං සනතිං සච්ඡිකඤ්ඤා අනුප්පතං,
සාමණේරො ස සුමනො මා මං ජඤ්ඤාති ඉච්ඡති'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා සුමනො ථේරො ගාථායො අභාසිතො'ති.

සුමනපථේරගාථා

6. 1. 11

435. වාතරොගාභිනිතො ඤං විහරං කාතනෙ වනෙ,
පවිඤ්ඤාචරෙ පුබ්බෙ කථං භික්ඛු කරිස්සාසි.
436. පිඨිමුඛෙන විපුලෙන ඵරිකාන සමුස්සයං,
ලුබ්භි අභිසංඝොනො විහරිස්සාමි කාතනෙ.
437. ගාචෙතොතා සත්තබ්බොජ්ඣමෙහ ඉඤ්ඤාති බලාති ව,
කාතනොත්ථමසමපනො විහරිස්සං අනාසමො.
438. විපාමුතනං කිලෙසෙති සුඤ්චිතනං අනාවිලං,
අභිණ්ණං පච්චවෙතකතො විහරිස්සං අනාසමො.
439. අජ්ඣාතනං ව බහිද්ධා ව යෙ මෙ විජ්ජංසු ආසවා,
සබ්බෙ අසෙසා උච්ඡින්නා න ව උපපජ්ජරෙ පුත.
440. පඤ්චකකාසා පරිඤ්ඤානා තිට්ඨන්ති ඡිත්තමුලකා,
දුක්ඛකකයො අනුප්පතො නත්ති දාති පුතබ්බමො'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා නාගාතකමුනිථේරො ගාථායො
අභාසිතො'ති.

නාගාතකමුනිථේරගාථා.

6. 1. 12

441. අකෙකාධස්ස කුතො කොඛො දනතස්ස සම්ප්පිනො,
සම්මදඤ්ඤා විමුතතස්ස උපසන්නස්ස තාදිතො.
442. තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඤ්ඤා පටිකුජ්ඣති,
කුඤ්ඤා අපටිකුජ්ඣනො සමායමං ජෙති දුජ්ජයං.
443. උභින්නමත්ථං වරති අත්තනො ව පරස්ස ව,
පරං සඛිකුපිතං ඤාතො යො සතො උපසම්මති.
444. උභින්නං තික්ච්ඡින්නං තං අත්තනො ව පරස්ස ව,
ජනා මඤ්ඤානාති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඡා.

432. ප්‍රසාද එළවන ආචාර වහන්සලක් සපත් ඉරියව් ඇති, අනුරුඤාත්තේ හෙරණ් නෙම සාද්ධියෙහි ද විශාරද වෙයි.
433. පුරුෂශ්‍රෙෂ්ඨ වූ (ආත්මිකිත පරතිත සාධනයෙන්) සාධු වූ, කළ (සිසුමහ) කිසි ඇති අනුරුඤාත්තේ විසින් විනයන කරනලද හික්ම-වනලද (එහෙයින් මැ) පුරුෂශ්‍රෙෂ්ඨ වූ යහපත් කරවනලද-
434. ඒ සුමන සාමණේර පරම ශාක්කියට පාමණ අභිත්ඵලය සාක්ෂාත් කොට 'මා (සමිණාසුචයා'යි අනෙකෙක්) නො දැනිව'යි කැමැති වේ යයි (බුදුහු වදාළහ'යි.)

මෙහෙයින් ආයුෂෙත් සුමන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සුමන ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 11

435. මහණ, දුලිභප්‍රත්‍යය ඇති රුක්‍ෂ වූ මහවෙහෙහි වසන තෝ වාතරොයයෙන් අවසනාවියට පමුණුවනලද්දෙහි කෙසේ වාස කරන්නෙහි ද?
436. මහත් වූ ප්‍රීතිසුඛයෙන් ගරිරය පතුරුවාගෙන ප්‍රත්‍යය රුක්‍ෂය පවා මැඩලමින් වනයෙහි වාස කරන්නෙමි.
437. සප්තබොධ්‍යවිනයන් ද (ග්‍රභාදි) පඤ්චාදියයන් ද (ග්‍රභාදි) පඤ්චබලවීමෙන් ද වඛමින් ධ්‍යානසුක්‍ෂමතාව සංඛ්‍යාත අරුපධ්‍යාන සමපන්න වූයෙමි ආසුච රහිත වැ වාස කරන්නෙමි.
438. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු නො කැලැබුණු අභිවිතතය එක්වත් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කෙරෙමින් ආසුච රහිත වැ වාස කරන්නෙමි.
439. මාගේ අධ්‍යානම වූත් බාහ්‍ය වූත් යම් ආසුච කෙනෙක් විද්‍යමාන වූහ ද එ හැම ශෙෂ රහිත වැ සිදුනාලද්දහු යළි නුපදනාහ.
440. පඤ්චසංකයෝ පිරිසිදු දත්තාලද්දහු සිදුනාලද මුල් ඇති වැ සිටිති. දුඛකෂයට පාමණියෙමි. මින් මතු පුනභිවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ ආයුෂෙත් නගාතකමුති ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

නගාතකමුති ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 12

441. ක්‍රෝධ රහිත වූ (රහත් මගින් ඉදුරන් දමනය කිරීමෙන්) දුන්න වූ සම වූ දිවිපාවාතුම් ඇති මැනවින් දහසතු දහම් දහා (ආසුචයෙන්) විමුක්ත වූ උපශාන්ත වූ (ඉටු අතිටු අරමුණෙහි නො සැලෙන) තාදී භුණ් ඇතියාහට ක්‍රෝධයෙක් කොසින් ද?
442. යමෙක් තමා කෙරෙහි කිපියහුට පෙරලා කිපේ ද එයින් ඔහට මැ ඉතා අයහපතෙක් වෙයි. කිපියහුට පෙරලා නො කිපෙන්නේ දුර්ග (කෙලහ) සංක්‍රාම දිනයි.
443. යමෙක් මෙරමා කිපියා දහා සිහි ඇති වැ (උපෙක්‍ෂායෙන්) ඉවසා ද හෙතෙම තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙදෙනාට හිතයක් කරයි.
444. යම් කෙනෙක් (අයඹී ආචාර) ධර්මයෙහි නො නිපුණ වෙත් ද ඒ බාලජනයෝ තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙදෙනාට (ක්‍රෝධවිශාසි හරහට) පිළියම් කරන එ පුද්ගල 'බාලයෙකැ'යි හඟිති.

445. උපපජ්ජෙ තෙ¹ සචෙ කොඨො ආවජ්ජ කකචුපමං,
උපපජ්ජෙ චෙ රසෙ තණ්හා සුත්තමංසුපමං සරං.

446. සචෙ ධාවතී විතතං තෙ කාමෙසු ච සචෙසු ච,
බ්ථං නිගගණ්හ සතියා කිට්ඨංදං විය දුපපසු² නති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා බ්‍රහ්මදන්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා³ ති.

බ්‍රහ්මදන්තපෙඨරගාථා.

6. 1. 13

447. ජ්ඣනමතිවසාති විච්චං නාතිවසාති,
තසමා ජ්ඣනං විචරෙථ එවං තං නාතිවසාති.

448. මච්චුනාබ්‍යාහතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො,
තණ්හාසලලෙන ඔතිණ්ණො ඉච්ඡාධුපාසිතො³ යද.

449. මච්චුනාබ්‍යාහතො ලොකො පරික්ඛිතො ජරාය ච,
හඤ්ඤාති නිච්චමතතාණො³ පතතදණ්ඩො³ ච තකකරො.

450. ආගච්ජනනගතිබ්‍යාච මච්චු ව්‍යාථි ජරා තයො,
පච්චුග්ගනතුං බලං නජී ජලො නජී පලාසිතුං.

451. අමොසං දිව්‍යං කසිරා අපෙපන බහුකෙන වා
යං යං විජ්ඣතං⁴ රතතීං තද්දනං තසා ජිවිතං.

452. වරතො තිට්ඨතො වා පි ආසීතසගනසා වා,
උපෙති වරිමා රතති න තෙ කාලො පමජ්ජතු³ නති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සිරිමන්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා³ ති.

සිරිමන්දපෙඨරගාථා.

1. උපපජ්ජෙ - සිමු 1, 2 සහ, PTS 2. ඉච්ඡාධුපාසිතො - සිමු 1, 2.

3. නිච්චමතතාණො - සිමු 1, 2. 4. විජ්ඣතං - සිමු 1, 2. විහරතෙ - ට

445. ඉදින් (කමටහන්හි යෙදෙන තොපට) ක්‍රෝධය උපදී නම් (බුදුන් වදාළ) කකචුපම අවවාද මෙතෙහි කරව. ඉදින් රඝයෙහි තෘෂ්ණා උපදී නම් පුත්‍රමාංශොපමාව සිහි කරව

446. ඉදින් තොපගේ සිත පස්කම් ගුණයෙහි ද (කාමාදි) හවයෙහි ද දිවේ නම් (එසඳ) වහා සිහියෙන් ගොයම් කත නපුරු ගොනකු සෙයින් නිගනුව'යි.

මෙතෙසින් ආයුමෙත් බ්‍රහ්මදත්ත සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

බ්‍රහ්මදත්ත සංවිරගාථා යි.

6. 1. 13

447. (ආපතති අනාරොචන විසින්) ප්‍රතිච්ඡන්තා වූයේ අතියයින් (ආපතති - කෙලය) වෂ්ඨි කෙරෙයි (තෙමාලයි). විවාත වූයේ නො වයි. එහෙයින් ප්‍රතිච්ඡන්තා විවාත කරන්නේ යැ. මෙයේ ඒ ප්‍රතිච්ඡන්තා (අච්චාත්චායි - කෙලෙස්චායි) නො වයි.

448. හාම කල්හි සත්ත්වලෝකය මරහු විසින් පහරනලද්දේ යැ. ජරාව විසින් පිරිවරනලද්දේ යැ. තෘෂ්ණාශල්‍ය විසින් බැහැගත්තා ලද්දේ යැ. (අරමුණු පතන) ඊස්සාව විසින් තවනලද්දේ යි.

449. සත්ත්වලෝකය මරහු විසින් පහරනලද්දේ යැ. ජරාව විසින් පිරිකෙව් ද කරනලද්දේ යැ. පාමිණි දඬුවම් ඇති තොරතු සෙයින් අසරණ වෑ නිරතුරු පෙළෙයි.

450. මරණ යැ ව්‍යාධි යැ ජරා යැ යන තිදෙන ගිනිකළු සෙයින් එහි. ප්‍රතිමලා ටි පෙරට යන්නට බලයෙක් නැත. (පිටුපා) පලායන්නට ජවයෙක් නැති

451. මදින් හෝ බෙහෙවින් හෝ (කරනලද විදෘෂ්ඨා, මනසිකාර-යෙන්) දවස නො සිත් කරන්නේ යැ. යම් යම් රාත්‍රියක් ඉක්මවා ද එයින් ඔහුගේ ජීවිතය උභය වෙයි.

452. යන්නාහට වේවයි සිටුහාහට වේවයි හිඳුහාහට වේවයි යයනය කරන්නාහට වේවයි පශ්චිමරාත්‍රිය එළැඹෙයි. තොපට පමාවන්නට මේ කල් නො වේ යයි.

මෙතෙසින් ආයුමෙත් සිරිමන්ද සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සිරිමන්ද සංවිරගාථා යි.

6. 1. 14

453. දිපාදකොඨං අසුචි දුග්ගතො පරිහිරති,
නානාකුණපපරිපුරො විසුචනොතා තතො තතො.
454. මිභං නිලීනං කුටෙන ඛද්‍රිසෙතෙව අච්චුජං,
වාතරං විග ලෙපෙන බාධිතො පුට්ඨනං.
455. රූපා සද්ද රසා ගන්ධා ථොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
පඤ්චකාමගුණා එතෙ ඉඤ්චරූපසම් දිසුරො.
456. යෙ එතා උපසෙවනති රතනවිතතා පුට්ඨජනා,
විබේදනති කට්ඨං සොරං ආවිතනති පුතඬුචං.
457. යො වෙතා¹ පරිවජෙජ්ජති සප්පසෙස්ව පදා සිරො,
සො'ම් විසතතිකං ලොකෙ සතො සමිච්චතති.
458. කාමෙසවාදිහවං දිසවා තෙතනිමම දට්ඨු ඛෙමතො,
නිසුචො සබ්බකාමෙහි පතොතො මෙ ආසවිකඬුයො'ති.

ඉතං සුදං ආගයමා සබ්බකාමී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

සබ්බකාමිකෙථරගාඨා.

ගසුඤ්ජනං:

උරුචෙලකස්සපො ච ථෙරො තෙතිවජ්ජකාරි ච
මහානාගො ච කුලො ච මාලුඛෙකා² සප්පදසකො,
කාතිසාතො මිගජාලො ජෙතො සුමනසවගො,
නානාකුණි බ්‍රහ්මදතො සිරිමසො³ සබ්බකාමී ච⁴
ගාථායො චතුරාසීති ථෙරො වෙත චතුරුසා'ති.

ජකකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 යො වෙතො - ප, PTS, යො වෙතං - සිමු.1, 2. 2 මාලුකො - සිමු 1.
3 සිරිමසො - සිමු 1 4 සබ්බකාමිකො - PTS

6. 1. 14

453. දෙපා ඇති මේ කය නොයෙක් කුණපයෙන් පිරුණේ ඒ ඒ ආරයෙන් අසුචි වැහිරෙනුයේ අගුඛ වූයේ දුගඳ වූයේ (මල්ගඳ-විලෙවුන් ආදියෙන් සකසා) පරිහරණ කරනුලැබේ.
454. (දැල් මලපුඩු ආදී) කුටොපක්‍රමයෙන් සැහවුණු මුවකු හෙයින් බිලියෙන් මසකු හෙයින් වදුරුමලයෙන් වදුරකු හෙයින් (පස්කම්මු) පාඨශ්ජනයා පෙළුති.
455. මහරම් රූපයා ශබ්දයා රසයා ගන්ධයා ස්ප්‍රෂට්ව්‍යයා යන කෙල පස්කම්මුණයෝ සත්‍රිරූපයෙහි දක්නාලැබෙත්.
456. රාගයෙන් ඇලුණු සිත් ඇති යම් පාඨශ්ජන කෙනෙක් හෙල සත්‍රින් හෙවන කෙරෙත් ද, ඔහු සොර වූ (සංසාර සබ්බසාන) සුසානය වබිති. පුනර්භවය රැස් කෙරෙති.
457. සමෙක් තුලුත් (සත්‍රින්) පාදයෙන් සපිහිසියක් මෙන් දුරු කෙරේ ද හෙතෙම ලොචා මෙ විසතතිකා සබ්බසාන භාෂණාව සිහි ඇති වූ ඉක්මවයි.
458. කාමයෙහි ආදිනව දැකූ හෙතෙමුත්‍රාය නිසීය වශයෙන් දැකූ සියලු (ත්‍රෙහුමක) කාමයෙන් නික්මගියෙමි. මා විසින් ආසුචිකාය (භිජාණය) ලබනලද්දේ යි.

මෙහෙයින් ආසුමත් සබ්බකාමී සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාලහ.

සබ්බකාමී සථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

උරුමෙලකායාප සථවිර යැ, තෙතිව්වකාරී සථවිර යැ, මහානාග සථවිර යැ, කුලල සථවිර යැ, මාලුභික්‍ෂ සථවිර යැ, සප්පදාසක සථවිර යැ, කාතිසාන සථවිර යැ, මිගජාල සථවිර යැ, ජේත්ත සථවිර යැ, සුමින සථවිර යැ, නභානමුභී සථවිර යැ, බ්‍රහ්මදත්ත සථවිර යැ, සිරිමන්ද සථවිර යැ, සබ්බකාමී සථවිර යැ යි මෙහි තෙරහු වූයේ දෙනෙකි, ගාථා සුවාසුයෙකි.

ජිකකනිපාතය නිමි.

7. සත්තකනිපාතො

7. 1. 1

459. අලභිකතා සුවසතා මාලහාරී¹ විභුසිතා,
අලභනකකතාපාද පාදකාරයා වෙසිකා.
460. පාදකා ඔරුහිකාන පුරතො පඤ්ඤිකතා,
සා මං සණ්ඨතන මුද්දතා මිහිතපුබ්බං අභාසථ.
461. යුවාසි කිං පබ්බජිතො කිට්ඨාහි මම සාසනෙ,
භුඤ්ඤ මානුසකෙ කාමෙ අභං විතතං දදාමි නෙ.
462. සච්චං තෙ පටිජානාමි අහිං වා තෙ හරාමිකං,
ගදා ජිණ්ණං හවිසාම උභො දණ්ඩපරායනා,
උභො පි පබ්බජිසාම උභයස්ථ කට්ඨකො.
463. තං ච දිසවාන සාවනහිං වෙසිකං පඤ්ඤිකතං,
අලභිකතං සුවසතං මච්චුපාසං ච ඔව්ඪිතං.
464. තතො මෙ මතසිකාරො යොතිසො උදපජ්ජති,
ආදිනවො පාතුරුනු නිබ්බිදා සමතිට්ඨති.
465. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පසා ධම්මසුඛමමං,
කිසො විජ්ජා අනුපපන්නා කතං බුද්ධියා සාසන'නහි.

ඉදං සුදං අංගසමා සුඤ්ජනමුද්දො පෙරො ගාථායො
අභාසිතො'ති.

සුඤ්ජනමුද්දොපෙරමාදාං.

7. 1. 2

466. පරෙ අමබාටකාරාමෙ චිතසණ්ඩමහි හද්දියො,
සමුලං තණ්හමබ්බුසාන තස්ථ හද්දො කිසායති²
467. රමනෙතකෙ මුනිභෙගහි³ විණාහි පණ්වෙහි ච,
අභං ච රුකබ්බුලයමිං රතො බුද්ධියා සාසනෙ.
468. බුද්ධො වෙ⁴ මෙ වරං දජ්ජා සො ච ලබ්භෙඨ මෙ වරො,
ගණ්ණහං සබ්බලොකස්ස නිව්චං කායගතං සතිං.
469. යෙ මං රුපෙන සාමිංසු යෙ ච සොසෙන අනිගු,
ජඤ්ජරාගචසුපෙතා න මං ජානාහි තෙ ජනා.

1. මාලහාරී - සිමු මාලහාරී - මජ්ඣ., PTS 2. හද්දෙසිකායායති - සිමු 1

හද්දෙසිකායායති - සිමු 2 3 මුද්දෙහිතති - සිමු 1, 2

4 ව - සිමු 1, 2, 3, PTS.

7. සත්තකනිපාතය

7. 1. 1

459. (හත්තාභරණ පාදභරණයෙන්) අලභිකාත වූ (හදනාලද) සුඤ්ජර වසත්‍ර ඇති, (පාලාදි) මල්දම් ඇති, (මල්හදවිලෙටුනින්) සැරසුණු ලාරසින් රැඳු පාසුවල ඇති වෙසඟනක් රත්මිරවැඩි පයලා සිටියා යැ.
460. භි තොමෝ වහන්සඟල මුදු ඉදිරියෙහි ඇදිලි බැඳ සිටියා මුදු මොළොක් මිහිරි තෙපුල් පෙරවූ කොට තෙල වදන් කීවා යැ:
461. “පාවිදි වූ තෙපි යොවන වටු, මාගේ වචනයෙහි සිටුව, මිනිස්කම්-සුව වලඳව, තොපට මම සම්පත් දෙමි.
462. තොපට සත්‍යය පිළින කෙරෙමි. (සපථ විඤ්ඤ) මම තොපට ගිනි හෝ ගෙනෙමි. යම් දවසෙකද අපි දෙදෙන මහලු වැ දණ්ඩ-පරායන වමෝද, (එකල්හි) දෙදෙන මැ පාවිදි වීමහ. ඒ දෙලොවැ දිනීමෙක් වෙයි” කියා යි.
463. අලභිකාත වූ හදනාලද සුඤ්ජරවසත්‍ර ඇති දමනලද මලපුඬුවක් වැනි වූ ඇදිලි බැඳ අයදනා ඒ වෙසඟන දැකැ-
464. එහෙයින් මට යෝනිසොමනසිකාර උපන, ආදිනව පහල විය. තිඤ්ඤනය (මාගේ හෘදයෙහි) පිහිටියේ යි.
465. ඉක්බිති මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) විමුක්ත විය. ධර්මයාගේ සුධර්මාව බලව. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද යැ. බුදු-සසුන් කරනලද යි”

මෙසේ ආයුෂමත් සුඤ්ජරසමුද්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාලහ.

සුඤ්ජරසමුද්ද ස්ථවිරගාථා යි.

7. 1. 2

466. හඳුය තෙම ශ්‍රේෂ්ඨ වූ අමුඛාටක අරමිහි වනලාභාබෙහි අවිද්‍යාව සහිත තාමණාව උපුරා සුඤ්ජර වූයේ එහි ධ්‍යාන කෙරෙයි.
467. ඇතැම් කෙනෙක් මිහිකුබෙරයෙන් විණයෙන් පණාබෙරයෙන් රමණය කෙරෙති. මම වූකලි බුදුසසුන්හි ඇලුණෙමි රුක්මුල්හි සිත් අලවා වෙසෙමි.
468. ඉදින් බුදුරජාණන් වහන්සේ මට වරයක් දෙනසේක් නම් ඒ වරයන් (මහදෙළ සෙයින්) මා විසින් ලබනලද්දේ වී නම් මම මුළුලොවට නිති කායගතාසනි ගාවනාව ගනිමි.
469. යම් කෙනෙක් (ලකුණක) රූප ගෙතුයෙන් මට අවමන් කළාහු ද යම් කෙනෙකුත් මවුරකර ගෙතුයෙන් අනුගත වූවාහු (බුහුමන් කළාහු) ද ඡන්දරාග වශයට පමිණි ඒ (ද්විවිධ) ජනයෝ මා තො දනිති.

470. අජකිත්තං ච න ජානාති බ්ගිඤ්ඤා ච න පසස්සති,
සමන්තාචරණො බාලො හ වෙ සොසෙන වුය්නති.
471. අජකිත්තං ච න ජානාති බ්ගිඤ්ඤා ච විපසස්සති,
බ්ගිඤ්ඤා ඵලදස්සාචි සො'පි සොසෙන වුය්නති.
472. අජකිත්තං ච පජානාති බ්ගිඤ්ඤා ච විපසස්සති,
අනාචරණදස්සාචි න සො සොසෙන වුය්නති'ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමා ලභුණ්ඩකහද්දියො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

ලභුණ්ඩකහද්දියථෙරගාථා.

7. 1. 3

473. එකපුතො අහං අයං පියො මාතු පියො පිතු.
බහුති චතවරියති ලද්ධො අයාචනාති ච.
474. තෙ ච මං අනුකම්පාය අත්තකාමා භිතෙසිනො,
උභො පිතා ච මාතා ච බුද්ධස්ස උපනාමසුං.
475. කිච්ඡා ලද්ධො අයං පුතො: සුබුමාලො සුබෙධිනො,
ඉමං දදාමි තෙ නාථ ජිනස්ස පරිවාරකං.¹
476. සත්ථා ච මං පටිග්ගස්ස අනඤ්ඤං එතදමුචි,
පබ්බාජෙති ඉමං බ්ච්චං ගෙග්ගතාජාතියො අයං.
477. පබ්බාජෙත්වාන මං සත්ථා විහාරං පාවිසී ජිනො,
අනොග්ගතස්මිං සුරියස්මිං තතො විතතං විමුච්චි මෙ.
478. තතො සත්ථා නිරංකත්වා පටිසල්ලානවුට්ඨිනො,
එහි හද්දා'ති මං අහ සා මෙ අසුපසමපදා.
479. ජාතියා සත්තචස්සෙන ලද්ධා මෙ උපසම්පදා,
තියො විජ්ජා අනුප්පත්තා අගො ඛම්මසුඛම්මතා'ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමා හද්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

හද්දොථෙරගාථා.

470. ඇතුලතත් නො දකිති, පිටතත් නො දකිති. බාල තෙම හාත් පසින් ආවරණ ඇතියේ යා හේ එකත්තෙන් සෝමයෙන් අදනා-ලැබේ.

471. යමෙක් ඇතුලත නො දකී ද එතෙකුළුවත් පිටත (ශ්‍රැතියෙන් හෝ ආකල්ප සාලාකීමෙන්) දකී ද පිටත එල පමණක් දක්නා හෙ ද සෝමයෙන් අදනාලැබේ.

472. යමෙක් ඇතුලතත් (අශෝකසෂිලාදිගුණ) දකී ද පිටතත් (ආකල්පසම්පන්නාදිගුණ) දකී ද ආවරණ රහිත වා දක්නා එ ආකෘති පුද්ගල තෙම සෝමයෙන් නො අදනාලැබේ යයි.

මෙසේ ආයුෂමත් ලකුණකහද්දීය සංවිරයන් වහන්සේ ගාමා වදාලහ.

ලකුණකහද්දීය සංවිරගාමා යි.

7. 1. 3

473. මම බොහෝ ව්‍යවහාරිකයන්ගෙන් ද ආකාමනාවන්ගෙන් ද ලබනලද මවුහට ප්‍රිය වූ පියාහට ප්‍රිය වූ එක් මා පුත්‍රයා වීම.

474. එ මවුත් පියාත් දෙදෙන මට වැඩ කැමැත්තාහු හිත කැමැත්තාහු අනුකම්පා පිණිස මා බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්පයට පැමිණවූහ.

475. “සාමානි, මෙ පුත්‍ර තෙම දුකසේ ලබනලද්දේ යා, සිසුමැලි යා, සුවසේ වඩනලද්දේ යා, මොහු අතැවැසි සොට ඒන වූ කුඩ වහන්සේට දෙමහ”යි.

476. ශායායාත් වහන්සේත් මා පිළිගෙන අතද තෙරණුවන්ට තෙල කරුණ වදාලහ: “මොහු වහා පැවිදි කරව, මෙ දරු ශ්‍රෙණු පුරුෂ-යෙක් වන්නේ යා” යි.

477. ශායායාත් වහන්සේ මා පැවිදි කරවා විහාරයට වැඩ වදාලහ. හිරු අභයයට නො යන තෙක් මා ඒ වදානාරම්භයෙන් නො බෝ වෙලායෙහි මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) විමුක්ත විය.

478. එක්කිසි ශායායාත් වහන්සේ සමවත් එලසමවත් හැරපියා පිළිසලනින් නැගීසිටි සේක් ‘එව හදුයෙකි’යි මට වදාලහ. ඒ මාගේ උපසම්පද වී.

479. උපතින් සත්හැවිවිදි වූ මා වසින් උපසම්පත් ලබනලද යා, ත්‍රිවිදු ලබනලද යා. ධම්මාගේ සුධම්මාව ආශාමි යා” යි.

මෙසෙසින් ආයුෂමත් හදු සංවිරයන් වහන්සේ ගාමා වදාලහ.

හදු සංවිරගාමා යි.

7. 1. 4

480. දිස්වා පාසාදර්ශයායං විඛිකමනනං නරුකතමං,
කථං නං උපසඞ්කමම චන්දිසං පුරිසුතතමං.
481. එකංසං විවරං කථා සංභරිතාන පාණ්දො,¹
අභුච්ඛිකමිසං විරජං සබ්බසත්තානමුතතමං.
482. තභො පඤ්ඤා අපුච්ඡි මං පඤ්ඤානං කොවිදො විදු,
අච්ඡමිචි ච අභිතො ච ව්‍යාකාසිං සජ්ජිතො අහං.
483. විස්සජ්ජිකෙසු පඤ්ඤාසු අනුමොදි තථාගතො,
භික්ඛුසඛිකං විලොකෙතා ඉමමිත්ථං අභාසථ.
484. ලාභා අභිභානමගධානං යෙතායං පරිභුඤ්ජති,
විවරං පිණ්ඩපාතං ච පච්චයං සත්තාසනං,
පච්චුට්ඨානං ච සාමිවිං තෙසං ලාභාති වාමුචි.²
485. අජ්ජතග්ගෙ මං සොපාක දස්සනාසුපසඞ්කම,³
එසා චෙව තෙ සොපාක හවතු උපසම්පදා.
486. ජාතියා සත්තවිසේසාහං ලභාන උපසම්පදා,
ධාරෙමි අනතිමං දෙහං අහො ධම්මසුඛම්මතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආගස්මා සොපාකො ථෙරො ගාරායො අභාසිත්ථා'ති.

සොපාකධෙවරගාරා.

7. 1. 5

487. සරෙ හතේති හඤ්ජිතා කතාන කුච්ඡමච්ඡිසං,
තෙන මෙ සරහභේගාති නාමං සමුච්ඡිතා අහු.
488. න මග්ගං කප්පතෙ අජ්ජ සරෙ හතේති හඤ්ජිතුං,
සික්ඛාපදා නො පඤ්ඤානා ගොතමෙන යසස්සිනා.
489. සකලං සමත්තං රොගං සරහභේගා නාග්ගසං⁴ පුබ්බෙ,
සො'ගං රොගො දිට්ඨො චචනකරෙනාතිදෙවස්ස.
490. යෙනෙව මග්ගෙන ගතො විපස්සි
යෙනෙව මග්ගෙන සිව්ච්චි වෙස්සගු,
කකුසන්ධිකොණ්ඨමනා ච කස්සපො
තෙනඤ්ජිතෙන අගමාසි ගොතමො.

1. පඤ්ඤා - PTS 2. චමුචි - සිමු 1, 2 3. දස්සනාසුපසඞ්කම - සිමු 1, 2
දස්සනාසොපසඞ්කම - PTS 4. නාග්ගසං - සිමු 1.

7. 1. 4

480. ගඬකුට්ඨිඤ්ඤායෙහි සක්මන් කරන පුරුෂොත්තමයන් වහන්සේ දැකූ එහි උන් වහන්සේ කරා එළැඹූ පුරුෂොත්තමයන් වහන්සේ වැන්දෙමි.

481. සිවුර එකස් කොට පෙරෙවූ දෙ අත් එක් කොට (ඇඳිලිබැඳ-ගෙන) හැම සන්නට උතුම් වූ විගතරජස් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුව සක්මන් කෙළෙමි.

482. ඉක්බිති ප්‍රන්නයෙහි නිපුණ වූ සථිකයන් වහන්සේ මාගෙන් කුමාරක ප්‍රන්නයන් විවාලයේක. මම නො නැතිගත්තෙමි ද නො බිය වූයෙමි ද ශාක්‍යයන් වහන්සේට ප්‍රගතව්‍යාකරණ (විසඳුන්) කෙළෙමි.

483. පැහ විසදූ කල්හි තථාගතයන් වහන්සේ අනුමෝදන් වූහ. ගිණුකම්බයා බලා මේ කරුණ වදාළහ:

484. “මේ සෝපාක යම් කෙනකුත්ගේ සිවුරු පිබු වූ කිලන්පස සෙනසුන් වළඳ නම් ඒ අතුමගබ දනවු වැසියනට ලාභයෙකි. දැකූ හුනස්ගෙන් නැගිසිටිනු ද සාම්පිකම් ද ඔවුනට ලාභයෙකැ”යි වදාළහ.

485. සෝපාකයෙහි, අද පටන් දක්නා පිණිස මා කරා එළැඹෙව්. සෝපාකයෙහි, තෙල ප්‍රන්නව්‍යාකරණය මා තොපගේ උපසම්පද වේවා”යි.

486. මම උපතින් සත්භාවිට්ඨි වූයෙමි උපසම්පත් ලැබූගෙන අනන්ත භර්ජ ධරමි. ධම්මයාගේ සුඛමිතාව ආශ්වාසී නිශා යා’යි.

මෙතෙසින් ආයුෂමන් සෝපාක සථිවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සෝපාක සථිවිරගාථා යි.

7. 1. 5

487. (මම) හිතණ අතින් බිඳගෙන පන්සලක් කොටගෙන වාස කෙළෙමි. එයින් මට ‘සරහබ්බ’ යයි නමෙක් සම්මුතියෙන් විය.

488. අද මට හිතණ අතින් බිඳිනට නො කැප වෙයි. යසස්ථි වූ ගොසුම්ගොචුවන් පිසින් අපට සිබපද පනවනලදි.

489. සරහබ්බ වූ මම (ශාක්‍යයන් වහන්සේගේ අවවාදලාභයට) පෙර සියලු (උපාදාසකකම් සම්බන්ධ) රෝගය තිරවගෙන කොට නුදුටිමි. දේවානිදේව බුදුන්ගේ චරිතය කරන මා පිසින් ඒ රෝගය දක්නාලද්දේ යා.

490. යම් මා මනෙකින් විපසයි බුදුහු වැසිසේක් නම් යම් මා මනෙකින් සිසි බුදුහු ද වෙසාහු බුදුහු ද කතුයද බුදුහු ද කොණාගමන බුදුහු ද කාශ්‍යප බුදුහු ද වැසි සේක් නම් එමගින් ගෞතම බුදුහු වැසිසේක්.

491. ဝိသုဒ္ဓိသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊
 ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊
 492. ဝိသုဒ္ဓိသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊
 ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊
 493. သဘာဝသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊
 ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊
 အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊

ဤသို့ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊
 အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊

သဘာဝသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊

သဘာဝသုဒ္ဓိ၊

ဤသို့ ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊
 ဝေဒနာသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊
 သဘာဝသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊

သဘာဝသုဒ္ဓိ၊ အာသဝသုဒ္ဓိ၊ သဘာဝသုဒ္ဓိ၊

491. දුරු කළ තෘණො ඇති උපාදාන රහිත වූ නිවහෙහි පිහිටි (විපයාදි ආදී) සත් වුදු කෙහෙකි. (භවලොවුතුරු) දහමින් උපත් තාදීගුණ ඇති උත් වහන්සේ විසින් මෙ දහම දෙසනලදි:

492. (උපාදානසකකිපඤ්චක සංඛ්‍යාත) දුඛ යා (දුකට කරුණු වූ තෘණො සංඛ්‍යාත) සමුදය යා (දුඛනිරෝධයට උපාය වූ ආර්‍ය්-මාභී යා (අධිගත) යම් නිරෝධයෙකි සසරා අනන්ත වූ දුක නවති ද ඒ දුඛසංය වූ නිරෝධ යා යන සතර ආර්‍ය්සත්‍යයෝ සත්‍යයනට අනුකම්පා පිණිස දෙසනලදහ.

493. මේ (පඤ්චකකි) කායයාගේ හේදයෙනුදු ජීවිතෙත්‍රියයාගේ සංය වීමෙනුදු මතු අන්‍ය පුනභීවයෙක් නැත. හැම තැන්හි (කෙලෙසුන්ගෙන් ද හවයෙන් ද, මොනොවට මිදුණෙමි'යි

මෙසෙසින් ආයුමෙන් සරහඬන සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාලහ.

සරහඬන සංවිරගාථා යි.

උද්‍යානය:

සුඤ්ජරසමුද්ද සංවිර යා, ලකුණටකහද්දිය සංවිර යා, හද්ද සංවිර යා, සෝපාක සංවිර යා, මහර්මි සරහඬන සංවිර යා යි සත්තකනිපාතයෙහි තෙරහු පත් දෙනෙකි. ගාථා පත්තියෙකි.

සත්තකනිපාතය නිමි.

8. අට්ඨකනිපාතො.

8. 1. 1

494. කම්මං ඛුද්ධං න කාරණෙ
පරිච්ඡේදයා ජනං න උය්‍යමේ,
තො උය්‍යමෙකා රසානුගිඤ්ඤා
අත්ථං විඤ්ඤාති යො සුඛාභිච්ඡායො.
495. පඤ්ඤා'ති හි නං අවේදයං¹
යායං චක්ඛනපුර්ණා කුලෙසු,
සුබ්බමං සලලං දුරාඛබ්බං
සකකාරො කාපුරිසෙන දුජ්ජනො.
496. න පරස්සපතිධායක කම්මං මච්චස්ස පාසකං,
අත්තනා නං හ සෙවෙතාස කම්මබ්බුති මාතිසා.
497. න පරෙ චචනා වොරො න පරෙ චචනා මුත්ති,
අත්තා ච නං² යථා වෙතති³ දෙවා'පි නං තථා විදුං.⁴
498. පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තතො සම්මන්ති මෙධගා.
499. ජීවතෙ වා'පි සප්පකොසො අපි විතතපරික්ඛයො,⁵
පඤ්ඤාය ච අලාභෙන විතතවා'පි න ජීවති.
500. සබ්බං සුඤ්ඤාති සොතෙන සබ්බං පසායති චක්ඛුතා,
න ච දිට්ඨං සුතං ධිරො සබ්බං උජ්ඣිතුමරහති.
501. චක්ඛුමාස්ස⁶ යථා අනෙකා සොතවා ඛිඛිරො යථා,
පඤ්ඤායාස්ස යථා මුගො ඛලවා දුබ්බලොරිච්ච,
අථ අනෙකා සමුපපතොත සයෙථ මත්තාගික'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආගස්මා මහාකම්මායනො පෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

මහාභවමංගනපන්ථං.

1 පවේදයං - සිමු 1, 2 2 අත්තාතං - ට, PTS 3 යථා වෙති - PTS

4 විදු - PTS 5 විතතපරික්ඛයො - සිමු 1 විතතපරික්ඛයො - සිමු 2, PTS

6 චක්ඛුමාස්ස - සිමු 1, 2, ට, PTS.

8. අට්ඨකතිපාතය.

8. 1. 1

494. බොහෝ වූ නවහම් නො කරවන්නේ යැ. (ගණකඛණ්ඩකායෙන් වෙන් වීම් විසින්) ජනයා හරහේ යැ. (සිටුපස පිණිස) උත්සාහ නො කරන්නේ යැ. ප්‍රත්‍යයෙහි උත්සුක වූ රජයෙහි හිස් වූ එ මහණ සුව එළවන යම් අභියෝග වේ නම් ඒ අභියෝග හරහේ යැ.
495. කුලයෙහි යම් මේ වැළඹ පිළුම් වේ ද එය පච්ඡයෙක් මැ යයි ද උග්‍රඵලාලිය නොහෙන සිසුම් හුලෙකැයි ද (අයාධියෝ) දත්ත. සත්කාරය කාපුරුෂයා විසින් නො හළ හැක්ක.
496. මෙරමා ලවා පච්ඡම නො කරවන්නේ යැ. තෙමේ ඒ පච්ඡම නො සෙටුනේ යැ. යම් හෙයෙකින් සත්තයෝ කමීය බන්ධු කොට ඇත්තාහු ද එහෙයිනි.
497. මෙරමා බසින් සොරෙක් නො වෙයි, මෙරමා බසින් මුනිවරයෙක් ද නො වෙයි. තෙමේ යම්සේ ඔහු දැනී නම් දෙවියෝ ද ඔහු එසේ දැනී.
498. බාල වූ අන්‍යයෝ “අපි මෙලොවා මැරෙමිහ”යි නො දනිති. එහි ලා යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් (‘අපි මැරෙමිහ’) දනිත් ද, ඒ හේතුයෙන් පරතිංසාවෝ සන්තිදෙත්.
499. සප්‍රාඥ තෙම වනයෙන් පිරිහුණේ නමුදු ජීවත් වේ මැ යි. එතෙකුදු වත් ප්‍රඥව නො ලැබීමෙන් වනය ඇත්තේ නමුදු ජීවත් නො වේ.
500. කතින් සියල්ල අසයි, ඇසින් සියල්ල දකියි, ප්‍රාඥ තෙම දුටු ඇසු සියල්ල හරහට හෝ ගත්තට නිසි නො වෙයි.
501. ඇත් ඇත්තේ නමුදු (නො බැලියයුත්තෙහි) අකියකු මෙන් වන්නේ යැ, කන් ඇත්තේ නමුදු (තා ඇසියා යුත්තෙහි) බිහිරකු මෙන් වන්නේ යැ, නුවණැත්තේ නමුදු (නො දහසුත්තෙහි) මුස්සකු මෙන් වන්නේ යැ. බල ඇත්තේ නමුදු (නො කටයුත්තෙහි) දුබලයකු මෙන් වන්නේ යැ, යළි නො කටයුතු දැක් එළැඹැසිරි කල්හි මරාද හෝනකු සෙයින් හෝනේ යැ’යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් මහාකම්මායන සංවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාකම්මායන සංවිරගාථා යි.

8. 1. 2

502. අකෙකාඛනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
ය වෙ තාදිසකො හිකුට්ඨං පෙච්ච න සොචති.
501. අකෙකාඛනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
ගුහනආරො සදා හිකුට්ඨං පෙච්ච න සොචති.
504. අකෙකාඛනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
කල්‍යාණසිල්ලො සො¹ හිකුට්ඨං පෙච්ච න සොචති.
505. අකෙකාඛනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
කල්‍යාණමිතෙතො සො¹ හිකුට්ඨං පෙච්ච න සොචති.
506. අකෙකාඛනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
කල්‍යාණපඤ්ඤො සො¹ හිකුට්ඨං පෙච්ච න සොචති.
507. යස්ස සද්ධා තථාගතො අච්ඡා සුප්පතිට්ඨිතා
සීලං ච යස්ස කල්‍යාණං අරියකතතං පසංසිතං.
508. සමෙක පසාදො යස්සත්ථ උජ්ඣුතං ච දස්සනං,
අද්විඤ්ඤාති තං අනු අමොකං තස්ස ජිවිතං.
509. තස්මා සද්ධං ච සීලං ච පසාදං ඛම්මදස්සනං,
අනුසුඤ්ඤාති මෙධාමි සරං බුද්ධානසංසන්තති.

ඉධං සුදං අයස්මා සිරිමිතෙතො ථෙරො ගාථායො අනාසිත්වා¹ති.

සිරිමිතතථෙරගාථා.

8. 1. 2

502. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නැති එබඳු වූ යම් මහණෙක් ඇද්ද, හේ යථොක්ත ප්‍රති-පත්තියෙන් ඒකාන්තයෙන් පරලොච්ඡායෝක නො කරයි.
503. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නැති පිසු (කායාදි) දොර ඇති මහණ මෙසේ හැම කල්හි පරලොච්ඡාය නො සොස්නේ යැ.
504. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නො කියන කලණයිල් ඇති එ මහණ මෙසේ පරලොච්ඡාය නො සොස්නේ යැ.
505. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නො කියන කලණමිතුරන් ඇති එ මහණ මෙසේ පරලොච්ඡාය නො සොස්නේ යැ.
506. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනු-බස් නො කියන කලණපෑන ඇති ඒ මහණ මෙසේ පරලොච්ඡාය නො සොස්නේ යැ.
507. යමක්හුගේ ශ්‍රද්ධාව තථාගතයන් කෙරෙහි අවල වූ මොනොවට පිහිටියා ද යමක්හුගේ ශීලය ද කල්‍යාණ වූයේ ආයතීයතට ප්‍රිය වූයේ පසස්තාරද්දේ වේ ද-
508. සබ්බසා කෙරෙහි ප්‍රසාදය යමක්හට ඇද්ද, (අවල වූ පිහිටියේ වේ ද) සාත්‍ර වූ දර්ශනයන් යමක්හට ඇද්ද, (අවල වූ පිහිටියේ වේ ද) ඒ ප්‍රදාලයා 'නොදිළිසු යා'යි කීනු. ඔහුගේ ජීවිතය නො සිස් වෙයි.
509. එහෙයින් නුවණැත්තේ බුදුන්ගේ අනුසසුන් සිහි කෙරෙමින් ශ්‍රද්ධායෙහි ද ශීලයෙහි ද ප්‍රසාදයෙහි ද ධර්මදර්ශනයෙහි ද යෙදෙන්නේ යයි.

මෙහෙයින් ආසුමෙන් සිරිමිත්ත සංවිරයන් වහන්සේ ශාරා වදාලන.

සිරිමිත්ත සංවිරගාරාං සි

8. 1 8

510. යද පඤ්ඤානිං සත්ථාරමකුතොගං,
තතො මෙ අසු සංවෙගො පඤ්ඤා පුරිසුභතමං.
511. සිරිං ගජෙති පාදෙති යො පණ්ණාසො ආගතං,
එතාදිසං යො සත්ථාරං ආරාධෙති, විරාධයෙ.
512. කදහං¹ සුභතදුරං ව ධනධානදුරං ව ඡන්ධං,
කෙසමසුනි ඡෙදෙති,² පබ්බතං අනගාරිතං.
513. සිකාසංඝාඨිවසමපනො ඉන්ද්‍රියෙසු සුභංවුතො,
තමස්සමානො සමුද්ධං විහාසිං අපරාජිතො.
514. තතො මෙ පඤ්ඤා ආසි චෙතසො අතිපත්තො,
ත තිසිදෙ මුහුත්තමං තණ්හාසලො අනුගතෙ.
515. තස්ස මෙවං විහරතො පස්ස විරිසපරකකමං,³
තිස්සො විජ්ජා අනුපපත්තා කතං වුද්ධස්ස සාසනං.
516. පුබ්බෙතිව්භංජං ජානාමි දිබ්බචකත්‍රං⁴ විසොධිතං,
අරහා දක්ඛිණෙයොවති විපසමුත්තො තිරුපඨි.
517. තතො රත්තා විවසනෙ සුරියසුභතමං පති,
සබ්බං තණ්හං විසොසෙති, පලලභෙන උපාවිසි'නති.

ඉතං සුදං ආගස්මා මහාපත්තො ථෙරො ගාථායො අහංසිත්ථා'ති.

මහාපත්තනිකෙරගාථා.

තසුභතදුරං:

මහාසච්චායනො ථෙරො සිරිමිත්තො මහාපත්තො,
එතෙ අට්ඨකිපාතමති ගාථායො චතුර්විසි'ති.

අට්ඨකනිපාතො නිව්වනො.

1 යදහං - මජ්ඣං
දිබ්බචකත්‍රං - ඡෙතං.

2 කෙසමසුනි නිජ්ජෙදෙති, - සිවු 1

3 විරිසපරකකමං - ඡෙතං

8. 1. 8

510. යම් දවසෙකැ කොසිනුත් බිස නැති යායායාන් වහන්සේ පලමු කොට දිවිම් ද, ඉක්බිති ඒ පුරුෂොත්තමයා දැකැ මට සංවේශ උපනි.
511. යමෙක් ගෙට ආ සිරිකත අතින් පසින් (පැහැරැ) පලවන්නේ ද හෙතෙම මෙබඳු යායායාන් ආරාධනය කොට (උන් වහන්සේගේ අවවාද නො කිරීමෙන් නවම ඝෘණය) වරදකේ යැ.
512. එකල්හි මම අඹුදරුවන් ද බතබාහස ද හමුම්. කෙහෙරවුර බහා සසුන්හි පැවිදි වීම.
513. අධිශීලශික්ෂායෙන් හා ප්‍රඥා ශික්ෂාපද සම්බාහස සාජ්වයෙන් යුක්ත වූයෙම් ඉන්ද්‍රියයන්හි මනා සංවර ඇතියෙම් අපරාජිත වූයෙම් සම්බුදුන් වදිමින් විසිමි.
514. ඉක්බිති මට සිතින් පතනලද ප්‍රණීධියෙන් විය: 'තෘෂණා නමැති හුල නො උසුල කල්හි මොහොතකුදු නො හිඳිනෙමි' කියා යි.
515. මෙසේ වසන ඒ මාගේ විශ්ථිපරාක්‍රමය බලව. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලදි.
516. පෙරවිසූ කඳ පිළිවෙල දනිමි. දිවැස පිරිසුදු කරනලදි. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු, උපධි රහිත වූ, දක්ෂණාති වූ රහතෙක් වෙමි.
517. ඉක්බිති රැසිමිමෙ ගිරැ උදවන් මැ සියලු තෘෂණාව විශලාපියා පලක් බැඳ හුන්නෙමි'යි.

මෙසෙසින් ආයුෂමත් මහාපණ්ණ සඨවිරයන් වහන්සේ ගථා වදාලහ.

මහාපණ්ණ සඨවිරභාෂා යි.

උද්දානය:

මහකසයින් තෙරණුවෝ යැ, සිරිමිත්ත තෙරණුවෝ යැ, මහාපණ්ණ තෙරණුවෝ යැ, යහ තෙරවරැ අට්ඨකනිපාතයෙහි වෙනි, ගාථා සුවිස්සෙකි.

අට්ඨකනිපාතය නිමි.

9. නවකතිපාතො.

9. 1. 1

518. යද දුක්ඛං ජරාමරණානි පණ්ඩිතො
අවිදුසු යන් සිතා පුට්ඨජනා,
දුක්ඛං පරිඤ්ඤාය සතොව ක්‍රියායති
තතො රතීං පරමතරං න විඤ්ඤති.

519. යද දුක්ඛස්ථාවහනිං විසතතිකං
පපඤ්චසම්භාව දුක්ඛාබ්‍යාසිනිං,¹
තණ්හං පහතොන² සතොව ක්‍රියායති
තතො රතීං පරමතරං න විඤ්ඤති.

520. යද සිවං දො චතුර්විහගාමිනං
මහගුහතමං සබ්බකිලෙසසොධනං,
පඤ්ඤාය පසයිනි සතොව ක්‍රියායති
තතො රතීං පරමතරං න විඤ්ඤති.

521. යද අතොකං විරජං අසබ්බිතං
සත්තං පදං සබ්බකිලෙසසොධනං,
භාවෙති සඤ්ඤාජනබ්බිතච්ඡිදං
තතො රතීං පරමතරං න විඤ්ඤති.

522. යද නහෙ ගජ්ජති මෙසදුද්දුති
ධාරාකුලා විහගපථො³ සමනතතො,
තිහ්ඤ්ඤ ච පබ්බාරගතො'ව ක්‍රියායති
තතො රතීං පරමතරං න විඤ්ඤති

523. යද නදීනං කුසුමාකුලානං
විචිතතවානෙගාවටංසකානං,
තිරෙ තිසිනෙතා සමණො'ව ක්‍රියායති
තතො රතීං පරමතරං න විඤ්ඤති.

524. යද නිසීථේ රතිතමති කානතො
දෙවෙ ගලනතමති හදනති දුසිනො,
තිහ්ඤ්ඤ ච පබ්බාරගතො'ව ක්‍රියායති
තතො රතීං පරමතරං න විඤ්ඤති.

1 දුක්ඛාබ්‍යාසිනිං - ට, දුක්ඛාබ්‍යාසනිං - PTS 2 පහතොන - සිමු 1, 2
3 විහගපථො - ආග, PTS

9. නවකනිපාතය

9. 1. 1

518. 'ජරාමරණය දුකැ' යි (ගථාගුත කොට) නො දන්නා පාඨග්-
ජනයෝ යම් පසළුපාදනසනානිගෙකැ බැඳුණාහු ද, ඒ දුක නුවණැති
මහණ යම් කලෙකැ (මාගීඥනයෙන්) පිරිසිදු දෑතැ සිහි ඇති වෑ මැ
(ලක්ෂණොපනිධිසාන විසින්) බ්‍යාන කෙරේ ද, ඒ (විදගීනාමාගී-ඵල)
රතියට වඩා පරමතර රතියක් නො ලබයි.

519. යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) දුක් ඵලවන විසතතිකා නම් වූ
(රාගාදි) ප්‍රපඤ්ච හා (ප්‍රවෘත්ති දුඃඛ) සටනාව හා දුක් දනවන තාමණාව
ප්‍රභාණ කොට සිහි ඇති වෑ බ්‍යාන කෙරේ ද (ඵකලා) ඵයට වැඩි පරමතර
රතියක් නො ලබයි.

520. යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) ක්ෂේම වූ මාගීයන් අතුරෙහි
උත්තම වූ හැම කෙලෙස් සෝදහරින ආර්යාද්‍යාමින මාගීය නුවණින්
දුකැ සිහි ඇති වෑ මැ බ්‍යාන කෙරේ ද (ඵකලා) ඵයට වැඩි පරමතර
රතියක් නො ලබයි.

521. යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) ශෝක රතිත වූ පහවූ (රාගාදි)
රජස් ඇති (ප්‍රත්‍යයන් විසින් නො කරන ලද හෙයින්) අසංසකාන වූ
හැම කෙලෙස් සෝදහරින කාරණ වූ සංයෝජන සම්බ්‍යාන බකින
සිදුහා ශාන්ත වූ (නිජාණ) පදය වඩා ද (ඵකලා) ඵයට වැඩි පරමතර
රතියක් නො ලබයි.

522. යම් කලෙකැ අහස්සි දිවබෙර ගුහුරා ද (මෙසගජිනා කෙරේ ද)
නුබිඳුසැ හාත්පසින් වැසිදහර ගැවසුණේ ද මහණ තෙමේන්
පබ්බාරගත වෑ මැ බ්‍යාන කෙරේ ද ඵකල්හි ඵයට වැඩි පරමතර
රතියක් නො ලබයි.

523. යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) විසිතුරු වනකුසුම්කැන් ඇති
ශිලිනුණු කුසුමින් ගැවැසිගන් නදීන්ගේ තීරයෙහි හුන්නේ (උතුරු-
මිනිස්දමින්) සුත්තරසින් ඇතිවෑ මැ බ්‍යාන කෙරේ ද (ඵකල්හි) ඵයට
වැඩි පරමතර රතියක් නො විදි යි.

524. යම් කලෙකැ රෑය ජනශුන්‍ය වනයෙහි වැසිදහර ගලනා කල්හි
ව්‍යාලමාගයෝ නද දෙත් ද මහණ තෙමේන් ගල්බෙයද වාසගත
වෑ මැ බ්‍යාන කෙරේ ද (ඵකල්හි) ඵයට වැඩි පරමතර රතියක්
නො විදි යි.

525. යදු විතකෙක උපරුකිසත්තතො
නගන්තරෙ නගවිවරං සමසසිතො,
විතද්දරො විගතබ්බො'ව¹ කියති
තතො රතීං පරමතරං හ විජුති.

526. යදු සුඛි මලබ්බසොකතාතතො
නිරන්තරො නිබ්බහතො විසලො,
සබ්බසමෙ බ්‍රහ්මකතො'ව කියති
තතො රතීං පරමතරං හ විජුති'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා භුතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භුතපෙරිතොථා.

තසසුද්දනං:

භුතො තථද්දතො ථෙරො ඵතො බහවිසාණව,
නවකමහි නිපාතමහි ගාථායො'පි ඉමා නවා'ති.

නවකනිපාතො නිට්ඨිතො.

525. යම් කලෙකැ තමාගේ (සන්තානයෙහි කාමාදි) විකතියත් මලකා පථිත අතුරෙහි ගල්ගුහා ඇසුරු කෙරේ පහවූ (කෙලන) දරුවා ඇති වූ ප්‍රතිණ වූ චේතොබිල ඇති වූ බ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමිතර රතියක් නොවිදි.

526. යම් කලෙකැ ත්‍රිවිණැති මහණ (බ්‍යානසුබ්බයෙන්) සුඛිත වූ (රාගාදි) මිල හා චේතොබිල හා ශෝක නසන (අපිඤ්ඤා සංකප්පාදා) අගුළු රහිත වූ තෘෂණා රහිත වූ පහවූ (රාගාදි) හුල් ඇති වූ සියලු ආසුචියත් විගතාන්ත කෙරේ මෑ බ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමිතර රතියක් නොවිදි යයි.

මේසෙයින් ආයුමෙන් භූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාලන.

භූත ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

නවකනිපාතයෙහි බ්‍යානවිභාගවත් වූ සත්‍යය දක්වා භූත නම් වූ එක් තෙර කෙනෙකි, ගාථා ද මේ නම් යයි.

නවකනිපාතය නිමි.

10. දසකතිපාතො.

10. 1. 1

527. අභිභාවිතො දුති දුමා හදනෙත
චලෙසිතො ඡදනං විප්පායං,
තෙ අච්චිමනෙතා'ච පහාසයනති
සමයො මහාවිර හතිරපාතං.¹
528. දුමාති පුලලාති මනෙරමාති
සමනනතො සබ්බදිසං පවනති,²
පතනං පහාය ඵලමාසසානා
කාලො ඉතො පක්කමනාය වර.
529. නෙමාතිසිතං න පනාතිඋණං
සුඛං උතු අභිනිසං හදනෙත,
පක්කනතු තං සානිසං කෙසුමං ච
පච්ඡාමුඛං රොහිණිං තාරගනනං.³
530. ආසාය කසනෙ⁴ බෙතනං සිජං ආසාය වප්පති,⁵
ආසාය වාණිජං ගතති සමුද්දං වනගාරකා,
යාය ආසාය තිට්ඨාමි සා මෙ ආසා සමඡක්ඛතු.
531. පුනපුනං චෙව ච පනති ධිජං
පුනපුනං වසාති දෙවරාජා,
පුනපුනං බෙතනං කසනති කසාකා
පුනපුනං ධිකුකුමුපෙති රට්ඨං.
532. පුනපුනං සාවනකා වරනති
පුනපුනං දුගපති දදනති,
පුනපුනං දුගපති දදිනි,
පුනපුනං සකකම්මපෙති ණනං.
533. විරො හමෙ සතතපුතං පුනෙති
යසමිං කුලෙ ජායති තුරපඤ්ඤා,
මඤ්ඤමහං සක්කති දෙවදෙවො
තයා හි⁶ ජානො⁶ මුති සච්චිනාමො.
534. සුඤ්ඤාදනො තාම පිතා මගෙසිතො
බුභුසා මාතා පන මාතනාමා,
යා බොධිසතනං පරිහරිත කුච්ඡිනා
කායසා හෙද තිදිවමති මොදති.
535. සා ගොතමි කාලකතා ඉතො චුතා
දිබ්බෙති කාමෙහි සමඛිතිතුතා,
සා මොදති කාමගුණෙහි පඤ්චහි
පරිවාරිතා දෙවගණෙහි තෙහි
536. බුභුසා පුතෙතාමති අසකසාහිතො
අභිචරසකසාපටිමසා තාදිනො,
පිතුපිතා මයාං කුචංසි සක්ක
බලෙමන මෙ ගොතමි අයාකොසි'ති.

ඉතං සුදං අයනමා කාචදුසි චේතො ගාථායො අනාසිත්ථා'ති.

කාචදුසිචේතනාපාදාංගො.

1 හාතිරපාතං - සිමු 1, 2, 3 හාතිරපාතං - පු, PTS 2 සබ්බදිසං පවනති - සිමු 1
සබ්බදිසං පවනති - සිමු 2 3 රොහිණිං තාරගනනං - PTS 4 කසාකා - PTS
5 මුසාති - PTS 6 කසාතිරපාතො - සිමු 1, 2, 3

10. දසකනිපාතය

10. 1. 1

527. වහන්ස, දැන් වාක්‍ෂයෝ හිඳිනුණු පරණලා ඇත්තාහු හිනි-
අතුරු වැනි මල්පල ඇත්තාහු පලකැනීමට ලංවුවාහුය. ඒ වාක්‍ෂයෝ
පහත්සිළු මෙන් බිබලයි. මහාචර්යන් වහන්ස, ශාක්‍යයන්ට උපකාර
පිණිස මේ කල් වෙයි.
528. සිත්කලු වූ වාක්‍ෂයෝ පිපුණු මල් ඇත්තාහු ගෘත්සක සියලු
දියාවන්හි පුළුදු ගමන්, පරණලා හැර පලකැනීමට ලංවුවාහුය,
චිරයන් වහන්ස, මෙයින් නික්මැයාමට කල් වෙයි.
529. වහන්ස, ඉතා සිහිලස නොමැ වෙයි. ඉතා උණුසුම් ද නො
වෙයි, අදන් මහට පුදුසු වූ සාතුළු කැප වෙයි, ශාක්‍යයෝ ද
කෝලියයෝ ද පැසුළුදිගට මුහුණ ලා රොහිණීනදිය තරණය කරන
නුඹ වහන්සේ දකිත්වා.
530. (ගොවියා) එලාභාවෙන් කෙත සැති, ආශාවෙන් බිජුළුවට
වපුරයි. ධනය සපයන වෙලෙන්දෝ ආශාවෙන් සපුරට වදිත්,
මම යම් ආශාවකින් සිටිමි නම් මා හේ ඒ ආශාව සමාදාන වෙමි.
531. ගොවියෝ පුනපුනා බිජුළුවට වපුරති, පුනපුනා වැසි වයි,
ගොවියෝ පුනපුනා කෙත සැති, රටට පුනපුනා ධාන්‍යය ලැබෙයි.
532. යදියෝ පුනපුනා කුලයන් කරා එළැඹෙයි, දනපතිහු පුනපුනා
දෙති, දනපතිහු පුනපුනා දන් දී පුනපුනා සුභතිට පැමිණෙත්.
533. යම් කුලයෙක්හි මහා ප්‍රඥ ඇති චිරයෙක් උපදනේ නම් හෙතෙම
එකාක්‍ෂකයෙක් සත්පරපුරක් පවතු කෙරෙයි, දෙවියනට දෙවි වූ
හාග්‍යවත් තෙම (ඉන් වැඩියක් පවතු කරන්නට) හැකිවේ යයි
මම සිතමි, නුඹ වහන්සේ සේතු කොට ගෙන (ආයතීජාතියෙහි
උපත්) මුනි තෙම සත්‍ය වූ නම් ඇත්තේ විය.
534. මහර්මිහු හේ පිය තෙම සුදොසන නම් වෙයි, යළි යම් දේවි
කෙතෙක් බෝසතුන් කුසින් උසුලා කෘතූන් මරණින් මතු දෙව්ලොව
යතු වූ වෙත් ද, මායා නම් වූ ඕ තොමෝ බුදුන් හේ මවු වෙයි.
535. කලුරිය කල ඒ ගෞතමී තොමෝ මෙයින් සැව දිව්‍යකාමියන්
හෙත් සුභත වුවා ය. ඕ තොමෝ ඒ දේවගණයා විසින් පිරිවරන
ලද්දී පස් කම් ගුණයෙන් යතු වූ වෙයි.
536. (ගුඛොදන) ශාක්‍යය, මම අග්‍යාසැති වූ අභිතිරහ වූ අප්‍රතිම වූ
තාදී ගුණ ඇති බුදුන් හේ පුත්‍ර වෙමි, තෙපි මා හේ පියාහේ පිය
වූවහු ය. ගෞතමය, ස්වභාවධර්මයෙන් මා හේ මුත්තණු වූවහු ය.

මේසෙයින් ආයුෂමත් කාළදාසි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා
වදාලා.

කාළදාසි ස්ථවිරගාථා සි.

10. 1. 2

537. පුරුෂෝ පවිත්තෝ චා පි අපරෝ චෙ න මිජ්ඣති,
අතිච්ඡා ඵාසු හමති ඵකස්ස වසනො වනෙ.
538. හතු ඵකො හමස්සාමි අරඤ්ඤං බුද්ධිවිණ්ණිතං,
ඵාසු¹ ඵකවිහාරිස්ස පටිත්තනස්ස සිත්ථුනො.
539. යොගි පිතිකරං රමමං මහනකුඤ්ජරසෙවිතං,
ඵකො අත්ථමිසි බිප්පං පටිසිස්සාමි කානනං.
540. සුපුප්ඵිතෙ සිත්ථනෙ සිත්ථලෙ ගිරිකන්දරෙ,
ගහනාති පරිසිඤ්චිතො චරිතමිස්සාමි ඵකනො.
541. ඵකාකියො අදුකියො රමිණීයො මහාවනෙ,
කදුහං විහරිස්සාමි කතකිවෙචා අනාසවො.
542. ඵමිං මෙ කතතුකාමස්ස අභිප්පායො පමිජ්ඣතු,
සංඛිසිස්සාමිහං² යෙච නාඤ්ඤා අඤ්ඤාස්ස කාරකො.
543. ඵග ඛන්ධාමි සත්තාහං පටිසිස්සාමි කානනං,
න තතො නිකම්මස්සාමි අප්පතො අසම්මතං.
544. මාලුතෙ උපවාසනෙත සිතෙ සුරතිගතිකෙ,³
අවිජ්ජං දුලබස්සාමි නිසින්නො නගමුඤ්ඤි.
545. වනෙ කුසුමසඤ්ජනෙත පබ්බාසෙ නුත සිත්ථලෙ,
විමුක්ඛපුබ්බෙත සුඛිතො රමිස්සාමි ගිරිබ්බජෙ.
546. සොභං පරිපුණ්ණංකප්පො වසෙදු පණ්ණරසො යථා,
සබ්බාසම්ම පරිකම්මො නත්ථි දුති පුනබ්බවො⁴ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා ඵකවිහාරිසො ඓතිහාසික-දේශනාපාලනා

ඵකවිහාරිසොපරිකම්මං.

10. 1. 3

547. අනාගතං යො පටිගච්ච පස්සති
හිතං ච අත්ථං අහිතං ච තං ආයං,
විද්දෙසිතො තස්ස සිතෙසිතො චා
රතං න පස්සන්ති සමෙක්ඛමානා.
548. අනාපානනති සස්ස පරිපුණ්ණො සුභාවිතා,
අනුපුබ්බං පටිවිතා යථා බුද්ධිත ඓද්ධිතා,
සොමං ලොකං පසාසෙති අබ්බො මුත්තොච්ච වන්දිමා.
549. ඔදුහං වත මෙ මිත්තං අප්පමාණං සුභාවිතං,
නිබ්බිඤ්ඤං පස්සතිතං ච සබ්බං ඕනාසනෙ දිසා.

10. 1. 2

537. ඉදින් ඉදිරියෙහි හෝ පිටුපස අනෙකක් හු නැත් නම්, එකල්හි එකලා ව වෙනෙහි වසත්තනුට ඉතා මෑ පහසු වෙයි.
538. ඒකාන්තයෙන් එකලා වූයෙම් බුදුන් විසින් වනහලද වන-සෙනසුනට යත්තෙම්, එකලා වූ හැසිරෙන නිවහට මෙහෙයු සිත් ඇති මහණහට එය පහසුවෙයි.
539. යෝගිත්ව ප්‍රිතිකර වූ රමය වූ මනාකුත් විසින් යෙවුනාලද වනයට එකලා වූයෙම් ප්‍රමණධම් සංඛ්‍යාත අතීතෙහි වසගතට ගියෙම් වහා පිවිසෙමි.
540. සුපිපි සිහිල් වෙනෙහි සිහිල් වූ 'තිරිකුදරෙහි සිරුරු හෝද එකලා වූ සක්මන් කරමි.
541. මම එකලා වූයෙම් දෙවැන්නකු නැත්තෙම් කාතකාන්ත වූයෙම් ආශ්‍රිත රහිත වූයෙම් සිත්කල වූ මහවෙනෙහි කවර කලෙක වෙසෙමි ද?
542. මෙසේ කරනු කැමැති වූ මාගේ අදහස ගමාඩ වේවා, මම මෑ මහණදම් සිදු කරගත්තෙමි. අනෙකක්හට අහස වූ කාරකයෙක් නැත.
543. තෙල මම් වියද්‍රි සංඛ්‍යාත සන්තාහය බදිමි, වනයට පිවිසෙත්-තෙමි, ආශ්‍රවක්කයට නොපැමිණියෙම් එයින් නොතික්මෙමි.
544. සිහිල් වූ මිහිරි සුවද ඇති සිහිල් පවත් ගමන කල්හි කදුච්ඡිත්ති හුත්තෙම් අවිදුමි පලමි.
545. මලින් ගැවසුණු එකැතින් සිහිල් වූ බැවුම් ඇති කදුවලලු ඇති වෙනෙහි විමුක්ති සුබයෙන් සුඛිත වූයෙම් සිත් අලවා වෙසෙමි.
546. ඒ මම පරිසුණි වූ සංකල්ප ඇත්තෙම් පණ්ණරැසි සද්ධෙසින් සියලු ආශ්‍රවයන් ක්ෂය කෙලෙමි වෙමි, දන් සුතර්ථවයෙක් නැත.
- මෙහෙයින් ආසුමෙන් ඒකවිහාරිය සභිරයන් වගන්සේ ගාථා විදලහ.

ඒකවිහාරිය සභිරගාථා යි.

10. 1. 3

547. යමෙක් නොලත් හිතානීය හා අහිතානීය ද යන ඒ දෙක කැල මෑ දක්නේ ද, ඔහුගේ මතුරෝ හෝ සතුරෝ කොගත්තාහු නමුදු සිදුරු නොදකිත්.
548. යමකු විසින් බුදුන් විසින් දෙසු පරිදි ආනාපානසත්තිය සම්පූර්ණ කොට වඩනාලද ද, පිළිවෙළින් පුරුදු කරනලද ද, හෙතෙම වලාසෙන් මුත් සද්ධ මෙන් මෙලොව බබුළුවයි.
549. ඒකාන්තයෙන් මාගේ සිත විශුද්ධ විය, අප්‍රමාණ සංඛ්‍යාත නිවහ මොනොවට ප්‍රත්‍යක්ෂ කරනලද්දේ ය. සිවුසේ පිළිවිදුනාලද, සියලු කෙලෙස් තිහත්නාලද, එහෙයින් සියලු සුචාන්තාදි දිසා බබලයි.

550. ජිවිතෙ චා පි සප්පකුසුලං අපි විතතපරිකට්ඨො,¹
පකුසුලං ච අලංභෙහ විතතචා පි න ජිවති.
551. පකුසුලං සුඛවිනිවර්ති පකුසුකිත්තිසිලොකවිඛිනි,
පකුසුලං සභිතො නරො ඉධ අපි දුක්ඛසු සුඛාති විජුති.
552. තායං අජ්ජතතො ධම්මො නචෙජ්ජරො න පි අබ්බුතො,
යත් ජායෙති මියෙති තත්ති කිං විත අබ්බුතං.
553. අනන්තරං භී ජාතස්ස ජිවිතා² මරණං බ්බුමං,
ජාතා ජාතා මරණාධි ඵලං ධම්මො හි පාණිකො.
554. න හෙතදත්තං මහස්ස හොති
යං ජිවිතත්තං පරපොරිසානං,
මහමහි රුණණං න ගසො න ලොකාං
න විණ්ණිතං සමණවුහමණෙහි.
555. චිකත්ථං සරීරං උපහනති රුණණං³
නිසීයති විණ්ණබලං මති ච,
ආනන්දිතො තස්ස දිසා භවිතති
හිතෙසිතො නාස්ස සුඛි භවිතති.
556. තස්මා හි ඉචෙජ්ජායා කුලෙ විසන්තො⁴
මේධාවිතො චෙච ඛුසුසුතෙ ච,
යෙසං හි පකුසුලවිහවෙන කිම්චං
තරතති නාමාය නදිං ච පුණ්ණ'තති.

ඉත්තං සුදං ආයස්මා මහාකප්පිතො ථෙරො ගාථායො
අනාසිත්ත'ති.

මහාකප්පිනථෙරගාථා.

10 1. 4

557. දකිං මය්හං ගති ආසි පරිභුතො පුරෙ අහං,
හාතා ච මං පණ්ණමෙසි ගච්ඡ දති නුචං සරං.
558. සොහං පණ්ණමිතො හාතා⁵ සඛිකාරාමස්ස කොට්ඨකෙ,
දුම්මිතො තත්ති අට්ඨාසිං සාඤ්ඤාසමිං අපෙබ්බා⁶
559. භගවා තත්ති ආගඤ්ඡී සිසං මය්හං පරාමසි,
බාහාය මං ගහෙත්වාන සඛිකාරාමං පචෙසයි.
560. අසුකම්පාය මෙ සත්ථා පාදසි පාදපුඤ්ජනිං
ඵතං සුද්ධං අභිලෙඝ්භි ඵකම්නතං සංඛිට්ඨිතං.
561. තස්සාහං චචිතං සුඤ්ඤා විහාසිං සාසනෙ රතො,
සමාසිං පටිපාදෙසිං උතතමත්තස්ස පඤ්ඤායා.
562. පුබ්බෙතිව්ඤ්ඤා ජාතාමි දිබ්බචකත්ථ⁷ විකොඨිතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

1 විතතපරිකට්ඨො - සිමු 1, 2 2 ජිවිතං - සිමු 1, 2 3 තෙත - මජ්ඣ.

4 විසන්තො - සිමු 1, 2

5 සහො - සිමු 1, 2 PTS

6 අපෙබ්බා - සිමු 1, 2, PTS

7 දිබ්බචකත්ථ - PTS

563. සහසංකඛිතභූමිකතාං භවමිතිනිභාන පක්ඛකො,
නිසිදබ්බවනෙ රමෙම යාමි කාලපථවේදනා.¹
564. භග්නො මෙ සත්ථා පාභෙසි දුතං කාලපථවේදනං,
පථවිදිභවති කාලවති වේගාත්ථාදුපසංඛිතමිං.²
565. චන්ද්‍රිකාං සඤ්චනො පාදෙ එකමන්තං නිසිදහං,
නිසිත්තං මං විදිනිංන අථ සත්ථා පටිග්ගති.
566. ආයාගො සබ්බලොකස්ස ආහුනිතං පටිග්ගගො,
පුරුකදුකෙතිත්තං මහුස්සාංනං පටිග්ගතිත්ථ දක්ඛණ්ණාති.

ඉන්ද්‍ර: සුදා ආගසමා: චූළපත්තකො: ජෙට්ඨො: ගාථායො: අහංසිත්ථා:’ති.

இலேபரம்மாசாமிநாதர் ஸா.பி.

10. 1. 5

567. නානාකුණපසම්ප්‍රණේණෝ මහාඥකාරසම්භවෝ,
විඤ්ඤානං ව පරිපක්කං මහාගණේඛා මහාවණෝ.
568. පුබ්බරුහිරසම්ප්‍රණේණෝ ගුඨකුපෙන ගාලුතිනෝ,³
ආපො පග්ගරණෝ⁴ කායො සද්ධ සඤ්ඤානි සුඤ්ඤානං.
569. සට්ඨිකණ්ඩරසම්බන්ධෝ මංසලෙපනලෙපිනෝ,
වම්මකඤ්ඤාකසත්තඥො පුඤ්ඤායො නිරතංගෝ.
570. අට්ඨිසම්ඝාටකටිතෝ නගාරා⁵සුත්තනිබ්බන්ධෝ,
නෙකෙසං සම්භන්ධාචා කප්පෙති ඉරියාපටං.
571. දුට්ඨපපායො මරණස්ස⁶ මව්චුරාජස්ස සත්තකිකො,
ඉදංව ඡ්චිතිධිත්තානං සෙත කාමධිගමො නරො.
572. අවිජ්ජා⁷ නිවුතො කායො වතුගජේන ගඤ්ඤො,
ඔසසංසිද්ධො කායො අනුසංජාලමොත්තමො.
573. පඤ්ඤානිවරණේ සුතොතො විතතෙකතං සම්පපිතො,
තණ්හාමුලෙනානුගතො මොගච්ඡදනඡාදිතො.
574. එමායං වත්තතෙ කායො කම්මග්ගෙනෙන සත්තකිකො,
සම්පත්ති ව විපක්කානතො නානාභාවො විපජ්ජති.
575. යෙමං කායං මමාසත්ති අක්ඛලාලා පුට්ඨජ්ජනා,
වණ්ණෙනති කට්ඨිං භොරං ආදින්නති පුත්තභවං.
576. යෙ'මං කායං විචජ්ජෙනති ගුඨලිභතා'ව පත්තගං,
ගවමුලං වම්මානං පරිනිබ්බන්තානාසචා.⁸

ඉතිරි කළද ආයතනික කළමනා ලේඛන ගාථායෝ අගනිවැරි'හි

అనుబంధము.

1 කාලපාලිදහස - PTS 2 වෙහෙසානුපමවක් - PTS 3 (චතුරවර්තියාලිය) -
 කසා, PTS, 'ශුචිකුලපරිමාණික' නිව්වාන - සහ, PTS 4 පහසුකම් - PTS.
 5 ක්ෂාර - PTS 6 මරණය - සිමු 1, 2 7 අවිජ්ජාය - මරණ, ට, PTS
 8 පරිනිබ්බානාසනාසමා - PTS පරිනිබ්බාසනාසනාසමා - ට

563. පත්ත කෙම කල් දත්වනතුරු රම්ස වූ අඹ වෙනෙහි තමා දහස්වර අත්බැව් මවාගෙන හුත්තේ යා.
564. ඉක්බිති බුදුහු කල්දත්වන දුතයකු මා වෙත එවූහ. කල් දත්වූ කල්හි අහසින් එහි එළැඹියෙමි.
565. මම බුදුන් පා වැද එකන්පසෙක හිනිමි. ඉක්බිති බුදුහු හුත් මා දැනා (දැකීණිදිය) පිළිගත්හ.
566. සියලු ලෝකයා විසින් ඇරැවිදියයුතු වූ දක්ෂිණාවන් පිළිගත්තාවූ මිනිසුන්ට පින්කෙත් වූ බුදුහු දක්ෂිණාව පිළිගත් සේකා යි.
- මෙසෙසින් ආයුමෙන් වූලපත්ත ස්වරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

වූලපත්ත ස්වරගාථා යි.

10. 1. 5

567. නන්වැදුරුම් මලයෙන් පිරුණු වැසිකිළියක් සේ පිළිකුල් මවුකුකු උපත් පැරණි ගවරවලක් බදවූ මහගඬක් මහාවුණයක් බදු වූ -
568. ලේසුයාවෙන් පිරුණු වර්වසින් බර වූ වැහිරෙන අප්ඛාතු ඇති මේ කය ගැමකල්හි කුණුව වැගෙයි.
569. සැටක් මහනගරින් බැදුණු මාංසසංඛ්‍යාත ලේපයෙන් අනු-ලිප්ත වූ චම්පඛ්‍යාත කඤ්ඤකයෙන් සන්නම වූ මේ කුණුකය නිෂ්ප්‍රයෝජන වේ.
570. ඇවසැකිල්ලෙන් ගවනලද නගර නමැති හු බැදුම ඇති මේ කය හොයෙක් චතුර්මහාතුතාදින් සේ සමබකයෙන් ඉරියව්ව පවත්වයි.
571. මරණය කරා නිරතුරු පැමිණෙන එයින් මැ මරනු ලග සිටි මේ කය මෙහි මැ ලාපියා මිනිසා කැමැති සේ යත්තේ යා.
572. කය අවිද්‍යාවරණයෙන් වැසිණ, සතර කායග්‍රහයෙන් ගෙනිණ, මේ කය චතුරෝසයෙහි ගැලෙන්තේ වෙයි, අනුසය නමැති දැලින් මඩනාලද.
573. පඤ්චචරිවරණයෙන් සුකත වූ විතකියෙන් සමර්පිත වූ නාණොසංඛ්‍යාත ගවමූලයෙන් අනුගත වූ මෝහසංඛ්‍යාත ජදනයෙන් කොසගලද -
574. මෙසේ මේ කය පවත්නේ ය, කම්පඛ්‍යාත යනුයෙන් සංසරිතය, සම්පන්නය ද විපන්නය කෙළවර කොට ඇත, විනාශාවය ද වෙනස් ලෙස පැමිණෙයි.
575. අනුබාල වූ යම් පාඨස්ථන කෙනෙක් මේ කය මමායනා කෙරෙත් ද ඔහු සොර වූ සසර වඩා, පුනර්ගමය පුනපුනා ගනිත්.
576. යම් (ග්‍රාහවත්) කෙනෙක් අසුව වැකුණු සමීයකු හෙයින් මේ කය ගැරවියත් ද, ඔහු ගවමූල වූ නාණොව නගාපියා අසුව නැත්තාහු පිරිනිවෙත්තාග යි.

මෙසෙසින් ආයුමෙන් කප්ප ස්වරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

කප්ප ස්වරගාථා යි.

10. 1. 6

577. විවිතතං අපාතිකොසං චාලමිගතිසෙවිතං,
තෙවෙ තෙනාසතං හික්ඛු පටිසල්ලාතකාරණං.
578. සංකාරපුඤ්ඤා අභනිඃ සුතානා රට්ඨාහි ච,
තතො සංඝාටිකං කතීඃ ලුඛං ධාරෙතො විවරං.
579. තීවං මනං කරිතාන සපදහං කුලාකුලං,
පිණ්ඩකාය චරෙ හික්ඛු භුත්තථොරො සුතංවුතො.
580. සුඛෙත'පි ච සත්තුසො නාඤ්ඤං පඤ්ඤං රහං ඛුං,
රහෙසු අනුභිද්ධාසා කාතො න රමති මනො.
581. අපට්ඨෙත්ථ; වෙච්ච සත්තුථෙත්ථ; පටිවිතොතා චසෙ මුත්ථි,
අනංසථෙත්ථ; ගහථෙත්ථි අනාගාරෙති වුභහං.
582. ගථා ජලො'ච මුගො'ච අත්තානං දසාසෙ තථා,
නාතිවෙලං පභාසෙය්‍ය සංඝමජ්ඣමහි පණ්ඩිතො.
583. න තො උපච්ඡෙද කඤ්ඤි උපකාතං විචජ්ජෙ,
සංවුතො පාතිමොක්ඛසමිං මත්තඤ්ඤා චස්ස ගොජනෙ.
584. පණ්ඩිතතිමිත්තස්ස¹ විත්තඤ්ඤාදායොවිදො,
සමිථං අනුසුඤ්ඤාය කාලොන ච විපස්සනං.
585. විරිසසාතච්චිසම්පන්නො සුත්තයොගො සදා සිතා,
හ ච අපාතීඃ දුක්ඛතතං² විස්සාසං එතො පණ්ඩිතො.
586. එවං විහරමානස්ස සුද්ධිකාමස්ස හික්ඛුතො,
බ්බහති අසථා සංඛෙති නිබ්බුතිඤ්ඤාධිගමච්ඡ'ති.

ඉත්ථං සුදං අයස්ථා උපසෙතො විභහනසුත්තො ථෙරො
ගාථායො අගාසිත්ථ'ති.

උපසෙතොගෙධරණං.

10. 1. 7

587. විජ්ඣෙතො සකං අත්ථං අචලොකෙතොථ පාච්චනං,
යඤ්ඤවත්ථ අස්ස පතිරුපං සංඝඤ්ඤං අර්ඞ්ඛුපගගස්ස.
588. මිත්තං ඉධ ච³ කල්‍යාණං සිත්ඛා විපුලං සමාදනං,
සුසංසුතා ච ගරුතං එතං සමිණස්ස පතිරුපං.
589. බුද්ධොසු ච සගාරචිතා ධම්මො අපච්චි යථාකුතං,
සංඛෙති ච විත්තිකාරො එතං සමිණස්ස පතිරුපං.

¹ පණ්ඩිත නිමිත්තස්ස - සිමු 1. 2 PTS 'පණ්ඩිත නිමිත්තො තො' නිපිපාසො.

² දුක්ඛතතං - PTS

³ ඉධ - ජ, PTS

10. 1. 6

577. මහණ තෙම ජනගුණය වූ නිශ්ශබ්ද වූ චණ්ඩමාගයන් විසින් සෙවුනාලද වනසෙනසුන පටිසල්ලාන හේතුගෙන් සෙවුනේ යැ.
578. කසළගොඩින් ද සොහොනින් ද විජයෙන් ද අසුලා ගෙනවුත් ඒ කඩින් රළු වූ සහල සිවුරු කොටගෙන බරන්නේ යැ.
579. ශෝපනය කළ (වක්කුරාදි) දොර ඇති (අත්තුකුස් ඇදි නැතිගෙන්) සුසංචාර වූ එ මහණ මානය යටි කොටගෙන පිඬු පිණිස කුලයෙන් කුලයට ගෙපිළිවෙළින් හැසිරෙන්නේ යැ.
580. රළුදසිනුදු සතුටු වන්නේ යැ. අන්‍ය වූ බොහෝ රස නොපතන්නේ යැ. රසයෙහි හිඳු වුවහු ගේ සිත බ්‍යාභයෙහි නොඇළේ ද එහෙයිනි.
581. මහණ තෙම අලෝචිත වූයේ ලද දෑයින් සතුටු වූ කායවිචේක ඇති වූ අභාර - අභාර දෙපයින් නො මුදු වූ වසන්නේ යැ.
582. පණ්ඩිත වූ මහණ තෙම සහමාද ජව වුවකු න් ගොළු වුවකු න් සෙයින් තමා දක්වන්නේ යැ. පමණ ඉක්මවා නො බණන්නේ යැ.
583. ඒ මහණ කිසිවකුට උපක්‍රෝශ නො කරන්නේ යැ. හිංසා හරන්නේ යැ. ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරයෙන් සංවර වූයේ ගෝජනයෙහි මාත්‍රශු වූයෙක් වන්නේ යැ.
584. මොනොවට ගත් සමාධිතිමත්ත ඇත්තෙක් වන්නේ යැ. (ලිතො-භිත) විතතයාගේ උත්පතතිකාරණයෙහි නිපුණ වූයෙක් වන්නේ යැ. සුදුසු කාලයෙහි යම්එයෙහි ද විදහිනායෙහි ද යෙදෙන්නේ යැ.
585. පණ්ඩිත මහණ නිරතුරු විය්‍යායෙන් යුක්ත වූයේ හැමකල්හි හාමනාවෙහි පෙදුණෙක් වන්නේ යැ. තිවිතට නො පැමිණ විශ්වාස-යට නො ද පැමිණෙන්නේ යැ.
586. මෙසේ වාසය කරන ඉඤ්ඤ කැමැති මහණහුගේ සියලු ආප්‍රවයෝ ගෙවී යෙති, කෙල්ලපරිනිවෑණයට ද පැමිණෙන්නේ යයි.
- මෙසෙයින් ආයුමෙන් උපසේන සංවිරූපන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

උපසේන සංවිරූපා යි.

10. 1. 7

- 587 (හුවණැති පුරුෂ තෙම) ඥාථිත විවාරා දන්නේ යැ. (සම්මුදුන් වදළ) ප්‍රච්චිතය (හුවණැසින්) බලන්නේ යැ. මේ සත්තෙහි ශ්‍රමණභාවයට එළැඹියහුට යමක් සාරුප්‍ය වේ ද එ ද බලන්නේ යි.
588. මේ සත්තෙහි කල්‍යාණප්‍රේමයා යැ. අධිහිලාදි ශික්‍ෂාතමාදග යැ (ආවාය්‍ය උපාධ්‍යාදි) ගුරුන්ගේ අවමාද අසනු කැමැත්ත යැ යන මේ කරුණු මහණහට සාරුප්‍ය වෙයි.
589. සම්මුදුරජුන් කෙරෙහි හරු කරන බව යැ. ආය්‍යවිමිත කෙරෙහි යථාගුත කොට ආදරයෙන් පිදිමි යැ. ආය්‍යවිමිතයා කෙරෙහි සම්මානන යැ යන මේ කරුණු මහණහට සාරුප්‍ය වෙයි.

590. ආචාරනොචරේ සුතො ආච්චො සොධිතො අගාරයො,
විතකස්ස ච සණ්ඨපනං එතං සම්ඤ්ඤා පතිරුපං.
591. මාරිත්තං අථ මාරිත්තං ඉරියාපරියං පසාදනීයං,
අබිච්ඡෙත ච ආයොගො එතං සම්ඤ්ඤා පතිරුපං.
592. ආරක්ඛකානි සෙතාසතානි පනනානි අපාසද්දති,
හජ්ඣබ්බානි මුනිතා එතං සම්ඤ්ඤා පතිරුපං.
593. සීලං ච බාහුසච්චක්ඛ ධම්මානං පච්චයො යථාභූතං,
සච්චානං අභිසම්යො එතං සම්ඤ්ඤා පතිරුපං.
594. භාවයෙ ච¹ අනිච්චකති අනත්තසක්ඛො අසුභසක්ඛො ච,
ලොකමිති ච අනගිරතීං එතං සම්ඤ්ඤා පතිරුපං.
595. භාවෙය්‍ය ච බොජ්ඣංගික ඉද්ධිපාදානි ඉන්ද්‍රියානි බලානි,
අට්ඨාඛිනමිත්තමිරියං එතං සම්ඤ්ඤා පතිරුපං.
596. කණ්ණං පජ්ඣෙය්‍ය මුනි සමුලකෙ ආසවේ පදලෙය්‍ය,
විහරෙය්‍ය විපාලුකෙතා² එතං සම්ඤ්ඤා පතිරුප'නති.

ඉතිං සුදං ආගස්මා ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අපරගොතමධෙවරගාථා.

කසප්පයුගානං:

කාථාදුතී ච සො ථෙරො එකවිහාරී ච කප්පිතො
මුලපත්තො කප්පො ච උපසෙතො ච ගොතමො,
කතතිමේ දසකෙ ථෙරො ගාථායො වේති සත්තති'ති.

දසකනිපාතො නිට්ඨිතො

590. (කාසිකවාචසික අව්‍යතික්‍රම සංඛ්‍යාත) ආචාරයෙනු දු (විකං-පාතාදිය පිණිස එළැඹෙනු වටිනාකම සංඛ්‍යාත) ගොවරයෙනු දු යුක්ත වූයේ යැ (විඤ්චා පුරුෂයන්ගේ) ගතී වටිනා කිසි සුවිශුඛ ආර්ථිකය (ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුණාචාරතා සංඛ්‍යාත) විතතසංස්ථාපන යැ යන මේ කරුණු මහණහට සාරුප්‍ය වෙයි.

591. වාරිත්‍රයෙහි යැ වාරිත්‍රයෙහි යැ ප්‍රසාද එළවනු වටිනාකම ඉරියමි ඇසිරි කළ සමයේ ප්‍රඥව යැ (ගම්ඵවිදයීතා සංඛ්‍යාත) අධිවිතතයෙහි භාවනා යැ යන මේ කරුණු මහණහට සාරුප්‍ය වෙයි.

592. මුනිත්‍ර විසින් සේවන කටයුතු නිසඬ වූ ජනශූන්‍ය වූ වග්ගයෙකුත් ඇද්ද, මේ මහණහට සාරුප්‍ය වෙයි.

593. චතුපාරිසුද්ධියිල යැ බහුශ්‍රාතභාව යැ (රුපාරුප) ධර්මයන් ඇති-පැවැත්මෙන් විමසීම යැ ආයාසිකතායෙන් ප්‍රතිවේධ කිරීම යැ යන මේ කරුණු මහණහට සාරුප්‍ය වෙයි.

594. ('භෑම සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි) අනිත්‍යසංඥ වඩනේ යැ, ('භෑම දහම අනාත්මයහ'යි) අනාත්මසංඥ වඩනේ යැ, ('ප්‍රේමාදි සංස්කාර අශුභයහ'යි) අශුභසංඥ වඩනේ යැ, භෑම ලොවිති අනභිරුතිසංඥ ද වඩනේ යැ, මේ කරුණු මහණහට සාරුප්‍ය වෙයි.

595. (සඤ්ඤා) බොධ්‍යාධිකයන් (සතර) සංඛ්‍යාදයන් (පඤ්ච) ඉන්ද්‍රියයන් (පඤ්ච) බලධර්මයන් ආයාසිකතායෙන් (සතර) සතිපට්ඨානයන් (සතර) සමයක්ප්‍රධානතායන්) වඩනේ යැ. මේ කරුණු මහණහට සාරුප්‍ය වෙයි.

596. මුහුණතෙහි කැණෙන බැරපියන්ගේ යැ, මුළු සර්ව ආශ්‍රමයන් උද්ඝරාපියන්ගේ යැ, (සියලු කෙලෙසුන් කෙරෙහි) විප්‍රසික්ක වූ වාස කරන්නේ යැ. මේ කරුණු මහණහට සාරුප්‍ය වේ" යයි.

මේසෙයින් ආශ්‍රමයන් අපර ගෝතම සම්මරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහේක.

අපරගෝතම සම්මරගාථා යි.

උද්දායක:

කාථාදායී සම්මර යැ, එකවිහාරී සම්මර යැ, මහාකප්පික සම්මර යැ, වුලපභික සම්මර යැ, කප්ප සම්මර යැ, උපසෙක සම්මර යැ, ගොතමී සම්මර යැ යි දසක නිපාතයෙහි තෙරවු සන්දේශෙනක. මෙහි ගාථා සැන්කැවෙකි.

දසකනිපාතය නිමි.

11. එකාදසනිපාතො.

11. 1. 1

- 597 නිං තච්ඡෙත්ථා චනෙ තාන උද්ඤ්ඤානො ච පාටුසෙ,
චේරඛ්ඛො රමණීයො තෙ පච්චෙකො හි කාසිනං.
598. යථා අබ්භාති චේරච්චො වානො භුද්ධි පාටුසෙ,
සඤ්ඤා මේ අභිකිරිත්ති විවේකපච්චසඤ්ඤානා.
599. අපඤ්ඤායො අඤ්ඤාසම්භවො සිච්චිකාය නිකේතවාටිකො,
උප්පාදගතෙව මේ සත්ථං සංඤ්ඤාසම්ථං¹ විරාගතිස්සිතං.
600. යං ච අඤ්ඤාන රක්ඛන්ති යො ච අඤ්ඤාන රක්ඛති,
ස චේ තිකත්ති සුඛං සෙති කාමේසු අනපෙක්ඛවා.
601. අචේත්ථිදිකා පුත්ථිසිලා යොනිභූතමායුතා,
අමුක්ඛෙව්ච්චසඤ්ඤානා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.
602. චසිතං මේ අරඤ්ඤාසු කඤ්ඤාසු භූතාසු ච,
සෙතාසනෙසු පනෙතසු වාමුමගතිසෙවිනෙ.
603. ඉමේ හඤ්ඤානතු චජ්ඣිනතු දුක්ඛං පපෙතානතු පාණීතො,
සම්ඛප්පං නාභිජානාමි අනරිතං දෙසසංභිතං.
604. පටිවිඤ්ඤානා මයා සත්ථා කතං බුද්ධියා සාසනං,
භිතිනො ගරුකො භායො හචනෙත්ති සමුඛතා.
605. යස්ස චත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්වානගාරිතං,
සො මේ අත්ථො අනුප්පන්නො සබ්බසඤ්ඤාජනකම්මො.
606. නාභිනඤ්ඤාමි මරණං නාභිනඤ්ඤාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකම්භාමි භික්ඛිතං ගතකො යථා.
607. නාභිනඤ්ඤාමි මරණං නාභිනඤ්ඤාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකම්භාමි සම්පජානො පතිස්සන්තො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සම්ඛිවේවා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සඬ්ඛිමමඤ්ඤාථෙරගාථා

කඤ්ඤානා:

සඬ්ඛිවේවා ථෙරො එකො'වි කතතිවේවා අනාසවො,
එකාදසනිපාතමහි ගාථා එකාදසෙව වා'ති.

එකාදසනිපාතො නිට්ඨිතො.

11. එකාදසනිපාතය.

11. 1. 1

597. දරුව, වැසිකල්හි උපක්‍ර්ශානපථිතය වැනි (අසත්ප්‍රාය) වූ චතයෙහි ඔබට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? කිම ඔබට වෙරඹව්‍යානයෝ රමණීය වෙත් ද? පච්චෙක්ඛය මැ ධ්‍යායිත්ව රමණීය යි.
598. යමිසේ වැසිකල්හි වෙරඹව්‍යානය වලාවන් බැහැර කෙරේ (ගෙනයා) ද, එසේ මැ විවේකප්‍රතිසංයුක්ත වූ සංඥාවෝ මා ගේ සිත (විවේකසාංතයට) අදින් (ගෙන යන්).
599. නොහොතෙහි එ මැ තිවෙස් කොට හැසිරෙන කළුපැහැ ඇති පක්‍ෂි (කවුඩු) තෙම මට සිය සිරුරෙහි විරාගනි:ශ්‍රිත වූ සිහිය එළුවා මැ යි.
600. අන්‍යයෝත් යමකු හෝ රකින් නම් යමෙකුත් අන්‍යයන් හෝ රකි නම් කාමයෙහි අපෙක්‍ෂා නැති එ මහණ තෙම එකාන්තයෙන් සුවසේ ගොවි.
601. පහන් දිය ඇති පුළුල්ගලතල යැ ගොනගුල් (වදුරු) සිඵ්පා යැ යන මොවුන්ගෙන් යුත් දියතෙවෙලින් ගැවසිගත් ඒ පථිතයෝ මා සිත් අලවන්.
602. අරණ්‍යයෙහි ද ශිරිකඳුරෙහි ද ශිරිගුහායෙහි ද මල්බුවන් විසින් හෙවුනාලද (චතයෙහි) දුරුසෙනසුත්ති ද මා විසුවරු යැ.
603. (එ මම) මේ ප්‍රාණීහු නැතත්වා, පෙළෙන් වා, දුකට පැමිණෙත්වා යන දෝෂයෙන් යුත් අනායාසිසංකල්පයක් නො දනිමි.
604. මා විසින් ශාක්‍යාන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන් වහන්සේ ගේ අනුශාසනය (අවවාදය) කරනලදි, ගරු බර බහා තබනලදි, හව්නෙතනිය (තෘණොච) මුලුසුත් කරනලදි.
605. තවද යම් අථයක් සදහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වූයෙමි නම්, සියලු සංයෝජනයන් ගේ ක්‍ෂයකිරීම වූ ඒ අථය මා විසින් අනුක්‍රමයෙන් ලබනලද්දේ යි.
606. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි, මෙහෙ කරන කම්කරුවකු වේතනය අපෙක්‍ෂා කරන ගේ හුදෙක් කාලය අපෙක්‍ෂා කරමි.
607. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි, සමයක් ප්‍රඥ ඇති වැ සිහි ඇති වැ හුදෙක් කාලය අපෙක්‍ෂා කරමි.

මෙසේ ආයුෂමත් සමුඛිච්චි සංවිරයන් වහන්සේ ...

සඤ්ඤිච්චි සංවිරගාමා යි.

උද්‍යානය:

එකොළොස් වැනි නිපාතයෙහි කළ (පැවිදි) කිය ඇති තීරාසුව වූ එක් මැ සංකිච්චි සංවිරයන් වහන්සේ යැ, ගථා ද එකොළොසෙක් මැ යි.

එකාදසනිපාතය නිමි,

12. චාදසනිපාතො.

12. 1. 1

608. සිලමෙව්ධ සිකෙතිඨ අගමිං ලොකෙ සුසිකතිං,
සිලං හි සබ්බසම්පත්තිං උපනාමෙති භෙමිතං.
609. සිලං රකෙතිං මෙධාමි පත්තියානො තයො සුඛෙ,
පසංසං විතතිලාභං ච පෙච්ච සග්ගෙ ච මොදනං.
610. සිලවා හි බහු මගෙහ සඤ්ඤාමොඤ්ඤාධිගච්ඡති,
දුස්සිලො පන මගෙහති ඛිංසගෙ පාපමාචරං.
611. අවිණිණං ච අකිත්තිං ච දුස්සිලො ලහතෙ නරො,
විණිණං කිත්තිං පසංසං ච සද්දු ලහති සිලවා.
612. අදි සිලං පතිට්ඨං ච කල්යාණං ච මාතුකං,
පමුඛං සබ්බධම්මං තස්මා සිලං විසොධයෙ.
613. චෙලා ච සංවරො,¹ සිලං විතතස්ස අභිභාසනං,
තිත්ථං ච සබ්බමුද්ධානං තස්මා සිලං විසොධයෙ.
614. සිලං බලං අපාරිමං සිලං අභිධමුත්තමං,
සිලමාහරණං සෙට්ඨං සිලං කච්චමබ්බුතං.
615. සිලං සෙතු මග්ගසකෙධා සිලං ගජො,² අනුත්තරො,
සිලං විලෙපනං සෙට්ඨං යෙන වානි දිසොදිසං.
616. සිලං සම්බලමෙවග්ගං සිලං පාඨොස්සමුත්තමං,
සිලං සෙට්ඨං අතිවිභවො යෙන ගානි දිසොදිසං.
617. ඉධෙව තිත්ථං ලහති පෙච්චාපායෙ ච දුම්මනො,
සබ්බත්ථ දුම්මනො ඛාලො සිලෙසු අසමාහිතො.
618. ඉධෙව කිත්තිං ලහති පෙච්ච සග්ගෙ ච සුම්මනො,
සබ්බත්ථ සුම්මනො සිරො සිලෙසු සුසමාහිතො.
619. සිලමෙව ඉධ අග්ගං පඤ්ඤාමා පන උත්තමො,
මනුස්සෙසු ච දෙවෙසු සිලපඤ්ඤාණකො ජයානති.

ඉත්ථං සුදං අංගමා සිලමො පඨරො ගාඨායො අභාසිත්ථා'ති.

සිලවිසේරණාඨං.

12. ද්වාදසනිපාතය.

12. 1. 1

608. මෙ සසුන්හි සීලය මෑ පුත්‍රණු කළ මෑහවෑ, මෙලොව මොනවට පුත්‍රණු කළ, සේවිතය කළ සීලය සියලු සම්පත් එළවෑ ද එහෙයයි.
609. ප්‍රශංසාව ද සන්තොෂ ලාභය ද පරලොච්ඡි ඤාතියෙහි මොදන ද යන ත්‍රිවිධසුඛයන් කෑමැති වන්නා වූ නුවණැත්තේ සිල් රැක්ක මෑතාවි
610. සිල් ඇත්තේ මෑ සංවරය කරණ කොට හෙත බොහෝ මිතුරන් ලබයි. දුශ්ශීල තෙමේ වැළිත් ලාභක ක්‍රියා කරන්නේ මිතුරන් කෙරෙහි පහවේ.
611. දුශ්ශීල පුරුෂ තෙමේ ගඬාවන් අපකීර්තියන් ලබයි. සිල්වත් පුරුෂ තෙමේ හැම කල්හි ගුණකථනයන් කීර්තියන් ප්‍රශංසාවන් ලබයි.
612. සීලය (කුශලධර්මයන්ට) මූලයන් ප්‍රතිෂ්ඨාත් වෙයි. කල්‍යාණධර්මයන්ට ද මවකි. සියලු ධර්මයන්ට ප්‍රමුඛ ය. එහෙයින් සිල් පිරිසිදු කරන්නේ යි.
613. සීලය විතතයා ගේ චේරල (සීමාව) න් සංවරයන් සන්තොෂ-කාරණයන් සියලු බුදුවරුන් ගේ නිකුත් වෙයි. එහෙයින් සිල් පිරිසිදු කරන්නේ යි.
614. සීලය අතදග බලයෙකි, සීලය උතුම් ආයුධයෙකි, සීලය ශ්‍රේෂ්ඨ ආභරණයෙකි, සීලය අද්භූත කවචයෙකි (සන්නාහයෙකි).
615. සීලය මහබල ඇති හෙයකි. යමෙකින් දසනුදස හමා නම් එ සීලය අනුතතරගකියෙකි. එ සීලය ශ්‍රේෂ්ඨ විලෝපනයෙකි.
616. යමෙකින් දසනුදසයක් නම් එ සීලය අහු වූ බත්පලාවකි (බත්මුලෙකි) එ සීලය උතුම් වූ මාංගොපකරණයෙකි. එ සීලය ශ්‍රේෂ්ඨ වූ යානයෙකි.
617. තපුරැසින් ඇත්තේ මෙලොවහි මෑ නිකු ලබයි, පරලොච්ඡි අපායෙහි ද නිකු ලබයි, සීලයෙහි නො පිහිටි බාල තෙමේ සියලු තැන්හි දෙමිනස් ඇත්තේ වේ.
618. මනාසින් ඇත්තේ මෙලොවහි මෑ කීර්තිය ලබයි. පරලොච්ඡි ඤාතියෙහි ද කීර්තිය ලබයි. සීලයෙහි මොනවට පිහිටි නුවණැත්තේ හැමතැන්හි කොමිනස් වේ.
619. මෙ සසුන්හි සීලය මෑ අහු ය, එතෙකුළු වුවත් නුවණැත්තේ උතුම්. මිනිසුන් අතුරෙහි ද දෙවියන් අතුරෙහි ද සීල - ප්‍රඥ දෙකින් ජය වේ.

මෙසේ ආයුමෙන් සීලව ඤාතියන් වහන්සේ ගාථා වදාලා.

සීලව ඤාතියාථා යි.

12. 1. 2

620. නිවෙ කුලමහි ජාතො'හං දළිඤ්ඤා අසාගොජනො,
හිනකම්මං මමං අසි අගොසිං පුප්ඵජ්ඣිකො.
621. ජිගුච්ඡිතො මනුස්සානං පරිභුතො ච චම්පිතො,
නිවං මහං කරුණාන චන්දිසං¹ බහුතං ජනං.
622. අථදුසාසිං සමුද්දාං භික්ඛුසංඝපුරකභිතං,
පච්ඡන්තං මහාපිරං මහධානං පුරුත්තමං.
623. නික්ඛිපිතාන ව්‍යාභග්ගිං චන්දිත්තා උපසංඝමං,
මමෙව අනුකම්පාය අට්ඨාසි පුරිසුත්තමො.
624. චන්දිකා සඤ්ඤා පාදෙ එකමන්තං සිතො තදා,
පබ්බජ්ජං අහමායාපිං සබ්බසත්තානමුත්තමං.
625. තතො කාරුණිකො සත්ථා සබ්බලොකානුකම්පකො,
එහි භික්ඛුති මං අහ සා මෙ අසුපසම්පදා.
626. සො'හං එකො අරඤ්ඤාසමිං විහරන්තො අතඤ්ඤො,
අකාසිං සඤ්ඤා චචනං යථා මං ඔවදි ජිනො.
627. රතතිසා පඨමං යාමිං පුබ්බජාතිමනුස්සරිං,
රතතිසා මජ්ඣමං යාමිං දිබ්බචන්ද්‍රිං විසොධාසිං,²
රතතිසා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොධානිං පදුලාසිං.
628. තතො රතාසා විච්ඡන්තො³ පුරිසසුග්ගමනං පති,
ඉඤ්ඤා බ්‍රහ්මා ච අගනතිං මං නමස්සිංසු පඤ්ඤාලී.
629. නමො තෙ පුරිසාජ්ඤාදා නමො තෙ පුරිසුත්තම,
යසා තෙ අහවා බිණ්ණා දකඛිණ්ණයොසාසි මාරිසා.
630. තතො දිස්වාන මං සත්ථා දෙවසංඝපුරකභිතං,
සිතං පාතුකරිතාන ඉම්මිත්ථං අහාසථ.
631. තපෙන බ්‍රහ්මචරිගෙන සඤ්ඤාමෙන දමෙන ච,
එතෙන බ්‍රාහ්මණො ගොති එතං බ්‍රාහ්මණමුත්තම'නති.

ඉත්ථං සුදං අගමා සුනිතො ථෙරො ගාථායො අහාසිත්ථා'ති.

සුනිතසෙවරගාථා.

තසුදුග්ගං:

සීලවා ච සුනිතො ච ථෙරො දො තෙ මහිඤ්ඤා
චාදසනිති පාතමහි ගාථායො චතුරිසති'ති.

චාදසනිපාතො නිට්ඨිතො.

12. 1. 2

620. මම පහත් කුලයෙහි උපත්මි, දිළිත්දෙමි, අලංකාරක ඇත්තෙමි, පහත් රැකියාවක් මට වී යා, පුර්කවු වීම.
621. මිනිසුන් විසින් පිළිකුල් කරනලදු වෑ යළි අවමන් කරන ලදු වෑ කරනනලදු වෑ යටත්සිත් කොටගෙන බොහෝ දෙනා වෑන්දෙමි.
622. භාග්‍යයෙකි! මගධ දනව්වෙහි අනනුවරට පිවිසෙන්නා වූ සිසුකඛ්ඝයා විසින් පෙරවුකොට ඇති මහාචීර වූ සම්බුද්ධන් දිවිමි.
623. (මම) කද බහා තබා වදින්නට එළැඹියෙමි. පුරුෂොත්තම තෙමේ මට මෑ අනුකම්පා පිණිස නැවැත්තේ යි.
624. එදා ශාක්‍යාන් ගේ පාසකල වෑද එකත්පසෙකැ සිටියෙමි සියලු සතුන්ට උතුම් වූ පෑවිද්ද මම අයැදියෙමි.
625. ඉක්කිති කාරුණික වූ, සියලු ලෝකයාට අනුකම්පා ඇති ශාක්‍යාන් වහන්සේ 'එව් මහණැ'යි මට වදලහ, ඒ මා ගේ උපසම්පද වී යා.
626. එ මම එකලා වෑ අරණ්‍යයෙහි වහන්සෙමි නො මැලියෙමි, බුදුහු යම්සේ මට අවවාද කළෝ නම් එසේ ශාක්‍යාවචනය කෙළෙමි.
627. ඊ පෙරයමිහි පුච්ඡාතිය යිහි කෙළෙමි, ඊ මැදියමිහි දිවෑහ ශෝධනය කෙළෙමි.
628. ඊ පැසුළුයමිහි, එ රැය අවසන්හි හිරු උදාවන්නා හා මෑ (අවුදු) අඳුරුකද පැවසෙමි.
629. 'ඉඤ්ඤ' ද 'බ්‍රහ්ම' ද අවුත් 'පුරුෂශ්‍රෙණිය ඔබට නම්සකාර වේවා, පුරුෂොත්තමය ඔබට නම්සකාර වේවා යම්භෙයෙකින් ඔබගේ ආප්‍රවණේ ක්‍ෂය වූවාහු ද (එහෙයින්) දක්ෂිණාභී වෙහි' යි ඇදිලි බෑන්දහු මට නම්සකාර කලහ.
630. ඉක්කිති ශාක්‍යාන් වහන්සේ දිව්‍යසම්මුතයා විසින් පුරස්කෘත (සම්මාන) වූ මා දූක සිතා පාල කොට මේකරුණ වදලහ.
631. තපසිහු ද බ්‍රහ්මචරිහු ද හිරියෙහු ද ප්‍රඥයෙහු ද යන මේකරුණින් මුඛවණ වෙයි, මේ උතුම් බිඹුණු යා යි (කිහු) යි.

මෙසේ ආයුෂමත් සුභිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදලහ.

සුභිත ස්ථවිරගාථා යි.

උද්‍යානය:

දෙළොස් වැනි නිපාතයෙහි සීලව ද, සුභිත ද යි තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ඔහු මහත් සාද්ධි ඇත්තාහු යා, ගාථාවෝ සුචිත්තෙකි.

ද්වාදසනිපාතය නිමි.

13. තෙරසතිසානො.

13. 1. 1

632. යාහු රවෙඨ සමුක්කවෙඨා රඤ්ඤා අභිග්ගා පඤ්ඤා,
සාමාජික ධම්මසු උක්කවෙඨා සොඤ්ඤා දුක්ඛස්ස පාරගු
633. පඤ්ඤා ජිනෙද පඤ්ඤා ජගෙ පඤ්ඤා චුත්තරි හාවිසෙ,
පඤ්ඤා සම්භාවිතො සිත්ථි භික්ඛු භික්ඛුඤ්ඤා'ති වුච්චති.
634. උත්තලස්ස පමිත්තස්ස බාහිරාසස්ස භික්ඛුනො,
සිලං සමාධි පඤ්ඤා ව පාරිසුරිං න ගච්ඡති.
635. යං හි කිම්බං තදපච්ඤං අකිම්බං පන කසිරිති,
උත්තලානං පමිත්තානං භෙසං චිත්ථිනාති අසම්භාවි.
636. යෙසං ච සුසමාරඤ්ඤා නිම්බං කායගතා සති,
අකිම්බං තෙ න සෙවිනාති කිම්බෙව සාතම්බිකාරිනො,
සකානං සම්පජානානං අත්ථං ගච්ඡනාති අසම්භාවි.
637. උජ්ජමග්ගමිති අකඛාතෙ ගච්ඡ්ථ මා නිවහ්නථ,
අත්තනා, වොදගතනානං නිබ්බාතමිතිහාරගෙ.
638. අව්වාදග්ගමිති විරිගමිති සත්ථා ලොකෙ අනුත්තරො,
විඤ්ඤාපමං කිරිත්ථා මෙ ධම්මං දෙසෙසි චක්ඛුමා.
639. තස්සාහං චචිතං සුඤ්ඤා විහංසිං සාසනෙ රතො,
ගම්ථං පටිපාදෙසිං උත්තමත්ථස්ස පතරිසා,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
640. නෙක්ඛම්බෙව අබ්බුත්තස්ස පටිච්චෙකං ව චෙතනො,
අබ්බාපජ්ඣාබ්බුත්තස්ස උපාදානක්ඛගස්ස ව.

13. තෙරස්තිපාතය

13. 1. 1

632. අගුරුපුත්තේ පිරිවරෙහි (රටවැසි) වූ යමෙක් අගුරුවෙහි අනුක්‍රමයෙන් වූයේ නම් ඒ 'සොණ' තෙමේ අද ධර්මයෙහි උපකාරය වූ දූතයාගේ පරතෙරට ගියේ යි.
633. (ඔරුමානික සංභාරය) පස සිදින්නේ යැ, (උදාහරණයක් සංභාරය) පස ප්‍රකාශය කරන්නේ යැ, මිත්තෙහි (ප්‍රතිචාරය) පස වඩන්නේ යැ, (රාග, දෝශ, මොහ, මාන, ද්වේශ යන) පඤ්චාසකයන් ඉක්ම ගිය මහණ තෙමේ ඔස්සේ ගිය යි කියනු ලැබේ.
634. උස් වැ ගිය මාන ඇති, ප්‍රමාදයට පැමිණී, බාහිරායනයෙන් අයා ඇති මහණයෙකුගේ සිලයත් සමාධියත් ප්‍රඥාවත් පරිපූර්ණ බවට නොගියේ.
635. උස්වැසියා මානනල ඇති ප්‍රමතයන් විසින් කළයුතු යමක් ඇත්නම් ඒ හැර දමනලදී. නොකළයුත්ත වැළිත් කරනු ලැබේ. ඔවුන්ගේ ආප්‍රවයෝ වැඩෙත්.
636. තවද යම් කෙනෙකුත් විසින් නිකාර වැ කානියාසි දැඩි වැ ගන්නාලද ද කළයුත්තෙහි ආත්මාසාදය වූ ඔහු නොකළයුත්ත නොකරත්, සිහි ඇතිකල්හි, සමාසන්ධිය ඇතිකල්හි ගේ ආප්‍රවයෝ අත්‍යවශ්‍යයෙන් (කෘත වෙත්).
637. ශාස්තෘන් වහන්සේ වදාළ සාප්තමාසයෙහි යවු, නොනවතිවු, තමා තමාට වෛදනය කළ මානව, (තමා) නිවනට පමුණුවන්නේ යි.
638. පමණ ඉක්ම පටන් ගත් වීර්‍ය ඇති කල්හි ලෝකයෙහි නිරාතර වූ ඇත් ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ 'විණොපමා' කොට මට දහම් දෙසුහ.
639. මම උත්තර වහන්සේගේ වචනය අසා සසුන්හි ඇලුණෙමි කල් යැවිමි. අභිත්තියට පැමිණෙනු පිණිස (ඉන්ද්‍රිය සමතාව) සම්පාදනය කෙළෙමි. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද යැ, බුද්ධත්වයේ අවිච්ඡාදය කරනලදී.
640. භෞත්‍යමයයෙහි නිමන (නැඹුරු) වූ විතතයාගේ පටිච්ඡේදයෙහි නිමන වූ නිදුක්බැවිහි නිමන වූ අභිත්තියෙහි නිමන වූ -

641. තණ්හකතයාඨිමුත්තස්ස අසමමානං ච චෙතසො,
දිස්සි අයතනුස්සාදං සමමා විතතං විමුච්චති.
642. නස්ස සමමා විමුත්තස්ස සත්තවිතතස්ස තිකත්තො,
තතස්ස පතිච්ඡයො නත්ති කරුණිකං න විජ්ජති.
643. සෙත්ථො යථා එකසංඝො වාතෙත න සමිරති,
එවං රූපා රසා සප්ප ගතියා එස්සා ච කෙවලා.
644. ඉධිං ධම්මා අතිධිං ච නපපචෙධෙහති තාදිනො,
සීතං විතතං විසඤ්ඤාතතං වසඤ්ඤාසංචුපස්සති'ති.

ඉතිං පුදං අයස්මා සොණො කොළිවිසො පෙරො ගාථායො
අගාසිත්ථ'ති.

සොණපෙරගාථා.

තසුපුද්දනිං:

සොණො කොළිවිසො පෙරො එකොසෙව මහිද්ධිකො,
තෙරසමිති නිපාතමිති ගාථායො චෙත්ථ තෙරසා'ති.

තෙරසනිපාතො නිට්ඨිතො.

641. නිමිණයෙහි නිමිත වූ, විතතයාගේ අභමේමාහයෙහි (ආයතීමායී-
යෙහි) නිමිත වූ තැනැත්තෙකුගේ සිත (වික්ඛාරාදි) ආයතනොත්පාදය
දැකූ (ආසුච්චන් කෙරෙත්) මොනවට මිදෙයි.
642. (කෙලෙසුන් කෙරෙත්) මොනවට මිදුණු එහෙයින් මෑ සත්ත්‍රන්
සිත් ඇති ඒ මහණහු විසින් කරනලද කම්යාගේ උපචයෙන් නැති.
(මිත්‍ර විසින්) කළසුන්තෙක් (කෘතකෘතය බැවින්) නො පෑතේ.
643. තමන්ගේ එකඝනපථිකයක් සුළඟට නො සැලේ නම්, එපරිද්දෙන්
රූප සෑ රස සෑ ගන්ධ සෑ ගති සෑ ඝට්ඨි සෑ ගත සියලු-
644. ඉභ්බවමිගේ ද අභ්බවමිගේ ද අකම්පා වූ සංයෝග රහිත වූ
තෘදිහු ගේ සිත කම්පා නො කරත්. (හෙතෙම) ඒ අරමමිණයාගේ
නිරෝධය ද දකී.

මේගේ ආසුසමන් 'කොමුච්ඡ සොණ' සංවිරහන් වහන්සේ
ගාථා වදලහ.

'සෝණ' සංවිරහගාථා යි.

උද්දාය:

තෙලෙස් වැනි නිපාතයෙහි එක් මෑ මහත් සෑද්ධි ඇති කොමුච්ඡ සොණ
සංවිරහන් වහන්සේ යෑ, මෙහි ගාථාවෝ ද තෙලෙහෙකි.

තෙරසනිපාතය නිමි.

14. චූළසතිපාඨො

14. 1. 1

645. යද අහං පබ්බජිතො අගාරස්මාහගාරියං,
නාහිජ්ඣාමි සබ්බපාං අනරියං දෙසසංඝිතං.
646. ඉමෙ භඤ්ඤානඤ්ච ජ්ඣානඤ්ච උතඛං පථොනඤ්ච පාඨිතො,
සබ්බපාං නාහිජ්ඣාමි ඉමස්මිං දීඝමනනරො.
647. මේතනං ච අහිජ්ඣාමි අප්පමාණං සුභාවිතං,
අනුපුබ්බං පරිචිතං යථා බුද්ධොත දෙසිතං.
648. සබ්බමිත්තො සබ්බසබ්බො සබ්බභූතානුකම්පකො,
මේතනං විතනං ච භාගෙමි අබ්බාපජ්ඣාරතො¹ සදා.
649. අසංහිතං අසංකුප්පං විතනං ආමොදයාමිහං,
බුහුමෙහාරං භාගෙමි ආකාපුරිසසෙමිතං.
650. අමිතක්කං සමාපකොතො සමමාසමුද්ධාසාවකො,
අරිසෙත තුණ්හිභාගෙවිත උපපතො භොති තාවදෙ.
651. යථා'පි පබ්බතො සෙලො අච්ඤො සුප්පතිට්ඨිතො,
ඵලං මොහකකයා හික්ඛු පබ්බතො'ව න වෙධති.
652. අනඛණ්ණස්ස පොසස්ස තිච්චං පුට්ඨගෙවසිතො,
මාලංකමතනං පාපස්ස අබ්බමතනං² ච බායති.
653. නගරං යථා පච්චන්තං ගුහනං සන්තරාමාරිතං,
ඵලං ගොපෙථ අත්තානං ඛණ්ණො වො³ මා උපච්චගා.
654. නාහිනද්දමි මරණං නාහිනද්දමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඛ්ඛාමි තිබ්බිසං හතකො යථා.
655. නාහිනද්දමි මරණං නාහිනද්දමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඛ්ඛාමි සම්පජ්ඣානො පතියානො.
656. පරිවිණේණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඕභිතො ගරුකො භාගො භවනොත්ති සමුහතා.
657. යස්ස චත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මාහගාරියං,
යො මෙ අත්ථො අනුප්පතොතො සබ්බසඤ්ඤාජනකකියො.

1 අබ්බාපජ්ඣාරතො - සී. 1, 2. 2. අබ්බාමතනං - PTS, ප. 3. මෙ - PTS.

14. වුද්දසනිපාතය.

14. 1. 1

645. යම් කලෙක මම් හිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙම් නම් එතැන් පටන් කොට දොසයෙන් සුක්ක වූ අනාගතීසංකල්පයක් නොදනිමි.
646. මේ ප්‍රාණීහු නැසෙත්වා පෙළෙත්වා දුකට පැමිණෙත්වා'යි සංකල්පයක් මේ දීඨිකාලය අතුරෙහි නොදනිමි.
647. අප්‍රාමාණය වූ මොනවට වඩනලද්ද වූ අනුක්‍රමයෙන් ප්‍රභූණකරන ලද්ද වූ තෙමිත්‍රියන් බුදුන් විසින් දෙසනලද පරිදි ඇත්තමුකොට දනිමි.
648. හැමට මිතුරු වූ හැමට යහළු වූ සියලු සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා ඇති වූ හැමකල්හි අව්‍යාපාදයෙහි (සකුයනට හිතසුචි ඵලවිමෙහි ඇලුණෙම් මෙන් සිතත් වබිමි.
649. ආකමිණ රහිත වූවක් කොපහ රහිත වූවක් කොට මම් සිත සතුටු කරමි. තිවජ්ජනසත් විසින් නොසෙවුනාලද මුහුම්භාරය වබිමි.
650. ද්විතීයධ්‍යානයට සම්මත් සමයක් සමුද්ධුත්‍රාවක තෙමේ එකෙණෙහි අයඨී වූ කුෂණීභ්‍යාවයෙන් සමනාගත වූයේ වේ.
651. ශෛලපථිතය තෙමි යම්ඟේ අවලද මොනවට පිහිටියේ වේ ද එපරිද්දෙන් මොහසාය ගෙනුකොටගෙන පථිතයක් මෙන් (අවල) වූ මහණ තෙමි නොසැලේ.
652. (රාගාදී) අභිගණ රහිත වූ තිරතුරු තිරවදු ධර්මයන් සොයන සුලු පුරාමයාහට කෙසෙක් (වලගත්) පමණ වූ පාපය වලාකුලක් පමණ මෙන් වැටහේ.
653. ඇතුළත පිටත සහිත වූ භෝජනය (රුකවරණ) කරනලද පසල් කුචිර යම්ඟේ ද එසේ තමා (සිත) රකිවූ, ක්‍ෂණය තෙමි තොප නහමක් ඉක්ම යා.
654. මරණය නොකැමැත්තෙමි, ජීවිතය නොකැමැත්තෙමි, මෙහෙ කරන කම්කරුවකු මේතනය අපෙක්‍ෂා කරන හේ කාලය පමණක් අපේක්‍ෂා කරමි.
655. මරණය නොකැමැත්තෙමි, ජීවිතය නොකැමැත්තෙමි. සමයක් ප්‍රඥ ඇති වූ සිහි ඇති වූ කාලය පමණක් අපේක්‍ෂා කරමි.
656. මා විසින් ශාක්‍යාන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අවිමාදය කරනලද යැ. ගුරු බර බහා තබනලද්දේ යැ, හඬනෙතනිය (තෘණොච) මුලසුත් කරනලදි.
657. යම් අථියක් සඳහා හිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙම් නම් සියලු සංශෝජනයන් ක්‍ෂය කිරීමැ යි කියනලද ඒ අථිය මා විසින් ලබනලද්දේ යැ.

658 සමපාදෙථපමාදෙන එසා මෙ අනුසාසනී,
හසුතං පරිතිබ්බිසං විපමුත්තොමහි සබ්බසි'ති

ඉත්ථං සුදං අයසමා බද්ධවනිසො රෙවතො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

බද්ධවනිසරෙවතසෙථර ගාථා.

14. 1. 2

659 යථා'පි ගඤ්ඤො ආප්ඤ්ඤො ධුරෙ සුත්තො ධුරාසතො,¹
මිටිතො අතීතාරෙන සංසුතං නාතිවතතති.

660. එවං පඤ්ඤාය යෙ තිත්තො සමුඤ්ඤො වාරිතො යථා,
න පරෙ අතිමඤ්ඤානහි අරියධම්මො'ව පාඤ්ඤිතං.

661. කාලෙ කාලවිසං පතතා හවාගවිවසං ගතා,
තරා දුක්ඛං තිගච්ඡතති තෙධ සොචතති මානවා.

662. උත්තතා සුබධම්මෙන දුක්ඛධම්මෙන වොතතා,²
ඤ්ඤෙන බාලා ගඤ්ඤානහි යථාභූතං අදසයිතො.

663. යෙ ච දුක්ඛෙ සුබසමිං ච මජ්ඣෙධිබ්බතිමච්චතු³
සීතා තෙ ඉන්ද්‍රබිලො'ව න තෙ උත්තතථිතතා.

664. නගෙව ලාභෙ නාලාභෙ අගභො⁴ න ච කීතතිසා,
න නිත්‍යං පසංසාය න තෙ දුක්ඛෙ සුබමහි ච.

665. සබ්බත්ථ තෙ න ලීපපනහි උදබිඤ්ඤව පොභධිරො,
හබ්බත්ථ සුඛිතා සිරා සබ්බත්ථ අපරාජිතා.

666. ධම්මෙන ච අලාභො යො යො ච ලාභො අධම්මිකො,
අලාභො ධම්මිකො සෙයොසා යං වෙ ලාභො අධම්මිකො.

667. යසො ච අපපවුද්ධිතං විඤ්ඤානං අයසො ච යො,
අයසො'ව සෙයොසා විඤ්ඤානං න යසො අපපවුද්ධිතං.

668. දුමම ගෙහි පසංසා ච විඤ්ඤානී ගරුභා ච යා,
ගරුභා'ව සෙයොසා විඤ්ඤානී යං වෙ බාලපසංසතා.

1 ධුරසාතො - සිමු 1, 2 2 වොතතා - PTS.

3 සිබ්බතිමච්චතු - PTS 4 තගභො - මුල්යං, PTS

658. නො පමා වෑ (දනසිලාදිය) සමාදායක කරවු, මේ මාගේ අවමාදය යි, එකත්තෙන් මම පිරිනිවේන්නෙමි, සියලු භවයන් කෙරෙන් මදුණෙමි'යි.

මෙසේ ආශ්‍රමෙන් බදිරමනිය රෙවත සථවිරයන් වහන්සේ ...

බදිරමනියරෙවත සථවිරගාථා යි.

14. 1. 2

659. බුරගෙහි (විගෙහි) යොදනලද රියබර උසුලනු සමත් වූ අතිහාර-යෙන් මඩනාලද හදු වූ වාසගරාජයෙක් යම්සේ තමාගේ විශදම් නො ඉක්ම යිටි ද,

660. එපරිද්දෙන් යම් කෙනෙක් ජලයෙන් සමුද්‍රය යෙයින් ප්‍රඥයෙන් තැනා වූවාහු ද ඔහු අන්‍යයන්ට අවමන් නො කරත්. (මේ) සත්ත්වයන්ගේ ආයාධිමයෙක් මැ යි.

661. මිනිස්සු (ලාභාලාභාදි) කාලගෙහි කාලයාගේ වයසට පැමිණියාහු වාණිභාහි වයසට ගියාහු දුකට පැමිණෙත්. ඒ මිනිස්සු මෙලෙවිනි ශෝක කරත්.

662. සුඛ භේදයෙන් උත්තත වූ, යළි දුඃඛභේදයෙන් අවතත වූ, ඇති සැටියෙන් නො දක්නාසුලු බාලයෝ දෙකරාණින් පෙළෙත්.

663. තවද යම් කෙනෙක් දුකෙහිත් හැපෙහිත් මධ්‍යස්ථයෙහිත් තැණෙව් ඉක්මනියාහු නම් ඔහු ඉන්ද්‍රබලය මෙන් නිශ්චලයහ ඔහු උත්තතාවතත නො වෙත්.

664. ඔහු ලාභයෙහි, අලාභයෙහි, අයසෙහි, කීර්තියෙහි, නිශ්ශයෙහි, ප්‍රශංසායෙහි, දුකෙහි හා සුවයෙහි නො ඇලෙත් මැ යි.

665. ඔහු පොකුරාපතෑ දියබිඳු මෙන් කිසිතැනෙක නො ඇලෙත්. ප්‍රාඥයෝ හැම තැන්හි සුඛිතයහ, හැම තැන්හි අපරාජිතයහ.

666. දූහැමින් වන යම් අලාභයෙකුත් වේ නම් අන්තෑයෙන් වන යම් ලාභයෙකුත් වේ නම් (මෙදෙක අතුරින්) ඉදින් අන්තෑයෙන් වන ලාභය යමක් නම් එයට වඩා දූහැමින් වන ලාභය උතුම්.

667. නුවණ නැතිකින් යම් යහසකුත් නුවණැතියන්ගේ යම් අයසකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) නුවණැතියන් ගේ අයස මැ උතුම්. නුවණ නැතිකින් ගේ යහස උතුම් නො වේ.

668. මුසයන් විසින් කරන යම් ප්‍රශංසාවකුත් නුවණැතියන් විසින් කරන යම් ගඟිවකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් බාලයන් විසින් කරන ප්‍රශංසාව යමක් නම් එයට වඩා නුවණැතියන් විසින් කරන ගඟිව මැ උතුම්.

669. සුඛං ච කාමමිතිකං දුක්ඛං ච පච්චේකිකං,
පච්චේක¹දුක්ඛං සෙසොසං යං චෙ කාමිකං සුඛං.
670. ජීවිතං ච අධිමේචන ධම්මෙන මරණං ච යං,
මරණං ධම්මිකං සෙසොසං යං චෙ ජීවේ අධිමේකං.
671. කාමකොපපාතිකා යෙ සත්තචිත්තා භවාහවේ,
චරන්ති ලොකෙ අසිත්තා නච්චි තෙසං පියාපට්ඨං.
672. භාවසිත්තාහ බොජ්ඣංගිහ ඉද්දිගාති බලාති ච,
පපසුග්ග පරමං සත්තං පරිනිබ්බන්තානාසවා²ති :

ඉතං සුදං ආයස්මා ගෞදහෙතා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තා²ති.

ගෞදහානථෙරගාථා.

තසසුද්දානං:

රෙච්ඡො චෙච ගෞදහෙතා ථෙරො දො හෙ මහිද්ධිකා,
වුද්දසමනි නිපාතමනි ගාථායො අවස්ථිසති²ති.

වුද්දසනිපාඨො නිට්ඨිතො.

1 පච්චේකිකං - සො PTS, 2 පරිනිබ්බන්තානාසවා²ති - PTS

669. කාමප්‍රකාශික සුඛයෙකුත් පච්චේකයෙන් හටගත් දුඃඛයෙකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් කාමප්‍රකාශික සුඛය යමක් නම් එයට වඩා පච්චේකයෙන් හටගත් දුඃඛය උතුම්.
670. අත්තායෙන් දිව්‍රක්ම ද දුභෑමින් මරණය ද යන යමෙක් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් අත්තායෙන් දිව්‍රක්කේ යැ යන යමෙක් ඇත් ද (එයට වඩා) දුභෑමින් මරණය ශ්‍රේෂ්ඨ යි.
671. කාමකෝප ප්‍රභීණ වූ යම් කෙනෙක් කුදුමගත් හවයෙහි සත්ත්‍රත් සිත් ඇති වූ ලොකයෙහි අනිශ්‍රිත වූ හැසිරෙත් නම් ඔවුන්ට ප්‍රියාප්‍රිය දෑයෙක් නැති.
672. බොධිඝඤානයන් ද ඉන්ද්‍රියයන් ද බලධර්මයන් ද වඩා පරමභානායට පෑමින් රහත්වු පිරිනිවේති'යි.

මෙසේ ආයුමෙත් ගොදහන සංවිරයත් වගන්සේ ...

ගොදහන සංවිරගාථා යි.

උද්දසන:

තුදස් වැනි නිපාතයෙහි 'රෙවත' ද 'ගොදහන' ද යි ඒ මගත් සාදා ඇති තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ගාථා අටවිස්සෙකි.

වුද්දසනිපාතය නිමි.

16. සොළහතිපාතො

16. 1. 1

673. එස ගිගොසා පසිදුම් සුඛා, ධම්මං මහාරහං,
විරාගො දෙසිතො ධම්මො අනුපාදග සබ්බසො.
674. ඛහුති ලොකෙ චත්‍රාති අතම් පඨමිමණ්ඩලෙ,¹
මිථෙහති මඤ්ඤා සබ්බසං සුභං රාගපසංහිතං.
675. රජච්ඡාතං² ව වාතෙන යථා මෙකොපකම්මයෙ³
එවං සම්මනති සබ්බසං යද පඤ්ඤාය පසාහි.
676. සබ්බෙ සබ්බාරා අනිච්චාති යද පඤ්ඤාය පසාහි,
අථ තිබ්බිඤ්ඤා දුකෙහි එස මගො විසුද්ධිතා.
677. සබ්බෙ සබ්බාරා දුකොති යද පඤ්ඤාය පසාහි,
අථ තිබ්බිඤ්ඤා දුකෙහි එස මගො විසුද්ධිතා.
678. සබ්බෙ ධම්මා අනත්තා'ති යද පඤ්ඤාය පසාහි,
අථ තිබ්බිඤ්ඤා දුකෙහි එස මගො විසුද්ධිතා.
679. බුද්ධානුබුද්ධො යො ථෙරො කොණ්ඩඤ්ඤා තිබ්බතික්කමො,⁴
පභිනජාතිමරණො බුද්ධචරිතස්ස කෙවලි.
680. ඔසපාසො දලහම්මො පබ්බතො දුපාදලියො,⁵
ජෙඨො ඛලං ව⁶ පාසං ව සෙලං ගෙඤ්ඤා'නි දුබ්බිදං,
තිණ්ණො පාරමිතතො කාසි මුතො යො මාරබ්බිතා.
681. උද්ධතො වපලො හික්ඛු මිතො අගම්ම පාපකො,
සංසිද්ධති මහොසසම්මං උග්ගො පටිකුජ්ඣිතො.
682. අනුද්ධතො අවපලො නිපකො සංවුත්ථිඤ්ඤො,
කල්‍යාණමිතො මෙධාථ දුක්ඛස්සන්තකරො සිතා.
683. කාලපබ්බච්ඡාසබ්බාසො කිසො ධම්මිසථිතො,
මහාඤ්ඤා අත්තපාහසම්මං අදිනමාගසො නරො.
684. ථුට්ඨො ඛංගෙහි මිකගෙහි අරඤ්ඤාසම්මං බුද්ධාචරො,
නාගො සබ්බාමසිසො'ව සතො තත්‍රාධිව්‍යාසයො.
685. නාගිනාදුම් මරණං නාගිනාදුම් ජිවිතං,
කාලං ව පතිකඛිනාමි තිබ්බිසං ගතකො යථා.

1. සුච්චිමණ්ඩල - PTS 2. රජච්ඡාතං - PTS 3. මෙකොපකම්මයෙ - PTS
4. තිබ්බතික්කමො - PTS 5. දුපාදලියො - සිවු 1, 2, 6. ඛලඤ්ඤා - PTS
7. ජෙඨාත - සිවු 1, 2

16. සොලසතිපාතය.

16. 1. 1

673. ඒ මම (බ්බතේ) ඉතා රහවත් ධර්මය අසා බෙහෙවින් පහදිමි. සම්ප්‍රකාරයෙන් උපාදාන රහිත වෑ විරාගධර්මය දෙසකලද්දේ යි.
674. ලොකයෙහි විසිතුරු වූ අරමුණු බොහෝ වෙත්. (මහ) මේ මිනිස්ලොව වෑ රාගයෙන් සුක්ක වූ මිට්ඨාසංකල්පය අලලති හසිමි.
675. මෙයම වාසුව විසින් නගනලද බුලි යමක් සන්තිද්‍රව්‍ය ද එසේ යම් කලෙකැ (ආයතීශ්‍රාවක තෙම විසිතුරු අරමුණ) විදශිතා ප්‍රඥයෙන් දකි නම්, එකල්හි සංකල්පයෝ සන්තිදෙත්.
676. 'සියලු සංසාරයෝ අතිත්තාභි යම්කලෙකැ (ආයතීශ්‍රාවක තෙම) විදශිතා ප්‍රඥයෙන් දකි ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද (ඥානදශිත) විසුඛයට මේ මාගිය වේ.
677. 'සියලු සංසාරයෝ දුඛයාභි යම්කලෙකැ ප්‍රඥයෙන් දකි ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද මේ විසුඛයට මාගිය යි.
678. 'සියලු (ද්‍රෙහානුමත) ධර්මයෝ අනාත්මයාභි යම්කලෙකැ ප්‍රඥයෙන් දකි ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද මේ විසුඛයට මාගිය යි.
679. යමෙක් බුද්ධානුබුද්ධ වූයේ ද සිරිත ගුණ ඇත්තේ ද, කොණ්ඩනා නම් වූයේ ද දසවියහී ඇත්තේ ද, ප්‍රතිණ වූ ජාතිමරණ ඇත්තේ ද පිරිසුන් මහබ්බතර ඇත්තේ ද නොහොත් මහ-පල ක්‍රමණ ඇත්තේ ද,
680. ශිෂ්‍යාය ඇති සිරි වූ චේතොබල ඇති පාලිමට දුකෙර වූ අවිද්‍යා-පථිතයක් ඇති හෙතෙම බිලයත් පායෙන් සිදැ බිදීමට දුකෙර වූ පථිතය බිදැ මහතරණය කෙළේ පරතෙරට (තිව්තට) හිසේ ව්‍යාන කරන සුලු වූයේ මාරබ්බතයෙන් මිදුණේ යි.
681. උඛගු (නො හත්හුත්) වූ වපල වූ මහණ තෙම පාපමිත්‍රයත් ලාබා ක්‍රෝධ උත්තාස කාමාභි රල විසින් යට කොට ගත්තාලද්දේ (කාමාදි) ද හොසයෙහි ගැලෙයි.
682. උඛගු නො වූ වපල නො වූ (ආතමාචි පරාචයත්ති) නිපුණ වූ සංවරණය කරනලද ඉදුරත් ඇති කලණමිතුරත් ඇති ක්‍රමණත්තේ දුක් කෙලවර කරන්නෙක් වන්නේ යි.
683. කච්චාල්පුරුක් බදු අවයව ඇති, කාය වූ, ඉපිලිය නතරවැල් ඇති ආතාරපාතයෙහි පමණ දත්තා වූ, නො මැලි සිත් ඇති පුරුෂ තෙමි-
684. අරණ්‍යයෙහි මහවනයෙහි මැසි මදුරුවන් විසින් විදුනාලද්දේ රණබිම්හි ඇතැකු හෙයින් එහි සිහි ඇති වෑ ඉවයන්නේ යි.
685. මරණය නො කාමාත්තෙමි. ජීවිතය නො කාමාත්තෙමි. මෙතෙ කරන කම්කරුවකු වෙතනට අපෙක්ෂා කරන සේ හුදෙක් කාලය අපෙක්ෂා කරමි.

686. නාතිනන්දුමි මරණං නාතිනන්දුමි ජීවිතං,
කාලං ච පතීකඛිධාමි සමපජානෙහි පතිස්සතො.
687. පරිච්ඡේදණං මයා සන්ධා කතං බුද්ධිස්ස සාසනං,
මිහිතො ගරුකො හාරො හවිභෙතති සමුහතා.
688. ගස්සන්ධාග¹ පබ්බජිතො අගාරසමානගාරිකං,
සො මෙ අන්ධො අනුප්පතෙතො කිං මෙ සද්ධිවිහාරිතා²ති³.

ඉන්ධං සුදං අංගස්මි අඤ්ඤාසොණිඤ්ඤා පෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා⁴ති.

අඤ්ඤාසොණිඤ්ඤාපෙරො ගාථා.

16. 1. 2

89. මනුස්සභූතං සම්බුද්ධං අත්තදන්තං සමාහිතං,
ඉරිසමානං⁵ බ්‍රහ්මපථෙ විත්තස්ස පසමෙ රතං.
690. යං මනුස්සා නමස්සතති සබ්බබමිසංසා පාරභං,
දෙව්ථා⁶පි තං නමස්සතති ඉති මෙ අරහතො සුතං.
691. සබ්බසංගොජ්ජාතීතං චිතො නිබ්බන්ධාගතං⁴
කාමෙහි තෙකම්මරතං⁵ මුත්තං සෙලා⁶ව⁶ කඤ්චනං.
692. ස වෙ අව්චන්තරුචි නාගො හිමවි, විඤ්ඤා සිලුච්චිගෙ,
සබ්බසං නාගනාමිතං සච්චිනාමො අනුත්තරො.
693. නාගං වො කිත්තධිස්සාමි හ ති අභං කරොති සො,
සොරච්චං අපිමංසා ච පාදා නාගස්ස තෙ දුවො.
694. සති ච සමපජ්ඤාදං ච චරණං නාගස්ස තෙ පරෙ,
සද්ධාහන්ධො මහානාගො උපෙක්ඛාසෙතදන්තවා.
695. සති හිවං සිරො පඤ්ඤා විමංසා බම්මවිත්තනා,
බම්මකුච්චිසමාචාසො විවෙකො තස්ස වාලධි.
696. සො ක්කාසි අස්සාසරතො අජ්ඣිකතං සුසමාහිතො,
හව්චං සමාහිතො නාගො සිතො නාගො සමාහිතො.
697. සගං සමාහිතො නාගො නිසින්නා⁶පි සමාහිතො,
සබ්බන්ධං ධුතො නාගො එසං නාගස්ස සමපදා.
698. භුඤ්ජති අනවජ්ජාති සාවජ්ජාති න භුඤ්ජති,
සාසම්මච්ඡාදනං ලභා සන්ති⁶තිං පරිචජ්ජතං.

1. ගස්සන්ධාග - PTS 2. සද්ධිවිහාරිතා - PTS
3. ඉරිසමානං - ප, ඉරිසමානං - සිමු 1, 2
4. නිබ්බන්ධාගතං - සිමු. 1, 2. 5. කික්ඛම්මරතං - PTS.
6. මුත්තසෙලාව - PTS

686. මරණය නො කැමැත්තෙමි. ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. සමයක් ප්‍රඥ ඇති වූ සිහි ඇති වූ හුදෙක් කාලය අප්පක්‍ෂා කරමි.

687. මා විසින් ශාක්‍යයන් වහන්සේ ආශ්‍රිතයහ. බුදුරජුන්ගේ අනු-ශාසනය කරනලද ය. ගුරු වූ බර බහාතබනලද ය. තෘෂ්ණා සම්බන්ධ හවිනෙතනික නසනලද.

689. යම් අරියක් සදහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි නම් ඒ අරිය මා විසින් ලබනලද්දේ ය. මට සද්ධිවිහාරිකයකු-ගෙන් කවර අරියෙක් දැයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා සථවිරයන් වහන්සේ ...

අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා සථවිරගාථා යි.

16. 1. 2

689. මිනිසුන් අතර උපත්තා වූ (දතයුතු දෑ) නමා මා දත්තා වූ නමා මා දුමුණා වූ සමාහිත වූ බ්‍රහ්මවිහාර මාග්ගෙහි පවත්තා වූ විතතයාගේ ව්‍යුපගමයෙහි (නිව්නෙහි) ඇලුණා වූ,

690 මිනිස්සු (සකකායතනාදි) සියලු ධර්මයන්ගේ පරතෙරට ගියා වූ යමකු නම්දීත් ද දෙවියෝ ද ඔහු නම්දීත් මා විසින් රහතුන් වෙත අසනලදි.

691. ඉක්මනිය සියලු සංයෝජනයන් ඇති, (කෙලෙස්) වහගෙන් නික්ම නිව්නට පැමිණි, කාමයෙන් නික්ම නෙහෙත්‍රාමයෙහි ඇලුණු, සෙලීන් මුත් කසුනක් (රහක්) බදු (ඔහු දෙවියෝ ද නම්දීත්.)

692. එ බුද්ධිමාන තෙමේ ඵකාන්තයෙන් අනාපථිතයන් ඉක්ම සිටි හිමවත් පථිතය මෙන් අනාන්තයෙන් බැබැලී, 'නාග' නාමය ඇති සියල්ලන් අතුරෙහි නිරාභතර වූ සත්‍යානාමය ඇත්තේ යි.

693. කොපට නාග(හසනි)යා ප්‍රකාශ කරන්නෙමි, හෙතෙම පවි නො මැ කෙරේ. සීලයන් කරුණාවන් යන එදෙක නාගයාගේ (පුළු) පාද්‍යෝ යි.

694. සමානියත් සමයක්ප්‍රඥවත් නාගයාගේ ඒ අනා (පසු) පාදයෝ යි. මහානාග තෙමේ ප්‍රඥා නාමැති අත් ඇත්තේ ය. උපෙක්‍ෂා නාමැති සුද්දළ ඇත්තේ යි.

695. සමානිය ඔහුගේ ක්‍රීඩා ය, ප්‍රඥව සිඝ්ඛ ය, ධර්මවිනායාම විමසීතය ය, (සමථ-විද්‍යා) ධර්ම කුසලිය ය, විවෙකය මාලබිය ය.

696. එ නාග තෙමේ ධ්‍යාන කරනසුලු ය, අංඝාදයෙහි (නිව්නෙහි) ඇලුණේ ය, අධ්‍යානමයෙහි මොනවට සමාහිත ය, නාග තෙම යන්නේ සමාහිත ය, සිටියේ සමාහිත යි.

697. නාග තෙම හෝතේ සමාහිත ය, හුන්තේ ද සමාහිත ය, සියලු අරමුණෙහි සංවෘත ය, මේ විනාශි නාගයාගේ සම්පන්නිය යි.

698. වසත්‍රාගාර ලැබූ සන්නිධිකාරය (රැස්කිරීම) දුරු කරනුයේ තිරවද්‍ය දෑ වලදි. සාවද්‍ය දෑ නො වලද යි.

699. සංඝොජ්ඣං අණුං ධුලං සබ්බං ඡේතාන බ්බහං,
යෙන යෙනෙව් ගච්ඡති අනපෙක්ඛොව් ගච්ඡති.
700. යථාපි උදකෙ ජාතං පුණ්ණිරිතං පච්ඤ්ඤි,
තොපලිප්පති තොයෙන සුචිග්ගිං මනොරමං.
701. තථෙව් ච ලොකෙ ජාතො බුද්ධො ලොකෙ විහරති,
තොපලිප්පති ලොකෙන තොයෙන පදුමං යථා.
702. මහාගිති පඤ්ඤිතො අනාභාරොපසම්මති,
අභිභාරෙසු ච සතෙතසු තිබ්බුතො'ති පට්ඨවති.
703. අත්ථානාගං විඤ්ඤාපති උපමා විඤ්ඤාති දෙසිතා,
විඤ්ඤාසකති මහානාගා නාගං නාගෙන දෙසිතං.
704. විතරාඝො විතදෙසො විතමොභො අනාසවො,
ගරිරං විජ්ඣං නාගො පරිනිබ්බිසානානාසවො'ති.

ඉත්ථං සුදං අංගසමා උද්ගි ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උද්ගිසෙසරගාථා.

තස්සුඤ්ඤානං:

සොඤ්ඤාසෙසු ච උද්ගි ච ථෙරො ඤො තෙ මිතිඤ්ඤා,
සොළසමති තිපානමති ගාථායො ඤො ච තිංස වා'ති.

සොළසතිපාඨො නිව්ඤ්ඤො.

699. සංයෝජන යා කුදුම්භත් සියලු කෙලෙස් බැඳුම් යා යන මොවුන් (මාභිඤ්ඤායෙන්) සිදු යම් යම් මා දිශායෙකින් යේ නම් අපෙක්ෂා රහිත වා මා යේ.
700. යම්සේ දිශෙහි උපත්තා වූ සුවදැති මහරම් පඬෙර (හෙළපිහුම්) දිශෙහි වැඩේ ද දිශෙන් නො තැවරේ ද,
701. එසේ මා ලෝකයෙහි උපත් සඵල කෙමේ ලෝකයෙහි වෙසෙයි. දිශෙන් පිහුම් යම්සේ නම් එසේ මා ලෝකය විසින් නො තැවරේ.
702. ඇවිලගත් මහකිත්ත නිරාහාර වූයේ (දර නැත්තේ) සත්තිදේ. අතුරා ඇති කල්හි දු නිවුණේ යා යි කියනු ලැබේ.
703. මේ වනාහි නුවණැතිකත් විසින් දෙසනලද අභිප්‍රකාශක උපමා-වකි. මහානාගයෝ (කම්භාලවයෝ) නාගයා (මා) විසින් දෙසනලද නාගයා හඳුනත්.
704. පහ වූ රාගය ඇති, පහ වූ දෝෂය ඇති, පහ වූ මොහය ඇති (සඋපාදිගෙම නිජාණයෙන්) නිරාසුව වූ බුද්ධිතාග කෙමේ යරිරය හරිමින් (බකිපරිනිබ්බානායෙන්) පිරිනිවෙන්නේ යි.

මෙසේ ආයුෂමත් උදයි සංවිරයත් වගන්සේ ...

උදයි සංවිරගාථා යි.

උද්භ්‍යාස:

සොලොස් වැනි නිපාතයෙහි කොණ්ඩකුඳ ද උදයි ද යි මගත් සාධු ඇති ඒ තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ගාථා ද දෙකිනෙකි.

සොලසනිපාතය නිමි.

20. විසතිනිපාතො.

20. 1. 1

705. යඤ්ඤානං වා ධනානං වා යෙ හතාම මයං පුරෙ,
අවිසේත තං හයං භොති වේධනාති විලපනති ව.
706. තස්ස තෙ භාජී තිතතතං හිසෙයා විණේණං පසිද්ධි,
කසමා න පරිදෙවෙසි එවරුපෙ මහබ්බසෙ.
707. භාජී වේතසිතං දුක්ඛං අභපෙකකස්ස ගාමණී,
අතිකකතතා හයං සබ්බෙ විණ්ණංයොජනස්ස වෙ.
708. විණ්ණං හවිසෙතතිතා දිවෙඨා ධම්මෙ යථාතපෙ,
න හයං මරණෙ භොති ගාරතිකෙකපතෙ යථා.
709. සුචිණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං මෙ මග්ගො වාපි සුභාවිතො,
මරණෙ මෙ හයං භාජී රොගානම්ච සබ්බසෙ.
710. සුචිණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං මෙ මග්ගො වාපි සුභාවිතො,
තිරසාදා හවි දිව්ඨා විසං පිත්ථාච¹ ඡබ්බිතං.
711. පාරගු අසුපාදනො කතතිවෙව් අනාසවො,
තුට්ඨා ආසුකකයා භොති මුතෙතා ආසාතතා යථා.
712. උතතමං ධම්මතං පතෙතා සබ්බලොකෙ අනභිකො,
ආදිතතාච ඝරා මුතෙතා මරණයමි න සොචති.
713. යදජා සම්මතං කිඤ්චි හවො වා² යථා ලබ්භති,
සබ්බං අතිස්සරං එතං ඉති චුතතං මහෙසිනා.
714. යො තං තථා පජානාති යථා බුද්ධොත දෙසිතං,
න ගණනාති හවං කිඤ්චි සුතතතංච අයොගුලං.
715. න මෙ භොති අභොසිනාති සම්මතනාති න භොති මෙ,
සබ්බාරා විගම්ස්සනාති තථා කා පරිදෙවිතා.
716. සුඤ්ඤං ධම්මසමුප්පාදං සුඤ්ඤං සබ්බාරහනනාති,
පස්සනාස්ස යථාභූතං න හයං භොති ගාමණී.
717. තිණ්කච්ඡසමං ලොකං යද පඤ්ඤාය පස්සති,
මම්මතං සො අසංවිඤ්ඤං 'භාජී මෙ'ති න සොචති.

20. විසතිනිපාතය.

20. 1. 1

705. පෙර අපි බිලියම් පිණිස හෝ බතය පිණිස හෝ යම් කෙනකුත් අවසාන කොට නැවැත්වීමේ නම් ඔවුහට බිය උපත. එහෙයින් ඔහු වෙළුම්භූත. වැලපුණහ.
706. ඒ නොපටි බිය බවෙන් නැත. සිරුරු පැහැය බෙහෙවින් පැහැ-පත් යැ. මෙබඳු මහබිය ඇති කල්හි කවර හෙයින් නො වැලපෙති ද?
707. ගාමණිය, අපේක්ෂා රහිතයාහට මානසික දුඃඛයෙන් නැත ඝය වූ සංයෝජන ඇතැයි විසින් එකානන්තයෙන් සියලු හය ඉක්මවනලදහ.
708. කණික වූ හවනෙතරිය (තෘණොව) ඇති කල්හි ඇති සැටියෙන් දක්නාලද සිව්සත්දම් ඇති කල්හි බර බහා නැවු කල්හි යම්යේ ද එයේ මරණයෙහි බිය නූපදි.
709. මා විසින් බබසර මොනවට හසලේ යැ. මාගිය ද මොනවට වඩනලද යැ, රෝගයන්ගේ ඝයයෙහි මෙන් මට මරණයෙහි බියෙන් නැති.
710. මා විසින් බබසර මොනවට හසලේ යැ, මාගිය ද මොනවට වඩනලද යැ. ආභාද රහිත හවයෝ දක්නාලදහ. (මේ මරණය) විෂ පානය කොට වමාලා වැන්න.
711. (සසර) පරතෙරට ගියා වූ, උපාදාන රහිත වූ, කළ කිසි ඇති, තීරාසුර (රහත්) තෙමේ දම්ගෙඩියෙන් මිදුණකු මෙන් ආයුෂ්‍යය හේතුයෙන් තුටු වේ.
712. උත්තමධම්මසාමයට (රහත් බවට) පැමිණියේ මුළු ලොව අපේක්ෂා රහිත වූ ගිනිගත් හෙයින් මිදුණකු හෙයින් මරණයෙහි යෝග්‍ය නො කෙරේ.
713. යම්කිසි ප්‍රතිත්‍යාසම්මානනයෙන් ඇත් ද, යම් තැනෙකැ හවයෙන් හෝ ලැබේ ද, තෙල සියල්ල අනිඛේර යැ යි මහර්මිහ (බුදුන්) විසින් දෙයන ලදි.
714. බුදුන් විසින් දෙයනලද පරිදි යමෙක් ඒ හවනය දැනී නම් හෙතෙම මැනවින් තවනලද යවටක් සෙයින් කිසිහවයක් නො ගනී.
715. (පෙර) 'වුගෙම්' සිතෙක් මට නැත, (මතු) 'වත්තෙම්' සිතෙක් මට නැති, සංයකාරයෝ පහව යෙන්, එහි කවර නම් වැලැපුමෙක් ද?
716. ගාමණිය, හුදු ඛම්සමුත්තාදය හුදු සංයකාර ප්‍රබන්ධ ඇති සැටියෙන් දක්නාහට බියෙන් නූපදි.
717. යමෙක් යම් කලෙකැ තෘණකාමයම වූ (සංයකාර) ලොකය ප්‍රඥයෙන් දැකී ද හෙතෙම මම්බුත නො ලබන්නේ 'මට නැතැ' යි නො කොට.

718. උක්කණ්ණංගි සර්වෙන භවෙනමගි අනුභවං,
තො'ගං භිජ්ජිත්තං කායො අකුසලං ච න භවිත්තං.
719. යං චෝ, කිම්චං සර්වෙන නං කතො'පි යදිච්ඡං,
න මේ තත්ත්වයො තත් දෙසො පෙමිං ච භොගිති.
720. තස්ස නං චිත්තං සුත්තං අබ්බුතං ලොමහංසනං,
සත්ථාති නික්ඛිපිත්තං මාණසං ඵලදායී.
721. කිං භද්දන්ත¹ කරිත්තං නො චා ආචරිතො තච,
කස්ස සාසනමාගමි ලබ්බතො නං අකොසකො.
722. සබ්බකුසලං සබ්බදස්සාපි ජනො ආචරිතො මම,
මහාකාරුණිකො සත්ථා සබ්බලොකාතිකිච්ඡනො.
723. තෙනායං දෙසිතො ධම්මො බයගාමි අසුත්තරො,
කස්ස සාසනමාගමි ලබ්බතො නං අකොසකො.
724. සුත්තං චොරං ඉසිතො සුභාසිතං,
නික්ඛිප්ප සත්ථාති ච ආදිඛාති ච
තමා ච කමමා විරමිංසු ඵලෙ
ඵලෙ පබ්බජ්ජි මරොචසිංසු.
725. තෙ පබ්බජිත්තං සුගතස්ස සාසනෙ
ගාමිනි බොජ්ඣංගබලාති පණ්ණිනා
උද්ගතචිත්තො සුමනො කතින්ද්‍රියො
දුසිංසු නිබ්බානපදං අසංඛිතා'නගි.

ඉත්ථං සුදං අයස්මා අභිමුත්තො පෙරො ගාමායො අභාසිත්ථා'ති.

අභිමුත්තපෙරො ගාමායො.

20. 1. 2

726. සමණස්ස අසු චිත්තො පාරාජරිගස්ස¹ භික්ඛුනො,
ඵකකස්ස නිසිත්තස්ස පටිවිතකස්ස කියාසිතො.
727. කිමානුපුබ්බං පුරිසො කිං චතං³ කිං සමාචරං,
අත්තනො කිම්චකාරිස්ස න ච කිසුචි විහෙරිතො.
728. ඉන්ද්‍රියාති මනුස්සානං හිතාය අභිතාය ච,
අරකභිතාති අභිතාය රකභිතාති හිතාය ච.
729. ඉන්ද්‍රියානෙවං සාරකං ඉන්ද්‍රියාති ච ගොපකං,
අත්තනො කිම්චකාරිස්ස න ච කිසුචි විහෙරිතො.
730. චික්ඛුන්ද්‍රියං චෙ රුපෙසු ගච්ඡන්තං අභිමාරගං,
අනාදිනවිදස්සාපි තො දුක්ඛො න භි මුච්චති.

1. විගමිත්තං - PTS.

2. පාරාජරිගස්ස - සිමු. 1, 2 3. චතං - සං.

718. (මම) සිරුරින් උකටලි වෙමි, හවයෙන් අඵයක් නැතියෙමි. මේ කය බිඳෙයි. අනෙක් කයෙක් නො වන්නේ යි.
719. සිරුරින් නොපට යම් කිසෙක් ඇත් ද ඉදින් කැමැත්තහු නම් එය කරවු, ඒ හේතුයෙන් මට එහි දොමයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ නො වන්නේ යි.
720. උත්චතන්තේයේ ඒ අද්දාන වූ ලොමුදහගන්වන වචනය අසා සොරු අයුධ බහා තබා මෙය කිහු,
721. වහන්ස, ඔබ ගේ ආවායා තෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද කුමක් හෝ කොට කවරකු ගේ හෝ අවවාද ලැබූ ඒ අයොකකිය ලැබේ ද? යි.
722. සජ්ඣ වූ සජ්ඣාදි වූ මහා කාරුණික වූ යාත්තා වූ ජගද්දවේද වූ ජින තෙමේ මාගේ ආවායා තෙමේ යි.
723. උත්චතන්තේ විසින් මේ නිමාණයාමි වූ නිරුත්තර වූ ධර්ම දේශිත යා, උත් වහන්තේයේ අවවාදය ලැබූ ඒ අයොකකිය ලැබේ යි. (කිහ.)
724. සොරු සාමිහුගේ සුභාමිතය අසා යහුයන් ද අයුධයන් ද බහා තබා ඇතැම් කෙනෙක් ඒ සොරකමින් වැලකුණහ. ඇතැම් කෙනෙක් පැවිද්ද බැබළුවහ (පැවිදි වූහ).
725. ඔහු සුගත් සසුන්හි පැවිදි වූ නුවණැති වූ බොධිසත්ත - බල ධර්මයන් වඩා ඔද වැඩිසිත් ඇති වූ සොමිනග් වූ වඩනලද ඉන්ද්‍රියයන් ඇති වූ අසායකයා වූ නිමාණපදය පැහැසි ගත්ත'යි.

මෙසේ ආයුමෙන් අධිමුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්තේ ...

අබ්බුත්ත ස්ථවිරගාමා යි.

20. 1. 3

726. එකලා වූ හුත්තා වූ පච්චේකය ඇති ව්‍යාන කරනසුලු වූ ශ්‍රමණ වූ පාරාපරිය නම් වූ හික්කුහට සිතිවිල්ලෙක් උපති.
727. මිනිසා කවර පිළිවෙකක් කවර ශීලයක් ඇසුරු කරන්නේ තමාගේ කටයුතු කරනසුලු වන්නේ ද කිසිවකු නො පෙලන්නේත් මේ දැ? යි.
728. ඉන්ද්‍රියයෝ මිනිසුන්ට හිත පිණිස ද අහිත පිණිස ද පවතිත්, සොරක්නාලදහු අහිත පිණිසත් රක්නාලදහු හිත පිණිසත් පවතිත්.
729. ඉන්ද්‍රියයන් මෑ මෑනාවන් රක්තේත් ඉන්ද්‍රියයන් මෑ ගෝපනය කරන්නේත් තමාගේ කටයුතු කරනසුලු වෙයි, හෙතෙම කිසිවකු නො පෙලන්නේත් වේ.
730. ඉදින් (යමෙක්) රු අරමුණු කරා යන්නා වූ චක්ඛුරිත්‍රියය හො වලකන්නේ ඇදිනව නො දක්නාසුලු මේ නම් හෙතෙම දුකින් නො මෑ මිදේ.

731. සොතිඤ්ඤං චෙ¹ සද්දෙසු ගච්ඡන්තං අනිවාරයං,
අනාදීනචදකාංචි සො දුක්ඛා හ භි මුච්චති.
732. අනිසාරණදකාංචි ගතෙහි චෙ පටිසෙමති,
හ සො මුච්චති දුක්ඛමහා ගතෙසු අභිමුච්ඡන්තො.
733. අමබ්බං මධුරංගා ච නිත්තකංගමනුසාරං,
රසනණංගං ගමිතො ගදං නාචබුජ්ඣති.
734. සුභානාසපටිකුලානි ථොට්ඨබ්බානි අනුසාරං,
රතෙතා රගාධිකරණං විවිධං විජදතෙ දුඛං.
735. මහං චෙතෙහි ධම්මෙහි ගො හ සකෙකානි රක්ඛිතං,
තතො හං දුක්ඛමනෙති සබ්බෙහෙතෙහි පඤ්චති.
736. පුබ්බලොකිකසමුප්පණං බහුසා කුණ්ටසා ච,
තර්ථීරකතං වහුං² සමුග්ගමිච්ච විතතිතං.
737. කටුකං මධුරංගාදං පියතිබ්බකං දුඛං³,
ධුරංච මධුනා ලීතං උලලිහං⁴ නාචබුජ්ඣති.
738. ඉන්ද්රිපෙ ඉන්ද්රෙ⁵ ථොට්ඨබ්බෙ⁶පි ඉන්ද්රියා,
ඉන්ද්රිගතෙසු සාරතො විවිධං විජදතෙ දුඛං.
739. ඉන්ද්රියානානි සබ්බානි සද්දන්ති පඤ්ච පඤ්චසු,
තෙසමිචරණං කාතුං සො සකෙකානි විරියමා.
740. සො අත්ථා සො ධම්මෙට්ඨා සො දුක්ඛා සො විචිතතිණො,
කරෙතා රමමානො පි⁷ කිච්චං ධම්මන්තංගිතං.
741. අථො සිද්ධි සඤ්ඤාතං චජේ⁸ කිච්චං තිරත්තං,
හ තං කිච්චන්ති මඤ්ඤිති අපමතො විචිතතිණො.
742. යං ච අත්තං සඤ්ඤාතං යං ච ධම්මගතා රති,
තං සමාදාය වතෙතථ සා භි චෙ උත්තමා රති.
743. උච්චාවචෙත්තපාගෙහි
පරෙසමිතිජිහිසති,
ගන්තා චගිතා අථ සොචසිතා,
ආලොපති සාගසා ගො පරෙසං.
744. තච්ඡන්තො ආණ්ඩා ආණ්ඩං නිගන්ති බලවා ගථා,
ඉන්ද්රියානිසෙසුමගෙව නිගන්ති කුසලො⁹ තථා.

1. ම - PTS. 2. වහු - සිමු. 1, 2 3. දුක්ඛං - පියතිබ්බකං - සිමු. 1, 2

4. උලලිහං - PTS 5. ඉන්ද්රියං - PTS. 6. රමමානො හි - PTS.

7. කුසලං - PTS

731. ඉදින් සද අරමුණු කෙරෙහි යත්තා වු ශ්‍රෝත්‍රෙත්‍රියය නො වලඟත්තේ අදිනව නො දක්නාසුලු වේ නම් හෙතෙම දුකින් නො මැ මිදේ.
732. ඉදින් තිසාරණය නො දක්නාසුලු වැ ගඤ්චරමණය හෙවුනේ නම් ගඤ්චරමණයෙහි මුසපත් වු හෙතෙම දුකින් නො මිදේ.
733. ඇඹුල යැ මිහිර යැ තිත්ත යැ යන රහයන් සිහි කෙරෙමින් රහතාභණ්ඩයෙහි හිජු වුයේ (පැමිද්දෙහි උපත්) සිහ අවබෝධ නො කෙරේ.
734. අනුකූල වු ශ්‍රවණාසියත් සිහි කෙරෙමින් (එහි) ඇලුණේ රාග හෙතු වු නොපෙක් දුක් විදි.
735. ඉදින් යමෙක් මේ (රූපාදි) අරමුණු කෙරෙන් සිත රක්තව නො සමත් වේ නම් එහෙයින් මේ සියලු පඤ්චාරමණයන් කරණ කොට හෙත දුක මුහු ලුහුඹදි.
736. සම්චිලිපියකු විසින් සාදනලද, විසිතුරු කරනලද, සුභා හා ලෙහෙයෙන් පිරුණු බොහෝ කුණපයෙන් ද පිරුණු මනරම් ප්‍රමුඛක් (බදුනක්) වැනි වු,
737. කටුක වු (එහෙත්) මධුරාභාද ඇත්තා වු, දුක් වු (එහෙත්) ප්‍රිය භවරූප ඇත්තා වු මිහියෙන් නවරතලද කරයක් ලොවිනා එකකු හෙයින් (සිරුර පහසනුයේ දුක) අවබෝධ නො කෙරේ.
738. මාගමරුහි ද මාගමිකදෙහි ද මාගමයේ පහසෙහි ද මාගමි ගදෙහි ද ඇලුණේ නො යෙක් දුක් විදි.
739. මාගමයේ (රූපාරමණාදි) පස්වැදුරුම් වු සියලු ශ්‍රෝතස්ත්‍ර (තදිත්‍ර) (පුරුෂයානේ) පඤ්චාරයෙහි ගලා යත්, ඔවුන් අවුරත්තව විසී ඇති යමෙක් සමච්ච වේ නම්,
740. හෙතෙම අච්චත් යැ, හෙතෙම ධම්මස්ථ යැ, හෙතෙම දක්ඛ යැ, හෙතෙම විචක්ඛණ යැ, හෙතෙම (ගෘහරතියෙන්) රමණය කරන්නේ නමුදු ධර්මයෙන් යුත් කාන්තයක් මැ කරන්නේ යි.
741. වැලිත් (ඓතිකාරියෙන්) යුක්ත වු (පාරත්‍රිකාරී රහිත බැවින්) නිරවක වු කාන්තය නො කර යි, අප්‍රමාද (භ්‍රමානිමත්) වු නුවණැත්තේ 'එය නො කටයුතු යැ යි දැනා හරතේ යි.
742. අච්චාසිත වු යම් කාන්තයෙකුත් වේ ද අධිකුශලධම්මක වු යම් රතියකුත් වේ ද එය සමාදන් වැ (මෑනැවින් ගෙන) පවත්නේ යැ, එකත්තෙන් ඒ උතුම් රතිය යි.
743. යමෙක් කුද්‍රමිහත් උපායයන් හෙන් අත්සතු දූය දිනනු කැමැති වේ ද හෙතෙම (අනුත්) නසා, පෙලා නොහොත් ගොත කරමා සැහැසි කමින් අත්සතු දූය වොලොගති (පැහැරැගති).
744. යමෙක් (කසින් නුවණින්) සවි ඇති වඩුවෙක් ඇණයෙන් කොටමත් (දව්‍යෙහි සිටි) ඇණය බැහැර කෙරේ නම් එපරිද්දෙන් සමත් මහණ හෙම ඉදුරන් කරණ කොට ගෙන මැ ඉදුරන් බැහැර කෙරේ.

745. සඤ්ඤාං චිත්තං සමාධිං ච සත්ථං පඤ්ඤාඤ්ඤා¹ භාවිතං,
පඤ්ඤා පඤ්ඤාභි භවත්වාන අතිශයා යාති වුභමණො.
746. සො අත්ථව්‍යං සො ධම්මවෙදියං කත්ථා වාක්‍යොනුසංසතං,
සබ්බෙතං සබ්බං වුද්ධං සො භරො සුඛමෙධති²ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමා පරාසරියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා³ති.

සංඝායකපදානුගාමි.

20. 1. 3

747. විරරතං චතාතාපි ධම්මං අනුච්චිත්තං,
සමං විතතස්ස භාලත්ථං පුච්ඡං සමණවුභමණො.
748. සො සො පාරඛතො ලොකෙ සො පඤ්ඤා අමනොගං,
කස්ස ධම්මං පටිච්ඡාමි පරමත්ථවිදානං.
749. අනෙතාවිකගතො අසි⁴ මච්ඡාචි සසමාමිසං,
බඤ්ඤා⁵ මනිදුපාසෙන වෙපවිත්තාසුරො ගථා.
750. අඤ්ඤාමි⁶ නං න මුඤ්ඤාමි අසමා භොකපටිඤ්ඤා,
සො මෙ බන්ධං මුඤ්ඤාමි ලොකෙ සමෙධායං වෙදසිස්සති.
751. සමණං වුභමණං වා කං අදිසතං පහගුහං,
කස්ස ධම්මං පටිච්ඡාමි ජරාමවුපවාහනං.
752. විචිකිච්ඡාකඛ්ඛාගපිතං⁷ සාරම්භබලසඤ්ඤානං,
කොඛපාතතමිනත්ථං අභිජ්ජපපදරණං.⁸
753. තණ්හාධනුසම්මාදානං ඤේ ච පනතරසාසුතං,
පස්ස ඕරසිකං බාලං⁹ හෙත්වාන යදි තිට්ඨති.
754. අනුදිට්ඨිතං අපපහානං සබ්බපපරතෙජ්ජනං,¹⁰
තෙන විඤ්ඤා පච්චොමි පතනං¹¹ මාලුතෙරිතං.
755. අජ්ඣතතං මෙ සම්මාදාය භිස්සං පටිච්ඡාමි මාමකං,¹²
ජ්ජානායතති කායො යත්ථ සරති සබ්බදා.
756. තං න පස්සාමි තෙතිච්ඡං යො මෙතං සලලමුද්ධරො,
හාහාරජේතං සතෙතං හාසඤ්ඤානං විචිකිච්ඡිතං.

1. සඤ්ඤා - PTS

2. අසි - PTS.

3. බන්ධං - ට

4. අඤ්ඤාමි - PTS.

5. විචිකිච්ඡාකඛ්ඛාගපිතං - ට

6. අභිජ්ජපපදරණං - PTS.

7. බාලං - සසා, PTS.

8. සරතෙජ්ජනං - PTS.

9. පාපකං - සසා.

745. ශ්‍රද්ධාවත් විශ්වීයත් සමාධියත් සමානියත් ප්‍රඥාවත් චක්ඛන්තා වූ (බාහිත පාපි) බ්‍රාහ්මණ තෙම පසිදුරත්තෙන් පසිදුරත් තභා තිදුක් වෑ (නිවනට) ගේ.

746. තෙතෙම තමහට වැඩ ඇත්තේ යැ, තෙතෙම වුදුන්ගේ අවමාද වාක්‍යය සිගල්ලෙන් සිගල්ල කොට (පිළිපැද) ධර්මයෙහි සිටියේ යැ, එ (උතුම්) පුරුෂ තෙම (නිවන් සුව) වඩා' යි.

මෙසේ ආශ්‍රමෙන් 'පාරාගරිය' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පාරාගරිය ස්ථවිරගාමා යි.

20. 1. 3

747. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි විශ්වී ඇත්තෙම විමොක්ඛමය සොයන්නෙමි, මහණ බමුණන් විචාරන්නෙමි විතතායාගේ ව්‍යුපයමය වූ ආයතීධර්මය නො ලදිමි.

748. යමෙක් ලොවැ පරතෙරට ගියේ නම් ගේ කවරේ ද? කවරෙක් නිව්‍යාණ නැමැති ප්‍රතිස්ථාවට පැමිණියේ ද? කවරක්හුගේ පරමාර්ථව බොධන ධර්මය පිළිගනිමි ද?

749. බිලිය ගිලි මසකු මෙන් ඇතුලත (භාදයයෙහි) විචිකගතයෙක් වීමි. මහෙඤ්ඤ (ශක්‍ර) පායයෙන් 'වේපවිතති' අසුරයා මෙන් (මම) කෙලෙසපායගෙන් බැදුණෙමි.

750. (මම) එය (කෙලෙසපායය) අදිමි. (එතෙකුළුවත්) මේ ශොකපරි-දෙවයෙන් නො මිදෙමි. ලෝකයෙහි කවරෙක් බක්ඛනය මුදුමින් මට විමොක්ඛමාගීය ප්‍රකාශ කරන්නේ ද?

751. කෙලෙසුන් නසන්නා වූ දහම් දෙගත කවර මහණකු හෝ බමුණකු හෝ පිණිස්තෙමි (ගිවිස්තෙමි) ද, ජරාමරණ උල්පතා හරහා වූ කවරකුගේ දහම් පිණිස්තෙමි ද?

752. විචිතිවිජායෙන් හා සැකයෙන් ගෙනුණු (කරණොත්තරිය කරණ ලක්ෂණ) සාරම්භවලයෙන් මොනවට බදනාලද ක්‍රොධයට පැමිණි සිත් විසින් දැඩි වූ ප්‍රාචීනා නැමැති විදුරණය ඇති,

753. තාමණා නැමැති දුන්නෙන් නැගෙන්නා වූ, (විංශද්විංශක සත්කායදූපටි දශවිංශක මිථ්‍යාදූපටි විසින්) තිසක් පමණ වූ දූපටි-යලාය ලය දැඩි වෑ පලාගෙන ලයෙහි මැ සිටි. (එය) බලව.

754. සෙසු දූපටින්ගේ අප්‍රභාණ සාරණය වූ මිථ්‍යා විතතී විසින් අන්‍යයන් උත්තාහවත් කරනලද්ද වූ (ගම් සත්කායදූපටිගලායයෙක් ඇද්ද) එයින් විදුනාලද්දෙමි පමනින් සොලවනලද පත්‍රයක් මෙන් අතිශයින් වෙවුලුමි.

755. සවැදුරුම් සපයියකනය මාගේ ආත්මිභාවයෙහි නැති ම, සතු ආත්මිභාවය යුතු වෑ දවසි, ගේ යම් තැනෙක උපන්නේ නම් එහි හැම කල්හි හැසිරේ (පවති).

756. යමෙක් එමණිලාසායෙන් හෝ සැතින් හෝ අන්‍ය මන්ත්‍රාගදය-කින් හෝ පිළියම් නො කලහැකි මාගේ ඒ ශල්‍යය උද්‍රා නම් ඒ සැත් වෙදහු නො දක්මි.

757. කො මෙ අසනො, අවිඤ්ඤා සලලමිබ්බන්තරපස්සයං,
අභිංසං සබ්බගන්තොති සලලං මෙ උද්ධරිත්තොති.
758. ඛම්මප්පති හි සො සෙවෙහි විසදෙසප්පවාහකො,
ගම්හිරෙ පතිතස්ස මෙ ඵලං පාණිං ව¹ දස්සගෙ.
759. රහද්ද'හම්බමි ඕගාලොගා අහාරිගරජම්බතිකො,²
මායාඋසුගසාරම්භ³ විහම්භමිපත්ථෙව.
760. උද්ධම්මමෙසථතිතං සඤ්ඤාඤ්ඤාභවිලාහකං,
වාහා වහන්ති දුඤ්ඤිං⁴ සබ්බපා පාගතිස්සිතො.
761. සවන්ති සබ්බති සොතො ලගා උබ්බිජ්ජ තිට්ඨති,
තෙ සොතෙ කො තිට්ඨාගරග්ග තං ලගං කො හි ජෙව්ජති.
762. වෙලං කරොථ හඤ්ඤොත සොතොතං සන්තිවාරණං,
මා තෙ මිසොමිසො සොතො රුක්ඛං'ව සහසා ලුචෙ.
763. ඵම්මං මෙ හගජාහස්ස අපාරා පාරමෙහතො,
තාණො පඤ්ඤාච්ඡිධො සත්ථා ඉසිසබ්බතිසෙවිකො.
764. සොපාණං සුක්කං සුඤ්ඤං ඛම්මසාරම්බං දලං,⁵
පාදුසි චුය්ගමිසස්ස 'මා හාසි'ති ච අබ්බුචි.⁶
765. සතිපට්ඨානපාසාදං ආරුග්ග පට්ඨවෙකක්ඛිතං,
ගං තං පුබ්බෙ අමඤ්ඤායං සක්කායාතිරතං පජං.
766. යද ව මහගමඤ්ඤාකම්මො නාචාය අභිරුහතං,
අනබ්බිතං අනතොතං තිත්ථමඤ්ඤාකම්මිත්තමං.
767. සලලං අතතසම්මුට්ඨාතං හම්මෙනත්තිපභාවිතං,⁷
ඵනෙසං අප්පවතතාය දෙසෙසි මහගම්මිහතමං.
768. ද්විසරත්තොක්ඛසිතං විරරත්තමබ්බිතං,⁸
බ්බුචො මෙ පානුද්ධි ගත්ථො⁹ විසදෙසප්පවාහකො'ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමි, තෙලකාති පඨකංථායො අහාසිත්ථො'ති.

තෙලකාතිපඨකංථායො.

1. පාණිං - සො, PTS. 2. අහාරිගරජම්බතිකො - PTS.
3. මායාඋසුගසාරම්භ - PTS. 4. දුඤ්ඤිං - ප. 5. දලං - PTS
6. චුච්චි - PTS. 7. හම්මෙනත්තිපභාවිතං - සිඞ්. 1, 2.
8. විරරත්තමබ්බිතං - PTS. 9. ගත්ථො - PTS.

757. කචරෙක්සාන් නාති වෑ වණ රහිත වෑ කිසි අවයවයක් නොපෙළුමින් මෑතේ හෘදය ඇසිරි කොට ඇති (දෘට-කෙලය) ශල්‍යය උදුරන්නේ ද?
758. (ගමෙන්) ගැඹුරෙහි වැටුණු මට තිඵ්‍යාණ සංඝරයන් මාහි හඬායත් ඇරැපවී නම් ඛණ්ඩකුමාරීන් විමර්ශනයත් සිදු නො වූ හෙතෙම ශ්‍රේණි සි.
759. මම ඉවත් කළ නො හැකි වූ රාගාදි රජස් මැටි ඇති මායා උසුයා, සාරමා, පිනමිඳා යන මොවුන් පැතිර ඇති ජලාශයකැ හිඳුණෙමි වෙමි.
760. භික්ෂුන් නැමැති මේකගථිනා ඇති සංගෝචන නැමැති වලාහක ඇති රාගනිශ්ශ්‍රිත සංකල්ප නැමැති ප්‍රවාහයෝ මිහදිවූ මා අපාය නැමැති සමුද්‍රයට ගෙනයත්.
761. තෘණාදි ශ්‍රෝතස්ත්‍ර රූපාරම්භාදි සියලු කැත්ති ගලා යෙත්. තෘණාලාභි හැරුණු සිටි, ඒ ශ්‍රෝතස්ත්‍ර කචරෙක් වළඟන්නේ ද? ඒ ලතාව කචරෙක් සිදුරන්නේ ද?
762. වහන්ස! ශ්‍රෝතස්ත්‍ර අවුරන හෙයක් (වේල්ලක්) කරවූ, නොපැණේ මනෝමය ශ්‍රෝතස්ත්‍ර රාක්ක මෙන් (නොප) ලාභෙලා නො සිදුවී (නො හෙලාවා:)
763. මෙසේ හටගත් සිය ඇත්තා වූ මෙතෙරින් (සගරින්) එතෙර (නිවන) සොයන්නා වූ මට අරක්කක වූ සංකල්පයා විසින් සෙවුනා ලද, ප්‍රඥ නැමැති අනුබ ඇති ශාක්‍යාන් වහන්සේ,
764. මොනවට කරනලද ශුඛ වූ ඛණ්ඩාරමය වූ දුඃච වූ සොපාණයක් දුන්න, (දිගෙහි) පාවී ගන්නා වූ මට 'ගහමක් බව' සි ද වදාළහ.
765. සිව්වත් පහයට නැතැ ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කෙළෙමි. සත්‍යායයෙහි ඇලුණු යම් ඒ ප්‍රජාවක් පෙර (අඤ්ඤා බැවින් සාරකයෙන්) සිතූයෙමි නම්,
766. (ඒ මම) වැළිදු යම් කලෙකැ නැවට නැගෙන මග දුටුයෙමි නම්, එකල්හි ආත්මයෙහි නො සිටි උත්තාම වූ තිඵ්‍යා දිවිමි.
767. කෙලය ශල්‍යය සත්‍යායයෙහි නැගුණේ යැ, හම්බාණ්ඩාව විසින් පහළ කරනලද්දේ යැ, මොවුන්ගේ නො පැවැත්ම පිණිස උතුම් මග (ශාක්‍යාන් වහන්සේ) දෙසූහ.
768. කෙලයවිමර්ශනයත් සිදු නො හැකි දිගුකලක් අනුගත වෑ පැවැති; බොහෝ කලක් සත්‍යායාචාර වෑ සිටි, මෑතේ (අතිශය-කාශ්‍යාදි) ග්‍රහණ පහ කෙළේ සි.

මෙසේ අනුමත කෙලකානි සංවිරයන් වහන්සේ ...

කෙලකානි සංවිරගාථා සි.

20. 1. 4

769. පසා විතතකතං¹ බිම්බං අරුකායං සමුත්තියං,
ආතුරං බහුසංඛකතං යසා නත්ති වුචං සිති.
770. පසා විතතකතං¹ රූපං මණිනා කුණ්ඩලෙන ව,
අට්ඨං තචෙන² ඔනංගං සහ වජෙහි සොහති.
771. අලතතකතතා පාදා මුඛං වුණ්ණකමිකතිතං,
අලං බාලසා මොහාය නො ව පාරගචෙයිනො.
772. අට්ඨපාදකතා³ කෙසං නෙතතා අඤ්ඤාමිකතිතා,
අලං බාලසා මොහාය නො ව පාරගචෙයිනො.
773. අඤ්ඤාති වා විතතා පුතිකාතො අලභිකතො,
අලං බාලසා මොහාය නො ව පාරගචෙයිනො.
774. ඔදහි මිගචො පාසං නාසද වාගුරං⁴ මිගො,
භුතී නිව්භංගචර්ම කඤ්ඤො මිගබ්බකො.
775. ජිනො පාතො⁵ මිගචසා නාසද වාගුරං⁴ මිගො,
භුතී නිව්භංගචර්ම සොචනො මිගචුද්දකො.
776. පසාමි ලොකෙ සබ්බෙ මහසංඝං
ලභිතං විතතං න දදන්ති මොහා,
ලුභි⁶ ඛනං සන්තිවිතං කරොන්ති
හිතො ව කාමො අභිපජ්ජන්ති.
777. රාජං පසංග පඨමං විජේන,
සසාගරන්තං මණිමාවසනො,
මිරං සමුද්දාසං අතිත්තරූපො
පාරං සමුද්දාසං⁷ පි පජ්ජෙති.
778. රාජං ව අඤ්ඤා ව බහු මහසංඝං
අවිතතණ්ණං මරණං උපපන්ති,
උනාමි හුතීන ජහන්ති දෙහං
කාමෙහි ලොකෙහි න හත්ති තිත්ති.
779. කඤ්ඤා නං ඤාති පතිරිය කෙසෙ
අසො වතා නො අමරාති වාහු,
වජෙහි නං පාරාතං නිහරිතී
විතං සමොධාය තතො චිතන්ති.
780. සො ඛයන්ති සුලෙහි තුල්ලමොනො
ඵකෙහි වජෙහි පසාය හොතො,
න මිගමානසා සමන්ති තාණං
ඤාති ව මිත්තං අට්ඨං සහායං.
781. දායදානා කසා ඛනං හරන්ති
සතොතා පන ගච්ඡති යෙන කම්මං,
න මිගමානං ඛනමිකෙති කිඤ්ඤි
සුත්තං ව දාරං ව ඛනං ව රට්ඨං.

1. විසතිතතං - සිමු. 1, 2 ප. 2. අට්ඨකචෙන - PTS.

3. අට්ඨපාදකතා - සා, PTS. 4. වාගුරං - සා, PTS.

5. ජිනපාතො - සා, PTS. 6. ලුභි - සා.

20. 1 4

769. යම් ගර්භස්ත්‍රයේ බ්‍රෑම (තිත්‍ය) ස්වභාවයක් නැද්ද, එක් වූ ආටසාසිල්ල විසින් හුවනලද්ද වූ, හිලන් වූ, බාල ජනයන් විසින් නොයෙක් අයුරින් සංකල්පනය කටයුතු වූ, විසිතුරු කරනලද්ද වූ ඒ සිරුර බලව.
770. යමින් වෙළෙනලද (තුන්සියක්) ආට ඇති, මිණියෙනුදු කෙසෙ-
ලීනු ද විසිතුරු කරනලද රූපය බලව, එකු සතක වෑ මෑ හෙයි.
771. ලාරසින් රදනාලද පාදයෝ, සුවද සුන්හෙන් තවරනලද මුව,
බාලයා ගේ සමමොහයට පමණැ, පාරගවෙසිනු ගේ මොහයට නො ද
පමණි.
772. සියමුවාල් ද අයුත් ඇදි හෙන් ද බාලයාගේ මොහයට පමණැ,
පාරගවෙසිනු ගේ මොහයට නො ද පමණි.
773. සිතියම් කළ අළුත් අයුත් කොපුවක් මෙන් සරසනලද කුණක
බාලයාගේ මොහයට පමණැ, පාරගවෙසිනුගේ මොහයට නො ද
පමණි.
774. මුවවාදි තෙම මලසුව දමාලි යෑ, මුවා පායන නො පැහැසි
(නො ගැටි) යෑ, මුවවාද්ද හබ්ද්දි (ඇපි) ගොදුරු කෑ යමක
775. මුවවාද්දගේ මලසුව සිදුගේ යෑ, මුවා පායන නො පැහැසි යෑ,
මුවවාද්ද ගොව්ද්දි (ඇපි) ගොදුරු කෑ යමක.
776. ලෝකයෙහි බනවත් මිනිසුන් දක්මි, ඔහු බනය ලැබූ මොහ
හේතුමින් නො දෙත්, ලුබ්ධයෝ බනය රැස් කෙරෙත්, මතුයෙහි
බෙහෙමින් මෑ කෑමගත් ප්‍රාචීනා කෙරෙත්.
777. රජ තෙම බලාත්කාරයෙන් පාවිච්ඡ දිනාගෙන සයුරු හිමි කොට
ඇති පොළොවෑ රජය කරන්නේ මුහුදින් මෙතෙරට නො තිත්
සැහැමි ඇතියා වෑ මුහුදින් එතෙර ද ප්‍රාචීනා කරන්නේ යි
778. රජ තෙමේ ද අතින් බොහෝ මිනිස්සු ද නො පහ වූ තෘණො
ඇති වෑ මරණයට පැමිණෙත්, නුපුත් මහදෙල මෑ ඇති වෑ සිරුර
හැරැදමත්, ලෝකයෙහි කෑම හේතුමින් තෘණයක් නැත් මෑ යි.
779. ඥාතිනු කෙසෙමලු විසුරුවාගෙන ඔහු ගැන හබින්, 'අහෝ
එකත්තෙන් අප නැගෝ අමර වෙත්ව' යි ද කියත්, ඉක්මිති කසින්
පොරෝනාලද ඔහු ගෙන ගොස් යෑය නතා දවත්.
780. හෙතෙම හොගයන් හැරැ එක්මතින් යුතු වෑ හුලින් පෙළනු
ලැබෙමින් දවෙසි, මැරෙත්තනුට ඥාතිනු ද මිත්‍රයෝ ද නොහොත්
සහායකයෝ ද ආරක්‍ෂක නො වෙත්.
781. දයාදයෝ ඔහුගේ බනය ගෙන ගෙත්. සත්ති තෙම කමානු-
රූපවෑ ගේ, අබුදරුමෝ යෑ බනය යෑ රට යෑ ගන කිසිවක්
මැරෙත්තනු අනු වෑ නො ඒ.

782. න දිසමාසං ලභතො ධනෙන
න වා'පි විතොතන ජරං විහන්ති,
අපං හි නං¹ ජිවිතමාසු බිරා
අසංසාරං විපාරිණාමධම්මං.
783. අභිභා දුට්ඨො ච පුඤ්ඤානි ඵලං
බාලො ච බිරො ච තථෙව පුට්ඨො,
බාලො හි බාලා චිත්තො'ව සෙති
බිරො ච නො වෙධති ඵලපුට්ඨො.
784. තසමා හි පඤ්ඤා'ව ධනෙන සෙත්තා:²
යාය වොසානම්ඛාධිගච්ඡති,
අභිභාසිතතතා:³ හි භවාහමෙසු,
පාපානි කම්මානි කරොති⁴ මොහා.
785. උපෙති ගම්මකුට්ඨ පරකුට්ඨ ලොකං
සංසාරමාපජ්ජ පරමපරං,
තස්සාපකුට්ඨො අභිභාසනෙනා
උපෙති ගම්මකුට්ඨ පරකුට්ඨ ලොකං.
786. වොරො යථා සන්තිමුඛෙ ගතිනො
සකම්මිනා හඤ්ඤාති පාපධම්මො,
ඵලං පජා පච්චි⁵ පරමිති ලොකෙ
සකම්මිනා හඤ්ඤාති පාපධම්මො.⁶
787. කාමා හි විත්තා මධුරා මිනොරමා
විරාජරුපෙන මිථෙතති විතො,
අදිනවං කාමභුණ්ණෙසු දිත්තා
තසමා අහං පබ්බජිතොමිති රාජ.
788. දුමපඵලාතිව පතනති මානවා
දහරා ච වුට්ඨා ච සරිරහෙදා,
ඵකම්පි දිත්තා පබ්බජිතොමිති රාජ
අපඤ්ඤාතං සාමඤ්ඤාමෙව සෙත්තො.
789. සද්ධායාහං පබ්බජිතො උපෙත්තො ජිනසාසනෙ,
අවඤ්ඤා මයා පබ්බජ්ජා අනුභො භුඤ්ජාමි භොජනං.
790. කාමෙ අදිත්තතො දිත්තා ජාතරූපානි සන්තො,
ගම්මවොසකතනිතො දුක්ඛං තිරසෙසු මහබ්බහං.
791. ඵකමාදිනවං ඤාති සංවෙහං අලභිං තදා,
සො'හං විදො: තදා සතො: සම්මතො: අසම්මතං.
792. පරිවිණ්ණො මයා සන්තා තතං බුද්ධස්ස සායනං
මිතිතො ගරුතො හාරො ගවිතෙතති සම්මතො.
793. යස්සන්තං පබ්බජිතො අගාරස්සානගාරිකං
සො මෙ අන්තො අනුප්පත්තො සබ්බසංගොජනකයො'ති.
ඉන්ධං සුදං අයසමා රථිපාලො චේතො ගාථාගො අහාසිත්තා'ති.
ර ථිපාලකේතරගාථා.

1. අපාසනිකා - සා, PTS 2. සෙත්තො - PTS.
3. අභිභාසිතතා - සා, PTS. 4. කාරුණි - PTS.
5. පෙච්චි - සිවු. 1, 2. PTS. 6. පාපධම්මො - PTS

782. ධන හේතු වින් දිසානුම නො ලැබෙයි. හෙය්ක හේතුවන් ජරාව නො නැසෙයි, 'ජිවිතය අලා යා, අනාඤ්ඤා යා, විපරිණාමි ඤානාච ආත්තේ යා' යි ප්‍රාශ්‍යයෝ කිහු මැ යි.
783. ධනවත්තු ද දිලිත්තෝ ද පහස පහසින් (සපයීය ලැබෙන්,) නුවණ මද වූයේ ද නුවණැත්තෝ ද එසේ මැ පැහැයුණේ (සපයී ලද්දේ) වෙයි, බාල තෙම බාල බැවින් පෙළුණේ මැ හො වී. පහසින් පැහැයුණු නුවණැත්තෝ මැ නො සැලේ.
784. එහෙයින් මැ ගමෙකින් මෙලොවැ කෙළවරට ගේ හම් ඒ ප්‍රශ්න මැ ධනයට වඩා ශ්‍රෙණි යා, කිණ්ඤාට නො පැමිණියේ කුදුමහ හවයන්හි මෝහ හේතුවන් පවිකම් කෙරේ.
785. පුනපුනා සසරට පැමිණ ගැබ්වත් පරලොවටත් එළැබෙයි, ඔහුගේ පාපක්‍රියා හදහන මද නුවණැත්තෝ ද ගැබ්වත් පරලොවටත් එළැබේ.
786. ලාමකගති ඇති නොර තෙම සක්ඛිවුටයෙහි (උමංඛිදුමෙහි) දී බැඳා ගන්නාලද්දේ සියකැමින් යම්ගේ පෙළුනුලැබේ ද එසේ මැ පාපධම් ඇති පුජාව පරලොවට පැමිණ සවිකිය කමය විසින් පෙළුනුලබ.
787. තරපතිය, යම්හෙයෙකින් කාමයෝ විසිතුරු ද මිහිරි ද මනරම් ද විවිධරූප ඤානාවයෙන් සිත් අලලත් ද, එහෙයින් මැ මම කාම-ගුණයෙහි ආදිනව දැකූ පැවිදි වූයෙමි.
788. තරුණ වූ ද මහලු වූ ද මිනිස්සු ශරීරහෙද හෙයින් දූමඵලයන් (ගත්තෙහි) මෙන් ඇද වැටෙත්, මහරජ තෙල කරුණ ද දැකූ පැවිදි වීම්, කිවැරැදි ප්‍රමණභාවය මැ උත්තරීතර යි.
789. මම සැදූහැයෙන් පැවිදි වීම්, ශාක්‍යාශාසනයෙහි පිළිවෙතට එළැබියෙමි, මා ගේ පැවිද්ද නො වද යා, ණය නැත්තෙමි අහර වලදමි.
790. කාමයන් ඇවිලගත්තවුන් ලෙසින්, ඤාණිවිකාතීන් ආශ්‍රධයන් ලෙසින් දැකූ ගඨාවක්‍රාන්තියෙහි පටන් දුක් යා, තිරසෙහි මහත් හය යා යන,
791. තෙල ආදිනව දැකූ එදා සංවේගය ලදිමි, මම එදා (භිහිකල්හි රාහදිශ්‍රයාගෙන්) විදුනාලද්දෙමි මැ ආසුචික්‍ෂයට පැමිණියෙමි.
792. මා විසින් ශාක්‍යාත් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදි, ගුරුබර බහා තබනලද්දේ යා, නාමණ්ඩු උදරනලදු.
793. යම් අරියක් සදහා භිහිගෙන් කික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි ද සියලු සංයෝජනයන් ක්‍ෂය කිරිම වූ ඒ අරිය මා විසින් ලබන-ලද්දේ යි.

මෙසේ ආශුමෙන් රට්ඨපාල සම්චරයන් වහන්සේ ශාථා වදාළහයි.

රට්ඨපාල සම්චරණාථා යි.

20. 1. 5

794. රුපං දිඤ්චා සති මුට්ඨා පිගං නිමිත්තං¹ මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාසං² නිට්ඨති.
795. තස්ස චක්ඛන්තති වෙදනා අනෙකා රුපසමාචාරා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සපගඤ්ඤති,
ඵම්මාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුට්ඨති.
796. සග්ගං සුඤ්චා සති මුට්ඨා පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාසං² නිට්ඨති.
797. තස්ස චක්ඛන්තති වෙදනා අනෙකා සග්ගසමාචාරා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සපගඤ්ඤති,
ඵම්මාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුට්ඨති.
798. ගඤ්චා සති මුට්ඨා පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාසං² නිට්ඨති.
799. තස්ස චක්ඛන්තති වෙදනා අනෙකා ගඤ්චසමාචාරා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සපගඤ්ඤති,
ඵම්මාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුට්ඨති.
800. රසං භොක්ඛා සති මුට්ඨා පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාසං² නිට්ඨති.
801. තස්ස චක්ඛන්තති වෙදනා අනෙකා රසසමාචාරා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සපගඤ්ඤති,
ඵම්මාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුට්ඨති.
802. ඵස්සං පුස්සං සති මුට්ඨා පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාසං² නිට්ඨති.
803. තස්ස චක්ඛන්තති වෙදනා අනෙකා ඵස්සසමාචාරා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සපගඤ්ඤති,
ඵම්මාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුට්ඨති.
804. ඛම්මං ඤ්ඤා සති මුට්ඨා පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාසං² නිට්ඨති.
805. තස්ස චක්ඛන්තති වෙදනා අනෙකා ඛම්මසමාචාරා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සපගඤ්ඤති,
ඵම්මාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුට්ඨති.
806. න සො රජ්ජති රුපෙසු රුපං දිඤ්චා පඨිස්සතො,
විරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච නාජේඛාසං⁴ නිට්ඨති.
807. සථාසං පස්සතො රුපං සෙවතො වා'පි වෙදනං,
බ්බංගි නොපථිසති ඵම්මං සො චරති ගතො,
ඵම්මං අපචිනතො දුක්ඛං සත්තකෙ නිබ්බානං³ වුට්ඨති.

1. පිගනිමිත්තං - PTS, සං.

2. අජේඛාසං - සං, PTS

3. නිබ්බානං - ප. PTS

4. නාජේඛාසං - සං, PTS.

20. 1. 5

794. රූපය දකෑ ශ්‍රව කිමිති මෙතෙහි කරත්තනුයේ සිහි මූලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විදි, යළි එහි වැදගෙන සිටී.
795. ඔහු ගේ නොයෙක් වේදනාවෝ රූපයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරත්තනුට නිවන දුර යා යි කියනුලැබේ.
796. ශබ්දය අතා ශ්‍රව කිමිති මෙතෙහි කරත්තනුයේ සිහි මූලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විදි, යළි එහි වැදගෙන සිටී.
797. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ශබ්දරමමණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරත්තනුට නිවන දුර යා යි කියනුලැබේ.
798. ගන්ධාත්‍රාණය කොට ශ්‍රව කිමිති මෙතෙහි කරත්තනුයේ සිහි මූලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විදි, යළි එහි වැදගෙන සිටී.
799. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ගන්ධරමමණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරත්තනු ගේ නිවන දුර යා යි කියනුලැබේ.
800. රසය අනුභව කොට ශ්‍රව කිමිති මෙතෙහි කරත්තනුයේ සිහි මූලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විදි, යළි එහි වැදගෙන සිටී.
801. ඔහු ගේ නොයෙක් වේදනාවෝ රසරමමණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ. මෙසේ දුක් රැස් කරත්තනුගේ නිවන දුර යා යි කියනුලැබේ.
802. ස්පර්ශය විදි ශ්‍රව කිමිති මෙතෙහි කරත්තනුයේ සිහි මූලා වෙයි, රාග සිත ඇත්තේ එය විදි, යළි එහි වැදගෙන සිටී.
803. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ස්පර්ශරමමණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරත්තනුගේ නිවන දුර යා යි කියනුලැබේ.
804. ධර්මරමමණය දකෑ ශ්‍රව කිමිති මෙතෙහි කරත්තනුයේ සිහි මූලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විදි, යළි එහි වැදගෙන සිටී.
805. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ධර්මරමමණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරත්තනුට නිවන දුර යා යි කියනුලැබේ.
806. යමෙක් රූ අරමුණ දකෑ එහි සිහි ඇත්තේ වේද, හෙතෙම රූපයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විදි, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.
807. යමෙක් රූපය දක්නා වූ ද (එය අරමුණු කොට උපත්) වේදනාව හෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්‍ෂය වේද රැස් නො වේද. හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වූ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරත්තනුට නිවන ලග යා යි කියනුලැබේ.

808. න සො රජ්ජති ගඤ්ඤ සද්දං සුඛා පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාපෙක්ඛාස්සා¹ තිට්ඨති.
809. යථාස්ස සුඤ්ඤො සද්දං සෙවිතො වා'පි වෙදනං,
බ්බති හොපමිගති එවං සො චරති සතො,
එවං අපචිතතො දුක්ඛං සන්තතිකෙ තිබ්බානං² වුච්චති.
810. න සො රජ්ජති ගඤ්ඤ ගතිං සතිං පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාපෙක්ඛාස්සා¹ තිට්ඨති.
811. යථාස්ස සායතො ගතිං සෙවිතො වා'පි වෙදනං,
බ්බති හොපමිගති එවං සො චරති සතො,
එවං අපචිතතො දුක්ඛං සන්තතිකෙ තිබ්බානං² වුච්චති.
812. න සො රජ්ජති රසෙසු රසං භොති³ පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාපෙක්ඛාස්සා¹ තිට්ඨති.
813. යථාස්ස සායතො රසං සෙවිතො වා'පි වෙදනං,
බ්බති හොපමිගති එවං සො චරති සතො,
එවං අපචිතතො දුක්ඛං සන්තතිකෙ තිබ්බානං² වුච්චති.
814. න සො රජ්ජති එකෙසු එකං චුස්ස පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාපෙක්ඛාස්සා¹ තිට්ඨති.
815. යථාස්ස චුසතො එකං සෙවිතො වා'පි වෙදනං,
බ්බති හොපමිගති එවං සො චරති සති,
එවං අපචිතතො දුක්ඛං සන්තතිකෙ තිබ්බානං² වුච්චති.
816. නසො රජ්ජති ධම්මෙසු ධම්මං ඤාතිං පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාපෙක්ඛාස්සා තිට්ඨති.
817. යථාස්ස විජාතතො ධම්මං සෙවිතො වා'පි වෙදනං,
බ්බති හොපමිගති එවං සො චරති සතො,
එවං අපචිතතො දුක්ඛං සන්තතිකෙ තිබ්බානං² වුච්චති.

ඉදං සුදං අංගමා මාළුඛ්ඤාසුතොතො ථෙරො ගාථායො
අගාතිත්ථා'ති.

මාළුඛ්ඤාසුතතථෙරගාථා.

1. නාපෙක්ඛාස - සන්, PTS. 2. තිබ්බාන - ට. PTS, 3. ඤාති - සිඳ්ධි, 1, 2.

808. යමෙක් ශබ්දය අසා එහි සිහි ඇත්තේ වේද, හෙතෙම ශබ්දයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රහ විදි, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.
809. යමෙක් ශබ්දය ශ්‍රවණය කරන්නා වූද වේදනාව සෙවුනා වූද ඔහුගේ කෙලෙස් සහය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වූ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ලග යැ යි කියනුලැබේ.
810. යමෙක් ගතිභූතය කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේද, හෙතෙම ගතිරමිණයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රහ විදි, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.
811. යමෙක් ගතිභූතය කරන්නා වූද වේදනාව සෙවුනා වූද ඔහුගේ කෙලෙස් සහය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වූ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහු ගේ නිවන ලග යැ යි කියනුලැබේ.
812. යමෙක් රතානුභවය කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේද, හෙතෙම රතයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රහ විදි, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.
813. යමෙක් රතාභ්‍යාසය කරන්නා වූද වේදනාව සෙවුනා වූද ඔහුගේ කෙලෙස් සහය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වූ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ලග යැ යි කියනුලැබේ.
814. යමෙක් පහස විද එහි සිහි ඇත්තේ වේද, හෙතෙම සපයා-ලම්භනයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රහ විදි, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.
815. යමෙක් පහස විදනා වූද වේදනාව සෙවුනා වූද ඔහුගේ කෙලෙස් සහය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වූ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ලග යැ යි කියනුලැබේ.
816. යමෙක් දහම්අරමුණ පසක් කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේද, හෙතෙම දහම්අරමුණෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රහ විදි, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.
817. යමෙක් දහම්අරමුණ පසක් කරන්නා වූද වේදනාව සෙවුනා වූද ඔහුගේ කෙලෙස් සහය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වූ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ලග යැ යි කියනුලැබේ යි.

මෙසේ අයුෂමත් මාලුඛාසුත්ත සංවිරහන් වහන්සේ ශාථා වදාලන යි.

මාලුඛාසුත්ත සංවිරහාථා යි.

20. 1. 6

818. පරිපුණ්ණකායො සුරුචි සුජානො වාරුද්ධොනො,
සුචණ්ණචණ්ණොසි භගවා සුසුක්කදුථො¹ විරිගවා.
819. භරණං හි සුජානං යෙ භවන්ති විශුද්ධානා
සබ්බෙ තෙ තච කායසම්මං මහාසුරිසලාකරිණා.
820. පසන්නනෙතො සුමුඛො බුහවා උජ්ජ පතාපවා,
මජ්ඣෙක සමණසමිකං ආදිවේවා² ච විරොචයි.
821. කල්යාණදසනො හික්ඛු කඤ්චනසන්තිභතාවො,
කිං තෙ සමණභාවෙන ඵලං උත්තමචණ්ණිනො.
822. රාජා අරහසි භවිතුං චක්කවත්ති රථෙසභො,
චාතුරතොනා විජිතාචී ජමුක්ඛණ්ඩං³ ඉක්කරො.
823. ඛතතිසා භොගා රාජානො⁴ අනුගන්තා භවන්ති තෙ,
රාජාභිරාජා⁵ මහුර්ඤ්ඤ රජං කාරෙහි ගොතම්.
824. රාජාහමසම් සෙල (සෙලාති භගවා) ඛම්මරාජා අනුත්තරො,
ඛම්මෙන චක්කං චතොමම් චක්කං අපාතිචතතිසං.
825. සම්මුඤ්ඤො පරිජානාසි (ඉති සෙලො බුහමණො)
ඛම්මරාජා අනුත්තරො,
ඛම්මෙන චක්කං චතොමම් ඉති භාසසි⁶ ගොතම්.
826. කො ඤු සොභාපති සොකො සාවකො සඤ්ඤ අකුසො,⁷
කො තෙ මං අනුචතෙති ඛම්මචක්කං පටිත්තතිසං.
827. මගා පටිත්තතිසං චක්කං (සෙලාති භගවා) ඛම්මචක්කං අනුත්තරං,
සාරිපුතොනා අනුචතෙති අනුජානො තථාගතං.
828. අභිඤ්ඤායං අභිඤ්ඤාතං භාවෙනබ්බං ච භාවිතං,
පභාතබ්බං පභිනං මෙ තසමා බුඤ්ඤොසම් බුහමණ.
829. විනසස්ස මහි කඤ්ඤං අභිමුච්චස්ස බුහමණ,
දුලලං දස්සනං භොති සම්මුඤ්ඤාතං අභිණතසො.
830. යෙසං චෙ දුලලාගො ලොකෙ පාතුභාවො අභිණතසො,
සො'හං බුහමණ සම්මුඤ්ඤො⁷ සලලකතොනා අනුත්තරො.
831. බුහමතුකො අතිතුලො මාරසෙනසමඤ්ඤො,
සබ්බාමිත්තෙක විසෙ කතා⁸ මොදම් අකුසොභසො.

1. සුසුක්කදුථොසි - මජ්ඣ., PTS. 2. ජමුක්ඛණ්ඩං - සිමු, 1, 2.

3. සොභාපති - PTS 4. රාජාභිරාජා - PTS. 5. භාසසි - සිමු 1, 2

6. සකුරුකවසං - PTS. 7. බුඤ්ඤොසම් - PTS. 8. බසිකති, - PTS.

20. 1. 6

818. පිරිපුත්තිරුරු ඇත්තෙහි, මහා සිරුරුකැලුම් ඇත්තෙහි, අති-
ජාතයෙහි, රමණී දකුම් ඇත්තෙහි, රත්වත් වෙහි, ගගවත්ති,
පුදෝසුදු දත්පෙළ ඇතිගෙහි, විග්‍රී ඇත්තෙහි ය.
819. අතිජාතපුරුෂයක්හුගේ යම් ලක්ෂණ කෙනෙක් වෙත් ද, ඒ සියලු
මහාපුරුෂලක්ෂණයෝ ඔබගේ සිරුරෙහි වෙත්.
820. පස්පා දිස්සා හෙත් ඇත්තෙහි, මහා මුඛ ඇතිගෙහි, ආරොහ-
පරිණාහසම්පන්නයෙහි, සාප්පානු ඇතිගෙහි, ප්‍රතාපවත් වූගෙහි,
මහණගණ මෑදු සුගතියා වෙත් බබලන්නෙහි ය.
821. කලණදකුම් ඇතිගෙහි, කපුන් පාලාසිව ඇතිගෙහි යා, මහණ,
මෙසේ උත්තමභරුප ඇති තොපටි ශ්‍රමණභාවයෙන් කිමි?
822. මහාරජික වූ සිව්හසුරු හිමි කොට ඇති පොළොවට අධිපති වූ
කළ දික් විජය ඇති ජම්බුද්වීපයට ඊශවර වූ සක්විතිරජ වත්තට
පුදුස්සෙහි ය.
823. ගෝඨ ඇති කෘත්‍රිය රජවරු තොපගේ අනුභූමිහු වෙත්,
ගෝඨමය, රාජාධිරාජ වූ මහජෙත්‍රයක් වූ රාජ්‍යය කරව.

විදුහ:-

824. සේල! මම රජයෙමි. නිරුක්තර වූ ධර්මරාජ වූයෙමි දහමින්
අණසක පවත්වමි, අණසක (අනෙකතු විසින්) පෙරළිය නො
හැක්කෙකි'යි.

සෙල බ්‍රාහ්මණ:-

825. 'නිරුක්තර ධර්මරාජන් වූ සම්බුද්ධියෙමි'යි ප්‍රතිඥ කරව, ගෝඨමය,
දහමින් අණසක පවත්වමි කියව.
826. හවත්නුගේ සෙත්පති කවරෙ ය? ශ්‍රාවක වූ ශාය්‍යා අකිය ඇති
කවරෙක් තොප විසින් පවත්වනලද මේ දහම්සක අනුච්ඡිකය
කෙරේ ද?

විදුහ:-

827. සේල! මා විසින් පවත්වනලද නිරුක්තර වූ ධර්මවක්‍රය තථාගත
අනුජාත වූ ශාරිපුත්‍ර තෙමේ අනුච්ඡිකය කෙරේ.
828. මා විසින් දකුණු දස දත්තාලද යා, භාවිත කළ යුත්ත
භාවිත යා, ප්‍රභාතව්‍යය ප්‍රතිණ යා, එහෙයින් බමුණ! මම බුද්ධියෙමි,
829. බමුණ, මා කෙරෙහි සැක දුරුකරව, මා හදහව, සම්බුද්ධියන්ගේ
එක්වත් දක්ම දුලිභ වේ.
830. ලෝකයෙහි යම් කෙනෙකුන්ගේ එක්වත් පහල විම ඵ්කාන්තයෙන්
දුලිභ වේ ද, බමුණ! ඒ මම නිරුක්තර ශ්‍රායවේදිය වූ සම්බුද්ධියෙමි.
831. ඉහම් (ශ්‍රෙණි) වූයෙමි නිරුපම් වූයෙමි මරහෙත් මධ්‍යසුලු වූයෙමි
සියලු සතුරන් වසග කොට කිසිවෙකින් සිය නැත්තෙමි සතුටු වෙමි.

832. ඉදං භොදනො නිසංමේථ ගථා ගාතති චක්ඛුමා,
සලලකතො¹ මහාවීරො සිභො'ව නදති වනෙ.
833. බ්‍රහ්මතුතං අතිතුලං මාරසෙනපමග්ගනං,
කො දිසා නපසිදෙග්ග අපි කණ්ණාතිජාතිකො.
834. යො මං ඉච්ඡති අනෙතු යො වා නිච්ඡති ගච්ඡතු,
ඉධාං පබ්බජ්‍යාමි වරපඤ්ඤාය සන්තිකෙ.
835. ඵතං චෙ රුච්චති භොදනො සම්මාසමුද්ධිසංසනං,
මගමි පබ්බජ්‍යාමි වරපඤ්ඤාය සන්තිකෙ.
836. බ්‍රාහ්මණා නිසතා ඉමෙ යාවන්ති පඤ්ඤාලිකතා,
බ්‍රහ්මචරියං චරිත්වාමි ගගවා තච සන්තිකෙ.
837. සවාකධාතං බ්‍රහ්මචරියං (සෙලාති ගගවා) සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
ගත්ථ අමොක්ඛො පබ්බජ්ජා අපමානකායා සික්ඛිතො.
838. යං තං සරණමංගමම ඉතො අට්ඨමො² චක්ඛුමි,
සත්තරතෙනන ගගවා දන්තාමන තච සංගතෙ.
839. තුවං බුද්ධො තුවං සත්ථා තුවං මාරාහිගු මුති,
තුවං අනුසයෙ ඡෙත්ති කිණ්ණො තායෙසිමං පජං.
840. උපති තෙ සමතික්ඛන්තා අංගවා තෙ පදුලිතා,
සිභො'ව අනුපාදනො පතිනගගගෙරවො.
841. හික්ඛවො නිසතා ඉමෙ නිට්ඨන්ති පඤ්ඤාලිකතා,
පාදෙ වීර පසායෙති නාගා චන්දනතු සන්ද්‍රිතො'ති.

ඉදං සුදං ආයසමා හෙලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සෙලසෙවරගාථා.

¹ සලලකතො - සිඳු 1, 2.

² අට්ඨමි - ප, PTS.

832. හවන්ති! පතාස් ඇත්තේ යම්ගේ කියා ද, එසේ මේය අසවු,
(රාගාදී ශල්‍යයන් උද්‍රහ බැවින්) සලකන්න වූ මහාචාරී තෙම
විනයෙහි සිංහයකු මෙන් හඳුනා කෙරේ.

833. බ්‍රහ්ම වූ තුලනාතිත්‍රාන්ත වූ මරසෙන් මඛනාසුල්ලහු දැනා (තම-
පරායණ බැවින්) නිවර්තනික වූ කවරෙක් නො පහදින්නේ ද?

834. යමෙක් කැමැති වේ ද (හෙ) මා අනුව ඒවා, නොහොත්, යමෙක්
නො කැමැති වේ ද (හෙතෙම) යේවා, මම මෙහි උතුම් ත්‍රවණැත්තහු
වෙත පැවිදි වන්නෙමි.

835. ඉදින් හවන්හට තෙල සමාස් සම්බුද්ධියාසනය රුචි වේ නම්,
අපිදු උතුම් ත්‍රවණැත්තහු වෙත පැවිදි වීමහ.

836. භාග්‍යවතුන් වහන්ස! මේ තුන්සියක් බ්‍රාහ්මණයෝ ඇදිලි
බැන්දුහු බිඹසර යදින්, (ඒ අපි) ඔබ වෙත බිඹසර රක්තෙමු.

මුද්‍රිත:-

837. සේල! යම් සසුනෙකැ අප්‍රමාද වූ හික්මෙහුවහට පැවිද්ද අමොස
(නොසිත්) වේ ද එහි මාගී බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍ය සාධනය යැ, සාද්‍යමික යැ,
අකාලික යි.

838. ඇතැතියාණෙනි! යම් හෙයෙකින් මින් අටවැනි දිනයෙහි ඔබ
සරණයට පැමිණීමෝ ද, එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්ස! සත්
රැයින් ඔබ සසුන්හි දුමුණමහ.

839. බුදු වූවහු මුඛ යැ, යාත්‍රා වූවහු මුඛ යැ, මාරාභිගුමුනි වූවහු
මුඛ යැ, මුඛ වහන්සේ අනුගය සිදු පාරගත වූවහු මේ ප්‍රජාව
කරණය කරවුහු යැ.

840. ඔබ විසින් උපබිහු ඉක්මවනලදහ, ඔබ විසින් ආසුචියෝ
විදුරණය කරනලදහ, උපාදහ රහිත වූවහු, සිංහයකු මෙන් පහ වූ
හය හෙරළ ඇත්තහු යැ.

841. මේ තුන්සියක් හික්කුහු ඇදිලි බැඳගෙන සිටිත්. වීරයන් වහන්ස,
පා සහල දිගු කළ මැතවා. පුරුෂනාගයෝ යාත්‍රාහුගේ පා සහල
වදින්නෝ! යි.

මෙසේ ආසුමින් සේල සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා විදලහ යි.

සේල සථවිරගාථා යි.

20. 1. 7

842. යාතං මේ හත්ථිමාය සුමුමිං වතථං පඛාරිතං,
සාලිතං ඔදනො භුතො සුචිමංසුපතෙවනො.
843. සොඤ්ඤා භද්දො සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
844. පංසුකුලී සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
845. පිණ්ඩපාති සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
846. තෙවිමරි සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
847. සපදනවාරි සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
848. එකාසනී සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
849. පතතපිණ්ඩි සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
850. බලුපච්ඡිභතරී සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො² රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
851. ආරඤ්ඤිකො සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
852. රාකඛමුලිකො සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
853. අමෙඛාකාසි සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
854. සොසානිකො සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
855. යථාසනිකො සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
856. තෙසජ්ජිකො සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
857. අපපිච්ඡි සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.
858. ගතකුටෙඛා සාතතිකො උඤ්ජාපතනාගතො¹ රතො,
කිංයති අනුපාදනො පුතො ගොඛාය හද්දිගො.

1 උඤ්ජාපතනාගතො - සිටු 1, 1.

20. 1. 7

842. මා මසින් ඇත්තද නැති සැරිසරනලද යැ, සියුම් මහනු දරන ලද යැ, මනා මසින් හැනු හැල්බත් මලදනලදි.
843. අද (සීලාදි ගුණ හෙයින්) හද වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ පිණිභාහාරයෙහි ඇලුණු උපාදාන රහිත වූ කාමිශෝඛාපුත්‍ර ඒ හද්දිය තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.
844. පංශුකුලිකාඛ ඇති, ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ පිණිභාහාරයෙහි ඇලුණු උපාදාන රහිත වූ කාමිශෝඛාපුත්‍ර හද්දිය තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.
845. පිණ්ඩපාතිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
846. තෙව්මරිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
847. සපදානවාරිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
848. ඒකාසනිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
849. පත්තපිණ්ඩිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
850. බලුපච්ඡාභතතිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
851. ආරක්ඛදිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
852. රුක්ඛලිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
853. අබොහාකාසිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
854. සොසානිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
855. යථාතනනිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
856. හෙසජ්ජිකඛ ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
857. අලොමජ වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...
858. සනතුභෙ වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

859. පව්විකොතො සාතතිකො උඤ්ජාපතතාගතො¹ රතො,
කායති අනුපාදානො පුතොතො ගොමාය හද්දියො.
860. අසංසවෙඨා සාතතිකො උඤ්ජාපතතාගතො¹ රතො,
කායති අනුපාදානො පුතොතො ගොමාය හද්දියො.
861. අරභ්විවරියො සාතතිකො උඤ්ජාපතතාගතො¹ රතො,
කායති අනුපාදානො පුතොතො ගොමාය හද්දියො.
862. හිනා සතපලං කංසං සොවණ්ණං සතරාජිකං,
අග්ගභිං මහතිකාපතතං ඉදං දුතියාභිසෙවනං.
863. උච්ච මහෙච්චිපාකාථෙර දලාමච්චාලකොට්ඨකො,
රක්ඛිතො ඛග්ගහජෙඨති උතතතං විහරිං පුරෙ.
864. සොජ්ජ හද්දො අනුත්‍රාසි පඨිනහගභෙරවො,
කායති චනමොගග්ග පුතොතො ගොමාය හද්දියො.
865. ඩිලකකිකො පඨිට්ඨාය සතිං පඤ්ඤං ච හාමයං,
පාප්‍රණිං අනුපුබ්බෙන සබ්බසංගොජ්ඣකකික'න්ති.

ඉන්දං පුදං අයස්මා හද්දි යො කාලිගොමාය පුතොතො පඨරෙ,
ගාමාගො අගාසිත්ථ'ති.

හද්දියඤ්ජරගාමා.

20. 1. 8

866. ගව්ඨං වදෙසි සමණට්ඨිකොමහි
මමං ච බ්‍රාහ්මී ඩිතමට්ඨිකො'ති,
පුච්ඡාමි තං සමණ ඵලමිත්ථං.
කථං? ඩිතො තං අගමට්ඨිකොමහි.
867. ඩිතො අහං අභිතුලිමාල සබ්බදා
සබ්බෙසු භුතෙසු නිධාය දකො,
තුච්ඡාදි පාණෙසු අසඤ්ඤකොසි
තස්මා ඩිතොහං තුච්ඡමට්ඨිකොසි.
868. විරහං වත මෙ මහිකො මහෙසි
මහාවනං සමණො පච්චුපාදි,
තො'හං චජ්ඣාමි සහස්සපාපං
සුත්තං ගාමං තථ ධම්මසුත්තං.
869. ඉච්චව චොරො අසිම්බ්‍රිධං ච
සොකෙහ පපාතෙ නරකෙ අකිකාසි,
අච්ඡදි චොරො සුගතස්ස පාදෙ
තජෙච්ච පබ්බජ්ජමායාමි බුද්ධං.
870. බ්‍රහ්මා ච බො කාරුණිකො මහෙසි
තො සත්ථා ලොකස්ස සද්දෙවස්ස,
තමෙහි හික්ඛු'ති තදා අචොච
ඵතො'ව තස්ස අනු හික්ඛුතාවො.
871. ගො ච පුබ්බෙ පමජ්ජිකා පච්ඡා සො නාසමජ්ජති,
තො'මං ලොකං පහාසෙති අභො බ්‍රහ්මානො'ව චජ්ජිමා.

¹ උඤ්ජාපතතාගතො - සිමු 1, 2.

² කසො - PTS.

859. ප්‍රවිච්ඡාන වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි තීරණ වූ ...
860. අභංගාභව වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි තීරණ වූ ...
861. ආරබ්ඛවිසති ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි තීරණ වූ පිණ්ඩාභාරයෙහි ඇලුණු, උපාදාන රහිත වූ ගොඛාපුත්‍ර හදිසි තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.
862. රතීන් නිමැ වූ නොයෙක් කැටයම් ඇති සියක්පල් අගනා කන්-ලෝතලිය හැරැදුමා මැටිපාත්‍රය ගනිමි, මේ දෙවැනි අනිෂේක යි.
863. උත් වූ මඬුප්පවුරු ඇති තීර වූ අටුළු කොටු ඇති පුරයෙහි බඩගඩානින් විසින් රක්තාලද්දෙමි තුඤ්ඤ වැ විසුයෙමි.
864. අද ඒ හඳු වූ තුඤ්ඤ නො වනසුළු වූ පහ වූ හය හෙහරව ඇති ගොඛාපුත්‍ර හදිසි තෙමේ වහයෙහි පිවිස ධ්‍යාන කෙරේ.
865. සීලසක්කයෙහි පිහිටා සමාධිගත් ප්‍රඥවන් වඩනෙමි අනුක්‍රම-යෙන් සියලු සංගෝජනයන් හේ ක්‍ෂය ගාවගව පැමිණියෙමි යි.
- මෙහේ ආයුෂ්මත් කාලිගොඛාපුත්‍ර හදිසි ස්ථවිරගත් වහන්සේ ගාථා වදාලා යි.

හදිසි ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 8

866. මහණ! යන්තෙහි 'සිව්ගෙම'යි කියති, සිව් මා 'නො සිව්ගත' යි ද කියති, මහණ! මෙකරුණ මඬ විවාරමි, හවත් කෙසේ සිව්ගෙ යැ? මම කෙසේ නො සිව්ගෙමි වේ ද?
867. අතුල්මල් මම හැම කල්හි සියලු සතුන් කෙරෙහි දක්‍ෂිණය හැරපියා සිටියෙමි, තෝ වනාහි ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංගම් රහිත වෙති, එහෙයින් මම සිව්ගෙමි, තෝ නො සිව්ගෙහි.
868. සුථික වූ මහර්මි වූ ශ්‍රමණ තෙමි කලෙකින් මට හිත පිණිස මහවනයට එළඹියේ යැ, මම ඔබගේ ධර්මසාකෘති වූ ගාථාව අභ්‍යාසයක් පවි හැරැදුමින්තෙමි.
869. මෙසේ කියා අතුල්මල් සොර අසිපත ද සෙසු අවි ද හෙබෙහි ප්‍රපාතයෙහි, පොලෝ විවරයෙහි දැමී යැ, සොරා බුදුන් හේ පාතගව වැන්දේ යැ, එතැන්හි මැ බුදුන් හෙත් පැවිද්ද අභ්‍යාසි.
870. එක්කිති යම් කෙනෙක් දෙවියන් සහිත සත්කලෝකයට කාරුණික වෙත් ද, මහර්මි වෙත් ද ඒ බුදුහු 'එව මහණ' යි එද ඔහුට වදාලා. එ මැ ඔහු හේ හික්මාගත වේ.
871. යමෙක් පලමු ප්‍රමාදයට පැමිණ පසුව අප්‍රමාද වේ ද හෙතෙම වලායෙන් මුත් නිසසුරු සෙයින් මෙලොව බබුළුවයි.

872. ගස්ස පාපං කතං කම්මං කුසලෙන පිටියති,¹
සො'ම් ලොකං පහසෙති අබ්බා ඉතොතා'ම් චන්දිමා.
873. සො හෙව දහරො හික්ඛු යුඤ්ඤති බුද්ධසංඝෙන,
සො'ම් ලොකං පහසෙති අබ්බා ඉතොතා'ම් චන්දිමා.
874. දිසා'පි මෙ ධම්මකථං සුඤ්ඤානං
දිසා'පි මෙ යුඤ්ඤානං බුද්ධසංඝෙන,
දිසා'පි මෙ තෙ මිත්තප්පං හස්සං
තෙ ධම්මමේවාදාපෙති⁴ සන්නො.
875. දිසා හි මෙ බන්ධනාදානං අවිජ්ජාසංඝාතං,
සුඤ්ඤානං ධම්මං කාලෙන තඤ්ච අනුචිතියනං.
876. න හි ජාතු සො මම්මං හිංසෙ අඤ්ඤං වා පන කිඤ්චනං,
පට්ටසං පරම් සන්තිං රතෙතිසං තසාච්චරො.
877. උදකං හි නගනති නෙතතිකා උසුකාරා හම්මසනති තෙජනං,
දාරං නම්මසනති තච්ඡකා අත්තානං දම්මසනති පණ්ණිකා.
878. දුක්ඛොපෙතෙකෙ දම්මසනති අබ්බාසෙති කසාහි ව
අදුක්ඛොපෙතෙකෙ අසංඝාතෙති අසංඝාතොති නාදිනා.
879. අහිංසකො'ති මෙ භාමං හිංසකස්ස පුරො සන්නො,
අජ්ජාහං සච්චනාමොති හි නං හිංසාමි කිඤ්චනං.
880. වොරො අහං පුරො අහං අබ්බාලිමාලො'ති විසුඤ්ඤානො,
වුත්තමානො මහොසෙන බුද්ධං කරණමාගමං.
881. ලොකිකපාඤ්ඤි පුරො අහං අබ්බාලිමාලො'ති විසුඤ්ඤානො,
කරණමාගමං පස්ස හව්වෙති සමුත්තං.
882. නාදිසං කම්මං කතානං බ්බුං දුග්ගතිගාමිනං
දුරෙතා කම්මවිපාකෙන අනුඤ්ඤානං තුඤ්ඤාමි භොජනං.
883. පමාදම්මසුඤ්ඤානති බාලා දුරෙතමිනො ජනා.
අපාමාදං ව මෙධිංචි ධනං සෙව්ඨං'ම් රකකිති.
884. මා පමාදම්මසුඤ්ඤානං මා කාමරතිසන්ධං,
අපාමාදො හි කියාසන්නා පපොති පරම් සුඛං.
885. ආගතං භාපගතං නෙතං දුරෙතමිනං මම,
සංවිහරෙතසු⁶ ධම්මසු යං සෙව්ඨං තදුපාගමං.

1 පිටියති - ප. 2 දිසාහි - PTS, 3 මුත්තං - PTS.

4 බම්මමේවාදාපෙති - ප, PTS 5. ලොකිකපාඤ්ඤි - PTS 6. සම්මතෙතසු - සිමු.1,2

872. යමකු විසින් කරනලද පවිකම් කුශලයෙන් වසනුලැබේ ද හෙතෙම වලායෙන් මුත් නිසසුරු සෙයින් මෙලොව බබුළුවයි.
873. යම් තරුණ මහණෙක් ත්‍රිවිධශ්‍රිත්තියෙහි යුක්තප්‍රසන්න වේ ද හෙතෙම ඵකාන්තයෙන් වලායෙන් මුත් නිසසුරු සෙයින් මෙලොව බබුළුවයි.
874. මා හේ සතුරෝ ද (මා ඇසු) ධර්මකථාව අසත්වා! මා හේ සතුරෝ ද මුඛශාසනයෙහි යුක්තප්‍රසන්න වෙත්වා! (සෙදෙන්වා) යම් සත්පුරුෂ කෙනෙක් ධර්ම මැ ගත්වත් ද මා හේ සතුරෝ ද එබඳු මිනිසුන් හඳුනා කෙරෙත්වා!
875. මා හේ සතුරෝ ඝාතනීවාදීන්ගේ මෛත්‍රිය පසස්නවුන් හේ ධර්ම සුදුසු කල්හි අසත්වා! එ ද අනුගමනය කෙරෙත්වා!
876. ඒ මා හේ සතුරා කිසි කලෙක මා හෝ මා නසන්නේ යැ, අත් කිසිවකු හෝ නො නසන්නේ යැ, (හෙතෙම) පරම ශාන්තියට පැමිණ තැනිගත්තවුන් (පුහුදුන්) හා සංචාරයන් (රහතුන්) රක්තේ යි.
877. දියාලුවෝ (කැමැති තැනට) දිගගෙන යෙහි, හිවඩුවෝ හි සැප් කෙරෙහි, දැවවඩුවෝ දැව නමහි, නුවණැතියෝ ආනතිය දමනය කෙරෙත්.
878. ඇතැම් කෙනෙක් කැවිපිහුදු අකුණකෙහිද කසයෙහිද දමනය කරත්, මම කැවිපි නැති අවි නැති තාදිහු (බුදුන්) විසින් දමනය කරනලද්දෙමි වෙමි.
879. ශිංසක වූ මට පෙර 'අභිංසක' යැ යි නමෙක් වී යැ, අද මම නිබ්බොරු නම් ඇත්තෙමි, කිසිවකු නො නසමි.
880. පෙර මම 'අභිභුලිමාල' යි ප්‍රසිද්ධ වූ සොර වීමි, (කාමාදි) මහොසය විසින් පා කොට ගෙන යන ලද්දෙමි බුදුන් සරණගියෙමි.
881. පෙර අභුල්මලා යි ප්‍රසිද්ධ වූයෙමි ලෙහෙ වැකුණු අත් ඇත්තෙමි එම, හරණාගමන අනුසස් බලව. (මා විසින්) තෘණොච උගුළුවන ලදි.
882. දුගතියට යනසුලු එබඳු බොහෝ පවිකම් කොට කම්මිපාකය විසින් සපයී කරනලද්දෙමි ණය නැති වී සිවිපසය වලදමි.
883. නුවණ නැති බාලජනයෝ ප්‍රමාදයෙහි පුතපුතා යෙදෙහි, නුවණැත්තෝ වැළිත් ශ්‍රේණිධනයක් මෙන් අප්‍රමාදය රකි.
884. පමායෙන් කල් නො ගලවවු, කාමරතිසන්ධය නො ලබවු, අප්‍රමාද වූ ධ්‍යාන කරන පුද්ගල තෙම පරමසුවය ලබයි.
885. මනා ජමෙකි, නිරතීක වූයේ නො වේ, මා විසින් තෙල (පැවිදි-වෙමි යන කරුණ) නසුරු කොට සිතනලද්දේ නො වේ, (සාවද්‍ය අනවද්‍ය විසින්) විභාග කරනලද ධර්මයෙහි යමක් ශ්‍රේණි නම් එ තිවන ට පැමිණියෙමි.

886. ස්වාගතං භාජනං නෙතං දුමුත්තරිතං මම,
තිස්සො විජ්ජා අනුපාතනා කතං බුද්ධියා සාසනං.
887. අරඤ්ඤා රුක්ඛමුලෙ වා පබ්බතෙසු ගුහාසු වා,
තත්ත තජ්ජති අධිස්සං උබ්බික්ඛමිතසො තද.
888. සුඛං සයාමි සායාමි සුඛං කප්පෙමි ජීවිතං,
අභජ්ජාසො මාරයා අහො සත්ථානුකම්පිතො.
889. බ්‍රහ්මජ්ජෙව්‍යො පුරෙ ආසිං උද්දිව්වො උභතො අහු,¹
සොජ්ජ පුතො සුගතස්ස ධම්මරාජස්ස සත්ථුතො.
890. විතනණේතා අනාදානො ගුහතථායො සුසංවුතො,
අසමුලං චග්ගිතානං² පතොතො මෙ ආසවකකො.
891. පටිවිණේණො මතා සත්ථා කතං බුද්ධියා සාසනං,
මිතිතො ගරුකො භායො භවතෙතති සමුභතා³ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අභිතුලිමාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁴ති

අභිතුලිමාලකේරගාථං.

20. 1. 9

892. පහාය මාතෘපිතයො හගිති ඤාතිභාතයො,
පඤ්චකාමගුණෙ ගිතො අනුරුඥො¹ව කියාතු.
893. සමෙතො නච්චගිතෙහි සමමතාශ්‍රප්පායොධිතො,
න තෙන සුද්ධිමජ්ඣගං² මාරයා විසසෙ රතො.
894. එතං ච සමතික්ඛමම රතො බුද්ධියා සාසනෙ,
සබ්බොසං සමතික්ඛමම අනුරුඥො³ව කියාති.
895. රූපා සද්ද රසා ගන්ධා ථොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
එතෙ ච සමතික්ඛමම අනුරුඥො⁴ව කියාති.
896. පිණ්ඩපාතා පටික්ඛනෙතො⁵ එතො අද්දගිතො මුනි,
එතති පංසුකුලාති අනුරුඥො අනාසවො.
897. විචිති අගගහි ධොවි රජගි ධාරගි මුනි,
පංසුකුලාති මතිමා අනුරුඥො අනාසවො.

1. අහු - PTS. 2. චම්භාත - PTS. 3. සුද්ධිමජ්ඣගං - සිමු 1, 2 PTS මජ්ඣ. 4. පිණ්ඩපාතමජ්ඣකතො - සිමු. 1, 2. 5. පිණ්ඩපාතපටික්ඛනෙතො - PTS.

886. මනා ඊමෙකි, තිරණික වුයේ නො වේ, මා විසින් තෙල කපුරා කොට සිතනලද්දේ නො වේ, ත්‍රිවිදුම අනුක්‍රමයෙන් ලබනලද යැ, බුදුන් ගේ අනුශාසනය කරනලදී.

887. අරණ්‍යයෙහි හෝ රාක්ෂීල හෝ පච්ඡයෙහි හෝ ගුහායෙහි හෝ ඒ ඒ තැන්හි මා කරකුළුසිත් ඇති වා එදා සිටියෙමි.

888. සුවසේ හොවිමි, සිටිමි, සුවසේ දිවි ගෙවිමි, මරනු ගේ අත් පයින් බැහැර ගෙමි, අයිරි යැ! ශාය්‍යානු විසින් අනුකම්පිතයෙමි.

889. පෙර බ්‍රාහ්මණජාතික වීම, (මා පිය) දෙපයින් පරිශුද්ධ වීම, ඒ මම අද සුගත වූ ධර්මරාජන් වූ ශාය්‍යානු ගේ පුත්‍රයෙමි.

890. පහ කල තෘණො ඇතියෙමි උපාදාන රහිතයෙමි ඉදුරන්හි වහන ලද දෙර ඇතියෙමි සුසංවාත වූයෙමි වෙමි. දුක්ඛිඤ්ඤා සිදා මා විසින් ආසුච්ඡාය (නිවන) ලබනලද්දේ යි.

891. මා විසින් ශාය්‍යාන් වහන්සේ ඇසුරා කරනලදක, බුදුන්ගේ අනුශාසනය කොට නිම්වනලදී, ගුරා බර බහා තබනලද්දේ යැ තෘණොච උපුරනලද්දී යැ.

මෙසේ ආසුමෙන් අභිතුලිමාල සංවරයන් වහන්සේ ගාථා වදාලා යි.

අභිතුලිමාල සංවරගාථා යි.

20. 1. 9

892. මාපියන්, සොහොවුරි නැ සොහොවුරන් හැරැදමා පස්කම්ගුණ හැරැදමා (ගමෙන් බ්‍යාන කෙරේ නම් හෙතෙම) අනුරාභිමුනි මෙන් බ්‍යාන කෙරේ.

893. නාතෘගිතයෙන් සුකත වූයෙමි, කුළුතාලමින් පිබිදෙනසුලු වූයෙමි, කාමගුණයෙහි ඇලුණෙමි එයින් ශුද්ධියට නො පැමිණියෙමි.

894. තෙල පස්කම් ගුණය ද ඉක්ම බුදුසසුන්හි ඇලුණේ (කෘමාදි) සියලු ඕසයන් මානාවන් ඉක්ම අනුරාභි මෙන් බ්‍යාන කෙරේ.

895. රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද, ගන්ධයෝ ද ස්පර්ශයෝ ද, සිත්කලු වුවෝ ය, ඔවුන් ද ඉක්ම (බ්‍යාන කරන්නේ) අනුරාභි මෙන් බ්‍යාන කෙරේ.

896. තිරාසුව වූ අනුරාභිමුනි තෙම පිණිඬිපාතයෙන් නැවැත්තේ එකලා වූයේ දෙවැන්නක (තෘණොච) නැත්තේ පංශුකුලයක් සොයයි.

897. සමාසිමත් වූ තිරාසුව වූ අනුරාභිමුනි තෙම පංශුකුලයක් ගත්තේ ය, දෙවි යැ, රැඳි යැ, දැරි යැ.

898. මිතිවේජ, ච අසනතුටො, සංසටො, යො ච උභිතො,
කස්ස ධම්මො ඉමෙ භොන්ති පාපකා සංඛිතිලෙසිකා.
899. සතො ච භොති අප්පිවේජ, සනතුටො, අවිසාතමා,
පට්ඨෙකාරතො විතො, නිච්චම්භාරභිවිරියො.
900. කස්ස ධම්මො ඉමෙ භොන්ති කුසලා, බොධිපක්ඛිකා,
අනාසවො ච සො භොති ඉති වුතං මහෙසිනා.
901. මම් සංඛතාමඤ්ඤාය සන්තො ලොකෙ අනුතතරො,
මනොමයෙන කායෙන ඉද්ධිය උපසංඛිමි.
902. යද මෙ අනු සංඛතපො තතො උතතරි දෙසසි,
තිපපඤ්චාරතො බුද්ධො, තිපපඤ්චමිදෙසසි.
903. තසමාසං ධම්මඤ්ඤාය විහාසිං සාසනෙ රතො,
තිස්සො විජ්ජා අනුපපතො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
904. පඤ්චපඤ්ඤාසවස්සාති යතො තෙසජ්ජතො අහං,
පඤ්චවිසතිවස්සාති යතො මිද්ධං සමුහතං.
905. නාහු අස්සාසපස්සාසා සිතවිතතස්ස තාදිහො,
අතෙජ්ජා සන්තිමාර්ඛො චක්ඛුමි, පරිතිබ්බුතො.
906. අසලඝ්භෙන විතෙතන වෙදනං අජ්ඣාමාසසි,
පජේජාතග්ගොච තිබ්බානං විමොක්ඛො චෙතසො අහු.
907. එතෙ පච්ඡිමිකා දති මුනිතො, එස්සපඤ්චමා,
නාඤ්ඤා ධම්මො හවිස්සාති සමුද්දො පරිතිබ්බුතො.
908. නත්ති දති පුනාමාසො දෙවකායමසි¹ ජාලිති,
වික්ඛිණො ජාතිසංසාරො තත්ති දති සුතබ්බවො.
909. යස්ස මුත්තතෙතන² සහස්සධා ලොකො සංවිදිතො සමුහමකපො,
වසි ඉද්ධිගුණො වුත්තපපාතෙ කාලෙ පස්සති දෙවතා ස භික්ඛු.³
910. අක්කතාරො⁴ පුරෙ අසිං දමිද්දො සාසනාරතො,
සමිණං පටිපාදෙසිං උපරිධං යසස්සිතං.
911. සොචති සක්කකුලෙ ජාතො අනුරුද්ධො⁵ති මං විදු,
උපෙතො නච්චගිතෙති සම්මතාලුප්පබොධිතො.

1. දෙවකායමසි - PTS. දෙවකායමසි - ට 2. මුත්තතෙතන - PTS

3. භික්ඛුතො - සිමු 1, 2. 4. අක්කතාරො - සිමු. 1, 2.

898. යමෙකුත් මහත් වූ ආශා ඇත්තේත් සන්නාම රහිත වූයේත් ආකිණ්ඩියාර ඇත්තේත් විසුරුණුයින් ඇත්තේත් වේ ද, ඔහුට මේ ධර්මයේ ලාමක වූ සාංකෛශ්‍යයෝ වෙත්.
899. (යමෙකුත්) සිහි ඇත්තේත් අලොච්ඡ වූයේත් සහතුභව වූයේත් සමාහිත වූයේත් පච්චේකයෙහි ඇලුණේත් තිරතුරු ඇරඹවියහිත ඇත්තේත් වේ ද,
900. ඔහුට මේ ධර්මයේ බෝධිපාක්ෂික කුශලයෝ වෙත්, හෙතෙම අනාසුචත් වේ යැයි මහර්ෂිහු විසින් වදාරනලදී.
901. ලෝකයෙහි නිරුත්තර වූ ශාක්‍යාන් වහන්සේ මා හේ සංකල්පයන් දැන මනෝමය කයින් සුභ වූ සැකියෙන් එලඹියහ.
902. යම් කලෙක මට සංකල්පයක් වී ද (ශාක්‍යාන් වහන්සේ) ඉන් මතුයෙහි දෙසුහ. ලෝකොත්තරධර්මයෙහි ඇලුණු බුදුන් වහන්සේ ලෝකොත්තරධර්මය දෙසුහ.
903. මම උන් වහන්සේ හේ ධර්මය දැනගෙන ශාසනයෙහි ඇලුණෙමි විසිමි, මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද යා, බුදුන්ගේ අවවාදය කරන ලදී.
904. යම් කලෙක පටන් මම නෙසර්ජික වීම ද, ඒ මට පස්පනස්-වසෙකි. යම් කලෙක පටන් මා විසින් නිදි වරනලද ද ඒ මට පස්විසිවසෙකි.
905. (වතුච්ඛානකයෙහි) නැවත සිත් ඇති නාදිහු (බුදුන්) හේ ආශාසන ප්‍රශාසනයෝ නො වූහ, අනෙජ (නෘණා රහිත බැවින් හෝ සමාධි විසින් අකම්ප්‍ය බැවින්) වූ පසැස් ඇත්තේ නිව්‍යාණය අරමුණු කොට පිරිනිව්‍යේ යි.
906. නො හැකුවණු සිහින් (මාරණානතික) වෙදනාව ඉවසි, ප්‍රදීපයාගේ නිවීම සෙයින් චිත්තයාගේ විමෝක්ෂය වී.
907. දැන් මොහු මූර්ති හේ පශ්චිමක වූ සාධිපඤ්චකධර්මයෝ යි. සම්බුදුන් පිරිනිවි කල්හි (පරිනිව්‍යාණවිතත වෛතනයෙන්) අනා-ධර්මයෝ නො වෙති.
908. ජාලිතිය! මෙකැත් පටන් දේවකායයෙහි යළි මා හේ වාසයක් නැත, ජාතිසංසාරය ඤාය වූයේ හ, මින් මතු පුනර්ථිවයෙක් නැති.
909. යම් ඤාණාසුච මහණක්හු විසින් බහුලොව සහිත සහසුප්‍රකාර-ලෝකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන ලද්දේ ද සාධිගුණයෙහි ද මුතුපපාතඤාන-යෙහි ද වශිප්‍රායා වූ එ මහණ තෙම එලඹි කල් ඇති කල්හි දෙවියන් දකී.
910. පෙර දිළිඳු වූයෙමි (බැලියට) ඉඳුල් අහර ගෙන යන්නෙමි 'අනාහාර (හම්) වීම. සමිතපාපි (සමණ) වූ කිර්තතිමත් වූ 'උපරිධා හම් පසේ බුදුනට (දන්) පිළිගැන්වීම.
911. එ මම ශාක්‍යකුලයෙහි උපන්නි, 'අනුරුඳ්ධ' යැ යි මා දත්ත නානාසර්ගයෙන් පිරිවරන ලද්දෙමි කුළුතලාමින් පිබිදෙනසුලු වූයෙමි

912. අථද්දසාසිං සමුද්ධං සත්ථාරං අකුතොහසං,
තසම් විතතං පසාදෙත්වා පබ්බජිං අනගාරියං.
913. පුබ්බෙතිව්සං ජානාමි යත්ථ මේ වුසිතං පුරෙ,
තාවතීංසෙසු දෙවෙසු අරියාසිං සතජාතියා.
914. සත්තකඛතකුං මනුසසිද්ද අහං රජ්ජමකාරසිං,
වෘතුරතොතා විජිතාචි ජමුසකෙසු¹ ඉක්කරො,
අද්දෙකින අසත්තෙත ධම්මෙන අනුසාසයං.
915. ඉතො සත්ත තතො² සත්ත සංසාරාති චතුද්දස,
තිව්සම්භිජාතියාං දෙවලොකෙ සිතො තද.
916. පඤ්චබ්බිකෙ සමාධිමති සත්තො³ එකොදිසාවිතො,
පටිපාසාදාලොකමති⁴ දිබ්බචක්ඛු⁵ විපුජ්ඣි මේ.
917. වුතුපපාතං ජානාමි සත්තානං අගතියං ගතියං,
ඉත්ථාචඤ්ඤාථාභාවං කියො පඤ්චබ්බිකෙ සිතො.
918. පට්ටිඤ්ඤා, මයං සත්ථා කතං බුද්ධියා සංසනං,
ඕභිතො ගරුකො භාගො භවතෙත්ති සමුහතා.
919. වජ්ජිතං වෙච්චගාමේ අහං ජිවිතසබ්බයා,
ගෙවතීතො වෙච්චුබ්බසම් නිබ්බාසියාං අනාසවො⁶ති.

ඉත්ථං සුදං ආගමො අනුරුද්ධො ථෙරො ගාථායො අනාසිත්ථා⁷ති.

අනුරුද්ධස්මරණාථා.

20. 1. 10

920. සමණෙසු අනු⁸ විතතා පුපථිතමති මහාවතො,
එකගතසා නිසිත්තසා පටිවිතතසා කියාසිතො.
921. අඤ්ඤාථා ලොකනාථමති තිව්සනො පුරිසුත්තමො,
ඉරියං ආසි හික්ඛුතං අඤ්ඤාථා දුති දියාති.⁹
922. සිතමාතපරිත්තානං සිරිකොටිනජාදනං,
මත්තත්ථියං අභුඤ්ජිංසු සත්තුවතීං ඉතරිතරෙ.
923. පණීතං යදි මා ලුඛං අපාං මා යදි මා බහුං,
යාපනත්ථං අභුඤ්ජිංසු අභිභා නාබිමුච්ඡතා.
924. ජිවිතානං පරිත්තාගෙ ගෙසජ්ජ අථ පට්ටිකො,
හ බාලො උසස්සා ආසුං යථා තෙ ආගමකම්මෙ.

1. ජමුසකෙසු - සිමු. 1, 2. 2. ඉතො - PTS
3. සත්තො - සිමු 1, 2. 4. පටිපාසාදාලොකමති - සිමු 1, 2.
පටිපාසාදාලොකමති - PTS. 5. දිබ්බචක්ඛු - PTS.
6. අනු - PTS 7. දියාතො - PTS.

912. ඉක්කිති නිසිය වූ ශාය්‍යා වූ සම්බුද්ධන් දිව්‍ය, උන් වහන්සේ කෙරෙහි සිත පහදවා පාවිද්දට පාමිණියෙමි.
913. පෙර මා විසින් යම් තැනෙක වසනලද ද (ඒ) පුළුන්විවාසය දැනිමි. තවතිසා දෙවියන් අතුරෙහි සියක්දසි සිටියෙමි.
914. මම සත් ඉඹක් හරෙහු වූයෙමි රාජ්‍යය කෙළෙමි, සාගරපය්‍යානා පාවිච්ඡට ඊශ්වර වූයෙමි දික්විජය ඇතියෙමි දබ්බිවට ඉසුරු වූයෙමි දඬු නැති වූ අවි නැති වූ දූතෑමින් අනුසාසනා කෙළෙමි.
915. මෙ මිනිස්ලොවින් සැවෑ දෙව්ලොව සත්වරෙකැ, එ දෙව්ලොවින් සැවෑ මිනිස්ලොව සත්වරෙකැ යි භවානතර වුද්ධෙකැ එද දෙව්ලොව සිටියෙමි පුළුන්විවාසය දැනිමි.
916. ශාය්‍යා වූ එකක බවට හිසා වූ චතුර්ධ්‍යාන සමාධිය ඇති කල්හි (කෙළෙසුන්) සන්තිදීම ඇති කල්හි මාගේ දිව්‍යචක්ෂුස විශුද්ධ වී.
917. පසුවාඛික (චතුර්) ධ්‍යානයෙහි සිටියෙමි සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උතපත්ති, ගතාගති, ඉක්කිසාචානාපාභාව දැනිමි.
918. මා විසින් ශාය්‍යාන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුද්ධන්ගේ ශාසනය කරනලද හැ, ගුරුබර බහා තබනලද්දේ ය, තෘණොච ඔලුසුන් කරනලද.
919. මම ආයුක්‍යය හෙයින් වැදුරට 'වෙච්ච' හම් ගම්හි හුණලාභාබ ගට නිරාසුච වූ පිරිනිවෙත්තෙමි'යි.

මෙහේ ආයුමෙන් අනුරුද්ධ ස්ථිරයන් වහන්සේ ගාරා වදලහ'යි.

අනුරුද්ධ ස්ථිරගාරා යි.

20. 1. 10

920. මහ (සල්) වනය පිහිසිව කල්හි (එහි) හුන් එකක වූ සිත් ඇති ප්‍රකෘතිවලට ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ (පාරාගරිය) මහණහට විනතාවා (හිතවිල්ලක්) වූ ය.
921. පුරුෂොත්තම වූ ලෝකිකියන් සිවුහා කල්හි හිසුන්ගේ පැවැත්ම අත් අසුරු (වෙතත්) වී යා. දන් අත් අසුරින් දක්නාලැබේ.
922. ඉතරිතර ප්‍රත්‍යයෙහි සනතුම වුවාහු හිතවාතයෙන් රැක්ම හිරිකොපාසාභාව වැරදිම පමණක් ප්‍රයෝජන කොට සිවුරු වැලඳහ.
923. ඉදින් පිණි වූ හෝ රළු වූ හෝ මද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ බොදුන් හිසු නො වුවාහු නො බැඳුණාහු යාපනය පිණිස වැලඳහ.
924. ඔහු දිවිපැවැත්මට කරුණු වූ බෙහෙත් පහයෙහි ආසුරක්‍යයෙහි තරම් දැඩි උසා ඇතියෝ නො වූහ.

925. අරඤ්ඤ රුක්ඛමුලෙසු කන්දරාසු ගුහාසු ච,
විවේකමනුමුදාගෙනා¹ විහංසු² තපාරායනා.
926. තීව්‍ය නිව්ඨා සුහරා මුදු අත්ථාමානසා,
අබ්‍යාසෙකා අමුඛරා අත්ථවිත්තාචසානුසා.

 927. තතො පාසාදිකං ආසි ගතං භුත්තං නිසෙවිතං,
ඔතිඤ්ඤා තෙලධාරා'ව අභොසි ඉරියාපථො.
 928. සබ්බාසම්පජ්ජිකා මහාකාසි මහාභිතා,
තිබ්බුතා දුති තෙ ථෙරා පරිත්තා දුති තාදිසා.
 929. කුසලානං ච ධම්මානං පඤ්ඤා ච පරිකායා,
සබ්බාකාරවරුපෙතං ලුඤ්ඤෙ ජිහ්වාසනං.
 930. පාපකායං ච ධම්මානං කිලෙසානං ච යො උතු,
උපට්ඨිතා විවේකාය යෙ ච සඤ්ඤාමසෙසකා.
 931. තෙ කිලෙසා පච්ඡික්ඛන්තා ආවිසන්ති බහුං ජනං,
කිලන්ති මඤ්ඤා බාලෙති උම්මතෙතති ච රත්තකා.
 932. කිලෙසෙහෙතිභුතා තෙ තෙත තෙත විධාචිතා,
හරා කිලෙසවද්දිසු සසම්මාමෙව³ සොසිතෙ.
 933. පරිච්ඡේදා සඤ්ඤාමඤ්ඤාති භණ්ඩරෙ,
දිට්ඨිගතාති අකෙත්තා ඉදං තෙසොති මඤ්ඤරෙ.
 934. ධනං ච පුත්තං හරියං ච ජිහ්විසික්ඛිතා තිග්ගතා,
කට්ඨජ්ජිකාගෙනා⁴ අක්ච්ඡාති නිසෙවරෙ.
 935. උදරාච්ඡේදකං භුතා සසන්තුත්තානසෙසකා,
කප්පා ච්ඡේදනාති⁵ පටිවුඤ්ඤා⁶ යා කප්පා සන්තුහරිතා.
 936. සබ්බකාරුකසිප්පාති විතතිකතාන⁷ සික්ඛරෙ
අමුපසන්නා අජ්ඣාතං සාමඤ්ඤථො'ති අවජ්ජි.
 937. මහතිකං තෙලං වුණ්ණං ච උදකාසනගොජනං,
ගිහිතං උපහාමෙත්ති ආකම්භන්තා බහුත්තරං.
 938. දන්තපොතං කපිථං ච පුප්ථං බාදනියාති⁸ ච,
පිණ්ඩපාතෙ ච සම්පතො⁹ අමෙඛ ආමලකාති ච.
 939. ගෙසජ්ජසු යථා වෙජ්ජා කිච්චාකිවෙච යථා ගිහි,
ගණිකා'ව විභූතායං ඉසාරෙ බත්තිසා යථා.
 940. තෙකතිකා ච්ඡාදනිකා කුටසකම් අපාටුකා,¹⁰
බහුති පරිකපෙතති ආමෙතං පරිභුඤ්ජරෙ.

1. විවේකමනුමුදාගෙනා - ප, PTS. 2. විහංසු - ප, PTS.

3. සසංගෙහව - PTS. 4. කට්ඨජ්ජිකාගෙනා - PTS. 5. කප්පා, ච්ඡේදනා - PTS.

6. පටුඤ්ඤා - ප. 7. විතතිකතාන - PTS. 8. පුප්ථාබාදනියාති - සිමු. 1, 2
සම්පතො - සිමු 1, 2. 10 අවිභුක්තා - PTS.

925. අරණ්‍යයෙහි රුක්ඖල්හි කුරුවල හා ගුහාවල විවේකය වඩන්-
නාහු විවේකයෙහි නමන වෑ විසුහ.
926. යටත් පැවැතුම් ඇත්තාහු සසුන්හි වැදගත්තාහු සුහර වූවාහු
මොළොක් වූවාහු නො දැකියත් ඇත්තාහු කෙලෙස් වැඩිවීම
නැත්තාහු මුර නො වූවාහු අවිනිත්‍යාවශයට ගිහාහු යි.
927. එහෙයින් ගමන, බොදුන, ඇසුර ප්‍රසාදික වී යෑ ඉරියව්ව
තෙල්දහරක් මෙන් සිතිල වී.
928. සියලු ආශ්‍රමයන් ස්‍යය කලා වූ මහත් - ධ්‍යායී වූ මහත් -
ගිහයන් වූ ඒ තෙරවරු දැන් පිරිනිව්‍යහ, එබත්දෝ දැන් අලායහ.
929. කුශලබ්‍රමයන් හා ප්‍රඥව හේ අහාව හෙයින් (ආදිකාලාණ්ණදාදි)
සියලු ආකාරයෙන් සුක්‍ය වූ ජිනශාසනය වැනැහේ.
930. පාපබ්‍රමයන්ට ද කෙල්ලයන්ට ද මේ කාලය යි. යම් කෙනෙක්
විවේකයට එළඹියාහු නම් ඔහු ද සඤ්චයෙහි වෙත්. (ප්‍රතිපත්තිය
මිස ලොවුතුරු දහම් පල ගන්වන්නට නො සමත් බව කී හේ යි.)
931. ඒ කෙලෙසගේ වැඩෙමින් බොහෝ දෙනාට අවුසිත්(ආවේච වෙත්).
උමතුමත් සමග රකුයන් මෙන් බාලයන් සමග කෙළිති සිතමි.
932. සබ්බාමසුමයෙහි (සෙන්පතිහු විසින්) අණ කළ කල්හි සෙයින්
කෙලෙසුන් විසින් අභිගවනය කරනලද ඒ මිනිස්සු කෙලෙසවකුන්හි
ඒ ඒ අරමුණු විසින් ද්‍රව්‍යනලද්දහු-
933. සඤ්චය හැරදමා ඔවුනොවුන් සමග කලහ කෙරෙත්, මිථ්‍යා-
දූෂිත් අනුගමනය කරන්නාහු මේ මෑ ශ්‍රේණි ගැ යි සිතත්.
934. ධනයත් අමුදරුවහුත් හැරදමා ගිහිගෙන් නික්මුණාහු එවක්
අහර හේතුමිනුදු නො කටයුතු කෙරෙත්.
935. කුස පුරා මලද උවුතුරු වෑ හොවිත්. පිඩිදුණාහු යම් කර්මයක්
ශාක්‍යාත් විසින් ගරහනලද නම් ඒ කර්ම පොෂණය කෙරෙත්.
936. නො සන්තුන් සිත් ඇත්තාහු සියලු කාර්මිකශිලායන් ආදරය
කොට උ ට් , ශ්‍රාමණ්‍යාථය වෙත් වෑ පවති.
937. මතුයෙහි බොහෝ (ලාභ) කැමැත්තාහු මැරි, තෙල්, තහනසුණු,
දිය, අසුන් හා බොජුන් ද ගිහිනට පිරිනමිත්.
938. දහැටි ද දිවුල්පල ද මල් ද කැවිලි ආදිය ද සුපයෙන් සුත් පිබුමා ද
අභිපල ද ඇඹුළුපල ද (ගිහිනට පිරිනමිත්.)
939. (ගිහිනට) බෙහෙත් කිරීමෙහි වෙදකු වැන්න, කුදුමකකටයුත්-
තෙහි ගිහියකු වැන්න. සිරුරු සැරැසීමෙහි ගණිකාවක වැන්න,
ඵලායාසයෙහි සන්ත්‍රියයකු වැන්න.
940. යශ් බැවිති නිසුක්‍ය වූවාහු කපට ක්‍රියායෙහි නිසුක්‍ය වූවාහු
බොරු සාක්‍ෂ්‍ය කියනසුලු වූවාහු අතංගම් පැවැතුම් ඇත්තාහු
බොහෝ වූ ථේරාජ්වයන්ගෙන් ආමිය මලදත්.

941. ලෙඟකපෙප පරිතංගෙ පරිකපෙපනුඛාචිතා,
ජිවිකන්ථා උපාගෙහ සංකිකඛින්නි ඛන්තං ඛනං.
942. උපට්ඨාපෙනති පරිතං කම්මකො නො ච ධම්මකො,
ධම්මං පරෙතං දෙසෙනති ලාභකො නො ච අත්තකො.
943. සංකල්පාභසා භණ්ඩනති සංකිකකො පරිබාහිරා,¹
පරලාභපජ්චින්නා² අභිරිකා³ හ ලජ්ජරෙ.
944. නානුසුතතා තථා එකෙ මුණ්ඩා සංකිකාචිපාරාධා,
සම්භාවිතංගෙව්ච්ඡනති ලාභසංකාරමුච්ඡිතා.
945. එවං භානපපයාතමති හ දුති⁴ සුකරං තථා,
අපුසිතං⁵ ච පුසිතුං පුසිතං නානුරක්ඛිතුං.
946. යථා කණ්ටකට්ඨානමති චරෙය්‍ය අනුපාහනො,
සතිං උපට්ඨාපෙනාන එවං භාමෙ මුනි චරෙ.
947. සරිතො පුබ්බකෙ ගොභි කෙසං වතනමනුසාරං,
කිඤ්චා'පි පච්චිමො කාලො පුසෙය්‍ය අමතං පදං.
948. ඉදං වතො සාලවනෙ සමණො භාවිතීන්ද්‍රියො,
බ්‍රාහ්මණො පරිනිබ්බාසී ඉසි බිණ්පුනබ්බචො'ති.

ඉත්ථං සුදං අංගස්මා පාරාසරියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පාශ්ඨසජ්ජිතකරකාථා.

තසසුද්දානං:

අභිමුතො පාරාසරියො කෙලකානි රට්ඨපාලො,
මාලුඛකාසෙලො භඤ්ඤො අභිතුලී දිබ්බචිකත්‍රකො.
පාරාසරියො දසෙකෙ විසතිනිපාතමති පරිකිකතිතා,
ගාථායො දොසතා භොනති පඤ්චතාලීස උත්තරිනති.

විසතිනිපාතො නිට්ඨිතො

1. පරිබාහිරා - ප. 2. පරලාභොපජ්චින්නා - PTS. 3. අභිරිකාච - PTS.
4. තිදුති - PTS 5. අපුසිතං - ඔවු. 1, 2.

941. කප්පියප්‍රතිරූපක වූ පග්ගායයොග ඇති කැපයෙහි දිවහිග ථිවිකාපි ඇත්තෝ (ප්‍රත්‍යය උපදවන) උපායයෙන් බොහෝ ධනය ඇදගනිත්.
942. පිරිස ලවා උවැටැත් කරවත්, (එ ද) කමි හෙයින්, වැළිත් ධම් හෙයින් නො වේ, අනුනට දහම් දෙසත්, (එද) ලාභ නිමිත්තෙනි, වැළිත් අපි නිමිත්තෙන් නො වේ.
943. සබ්බසා කෙරෙන් බැහැර වූවාහු සබ්බලාභයට කලහ කෙරෙහි අනුත්තේ ලාභයෙන් රැකෙන්නා වූ (ඒ) අතිරික්තයේ ලජ්ජා නො වෙත්.
944. එසේ මැ යුමණධම්මයෙහි නො යෙදුණු වූවු වූ සහල පෙරෙවි ඇතැම් කෙනෙක් ලාභසත්‍යකාරයෙහි වූහපත් වූවාහු සම්භාවිතය මැ කැමැති වෙත්.
945. මෙසේ විවිධකෛරව හිග කල්හි මෙකල සප්ඨී නො කල (ධ්‍යානාදී) දහම් සප්ඨී කරන්නට හෝ සප්ඨී කල දහම් රක්තට හෝ පුකර නො වේ.
946. යම්සේ වහන් නැතියෙක් කවුපියසෙහි හැසිරෙන්නේ නම් එපරිද්දෙන් වූනි තෙම සිහි එළවා ගෙන ගමෙහි හැසිරෙන්නේ යි.
947. පුළුඟෙහි වූ ගොහින් සිහි කොට ඔවුන්ගේ වත් අනුගමනය කරන්නේ ඉදින් පඤ්චමයස් ඇත්තේ නවුදු නිවහට පැමිණෙන්නේ යි.
948. වඩනාලද ඉදුරන් ඇති (බාහිතපාපි හෙයින්) බ්‍රාහ්මණ වූ සෘෂි වූ ක්ෂත්‍ර කල පුතභිවග ඇති (පාරාසරිය) මහණ තෙම සල්වෙනෙහි දී මෙය වදාරා පිරිනිවිසේ යි.

මෙසේ ආයුෂමත් පාරාසරිය සංවිරහන් වහන්සේ ගාථා වදාලා යි.

පාරාසරිය සංවිරහාථා යි.

උද්ඝාතය:

අභිමුක්ත යැ, පාරාසරිය යැ, කේලකානි යැ, රට්ඨපාල යැ, මාලුභික්ෂ-පුත්ත යැ, සේල යැ, හද්දිය යැ, අභිතුලිමාල යැ, අනුරාද්ධි යැ, පාරාසරිය යැ යි මේ දහ දෙනා විසි වැනි නිපාතයෙහි ප්‍රසිද්ධ යැ, ගාථාවෝ පත්තාලිස් තුරා දෙසියයක් වෙතී.

විසතිනිපාතය නිමි.

30. නිංසතිනිපාතො

30. 1. 1

949. පාසාදිකෙ ඛුද්ධො හාමිතනෙහි සුසංවුතෙ,
ඉසි පණ්ඩුරසා ගොතොතො අපුච්ඡි ඵුසාසවතං.
950. කිංඡදා කිම්බිපායා කිම්බිකපා හවිසායෙ,
අනාගතමිති කාලමිති නං මෙ අකඛාති පුච්ඡිතො.
951. සුඤ්ඤාති චචනං මග්ගං ඉසිපණ්ඩුරසවතං,
සකකච්චං උපධායෙති අකඛිවිසායානාගතං.
952. කොධනා උපනාති ච මකඛි ඵමිති සථා ඛුද්ධ,
ඉසුසුකි නානාමාදා ච හවිසානති අනාගතො.
953. අඤ්ඤානමානිනො ධම්මෙ ගමිතිරෙ තීරයොචරා,
ලහුකා අගරා ධම්මෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤාමගාරමා.
954. ඛුද්ධාදිනවා ලොකෙ උපාජ්ඣානානාගතො,¹
සුදෙසිතං ඉමං ධම්මං කිලෙසිසානති දුමමති.
955. ගුණභිනා'පි සබ්බමිති වොගරනා² විසාරදා,
බලවිනොතො හවිසානති මුඛරා අසුසාමිනො.
956. ගුණවිනොතා'පි සබ්බමිති වොගරනා යථාපදානො,
දුබ්බලා කෙ හවිසානති හිරිමනා අනන්ධා.
957. රජතං ජාතරූපං ච බෙහතං චජ්ඣමජ්ජෙකං,
දුසිද්ධං ච දුමමොධා සාදිසිසානානාගතො.³
958. උජ්ඣානකඤ්ඤිනො බාලා සිලෙසු අසමාහිතා,
උත්තලා විචරිසානති කලහාහිරතා මගා.
959. උභානා ච හවිසානති තීලවිචරපාරානා,
කුතා ඵඛා ලපා සිබ්බි විරිසානානාරියා විත.
960. තෙලසඤ්ඤිති⁴ කෙසෙති චපලං අඤ්ජිතකඛිකා⁵
රජිතාග ගමිසානති දනනවණ්ණකපාරානා⁶
961. අජේගුච්ඡිං විමුතොති සුරතතං අරතභුජං,
ජිගුච්ඡිසානති කාසාමං මදුතෙසු සමුච්ඡිතා.
962. ලාගකාමා හවිසානති කුසිතා හිනවිරිසා,
කිච්ඡනා වනපථානි⁷ තාමිනොසු වසිසායෙ.

1. උපාජ්ඣානානාගතො - PTS, ප. 2. වොගරනා - PTS.

3. සාදිසිසානතිනාගතො - PTS. 4. තෙලසඤ්ඤිති - PTS.

5. අඤ්ජිතකඛිකා - PTS. 6. දනනවණ්ණකපාරානා - PTS 7. වනපථානානි - PTS.

30. තිංසතිතිපාතය

30. 1. 1

949. ප්‍රාසාදික වූ චක්කාලද සිත් ඇති සත්ත්‍රන් ඉදුරන් ඇති බොහෝ දෙනා (තික්කන්) දකෑ 'පණ්ණිරගොත්ත' නම් තවුස් තෙම 'චුක්ක' කමැති තෙරුන් විවිච්ඡේයි.
950. අනාගතකාලයෙහි (තික්කන්) කෙබඳු ජන්‍ය ඇතියානු කෙබඳු අදහස් ඇතියානු කෙබඳු ආකලා ඇතියානු වෙන් ද? විචාරකලද මට එය කියනු මැනවි.
951. පණ්ණිරාගිඛාන රුසිය, මා හේ වචනය අසනු මැනවැ, සකසා සලකනු මැනවැ, අනාගතය ප්‍රකාශ කරන්නෙමි.
952. කිපෙතසුල්ලෝ ද බ්‍රහ්මචරී ඇත්තෝ ද ගුණමතුචෝ ද අතිමානසෝ ද නැතිගුණ පාල කරන්නෝ ද ඊෂ්ඨා ඇත්තෝ ද වෙන් වෙන් දැවේ ඇත්තෝ ද අනාගතයෙහි වන්නාහ.
953. ගැඹුරු දහමිහි දැයිමි මාන ඇත්තානු වෙරල මැ ඇඳුරු කලානු වපල වූවානු සඳුම්මයෙහි ගෞරව නැත්තානු අනෙකානු ගෞරව නැත්තානු (අනාගතයෙහි වන්නාහ).
954. අනාගත ලෝකයෙහි බොහෝ ආදිනවයෝ උපදින්නාහ, මොනවට දෙසකලද මේ ආගමසඳුම්මය දුමිතිනු කෙලෙසන්නාහ.
955. අප්‍රාතවත් ගුණසිතයෝ ද සහමාදු කථා කරන්නානු මුහුර් වූවානු රචකස් ඇත්තානු බලවත් වන්නාහ.
956. ගුණවත්තු ද සහමාදු අභිනුරූප වැ කථා කරන්නානු ලක්ඛාසිත් ඇත්තානු පලත් නැත්තානු දුම්ම වන්නාහ.
957. දුක්ඛාදයෝ අනාගතයෙහි රත්-රිදි ද කෙත් වතු ද එළු තිරෙළු-වත් ද දුසිදුසුන් ද ඉවසන්නාහ.
958. අසුණ් කිසික සිත් ඇති, සිම්පිටිසිදු සිල්ලි සමාහිත නො වූ, උත් වූ හිස්මත් දැති, කලහයෙහි ඇලුණු බාලයෝ මාගයන් මත් හැසිරෙන්නාහ.
959. නිල්සිවුරු පෙරෙවියානු උඩතු ද වන්නාහ, කුහු වැ දැඩි සිත් ඇති වැ ප්‍රත්‍යොක්ෂාදක කථා ඇති වැ ශාඛිකාරවිටිත ඇති වැ ආයාසී-යන් මෙන් හැසිරෙන්නානු ද වෙත්.
960. දළ පැහැ සිවුරු පෙරෙවියානු තෙලිත් මට කළ කෙසිත් යුතු වැ වපල වැ අයුත් ඇඳි නුවත් ඇති වැ මහමගැ යන්නාහ.
961. සුදුවත්හි මොනොවට මුසපත් (තිජු) වූවානු ආයාසීයන් විසින් මොනොවට රදනාලද (එකෙසිත් මැ) පිළිකුල් නො කටයුතු අතින් ඛජ්ජ වූ කහවත පිළිකුල් කරන්නාහ.
962. කුසිකයෝ, නිකවිග්ගියෝ, ලාහකාමැතියෝ වන්නාහ. වානප්‍රසාද-සෙනාසනයන්හි කලාන්ත වන්නානු ග්‍රාමාන්ත සෙනාසනයන්හි වසන්නාහ.

963. යෙ යෙ ලාභං ලභිස්සන්ති ඔව්ඡාජ්චරතාං සදා,
තෙ තෙ'ව අනුසික්ඛන්තා හම්මස්සන්ති¹ අසංගතා.
964. යෙ යෙ අලාභිකො ලාභං න තෙ පුරුෂා හම්මස්සරො,
පුපෙසලෝපි තෙ තිරෙ සෙවිස්සන්ති න තෙ තදා.
965. පිලකුබ්බරජනං රතනං ගරභන්තා සකං ධජං,
තිස්සිතොං ධජං කෙවි ධාරෙස්සන්තාවදානකං².
966. අගාරවො ච කාසාවො තදා තෙසං හම්මස්සති,
පට්ඨඛිං ච කාසාවො හික්ඛුතං න හම්මස්සති.
967. අභිතුතස්ස දුක්ඛෙන සලලවිභිස්ස රුපානො,
පට්ඨඛිං මහාසෙරො හංගස්සාසි අවිනතිතා.
968. ඡද්දන්තා හි තදා දිස්සං සුරතතං අරභභිජං,
තාවදෙව හඤ්ඤි ගාථා ගජො අනෙථාපතංගිතා.
969. අතික්ඛසාවො කාසාවං යො චත්ථං පට්ඨෙස්සන්ති,
අපෙතො දම්මවෙවන න යො කාසාවම්මරහති.
970. යො ච චන්තකසාවස්ස සිලෙසු සුභමාසිනො,
උපෙතො දම්මවෙවන ස වෙ කාසාවම්මරහති.
971. විපන්තසිලො දුමෙමධො පාකථො භම්මකාරියො,
විබහන්තවිතො නිසුසෙක්ඛා න යො කාසාවම්මරහති.
972. යො ච සිලෙන සම්පන්නො විතරොගො සමාසිනො,
ඕදාගමනසබ්බපො සවෙ කාසාවම්මරහති.
973. උභිතො උත්තලො ඛලො සිලං ගතා න විජ්ජති,
ඕදානකං අරහති කාසාවං කිං කාරිසෙති.
974. හික්ඛු ච හික්ඛුති යො ච දුට්ඨවිත්තා අනාදරා,
තාදිතං මේතනවිත්තානං තිග්ගණ්ඨස්සන්තාගතො³.
975. සික්ඛාපෙන්නා'පි ථෙරෙහි බාලා විමරධාරණං,
න සුඤ්ඤන්ති දුමෙමධො පාකථො කාමකාරියා.
976. තෙ තථා සික්ඛිතා බාලා අඤ්ඤමඤ්ඤං අගාරවා;
නාදිසිස්සන්තාපජ්ඣාගෙ ඛථවේතා විත සාරපිං.

1. හම්මස්සන්ති - PTS.

2. ධාරෙස්සන්තාවදානකං - සුඤ්. 1, 2.

3. තිග්ගණ්ඨස්සන්ති'නාගතො - PTS.

963. යම් යම් කෙනෙක් මිට්‍යාථවයෙහි ඇලුණාහු හැම කල්හි ලාභ ලබන් ද, ඔවුන් ඔවුන් අහු වැ හික්මෙන්නාහු අසංයත වැ හැසිරෙන්නාහ.
964. යම් යම් කෙනෙක් ලාභ නො ලබනසුලුහු නම් ඔහු පූජ්‍ය නො වන්නාහ, එකල ඔවුන් සුප්පෙලයන් වුව ද ප්‍රාඥයන් වුව ද ඔහු සේවනය නො කරන්නාහ.
965. කිසි කෙනෙක් කළුහුග කළුපිත් රදනාලද සවනිය බවත් වූ කහවන ගරහන්නාහු තිථිකයන්ගේ බවත් වූ සුදුවන් දරන්නාහ.
966. එකල්හි කහවන කෙරෙහි ඔවුන්ගේ අගෞරවය ද වන්නේ යැ. කහවන්හි භික්ෂූන්ගේ ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා ද නො වන්නේ යි.
967. විෂ සහිත නියෙත් විදුනාලද (එහෙයින්) මැ දුකින් මඛනාලද ගරිරවිකාරයට පැමිණෙන්නා වූ (සදත්) ඇත්රජහට ද අවිනත්‍ය වූ අතිශයින් ගුරු (බර) වූ ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාව වූ.
968. ඒ එසේ මැ යි. එද සදත්ඇත්රජ මොනොවට රදනාලද අතීත් බවත් දුක එකෙණෙහි අච්ඡිද්‍රිත වූ ගාථා කි.
969. නො පහ වූ (රාගාදි) කසට ඇති යමෙක් කහවන් පරිභොග-කෙරේ නම් ඉන්ද්‍රියදමග හා සත්‍යයෙන් තොර වූ හෙතෙම කහවනට නො හොබී.
970. තවද යමෙක් පහ කළ කෙලෙස් කසට ඇත්තේ වේ නම් ශීලයෙහි පිහිටියේ නම් ඉන්ද්‍රියදමග හා වෘත්තත්‍යයෙන් යුක්ත නම් හෙතෙම එකත්තෙන් කහවනට හොබී.
971. යමෙක් ශීලවිපක්‍ෂ නම් දුෂ්ප්‍රාඥ නම් 'දුශ්ශීල ය'යි ප්‍රකට නම් යථෙපසිත්‍යක් (මරහුට කැමැති සෙයක්) කරනුයේ නම් වික්ෂිප්ත වූ සිත් ඇත්තේ නම් ඉහලබිම් රහිත නම් හෙතෙම කහවනට නො හොබී.
972. යකෝගත් ශීලසම්පන්න නම් විතරාග නම් සමාහිත නම් සුවිශුඛ-මනොවිප්‍රාප්ති ඇත්තේ නම් හෙතෙම එකත්තෙන් කහවනට හොබී.
973. යමෙක් උද්ධත නම් උත් වූ හිත්මත් ඇත්තේ නම් අව්‍යක්‍ෂා-නම් යමක්හුගේ ශීලය නො පෑතේ නම් හෙතෙම සුදුවනට සුදුසු යැ, කහවන් කුමක් කරන්නේ ද?
974. අනාගතයෙහි මහණහු ද මෙහෙණහු ද දිව්‍ය වූ සිත් ඇති වැ අනාදර වැ මෙන් සිත් ඇති තාදිගුණෝඤ්ඤා නිගන්නාහ.
975. දුෂ්ප්‍රාඥ වූ 'දුශ්ශීල ය' යි ප්‍රකට වූ හිතුවක් කරන්නාවූ බාලයෝ තෙරුන් විසින් සිවුරු බැරීමෙහි හික්මවනු ලබන්නාහු ද නො අසන්නාහ.
976. එසේ හික්මවනලද ඒ බාලයෝ උනුනට ගෞරව නැතියාහු රිය-සාරිහු නො තකන කුළුඳුනු මෙන් උපාධියෙන් කෙරෙහි ආදරය නො කරන්නාහ.

977. එමං අනාගතඤ්ඤානං පරිපතති හවිසාසි,
හික්ඛුතං හික්ඛුතීතං ච පතෙන කාලමිහි පටිජිමෙ.
978. පුරු අගච්ඡතෙ එතං අනාගතං මහබ්බසං,
සුබ්බචා හොථ සබ්බා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං ගමාරවා.
979. මේතනවිතතා කාරුණිකා හොථ සිලෙසු සංවුතා,
අරඤ්චිරියා පභිතතතා නිව්මං දමුතපරක්කමා.
980. පමාදං හයතො දිසා අපමාදං ච බෙමතො,
හාමෙච්චඨමිසිකං මග්ගං චුසනතා¹ අමිතං පද'නති.

ඉතං සුදං අගසමා චුග්ගො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුගතනිව්වකො.

30. 1. 2

981. ගථාචාරී ගථාසතො ගතීමා ගතසම්බරපජ්ඣාසි අපමතො,
අජ්ඣතතරතො සමාහිතතො² එකො සනතුසිතො තමානු හික්ඛං.
982. අලං සුඛං වා³ භුඤ්ජනො න බාලො සුභිකො සිතා,
උභොදරො⁴ මිතාභාරො ගතො හික්ඛු පරිබ්බජේ.
983. චතතාරො පඤ්ච අලොපෙ අභුකා උදකං පිච්ච,
අලං එසුමිභාරො පභිතතතො හික්ඛුතො.
984. කපපිසං තං චෙ ඡාදෙති⁵ විවිරං ඉදමිසිතං,
අලං එසුමිභාරො පභිතතතො හික්ඛුතො.
985. පලලමෙකන නිසින්නො ජණ්ණකො නාභිවසාසි,
අලං එසුමිභාරො පභිතතතො හික්ඛුතො.
986. ගො සුඛං දුක්ඛතො අඤ්ඤා දුක්ඛමඤ්ඤාසි සලලතො,
උගගනතරෙත⁶ නාභොසි කෙන ලොකසමිං⁷ නිං සිතා.
987. මා මේ කදම් පාපිච්ඡෙ කුසිතො හිතවිරිතො,
අපමාදතො අනාදරො කෙන ලොකසමිං⁷ නිං සිතා.
988. බහුසුතො ච මෙධාසි සිලෙසු සුසමාසිතො,
චෙතොසමථමසුසුතො අපි මුඛනි තිට්ඨතු.

1. චුසනති - PTS. 2. සුසමාසිතො - PTS 3. ම - PTS

4. උභොදරො - ප. PTS. 5. කපපිසකං ඡාදෙති - PTS.

6. උගගනතරෙ - සිමු. 1, 2. 7. ලොකසමි - PTS.

977. මහණුන්ගේ ද මෙහෙණන්ගේ ද පශ්චිම කාලය පෑමින් කල්හි අනාගත කාලයෙහි මෙබඳු පිළිවෙත් වන්නේ යි.

978. තෙල අනාගත මහණිය එන්නට පෙර (තෙපි) සුවච වෑ මිදුසින් ඇති වෑ උඤ්ඤාව ගෞරව සහිත වවු.

979. (තෙපි) මෙත්සින් ඇතියහු කරුණා ඇතියහු ශීලයෙහි සංවෘත වුවහු ආරබ්බවියහි ඇතියහු නිවනෙහි යච්ඡාලද සිත් ඇතියහු නිරතුරු දැඩි පරාක්‍රම ඇතියහු වවු.

980. ප්‍රමාදය හය වශයෙන් ද අප්‍රමාදය කෞමි වශයෙන් ද දැනූ අමානපදය සපයී කෙරෙමින් අපටාඛිතික මායීය වඩවු.

මෙගේ ආයුෂ්මත් 'දුක්ඛ' සංවිරතත් වහන්සේ ගාථා වදාලහ'යි
දුක්ඛ සංවිරගාථා යි.

80. 1. 3

981. (ගමෙක්) ශීලසම්පන්න ද ආයතීයත් හා එක්බඳු ද සමාතිමත් ද සංයත සංකල්ප ඇති වෑ ධ්‍යාන කරනසුලු ද ප්‍රමාද රහිත ද කම්මවහත් වෑසීමෙහි ඇලුණේ ද එකඟසිත් ඇත්තේ ද එකලා වූයේ ද සන්තුෂ්ට ද මිත්‍ර හිත්‍ර යා යි කිහු.

982. තෙත්දෑය හෝ විමලී දෑය හෝ වළඳන්නේ පමණ ඉක්ම සුභිත නො වන්නේ යැ, මහණ තෙම උභයොදර වෑ පමණට ගන්නා ආහාර ඇති වෑ සිහි ඇති වෑ වසන්නේ යි.

983. (කුසපමණින්) සතරපක්ෂිබක් නො වළඳ දිග බොත්තේ යැ, නිවහට යච්ඡාලද සිත් ඇති මහණහට එාසුවිහාරයට පමණි.

984. ඉදින් වෑසියයුතු නැත් වසා නම් මේ සදහා වූ කැප වූ සිවුර නිවහට යච්ඡාලද සිත් ඇති මහණහට එාසුවිහාරණය පිණිස පමණි.

985. (ගම්තුරිතක) පලහින් හුන්නහුගේ දණ සහල (වෑසිදිය) නො තෙමා නළ (එ කුරිය) නිවහට යච්ඡාලද සිත් ඇති මහණහට එාසුවිහාරයට පමණි.

986. ගමෙක් සුඛවේදනාව (විපරිණාම) දුඛ වශයෙන් දුටුයේ ද දුඛවේදනාව ගලා වශයෙන් දුටුයේ ද දෑතුරෙහි හෙවත් උපෙක්ඛායෙහි (අභ්‍යාසාදිතාතිතිවේශය) නො වී ද හෙතෙම කවර නම් කෙලෙසින් (බැඳී) ලොකයෙහි (දෙවැදිත් අතුරෙහි) කිම වන්නේ ද?

987. පාපේව්‍යසෙක් ගිහවිතීයෙක් අලාලාතයෙක් අනාදරයෙක් කිසිකලෙකැ මට හමු නො වේවා! සත්තතිකායයෙහි (එබඳු-සුභලයාගේ) කවර නම් අවවාදයෙකින් කවර අවියෙක් වන්නේ ද?

988. (ගමෙක්) බහුලාත නම් ප්‍රඥාවත් නම් ශීලයෙහි මොනවට පිහිටියේ නම් විත්තසම්ඵයෙහි යෙදුණේ නම් හෙතෙම (මාගේ) මුදුනෙහි පවා සිටිවා.

989. ගො පපඤ්චිත්තසුභෙතො පපඤ්චාභිරතො මිගො,
විරාගයි සො නිබ්බානං ගොගඤ්ඤමිං අනුත්තරං.
990. සො ච පපඤ්චං ශ්‍රිතො නිසාපඤ්චපථෙ රතො,
ආරාගයි සො නිබ්බානං ගොගඤ්ඤමිං අනුත්තරං.
991. ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤා නිත්තො වා යදි වා ථලො,
යථා අරහත්තො විහරන්ති නං භූමිං රාමඤ්ඤයකං.
992. රමණීයා¹ අරඤ්ඤාති යථා න රමති මිත්තො,
විතරාගො රමිත්තන්ති² න තො කාමගවේසිනො.
993. නිසිනං³ ච පවගතාරා යං පසො වජ්ජදස්සිනං,
නිත්තයාමාදිං මෙධාපිං නාදිසං පණ්ණිනං හජේ,
තාදිසං හජමානස්ස සෙයොසො හොති න පාපිගො.
994. ඔව්දෙය්‍යානුසාසෙය්‍ය අසබ්බො ච නිවාරගො,
සතං හි ගො පිගො හොති අසතං හොති අපපිගො.
995. අඤ්ඤාස්ස භගවා බුද්ධො ධම්මං දෙසෙසි චක්ඛුමිං,
ධම්මෙ දෙසිතමානවති සොතමොඥසිමිත්තිනො,
තං මෙ අමොකං සවිනං විමුක්තොවති අනාගවො.
996. තෙව පුබ්බතිමාසාය නාපි දිබ්බස්ස චක්ඛුතො,
වෙතොපරිතාය ඉද්ධියා චුතිතං උපපත්තිතා,
සොතමානුචිත්තද්ධියා පණ්ණිත මෙ න විජ්ජති.
997. රුක්ඛමූලං⁴ ච නිත්තාය මුණ්ණො සබ්බාපිපාරතො,
පඤ්ඤාය උත්තමො ථෙරො උපතිස්සො ව⁵ ක්කායති.
998. අවිතකකං සමාපත්තො සම්මාගමිඤ්ඤාතාමනො,
අරිගෙන තුණ්ණිතාවෙන⁴ උපෙතො හොති කාමිදො.
999. යථා⁵ පබ්බතො සෙලො අචලො සුප්පතිට්ඨිනො,⁵
ථවං මොහකකියා හික්ඛු පබ්බතො⁴ ව න වෙධති.
1000. අනභිගණස්ස පොතස්ස නිව්චං සුවිගවේසිනො,
වාරුභගමතතං පාපස්ස අබ්බමිත්තං⁴ ව වායති.
1001. නාභිනද්දමි මරණං නාභිනද්දමි ජීවිතං,
නික්ඛිපිස්සං ඉමිං කායං සම්පජ්ජතො පතිස්සතො.

1. රමණීයාති - ඩුට්‍ර. 1, 2.

2. රමිත්තන්ති - ඩුට්‍ර 1, 2.

3. උපතිස්සො⁴ ව - PTS.

4. තුණ්ණිතාවෙන - PTS.

5. සුප්පතිට්ඨිනො - PTS.

989. යමෙක් ප්‍රපඤ්චයෙහි (තෘණණයෙහි) බැදුණේ ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණේ සිවුපාවකු බදු වූයේ වේ නම් හෙතෙම තිරුනතර වූ යෝග්‍යයන් හෙත් තිරුපද්‍යාන වූ තිව්න වැරදි වී (තිව්නින් දුරු වූයේ-යා යි හේ ය.)
990. යමෙකුත් ප්‍රපඤ්චය හැර ආයතීමායීයෙහි ඇලුණේ වේ නම් හෙතෙම තිරුනතර වූ යෝග්‍යකෛමි වූ තිව්න සිදු කෙළේ යි (සාක්‍ෂාත්-කෙළේ ය.)
991. ඉදින් ගමිහි හෝ වේව යි වනයෙහි හෝ වේව යි පහත් බිම්හි හෝ වේව යි උත්තිමිහි හෝ වේව යි යම් තැනෙක රහත් වූ වෙසෙත් නම් එබිම් රමණීය යි.
992. යම් වනයෙකැ ජනයා රමණය නො කෙරේ නම් ඒ වනයෝ රමණීයයෝ යි, ජනරාශිහු එහි රමණය කරන්නාහ. ඔහු කාම ගවේෂිත නො වෙත්.
993. යමකු තිව්න කියන්නකු මෙන් දක්නේ නම්, වරද දක්නා සුලු (වරදෙහි) නිශා කොට කියනසුලු බමෝජ්ඣප්පඤ ඇති එබදු-නුවණැත්තෙකු හජනය කරන්නේ යැ, එබත්දහු හජනය කරන්නෙකුට වැඩෙක් මැ වෙයි. අවැඩෙක් නො වේ.
994. අව්වාද දුන මානාවා, අනුශාසනා කළ මානාවා, අකුසල් දහමින් ද වළහනු මානාවා, එ බදු පුද්ගල තෙම සත්පුරුෂයානට ප්‍රිය වෙයි. අසත්පුරුෂයානට අප්‍රිය වේ.
995. පසාත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනෙකකු (බැනණුවන්) හට දහම් දෙසුහ. දහම් දෙසන කල්හි (මම) අපි ඇතියෙමි සචන් (දුනිමි) යොමු කෙළෙමි. මා හේ ඒ ප්‍රමණය නො සිත් විය. (මම) ආශ්‍රව රහිත වැ විමුක්තයෙමි.
996. (මට) පුළුච්චාසානුසාරිකයෙකු පිණිස (ප්‍රාචිනාවන්) නො වේ මැ යා, දිව්‍ය වක්‍රාස පිණිස ද නො වේ මැ යි, වෙතොපරියඤ්ඤාණය පිණිස සංඛිට්ඨිකයෙකු පිණිස වූහි-උපපත්ති ඥානය පිණිස දිව්‍ය-ප්‍රොක්‍රයා ය පිණිස ප්‍රාචිනාවන් මට නැති.
997. උපතිස්ස තෙමේන් මුඛ වැ සහල පෙරෙව්ගේ ප්‍රඥයෙන් උතනම වැ සථවිර වැ, රුක්ඝුල ඇසිරි කොට බෑන කෙරේ.
998. වතුච්චාසන සමාපත්තියට සම්මත් සමාක් සම්බුද්ධානුචක තෙම එකෙණෙහි ආයතී වූ තුණ්ණිමානවයෙන් සුක්ක වූයේ වේ
999. යමෙක් අවල වූ මොනොවට පිහිරි ගෙලෙමය පච්චයෙක් නො සැලේ නම් එයේ මැ මහණ තෙම මොහසය හෙතුවන් අවල වැ සුප්‍රතිභිත වැ පච්චයෙක් මෙන් නො සැලේ
1000. ලාමක ඉව්ණවවර රහිත වූ තිරතුරු පාරිසුද්ධිය සොයනසුලු පුරුෂයානට වලගක් පමණ වූ වරද වලාවක් පමණ මෙන් හැරේ.
1001. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. සමාක් ප්‍රඥ ඇතියෙමි සිහි ඇතියෙමි මේ කය බහා තබන්නෙමි.

1002. නාහිනදුමි මරණං නාහිනදුමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඛ්ඛාමි තිබ්බිසං හතකො යථා.
1003. උභයෙනද්දං මරණමෙව නාමරණං පච්ඡා වා පුරෙ වා,
පටිපජ්ජථ මා විනයස්ථ ඛණො වො,¹ මා උපච්චිතා.
1004. නගරං යථා පච්චන්තං ගුහං සන්තරමාහිරං,
ඵලං ගොපෙථ අත්තානං ඛණො වො මා උපච්චිතා,
ඛණාතිතා ශි සොචන්ති තිරයමහි සමපටිතා.
1005. උපසන්නො උපරතො මිත්තහංගි² අනුඤ්ඤො,
ධුතාති පාපකෙ ධම්මෙ දුම්පතනං ව මාලුතො.
1006. උපසන්නො උපරතො මිත්තහංගි² අනුඤ්ඤො,
අප්පාසි³ පාපකෙ ධම්මෙ දුම්පතනං ව මාලුතො.
1007. උපසන්නො අනායාසො විපසන්නො අනාවිලො,⁴
කල්‍යාණසිලො මෙධාවි දුක්ඛස්සන්තකරො සිග්ගො.
1008. න විස්සසෙ ඵකතිගෙසු ඵලං
අගාරිසු පබ්බජ්ඣෙසු වා'පි,
සාධු'පි⁵ හුතීන අසාධු භොතති
අසාධු හුතී පුන සාධු භොතති.
1009. කාමච්ඡදො ච ව්‍යාපාදො පිනමිඤ්ඤං ච හික්ඛුතො,
උඤ්චිමං විවිකිච්ඡා ච පඤ්ඤානෙ විත්තකෙලිතා.
1010. යස්ස සක්කරියමානස්ස අසක්කාරෙන චූහගං,
සමාසි න විකම්පති අප්පමාදවිහාරිනො.
1011. තං ක්කාසිතං සාතභිකං සුමුමදිට්ඨිවිපස්සකං,
උපාදනක්කයාරාමිං අහු සප්පරිසො ඉති.
1012. මහානමුදෙද්ද පඨවි⁶ පබ්බතො අතිලො'පි ව,
උපමාය හ සුජ්ජන්ති සද්දු වරවිච්ඡිත්තිකා.
1013. වක්කානුවත්තකො ථෙරො මහාඤ්ඤාති සමාසිතො,
පඨවිපභගිසමානො⁷ හ රජ්ජති හ දුස්සති.
1014. පඤ්ඤපාරමිතං පතොනො මහාබුද්ධි මහාමති,⁸
අජලො ජලසමානො සදා වරති තිබ්බුතො.

1 වෙ - සිමු 1, 2.

2 මිත්තහංගි - සිමු 1, 2.

3 අබ්බති - ස්‍යා, PTS.

4 විපසන්නමානාවිලො - PTS

5 සාධු - සිමු 1, 2.

6 පඨවි -

7 පඨවිපභගිසමානො - PTS.

8 මහාමුති - ස්‍යා, PTS.

1002. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. බ්‍රාහ්මය මෙහෙ කරන සේවකයකු මෙන් කල් මතු වස් අපේක්‍ෂා කරමි.
1003. පසු හෝ පෙර හෝ දෙකල්හි මැ මරණය මැ යි. නො මැරීමෙන් නැත් මැ යි. පිළිවෙත් පුරවු, නගමක් මැනගෙවු, ක්‍ෂණ සම්පන්නය එකක්කෙන් නගමක් (තොප) ඉක්මැ යා.
1004. ආතුලන පිටත සහිත වෑ ගෝපනය කරනලද පසල් නුවරක් ගමයේ ද එපරිද්දෙන් තමා රකිවු. ක්‍ෂණය තෙමි එකත්තෙන් (තොප) නො ඉක්මැ යා, ක්‍ෂණ සම්පන්නය ඉක්මිනියාහු (සියකම්-විසින් නිරැහි දමනලද්දහු) ගෝක කෙරෙන් මැ යි.
1005. උපශාන්ත වූයේ දුසිරිතින් වැලකුණේ මිහභාණී වූයේ උද්ධත නො වූයේ පවන රුක්පතක් සලන්නාක් මෙන් පාපධර්මයන් සල්වයි. (බැහැර කරයි).
1006. උපශාන්ත වූයේ දුසිරිතින් වැලකුණේ මිහභාණී වූයේ උද්ධත නො වූයේ පවන රුක්පතක් සලන්නාක් මෙන් පාපධර්මයන් නුදුරෙහි පහ කෙළේ යි.
1007. උපශාන්ත වූ ආශාස රහිත වූ වෙහෙසින් ප්‍රසන්න වූ නො කැලඹුණු කලණදහම් ඇති නුවණැත්තෙක් දුක් කෙලවර කරන්නෙක් වන්නේ යි.
1008. හිසි වූ ද පැවිදි වූ ද ඇතැමුන් කෙරෙහි මෙසේ විශ්වාසි නො වන්නේ යැ (ඔහු) සත්පුරුෂ වෑ සිට අසත්පුරුෂ වෙති, අසත්පුරුෂ වෑ සිට ගලී සත්පුරුෂ වෙත්.
1009. කාමච්ඡදාය ව්‍යාපාදාය චිත්තඛිනාය උද්ධච්චාය විවිකිච්ඡායා යන මොහු පස් දෙන මහණහු ගේ සිත කිලිටි කරන්නෝ යි.
1010. කාමාර කරසුලබන අප්‍රමාද විහාර ඇති යමක්නුයේ සමාධිය සත්කා යෙන් ද අසත්කාරයෙන් ද යන දෙකින් නො ශාලේ නම්,
1011. තීරතුරු බ්‍යාන කරනසුලු වූ සුක්‍ෂමදුෂ්චිද්ධික වූ උපාදාන-සංයෝගි ඇලුණා වූ ඔහු සත්පුරුෂ යැ යි කිහු.
1012. මහාසමුද්‍රය ද පෘථිවිය ද පථිතය ද පවන ද (යන මොහු) ශාසනයාත් වහන්සේගේ අග්‍රඵල විමුක්තිය පිළිබඳ උපමාවට නො යෙදෙත් (නුසුදුසු යි.)
1013. මහනුවණැති වූ සමාහිත වූ පෘථිවිය ජලය හිත්ත බදු පැවැතුම් ඇති වූ බමුවනුමවික වූ සථවිර තෙමේ (ඉටු'තිටු අරමුණුති) නො ඇලෙයි, දුෂ්‍ය නො වේ.
1014. ප්‍රඥයෙහි පරතෙරට පැමිණියේ මහත් වූ බුද්ධි ඇති වෑ මහත් වූ සමාහි ඇති වෑ තිවියේ බුද්ධිහිත නො වූයේ මැ බුද්ධිහිතයකු බදු වෑ තිති වෙසේ.

1015. පරිවිණේණං මයා සන්ධං කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔභිකො ගරුකො සාමෙව භවතෙත්ති සමුභතා'ති.

1016. සමපාදෙථසාමාදෙන එසා මෙ අසුසාසති,
ගන්තුකං පරිත්තිබ්බස්සං විපපමුත්තොලෙභි සබ්බති'ති.

ඉන්ද්‍රං පුදං ආගස්මි; සාරිපුත්තො පෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

සාමිපුත්තකෙට්ඨර ගාථා.

30. 1. 3

1017. පිපුතෙන ච සකාධිනෙන ච මච්ඡරිතා ච විභූතනන්දිනා,
සබ්බිකං න කරෙය්‍ය පණ්ඩිතො පාපො කාපුරිසෙන සම්මමො.

1018. සද්ධෙවන ච පෙසලෙන ච පඤ්ඤාචිතා බහුස්සුතෙන ච,
සබ්බිකං හි¹ කරෙය්‍ය පණ්ඩිතො ගමද්ද සපුරිසෙන සම්මමො.

1019. පස්ස විත්තකතං² ඛිම්බං අරුකායං සමුසස්සිතං,
ආතුරං බහුසබ්බසං යස්ස නත්ති ධූමං සිති.

1020. පස්ස විත්තකතං² රූපා මණ්ඩනා කුණ්ඩලෙන ච,
අවිසං තචෙන ඔනඤ්ඤං සහ වජේභ නොගති.

1021. අලත්තකකතා පාද ඡුඛං චුණ්ණකමිකස්සිතං,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගචෙයිසිනො.

1022. අවච්ඡාදකතා තෙසා නෙත්තා අඤ්ඤාමිකස්සිතා,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගචෙයිසිනො.

1023. අඤ්ඤාතිච නවා විත්තා පුත්තිකායො අලම්බනො,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගචෙයිසිනො.

1024. ඔදගි මගචො පාසං නාසද්ද වාගුරං මිගො,
භූමි: නිව්චං ගච්ඡාමි කන්දන්තෙ මගබ්බකිකෙ.

1025. ජිත්තා පාසා මගචස්ස නාසද්ද වාගුරං මිගො,
භූමි: නිව්චං ගච්ඡාමි නොවිත්තෙ මගචුල්ලකෙ.

1026. බහුස්සුතො විත්තකපි බුද්ධස්ස පරිවාරකො,
පත්තතාමො විසඤ්ඤානො සෙය්‍යං කපොති ගොතමො.

1015. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදි. භූරු වූ බර බහා තබනලද්දේ යැ. මෙවන් පටන් පුනභිවයෙක් (මට) නැති.

1016. අප්‍රමාද වැ පිළිවෙත් පුරවූ, මේ මාගේ අනුශාසනය යි, මම පිරිනිවෙන්නෙමි, සියලු භවයෙහි විමුක්තයෙමි.
(වේදෙයින් මිදුනෙමි)

මෙසේ අනුමෙත් සාරිපුත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදලහ.

සාරිපුත්ත සථවිරගාථා යි.

80. 1. 8

1017. පිපුහු බස් ඇතියහු හා ද කිපෙනසුල්ලහු හා ද මසුරු බැව් ඇතියහු හා ද විනාශය හෝ වෙන් වීම කැමැත්තහු හා ද නුවණැත්තෝ යහළු බව නොකරන්නෝ ය. පාපපුද්ගලයා හා සබභමය ලාභක යි.

1018. සාදුහා ඇතියහු හා ද සිල්වතා හා ද භාණ්ඩතා හා ද බහුලාභයා හා ද නුවණැත්තෝ යහළු බව කරන්නෝ ය, සත්පුරුෂයා හා සබභමය සුඤ්ඤයා යි.

1019. යම් ගරිරයක්හුගේ බ්‍රෑව (නිත්‍ය) භාවයෙන් සතිතිභාවයෙන් නැත් ද (ඒ) වණ වූ ඇටසැකිල්ල විසින් ඔසවනලද ගිලන් වූ (බාලයන් විසින්) නොයෙක් අයුරින් සංකලානය කටයුතු වූ විසිතුරු කරනලද සිරුර බලව.

1020. මිණියෙන් ද කොඹොලින් ද විසිතුරු කරනලද, යටින් බඳනා ලද (තුන්සියයකට අධික) ඇට ඇති රූපය බලව, වක්‍ර සහිත වැ හොඹි.

1021. ලාරයින් රැළු පාදයෝ සුවදසුණු කැවැරු මුව බාලයාගේ මුලාවට පමණි, පාරගවෙමිහුගේ මුලාවට නො ද පමණි.

1022. කියවුමැල් ද අඳුන් ඇදී හෙත් ද බාලයාගේ මොහයට පමණි පාරගවෙමිහුගේ මොහයට නො ද පමණි.

1023. සිතියම් කළ අභිභව අඳුන්කොපුවක් මෙන් සරසන ලද කුණුකය බාලයාගේ මොහයට පමණි, පාරගවෙමිහුගේ මොහයට නො ද පමණි,

1024. මුවවැදී මලපුබුව දමී යැ. මුවා පාශය නො ගැටී මුවවැදීද භබ්ද්දී ගොදුරු කා යමහ.

1025. මුවවැදීදගේ පාශයෝ සිඳිනලදහ, මුවා පාශය නො ගැටී. මුවවැදීද ගොව්ද්දී ගොදුරු කා යමහ.

1026. බහුලාභ වූ චිත්‍රකපි වූ බුද්ධොපසායක වූ ගිලිහුණුබර ඇති පහ වූ සංයෝග ඇති ගෞතමගෝත්‍ර ඇති ශ්‍රාවක ශයනය කෙරේ.

1027. ඩිණ්ඨකමො ඩිඤ්ඤානො කම්මානිතො සුතිබ්බතො,
ධාරෙති අනතිමං දෙහං ජාතිමරණපාරග් ¹
1028. යසම් පතිට්ඨිතා ඛම්මා බුද්ධස්සාදිව්විබ්බුතො,
තිබ්බොනගමිනෙ මහෙසො'යං තිට්ඨති තොතමො.
1029. ආසිතිං බුද්ධතො ගණිං² දො සහස්සාති තිකබ්බතො,
චතුරාසිතිසහස්සාති යෙ මෙ ඛම්මා පටිත්තිනො.
1030. අපපසුතා'යං³ පුරිසො බලිවද්දො'ච ජරති,
මිංසාති තස්ස ව්ඛින්නති පඤ්ඤා තස්ස න ව්ඛිති.
1031. බ්බසුසුතො අපපසුතං යො සුතොනාතිමඤ්ඤති,
අනො පදිපධාරො'ච තථෙව පටිභාති මං.
1032. බ්බසුසුතං උපාසෙය්‍ය සුතං ච සා විතාසගෙ,
තං මූලං බ්‍රහ්මචරියස්ස තස්මා ඛම්මධරො සියා.
1033. පුබ්බාපරඤ්ඤා අත්ඤ්ඤා නිරුත්තරපදකොවිදෙ,
සුගහිතං ච ගණිතාති අත්ථං වොපපටිත්ති
1034. බන්තො ඡන්දිකතො⁴ හොති උසුහිතිා කුලෙති තං,
සමගෙ සො පදගති අජ්ඣිතතං සුභමාසිතො.
1035. බ්බසුසුතං ඛම්මධරං සපපඤ්ඤං බුද්ධසාවකං,
ඛම්මවිඤ්ඤාණමාසිතිං තං හජෙථ තථාවිධං.
1036. බ්බසුසුතො ඛම්මධරො කොසාරකො මහෙසිනො,
චකත්ථ සබ්බස්ස ලොකස්ස පුජනිගො බ්බසුසුතො.
1037. ඛම්මාරාමො ඛම්මරතො ඛම්මං අනුමිතිතතං,
ඛම්මං අනුස්සරං හිකත්ථ සභ්බමො න පටිගායති.
1038. කායමචෙජ්ජරගරානො⁵ කියමානො⁶ අනුච්ඡගෙ,
සරීරසුඛිඤ්ඤා කුතො සමණථාසුතා.
1039. න පකඛන්ති දිසා සබ්බා ඛම්මා නාපටිභානති මං,
ගතෙ කල්‍යාණමිත්තමහි අනිකාරොව බාගති.
1040. අබ්බතිතසහායස්ස අතිතගතසද්දුතො,
නත්ථ ඵතාදිසං මිත්තං යථා කායගතා සති.

1. ජාතිමරණපාරග් - PTS.

2. ගණි - PTS.

3. අපපසුතො - සා, PTS

4. ඡන්දිකතො - PTS

5. කායමචෙජ්ජරගරානො - සිමු 1, 2

6. කියමානො - සිමු. 1, 2.

1027. සමිණාසුචි තෙමේ පහ වූ සංයෝග ඇත්තේ ඉක්මැවූ (රාගාදි) සමිහ ඇත්තේ මොනවට තිව්ගේ ජාති - මරණ දෙකෙහි පරතෙරට ගියේ අනතිමදෙහෙය දරයි.
1028. සුගතීඛණ්ඩු වූ බුදුන්ගේ ධර්මයෝ යමකු කෙරෙහි පිහිටියාහු නම් ඒ මේ ගෞතම (ගොත්‍ර ඇති ආනන්ද) තෙමේ නිවනට යන මගා සිටි.
1029. දෙයාසුදහසක් බුදුන් වෙතින් උගත්ම, දෙදහසක් හිඤ්ඤාත් වෙතින් උගත්ම, මට යම් ධර්මකකි කෙනෙක් ප්‍රඥාණ වූවාහු නම් ඔහු සුචාසුදහසෙකි.
1030. මේ අලාප්‍රාය පුරුෂ තෙම ගොනකු මෙන් වැඩේ, ඔහුගේ මස්පිඬුහු වැඩෙත්, ඔහුගේ ප්‍රඥා භෝ වැඩේ.
1031. යම් බහුශ්‍රාවකෙක් නම් බහුශ්‍රාව කමින් අලාප්‍රායයාගට අවමින් කෙරේ නම් ඔහු පහනක් ගත් අකියකු මෙන් මට වැට්ගේ.
1032. බහුශ්‍රාවයා ඇසුරු කරන්නේ යැ. ඇසු දූෂ ද නො නසන්නේ යැ, බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවට ඒ මුල් වෙයි, එහෙයින් ධර්මධරයෙක් වන්නේ යි.
1033. සුචාපරගායකන් දන්නේ අච්ඡි දන්නේ නිරුක්තිපදයෙහි දක්‍ෂ වූයේ මෑතවත් උගති, (අගනලද පිරිවහනලද ධර්මයාගේ) අච්ඡන් විමසයි.
1034. (විමසු ධර්මයෙහි) දෘටිතිධ්‍යානසාන්තියෙන් (විදගීතාතිතිවේශ-යෙහි) කරනලද ජන්ද ඇත්තේ වෙයි, උත්සාහ කොට ඒ නාම රූපය තුලනය කෙරේ, ගොඤ්ඤාසමයෙහි ප්‍රධන්වියෙහි කරයි, අධ්‍යානවේශෙහි සුභමාගිත වේ.
1035. ධර්මඥනය කැමැත්තේ එබඳු බහුශ්‍රාව වූ ධර්මධර වූ සප්‍රාඥ වූ ඒ බුද්ධිශ්‍රාවකයා හජනය කරන්නේ යි.
1036. බහුශ්‍රාව වූ ධර්මධර වූ මහජ්ඣිහු (බුදුන්) ගේ කොටුගේ (ධර්ම-රතනය) රක්තා වූ සියලුලොකයාට ඇසක් වූ පිදියසුතු වූ-
1037. (සමා විදගීතා) ධර්මධර නිව්‍යාහ වූ ධර්මයෙහි ඇලුණා වූ ධර්ම මෙතෙක් කරන්නා වූ ධර්ම අනුසාරණය කරන්නා වූ මහණ තෙම සඤ්ඤාසමයෙන් නො පිරිගේ.
1038. කායමාසකයාගරුකයා (කණ්ණසාණයෙහි) පිරිහෙන්නේ උත්තානවේශය නො කරන්නේ යැ. ශරීරසුඛයෙහි හිඳු වුවහුට ශ්‍රමණ-චාසුභාවක් කොසිත් ද?
1039. සියලු දිශාවෝ නො පැනෙත්, ධර්මයෝ මට නො වැට්ගෙත්, කලණමිතුරා (සැරිසුත් තෙරුන්) පිරිනිව් කල්හි (ලොව) අදුරක් මෙන් හැගේ.
1040. පහ වැ ගිය කලණමිතුරන් ඇඟියාගට, පළමු පිරිනිව් ශාසනයන් ඇඟියාගට, කායගතාසනිය යමෙක් ද එබඳු මිතුරෙක් නැති.

1041. යෙ පුරුෂො අභිනාතො න භවෙති න සමෙති මේ,
භවිස්ස ඵකො'ව කායාමි චක්ඛුපෙකො'ව¹ පකඛිමි.
1042. දස්සනාය අභිකානන්තො² නානා වේරජ්ඣකෙ ඛත්ථ,
මිඃ වාරධිත්ථ සොකාසරො පස්සනතු සමයො මමං.
1043. දස්සනාය අභිකානන්තො² නානා වේරජ්ඣකෙ පුපු,
කරොති සත්ථා ඕකාසං න නිවාරෙති චක්ඛුමි.
1044. පණ්ණවිසති වස්සාති සෙඛ්ඤානස්ස මේ සතො,
න කාමසඤ්ඤ උපපජ්ජ පස්ස ධම්මසුඛම්මිතං.
1045. පණ්ණවිසති වස්සාති සෙඛ්ඤානස්ස මේ සතො,
න දෙසසඤ්ඤ උපපජ්ජ පස්ස ධම්මසුඛම්මිතං.
1046. පණ්ණවිසති වස්සාති භගවන්තං උපට්ඨතිං,
මේතෙතන කායකමෙමන ඡායා'ව අනපායිති.
1047. පණ්ණවිසති වස්සාති භගවන්තං උපට්ඨතිං,
මේතෙතන චජිකමෙමන ඡායා'ව අනපායිති.
1048. පණ්ණවිසති වස්සාති භගවන්තං උපට්ඨතිං,
මේතෙතන මහොකමෙමන ඡායා'ව අනපායිති.
1049. බුද්ධස්ස චිත්තමන්තස්ස පිට්ඨතො අනුචික්ඛමිං,
ධම්මෙ දෙසිගමානමි ඤ්ඤං මේ උදපජ්ජථ.
1050. අහං සකරණීයොමි සොබො³ ආපනනමානසො,
සද්දු ච පරිනිබ්බානං යො අමහං අනුකම්පකො.
1051. තදාසි සං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
සබ්බාකාරවරුපෙතෙ සම්මුද්ධො පරිනිබ්බතො.
1052. බ්‍රහ්මස්ස තො ධම්මධරො කොසාරකෙධා මහෙසිතො,
චක්ඛු සබ්බස්ස ලොකස්ස අනන්තො පරිනිබ්බතො.
1053. බ්‍රහ්මස්ස තො ධම්මධරො කොසාරකෙධා මහෙසිතො,
චක්ඛු සබ්බස්ස ලොකස්ස අකිකාරො තමොඤ්ඤො.

1. 'චක්ඛුපෙකො'හි පාළු.

2. අභිකානන්තං - PTS

3. සොබො - සි. 1, 2.

1041. යම් පාරිභික්ෂුරු කෙනෙක් චූළු නම් ඔහු ඉකුත් වුහ, නවක-
යන් හා මාගේ සිත නොසාකෑදෙයි, ඒ මම අද මායි කල්හි
කැදුල්ලට වත් පක්ෂියකු මෙන් එකලා වැඩාහ කෙරෙමි.
1042. දක්ෂිණ පෙරට පැමිණි නොයෙක් රටවැසි බොහෝ දෙනා
නඩමක් වලහ, ධම්මාවකයෝ මා දකිත්වා, දක්ෂිණ මේ කාලය යි.
1043. නොයෙක් රටවැසි බොහෝ දෙනා (නමන්) වහන්සේ දක්ෂිණ
පෙරට පැමිණි කල්හි ගායනාවන් වහන්සේ ඉති දෙති, පතැස්
ඇත්තේ (ඔවුන්) නො වලහයි.
1044. පස්විසි වසක් මුළුල්ලෙහි යෙදෙණ වූ මට කාමිකංශ්ව නුපන,
ධම්මාගේ සුධම්මිය බලවි.
1045. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි යෙදෙණ වූ මට දොමනංශ්ව නුපන,
ධම්මාගේ සුධම්මිය බලවි.
1046. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෙමුත්තියකමයෙන් සුක්ක වැනො
හැරැ සිටුනා සේයාවක් මෙන් හාගාවකුත් වහන්සේට උමාටත්
කෙළෙමි.
1047. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෙමුත්තියකමයෙන් සුක්ක වැනො
හැරැ සිටුනා සේයාවක් මෙන් හාගාවකුත් වහන්සේට උමාටත්
කෙළෙමි.
1048. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෙමුත්තියකමයෙන් සුක්ක වැනො
හැරැ සිටුනා සේයාවක් මෙන් හාගාවකුත් වහන්සේට උමාටත්
කෙළෙමි.
1049. සක්ෂිත් කරන බුදුන් වහන්සේගේ පිටුපසින් අනුසක්ෂිත්
කෙළෙමි, දහම් දෙසනු ලබන කල්හි මට (කෙදෙසකුමය පිළිබඳ)
ශුභය පහල වී.
1050. මම කළුසුතු කිස ඇතියෙමි, යෙදෙණයෙමි. නො පත් රහත්
බව ඇතියෙමි, යමෙක් මට අනුකම්පක නම් (ඒ) ගායනාවන්
වහන්සේගේ ද පිරිනිවන එළඹියේ යි.
1051. සියලු ආකාරවරයෙන් සුක්ක වූ සම්බුදුහු පිරිනිවියහ. එකල්හි
යම් භික්ෂකයෙක් (සෙණ්ඩු ආදි සිය අරමුණක්) වී නම් එකල්හි
ලොමුදහ ගාත්ම වී.
1052. බහුමුත වූ ධම්මර වූ මහර්මුහු (බුදුන්) ගේ ධම්මාණ්ඩාරික වූ
මුළුලොවට ඇඟක් වූ අනන්ද ස්ථිරයන් වහන්සේ පිරිනිවියහ.
1053. බහුමුත වූ ධම්මර වූ මහර්මුහුගේ ධම්මාණ්ඩාරික වූ මුළු-
ලොවට ඇඟක් වූ අකිකාරයෙහි තමොක්කුද (අදුර දුරු කරන
කිසිවක්) වූ.

1054. ගතිමනො ගතිමනො ධිතිමනො ච යො ඉසි,
සඤ්චමධාරකො ථෙරො ආනන්දො රතනාකරො.
1055. පරිච්ඡේදො මයා සත්ථා සතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිනො ගරුකො භාරො නත්ථි දුති පුභබ්බවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ආනන්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

ආනන්දමෙව්ගාථා.

හසුසුද්ධං:

චුද්ධොපතිස්සො ආනන්දො තයො'තිංසෙපතිනිනිතා¹
ගාථායො තත්ථ සබ්බාතා සතං පඤ්ච ච උත්තරි'ති

තිංසතිනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 තයො'තිමෙව කිතතිතා - සිමු 1, 2. තයො'තිමෙ පතිතතිතා - PTS

1054. ඥානගති ඇති සමාසි සමානන වූ බාහිමන් වූ යම් සංඝිවරයෙක් මේ ද සභිමිඛාරක වූ ඒ ආනන්ද සංඝිවරයන් වහන්සේ රක්‍ෂාකරයෙකි

1055. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන් වහන්සේගේ අනුශාසනය කරනලද යැ, ගුරු වූ ඔර බහා තබන ලද්දේ යැ, මිත්මතු පුහුණුවියෙක් නැති'යි.

මෙසේ ආයුමෙන් ආනන්ද සංඝිවරයන් වහන්සේ ගාථා වදලහ'යි

ආනන්ද සංඝිවරගාථා යි.

උද්දාය:

මුසු යැ උපතිසු යැ ආනන්ද යැ යි තෙරවරු තිදෙනෙක් තිස් මැති නිපානයෙහි ප්‍රකාශිතයහ. එහි පසුතුරු සියක් (එක්සියපසක්) ගාථාවෝ ප්‍රකාශිතයහ.

නිංසනිනිපානය නිමි.

40. විභාලිසනිපාතො.

40. 1. 1

1056. න ගණෙන පුරකකතො චරෙ
විමනො හොති සමාධි දුලලහො,
නානා ජනසමගහො දුඛො,¹
ඉති දිස්වාන ගණං න රොච්ඡෙ.
1057. න කුලාති උපබ්බජේ මුනී
විමනො හොති සමාධි දුලලහො,
හො උසස්සකො රසානුකිද්ධො
අත්ථං රික්ඛති හො සුඛාච්ඡො.²
1058. පඤ්ඤාති හි නං පච්චෙද්ධං³
යායං වන්දනපුජනා කුලෙසු,
සුමුමං සලලං දුරුබ්බහං⁴
සක්කාරො කාසුරිසෙන දුජ්ජහො.
1059. සෙනාසනමා ඔරුයා නගරං පිණ්ඩාය පාඨිසිං,
භුඤ්ජනං පුරිසං කුට්ඨං සක්කච්චං තං උපට්ඨාහිං.
1060. හො මෙ පකෙකන ගතේන ආලොපං උපනාමිසි,
ආලොපං පක්ඛිපනායා අභිතුලිපෙත්ථ ජිජ්ජථ.
1061. කුඛිමුලං ච නිසාය ආලොපං තං අභුඤ්ජිසං,
භුඤ්ජමාගෙ ව⁵ භුතෙත වා ජෙගුච්ඡං මෙ න විජ්ජති.
1062. උතතිට්ඨපිණ්ඩො ආහාරො සුනිමුතං ච ඔසවං,
සෙතාසනං රුකිමුලං පංසුකුලං ච විවරං,
යසොතෙ අභිසම්භුතා ස වෙ වාතුද්දිසො නරො.
1063. යත්ථ එකෙ විහඤ්ඤාති ආරුහනා සිලුච්චයං
තත්ථ⁶ බුද්ධාය දයාදෙ සමපජානො පතිස්සනො,
ඉද්ධිමලෙත්ථ ද්ධො කසාපො අභිරුහති.
1064. පිණ්ඩපාතපටිකකතො සෙලමාරුයා කසාපො,
කායති අනුපාදනො පභිනහගහෙරවො.
1065. පිණ්ඩපාතපටිකකතො සෙලමාරුයා කසාපො,
කායති අනුපාදනො ඩයාමානෙසු නිබ්බුතො.
1066. පිණ්ඩපාතපටිකකතො සෙලමාරුයා කසාපො,
කායති අනුපාදනො කතකිවෙවා අනාසවො.

1 දුකො - සෘෂ, PTS, සිමු 1, 2 2 සුඛාච්චායො - සෘෂ

3 අපච්චෙද්ධං - ට, 4 දුජ්ජහං - ට. 5 භුඤ්ජමාගෙ ව - PTS.
තසා - සිමු 1, 2.

40. චන්ද්‍රාලිංගනිපාතය.

40. I. 1

1056. ගණයා විසින් පිරිවරනලද්දක් වූ නො හැසිරෙන්නේ යැ, (ගණපිරිවර ඇත්තේ) විකෘතිසිත් ඇත්තෙක් වෙයි, සමාධි දුල්භයෙක් වෙයි, නොයෙක් දෙනාට සම්ප්‍රභ කිරීම දුකෙකි, මෙසේ ආදිතව දැක ගණවිසය නුරුත්තේ යි.
1057. මුනි තෙම කුලයන් කරා නොඵලමෙන්නේ යැ, (කුලපගතෙම) විකෘති සිත් ඇත්තෙක් වෙයි, සමාධි දුල්භයෙක් වෙයි. හෙතෙම (කුලොපගමනයෙහි) උත්සුක වූ රහයෙහි හිඬු වූ යම් අභියෙක් තමනට සුව ඵලවා නම් ඒ (සිල විශුද්ධි ආදී) අභිය වමාරයි (හැර දමයි).
1058. යම් මේ කුලයන්හි වැදීමෙන් පිදීමෙන් වේ නම් එය පඩිකයෙකැ (මඩෙකැ) යි ද දුකසේ උපුල යුතු සුක්කම ශල්‍යයෙකැ යි ද ප්‍රකාශ කළහ. සත්කාරය අසන් පුරුෂයා විසින් හැර දමනු දුෂ්කර යි.
1059. සෙනත්තෙන් බැහැ පිඬු පිණිස නගරයට පිවිසියෙමි, ඒ වළඳනා කුමරි පුරුෂයා කරා ආදරයෙන් ඵලම සිටියෙමි.
1060. හෙතෙම (රොවින්) පැසිහිය අතින් ඒ අහරපිඬුව (මට) පිරිනැමී යැ, පිඬුව බහා ලත්තනුයේ ඇඟිල්ල ද මේ පාත්‍රයෙහි හිලිහිණි.
1061. ඉක්බිති ගෙවකක් සම්පයෙහි හිඳ ඒ බත්පිඬුව වැළඳිමි, වළඳනා කල්හි හෝ වළඳ කල්හි හෝ පිළිකුලෙක් මට නො පැහේ.
1062. සිහා ලද පිඩ අහර යැ, සුතිමුත්‍ර බෙහෙද යැ, රුක්මුල සෙනසුන යැ පසුල සිවුර යි. යමෙක් මේ සිව්පසය වළඳන්නේ නම් හෙතෙම එකත්තෙන් සිව්දිගට යොග්‍ය පුරුෂයෙකි, (මනුට කොතැනත් දිව්‍යාත්මක හැකි යැ යි සේ යි)
1063. සමහර කෙනෙක් පථිතය නැගෙන්නාහු යම් බඳු විශේෂ දී කලානත වෙන් නම් බුදුන්ගේ දයාදයෙක් වූ කාශ්‍යප තෙම ඒ මහලුවියෙහි සමයක් ප්‍රඥ ඇති වූ ඵලබ්ධි පිහි ඇති වූ සාද්ධි-බලයෙන් කරනලද උපක්මා ඇති වූ පථිතයට නති.
1064. පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරලා ආ කාශ්‍යප තෙම පථිතයට නැගූ උපාදාන රහිත වූ පහ වූ හයහිංසන ඇති වූ බ්‍යාන කෙරේ.
1065. පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරලා ආ කාශ්‍යප තෙම පථිතයට නැගූ උපාදාන රහිත වූ බ්‍යාන කෙරේ. (රාගාදී ශිත්තෙන්) දූවේන්නන් අතුරෙහි නිව්‍යේ යි.
1066. පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරලා ආ කාශ්‍යප තෙම පථිතයට නැගූ උපාදාන රහිත වූ කළ (පෑවිදි) කිය ඇති වූ නිරාසුව වූ බ්‍යාන කෙරේ.

1067. කරෙරිමාලාවිතතා භුමිභාගා මනොරමා,
කුඤ්ජරාභිරුද්ධ රමමා තෙ සෙලා රමයනති මං.
1068. නිලබ්බවණණං රුචිරා වාරිසීතා සුවිකිරා,
ඉන්ද්‍රගොපකසිඤ්ජනා තෙ සෙලා රමයනති මං.
1069. නිලබ්බකුටසදිසා කුටාගාරවරුපමා,
වාරණාභිරුද්ධ රමමා තෙ සෙලා රමයනති මං.
1070. අභිවුට්ඨා රමමතලා නගා ඉසිති සෙවිතා,
අබ්බුත්තදිතා සිබිති තෙ සෙලා රමයනති මං.
1071. අලං ක්කාසිතුකාමස්ස පභිතතතස්ස මෙ සතො,
අලං මෙ අත්තකාමස්ස පභිතතතස්ස භික්ඛුතො.
1072. අලං මෙ ඵාසුකාමස්ස පභිතතතස්ස භික්ඛුතො,
අලං මෙ ගොගකාමස්ස පභිතතතස්ස තාදිනො.
1073. උම්මාපුපෙථන¹ සමානා ගගනාවබ්භන්දිතා,
නානාදිජ්ගණාකිණ්ණා තෙ සෙලා රමයනති මං.
1074. අනාකිණ්ණා ගගටෙඨ්ඨි මගසබ්බතිසෙවිතා,
නානාදිජ්ගණාකිණ්ණා තෙ සෙලා රමයනති මං.
1075. අවෙජාදිකා පුථුසිලා ගොනඛුලමිගායුතා,
අවුබ්බසෙවාරසඤ්ජනා තෙ සෙලා රමයනති මං.
1076. න පඤ්චඛිතිකෙනා තුරිසෙන රති මෙ භොති තාදිසි,
යථා ඵකගභිතතස්ස සමමා ඛමමං විපස්සතො.
1077. කමමං බහුකං න කාරයෙ පරිවජේජ්ජයා ජනං න උය්‍යමෙ,
උසසුකෙකා සො රසානුභිද්ධො අත්ථං රිඤ්චති සො සුඛාවතො.
1078. කමමං බහුකං න කාරයෙ පරිවජේජ්ජයා අනත්තතෙය්‍යමෙත,
කිව්ඡති කායො කිලමති දුක්ඛිතො සො සමථං න විජ්ජති.
1079. ඔට්ඨිප්පහතමතෙතනා අත්තානම්චි න පස්සති,
පත්ථග්ගිවො වරති අහං සෙය්‍යොති මඤ්ඤති.

1 උම්මාපුපෙථනා-PTS.

1067. පුත්‍රවරණ රුක්පෙතින් පැතිරැහිය සිත්කළු වූ භූමිභාග ඇති ඇතුන්ගේ ගජිනායෙක් රමය වූ ඒ පථිතයෝ මා සිත් අලවත්.
1068. නිල්වලාවතට බඳු පැහැ ඇති වූ පැහැතර වූ සිහිල් දිය ඇති වූ පිරිසිදු වූ ඉඳුනොව්වන් විසින් ගැවැසිගන්නා වූ ඒ පථිතයෝ මා සිත් අලවත්.
1069. නිල්වලාකුළු සුදුසු වූ කුළුගෙවලට උච්ඡි වූ ඇතුන්ගේ ගජිනා-යෙක් රමය වූ ඒ පථිතයෝ මා සිත් අලවත්.
1070. බෙහෙවින් වට වැසි ඇති රමය වූ තලා ඇති ශිඛිත් (මොනරැන්) විසින් කරනලද මඩුර වූ උන්නාද ඇති සායින් විසින් සෙවුනාලද 'නග' නම් වූ ඒ පථිතයෝ මා සිත් අලවත්.
1071. ධ්‍යාන කරනු කැමැති වූ නිවහෙහි එළ වූ සිත් ඇති වූ මට මැනවැ, තමහට වැඩ කැමති නිවහෙහි එළ වූ සිත් ඇති 'හික්කු' වූ මට මැනවි.
1072. උමාකුසුම් (නිල්කටරොළ) බඳු පැහැ ඇති වූ නිල්වලායෙක් වැසුණු ගුවන්තලය වැනි වූ නොයෙක් පක්ෂිගණයා විසින් ගැවැසි-ගන්නා වූ ඒ පථිතයෝ මා රමණය කරත්.
1073. පහසු කැමැති වූ නිවහෙහි එළ වූ සිත් ඇති 'හික්කු' වූ මට මැනවැ, යොග කැමැති වූ නිවහෙහි එළ වූ සිත් ඇති 'තාදි' වූ මට මැනවි.
1074. හිහිත්තෙන් ඇතිණැහි නො වූ මුව (සිසුපා) සමූහයා විසින් සෙවුනාලද වූ නොයෙක් පක්ෂිගණයාගෙන් ඇතිණි වූ ඒ පථිතයෝ මා සිත් ගනිත්.
1075. පහත් දිය ඇති පුළුල්තලකල ඇත්තා වූ ගොනගුලන් (වදුරන්) හා මුවන් (සිසුපාවුන්) ගෙන් යුක්ත වූ දියසෙවෙලින් වැසුණා වූ ඒ පථිතයෝ මා සිත් අලවත්.
1076. එකගයින් ඇත්තා වූ රූපාදිධම්මයන් මොනවට (අතින්‍යාදි විසින්) විදගීනා කරන්නා වූ මට යම් බඳු නම් එබඳු රතියක් පහතතුරු රැවිත් මට නො වේ.
1077. (කමාරාම වැ) කමී බොහෝ කොට නො කරවුව මැනවැ, (කල්‍යාණමිත්‍ර නො වූ) ජනයා දුරු කළ මැනවැ (ප්‍රත්‍යයොනපාදග-යෙහි) ව්‍යායාම නො කළ මැනවැ, හෙතෙම (කුලොපගමනෙහි) උනුකු වැ රසයෙහි හිජු වැ යම් අභියෙක් (තමහට) සුව එළවා නම් ඒ අභිය වමාරයි.
1078. කමී බොහෝ කොට නො කරවුව මැනවැ, තමහට හිත නො වූ තෙල කමීඛිනානග හළ මැනවි, (ඉන්) කග වෙහෙසෙයි, කල්‍යාන වේ, හෙතෙම දූෂිත වූයේ සම්ථය නො ලබයි.
1079. පණ්ඩිතවමනායා (සාධාරණයෙහි) තොල් පහළ පමණින් තමා පමණින් නො දකී, (අධිමානෙයන්) තද වූ කදට ඇති වැ හැසිරෙයි, 'මම ශ්‍රෙණියෙමි' හයි.

1080. අසෙයොසා සෙයොසමානං ඛාලො මඤ්ඤාති අත්තානං,
න නං විඤ්ඤා පසංසනති පඤ්ඤාමිභිකං නරං.
1081. යො ච සෙයොසානමසමිති නාහං සෙයොසාති චා පුත,
භිකොහං¹ සද්දිසො චා'ති විබාසු න විකම්පති.
1082. පඤ්ඤාචන්තං තථා තාදිං² සිලෙසු සුභමානිතං,
චෙතොසම්ඵමනුසුත්තං³ තං චෙ⁴ විඤ්ඤා පසංසරෙ.
1083. යස්ස සමුභවොරිසු ගාරචො භුපලබ්භති,
අරකා හොති සඤ්ඤාමානසො පථවි⁵ යථා.
1084. යෙසං ච කිරි ඔත්තප්පං සද්ද සම්මා උපට්ඨිතං,
විරුද්ධාමුභවවරිසා තෙ⁶ තෙසං ඛිණං පුතබ්භවා.
1085. උඤ්ඤා ච පලො භික්ඛු පංසුකුලෙහ පාරුකො,
කපිච සිභවමෙමන න සො තෙහුපසොහති.
1086. අනුඤ්ඤා අචපලො නිපකො සංවුච්ඡිකුසො,
සොහති පංසුකුලෙහ සිහො'ව කිරිගබ්භරෙ.
1087. එතෙ සම්බහුලා දෙවා ඉඤ්ඤානො යසස්සිකො,
දසදෙවසහස්සාති සබ්බෙ තෙ බ්‍රහ්මකාසිකා.
1088. ධම්මසෙතාපතිං වීරං⁷ මහාකාසිං සමානිතං,
සාරිපුත්තං නමස්සන්තා භිට්ඨන්ති පඤ්ඤාලිකතා.
1089. නමො තෙ පුරිසාප්ඤ්ඤා නමො තෙ පුරිසුත්තමි,
යස්ස තෙ නාභිජානාමි යං'පි තිස්සාය කායති.
1090. අඤ්ඤා ච තෙ බ්‍රහ්මානං ගමිතිරො ගොචරො සකො,
යෙ මයං නාභිජානාම චාලචෙතිසමාගතා.
1091. තං තථා දෙවකායෙහි පූර්තං පූජනාරහං,
සාරිපුත්තං තද්ද දිස්වා කපටිනස්ස සිතං අහු.
1092. යාවතා බ්‍රහ්මචෙත්තමති ඵපගිත්වා මහාමුනිං,
බ්‍රහ්මභූතෙ විසිට්ඨොහං සද්දිසො මෙ න විජ්ජති.
1093. පරිවිණේණො මයං සඤ්ඤා කතං බ්‍රහ්මස්ස සාසනං,
ඔතිතො ගරුකො භාරො නඤ්ඤා දති පුතබ්භවො.

1 නිකොතං - සිඛු 1. 2, ප.

2 තථාචාදිං - භා., PTS.

3 චෙතොසම්ඵමනුසුත්තං - PTS.

4 තං ච - PTS.

5 පුථවි - මජ්ඣ., PTS, පුථවි - භා.

6 විරුද්ධාමුභවවරිසා - PTS.

7 වීරං - PTS.

1080. බාල තෙම හිත වූයේ තමා ශ්‍රේෂ්ඨයකු සම කොට හඬ, නුවණැතියෝ බෙහෙවින් තදමත් ඇති මිනිසකු වූ ඔහු නො පසසත්.
1081. යමෙකුත් 'මම උසස්ම' හෝ 'උසස් නො වෙමි' හෝ 'පහත්ම' හෝ 'එබන්දෙමි' හෝ නවවිධමානසෙහි නො සැලේ ද,
1082. එසේ නුවණැත්තා වූ තාදිගුණ ඇත්තා වූ අශ්‍රේෂ්ඨශීලයෙහි මොහොවට පිහිටියා වූ (රහත්පලසමවත් සමවැදුණේ) වික්‍රාන්තිසාහසයෙහි යෙදුණා වූ ඔහු නුවණැතියෝ පසසත්.
1083. සමුම්භරුන් කෙරෙහි යමකුගේ ගෞරවයෙන් නො ලැබේ ද, හෙතෙම අහසට පොළොව මෙන් සඳුම්යෙන් දුරු වේ.
1084. තවද යම් කෙනකුත්හට හිරිහැර ප්‍රේම හැම කල්හි මොහොවට එළඹෙමින් ද ඔහු වැඩුණු බබහර ඇත්තාහු ය. ඔවුන්ගේ පුනභීවයෝ ඝෞරව වූවාහු යි.
1085. උභය වූ වපල (පාසිවුරු සැරසිම් ආදිය ඇති) වූ මහණ තෙම පසුල් සිවුරින් පොරෝනාලද්දේ වේද, සිහසුමක් පොරෝනාලද වසුරකු බදු හෙතෙම ඉන් නො හොඹී.
1086. උභය නො වූ වපල නො වූ (ආත්මාචාරාචාරයෙහි) නිපුණ වූ වසකලද ඉසුරත් ඇත්තා වූ මහණ තෙම හිරිගුණයෙහි සිරදකු මෙන් පසුල්සිවුරින් හොඹී.
1087. තෙල බොහෝ වූ දෙව්වරු සැඟවීමත්හු ය, ගසක් ඇත්තාහු ය, බ්‍රහ්මකායික වූ ඒ සියලු දසදහසක් දෙව්ගෝ,
1088. ධර්මකේතාපති වූ චිර වූ මහත් ධර්මානු ඇත්තා වූ එකඟ සිත් ඇත්තා වූ ශාරිපුත්‍ර සංවිරයත් වහන්සේට ඇදිලි බැඳියාහු නමසකාර කෙරෙමින් සිටිත්.
1089. ආජානිය පුරුෂය, ඔබට නමසකාර වේවා! පුරුෂොත්තමය, ඔබට නමසකාර වේවා! (තෙපි) යම් අරමුණක් නිසා ධර්මානු කරවූ නම් තොපගේ ඒ අරමුණ (ඇපි) නො දනුමහ.
1090. එකත්තෙන් ආශ්වාසී ය, බුදුවරුන්ගේ සම්මතය ගැඹුරු ය. වාලවෙසින් සම වැ (සිසුම් අරුත් දක්නට) සමම් වැ ආ යම්බදු ඇපි (බුදුවිෂය) පිරික්සන්නමෝ නො දනුමහ.
1091. දේව සමුහයා විසින් එසේ පුදකලද පූජාභී වූ ඒ ශාරිපුත්‍ර සංවිරයත් වහන්සේ දකෑ එද මහාකප්පිනහට සිනායෙන් (පහල) වි.
1092. සකල බුද්ධිසෞත්‍රයෙහි මහමුනිහු (සමයක් සම්බුදුන්) හැර බුද්ධගුණයෙන් මා බන්දෙක් නො පැනෙයි. බුද්ධගුණයෙහි මම විශිෂ්ටයෙමි.
1093. මා විසින් ශාත්තාන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලද ය, ගුරුබර බහා තබනලද්දේ ය. මිත්තකු (මට) පුනභීවයෙක් නැති

1094. න විවරෙ න සග්ගෙ හොජ්ඣෙ නුපලිප්පති¹
 ගොතමො අනප්පමෙයො, මූලාලිප්පති² විමලො'ව,
 අච්ඡුතො නික්ඛමනිකො³ නිභවාතිනිස්සවො.⁴
1095. සතිපට්ඨානගිවො සො සඤ්ඤානප්පො මහාමුනි
 සඤ්ඤාසිසො මහාඤ්ඤානි සද්ධ වරති නිබ්බුතො'ති.

ඉතිං සුදං අංගමො මහාකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති

මහාකස්සපථෙරගාථා.

සංක්කල්පනා:

වතනාලිසනිපාතමති මහාකස්සපසවහයො,
 එකො'ව ථෙරො ගාථායො වතනාලිස දුවෙ'පි වා'ති.

වතනාලිසනිපාතො නිවසිතො.

1, නුපලිප්පති - ප. 2. මූලාලිප්පති - PTS

3. නික්ඛමනිකො - PTS. නික්ඛමනිකොති - සිමු. 1, 2.

4. නිභවාතිනිස්සවො - සිමු. 1, 2.

1094. (තෘණොයෙන්) විවරයෙහි නො තැවරෙයි, සයනයෙහි නො තැවරෙයි, ගෝජනයෙහි නො තැවරෙයි, ගෞතම තෙමේ ප්‍රමාණාභී නො වේ. දිග නො තැවරෙන නිමිල වූ නිලුපුලක් වැන්නැ, අභිනිෂ්ටමයට නැගුරු වූයේ යැ, හවුතෙත් නික්මුණේ යි.

1095. සිව්වත් මැ කඳව ඇත්තා වූ සැදැහැ මැ අත් ඇත්තා වූ මහාමුනි වූ නුවණ මැ මුදුනත් ඇත්තා වූ මහනුවණැති වූ හෙතෙම හැම කල්හි නිව්සෙක් වැ වෙසේ.

මෙසේ අයුෂමත් 'මහාකය්‍යප' සථවිරයන් වහන්සේ ගාරා වදාලහ.

මහාකය්‍යප සථවිරගාරා යි.

උද්දාහර:

සතළිය වැනි නිපාතයෙහි 'මහාකය්‍යප' යන ස්වෘගිවිභාස ඇති එක් මැ තෙරනමකි. ගාරාවේ ද දෙසෘෂ්ටිකෙකි.

චන්දාලිසනිපාතය නිමි.

50. පඤ්ඤාසතිපාතො.

50. 1. 1

1096. කද හු'හං පබ්බතකඤ්ජරාසු
එකාකියො අස්සතියො විහස්සං
අනිච්චතො සබ්බසුචිං විපස්සං
තං මේ ඉදං තං හු කද භවිස්සති.
1097. කද හු'හං භික්ඛපට්ඨකිරො¹ ඡුති
කාසාවච්චතො අමමො තිරාසො²
රාහං ච දෙසං ච තථෙව මොහං
හතඤ්ඤා සුඤ්ඤා පටිනාශනො විහස්සං.
1098. කද අනිච්චං වධරොගනීලං³
කායං ඉමං මච්චුජරාසුපස්සනං
විපස්සමානො චිත්තගතො විහස්සං
එකො වතෙ තං හු කද භවිස්සති.
1099. කද හු'හං භයජ්ඣනං දුඛාවහං⁴
තණ්හාලතා ඛහුච්චාසුචිතතනං
පඤ්ඤාමයං තිබ්බමසිං ගහෙත්වා
ජෙත්වා වතෙ තමපි කද භවිස්සති.
1100. කද හු පඤ්ඤාමයමුත්තතෙජං
සත්ථං ඉසිනං සහසාදිසිත්වා⁵
මාරං සසෙතං සහසා පඤ්ඤාසං
සිහාසනෙ තං හු කද භවිස්සති.
1101. කද හු'හං සබ්බසමාගමෙසු
දිට්ඨො භවෙ ධම්මගරුහි තාදිහි
යථාච්ඡද්ධසිති ජිනිත්ව්‍යෙති
පට්ඨානියො තං හු කද භවිස්සති.
1102. කද හු මං තඤ්ඤාදි පිපාසා
වාතාතපා කිට්ඨිරිංසපා⁶ ව,
නබ්බාධසිස්සනති⁷ න තං හිරිබ්බජෙජ්
අත්ථෙත්ථං තං හු කද භවිස්සති.
1103. කද හු ඛො යං විදිතං මහෙසිනා
චතතාරි සච්චාති සුද්දග්ගනාති
සමාභිතතෙනා සතිමා අගච්ඡං,
පඤ්ඤාය තං තං හු කද භවිස්සති.
1104. කද හු රාපෙ අමිතෙ ව සඤ්ඤා
ගතෙ රසෙ පුසිතබ්බෙ ව ධම්මෙ
අදිත්තතොහං සමථෙති සුතෙනා
පඤ්ඤාය දතං⁸ තදිදං කද මෙ.
1105. කද හු'හං දුබ්බච්චෙනා වුතෙනා
තතො තිමිත්තං විමිතො න ගෙස්සං
අථො පසත්ථො'පි තතො තිමිත්තං
තුට්ඨො න ගෙස්සං තදිදං කද මෙ.

1. පට්ඨකිරො - මජ්ඣ. 2. නිරාසකො - PTS. 3. වධරොගනීල - සි.මු. 1, 2.

4. දුඛාවහං - PTS 5. අහමාදිසිත්වා - ස.ප.

6. නිවසරිසපා - සි.මු. 1, 2. 7. නිබ්බාධසිස්සනති - PTS 8. දච්ඡං - සි.මු. 1, 2. 9.

50. පඤ්ඤාසනිපාතය.

50. 1. 1

1096. කචරදු නම් මම ශිරිකදුරැහි එකලා වැ තෘණණ්ණ රහිත වැ වෙහෙමි ද? සියලු හවය අතිතා විසින් විදහිනා කරනෙමිද? මා ගේ ඒ මේ පරිච්ඡේදය කචරදු නම් (මුදුන්පත්) වන්නේ ද?
1097. කචරදු නම් මම තිත්තපට්ඨර වැ පාවිදි වැ කහවත් ඇති වැ මමන නැති වැ ආශා රහිත වැ රාගයත් දෝෂයත් එයේ මා මොහයත් නසා මහවනගත වැ සුවසේ වෙහෙමි ද?
1098. කචරදු නම් (මම) අතිතා වූ මරණයටත් රොගයටත් කසලවත් (කැදැල්ලත්) වූ ජරාමරණ විසින් උපද්‍රැව වූ මෙකය විදහිනා කෙරෙමින් පහ වූ හය ඇති වැ එකලා වැ වෙහෙමි වෙහෙමි ද? කචරදු නම් ඒ අදහස මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1099. කචරදු නම් මම හය උපදවන්නා වූ දුක් එළවන්නා වූ නොයෙක් අසුරා අරමුණු (හෝ හවයන්) අනුව පවත්නා වූ තෘණණ්ණලතාව මහනැණ්ණුවා තිහිණි (මුවහත් ඇති) අසිපත ගෙනා සිදැලා වෙහෙමි ද? එද කචරදු නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1100. කචරදු නම් මම සිහසුන්(තීර අසුන්)හි හිඳ තිසුණු මුවහත් ඇත්තා වූ මාගීඥනමය වූ සෘෂිත්තේ යහප්‍රය සැහැසි වැ ගෙන යෙත් සහිත මරහු සැහැසි වැ මබ්නෙමි ද? ඒ අදහස කචරදු නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1101. කචරදු නම් මම සත්පුරුෂ සමාගමයෙහි තාදිගුණ ඇත්තා වූ අවිපරිතදහිත ඇත්තා වූ දිනහලද ඉදුරත් ඇත්තා වූ ධම්මරුක-යත් විසින් දක්නාලද ප්‍රධන් වියා ඇත්තෙමි වන්නෙමි ද? ඒ අදහස කචරදු නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1102. කචරදු නම් සාමාන කාමාභි ටු ඒ මා ශිරිකදුරෙහි දී අලස බව හෝ සාපවස් හෝ අවුසුලං හෝ කෘමි තුසුසුවෝ හෝ නො පෙළුත් ද? ඒ අදහස කචරදු නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1103. කචරදු නම් මම මහර්මි වූ සම්මුදුන් විසින් යම් සත්‍යයක් අවබෝධ කරනලද නම් දැකීමට අභියාසිත් දුෂකර වූ ඒ චතුරායා-සත්‍යයත් එකක වූ සිත් ඇති වැ සිහි ඇති වැ මාගීප්‍රඥයෙන් අවබෝධ කරනෙමි ද? ඒ අදහස කචරදු නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1104. කචරදු නම් සමාධියෙන් යුක්ත වූ මම අප්‍රමාණ වූ රූපයන් ද ශබ්දයන් ද ගන්ධයන් ද සප්තව්‍යයන් ද ධර්මාරමණයන් ද හිතී ඇවිලගත්තවුන් හෙයින් (විදහිනා) ප්‍රඥයෙන් දක්නෙමි ද, මා ගේ ඒ අදහස කචරදු නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1105. කචරදු නම් මම දුඛාධිකයෙන් ගටනාලද්දෙමි එය නිමිති කොට දෙමිනස් නො වෙමි ද, නොහොත් පසත්තාලද්දෙමි එය නිමිති කොට තුටුගෙමි නො වෙමි ද, මා ගේ ඒ මේ අදහස කචරදු නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1106. කද හු කට්ඨං ච තිණං ලතා ච
 බණ්ඩං ඉමෙතං අමතෙ ච ධම්ම
 අත්ඛිතතිකානෙව ච බාහිරාති ච
 තමං තුලෙය්‍යං තදිදං කද මෙ.
1107. කද හු මං පාචුසකාලමෙකො
 නවෙන තොයෙත සම්මරං වතෙ
 ඉසිපපයානමති පථෙ වජ්‍යනං
 මමියාතෙ තං හු කද හවියාති.
1108. කද මසුරස්ස සිබ්බෙකිනො වතෙ
 දිජ්ඣස්ස සුත්තං කිරිගබ්බරෙ රුකං
 පච්චුට්ඨතිකා අමතස්ස පතතියා
 සංවිතතියෙ තං හු කද හවියාති.
1109. කද හු ගඛං ගමුතං සරස්සතිං
 පානාලාභිතං වලව්‍යාමුඛං ව¹
 අසජ්ජමානො පතරෙය්‍යමධුතො
 විභිසනං² තං හු කද හවියාති.
1110. කද හු භාගො'ව අසඛ්‍යවාරී³
 පදලයෙ කාමගුණෙසු ජ්‍යදං
 නිබ්බජ්ජයං සබ්බසුභං නිමිත්තං
 කොතෙ යුතො තං හු කද හවියාති.
1111. කද ඉණ්ඨෙව්‍යා'ව දුමුද්දකො තිඛිං
 ආරාධිසිත්වා ධනිකෙති පිළිතො
 තුට්ඨං හවියං අභිගමම සාසනං
 මහෙසිතො තං හු කද හවියාති.
1112. ඛනුති වස්සාති තයාමති යාවතො
 ආභාරවාසෙත අලං හු තෙ ඉදං
 තං දති මං පබ්බජ්ජනං සමානං
 කිංකාරණං විතත තුචං න යුඤ්ජයි.
1113. නහු අභං විතත තයාමති යාවතො
 කිරිබ්බජේ විහුජ්ජ විහඞ්ඛමි
 මතිජ්ජකොසස්ථතිතාතිගජ්ජිතො
 තෙ තං රමියානති⁴ වතමති කොසිනං.
1114. කුලමති මතෙත ච පියෙ ච සද්දතකෙ
 ඛිඛ්ඛාරති කාමගුණං ව ලොකෙ
 සබ්බං පහාය ඉමමජ්ඣුපාගතො⁵
 අපො'පි තිං විතත න මයා තුස්සයි⁶
1115. මමෙව එතං න භි තිං පරෙතං
 සන්තාහකාලෙ පරිදෙවිතෙන කිං
 සබ්බං ඉදං චලමිති පෙකඤ්චානො
 අභිතිකඛිමං අමතපදං⁷ ජිහිසං.

1. ඛලව්‍යාමුඛණ්ඩ - PTS. 0 2. විසිංසනං - PTS 3. සඛ්‍යාමවාරී - සා, PTS
 අභිසාමවාරී - 0 4. රමියානති - සිමු 1, 2.
 5. ඉදමජ්ඣුපාගතො - සා PTS ඉධිමජ්ඣුපාගතො - 0
 6. තුස්සයි - සිමු. 1, 2. 0. 7. අමතං පදං - සා, PTS 0.

1106. කවරද නම් මම කාටයන් ද නාණයන් ද ලතාවන් ද මේ පඤ්චකකිංස ද අධ්‍යාත්මික වූත් බාහ්‍ය වූත් අප්‍රමාණ රූපධර්මයන් ද සමයේ තුලනය කෙරෙමි ද, මා ගේ ඒ මේ අදහස කවරද නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1107. කවරද නම් වාසිකල්හි වූ මෙකස තෙම වනයෙහි සාමිත් සිය මග සිවුරු සහිත වෑ යන මා අළුත් දිගෙන් තෙමන්නේ ද? (මාගේ) ඒ අදහස කවරද නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1108. කවරද නම් මම වනයෙහි ගිරිලාභාබ්‍යාසී දී සිළු ඇති මසුර පාක්කියා ගේ කෙකාරවය අසා යහතින් නාභි නිජාණාගිගමය පිණිස (අනිත්‍යාදි විසින්) මෙනෙහි කෙරෙමි ද, මා ගේ ඒ අදහස කවරද නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1109. කවරද නම් මම හඹා යා යමුනා යා සරසවතී යා යන හදින් හා ඉතා භිතිසුණු වූ පාතාල භූමීන් (හරාවල) හා වච්චාමුඛය හා ගහ මොවුන් නො පැකිලෑ සාධුයෙන් තරණය කෙරෙමි ද, මා ගේ ඒ අදහස කවරද නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1110. කවරද නම් මම (කිසිවක) නොලැගෙන පැවැතුම් ඇති වූ ඇතකු මෙන් සියලු ඉතාරමචණයන් නිරවශේෂයෙන් බැහැර කෙරෙමින් ධ්‍යානයෙහි යෙදුණෙමි කාමඉණයෙහි ඡන්දය පළනෙමි ද, මාගේ ඒ අදහස කවරද නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1111. කවරද නම් මම ධනාතිමයන් විසින් පෙළනුලැබුණ වූ ණය හෙයින් ලජ්‍යා ඇත්තා වූ දිලින්නකු නිදහසක් ලැබ මෙන් මහර්සි වූ සම්බුදුන්ගේ යාසනය සාක්ෂාත් කොට ගෙන තුළු වන්නෙමි ද, මාගේ ඒ අදහස කවරද නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?
1112. එම්බා විතතය, තා විසින් වහාහි දැන් තා ගේ ගිහිගේ වාසයෙන් කම් නාභා'ගි බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි මම අගදහාලද්දෙමි නො වෙමි ද, ඒ මා දැන් පැවිදි වත් මා කවර හෙයින් තෝ යොග නො කරන්නෙහි ද?
1113. එම්බා විතතය, තා විසින් වහාහි ගිරිකඳුරියෙහි (වසන) ඒ විසිතුරු පියාපත් ඇත්තා වූ (මසුර) පක්ෂි හා ජලනිකේෂයෙන් උත්තාදවත් වූ ගලකලාවෝ ද වනයෙහි ධ්‍යාන කරන්නා වූ තා රමණය කරති' මම අගදහා ලද්දෙමි නො වෙමි ද?
1114. එම්බා විතතය, (තාගේ) අගදුමෙන් කුලයෙහි මිතුරන් ද ප්‍රියයන් ද නායන් ද ක්‍රිඩාරතීය ද ලොකයෙහි කාමඉණයන් ද යන සියල්ල හැර දමා මේ අරනට (හෝ පැවිද්දට) එළඹියෙමි, එතෙකුදු-වත් තෝ මා නො පිණවන්නෙහි යා.
1115. එම්බා විතතය, තෙල සිත මා ගේ මා යා, තෝ පරසතු නො වෙමි මා සි, (කෙලකප්පකායට භාවනායෙන්) සන්නාහ සන්නාභි වන කල්හි වැලැප්මෙන් කිම, මේ (නෛමික ධර්ම) සියල්ල වපල (අනිත්‍ය) යා සි නුවණින් දක්මින් අමාතපදය (නිවන) යොගත්තෙමි අතිනිෂ්ක්‍රමණය කෙලෙමි.

1116. සුසුත්තවාදී¹ දව්පදනමුත්තමො
මහාභිතකෙකා නරදම්මකාරථි²
චිත්තං චිත්තං මකකට්ඨනානිහං ඉති
අචිත්තාරොහෙන සුසුත්තවාදයං.
1117. කාමා හි චිත්තා මධුරා මහොරමා,
අච්ඡාසු යත්ථ සිත්තා පුපුප්පනා,
තෙ දුක්ඛමිච්ඡනාති පුත්තඛාවෙසිනො
චිත්තෙන නිත්තා නිරයෙ නිරාකතා.
1118. මසුරකොඤ්චාභිරුත්තමහි කානතො
දිට්ඨි ව්‍යග්ගෙකති පුරකඛතො ව්‍යං
කායෙ අපෙකකං ජහ මා විරුධය³
ඉතිසු මං චිත්ත පුරෙ නිසුඤ්ඤි.
1119. භාවෙහි ක්ඛානාති ච ඉන්ද්‍රියානි⁴
බලාති බ්‍රොජ්ඣකිත්තමාහිභාවනා
නිසෙසා ච විජ්ජා පුත්ත බුද්ධිසංගතො
ඉතිසු මං චිත්ත පුරෙ නිසුඤ්ඤි.
1120. භාවෙහි මග්ගං අමතග්ග පතතිගං
නිග්ගානිකං සබ්බදුක්ඛකයොගධං
අට්ඨමිතිකං සබ්බකිලෙසසොධනං
ඉතිසු මං චිත්ත පුරෙ නිසුඤ්ඤි.
1121. දුක්ඛනාති බන්ධෙ පට්ටග්ග යොනිසො
ගතො ච දුක්ඛං සමුදෙහි තං ජහ
ඉධෙව දුක්ඛග්ග කරොති අනතං
ඉතිසු මං චිත්ත පුරෙ නිසුඤ්ඤි.
1122. අතිච්චං දුක්ඛනාති විපග්ග යොනිසො
සුඤ්ඤං අනතකාති අඝං මධ්‍යානි ච
මහොච්චාරෙ උපරුකි චේතසො
ඉතිසු මං චිත්ත පුරෙ නිසුඤ්ඤි.
1123. මුහුණ්ඛා විරුපො අභිසංපමාගතො
කපංගුකරොච කුලෙසු හිත්තවු⁵
සුඤ්ඤසු සත්ථව්වතො මහෙසිනො
ඉතිසු මං චිත්ත පුරෙ නිසුඤ්ඤි.
1124. සුසංවුත්තතො විසිඛතතරෙ⁶ වරං
කුලෙසු කාමෙසු අසංගිමානසො
විඤ්ඤ යථා දෙසිනපුණ්ණමාසිදා
ඉතිසු මං චිත්ත පුරෙ නිසුඤ්ඤි.
1125. අරඤ්ඤිකො හොති⁷ ච විනිසංපාතිකො
සොගානිකො හොති⁷ ච පංසුකුලිකො
නෙසජ්ජකො හොති⁷ සද්ධුත්තෙ රතො
ඉතිසු මං චිත්ත පුරෙ නිසුඤ්ඤි.

1. සුසුත්තවාදී - ඝායා, PTS 2. නිරාකතා - ඝායා, PTS

3. විරුධය - PTS. 4. ඉන්ද්‍රියානි ච - PTS 5. සිසුමුසු - සිමු. 1, 1

6. සිඛතතර - ඝායා, PTS. 7. හොති - ඝායා, PTS.

1116. එම්බා විතතය, අවිතරාගයා විසින් වලහනු ඉතා දුකර වූ වපල සිත වනාහි වන වදුරතු වැන්නා යි සුභාසිතවාදී වූ දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙහි උතුම් වූ (දුකට) ජගද්ධේවදා වූ හරදමාසාරච්ඡා වදාලන.
1117. තුච්ඡමද පුහුදුන්හු යම් තැනෙකැ ඇලුණාහු නම් ඒ කෘමයෝ විචිත්‍රහ, මධුරහ, මනෝරමාහ, ඔහු පුනර්විභ්‍ය සොයන්නාහු සිත විසින් (සුඛයෙන්) තීරාකාත (වලහනලද) වෑ නිරයෙහි පමුණුවන ලද්දහු දුක් කැමැති වෙත්.
1118. මොහරාත් විසින් විල්ලිහිණියන් විසින් කරනලද නාද ඇති වහයෙහි දිවියන් විසින් වගුන් විසින් පෙරවූ කරනලද වෑ වගන්-තෙහි සිරුරෙහි අපෙක්ෂාව හැරැදීමව, නවමක්ෂණය නඟමක් වරද'යි පෙර මා (පෑවිද්දෙහි) ගෙදුගෙහි
1119. එම්බා විතතය, පෙර තෝ 'බුදුගසුන්හි බයාන වඩව, ඉන්ද්‍රිය බල බොධාබ්‍යාසමාධිතාවනාවන් වඩව, ත්‍රිවිද්‍යාවන් ද ලබව'යි මට අණ කෙළෙහි.
1120. එම්බා විතතය, තෝ පෙරැ නෛයභාණික වූ සම්ප්‍රාධානායක සම්බාන නිවන අරමුණු කළ සම්බලයශෝධන වූ අවොධිනිකමාගීය නිජාණ ප්‍රාප්තිය පිණිස වඩව'යි මෙහෙයින් මට අණ කෙළෙහි.
1121. එම්බා විතතය, පෙර තෝ 'සකකියන් දුකැ යි තුච්ඡණින් බලව, ගලී ගමකින් දුක හටගැනේ නම් එය දුරු කරව, මේ අත් බැවිහි දී මෑ දුක් කෙළවර කරව'යි මට අණ කෙළෙහි.
1122. එම්බා විතතය, පෙර තෝ '(සකකියන්) අතින්‍ය යෑයි ද (උදයමාස පිළින හෙයින්) දුකැ යි ද (අසාරාදි බැවින්) ගුණ යෑ යි ද අනාතම යෑ යි ද අස යෑ යි ද හිංසක යෑ යි ද තුච්ඡණින් විදහිත කරව (අට්ඨොත්) මනොපවිචාරගත් සිතින් වලකව'යි මට අණ කෙළෙහි.
1123. එම්බා විතතය, තෝ වනාහි පෙර "තෝ මුඛ වෑ විරූප වෑ තික්ෂු-කමුහයා අතුරෙහි කබල් ගත් අත් ඇති වෑ ('කබල්ගත් අත් ඇති වෑ සිතා ඇවිදුව ගන) අභිසංසං පෑමිණිගෙහි මහර්මි වූ ශායකාන් වගන්සේයෝ වචනගෙහි නිසුකත වව යි මට අණ කෙළෙහි.
1124. එම්බා විතතය, තෝ වනාහි පෙර "තෝ සුසංවාත වෑ විචි අතුරෙහි හරමත් පෑහැදිලි පුරපසලොස්වත් ද හද මෙන් කුලයන්-හිදු පස්කම්හිදු හො ඇලුණු සිත් ඇතියෙන් වව යි මට අණ කෙළෙහි.
1125. එම්බා විතතය, තෝ වනාහි පෙර 'තෝ ගැමි කල්හි බුතාභිකගෙහි ඇලුණෙහි ආරණ්‍යක වන්නැ යි පිණ්ඩපාභික වන්නැ යි සමගාතික වන්නැ යි පාංශුකුලික වන්නැ යි නෙහර්ජික වන්නැ යි මට අණ කෙළෙහි.

1126. රොපෙනි¹ රුක්ඛානි යථා එලෙසි
මුලෙ තරුං ඡේතනු තමෙව ඉච්ඡති
තදුපමං චිත්තමිදං² කරොසි
යං මං අනිච්චම්චි චලෙ නිසුඤ්ඤි.
1127. අරුප දුරභිතමි එකචාරි
න හෙ කරිස්සං චචිතං ඉදුනිහං
දුක්ඛං හි කාමං කවුකං මහබ්බතං
නිබ්බානමෙව්භිමිතො චරිස්සං.
1128. කාහං අලකඛයා අභිරික්ඛතාය³ වා
න චිත්තහෙතු න ච දුරක්ඛනනා
ආජ්චහෙතු ච අහං න නික්ඛමිං
කතො ච හෙ චිත්ත පරිස්සවො මයා.
1129. අපච්ඡිත්තං සපුරිසෙහි වණ්ණේතා
මක්ඛපපහානං වුපතමො දුබ්බසා⁴
ඉතිස්ස මං චිත්ත තද නිසුඤ්ඤි
ඉදුනි තං ගච්ඡති පුබ්බවිණ්ණං.
1130. තණ්හා අච්ඡා⁵ ච පියාපටියඤ්ච⁶
සුභානි රුපානි සුඛා ච වෙදනා
මනාපියා කාමඉණං ච චන්තා
වනොත අහං අචම්භුං⁷ න උත්තහෙ.
1131. සබ්බස්ථ හෙ චිත්ත වචො කතං මයා
බහුසු ජාතිසු න මෙසි කොපිතො
අජ්ඣාතසමභවො කතඤ්ඤානාය හෙ
දුක්ඛං චිරං සංසරිතං තයා කතෙ.
1132. නිඤ්ඤාමි හො චිත්ත කරොසි බ්‍රුහමණො
නිං බතතිසො⁸ රාජදසි කරොසි
වෙස්සා ච සුඤ්ඤ ච ගමාමි එකදු
දෙවතතනං වා⁹පි තවෙව වාහතා.
1133. තවෙ'ව හෙතු අසුරා ගමාමිහෙ
නිංමුලතං හෙරසිකා ගමාමිහෙ
අපො නිර්විජ්ඣාගතා'පි එකදු
පෙතතතනං වා⁹පි තවෙ'ව වාහතා.
1134. නානු¹⁰ දුබ්බිස්සසි මං පුතපුතං
මුත්තං මුත්තං වාරණිකං'ව දස්සතං¹⁰
උම්මතතකෙතෙව මයා පලොභසි
නිඤ්ඤා'පි හෙ චිත්ත චිරාගිතං මයා.
1135. ඉදං පුරෙ චිත්තමචාරි වාරිතං
යෙනිච්ඡතං යථාකාමං යථාසුඛං
තදජ්ඣතං නිත්තහෙස්සාමි¹¹ යොනිතො
ගජිප්පභිත්තං¹² විය අබ්බුසකතො.

1. රොපෙනි - PTS. 2. චිත්ත ඉදං - PTS. 3. අභිරික්ඛතාය - PTS

4. දුබ්බසා - PTS. 5. තණ්හා අච්ඡා - PTS. 6. පියාපටියං - PTS.

7. අචම්භුං - ස්‍යා. අභම්භුං - PTS. 8. බතතිසා - PTS.

9. නානු - ස්‍යා, PTS. 10. වාරා කංච දස්සතං - PTS. වාරණිකං ච දස්සතං - ස්‍යා.

11. නිත්තහෙස්සාමි - ස්‍යා 12. ගජිප්පභිත්තං - ස්‍යා.

1126. එම්බා විත්තය, තෝ මා අතිතය වූ චලත්සංසාරයෙහි යොදව-
නෙහි ද ඒ තෝ එල කාමැත්තකු වාක්‍ෂයක් වවා ඒ වාක්‍ෂ මුල ලා
සිදින්නට කාමැත්තකු සේ මෙය කෙරෙයි.
1127. එම්බා රු නැත්තව, දුරභිතමය, එකලා තැනැත්තව, මින් මතු මම
තාගේ වචනය නො කරන්නෙමි යම් ගෙයකින් කාමයෝ (අතීත-
යෙහි) දුක් වූවාහු ද, (අනාගතයෙහි) කටුකඵල ඇත්තාහු ද මහත්
හය ඇත්තාහු ද එහෙයින් මම නිවනට මා මුහුණ ලා හැසිරෙන්නෙමි.
1128. එම්බා විත්තය, මම අභාග්‍ය හෙයින් හෝ තිලීජ්ඣ බැවින් හෝ
(වපල) සිතට වහල් වූ හෝ රාජද්‍රෝහී බැවින් හෝ දිවි රැකගත්තා
හෙයින් හෝ ගිහිගෙන් නික්මුණෙමි නො වෙමි. මා විසින් තට 'තා
වග්‍යෙහි හො සිටුවා බවට ප්‍රතිඥා කරනලදි.
1129. එම්බා විත්තය, තෝ එකල්හි "අලොච්ඡ බව සත්පුරුෂයන්
විසින් වර්ණිත යැ යි, ගුණමකු බව ප්‍රතිඥා කිරීම දූඛයා ගේ
ව්‍යුපගම යැ'යි (එහෙයින් එගුණයන්හි පිහිටි යුතු යැ යි) මට අණ
කෙලෙසි ය. දුක් තෝ පෙර පුරුදු දූගට යන්නෙහි.
1130. තාමණ්‍යව ද අවිදුභව ද ප්‍රියාප්‍රියයෝ ද ඉහරුපයෝ ද සුඛ-
වේදනාම ද මහ වඩන කාමගුණයෝ ද (මා විසින්) වමරා දමන
ලදහ, වමාල ද යළි හිලින්නට මම උත්සාහ නො කරමි.
1131. එම්බා විත්තය, සියලු (හව, යොනි, ගති, විඤ්ඤාපිති යන) තැන්හි
මා විසින් තා ගේ වචනය කරනලද යා, නොයෙක් ජාතීන්හි දී මා
විසින් තෝ කෝප හො කරනලද්දෙහි යා. අධ්‍යානමයෙහි (සත්‍යාන-
යෙහි) සමභව වූද තා කලගුණ නො දන්නා බැවින් තා විසින්
නිපදවනලද (සසර) දුක්හි මා දිගුකලක් සැරිසැරූ බව යා.
1132. එම්බා විත්තය, තෝ මා අපට උපකාර වෙහි, තෝ මා මූහමණ
වෙහි, තෝ මා ක්‍ෂත්‍රිය වෙහි, තෝ මා රජ වෙහි, තා මා හේතු
කොට ගෙන අපි ඇතැම් කලෙකැ වෛශ්‍යන් ශුද්ධ වම්හ. දිව්‍ය-
භාවය ද ැබම්හ.
1133. තා මා හේතුකොට ගෙන අසුර වම්හ, තා මා මුල් කොට ගෙන
කිරිසත් වම්හ, තවද ඇතැම් කලෙකැ තා මා මුල් කොට ගෙන
කිරිසත්ගත ද වම්හ, තා ගේ මා කාරණභාවයෙන් ප්‍රෙතභාවය ද
ලබම්හ.
1134. එම්බා විත්තය, එක්වත් වරණවිත්‍ර (පෙතිකබ) දක්වන්නකු
හෙයින් තෝ මට පුතපුතා ද්‍රෝහ වන්නෙහි නො වේ ද, උමතුචකු
හා හෙයින් මා හා කෙළිමින් මා පොළොබින්නෙහි නො වේ ද?
එම්බා විත්තය, තට මා කල වරද කිම.
1135. පෙර මේ සිත කාමැත්ති අසුරින් කාමැත්ති තැනෙකැ සුවසේ සැරි-
සැරි යා, අද මම ඒ සිත අතුස්සක් ගන්නෙක් මතැනකු හෙයින්
යොනිගො මහසිකාරයෙන් නිගන්නෙමි.

1136. තත්ථා ච මෙ ලොකමිමං අධිධර්මි
අතිච්චතො අදබ්බවතො අසාරතො,
පක්ඛන්දු මං විතත ජිහ්සා සංගහෙ
තාමෙති ඔඤා මහතා,¹ සුදුත්තරා.
1137. හ තෙ ඉදං විතත යථා පුරුණකං
තාභං අලං තුග්ගව්වෙති භවතතිතුං,
මහෙසිනො පබ්බජිතොච්ඡි සංගහෙ
හ මාදිසා භොතති විනාසධාරිනො.
1138. නාහා සමුද්දාසරිතා වසුකිරා
දිසා වතග්ගො විදිසා අභො දිවා,²
සබ්බෙ අතිච්චා තිහවා උපග්ගා
කුභිං ගතො විතත සුඛං රමිස්සයි.
1139. ඩිඤ්ඤාරං³ කිං මම්චිත්තා කාශිඨි
හ තෙ අලං විතත විසංඝුච්චතතකො,
හ ජාතු සත්තං උභතොමුඛං⁴ ජුපෙ
ධිරච්ඡු පුරං නච සොතකන්දෙතිං.⁵
1140. වරාහඵණෙයා විශාලාසෙවිතො
පබ්බාරකුටෙ පකතෙ'ව සුන්දරෙ,
නචමුක්ඛා පාටුසයිතතකානතො
තභිං ගුහාසෙහගතො රමිස්සයි.
1141. සුතීලගිවා සුසිඛා සුපෙටුණ,
සුචිත්තපතතච්ඡදනා විහබ්බමා,
සුමඤ්ඤසොකථනිතාතිගජ්ජනො
තෙ තං රමිස්සතති⁶ වතච්ඡි කිංඤ්ඤං.
1142. චුට්ඨවති දෙවෙ චතුරභිකුලෙ තිණෙ
තංසුපටිතෙ මෙඝනිහවති නානතො,
නගනතොර විට්ඨිසමො සබ්බස්සං
තං මෙ මුදු ගෙහිති තුලගනතිහං.
1143. ගථා තු කස්සාමි⁷ යථා'පි ඉස්සරො
යං ලබ්බති තෙත'පි භොතු මෙ අලං,
හ තාභං කස්සාමි⁸ යථා අතන්දිතො
බ්ලාරහස්සං'ව යථා සුමද්දිතං.
1144. තථා තු කස්සාමි යථා'පි ඉස්සරො
යං ලබ්බති තෙත'පි භොතු මෙ අලං,
විජිගෙත තං මස්ස වසානගිස්සං
ගජ්ජ'ව මිත්තං කුසලභිකුසගතො.

1. මහතො - සා, PTS 2. දිසා - සා, PTS 3. ඩි ඨි පරා - PTS

4. උගතො - PTS 5. නච සොතකන්දෙති - සා, PTS 6. රමිස්සතති - සිමු. 1, 2

7. කථිස්සාමි - සා, 8. තං තං කථිස්සාමි - සා, PTS.

1136. මොහේශායනාන් වහන්සේ ද මේ (ගකකි) ලෝකය අතිතා වශයෙන් අභිජිත වශයෙන් අසාර වශයෙන් අභිකාන කලහ. එමඬා චිත්තය, (නෝ) මොහුදුසුන්හි පිවිසව, තරණයට අභිකාන දුකෙර වූ මහත් වූ භික්ෂුයෙන් තරවාලව (එතෙර කරව).
1137. එමඬා චිත්තය, මේ අනාමිකාව (ගාහ) ග. පාරාණි අනාමිකාව (ගාහ) ග සෙයින් තා තතු නො වෙයි, මොහුගේ වශයෙහි නවත්නට නො මැහැව්, මම මහර්මිත්‍රයේ සසුන්හි පැවිදි වීම, වො වැන්නෝ විනාශධාරිත්‍ර නො වෙත් (එකානතයෙන් ලමණ මො වෙත්.)
1138. පච්ඡිකයෝ ගාගමුද්‍රයෝ ගා නදිත්‍ර ගා පාපිවිග ගා වතුර්දියා ගා අනුදියා ගා (උදක සකාරකවාසුකකකිය තෙත්) අධොගාග ගා දෙවලොකයෝ ගා ගත සියල්ල අතිතායෝ ගා, භවිත්‍රය (කෙලෙසුන් විසින්) උපද්‍රැක යි. එමඬා චිත්තය, කොහි හිසෙහි සුච්ඡේරමණය කරන්නෙහි ද?
1139. එමඬා චිත්තය, ධෙවග්‍රීය පිහිට කොට ඇති මට නෝ කුමක් කරන්නෙහි ද, චිත්තය, (මම) තාගේ වශයෙහි පවත්නෙමි නො වෙමි, දෙපස මුව ඇති භමිපිච්චාවක් කිසිකලෙකන් නො පහසන්නේ ගා. අශ්වයෙන් පිරුණා වූ ශ්‍රොතස් නවයකින් අශ්ව වැහිරෙන්නා වූ කයට තිත්ද වෙවා!
1140. එමඬා චිත්තය, නෝ වනාහි වල්සුරන් හා 'එණි' මුමන් විසින් පිවිස සෙවුනා ලද ප්‍රාන්තාරයන් හා ගිරිකුළු ඇති, පියොවින් මැසුනුර වූ භූමිකාග ඇති, අළුත් වැසි දියෙන් තෙත් වූ ඒ වනයෙහි ගුහා නැමැති ගෙට පැමිණියෙහි (භාවනා රතියෙන්) රමණය කරව.
1141. (එමඬා චිත්තය), සුනිල්ගෙල ඇත්තා වූ මනාසිළු ඇත්තා වූ මනා පිල්බර ඇත්තා වූ විසිතුරු පියාපත් සෙවෙණි ඇත්තා වූ පක්ෂි වූ මේඝකපිතා හෙතෙක් මිහිරිතමින් නාද කරනසුලු වූ ඒ මුසුරයෝ වනයෙහි ගිහින කරනසුලු වූ නා සිත් අලවන්නාහ.
1142. වැසි වට කල්හි, සිව් අඟුල් තණ ඇති කල්හි, වැසිවලා බදු වූ වනය මොහව්ට පිපිහිග කල්හි, පච්ඡික අතුරෙහි රාක් බදු වැනෝනෙමි, ඒ තණ පසතුරුන් අළුත් යහනක් සෙයින් මට මොලොක් වන්නේ යි.
1143. (එමඬා චිත්තය) ඊශ්වර පුරුෂයෙක් (බැලගකු) ගමිගේ නම් මම එසේ නා වසන කරන්නෙමි, (සිසුපහයෙන්) ගමිතමක් හෝ ලැබේ නම් ඉතිරි මට පමණ වෙවා! (භාවනායෙහි) නො මැලියෙක් ගමිගේ නම් මම එසේ නා මොහොවට මිහිතාලද බලල්සමිපිච්චාවක් සෙයින් (කම්කම) නො කරන්නෙමි ද?
1144. (එමඬා චිත්තය) ඊශ්වර පුරුෂයෙක් (බැලගකු) ගමිගේ නම් මම එසේ නා වසන කරන්නෙමි, (සිසුපහයෙහි) ගමිතමක් හෝ ලැබේ නම් ඉතිරි මට පමණ වෙවා, දක්ෂ වූ ඇතරුවෙක් මිනාතකු සෙයින් (මම) වග්‍රයෙන් නා මොහේ වගයට පමුණුවන්නෙමි.

1145. තඤ්ඤාසනෙ අවධිතෙන¹ හි
තඤ්ඤාසනෙ අවධිතෙන¹ හි
පඤ්ඤාසනෙ අවධිතෙන¹ හි
පඤ්ඤාසනෙ අවධිතෙන¹ හි
1146. අරමමණෙ තං බලසා නිබ්බන්ධං²
තාංගං'ව ඵලසා නිබ්බන්ධං²
තං මෙ සුභතතං සතියං සුභතතං
අනිසන්ධං සබ්බතඨපිටකෙ හෙතිසි.
1147. පඤ්ඤාසනෙ ජෙත්ති, විපථානුසාරිනං
යොගෙන නිග්ගහන පථෙ නිවේසිතං,
දිස්සං සමුදයං විහවං ව සමවං
දායාදකො හෙතිසි අග්ගවාදිනො
1148. චතුර්විධපලාසනං අවධිතං
ගාමනිකං'ව පටිනෙසි විතතං මං,
නුතං සඤ්ඤාසනෙ අවධිතං
සංගෙහිතෙ කාරුණිකං මහාමුනිං.
1149. මිත්තො සථා සෙවි සුභතතානං
රමිංගං හිරිං පාට්ඨසංග්ගාමාලිනිං,⁴
අනාසුලෙ තත්තං තඤ්ඤාසනෙ රමිතං⁵
අසංසංගං විතත පරාසවිසංසි
1150. යෙ තුග්ග ජනෙන වසෙන වතතිනො
තරා ව තාරි ව අනුගාහති සං සුඛං,
අවිදුසු මාරවසානුචතතිනො
හවිතනං'ති විතත සාවකා'ති.⁶

ඉතිං සුදං අග්ගමා තාලපුටො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

තාලපුටෙත්ථරගාථා.

තඤ්ඤාසනං:

පඤ්ඤාසනෙ නිපාතමිති ඵකො තාලපුටො සුඛ
ගාථායො තත්තං පඤ්ඤාසන පුත පඤ්ඤා ව උතතරිතති.

පඤ්ඤාසනනිපාතො නිවේසිතො.

1. අවධිතෙන - සා. 2. නිබ්බන්ධං - සා. 3. තනු - සා, PTS.

4. පාට්ඨසංග්ගාමාලිනිං - සා, PTS. 5. රමිතං - සා, PTS. 6. සෙවිතං - PTS

1145. (එම්බා විතතය) මොනොවට දුමුණු වූ (සමාහිත බැවින්) සිටිය වූ තා කරණ කොටගෙන සෘජු ගති ඇති අභ්‍යාජානීයයකු කරණකොට ගෙන අත්දම්කැරියකු හෙයින් මම විතතානුරක්ඛිත් විසින් හැම කර්ම සෙවුනාලද කෝමමාර්ගයට පැමිණෙන්නට සමත්මි.
1146. එම්බා විතතය, දැඩි රැහැනින් වැඩෙකැ බඳනාලද ඇතකු හෙයින් භාවනා බලයෙන් මම තා අරමුණෙහි බඳින්නෙමි. මා විසින් සිතියෙන් මොනොවට රක්තාලද්ද වූ (භාවනායෙන්) මොනොවට වඩනාලද්ද වූ ඒ තෝ සියලු භවයන්හි අනිශ්චිත වන්නෙහි.
1147. නො මහ ගන්නා වූ ඉදුරන් (පටිසම්ඛාන) ප්‍රඥයෙන් සිදු යොග (විදගීනා භාවනා) යෙන් නිග්‍රහ (දම්මය) කොට මාගී (විදගීනාවිට්) යෙහි විවිධවා (අයතනයන්ගේ) සමුදය ද විභවය ද සම්භවය ද (මාගීප්‍රඥයෙන්) දැකූ අග්‍රවාදීන් (සම්බුද්ධන්)ගේ මාර්ග පුත්‍ර වන්නෙහි.
1148. එම්බා විතතය, තෝ වනාහි චතුර්විධ විපයභාසයන්ගේ වශයෙහි සිටි මා ගම්දරුවකු හෙයින් (විසිගේ) ඔබ මොබ අදහෙහි යැ (එහෙත්) සංයොජනබන්ධනයෙන් සිදුනා වූ කාරුණීක වූ මහමුනිත්‍ර (සම්බුද්ධන්) එකත්තෙන් මොනොවට හෙවුනෙහි.
1149. එම්බා විතතය, මම (වාක්කලතාදියෙන්) විසිතුරු වූ වහයෙහි සෙවරි මාගයෙන් යම්ගේ ඇලේ හම් එසේ මැ වැසි කර්ම වලාපෙල ඇති සිත්කලු වූ පථිතයක් ලැබූ තීරවුල් (විවික්ක) වූ ඒ පථිතයෙහි සිත් අලවන්නෙමි, තෝ නිසාක වැ පරදහෙහි.
1150. එම්බා විතතය, නොපගේ ඡන්දයෙහි ද වශයෙහි ද සිවුනා වූ යම් හරහාරි කෙනෙක් යම් ගේතනිශ්චිතසුඛයක් අනුභව කරන්නාහු හම් නුවණ මඳ වූ ද මරහුගේ වශයෙහි පවත්නාහු වූ ද භවය මැ කැමති වනහු වූ ද ඔහු තාගේ ශ්‍රාවකයෝ යි (මම එබඳු නො වෙමි යේ යි).

මෙගේ ආයුෂ්මත් 'තාලපුට්' ස්ථිරයන් වහන්සේ ගාථා වදලහ.

තාලපුට් ස්ථිරගාථා යි.

උද්දානය:

පහත් වැහි නිපාතයෙහි යොහන වූ එක් මැ 'තාලපුට්' ස්ථිරයන් වහන්සේ යැ එහි ගාථාවෝ පසක් වැහි පනහෙකි. (පස්පනහෙකි).

පඤ්ඤාසනිපාතය නිමි.

60. සට්ඨකපාඨො.

60. 1. 1

1151. අරඤ්ඤානං පිණ්ඩපාතිකා උඤ්ජපත්තාගතො රතා,
දුලෙච්ඡි මච්චුනො සෙතං අජකිත්තං සුසමාසිතා.
1152. අරඤ්ඤානං පිණ්ඩපාතිකා උඤ්ජපත්තාගතො රතා,
බ්බතාම¹ මච්චුනො සෙතං නලාගාරො²ව කුඤ්ඤරො.
1153. රුක්ඛමුලිකා සාතථිකා උඤ්ජපත්තාගතො රතා,
දුලෙච්ඡි මච්චුනො සෙතං අජකිත්තං සුසමාසිතා.
1154. රුක්ඛමුලිකා සාතථිකා උඤ්ජපත්තාගතො රතා,
බ්බතාම මච්චුනො සෙතං නලාගාරො²ව කුඤ්ඤරො.
1155. අට්ඨකඛාලකුටිකො³ මංසනභාරුසිඛිනො,⁴
ඕරජ්ඣ පුරෙ දුග්ගතො පරගුණො මමායනො,
1156. ගුප්ඵගුණො තචොතඤ්ඤා උරගණො⁵ පිඨාච්ඡි,
නච භොතාති ගෙ කායෙ යාති සද්දනති සබ්බද.
1157. තච භරිථං නචසොතං දුග්ගතකිකරං පරිබඛං,⁶
තිකුටු පරිචජ්ජයනො තං මිලුහඤ්ඤි⁷ යථා සුචිතාමො.
1158. එචං චෙ තං ජනො ජඤ්ඤා යථා ජානාමි තං අහං,
අරකා පරිචජ්ජයන් ගුප්ඵභානං⁸ව පාටුසෙ.
1159. එචමෙතං මහාචර යථා සමිණ්ඨා හාසසි,
එතථ චෙකෙ විසිදනති පඛකමිති⁹ව ජරග්ගචො.
1160. අකාසමහි හලිද්දියා යො මඤ්ඤාථ රජෙතචෙ,
අඤ්ඤානො වා¹⁰පි රජෙතන විසංතුදයමෙච තං.
1161. කදුකාසසමං විතතං අජකිත්තං සුසමාසිතං,
මං පාපවිතෙත අහති¹¹ අග්ගිබ්බකං¹²ව පනතිමා.

1. බ්බතාමු - සා. 2. අට්ඨකඛාලකුටිකො - සිමු 1, 2

3. මංසනභාරුපසිඛිනො - සා., PTS මංසනභාරුපසිඛිනො - ප

4. උරගණො - සිමු 1, 2, ප 5 දුග්ගතකිකං පරිචජ්ජයන් - සා.,
දුග්ගතං කාරිපරිබඛං - PTS 6. මිලුහංව - PTS

7. අහරි - PTS. අහති - ප

60 සට්ඨනිපාතය

60. 1. 1

1151. (අපි) ආරණ්‍යක වෑ පිණ්ඩපාතික වෑ පිඬුසිහිමෙන් පාත්‍රයට පෑමිණි අහරෙහි තුටු වෑ (ගොවර) අධ්‍යාත්මයෙහි මෑතාවන් සමාසිත වෑ මරහුගේ සේනාව සුත් කරමිහ.
1152. (අපි) ආරණ්‍යක වෑ පිණ්ඩපාතික වෑ පිඬුසිහිමෙන් පාත්‍රයට පෑමිණි අහරෙහි තුටු වෑ ඇත්රදෙක් නලාගාරයක් (බටගෙයක්) හෙයින් මරහෙත් සලවමිහ.
1153. (අපි) වාක්‍ෂ මූලික වෑ (භාවනායෙහි) සාතත්‍යකාරී (නිරතුරු යෙදුණක් වෑ) සිඟා ලද අහරෙහි තුටු වෑ (ගොවර) අධ්‍යාත්මයෙහි මෑතාවන් සමාසිත වෑ මරහෙත් සුත් කරමිහ.
1154. (අපි) වාක්‍ෂමූලික වෑ (භාවනායෙහි) සාතත්‍යකාරී (නිරතුරු යෙදුණක්) වෑ සිඟා ලද අහරෙහි තුටු වෑ ඇත්රදෙක් නලාගාරයක් හෙයින් මරහෙත් සලවමිහ.
1155. එම්බා ඇටසැකිලිමුඛා කිලියක් ඇත්තිය, මසින් හා නහර වැලින් හිටුණිය (මාසුණිය), අසුචියෙන් පිරුණිය, දුගඳ වහන්තිය, නිට තිත්ද වේවා! මෙරමා අයත් සිරුරෙහි හෝ මමායන කරනෙහි.
1156. එම්බා පුප්පිහිවාව (ගුප්තයාත්‍රාව), සමන් වෑසුණිය, ලහඬු (උරයෙහි නැගුණු ගඬු ඇති) පිසත්තිය, යම් (වුණුමුඛ) හෙතෙක් හැම කල්හි (අගුච්ඡ) වගුරන් නම් තිගේ සිරුරෙහි ඒ වුණුමුඛයෝ නව දෙනෙකි.
1157. තිගේ සිරුර වණ්ණුව නවයක් ඇතියේ යෑ, දුගඳකර යෑ, පරිබකු (මනා පිළිවෙතට බාධක)යෙකි, පිරිසුදු බව කෑමැත්තකු හෙයින් මහණ හෙම ඒ පුප් (අගුච්ඡ) වල දුරු කෙරේ.
1158. මම යමයේ ඒ අගුච්ඡපිණ්ඩය දැනීම ද ජන හෙමේ එය එපරිද්දෙන් දැනීම නම් වෑසි කල්හි අමෙධ්‍යස්ථානයක් හෙයින් දුරින් දුරු කරන්නේ යි.
1159. ශ්‍රමණයන් වහන්ස, හෙපි යමයේ වදාරවු නම් මහාවිරය, එය එයේ යෑ, එතෙකුදුවන් මබෙහි ජරද්වයකු හෙයින් ඇතැමෙක් මෙහි ගැලෙන් ලතින්).
1160. යමෙක් කසවින් හෝ අත්රදෙනෙකින් හෝ අහස රදන්තට සිහන්නේ නම් ඒ වහාහි වෙහෙස පාල කරන්නක් මෑ වේ.
1161. (මා ගේ) ඒ සිත ආකාශය වැන්නෑ, අධ්‍යාත්මයෙහි මෑතාවන් සමාසිත යෑ, එම්බා ලමු (නිහින) සිත් ඇත්තිය, සිතිකඳක් (ගටනා) පලකකු හෙයින් (මා) නහමක් ගටව (හොගට).

1162. පසස විතතකතං බිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං,
අභුරං බහුසංකප්පං යස්ස නත්ථි ධූවං සීති.
1163. පසස විතතකතං රූපං මණිනා ඤාණිලෙහ ව,
අවසීං නවෙන ඔනද්ධං සහ වණ්ඨෙති සොහති.
1164. අලතතකකතා පාද ඉම්බං චුණ්ණකමකකිතං,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ව පාරගවෙසිනො.
1165. අවතීපාදකතා කෙසා නෙන්නා අඤ්ඤාතිමකකිතා,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ව පාරගවෙසිනො.
1166. අඤ්ඤාති ව නවා විතතා පුතිකායො අලබ්භතො,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ව පාරගවෙසිනො.
1167. ඔදග්ගි මගවො පාසං නානද වාගුරං මිගො,
භුතා නිවාපං ගවජ්ජම් කන්දනෙන මගබ්භිකෙ.
1168. ජිනෙනා පාසො මගවස්ස නාසද වාගුරං මිගො,
භුතා නිවාපං ගවජ්ජම් සොවනෙන මගලුඤ්ඤෙ.
1169. තද්ධි යං තිංසනකං තද්ධි ලොමහංසනං,
අනෙකාකාරසමපනෙන සාරිපුත්තමති නිබ්බුතෙ.
1170. අතිච්චා වත සංඛාරා උප්පාදවයධම්මිනො,
උප්පජ්ජා නිරුජ්ඣන්ති තෙසං චූපතමො සුඛො.
1171. සුමුමං තෙ පටිවිජ්ඣන්ති¹ වාලස්සං උසුනා යථා,
යෙ පඤ්චකකිනො පස්සන්ති පරතො නො ව අත්තතො.
1172. යෙ ව පස්සන්ති සංඛාරෙ පරතො නො ව අත්තතො,
පට්ඨබ්බාසංසු නිපුණං වාලස්සං උසුනා යථා.
1173. සත්ථිතා විය ඔමට්ඨා ඛයාමානො'ව මන්තෙ
කාමරාගප්පතානාය සතො භික්ඛු පබ්බජේ.
1174. සත්ථිතා විය ඔමට්ඨා ඛයාමානො'ව මන්තෙ
ගවරාගප්පතානාය සතො භික්ඛු පට්ඨබ්බජේ.
1175. වොදිනො භාවිතතෙතන සරීරන්තිමධාරිනා,
මිහාරමාභූපාසාදං පාදබ්භූටෙඨන කම්පසිං.

1 සුමුමං.පටිවිජ්ඣන්ති - PTS

1162. යමක්භුගේ චූළභාමයක් හෝ ස්වකීභාමයක් හෝ නැත් ද, වණ වූ ඇටකැකිල්ල විසින් ඔසවනලද්ද වූ හිරන් වූ නොයෙක් අසුරින් සංකල්පනය කටයුතු වූ විසිතුරු කරනලද්ද වූ ඒ සිරුර බලව.
1163. යමක් වෙලහලද (තුන්සියක්) ඇට ඇති, ඕනියෙකුදු කොමොලිකුදු විසිතුරු කරනලද රූපය බලව (ඒ) වසන සහිත වූ මෑ හොබෙන් යි.
1164. ලහරසින් රදනාලද පාදයෝ, සුවදසුනු අලෙවිදුන් මුව, බාලයාගේ සමමාහරට නිත්සා පාරගවෙයිනුගේ මොහරට නිසි නො වෙයි.
1165. අභටපාදකානකේශයෝ (කියමුවැල්) ද අදුන් ඇඳි හෙතෙයෝ ද බාලජනයාගේ මොහරට පමණැ, පාරගවෙයිනුගේ මොහරට නො ද පමණි.
1166. සිතියම් කළ අළුත් අදුන් කොපුවක් සෙසින් සරසනලද කුණු-කය බාලයාගේ මොහරට පමණැ, පාරගවෙයිනුගේ මොහරට නො ද පමණි.
1167. මුවවැදි තෙම මලපුඬුව දමාලි යෑ, මුවා වරදුල නො පැහැසි (නො ගැටි) යෑ, මුවවැද්ද හඬද්දි (ඇපි) ගොදුරු කෑ යමහ.
1168. මුවවැද්දගේ මලපුඬුව සිදුගේ යෑ, මුවා වරදුල නො පැහැසි යෑ, මුවවැදි හොවිද්දි (ඇපි) ගොදුරු කෑ යමහ
1169. (හිරාදි) නොයෙක් ආකාරවරයෙන් පරිපුණි වූ සැරිසුන් තෙරුන් පිරිනිවි කල්හි යම් (සෙනහඩ ඇදි) බිහිසුණු අරමුණක් වී නම් එකල්හි ලොමුදහගැන්ම වී,
1170. අහෝ! සංසාරයෝ අනිත්‍යයෝ යෑ. ඇතිවීම හා නැතිවීම ස්වභාව කොට ඇත්තෝ යෑ, ඉපදූ නිරුඳු වෙති, ඔවුන්ගේ සන්තිදීම සුව යි.
1171. යම් කෙනෙක් පඤ්චස්කන්ධ අනාත්ම විසින් දකිත් නම් ඔහු (අදුරෙහි විදුලිය එළිගෙන්) සරයෙන් වලග විදුනා සේ සිසුම් අරුත් පිළිවිදිත් (විනිවිද දකිත්). ආත්ම විසින් දක්නාහු නො ද පිළිවිදිත්.
1172. තවද යම් කෙනෙක් සංසාරයන් අනාත්ම විසින් දකිත් නම් ඔහු සරයෙන් වලග සේ නිපුණ වෑ සිසුම් අරුත් පිළිවිදියහ. ආත්ම විසින් දක්නාහු නො ද පිළිවිදියහ
1173. මහණ තෙම සැතියන් විදුනාලද්දකු සෙසින් හිස ගිනිගත්තකු සෙසින් කාමරාග ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති වෑ වෙසෙන්නේ යි.
1174. මහණ තෙම සැතියන් විදුනාලද්දකු සෙසින් හිස ගිනිගත්තකු සෙසින් හවරාග ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති වෑ වෙසෙන්නේ යි.
1175. වඩනාලද සිත් ඇති පෑසිම් සිරුරු (අන්තිම දෙහය) දරන්නහු (ශාස්තෘන් වහන්සේ) විසින් චූදිතයෙම් පයා මහපටාභිල්ලෙන් මුවරමාපාය සැලීම.

1176. නසිදං ජිප්ලමාරබ්බ නසිදං අපෙපන ථාමසා,
නිබ්බානමගිගතබ්බං සබ්බගත්ථමොචනං.
1177. අයං ච දහරො හිතවු අයමුහනමපොරිසො,
ධාරෙති¹ අනතිමං දෙනං ජෙනා² මාරං සවාහිතිං³
1178. විවරමහුපතනති විජ්ජතා වෙහාරස්ස ච පණ්ඩවස්ස ච,
නගවිවරගතො⁴ ව⁵ ක්කිංති පුතො අපට්ඨමස්ස තාදිනො.
1179. උපසනො උපරතො පනතොනොසනො මුනි,
දයාදො බුද්ධිසෙට්ඨස්ස බුහමුතා අභිවජ්ඣො
1180. උපසනං උපරතං පනතොනොසනං මුනිං,
දයාදං බුද්ධිසෙට්ඨස්ස වජ්ඣ බුහමණ් කස්සපං
1181. යො ච ජාතිසතං ගවේජ සබ්බා බුහමණ්ජාතියො,
තොජ්ඣො⁶ වෙදසම්පනො මහුසොසු පුතපුතං.
1182. අජ්ඣායතො⁷ පි වෙ අස්ස තිණ්ණං වෙදන පාරගු,
ඵතස්ස වජ්ඣායතං⁸ කලං නාගස්සි සොළසිං.
1183. යො සො අට්ඨවිමොක්ඛාති පුරෙහතතං අථස්සති⁹,
අසුලොමං පටිලොමං තතො පිණ්ඩාය ගවේජති.
1184. තාදිසං හිතවුං මා හති මානානං බණ්ඩු බුහමණ්,
අභිප්පසාදෙති මනං අරහතතමිති තාදිනො
බ්බං පසුඤ්ඤා වජ්ඣ මා තෙ විජ්ජි මත්තං.
1185. නෙසො¹⁰ පස්සති සඤ්ඤාමං සංසාරෙන පුරකකිනො,
අධොගමං¹¹ ජම්බපථං කුම්බකම්බුධාවති.¹²
1186. කිම්චි මිළහසලලිතො¹³ සබ්බාරෙ අභිමුච්ඡිතො
පභාලොහා ලාහකකකාරෙ නුචෙත්ථ ගවේජති පොඨිලො.¹⁴
1187. ඉමං ච පස්ස අයතනං සාරිපුතං සුදස්සනං,
විමුහතං උහතොභාගෙ අජ්ඣිතං සුසමා හිතං.
1188. විසල්ලං ඛිණ්ණංයොගං තෙවිජ්ජං මවුච්ඡාසිතං,
දකඛිණ්ණොසං මහුසොනං පුඤ්ඤකෙඛිතං අනුතතරං.

1. ධාරෙති - සිමු. 1, 2. 2. ජෙනා - සිමු. 1, 2. 3. සවාහනං - සිමු. 2, 2.

4. නගවිවරගතො - සො PTS 5. තොජ්ඣො - සිමු. 1.

6. වජ්ඣායතං - සිමු. 1, 2 සො PTS 7. පුරෙහතතමපස්සති - සිමු. 1, 2.

8. න සො - PTS 9. අභිමුහතං - සො PTS 10. කුම්බකම්බුධාවති - PTS

11. මිළහසලලිතො - සො. 12. පොඨිලො - PTS.

1176. සියලු ශ්‍රාවණන් වෙසෙසින් මුදනසුලු වූ මේ තිව්න වූකලී ලිහිල් වැ වැර කොට සාක්ෂාත් කටයුත්තේ නො වෙයි, මද වැරෙහුද සාක්ෂාත් කටයුත්තේ නො වේ.
1177. මේ උත්තම පුරුෂවූ මේ ('වෙද' නම් වූ) තරුණ මහණ තෙමේත් සෙන් සහිත මරහු දිනා අනනිමදෙහය දරයි.
1178. 'වෙහාර' පථිතයටත් 'පාණ්ඩව' පථිතයටත් අතර වූ විවරය ලක්ෂ්‍ය කොට විදුලිය වැටෙයි, අප්‍රතිම (අසම්) වූ තාදිහුගේ පුත්‍ර තෙමි පථිත විවරගත වැ බ්‍යාන කෙරේ.
1179. උපශාන්ත වූ පථිකමින් වෙන් වූ ප්‍රාන්තස්ථානසත ඇති මූනි වූ බ්‍රහ්මලොකයන් වහන්සේගේ ඔරයපුත්‍ර තෙමි බබහු පිසින් අභි-වාදනය කරනලද්දේ යි.
1180. බමුණ, තෝ උපශාන්ත වූ උපරත වූ ප්‍රාන්තස්ථානසත ඇති මූනි වූ බ්‍රහ්මලොකයන් වහන්සේගේ ඔරයපුත්‍ර වූ කසුප් තෙරුන් වදු.
1181. යමෙකුත් මිනිසුන් අතුරෙහි පුනපුනා ජාති සියයක් සියලු බ්‍රාහ්මණජාතීන්ට (උපප්‍රාප්ති වශයෙන්) එළඹෙන්නේ නම් සොත්තිය ජාති (එනම් බමුණුජාති) ඇත්තේ නම් 'වෙද' සමපන්න වේ නම්-
1182. ඉදින් වෙදබ්‍රාහ්මණය කරන්නේත් වේ නම්, ත්‍රිවෙදයෙහි පරතෙරට ගියේත් වේ නම් එබන්දහුට වැදීම මේ කසුප් තෙරුනට වැදීමෙන් සොලසින් කලාවටත් නො අභි.
1183. යම් මහණෙක් අභවිමොක්ෂයන් පෙරබත් වේලෙහි අනුලොම පිළිලොම විසින් සමවන්නේ නම් ඉක්බිති පිළු සිහා යේ නම්-
1184. බමුණ, තෝ එබඳු මහණහු නහමක් හට (නොහට), නමා මූලසුත් නො කර, අභිත් වූ තාදිහු කෙරෙහි සිත් පහද, වහා ඇදිලි බැඳූ වදු, තාගේ හිස නහමක් පලනු (නා පලාගත්).
1185. තෙල (පොඬුල නම්) මහණ තෙම (අවිද්‍යාදි) සසර බැඳුම් විසින් පුරස්සාත වූයේ (නව ලොවුතුරු) සදහම් නො දැකී. අබොගාමී වූ (මායාසංස්කරාදි) වඩනමාගී ඇත්තා වූ (මිථ්‍යාච්චි සංකිර්වාත) නො මගෙහි දිවූ යේ.
1186. අමෙධ්‍යයෙන් හාත්පසින් නැවැරුණු පණුවකු හෙයින් සංසාර-යෙහි බැඳුණු (ගැලුණු) ලාභයෙහි ද සත්කාරයෙහි ද වෙසෙසින් කිසිණු පොඬුල මහණ තෙමි හිත් වැ යේ.
1187. තෙල එන්නා වූ ශාරිපුත්‍රයන් එනම්, - මනා දකුම් ඇතියා වූ උභතොභාගවිමුක්ත වූ අධ්‍යාතමයෙහි මොනවට සමාහිත වූ-
1188. පහ වූ (රාගාදි) ගලා ඇතියා වූ ක්ෂය වූ සංයෝජන ඇති ත්‍රිවිද්‍යා ඇති මරහු මැඬුනසුලු වූ දක්ෂිණාගී වූ මිනිසුනට නිරුත්තර පිත්තෙකක් වූ ශාරිපුත්‍රයන් බලව.

- 1189 එතෙ සමඛසුලා දෙවා ඉද්ධිමනො, ගහසසිනො,
දසදෙවසහසානි සබ්බෙ චුහම්පුරොතිතා,
මොග්ගලානං නමස්සනා, නිවසිනති පඤ්ඤිකතා.
1190. නමො තෙ පුරිසාඡඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම
ගස්ස තෙ අංගවා ඛිණ් දකඛිණෙයො¹ සි මාරිස.
1191. පුජිතො නරදෙවෙන උප්පනො, මරණාභිභූ
පුඤ්ඤිකං² ච තොයෙන සඛ්ඛාරෙනොපලිපපති³
1192. ගස්ස මුහුත්තෙන⁴ සහස්සධා ලොකො සංචිදිතො සමුහමකපෙස, වසි
ඉද්ධිභුණෙ චුතුපපාතෙ කාලෙ පසසති දෙවතා ස භික්ඛු.
1193. සාරිපුත්තො¹ ච පඤ්ඤාය සිලෙන උපසමෙත ච
යො² පි පාරඛගතො, භික්ඛු එතා³ ච පරමො සියා.
1194. කොට්ඨසනසහස්සා අත්තහාවං බණෙන නිමමිනෙ³
අහං විකුබ්බනාසු කුසලො වසිභුතොවති ඉද්ධියා.
- 1195 සමාඛිවිජ්ජාචසිපාරමං ගතො⁴
මොග්ගලානගොතො, අසිතස්ස සාසනෙ
ධිරො සමුච්ඡිද්දි සමාභිතිඤ්ඤො
නාගො ගථා පුතිලතා¹ ච බක්ඛිනං
1196. පරිච්ඡේණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං
මහිතො ගරුකො හාරො හවතෙතති සමුහතා.
1197. ගස්සත්ථාය පබ්බජිතො අගාරසමානගාරිතං
සො මෙ අත්ථො අනුප්පනො, සබ්බසංගොඡනකඛයො
1198. කිදිසො තිරයො අසි ගත්ථ දුසසි අපච්චථ
විධුරං සාවකමාසජ්ඣ කකුසකිං ච බ්‍රාහ්මණං.
1199. සත අසි අගොභවතු සබ්බෙ පච්චත්තවේදනා
ථිදිසො තිරයො අසි ගත්ථ දුසසි අපච්චථ
විධුරං සාවකමාසජ්ඣ කකුසකිං ච බ්‍රාහ්මණං.

1. සඛ්ඛාරෙහුපලිපපති - සිමු 1. 2 2. මුහුත්තෙ - PTS 3. නිමමිණෙ - සිමු 1, 2
4. මසිපාරමිගතො - PTS.

1189. තෙල බොහෝ වූ දෙව්වරු එනම් - සෑහි ඇත්තාහු, යකස් ඇත්තාහු, බ්‍රහ්මපුරොහිත නම් බඩලෝවැසි වූ, දහදහසක් පමණ වූ සියලු දෙව්වරු ඇදිලී බඳා මූහලත් තෙරුනට නම්සකාර කරමින් සිටිත්.
1190. පුරාණාජානියත, ඔබට නම්සකාර වේවා පුරාණොත්තමය ඔබට නම්සකාර වේවා! හමත, ඔබගේ ආසුවගේ ස්‍යය වූවාහු යා, හවත් දක්ෂිණාහි වෙයි.
1191. (මූහලත් තෙර) තරදේවයන් (මිනිසුන් හා දෙවියන් හෝ සම්මුදුන්) විසින් පුදනලද්දේ (මරණයෙන් මඛිතාලද ලොවැ) උපත්තේ මරණය මැඩලුගේ ජලය විසින් පබෙර (හෙලපිසුම්) සෙසින් සංයකාරයන් විසින් නො තැවැරුණේ යි.
1192. යමකු විසින් ඇසිල්ලෙකින් සහස්‍රලොකබාහුව සාක්ෂාත් කරන ලද නම් ඒ මූහලත් තෙර බ්‍රාහ්මයා සදාය යා, සෑද්ධිවිබ්ඛානගෙහි ද චුතුපපාතභූතයෙහි ද වසිප්‍රාප්ත වූ ඒ මහණ සුදුසු කල්හි (දිවැසින්) දෙවියන් බලයි.
1193. ප්‍රභූගෙන් ද ශීලගෙන් ද ව්‍යුපගමගෙන් (කෙලෙසුන් සත්සිද්ධි-මෙන්) ද යම් මහණෙක් පරතෙරට (පරමොත්තමාභාවයට) ගියේ නම් හේ ශාරිපුත්‍ර බ්‍රහ්මයා, එතත්පරම මැ වත්තේ යි.
1194. කෝටිලක්ෂයක් ආනව්‍යාවයන් ඇසිල්ලෙකින් මවන්තෙමි, මම සෑද්ධිවිකුළුණගෙහි සමත්මි, සෑද්ධිගෙහි වසි වූයෙමි.
1195. සමාසිත්භි දු විද්ධවත්භි (ත්‍රිවිද්ධගෙහි) දු පරතෙරට ගියා වූ තෘණොද්ධි නිශ්ශ්‍රය රහිත වූවහු (ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ) ගේ සසුන්හි වෛශ්‍යී ඇතිතා වූ වසනලද ඉදුරන් ඇතිතා වූ මොහොලොත ගොත්‍ර ඇත්තේ රහකිද වැලක් සිදුනා ඇතකු සෙසින් කෙලකබ්බිතය (සුවගේ) මැහැවින් සිත්දේ යි.
1196. මා විසින් ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ පරිචිතයහ. සම්මුදුන්ගේ අව-වාදය කරනලදී. ගුරු වූ බර බහා තබනලද්දේ යා, තෘණොව මූලසුන් කරනලදු.
1197. යම් අරියක් සදහා ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිද්දට ගියෙම් නම්, සියලු සංයෝජනයන් ස්‍යය කිරීම නම් වූ ඒ අරිය මා විසින් ලබනලද්දේ යි.
1198. එම්බා මාරය, (කකුසද බුදුන්ගේ අග්‍ර) ශ්‍රාවක වූ 'විධුර' නම් තෙරුන් ද කකුසද නම් සම්මුදුන් ද පෙළා 'දුග්ගි' නම් මාර තෙම යම් තීරයෙකැ පැසුණේ නම් ඒ තීරය කෙබඳු වී ද,
1199. 'විධුර' නම් ශ්‍රාවකයන් ද කකුසද සම්මා සම්මුදුන් ද පෙළා 'දුග්ගි' නම් මාර තෙම යම් තීරයෙකැ පැසිණේ නම් ඒ තීරය මෙබඳු වී යා: එහි යහුල් සියයක් විය, සියල්ලෝ වෙන් වෙන් වෙදනා ඇත්තෝ යි.

1200. යො එතමහිජානාති හික්ඛු බුඛස්ස සාවකො
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ඣ කණ්ණ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
1201. මජ්ඣේකසරණං¹ නිව්භනති විමොනා කප්පට්ඨායිනො²
චෙච්චිගවණ්ණො රුචිරා අච්චිමනොතො පහස්සරා
අච්චරා හත්ථ නච්චනති පුත්ථ නානතකවණ්ණේයො.
1202. යො එතමහිජානාති හික්ඛු බුඛස්ස සාවකො
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ඣ කණ්ණ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
1203. යො චෙ බුද්ධොත චොදිතො හික්ඛුසංඝස්ස පෙක්ඛනො
මොරමාසුපාසාදං පාදබ්භුට්ඨොත කම්පිතං.³
1204. යො එතමහිජානාති හික්ඛු බුඛස්ස සාවකො
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ඣ කණ්ණ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
1205. යො චෙජගන්තපාසාදං පාදබ්භුට්ඨොත කම්පයි
ඉඤ්චලොක්ඛුපජ්ඣඤ්චො සංචෙජෙයි ච දෙවතා.
1206. යො එතමහි ජානාති හික්ඛු බුඛස්ස සාවකො
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ඣ කණ්ණ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
1207. යො චෙජගන්තපාසාදෙ සක්ඛං යො පරිපුච්ඡති
අපි අච්චිසො ජානායි තණ්හකංගච්චිකුතියො
තස්ස සකෙකා විශාකාසි පඤ්ඤං පුට්ඨො යථාතථං.
1208. යො එතමහිජානාති හික්ඛු බුඛස්ස සාවකො
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ඣ කණ්ණ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
1209. යො බ්‍රහමානං පරිපුච්ඡති සුඛමොගං ඨිනො⁴ සහං
අජ්ජා'පි ත්‍යාචුතො තා දිට්ඨි යා තෙ දිට්ඨි පුරෙ අනු
පස්සයි චිතිවිතතනාං බ්‍රහමලොකෙ පහස්සරං.
1210. තස්ස බ්‍රහමා විශාකාසි පඤ්ඤං පුට්ඨො යථාතථං
ත මෙ මාරිස සං දිට්ඨි යා මෙ දිට්ඨි පුරෙ අනු.
1211. පස්සාමි චිතිවිතතනාං බ්‍රහමලොකෙ පහස්සරං
තො'හං අජ්ජ කතං චජ්ජං අහං නිචේට්ඨොමි සස්සතො.
1212. යො එතමහිජානාති හික්ඛු බුඛස්ස සාවකො
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ඣ කණ්ණ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
1213. යො මහානෙරුනො කුටං විමොකෙතන අථස්සයි
චිතං පුබ්බවිද්දෙහානං යෙ ව භුමිසයා හරා.

1. මජ්ඣේකසරණං - සං, PTS 2. කප්පට්ඨායිනො - සිමු 1, 2.

3. කම්පයි - සිමු 1, 2. 4. අභිනො - PTS

1200. (මහා අභිඤ්ජාන) යමෙක් තෙල කම්ඵලය වෙහෙසින් දැනි නම් ඒ මහණ තෙම වුඤ්ජාවකයෙකි. පවිටි (මාරය), නො එබදු මහණක්හු පෙලා දුකට පැමිණෙන්නෙහි.
1201. සමුදම්භයෙහි කල්පයාසී වූ වේරඑම්ණි බදු පාඨා ඇති මනෝඥ වූ දුෂ්ඨිත් වූ ප්‍රභාකර වූ විමානගෝ ඇත එහි නොයෙක් පාඨා ඇති බොහෝ දෙවසරහු හටත්.
1202. යමෙක් තෙල කම්ඵලය ... පවිටි, තෝ දුක් විදුනෙහි.
1203. යමෙක් සම්බුදුන් විසින් චෝදනා කරන ලද නම් ඒ මම භික්ෂු සංඝයා බලා සිටිය දී මුවරමාපාය පඤ්ච මහපට්ඨානලෙන් සැලීම්.
1204. යමෙක් තෙල කරුණ ... පවිටි! තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි
1205. යමෙක් සාඤ්ඤායෙන් රුකුල් ලද්දේ (දහසක් යොදුන්) විජයොත්පාය පඤ්ච මහපට්ඨානලෙන් සැලී නම් සක්දෙවරජ ද සංවේශයට පත් කෙළේ නම් (හේ මම සි)
1206. යමෙක් මෙ කරුණ ... පවිටි තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි,
1207. යමෙක් 'ඇවැත්ති, තාණ්ණා විමුක්තිය දැනී දැයි විජයොත්පා-
යෙහි සක්දෙවරජ විවාරා ද (හේ යැ මේ) සක්දෙවරජ තෙමේ ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ තත් පරිද්දෙන් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ සි
1208. යමෙක් මෙකරුණ .. පවිටි, තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි
1209. යමෙක් (බමලොවැ) 'සුඛමා' නම් සභායෙහි සිටියේ 'ඇවැත්ති, පෙර තාගේ යම් (බමලොවට පැමිණිය හැකි කිසි මහණ බමුණු කෙනෙක් නැතැයි) දූෂටියක් වූ නම් අදත් ඒ දූෂටිය ඇද්දැ? බමලොවැ සාරිසරන (ශ්‍රාවකසංඝයා පිරිවැරැ හාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ) භික්ෂාසය බලව'යි මහබඩු විවාරා නම්, (හේ මුගලන්.)
1210. මහබඩු තෙම ප්‍රශ්න විවාරන ලද වැ ඔහුට ඇවැත්ති, පෙර මට (බමලොවට පැමිණිය - හැකි මහණ බමුණු කෙනෙක් නැති සි) යම් දූෂටියක් වූ නම් ඒ දූෂටිය දැන් මට නැති.
1211. බමලොවැ සාරිසරන (ශ්‍රාවක සංඝයා සම්බුදුන් ගේ) භික්ෂාසය දක්මි, ඒ මම අද "මම නිත්‍යයෙමි, "මම ශාස්වතයෙමි" කෙසේ කියමි දැයි ප්‍රකාශ කෙළේ සි.
1212. යමෙක් මෙ කරුණ .. පවිටි, තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි.
1213. යමෙක් ධ්‍යානවිමෝක්ෂ (නිශ්ශ්‍රිත අභිඤ්ඤා) යෙන් මහමේර ගල් මුදුන සාසී කෙළේ යැ, ජමුද්ධිපය ද පුජිවිදෙහය ද යම් දවස කෙනෙක් බිමැ හෝනා මිනිසුන් ඇත්තාහු නම් ඒ (අපරගොයාන උතුරුතුරු) දිවයින ද සාසී කෙළේ සි.

1214. ගො එතමගිජානාති හික්ඛු බුද්ධියා සාවතො
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ඣානං උක්ඛං නිගච්ඡයි.
1215. හ වෙ අග්ගි චෙතග්ගි අගං බාලං ඛහාමිති,
බාලො'ව ජලිතං අග්ගිං ආසජ්ජන පදග්ගති.¹
1216. එවමෙව තුචං මාර ආසජ්ජනං තථාගතං
ගගං දභියාසි අත්තාතං බාලො අග්ගිං'ව සමුත්තං.
1217. අපුඤ්ඤං පසවි මාරො ආසජ්ජන තථාගතං
කිනත්ථ මඤ්ඤයි පාපිම හ මෙ පාපං විපච්චති.
1218. කරතො හෙ චීතතො² පාපං විරරතතාත අත්තත
මාර නිබ්බිජු බුද්ධිතා අගං මාකාසි හික්ඛුසු.
1219. ඉති මාරං අතජේසි හික්ඛු ගෙහකලාවතො
තතො සො උම්මතො යතෙති තජේවනනරභාගථා'ති.³

ඉදං සුදං ආගසමා මහාමොග්ගලාතො ථෙරො ගාථායො
අභාසිතා'ති.

මහා පමාගගලානිජේරගාථා

තසුසුද්දානං:

සට්ඨිකච්චි නිපාතච්චි මොග්ගලාතො මහිද්ධිතො
එකො'ව ථෙරො ගාථායො අට්ඨසට්ඨි හවන්ති තා'ති.

සට්ඨිනිපාතො නිට්ඨිතො.

1. බාලො ච - භා, PTS. 2. පඛයානි - ප
3. ආසජ්ජනං - PTS, 4. චීතතො - සිමු, 1, 2. භා, PTS.
5. තජේවනනරභාගති - PTS.

1214. යමෙක් තෙල කරුණ වෙසෙසින් දනි නම් (සේ) බුද්ධිශ්‍රාවක වූ මහණ තෙමේ යි. පට්ට, තෝ එබඳු මහණහු ගටා (පෙළා) දුකට පැමිණෙන්නෙහි.
1215. මම බාලයකු දවමැ යි හිත්ත නො සිතා මැ යි, බාල තෙමේ මැ දුල්වෙන හිත්ත ගටා දූවේ.
1216. මාරය, එපරිද්දෙන් මැ තෝ තථාගතයන් වහන්සේ ගටා යිති පැහැසැහැන්නා බාලයකු මෙන් තෙමේ තමා දවන්නෙහි.
1217. දුස්සීමාර තෙම තථාගතයන් වහන්සේ පෙළා අකුසල් රැස් කෙළේ ය. එම්බා පාපිම (මාරය), කීම “මට පමි නො පැයේ යැ” යි තෝ සිතයි ද,
1218. එම්බා අන්‍යකය, කරන්නාවූ තට බොහෝ කලක් (අතර්) පිණිස පමි රැස් වෙයි. මාරය, තෝ සිව්සස් බුදුන් (බුද්ධිශ්‍රාවක) කෙරෙන් කළකිරිම මහණුන් කෙරෙහි විරුද්ධ වෙමි ආයා නො කරමි.
1219. මෙසේ මහණ (මූගලන්) තෙම ‘හෙතෙකැ’ වහයෙහි දි මරහුට කප්පනය කෙළේ යැ, ඉක්බිති ඒ මාර තෙම දෙමිනස් වැ එහි මැ අතුරුදහන් වී.

මෙසේ ආයුෂමත් ‘මහාමොග්ගලාන’ සඵචිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාමොග්ගලාන සඵචිරගාථා යි.

උද්දානය:

සැට වැනි නිපානයෙහි මහත් සාද්ධි ඇති එක් මැ ‘මහමූගලන්’ සඵචිරයන් වහන්සේ සැ. ගාථාවෝ ද අවසාධකි.

සංවිකිතිපානය නිමි.

70. මහානිපායො.

70. 1. 1

1220. නිකඛන්තං චත මං සන්තං අගාරසමානගාරියං¹
විතකකා උපධාචනති පගබ්බා කණ්ණකො ඉමෙ.
1221. උත්තපුත්තා මහිස්සාසා සිකතිසා දුල්ලබමමිතො²
සමන්තා පරික්ඛරෙය්‍යං සහස්සං අපලාසිතං.
1222. සචෙ'පි එත්තකා හිසෙසා අංගමිස්සන්ති ඉත්ථිසො
නෙව මං බ්‍යාධිසිස්සන්ති ධම්මෙ සමති පඨිට්ඨිතං.³
1223. සකතිසි මෙ සුතං එතං⁴ බුද්ධිස්සාදිවච්ඡිකුතො
නිබ්බානගමනං මග්ගං තත්ථ මෙ නිර්තො මනො.
1224. එවං චෙ මං⁵ විහරන්තං පාපිම උපගච්ඡසි
තථා මච්ඡු කරිස්සාමි න මෙ මග්ගමපි දක්ඛසි⁶.
1225. දරතීං රතීං ච පභාය සබ්බසො ගෙහෙසිතං ච විතකකං
චනථං න සරෙය්‍යා කුභිඤ්චී නිබ්බන්තො⁷ අවන්තො ස භික්ඛු⁸
1226. යමිධ පඨමං ච වෙහාසං රූපගතං ජගතොගධං කිඤ්චි
පරිජ්ඣති සබ්බමනිව්චං එවං සමෙව්ච වරන්ති මුත්තතා.⁹
1227. උපට්ඨිසු ජනා ගතිතාසෙ දිග්ඛං සුතෙ¹⁰ පරිසෙ ච මුතෙ ච
එතේ විනොදය ඡදාමනෙජෙ යො ගෙතේ න ලීපති මුති තමාහු
1228. අට්ඨි සට්ඨිසිතා සවිතකකා සුථුජ්ජනතායං¹¹ අධම්මා නිව්ච්ඡා
න ච වග්ගගතස්ස¹² කුභිඤ්චී නො පන දුට්ඨුලලාගාති¹³ ස භික්ඛු.

1. අගාරසමා අනගාරියං - PTS

3. සමති පඨිට්ඨිතො - PTS

4. සකිංසි - ස්‍යා, PTS

5. එවංචෙවං - PTS

6. මග්ගං උද්දිකඛසි - ස්‍යා, PTS

7. නිබ්බන්තො - PTS

8. ස භි භික්ඛු - PTS.

9. මුත්තතා - ස්‍යා, PTS

10. දිග්ඛසුතෙ - PTS

11. සුථුජ්ජනතායං - PTS

12. වග්ගගතස්ස - ස්‍යා, PTS

13. දුට්ඨුලලාගාති - ස්‍යා

පදලලාගාති - PTS

70. මහානිපාතය.

1220. මා කිසිගෙත් 'අනගාරිය' සසුනට නික්මෙත් මා මේ සැහැසි (නිලීජ්) වූ (කාමාදිපාප) විතකියෝ ලාමක බැවින් ලුහුබදිත්.
1221. සහසුසාමධනු ඇති, ධනුශ්ශිලාය උගත්, මහධනුපේදී වූ උගුපුත්‍රයෝ දහස් දෙනෙක් භාත්පසින් සර වගුරුවන්නාහු නමුදු ඔහු නො 'පළා යහසුලු මා නො පෙළක්තාහ. (පෙළනු නො සමත්'හ'යි හේ යි).
1222. ඉදින් මෙයටත් වැඩි මාගම්හු එන්නාහු නමුදු ඔහු සාකිය ධර්මයෙහි පිහිටි මා නො පෙළත් මා යි (පෙළනු නො සමත්'හ'යි හේ යි)
1223. මා විසින් පසක් කොට (හමුවෙහි) සුයෑබඳු (හිරාගොත්) වූ සම්මුදුන් ගේ තෙල නිවන් ගමන් මග අසන ලදී. ඒ (විදසුන්) මහා මා සිත නිරත වේ.
1224. එම්බා කෙලෙස් මරුව, තෝ මෙතේ (අතුග භාවනායෙහි ද විදර්ශනාභාවනායෙහි ද නිරත වූ) වෙසෙන මා වෙත එළඹියෙහි, යම්තේ මා ගේ (ආයිය) මග පවා (තෝ) නො දක්නෙහි නම් එතේ මරණය කරන්නෙමි.
1225. යමෙක් (අධිකුශල ධර්මයන්හි) උතටලි බවත් (පක්කම් ගුණයෙහි) ඇල්මත් ගෙහසිත (මිථ්‍යා) විතකියෝ සම්ප්‍රකාරයෙන් හැරැදුමා කිසි තැනෙක්හිදු තාමණුව නො කරන්නේ නම් තාමණියෙන් නික්මුණු (එහෙයින් මා) තාමණා රහිත වූ හෙතෙම ප්‍රමණ වේ.
1226. මේ ලෝකයෙහි භූමිනියුති වූ ද ආකාශසථ (දෙව්ලෝ ඇසිරි-කළ වූ ද ජගත් පයඃපනන (ලොකික) වූ යම්කිසි රූපජාතයෙක් වේ නම් (ඒ) සියල්ල වෙසෙසින් දිරයි, අනිත්‍ය යැයි මෙතේ ප්‍රභවෙධ කොට රහන්හු වෙසෙත්.
1227. දනෝ (සකකාදි) උපධිත්ති බැඳුණාහු යා, රූපාලම්බනයෙහි ද ශබ්දාලම්බනයෙහි ද සප්තව්‍යාලම්බනයෙහි ද ගකු-රසාලම්බනයන්-හි ද යන මෙහි තාමණා රහිත වූයේ කාමච්ඡදය දුරු කරන්නේ යා. යමෙක් මෙහි (තාමණාලොපයෙන්) නො තැවැරේ නම් ඔහු මුනි යැ යි (නුවණැතිගෝ) කියත්.
1228. තවද ('අධිච්චසම්පන්න' වාදය හැර) සැටක් පමණ වූ මිස-දිවුම ඇසුරු කළ අධම් (මිථ්‍යා) විතකියෝ පෘථග්ජන සමූහයා තුළ ප්‍රමිත වූහ. යමෙක් කිසි තැනෙකැ (ශාඛවාදි) මිථ්‍යාදෘෂ්ටි වර්ග-ගතයෙක් (තලලක්ඛිකයෙක්) නො වන්නේ නම් යළි දුභිමිතයන් ගන්නා සුල්ලෙක් නො වන්නේ නම් හෙතෙම හිකු නම් වේ.
- නොහොත් මහාලම්බනය (ධර්මාලම්බන) ඇසුරු කළ බොහෝ වූ අධම් විතකියෝ ජනතාව තුළ පිවිසියහ. යමෙක් කිසි තැනෙකැ කෙලාශවර්ගිගතයෙක් නො වන්නේ නම් යළි දුභිමිත ගන්නා සුල්ලෙක් නො වන්නේ නම් හෙතෙම හිකු නම් වේ.

1229. දබ්බො විරරතනසමාසිතො¹ අකුහකො නිපකො අපිහාලු,
සත්තං පදං අජබ්බම, මුනි පටිච්ච පරිනිබ්බුතො කඛ්ඛති කාලං
1230. මානං පජ්ඣස්ස ගොතම මානපථං ච ජ්ඣස්ස අසෙසං
මානපථමිති² සමුච්ඡිතො විප්පටිතාදි හුවා විරරතනං
1231. මහෙඛන මකඛිතා පජා මානහතා නිරයං පපතනති³
සොචනති ජනා විරරතනං මානහතා නිරයං උපපත්තා
1232. න භි සොචති හිතසු කදචි මග්ගජිනො සමමා පටිපනො
කිතති ච සුඛං වාහුසොති ඛම්මදසො⁴ති තමාහු තථතනං.
1233. කසමා අබ්බො පඛානවා⁵ නිවරණාති පහාය විසුඤ්ඤා
මානං ච පහාය අසෙසං විජ්ජායතනකරො සමිතාපි.
1234. කාමරාගෙන ඛයාමි විතතං මෙ පරිබ්බානි
සාධු තිබ්බාපනං මුඛි අනුකම්පාය ගොතම.
1235. සක්කද්දං විපරිසෙසා විතතං තෙ පරිබ්බානි
නිමිතතං පරිවජ්ජෙති සුභං රාගපසංහිතං.
1236. සඛ්ඛාරෙ පරතො පස්ස දුක්ඛතොමා ච අත්තතො
තිබ්බාපෙති මහාරාගං මා ඛයතිතො පුතපුතං.*
1237. අපුහාය විතතං භාවෙති එකගං සුභමාහිතං
සත් සායගතාතසඤ්ඤා නිබ්බිද්ධසුලො භවි.
1238. අනිමිතකඤ්ඤා භාවෙති මානානුසංමුජ්ජන
තතො මානාහිසමයා උපසන්නො චරිසාසි.
1239. තමෙව වාචං භාසෙය්‍ය යායතතානං න තාපසෙ,
පරෙ ච න විශිංසෙය්‍ය සා වෙ වාචා සුභාසිතා.
1240. පිගවාචමෙව භාසෙය්‍ය යා වාචා පටිනඤ්ඤා
යං අකාද්දං පාපානි පරෙසං භාසතෙ පියං.
1241. සච්චං වෙ අමතා වාචා එස ඛමෙමා සනත්තතො
තවෙව අතෙථ ච ඛමෙම ච අනු සහොතා පතිට්ඨිතා.
1242. යං මුඤ්ඤා භාසති වාචං ඛෙමං නිබ්බානපත්තිතා
දුක්ඛස්සන්තකිට්ඨයාය සා වෙ වාචානමුත්තමා.

1. විරරතනං සමාසිතො - සසා, PTS 2. මානපථමිති - සසා

3. පපතනති - සසා, PTS 4. ඉඛම්මොකවා - සසා, PTS * PTS. පොත්තො නථි

1229. නුවණැත්තේ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සමාහිත වූ කොහොත් බව රහිත වූ නිපුණ වූ තෘණා රහිත වූ නිවහට පැමිණියේ මුනිවූ සෝපාදිශෙෂනිජාණධාතුයෙන් පිරිනිව්‍යේ (අනුපාදිශෙෂ-නිජාණයට) කල් බලයි.
1230. ගෞතම ශ්‍රාවකය, (හෝ) මානස දුරුකර, (ජාති ආදී) සියලු මානසථය ද දුරුකර, මානසථයෙහි මුසපත් වූයේ දිගුකලක් විපිළිසර වී
1231. ඔහු බව විසින් ප්‍රජාව (ගුණ මැකීමෙන්) පිත්තාලද යැ. මානස විසින් නට ගුණ ඇත්තෝ නිරයට වැටෙත්. මානස විසින් නට ගුණ ඇති, නිරයට පැමිණි ජනයෝ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සොවත්.
1232. මායියෙන් දිනු කෙලෙස් ඇති මොහොවට පිළිපත් මහණ හෙම කිසිකලෙක නොසොචී මැයි හෙතෙම නිර්තයත් සුඛයත් විදි තථ්‍යාවයට ගිය ඔහු ධර්මය දක්නෙකැයි නුවණැතියෝ කිහු.
1233. එහෙයින් (හෝ) වෙතොබ්ල රහිත වූ ප්‍රබන්ධී ඇති වූ නිවරණයත් ප්‍රතිණ කොට පිරිසුදු සිත් ඇති වූ සියලු මානස ද දුරු කොට සත්ත්‍රත් කෙලෙස් ඇති වූ ත්‍රිවිද්‍යෙන් (දුක්) කෙලවරට පැමිණියෙක් වව.
1234. කාමරාගයෙන් දූවෙමි, මාගේ සිත හාත්පසින් දූවෙයි. ගෞතම (ගොත්‍ර ඇති) යෙනි. අනුකම්පා කොට (රාගය) නිවන උපාය වදාළ මැනැවි.
1235. (අශුභයෙහි ශුභ යැයි) සංශුචිප්‍රාසයෙන් තොපගේ සිත හාත්පසින් දූවෙයි. රාගය ඇසුරු කළ ශුභනිමිත්ත දුරු කරව.
1236. සංසාරයත් අනාත්ම වශයෙන් බලව, දුක් වශයෙන් බලව, අනවචනයෙන් නො බලව, මහාරාගය නිවව, පුතපුතා නො දූවෙව.
1237. සිත අවික්ෂිප්තා කොට (අරමුණෙහි) මොනවට පිහිටුවා අශුභානු දශීනාගෙන් වබව. තොප ගේ සිහිය කය අනුවශීයා වෙවා, නිජේද බිහුලයෙක් වෙව.
1238. අනිමිත්තභාවනාව ද වබව, මානානුසය ද දුරුකරව. මානානි-සමයෙන් උපයානත වූ වෙහෙහි.
1239. යම් වචනයකින් තමා නො තවත්තේ නම් මෙරමාත් නො පෙළන්නේ නම් එම වචනය කියන්නේ යැ, එකක්නෙන් ඒ වචනය සුභාශිත වේ.
1240. යම් වචනයක් මෙරමා විසින් පිළිගන්නා ලද නම් යම් වචනයක් කියන්නේ මෙරමා ගේ අනිටු වචනයක් නො ගෙන ප්‍රිය වචනයක් මැ කියා නම් එම ප්‍රිය වචනය කියන්නේ යි.
1241. සත්‍යය ඵකාන්තයෙන් අමානවචනයෙකි, තෙල සත්‍ය වචනය පුරාණධර්මයෙකි, සත්පුරුෂයෝ සත්‍ය වූ අවයෙහින් ධර්මයෙහින් පිහිටියානු යැ යි (නුවණැතියෝ) කිහු.
1242. නිවහට පැමිණෙනු පිණිස දුක් කෙලවර කරනු පිණිස සමුදයන් වහන්සේ යම් කොමි මු වචනයක් වදාරත් නම් ඒ වචනය ඵකාන්ත-යෙන් වචනයක් අතුරින් උතුම්.

1243. ගමිතරපඤ්ඤා මේධාවි මග්ගොමග්ගස්ස කොවිදෙ
සාරිපුතො; මහාපඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙති තික්ඛුනං.
1244. සබ්බිකොනන'පි දෙසෙති වික්ඛාරෙත'පි ගාතති
සාලිකාසිව්¹ තිග්ගොසො පටිභානං උදිරසි².
1245. තස්ස තං දෙසගන්තස්ස සුඤ්ඤා³ මධුරං කිරං
සරෙත රජනියෙන සවතියෙන වග්ගනා,
උදගගච්ඡිතා මුදිතා සොනං ඔවෙනති තික්ඛවො.
1246. අජ්ජ පණ්ණරසෙ විසුද්ධියා තික්ඛු පඤ්චසතා; සමාගතා;
සංගොජ්ඣබ්බතච්ඡිදා අනිසා; ඛිණ්පුතබ්බවා; ඉසි
1247. වක්ඛවතති යථා රාජා අමච්චපට්ඨාරිතො;
සමනතා; අනුපට්ඨෙති සාගරනතං මහිං ඉමං.
1248. එවං විජිතසබ්බාමං සත්ථවාහං අනුතතරං
සාවකා පසිරුපාසනාති තෙවජ්ජා; මච්චුහාසිනො.
1249. සබ්බෙ ගගවතො පුතතා; පලාසෙත්ථ⁴ හ විජ්ජති
තණ්හාසලාස්ස භතතාරං චජෙද අද්ධවබ්බුතං.
1250. පරොසහස්සං තික්ඛුනං සුගතං පසිරුපාසති
දෙසෙනතං විරජං ධම්මං තිබ්බොනං අකුතොග්ගං.
1251. සුඤ්ඤාති ධම්මං විමලං⁵ සමමාසමුද්ධාදෙසිතං
සො;හති වත සමුද්දො; තික්ඛුසබ්බපුරකවතො.
1252. නා;හනාමොසි හගවා; ඉසිනං ඉසිසත්තමො,
මහාමෙසොව නුත්තරාසාසකෙ අභිවසාති⁶.
1253. දිවාච්ඡාරාතික්ඛම්ම සඤ්ඤාසනකමානා;
සාවකො තෙ මහාවිර පාඤ්ඤ වන්දති වහිසිසො.
1254. උම්මග්ගපථං මාරස්ස අභිභුග්ගා වරති පභිජ්ජ ඛිලාති
තං පසස්ථ බ්බතභමුඤ්චකරං අසිතං⁷ ව ගාගසො පටිභජ්ජ.⁸
1255. ඔසස්ස හි නිත්ථරණත්ථං අනෙකවිභිතං මග්ගං අක්ඛාසි
තසමිඤ්ච අමතො අක්ඛාතො ධම්මදසා; සිතා; අසංකිරා.
1256. පජේජාතකරො; අතිවිජ්ඣා ධම්මං⁹ සබ්බවසීතිතං අතික්ඛමමද්දා⁹
ඤ්ඤා ව සච්ඡිකත්වා ව අග්ගං සො දොගඛි දසදායං.

1. සාලිකාසෙව - සො, PTS. 2. උදිරසෙති - සො PTS 3. සුඤ්ඤා - PTS.
4. පලාසපා ථෙව - PTS 5. විසුද්ධ - සො PTS 6. අභිවසාසි - PTS
7. පටිභජ්ජාතිවපාසො 8. අතිවිජ්ඣා - PTS. 9. අතික්ඛමමද්දා - සිමු. 1, 2.

1243. ගමහිර ප්‍රඥ ආභි, ධම්මාජප්‍රඥ ආභි, මාභිමාභිගෙහි නිපුණ වූ මහාප්‍රාඥ වූ ශාරිපුත්‍ර තෙමේ හික්කුන්ට දහම් දෙකයි.
1244. සාකෙවහුදු දෙකයි, විතරිහුදු කියයි, සාලලිහිකියකට බදු මිශුරා හඬ ආත්තේයා, (කියනු කැමැති කල්හි මුහුදෙහි රළ පෙළ මෙන්) ප්‍රතිහානග (වැටිහිම) නැග එයි.
1245. කාන්ත වූ ශ්‍රවණීය වූ මනෝහර වූ සාරගෙන් දෙසත්තා වූ ඒ දහම් තෙතෙවහුගේ ඒ මිහිරි වදන් හික්කුහු උනමුව වූ සිත් ආභි වූ මුදිත වූ අසත්, සත්තොමු කරත්.
1246. අද පණ්ණාසිපොභෝගෙහි විශුද්ධිපචාරණය සදහා සංගොජන සංඛ්‍යාත ඛනිකයන් සිදා පූ නිදුක් වූ ඝෛය කළ පුනභිවග ආභි සෑම වූ පත්සියක් හික්කුහු රැස්වුහ.
1247. යමගේ ආමානියත් පිරිවැරූ සක්විහිරජ තෙම සසුරු කෙළවර කොට ආභි මෙපොළොව හාත්පස්හි (සියලු තැන්හි) සැරිසරා ද,
1248. එසේ මා මාරයා බැහැර කරනසුලු වූ ත්‍රිවිද්‍යා ප්‍රාජ්‍යා වූ ශ්‍රාවකයෝ දිනකලද කෙලකඛනමුඛ ආභි නිරුහකර වූ සාභිමාන වූ හාගාවතුන් වහන්සේ පයඝීපාසනය කෙරෙත්.
1249. සියල්ලෝ හාගාවතුන් වහන්සේගේ පුත්තු යෑ. මෙහි අසාර-ගෙක් නො පැහේ, කාමණ්ණයලාය උපුරන්නා වූ සුයභිකුහු වදිමි.
1250. හික්කුන් අසිරා දහසක් (දහසකට වැඩි හික්කුහු) පහ වූ රාගාදි රජස් ආභි කොසිහුන් බිය නැති තිවත් දහම් දෙකක සුගතයන් වහන්සේ පයඝීපාසනය කෙරෙයි.
1251. සම්මාසම්බුදුන් විසින් දෙසකලද නිමිල ධම්ම ශ්‍රවණය කෙරෙති. හික්කුසකසයා විසින් පෙරවූ කරගන්නා ලද සම්බුදුහු ගොබනාහු මා යි.
1252. සෑමත් අතුරෙහි සපනමර්ධි වූ හාගාවතුන් වහන්සේ නාග නම් වූහ. මහාමේඝයක් බදු වූ ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි දහම් වැසි වසින්.
1253. මහාවිරගත් වහන්ස, කොප වහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ 'වඬහිස' මිහණ සංඛ්‍යාත වහන්සේ දක්නා කැමැත්තෙන් දිවාචාරයෙන් නික්මපාසනය වදි.
1254. යමෙක් මරහුගේ උනමාභිපථය මැඩැපියා වෙතොබ්බගත් බිද-හැරූ හැසිරේ ද, සතිපට්ඨානාදි ධම්මයන් කොටස් විසින්, බෙදා දෙයනා කෙරේ ද කෙලකඛනිකයන් මුදන්නා වූ රාගාදි නිශ්ශ්‍රය රහිත වූ ඒ බුදුන් බලවූ.
1255. යමෙක් චතුරොසයාගේ නිශ්ශරණය පිණිස අනෙකප්‍රකාර වූ මාභිග ප්‍රකාශ කෙළේ ද ඒ බුදුන් අමාතය ප්‍රකාශ කළ කල්හි දහම් දක්නාහු (අනෙකක්හු විසින්) අසංහාරිය වූ සිව්ගාහු යෑ.
1256. ප්‍රඥානකර වූ යමෙක් දහම් අවබෝධ කොට සියලු දුෂ්ටිකාන-ගත් ගේ හෝ විශුද්ධතීන්ගේ අතික්‍රමණය වූ තිවන දුටුගේ ද අශ්‍ර-ධම්ම දහ ප්‍රකාශ කොට ඒ සඵල තෙම පස්වග මහණුන්ට දෙයි.

1257. එවං පුදෙසිතෙ ධම්මෙ
කො පමාදෙ විජ්ඣතං ධම්මං
නුඤ්ඤාති තස්ස භගවතො සාසනෙ
අපාමනො සද්ධා නම්ඤ්ඤාමිත්තං
1258. බුද්ධානුබුද්ධො යො පෙරො කොඤ්ඤාදායකං තිබ්බතිත්තමො,¹
ලාභී සුඛවිහාරානං විවේකානං අභිඤ්ඤාසො.
1259. යං සාවකො පත්තබ්බං සඤ්ඤාසනකාරිනං
සබ්බස්ස නං අනුපාතනං අපාමනස්ස සිත්තමො.²
1260. මහාසුභාසො තෙවිජේජා වෙතොපරිසකොවිදො
කොඤ්ඤාදායකං බුද්ධාදායකං පාදෙ වාදෙති සඤ්ඤාසො.
1261. නගස්ස³ පස්ස අසිතං මුතං දුක්ඛස්ස පාරගං
සාවකා පසිරාපාසනති තෙවිජ්ජා මව්චුභාසිතො
1262. වේතසං අනුපරිසෙති මොග්ගලානො මහිද්ධිකො
විතතං තෙසං සමනෙසං විපාසිතො තිරුපධිං.
1263. එවං සබ්බවිහාරානං මුතං දුක්ඛස්ස පාරගං
අනෙකාකාරසම්පන්නං පසිරාපාසනති ගොතමො.
1264. චජ්ඣෙත පාඨං විගතවලාගකො නගෙ
විජොවති විතමලො'ව හානුමා
එවං'පි අභිතිරස තිං මහාමුති
අතිරුච්ඡි සසසං සබ්බලොකං.
1265. කාවොමිතො විවරිතො පුබ්බෙ ගාමා ගාමා පුරා පුරං
අප්පසාමි⁴ සම්බුද්ධං සබ්බධම්මානං පාරගං.
1266. සො මෙ ධම්මදෙසෙසි මුති දුක්ඛස්ස පාරගං
ධම්මං සුඤ්ඤා පසිද්ධිමා අභි⁵ නො උදපජ්ජට්.
1267. තස්සාගං චචනං සුඤ්ඤා බන්ධනාදායකං ව
ධාතුසො ච විදිත්තං පබ්බජිං අනගාරිසං.
1268. ඔහුතං⁶ වත අත්ථාය උපපජ්ජන්ති තථාගතා
ඉත්ථිනං පුරිසානං ච යෙ තෙ සාසනකාරකා.
1269. තෙසං බො වත අත්ථාය බොධිමජ්ඣගමා මුති
තිත්තං තිත්තං ච යෙ තිසාමිගතදායකා.⁷

1. තිබ්බතිත්තමො - සිමු. 1, 2. ට. 2. භික්ෂුකො - මජ්ඣ.

3. නගස්ස - සා, PTS 4. අප්පසාමි - සා, PTS 5. සද්ධා - PTS

6. ඔහුතං - සබ්බජ 7. තිසාමිගතදායකා - සා, PTS

1257. මෙතෙසින් දහම් මොහොතට දේසික කල්හි දහම් දන්තවුත්තේ කවර ප්‍රමාදයෙන් ද, එතෙසින් ඒ භාගාවතුත්තේ ශාසනයෙහි අප්‍ර-මාන වෑ භෑම කල්හි නම්සකාර කෙරෙමින් ත්‍රිවිධ ශික්ෂායෙහි හික්මෙන්නේ යැ.
1258. බුද්ධානුබුද්ධ වූ දසවිග්ගී ඇති කොණ්ඩනා නම් යම් සථවිර කෙනෙක් තීරතුරු ඉහාතලයෙහි සුබවිහරණ ඇති ත්‍රිවිධ විමේකයන් ලැබුණ ද.
1259. ශාස්ත්‍රානුකූල වහන්සේගේ අවවාදය පිළිපදනා සුලු වූ භෑම ශ්‍රාවකයකු විසින් යම් උතුරුමිනිත්තුණයෙන් ලැබිය යුතු මත්තේ නම් අප්‍රමාද වෑ හික්මෙවුනු විසින් එය අනුක්‍රමයෙන් ලබනලදී.
1260. මහත් වූ අනුභාව ඇති (ලබනලද) ත්‍රිවිද්‍ය ඇති, පරසින් දන්තා කුමණෙහි තිප්‍රණ වූ බුද්ධදායාද (භූරතපුත්‍ර) වූ කොණ්ඩනා සථවිර තෙම ශාස්ත්‍රානුකූල වහන්සේගේ පාසල මිදී.
1261. මරු බැහැර කරනසුලු වූ ත්‍රිවිද්‍ය ප්‍රාග්‍ය වූ ශ්‍රාවකයෝ (ඉසිසිලි) පච්චාසාදි (කථනල) මතුයෙහි වැඩිනුත්තා වූ (සසර) දුකින් එතර වූ මුනිදුන් පිරිවරා හිඳිත්.
1262. මහත් සංඛිතාති මුගලන් තෙමේ කෙලෙසුන් කෙරෙත් මිදුණු උපධි රහිත වූ ඔවුන්ගේ සිත වේතොපරිගතයුණයෙන් විමේකමින් පිළිවෙළින් පිරිසිදී.
1263. මෙසේ ශ්‍රාවකයෝ (ශාස්ත්‍රානුකූලවහන්සේගේ ශ්‍රාවක සම්පන්න-යෙන් ද යන) සියලු අවිතතන්ගෙන් සම්පන්න වූ සසර දුකින් එතෙර වූ නොයෙක් අසුරු ගුණයෙන් සුකත වූ ගෞතම මුනිහු පිරිවරා හිඳිත්.
1264. පහ වූ වලා ඇති අහස්හි පුත්තද යමෙක් බබලා ද පහ වූ උපකෙල්ල ඇති සුග්‍රීවා යමෙක් බබලා ද එසේ මැ අවිසරිත මහා-මුනිවිරයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ යහසින් මුළු ලොව අහිමවා බබලන්නහුය.
1265. පෙර කාව්‍යකරණයෙන් මත් වෑ (මානිත වෑ) යමක් ගම් නුවරින් නුවර ඇවිදීමක. ඉක්බිති සියලු (ඥාන) ධර්මයන්ගේ පරතෙරට ගියා වූ සම්මුදුන් දුටුමහ.
1266. සසරදුකින් එතෙරට ගිය ඒ මුනිවිරයන් වහන්සේ මට දහම් දෙසූහ, දහම් අපා ප්‍රසන්න වූමහ, එකත්තෙන් (තුනුරුවන්) අපට (ගිත පිණිස) උපන්නේ යි.
1267. මේ උන් වහන්සේගේ බස් අපා සකකි ආයතන බාහුන් දැන ගෙන සසුන්හි පැමිදි මිමි.
1268. යම් කෙනෙක් (ශාස්ත්‍රානුකූලවහන්සේගේ) අවවාදය කරන්නාහු නම් ඒ බොහෝ වූ යථුත්ත ද පුරුෂයන්ට ද එකානායකත්ව වැඩ පිණිස කපාගතයෝ උපදිත්.
1269. යම් කෙනෙක් 'සම්මතනිසාමය' සාක්ෂාත් කළාහු නම් ඒ හිඤ්ඤාත්ත ද හිඤ්ඤාත්ත ද එකත්තෙන් වැඩ පිණිස භාගාවතුත්ත වහන්සේ සමීපත් සමෙබ්බිය සාක්ෂාත් කළහ.

1270. සුදෙසිතා චිකුමිතා බුද්ධිතාදිච්චිකුතා
චතොරි අරිගසම්මානි අනුකම්පාය පාණිතං.
1271. දුක්ඛං දුක්ඛතමුපාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං
අරිගං චට්ඨබ්බිකං.¹ මග්ගං දුක්ඛපසම්මානං.
1272. එවමේතෙ තථා චුතතා දිට්ඨා මේ තෙ යථා තථා
සද්දෙව්වං මේ අනුප්පාදෙතං කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
1273. ස්වාගතං චත මේ අංසි මිමි බුද්ධස්ස සන්ධිකෙ
සංවිහරෙතංසු² ඛමෙමසු යං සෙට්ඨං තදුපාගමිං.
1274. අතිඤ්ඤාපාරමිප්පාදෙතො සොකඛාතු විසොධිතා³
තෙවිජේජං ඉද්ධිපදෙතොමහි වෙතොපරිගතොවිදො.
1275. පුච්ඡාමි සත්ථාරමනොමපඤ්ඤං
දිට්ඨා'ව ඛමෙම ගො විච්ඡිව්ඡානං ඡේතා
අග්ගාලවෙ කාලමිතාසි තිකු
ඤ්ඤො යගග්ගි අතිතිබ්බුතෙතො.
1276. නිග්‍රොධිකප්පො ඉති තස්ස භාමිං,
තයා කතං භගවා බ්‍රාහ්මණස්ස
සො'හං⁴ නමස්සං අවරිං චුතතාපෙට්ඨො⁵
අරභිපිරිගො දළභබ්බමදග්ගි
1277. තං සාවකං සක්ක මගං'පි සබ්බෙ
අඤ්ඤාතුමිච්ඡාමි සමන්තචිකු
සම්මිට්ඨිතා⁶ හො සවතාය සොතා⁷
තුචා හො⁸ සත්ථා නිමිඤ්ඤාතරොසි.
1278. ජිඤ්ඤා හො¹⁰ විච්ඡිව්ඡං බ්‍රුහි මේතං
පරිතිබ්බුතං මේදය තුරිපඤ්ඤා
මජ්ඣේ'ව හො භාස සම්මන්තචිකු
සකෙකා'ව දෙවොන සහස්සතෙතො.
1279. ගෙ තෙවි ගත්ථා¹¹ ඉධ මොග්ගස්ස
අඤ්ඤාණපකඛා විච්ඡිව්ඡානා¹²
තථාගතං පඤ්ඤා හ තෙ භවන්ති
චකුච්ඡං හි එතං පරමිං නරානං.
1280. ගො වෙ හි ජාතු පුරිගො කිලෙගෙ
විංගො යථා අබ්බසකං විහංගෙ¹³
තමොවස්ස නිවුතො¹⁴ සබ්බලොකො
ජොතිමනො'පි හ පහංගෙග්ගං.¹⁵

1 අරිගසම්මානං - PTS 2 සම්මානං - සිමු 1, 2, 3 3 විසොධිතො - සො, PTS
4 සොතං - PTS 5 බ්‍රහ්මාණ්ඩං - සො 6 සම්මුඛිතා - සො
7 තෙතුං - සිමු, 2 8 සොතං - PTS 9 හු - සො, PTS
10 ජිඤ්ඤා'ව - සො, PTS 11 ගෙකො - සො, PTS 12 විච්ඡිව්ඡානා - PTS
13 විහංගෙ - සිමු 1, 2 14 නිබ්බුතො - සො, PTS 15 පහංගෙග්ගං - සිමු 1, 2

1270. පසාය් ඇති සුගතියෙහි වූ බුදුරදන් විසින් සත්තයෙන්ට අනුකම්පා පිණිස විතුරාගතියන්ගෙන් දෙසනලදහ.
1271. දුකා, දුක් උපදහා හේතු යා, දුක ඉක්මවීම (නිරෝධ) යා, දුක් සන්තිසුවනසුලු අරි අටගමය යා යන-
1272. තෙල සත්තයෙහිගේ මෙසේ ඇතිකැටියෙන් දෙසනලද්දහ යා ඒ ගමයෙන් දෙසනලද පරිද්දෙන් මා විසින් පහක් කරන ලදහ මා විසින් සාමාන්‍ය අනුමුතියෙන් ලබනලද යා. බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදි.
1273. ඵකානාගෙන් මහා ඊමෙක් මට විය. මාගේ බුදුන් හමුගෙහි දී විශාල කරන ලද ගමයන් අතුරෙහි යම් ගමයක් ශ්‍රේෂ්ඨ නම් මම එය සාක්ෂාත් කෙළෙමි.
1274. (මා විසින්) සබ්බඥවන්ගේ පරතෙර පැමිණෙන ලද යා ශ්‍රෝත්‍රධාතුම විශ්වාධිපත කරන ලද යා, (මම) ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙමි. සාම්මිඛඥතය ලද්දෙමි, වෙනොපරිගඤ්ඤාගෙහි නිපුණගෙමි.
1275. මහාප්‍රාඥ වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ විවාරමි, යම් මහණෙක් මේ අත් බැමිහි මා සාක සිදු ප්‍රකට වා යශස් ඇති වා සන්ත්‍රත් සිත් ඇත්තේ ද ඒ මහණ තෙමි 'අඤ්ඤාමිච්චිකිය' නම වූ වෙහෙරෙහි දී කපුරිය කෙළේ ය.
1276. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, නිත්‍රොධිකප්පකුසි' යනු මුහුණ ජාතික වූ ඔහුට මුඛ වහන්සේ විසින් කරන ලද නමෙකි. තිවත් දහම් දක්නාසුලු භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ මම (එකල්හි) මොක්කාගෙහි අපෙක්ෂා ඇතිගෙමි රුකුළුවැර ඇතිගෙමි නම්සකාර කෙරෙමින් සිටිගෙමි.
1277. ශාක්‍යයන් වහන්ස, අපි සියලු දෙනා මා ඒ (කපුරිය කළ) මහණහු දැනගන්නට කැමැත්තමිහ. සියල්ල දක්නාණෙහි, අපගේ කන් (එකරුණ) අසන්නට යොමු විය. වහන්ස, වහන්සේ අපගේ ශාක්‍ය වූ හේක. වහන්සේ අනුගතර වූ හේකි.
1278. අපගේ විවික්ච්ඡාම සිත්ද මැනවැ, තෙල කරුණු මට වදල මැනවැ, මහා ප්‍රාඥයාණෙහි, සියල්ල දක්නාණෙහි, පිරිහිවියහු දැන දෙවියන් මැද සහස්තෙන් සක්රජනු සෙසින් අප පිරිස්මැද වදල මැනවි.
1279. මේලොවා මෝහයට මාහි වූ දඤ්ඤාපක්ෂ ඇති, විවික්ච්ඡාවට කරුණු වූ (අභිධ්‍යාදි) යම් කිසි ග්‍රන්ථකෙතෙක් වෙන් නම් ඔහු තථාගතයන් වහන්සේ කරු පැමිණ අභාවයට යෙන්, යම්ගෙයකින් තෙල තථාගතයන් වහන්සේ මිනිසුනට පරමවස්ත්‍රය වේ ද එහෙසිහි.
1280. ඉදින් යම් කෙනෙකින් තථාගත තෙමි වාසුව වැසිවලාවක් සෙසින් කෙලෙස් නොනසා නම් ඔකන්තෙන් මුළු ලොව අපුරින් වැසුණේ මා වන්නේ යා, (ශාරිපුත්‍රාදි) දෘඪිමත්හු ද නො බබලන්නාහු මා යි.

1281. සිරා ව පජ්ජානකරා ගවනති
තං තං අහං වර¹ නපෙව මඤ්ඤා
විපසිතං ජානමුපායමිතා
පරිසාසු² හො අචිකරොති කතං.
1282. බිසං ගිරං එරග වග්ගු වග්ගුං
හංසො'ව පග්ගක සතිකං නිකුජ
බිඤ්ඤාරෙහ සුචිකපපිතෙහ
සබ්බො'ව තෙ උජ්ජගතා සුඤ්ඤාමි.
1283. පසිනජාතිමරණං අසෙසං
නිග්ගකා ගොතං³ පටිච්චදියාමි⁴
න කාමකාරො ගි⁵ සුජ්ජන්තානං
සබ්බග්ගකාරො'ව නපාගතානං.
1284. සමපතනවේගසාකරණං තවෙදං
සමුජ්ජපඤ්ඤාසා⁶ සමුග්ගතිතං
අගමඤ්ඤාඋ පටිජ්ජමි සුරාණාමිතො
මා මොගසි ජානමතොමිපඤ්ඤා.
1285. පරොවරං⁷ අරිඤ්චමං විදිනා,
මා මොගසි ජානමතොමිවරං⁸
වාරිං යථා සම්මති සම්මතතො
මාවාහිකඛාමි සුතං පවසා.⁹
1286. යදුච්චකං¹⁰ බ්‍රහ්මවරිතං අචාරි
කප්පායනො කච්චි සතං අමොසං
නිබ්බාධි සො අදු සඋපාදිසෙසො¹¹
යථා විමුතො අහු තං සුඤ්ඤාමි.
1287. අචේත්ති නණං ඉති නාමරූප (ඉති ගගවා)
නණාය සොතං දිඝරතාඤ්ඤාසිතං
අතාරි ජාතිං මරණං¹² අලෙසං
ඉච්චවුචි ගගවා පඤ්ඤාසෙවෙතා.
1288. එස සුනා පසිදුමි වළො තෙ ඉසිසතනමි
අමොසං කිර මෙ පුට්ඨං න මං චඤ්ඤාසි බ්‍රාහ්මණො.
1289. යථාචාරි නපාකාරි අහුබුභිසා සාවතො
අචේත්ති මිච්චතො ජාලං තතං මායාපිතො දලහං.

1. සිර - සා, PTS 2. පරිසාය - සා, PTS.
3. ගොතං - සිමු 1, 2 ට 4. වදෙසාමි - PTS 5. හොති - සිමු 1, 2 ට.
6. සමුජ්ජපඤ්ඤාසා - සා, PTS 7. පරොවරං - සිමු 1, 2 ට.
8. ජානමතොමිවරං - PTS 9. සුභග්ගකානිපි පාලි. 10. යදුච්චකං - PTS.
11. නිබ්බාධි සො අහුපාදිසෙසො - සිමු 1, 2 නිබ්බාධි සො අහුපාදිසෙසො - මරණං.
12. ජාතිමරණං - PTS.

1281. පණ්ඩිත පුරුෂයෝ තාණපභන් කරත්තාහු වෙත්, එහෙයින් වීරයන් වහන්ස, මම ඔබ එසේ මැ හගිමි (සැල වග්ගයන්) වෙහෙසින් දක්නාසුලු නැතැත්තහු වෙත දත්තහු වෙත එළඹියමිහ. පිරිස් මැද අපට 'නිව්‍යොධකත' හෙළි කළ මැහවි.
1282. හාග්‍යවතුන් වහන්ස, මනහර වූ වදන් නො ලස් වැ උපුරුවනු මැහැවැ, කදව නහා පියා සලා (තුටු පහවූ වැ කුප්පය කරන) හංස-යකු හෙයින් මොනොවට විකල්පනය කරනලද නිසුඛිරයෙන් යුතු වැ හෙමින් වදහළ මැහැවැ, (අපි) සියලු දෙනා මැ එකඟයින් ඇති වැ අගමිහ.
1283. තීරවශේෂ කොට ප්‍රභාණය කළ ජාතිමරණ ඇති කම්පා කරන ලද පව් ඇති බුදුන් ලවා ඇවිටිලි කොට දහම් දෙසවමි. කාම-කාරයෙන් (කාමාත්තයක් කරනු හැකියාවත්) පුහුදුන්හට නැත. විමසා කිරිමි මැ තථාගතයන්ට ඇත්තේ යි.
1284. (හාග්‍යවතුන් වහන්ස,) සෘජු ප්‍රභාතයට මුඛ වහන්සේගේ මේ පරිපූර්ණ විහරිතය මා විසින් මැනවින් උගන්නා ලද්දේ යැ, මේ පශ්චිම අක්කුලිය මොනොවට බිදනාලද්දේ යැ, මහාප්‍රාඥයන් වහන්ස, කප්පයේ ගතිය (දත්තාසේක් එය නො දෙසීමෙන්) හඟමින් මූලා කරන සේක්වා.
1285. මහාවීරයාණෙනි, පරාවර (ලෝකික ලොකොත්තර විසින් සුඤ්ඤාසුඤ්ඤ) වූ සිව්සත් දහම් අවබෝධ කොට (දහසුතු) සියල්ල දත්තා සේක් නො දෙසීමෙන් මූලා නො කළ මැහැවැ සම්මාලයෙහි ග්‍රිහ්මයෙන් කවුණකු ජලය මෙන් දේශනය කාමාත්තෙහි, (එහෙයින් මැ) භ්‍රාතය (ගබ්දයතනය) වගුල මැහවි (වදල මැහවැ යි සේ යි)
1286. පූජ්‍ය 'කප්ප' තෙමේ යමක් සදහා සන්පුරුෂයන්ගේ නොසිත් වූ බහිරු හසලේ නම් කීම, හෙතෙම අනුපාදිශෙෂයෙන් පිරිනිව්‍යේ ද? විමුක්තයකු හෙයින් වී ද? එය අගමිහ.
1287. මේ ලෝකයෙහි නාමරූප විෂයයෙහි වූ තෘෂණාව සිද්ධියේ යැ, දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි අනුගත වූ තෘෂණාශ්‍රෝතය තරණය කළේ යැ. ජාතිමරණ දෙක තීරවශෙෂ කොට තරණය කරමි ය යි (පහස් ඇති හෙයින්) පඤ්ච ශ්‍රේණි වූ හාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළහ.
1288. සාමිකපාමයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේගේ තෙල වදන් අහා පහදිමි. මා විසින් විවාරනලද්ද නො සිත් යැ, ප්‍රාගමණ තෙමේ (හාග්‍යවතුන් වහන්සේ) මා නො රැවටි.
1289. බුද්ධිමත් තෙමේ යථාචාරී තථාකාරී විය, මායාවී මරසුගේ (ත්‍රෙතූමක වතීයෙහි) පතලා වූ දෑ වූ (තෘෂණා) ජාලය සිත්දේ යැ.

1290. අඤ්ඤා භගවා අදිං උපාදානස්ස කප්පියො
අව්ච්ඡා චිත කප්පානො¹ ඉව්ච්ඡායො සුදුහතරං.

1291. නං දෙවදෙවං විතුම් පුතනං තෙ ඤාපදානම්
අනුජානං මහාචාරං නාමං නාමස්ස මිරස'නති

ඉතං සුදං ආගස්මා විබ්බිකො පෙරො ගාථායො අභාසිත්ථ'ති.

විබ්බිකපෙත්ථර ගාථා.

තස්සඤ්ඤානං:

සතතතිමඤ්ඤිතාතිමඤ්ඤි විබ්බිකො පටිභානවා
එකො'ව පෙරො නත්තෙකුඤ්ඤා ගාථායො එකතතති'ති.

මහානිපාථො නිට්ඨිතො.

තස්සඤ්ඤානං:

සහස්සං භොනති තා ගාථා එක නුදුහිද්දවතනාති ව
පෙරො ව අභි සතා සට්ඨි චිත්තොරො ව පකාසිතා.
සිහහොදං නන්දිතාන බුද්ධපුත්තා අනාගමා
බෙම්මනං පාපුණ්ණික අභිබ්බනි'ව නිබ්බුත'ති.

පෙරහැටිපාලි නිට්ඨිතා.

1290. සාග්‍රවතුන් වහන්සේ උපාදානය (වතිය) ගේ මූල භාරණය දුටු. 'කප්ප' තෙමේ තරණයට අති දුෂ්කර වූ භ්‍රෙහුමක වතිය එකානනයෙන් ඉක්මවිය යුතුය.

1291. අවිපදෙතනමයන් වහන්ස! දෙවියනට දෙවි වූ මූල වහන්සේ වදිමි. (යමි) බුද්ධිමාන වූ මූල වහන්සේගේ අනුජානපුත්‍ර වූ භාරයපුත්‍ර වූ මහාචර වූ (නිත්‍රොධිකප්ප නමි) නාගයා වදිමි.

මෙතේ අයුෂ්මත් වඩිනිස සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදලහ.

වඩිනිස සථවිර ගාථා යි.

උද්දායන:

සාග්‍රවතු වැනි නිපාතයෙහි ප්‍රතිභානවත් එක් මෑ වඩිනිස සථවිරයන් වහන්සේ යැ, අනෙකෙක් නැති. ගාථා ද එක් සාග්‍රවතුය.

මහානිපාතය නමි.

ඒ ගාථාවෝ එක්දහස් දෙසියඑක්අනුවස් වෙති, තෙරවරු ද දෙසිය සිව්සියටක් වෙති ප්‍රකාශ කරනලදහ.

නිරාසුච වූ බුද්ධිපුත්‍රයෝ සිංහනාද කොට නිවනට පැමිණ ගිහිකපු මෙත් පිරිනිවිසහ.

ථේරගාථා නමි.

ථෙරගාථාපාලි

අනුකතමනේකා

- I അപാദിതപദങ്ങളുടെ കണക്കുകൾ**
- II അപാദിതപദങ്ങളുടെ കണക്കുകൾ**
- III വിശദീകരണങ്ങളുടെ കണക്കുകൾ**

I

ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා

අ	ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා
අකේතාධිකාරා'නුපනාති	502, 503, 504, 505, 506
අකේතාධිකාරා නුතො කොටො	442
අකාරමො ව කාතාමො	966
අභිතාරිතො දති දුමා හදනො	527
අච්චිතනති අහොරතො	146
අච්චාරාධිමති විරිමමති	638
අචෙත්චිත්තං ඉධ	
තාමරුපෙ	1287
අචෙත්ථං චත වුභිතො	1090
අචෙත්ථං දුකා පුපුසිලා	118, 601, 1076
අචිතතං සමාපනො	650
අජ්ජාසංඝරසෙ විපුලායං	1246
අජ්ඣතතඤ්ඤා ඛිනිභිං ව	337, 439
අජ්ඣතතඤ්ඤා හ ජානාති	470, 471, 472
අජ්ඣතතං මෙ සමුච්ඡාය	765
අජ්ඣායකො'පි චෙ අයං	1182
අජරං ජරමානො	82
අජෙගුච්ඡං විමුක්තොති	961
අඤ්ඤාති ච නමා චිතො	773, 1023, 1166
අඤ්ඤාමි හං න මුඤ්ඤාමි	750
අඤ්ඤාථං ලොකනාථමති	921
අඤ්ඤායං හගමා බුද්ධො	995
අඤ්ඤාණ්ඩුලුගෙදං	418
අඤ්ඤාතමානිතො ඛමම	953
අඛපාදකතො කෙතො	772, 1022, 1165
අඛපච්ඡි සිතො සචිතකතො	1228
අඛපච්ඡිකාලාසුරිකො	1155
අඛපි සමාපං සමිතො	570
අඛිං දුට්ඨං ච පුතනති එයං	783
අනුඤ්ඤායෙ ජානාති හාසිතං	374
අනුඤ්ඤා'යං විඤ්ඤාපති	703
අනුඤ්ඤා චිත මෙ බුද්ධො	340
අනුමානො ච ඔමානො	428
අනුසිතං අනුලංඝනං	231
අනුසිතං විති බලගතො කාලි	381
අථදුසංසිං සමුදායං	622, 912
අථ පාපාති කමමාති	146

අ	ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා
අපො සිද්ධි සඤ්ඤායං	741
අද්දං හගමා ආදිං	1290
අභිං හ ජානනති හථං ව ඛමම	188
අභිචෙතසො අපාමජ්ජනො	68
අනො චිත්තගතො ආසිං	749
අනො'හං හගනොනො'හමි	95
අනොහොරො පුරෙ ආසිං	910
අනච්ඡිකායං පොසංසං	652, 1000
අනනාරං හි ජානං	553
අනාතිකොණං හගවෙති	1074
අනාගතං යො පටිගම්ම පසාති	547
අනාතනාරං එතො	34
අනිකායාමො කාතාමො	969
අනිච්චං දුක්ඛනති විපසං	
තොතිතො	1122
අනිච්චං චත සඛාරො	1170
අනිච්චාති හගතාති	183
අනිච්චං හි බලං සභිං	247
අනිච්චනඤ්ඤා හාමෙති	1238
අනිසාරණදකාමි	732
අනුකම්පාය මෙ සත්ථං	560
අනුභිකො අච්චලො	682, 1086
අනුදිට්ඨිතං අපාහං	751
අනුපානො සමිත්තො	331
අනුච්ඡිකො පඤ්ඤාමො	24
අනුසාරනො සමුදායං	354
අනුසාසි මහාවිජො	66
අනුසාසි මා අරිමතො	334
අනෙකජ්ජි සංසාරං	78
අපසංසුතා'යං පුරිකො	1030
අපච්චිකා සපුරිකොති	
විකංඝිතො	1129
අපච්චෙත්ථං චෙච්ච සනතුටෙති	681
අපච්චෙත්ථං සාතතිකො	837
අපමානං මෙ සිත්තං	333
අපමානො අනුකම්පාමො	599
අපි චෙ ගොති තෙවිජෙජ්ජො	129
අපුඤ්ඤං පනම් මාමො	1217
අබ්බුදායං අභගතං විජිතං	321
අබ්බුදායං සංසං	1040

ගාථාදීපා

අ		
ඉබෙවි නිදං ලහති	617	
ඉන්ද්‍රියානි මිත්‍රස්සංභං	728	
ඉන්ද්‍රියානෙවි සාරකං	722	
ඉන්ද්‍ර භූමා ච ආගන්තුකා	629	
ඉමිඤ්ච පසං ආගන්තුකං	1187	
ඉමෙ හඤ්ඤානු චර්කිනානු	603, 646	

උ

උක්කණ්ණාමි සරිරෙන	718
උක්කණ්ණිකො'පි න වතෙ	105
උක්කප්පකච්චිච්ඡයං	65
උග්ගපුත්තා මිත්‍රස්සංභං	1321
උච්චාච්චෙවුපාගෙහි	743
උච්ච මිත්‍රාලිපාකාරෙ	863
උර්කානසඤ්ඤාදිකො ඩාලං	958
උපුමිග්ගමිති අක්කානෙ	637
උච්චෙහි නිසිද කාතියාන	411
උත්තමං ධම්මිකං පඤ්ඤා	712
උත්තරිකාපිඤ්ඤා ආභාරො	1062
උත්තරිකාපඤ්ඤාපලිපා	89
උභවිමමෙස ඵතං	760
උභවො ච පලො හික්කු	681, 1085
උභවො උත්තලො ඩාලො	973
උභවා ච හවිසානනි	959
උදකං හි නානනි නෙතනිකා	19, 877
උදරාච්චෙහකං භූතා	935
උත්තතා පුබ්බමෙමිහ	662
උත්තලයා පමිත්තයා	634
උපාජ්ජනෙ සචෙ කොඨො	445
උපාකතෙත්තපු තීපතෙ	76
උපර්කායසා උදකං	429
උපර්කායො මං අච්ච	14
උපරිකාපෙතනි පරිකං	942
උපරි තෙ සමතික්කතා	840
උපරිපු ජනා ගතිතාතෙ	1227
උපසන්තං උපරතං	1180
උපසන්තො අනායාසො	1007
උපසන්තො උපරතො	2, 1006, 1007, 1179
උපසම්පද ච මෙ ලභා	365
උපායකුසලෙතො'හං	158
උපාරම්භවිතොතො දුමෙමඨො	360, 363

ගාථාදීපා

උ

උපායිතා සපුරිතා	179
උපෙති ගමිකඤ්ච පරඤ්ච	ලොකං 785
උග්ගෙහමිදං මරණමෙව	1003
උග්ගෙහෙවි සම්පන්නො	295
උහින්නං තිතිච්ඡන්තං	444
උහින්නමිත්තං චරති	443
උමිග්ගපථං මාරසා	1254
උමිපුපෙථන සමානා	1073

උ

උක්කා මයං අරඤ්ඤා විහරාම	62
උක්කංසෙ ඉන්ද්‍රියා කප්පො	218
උක්කපාදෙන අච්චාසිං	284
උක්කපුත්තො අහං ආසිං	473
උක්කපුත්තං චර්කිනා	96
උක්කංසං විවරං කතා	481
උක්කාතිකො අද්විතියො	341
උක්කාසති සාතතිකො	848
උක්කාපි සඤ්ඤා මෙධාපි	240
උක්කං මෙ රුචිති නොතො	835
උක්කඤ්ච සමතික්කමිති	894
උක්කාදිනම්භං ඤාති	122, 154 791
උක්කාදිකං කර්මාන	255
උක්ක පච්ඡිකා දුති	906
උක්ක සමිඤ්ඤා දෙවං	1087, 1189
උච්චං අනාගතභාවං	977
උච්චෙඤ්ච තං ජනො ජඤ්ඤා	1158
උච්චෙඤ්ච මං විහරන්තං	1224
උච්චං දයානසම්පන්නං	174
උච්චං නානාසාධනමිති	944
උච්චං පඤ්ඤාය මෙ තිත්තං	660
උච්චං මෙ කතානුකාමසා	642
උච්චං මෙ හයජාතසා	763
උච්චං විජිතසම්භාවං	1248
උච්චං විහරමිත්තසා	586
උච්චං සම්බුද්ධසම්පන්නං	1263
උච්චං පුද්ගලිකෙ ධම්මෙ	1257
උච්චමිත්තං මහාපිර	1159
උච්චමිත්තෙ තථා චුත්තං	1272
උච්චං මෙ භූමං මාර	1116
උච්චං මෙ චත්තතෙ කායො	574
උච්ච ඩුක්ඛං සත්තානං	643
උච්ච හිතො පඨිදුමි	673

ම	ගාථාංකය
එක සුඛා පසිදුම	1288
එතැම් සියයෙහි පබ්බතෙත	115
එහි නන්දක ගවිජාම	175

බ	ගාථාංකය
මහයාට්ඨකියක සොභා	349
මහපාසො දුග්ගතිලො	680
මහයා හි නිත්තරණ්ථං	1255
මට්ඨපාතකමහෙතන	1079
මදගි මගෙවො පාසං 774, 1024, 1167	
මදනං වත මෙ වතනං	549
මනාසාදානං ඵලගං	25
මරං මදනපාකමයා	317
මලකෙතසාමි නෙ වතනං	355
මවදෙයාසාසුසාසෙයා	994

ක	ගාථාංකය
කවචි නො වන්තසුතො	28
කවුකං මධුරසාදං	737
කද අභිචං වධරොගනිලං	1098
කද ඉණ්ටොව දුට්ඨකො	1112
කද හු කට්ඨං ව ජිකේ	1106
කද හු චො'යං විදිතං	1103
කද හු ගඛං ගමිතං	1109
කද හු නාගො'ව අසඛකවාරි	1110
කද හු පඤ්ඤාමයමුග්ගකෙත්	1100
කද හු මං තදි වුදු පිපාසං	1102
කද හු මං පාචුකකාලමෙකො	1107
කද හු රුපෙ අමිතෙ ව සද්දෙ	1104
කද හු'හං දුට්ඨවතෙත	1105
කද හු'හං පබ්බතකන්දරාසු	1096
කද හු'හං හස්සනතිං	1099
කද හු'හං හිත්තපටිකිරො	1097
කද හු'හං සමතිහමාගමෙසු	1101
කද මුසුරසා සිඛණ්ඩිතො	1108
කන්දනති නං ඤාති පතිරිය	779

ක	ගාථාංකය
කන්තු තත්ත රමෙනති	809
කප්පිකං තඤ්ඤා ජාදෙති	984
කමමං කමමනති ඤාතින	421
කමමං ඔහුකං න	1078
කාරගෙ 494, 1017, 1078	
කරතො නෙ වියතෙ පාසං	1218
කරෙරිමාලා වතනං	1067
කලාසාදකාදකාදො හික්කු	822
කායා සෙසුපමං වතනං	191
කායාදිකාති සමථං ගතාති	805
කාමකොපපතිනං සෙ	671
කාමච්ඡදො ව බ්‍යාපාදො 74, 1009	
කාමනි: ජාලපච්ඡන්තා	276
කාමරාගෙන බ්‍යාසාමි	1284
කාමං හිජ්ඣා'යං කායො	312
කාමා හි විත්තං මධුරං	1117
කාමෙ ආදිකතො දිකා:	790
කාමෙකාදිකමං දිකා:	458
කායදුට්ඨලලගරාගො	114
කායමච්ඡෙදරාගරාගො	1038
කායෙ කාලවසං පතෙතා	661
කායෙකාමිකතා විවරිමන	1265
කායපබ්බතකායාසො 243, 683	
කාලී ඉඨි වුගති බහිකරාපා	151
කිම්ඤ් ලභො අයං පුත්තො	475
කිමානුපබ්බං පුරිසො	727
කිමිමි මිලා සලලිතො	1186
කිංජදා කිමිධිපායං	951
කිං තවතො වතෙ තාත	597
කිං හදුනො කරිකාත	721
කිලෙතං කිංපිතං මයා	67
කිලෙතෙතාහිගුතො නෙ	933
කිදිසො තිරයො ආසි	1198
කුඛිච්ඡිලඤ්ඤා කිසායං	1061
කුලො සිවරිකං ගතාති	393
කුලමිමි මනෙත ව පියෙ ව	1114
කුලකො 1114	
කුලානඤ්ඤා වම්මානං	128
කෙතෙ මෙ මිලිකිකානති	109
කො කුටිකායං හික්කු කුටිකායං	156
කොපිකතසහසාසා	1194
කොධිතං උපනාති ව	951

කොටස	ගාථාදිපාදානුකූලමාලිකා
කොටස 1	826
කොටස 2	757
කොටස 3	748
කොටස 4	150

බ

බාහිරයා කොටස	823
බාහිරයා කොටස	1034
බාහිරයා කොටස	87
බාහිරයා කොටස	261
බාහිරයා කොටස	850
බාහිරයා කොටස	1482
බාහිරයා කොටස	708
බාහිරයා කොටස	1027
බාහිරයා කොටස	135

භ

භාහිරයා කොටස	866
භාහිරයා කොටස	1054
භාහිරයා කොටස	272
භාහිරයා කොටස	798
භාහිරයා කොටස	1243
භාහිරයා කොටස	184
භාහිරයා කොටස	991
භාහිරයා කොටස	956
භාහිරයා කොටස	956
භාහිරයා කොටස	1156

ච

චාහිරයා කොටස	1247
චාහිරයා කොටස	1018
චාහිරයා කොටස	730
චාහිරයා කොටස	501
චාහිරයා කොටස	555
චාහිරයා කොටස	492
චාහිරයා කොටස	983
චාහිරයා කොටස	186
චාහිරයා කොටස	1148
චාහිරයා කොටස	1264
චාහිරයා කොටස	452
චාහිරයා කොටස	591
චාහිරයා කොටස	42

ච

චාහිරයා කොටස	85
චාහිරයා කොටස	747
චාහිරයා කොටස	868
චාහිරයා කොටස	290
චාහිරයා කොටස	63
චාහිරයා කොටස	917
චාහිරයා කොටස	1262
චාහිරයා කොටස	997
චාහිරයා කොටස	1175
චාහිරයා කොටස	880
චාහිරයා කොටස	786

ඡ

ඡාහිරයා කොටස	447
ඡාහිරයා කොටස	968
ඡාහිරයා කොටස	1
ඡාහිරයා කොටස	116
ඡාහිරයා කොටස	207
ඡාහිරයා කොටස	1273
ඡාහිරයා කොටස	1025
ඡාහිරයා කොටස	775, 1168

ඣ

ඣාහිරයා කොටස	149
ඣාහිරයා කොටස	299
ඣාහිරයා කොටස	423
ඣාහිරයා කොටස	479
ඣාහිරයා කොටස	486
ඣාහිරයා කොටස	621
ඣාහිරයා කොටස	73
ඣාහිරයා කොටස	519, 550
ඣාහිරයා කොටස	670
ඣාහිරයා කොටස	924
ඣාහිරයා කොටස	837

ඤ

ඤාහිරයා කොටස	415
--------------	-----

ඈ

ඈාහිරයා කොටස	867
--------------	-----

ද	ගාථාංකය
දාසිනිං බුද්ධිතො ගණිං	1029
දාසදාසො'යං අසුචි	453
දාසනං අනාරවික්‍යානං	128
දාසෙකිනෙකෙ දුමිතනති	878
දාසකපොනං කපිත්ථං ච	988
දාසී මග්ගං ගති ආසි	557
දාසිං කුසං පොටකිලං	27, 233
දාසිං විරරතතමංගිතො	1229
දාසනාය අභික්‍යානෙන	1042, 1043
දාසදාසා තස්ස ධනං හරන්ති	781
දිව්‍යා මයා ධම්මධරා උපායකා	187
දිව්‍යාගහපකකිනෙතා	342
දිව්‍යාච්ඡාරා නික්‍යමම	1253
දිව්‍යාන පාරිසාරිකා	375
දිව්‍යා පාසාදර්ශනං	480
දිව්‍යා පාසායකං අග්ගං	426
දිව්‍යා'පි මෙ ධම්මකථාං පුණ්ණකු	874
දිව්‍යා යි මෙ ඛනතිවාදනං	875
දිසරතතානුසංගිතං	768
දුක්ඛතති ඛණ්ඩෙ පටිපක්‍ය	
ගොතිතො	1121
දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං	1271
දුක්ඛා කාමා ඵරක	93
දුප්පබ්බජ්ජං වෙ දුරධිවිසා	
ගෙතා	111
දුමමධෙති පසංසා ච	668
දුමපථලානිච පතනති මානවො	788
දුමච්ඡායාය උප්පන්නො	64
දුමානි පුලලානි මනොරමානි	528
දෙවො ච වස්සති දෙවො ච	
ගලගලායති	189
ධ	
ධනං ච පුත්තං හරිතං ච	934
ධම්මං ඤාතො සති මුච්ඡා	804
ධම්මතා මමෙතා යස්ස	190
ධම්මමප්පාමෙය්‍යං	383
ධම්මසෙතාපතිං චිරං	1088
ධම්මාදාසං ගහෙතීනං	395
ධම්මාරාමො ධම්මරතො	1037
ධම්මින ච අලංකාරො යො	666
ධම්මො හමෙ රක්‍යති ධම්මචාරි	303
ධරණි ච සිඤ්චති වානි	50
ධිතිපාරං කිං මම විතත කාහසි	1139

ධ	ගාථාංකය
ධරණි පුරෙ දුක්ඛතෙති	279
ධිර, ච පරෙත්තකරා හවිත්ති	1281
ධුම්පායාතො මරණාය	571
න	
න උක්ඛිපෙ නො ච පරික්ඛිපෙ	
පරෙ	209
න කුලානි උපබ්බජෙ මුනි	1057
න ගණන පුරකිතො චරෙ	1056
නගරං යථා පච්චින්නං	653, 1004
නගස්ස පස්සෙ ආසිතං	1261
නගා නගස්සෙසු පුසංචිරුණා	110
නගා සමුද්දාසරිතා චපුකිරා	1138
න විවරෙ න සංගෙ	1094
නඤ්චි කොචි හමො නිවෙච්චා	121
නඤ්චි වෙතසිකං දුක්ඛං	707
නඤ්චි දුති පුත්තාමායො	908
න තථා මතා සතරසං	91
න තාච්ච පුපිභුං භොභු	193
න තෙ ඉදං විතත යථා පුරාණකං	
	1137
නදනති ඵලං සප්පකොසු	177
නදනති මොරා පුපිඛා පුප්පබ්බජ්ජං	
	211
න දිසමාසුං ලහතෙ ධනෙන	782
නදුමානාගතං විතතං	213
නහු අහං විතත තතංගි	
යාපිතො	1113
නහු දුක්ඛස්ස සි මං පුත්තපුත්තං	1134
න නුතායං පරමගිතානු	
කම්පිතො	109
න පක්ඛනති දිසා සබ්බා	1029
න පඤ්චබ්බිකෙත කුරියෙත	1076
න පරසසුපතිධාය	496
න පරෙ වචනා වොරො	497
න බ්‍රාහ්මණො බ්‍රි වණ්ණණො	140
න මග්ගං කප්පතෙ අජ්ජ	488
න මෙ භොති අභොසිනති	716
භමො තෙ පුරිසාපඤ්ඤ	1080
	1190
භමො තෙ බුද්ධිවිරුද්ධි	47
භමො හි තස්ස ගගවතො	94
භසිදං අනගෙත ජිවිතං	123

න	ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා
නාසිදං සිටිලමාර්ග	1176
නරකානු භි සුජාතකා	819
නා විකාසෙ එකතියෙසු එම.	1008
න වෙ අකති වෙතගති	1215
න කො උපවිදෙ කියවු	583
න කො රජුති ගනෙසු	810
න කො රජුති බලෙමසු	816
න කො රජුති එකෙසු	814
න කො රජුති රකෙසු	812
න කො රජුති රුපෙසු	806
න කො රජුති කෙසු	808
න හි ජාතු සො මිමිං හිංසො	876
න හි බලෙමි අබලෙමි, ව	304
න හි කොවති හිකපු කපු	1232
නාසනාසාය මහකා හොති	554
නාසනාසාය හොති	664
නාසනාසොසි හොති	1262
නාසනාසොසි හොති	69
නාසනාසොසි හොති	424
නාසනාසොසි හොති	567
නාසනාසොසි හොති	37
නාසනාසොසි හොති	944
නාසනාසොසි හොති	196, 606, 607, 654, 655, 685, 686, 1001 1002
නාසනාසොසි හොති	552
නාසනාසොසි හොති	223, 313
නාසනාසොසි හොති	
නාසනාසොසි හොති	1128
නාසනාසොසි හොති	103
නාසනාසොසි හොති	21
නාසනාසොසි හොති	905
නාසනාසොසි හොති	1220
නාසනාසොසි හොති	523
නාසනාසොසි හොති	241
නාසනාසොසි හොති	
නාසනාසොසි හොති	1276
නාසනාසොසි හොති	993
නාසනාසොසි හොති	348
නාසනාසොසි හොති	417
නාසනාසොසි හොති	579
නාසනාසොසි හොති	926
නාසනාසොසි හොති	620
නාසනාසොසි හොති	1069
නාසනාසොසි හොති	13, 1068

න	ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා
නිලාසුතිවි, සිතිකො	22
නෙකතිකා විකුටිතිකා	940
නෙකතිකෙම අබිමුතකා	640
නෙව පුබුදුතිවිකා	996
නෙවිතිසිතං න පනති	
නෙවිතිසිතං	529
නෙවිතිසිතං	856
නෙවිතිසිතං	1185
නෙවිතිසිතං	
නෙවිතිසිතං	1280
න	
පකුටිකො මාර්ගිකො	253
පකුටිකො හි නං පවෙදසු	124, 495, 1058
පවිති මුතිකො හොති	248
පවිතිමුතිකො මුතිකො	178
පවිතිමුතිකො මුතිකො	485
පජ්ජාතකො අතිවිජ්ජා	
පජ්ජාතකො	1256
පජ්ජාතකො පරිකාරකො	416
පකුටිකො පරිකාරකො	90, 120, 440
පකුටිකො පරිකාරකො	369
පකුටිකො මුතිකො හිති	195
පකුටිකො මුතිකො හොති	398
පකුටිකො මුතිකො හොති	916
පකුටිකො මුතිකො හොති	15, 633
පකුටිකො මුතිකො හොති	573
පකුටිකො මුතිකො හොති	283, 904
පකුටිකො මුතිකො හොති	171
පකුටිකො මුතිකො හොති	222
පකුටිකො මුතිකො හොති	3
පකුටිකො මුතිකො හොති	1014
පකුටිකො මුතිකො හොති	12
පකුටිකො මුතිකො හොති	
පකුටිකො මුතිකො හොති	1147
පකුටිකො මුතිකො හොති	1082
පකුටිකො මුතිකො හොති	551
පකුටිකො මුතිකො හොති	282
පකුටිකො මුතිකො හොති	404, 1044, 1045, 1046 1047, 1048
පකුටිකො මුතිකො හොති	923
පකුටිකො මුතිකො හොති	849

හාඨවිකා

ප

පනාදෙද නාමි කො: රුපා:	163
පබ්බජිං ජිවිකාදො: 'හං	311
පබ්බජිං තුලසිකාන	107
පබ්බාජෙත්තිකා මං සත්ථා	477
පමාද මහුසුඤ්ඤානි	883
පමාදං හයනො දිසවා	981
පමාදෙ රජො සබ්බද	404
පරිච්ඡිකා සඤ්චිමං	933
පරිච්ඡේදා: මයං සත්ථා 604, 656,	
687, 792, 891, 918, 1015,	
1055, 1093, 1194	
පරිත්තං දුරුමාරුක්ඛ	147, 265
පරිපුණ්ණකායො සුරුච්චි	818
පරියන්තකතං දුක්ඛං	839
පරෙ අම්බාටකාරාමෙ	466
පරෙ ච න චිප්පානනති	275, 498
පරෙ ච නං ගරහනති	160
පරෙ ච නං පසංසනති	159
පරොච්චරං අරියබ්බිමං විදිකා	1283
පරොසකස්සං හික්ඛුතං	1250
පලලභිකත නිසිත්තස්ස	986
පච්චිකෙතති අරියෙති	148
පච්චිකෙතො සාතනිකො	859
පස්ස විත්තකතං බිම්බං 769, 770	
1019, 1162	
පස්ස විත්තකතං රූපං 1020, 1163	
පස්සති පස්සො පස්සන්තං	61
පස්සාමි ලොකෙ සබ්බෙ	
මනුස්සො 776	
පස්සාමි මිනිවිත්තන්තං	1211
පසන්නනෙතො: සුමුඛො	820
පහංග මාතාපිතරො	892
පතිනජාතිමරණං අනෙසං	1283
පංසුකුලී සාතනිකො	844
පාමිනමංසදායමිති	155
පාතො මජ්ඣන්තිකං සංගං	845
පාදකා: ඔරුහිකාන	460
පාපකානඤ්ච ධම්මානං	930
පාපමිත්තෙ විවජ්ජන්ති	264
පාමොජ්ජ බහුලො හික්ඛු	11
පාරගු අනුපාදනො	711
පාසාදිකෙතන විජෙතන	482
පාසාදිකෙ බහු දිසවා	949
පිණ්ඩපාභපටික්කනෙතො	1064,
1065, 1066	

හාඨවිකා

ප

පිණ්ඩපාතා පටික්කනෙතො	896
පිණ්ඩපාති සාතනිකො	845
පිණ්ඩිකාය පච්චේදා: 'හං	268
පියවාචමෙම හාසෙය්‍ය	1240
පිලකවුරජනං රත්තං	965
පිසුනෙන ච කොඛනෙන ච	1017
පිනිසුබෙන විපුලෙන	351, 436
පුච්ඡාමි සත්ථාරම්භො:ම	
පඤ්ඤං 1275	
පුනපුනං චෙම ච පන්ති බ්බජං	531
පුනපුනං යාවනකා මරනති	532
පුබ්බරුහිරසමපනො	568
පුබ්බලොභිතසමුප්පණ්ණං	736
පුබ්බාපරඤ්ඤා අත්ඤ්ඤා	1083
පුබ්බ ජරිලගුත්තං	377
පුබ්බතිමාසං ජාතාමි 832, 379,	
516, 562, 913	
පුබ්බ යඤ්ඤාන සන්තප්ථො: 878	
පුබ්බ හන්ති අත්තානං	139
පුරතො පච්ඡතො මා'පි	537
පුරා අංගච්ඡෙන එතං	979
පුරිමාති පමුඤ්ච බ්බකානාති	416
පුජිතො නරදෙවෙන	1191
පුජිතො පුජනියානං	186
එස්සං පුස්ස සති මුඛා:	802
පුච්චො: බංගෙති මෙකෙති 31,	
244, 684	
පුසිස්සං වතස්සො	
අපාමඤ්ඤායො 386	
බ	
බ්‍රහ්මජ්ජේමා: පුරෙ අංසිං	889
බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ අංසිං	221
බ්‍රහ්මගුතං අතිතුලං	833
බ්‍රහ්මගුතො අතිතුලො	831
බ්‍රහ්මිකො පෙකඛිමානස්ස	182
බ්‍රාහ්මණා: නිසානා: ඉමෙ	836
බහුදෙවරත්තිං හමවා	866
බහුසුත්තං උපාසෙය්‍ය	1032
බහුසුත්තං ධම්මධරං	1035
බහුසුත්තො අපසුත්තො	1039
බහුසුත්තො විත්තකපි	1036
බහුසුත්තො ච මෙධාපි	988
බහුසුත්තො ධම්මධරො 1036, 1052	
1053	

බ	ගාථාමය
බහුසංඝාතො, ධම්මධරො ච ගොති	373
බහු ආදිනවා ලොකෙ	954
බහුතනං වත අපාරාය	1268
බහුති ලොකෙ චත්‍රාති	674
බහුති මහානාති තතංගි	
ගාථිකො	1112
බහු සපතෙත ලහති	163
බුද්ධිමපාදෙයං	882
බුද්ධියා වර්තනනායකා	1049
බුද්ධියා පුතෙතා'මිති අසයා	
සාගිකො	536
බුද්ධානුබුද්ධො යො ථෙරො	679,
	1252
බුද්ධෙසු ච සතාරවතා	589
බුද්ධො ච බො කාරුණිකො	
මහෙසි	870
බුද්ධො ච මේ වරං දජා	468
භ	
භගවා තප්පි ආගඤ්ඤි	559
භවිරාගභතායා මේ සතො	180
භාවතිත්තාන බොජ්ඣංගින	672
භාවයෙ අතිවිචන්ති	594
භාවෙතොතා සතිපට්ඨානෙ	352
භාවෙතොතා සත්තබොජ්ඣංගින	437
භාවෙය්‍ය ච බොජ්ඣංගින	595
භාවෙති කිංතාති ච ඉන්ද්‍රියාති	1119
භාවෙති මහතං අමතං	
පතතිස්	1120
භික්ඛවො තිසනා ඉමේ	841
භික්ඛු සිව්විකං ගතත්ති	815
භික්ඛු ච භික්ඛුතිකො ච	974
භුඤ්ජති අනවජ්ජාති	698
ගෙසජ්ජෙසු යථා චෙජ්ජා	939
ම	
මකකටො, පඤ්චාචාරායං	125
මකෙතින මකතිනා පජා	1231
මච්චුතාබ්‍යාගතො ලොකො	448,
	449
මජ්ඣිමනිකායෙ නිව්චිතති	1201
මතතිකං තෙලං චුණ්ණං ච	937
මනං වා අමම රොදනති	44
මනං වෙතෙති ධම්මෙති	735
මනුජස්ස පමතනවාදිනො	399

ම	ගාථාමය
මේඤ්ඤානං සම්බුද්ධං	689
මම සම්මතපමඤ්ඤානං	376, 901
මම කෙලපමං විතතං	192
මමෙව එතං නති ජිං පරෙතං	1115
මග්ගිත්‍රියාති සම්මං ගතාති	206
මගා පච්චන්තිතං චක්කං	827
මසුර කොඤ්චාතිරුතමිති	
තානනෙ	1118
මරණෙ මේ ගතං නත්ති	20
මහපාහං ගණවරිතං	288
මහාතිති පජාලිතො	702
මහානාගං මහාචිරං	289
මහානුභාවො තෙවිජ්ජා	1260
මහාරහො සුගමිතිරො	421
මහාසමුදෙසු පඨවි	1012
මග්ගිජ්ජා ච අසනතුටො	898
මා බො තිං කප්පටි පවාලෙසි	200
මාතරං පිතරං වා'පි	425
මානං පජ්ඣස්ස ගොතමි	1230
මානං මදඤ්චි ජංගමිති	427
මානුසො'පි ච ගවොතිරාධිකො	259
මානෙත වඤ්චිතාකෙ	102
මා පමාදමනුසුඤ්ජට්ඨ	884
මා පුරාණං දම්ඤ්ඤිකො	280
මා මේ කදවි පාපිච්චි	987
මාලුකෙ උපවායනෙත	544
මා වො නලං'ව කොතොති	403
මගං නිලිතං කුටෙත	454
මගො යථා සෙරි	
සුචිත්තකානනෙ	1149
මෙවද්ධි පතිතං මේ	343
මිත්තං ඉධ ච කල්‍යාණං	588
මෙධි යද්‍ය හොති මහගසකො ච	17
මුණෙකා විරුපො	
අභිසංපමාගතො	1123
මෙතනඤ්ච අතිජානාමි	647
මෙතනවිතතා කාරුණිකා	979
මොගා සබ්බෙ පතිතා මේ	344
ය	
යජං උච්චාවචෙ යඤ්ඤා	341
යඤ්ච අඤ්ඤා න රකතිතති	600
යඤ්ච අඤ්ඤාත ඤ්ඤානතං	742
යඤ්ච මේ අසවා ඩිණං	296
යඤ්ඤාතං මා ධනතං මා	705

ගාථාදිපාදානුකූලමණිකා

ග	ගාථාදිපාදානුකූලමණිකා
ගථා එකෙ විගසුකුනාති	1063
ගථා අභං පබ්බජිතො	48, 181
ගථා අභාරං දුට්ඨතං	133
ගථා අභාරං සුච්ඡතං	134
ගථා අභ්‍යාති චෙර්මෙයා	598
ගථා කණ්ඩකර්මානමිති	946
ගථා කුසුද්ධරං අදහතං	357
ගථා ඉදං තථා එතං	396
ගථා කප්පිතො සුසුච්ඡිතයො	72
ගථා වාටි ගථා සභො සතීම්	981
ගථා ජලො ච මුග්ගො ච	383
ගථා දිවො තථා රතනං	397
ගථා'පි උදකෙ ජාතං	700
ගථා'පි එකපුත්තයම්	33
ගථා'පි පබ්බතො තෙලො	551, 1001
ගථා'පි ගඤ්ඤා ආරඤ්ඤා	16, 45, 173, 659
ගථා බ්‍රහ්මා තථා එකො	245
ගථාපි රුචිරං පුත්තං	323, 324
ගථා මරණඤ්ඤාකුසලො	358
ගථාචාදි තථාකාරී	1289
ගථා'යං සංගතො ගතං	811
ගථා'යං විජානතො බ්‍රහ්මං	817
ගථා'යං පට්ඨතො රූපං	807
ගථා'යං පුත්තො එතං	813
ගථා'යං සංගතො රසං	815
ගථා'යං සුභංගො සද්ධං	809
ගථාසන්ධිකො සංතතිකො	855
ගද්ධකං බ්‍රහ්මවිරෑං අචාරී	1286
ගද්ධි ගභිතං කිසුම්භි	718
ගද් අනොකං විරජං අසභිතං	521
ගද් අභං පබ්බජිතො	645
ගද් ච අවිජානතො	276
ගද් ච මිත්‍යමිද්දකම්	766
ගද් දුක්ඛං ජරාමරණන්ති	
පඤ්ඤාතො	518
ගද් දුක්ඛසංවහනං විසතතිකං	519
ගද් භාදිතං කුසුමාකුලානං	523
ගද් භගෙ ගජ්ජති මේඝදුක්ඛති	522
ගද් භගෙ පබ්බජිතො	429
ගද් තිස්සිතෙ රතිතමිති කානතො	524
ගද් පඨමමිද්දකම්	510
ගද් බලාකා සුච්ඡිකර්මානමිති	307
ගද් බලාකා සුච්ඡිකර්මානමිති	308
ගද් මේ අහු ගභිතො	902
ගද් විකසෙක	
උපරුක්ඛිතතනො	525

ගාථාදිපාදානුකූලමණිකා

ග	ගාථාදිපාදානුකූලමණිකා
ගද් සුඛි මලබ්බසොකනාසනො	526
ගද් සිවං දොවතුර්ධනාමිති	520
ගද්'හං බ්‍රහ්මකොසං	131
ගමිති පඨවිං ච චේතනං	1226
ගසමිති නිවහතො දුක්ඛං	493
ගසමිති පඨවිතො බ්‍රහ්මං	1030
ගසං වජ්ජං පබ්බජිතො	880, 605, 657
ගසංජාය පබ්බජිතො	136, 688, 783, 1197
ගසං තො ආසවා ඩිණො	630
ගසං සංසං කතා කමිති	872
ගසං මුත්තොතො සංගසංගි	909, 1193
ගසං සකකර්මානං	1010
ගසං සභා තථාගතො	507
ගසං සමුග්ගිමාරිදු	278, 387, 392, 1083
ගසංගමා පරිකම්භො	92
ගසං ච අපබ්බජිතං	667
ගං ආපද උපාතිතො උලාරො	371
ගං එතං සහගෙ ජමිති	400
ගං කරොති නරො කමිති	144
ගං කිම්බං දුග්ගවිරිතො	167
ගං කිසුම්භි සිවිලං කමිති	277
ගං තං සරණංගමිති	838
ගං පඨංගො බ්‍රහ්මෙසු	330
ගං බ්‍රහ්මා ගාසති වාපං	1242
ගං මුත්තො නමිත්තො	690
ගං මයං පකතං කමිති	80
ගං මයං පකතං සංසං	81, 346
ගං මො කිම්බං සරිතො	719
ගං සංවිකෙතො පතනබ්බං	1256
ගං හි එකෙ ජගුච්ඡන්ති	316
ගං හි කසිරං තං හි වදෙ	226, 262, 322
ගං හි කිම්බං තද්ධමිති	635
ගංගා මේ ගජ්ජතිමාග	842
ගංග තො අනුකම්පං	176
ගංවතා බ්‍රහ්මකෙතොති	1092
ගංහු රථෙති සමුක්ඛකෙතො	632
ගුමාසි තං පබ්බජිතො	461
ගෙ එතෙ උපතොවන්ති	456
ගෙ කෙවි ගජා ඉධ	
මොගමිත්තො	1279
ගෙ බො තො වෙසමිත්තො	143

ක	ගාථාදිකා
සෙ ව් ඩො බාලා දුමෙමධා	281
සෙ ව් දුකෙක සුබකම්භාව	663
සෙ ව් පසාදනාති සබ්බාලෙ	1172
සෙ විගතකපි බහුසුඛා	234, 235
සෙ තුග්ගන්තෙක විකෙත	1150
සෙත සෙත සුභිකාති	82
සෙතෙව් මගෙතෙත ගතො විපකසි	490
සෙ පුරාණා අභිතා තෙ	1041
සෙ මං කායං මිමාසනති	515
සෙ මං කායං විචජ්ජනති	576
සෙ මං රුපෙන පාමිංසු	469
සෙ සෙ අලාභිනො ලාභං	964
සෙ සෙ ලාභං ලභිකානති	963
සෙසකුච්ච සුසමාරභා	636
සෙසකුච්ච ශිරිඝ්ණිකාපං	1084
සෙසං චෙ දුලලෙහො ලොකෙ	830
සෙසං රාගොච දෙසො ච	282
සො ඉද්ධියා සරභං අවධිපෙසි	38
සො ඉමිකම් ධම්මවිනෙසෙ	257
සො එකමිතිජානාති	
1200, 1202, 1 04, 1206 1208,	
1212, 1214	
සොති ජිනිකරං රමිමං	539
සො ව් ඩො අනතපානසා	130
සො ව් ජාතිතනා ගච්ඡති	1181
සො ව් තුඤ්ඤික විකෙතන	364
සො පපකුච්චිකුසුකෙකා	989
සො ව් පපකුච්චං ශිඤ්ඤා	990
සො ව් පුබ්බෙ පමපජාති	871
සො ව් සිලෙත සම්පනො	972
සො ව් චන්තකසාමසා	970
සො ව් සෙසෙසානමිතමිති	1081
සො චෙතං පරිචජ්ජනති	457
සො චෙතං සහතෙ ජමිමං	401
සො චෙ සමුද්දෙව් සිතො	
අනෙජො	372
සො තං තථා පජානති	714
සො දකිකාලෙ කරති	291
සො දකිකාලෙ දකිති	293
සො දුද්දමිසො දමෙත දනො	5, 8
සො'ධි කොවි මහුසොසු	237
සො'ධි සිතකුච්ච උණකුච්ච	232
සො'පානුදි මිච්චුරාජසා සෙතං	7

ක	ගාථාදිකා
සො පුබ්බෙ කරණිකාති	225, 261
සො බුගමානං පරිපුච්ඡති	1209
සො මහානෙරුනො කුටං	1211
සො මං ඉච්ඡති අනෙතා	834
සො චෙ අවිඤ්ඤා උපධිං කරොති	152
සො චෙ ගරුතං චිච්චකුසු	
සිරො	370
සො චෙජ්ජනන පාසාදං	1205
සො චෙජ්ජනනපාසාදෙ	1207
සො චෙ බුද්ධො චොදිතො	1203
සො සිතවිතං උපාත හිකුච්ච	6
සො සුබං දුකකිකො අද්ද	986
සො සො අවධිමිමොකාති	1183
සො ගච්ඡෙ දහරො හිකුච්ච	203, 873
උ	
රජතං ජාතරූපකුච්ච	957
රජමුග්ගකුච්ච චාතෙත	676
රතතිකා පච්ඡිකෙ යාමෙ	628
රතතිකා පච්ඡිකා යාමං	627
රමණිකාති අරකුකුති	992
රමණිකා මෙ කුටිකා	58
රමනොකෙ මුතිකෙති	467
රසං ගොථා සති මුට්ඨා	800
රහදෙ'ගමිකම් මහාලොකා	759
රාජා අරහසි ගච්ඡතා	822
රාජා ව් අසකුච්ච ව් බහු මිත්තසා	778
රාජා සසාන පච්ඡිකා විජ්ජනා	777
රාජා'ගමිකම් සෙලාති	824
රාකුමුලගතනං පසකතික	119
රාකුමුලිකා සාතතිකා	
853, 1153, 1154	
රාකුමුලං'ව තිකාසා	999
රූපං දිසා සති මුට්ඨා	98, 794
රූපා සද්ද රතා ගතා	455, 895
රොපෙති රාකුකාති යථා	
එලෙසි	1126
උ	
ලහුකො චිත මෙ කාසො	104
ලාභකාමා ගච්ඡනති	962
ලාභා අභිතානමගධානං	484
ලුබ්භෙන'ව ව් සනතුසො	580
ලෙසකපෙප පරිකාසො	941
ලොකිකපාණි පුරෙ ආසිං	881

ව	කාමාදිපාදානුකූලාමාත්‍යා:
වජ්ජිනං වෙච්චිතං මේ	919
වධං වරිච්චා නෙ කාම	138
වජ්ජිනං සඤ්ඤානං පාදෙ	565, 624
වනෙ කුසුමසංඝාතො	545
වරාගභවණයොවිතාලාසංඝාතො	1140
වසානං දෙවො යථා සුභිතං	
51, 52, 53, 54, 325, 329	
වසිතං මේ අරඤ්ඤාසු	602
ව්‍යාකරාගාහිතීතො නිං	350, 435
විචිකිච්ඡා කඛිකා ගචිතං	752
විචිතී අග්ගති ධොවි	897
විජානෙය්‍ය සකං අත්ථං	587
විනායකා මහි කඛිකං	829
විජෙඨාපිතො ගණිතමුලො	306
විපාකිතං කිලෙසොති	438
විපාකාසිලො දුමෙමධො	971
විරතතවිතොතො වෙදෙති	815
විරිඤ්ඤාතවිච්චාසමපනො	585
විවරමසුපනානං විජ්ජිතං	41, 1178
විචිතං අපාතිගෙසානං	577
විසංකප්පිතො පඤ්ඤාසු	483
විසල්ලං ඛිණ්ණං ගොගං	1188
විසාරදා වො හගිති	338
විහරි අපෙකං ඉධ වා හුරං වා	10
විහරිතානිකදිනෙ	49
විතතණො අනාදානං	491
විතතණො අනාදානො	89
විතරාගො විතදෙසො	704
විරො හවෙ සත්තසුගං පුනෙති	533
වුට්ඨමිති දෙවෙ විතුරඛිකාලෙ	
කිණ්ණ 1142	
වෙදනානං විඤ්ඤාපනො	420
වෙලං කරොථ හඳුනො	762
වෙලා ව සංචරො සිලං	613
ස	
සාංකානං මුග්ගවරිතං	837
සාංගතං නාපගතං	9, 885, 886
සාංගතං වත මේ අසි	287, 1273
සකිති මේ සුතං එතං	1223
සකල්ලං සමතං රොගං	489
සකිකාරපුඤ්ඤා අග්ගති	578
සකිකාරෙ පරතො පසා	1236

ස	කාමාදිපාදානුකූලාමාත්‍යා:
සකිතිතොනං පි දෙසෙති	1244
සකිතිපපමෙය්‍යං	384
සකිතිලාභානං ගණිතානං	943
සකිති පපාදො ගග්ගති	508
සච්චං වෙ අමතාමාමා	1241
සච්චං නෙ පටිජානාමි	462
සච්චං ධාමනි විතං නෙ	446
සච්චං ච චතතකා හිගෙය්‍යං	1222
සඤ්ඤාසු විපටිගෙය්‍යං	1285
සඤ්ඤාසු අත්ථං ඉත්ථං	699
සට්ඨිකණ්ණිකවිච්චානං	569
සත්තකානං මුග්ගසිඤ්ඤා	914
සත්තකා වෙ මුග්ගසිඤ්ඤා 39, 40, 1174	
සත්තකා මහාමාර්ග	132
සත්තං වා අනාදානං	407
සත්තං ව පටිච්චෙය්‍යං මේ	178
සත්තං ව මං පටිගග්ගා	476
සත්තං ව මේ ලොකමිමං	
අභිධම්ම 1136	
සත්තං හි විජෙසි මහාමාර්ගං	413
සත්තලාභානං අත්තං	106
සත්තං අසි අගොගඛිකා	1199
සත්තං හිමා සිරො පඤ්ඤා	695
සත්තං ව සමපට්ඨාසු	694
සත්තපට්ඨානං වෙය්‍යං	1096
සත්තපට්ඨානං පාදං	765
සත්තමා පඤ්ඤාමා හිකුට්ඨි	165
සත්තං තං නිබ්බිසං	359
සත්තං ව සොති අපට්ඨෙති	899
සත්තං සුභං සත්තං මුග්ගං	99, 796
සත්තං විරිතං සමාසිඤ්ඤා	745
සත්තං අභිතිකුමම	249, 250
සත්තං ගං පට්ඨෙති	
46, 59, 789	
සත්තං ව පෙතලෙත ව	1018
සත්තං වෙය්‍යං සාතතිකො	858
සත්තං වෙය්‍යං සකිති	367
සත්තං වෙය්‍යං සාතතිකො	847
සත්තං වෙය්‍යං සාතතිකො	936
සත්තං වෙය්‍යං සාතතිකො	722
සත්තං වෙය්‍යං සාතතිකො	
සත්තං මහං	1131
සත්තං වෙය්‍යං සාතතිකො	665
සත්තං වෙය්‍යං සාතතිකො	648
සත්තං වෙය්‍යං සාතතිකො	84

ස	ගංඨවක්‍රො
සුසුමුමිතිපුණ්ණදසකිං	71, 210
සෙතාසනමයා ඔරුග්‍රා	1059
සෙලො යථා එකසතො	645
සෙවෙථ පනතාති	
සෙතාසනාති	142
සො අත්ථා සො ධම්මවෙසා	740
	746
සො'ඡ් භද්දො සාතතිකො	843
සො'ඡ් භද්දො අනුත්‍රාසි	864
සො ධග්ගාති සුලෙභි	
තුඡ්ඡ්මොතො	780
සො මෙ පකෙකන භරෙත	1050
සොතිදුගං චෙ සද්දොසු	731
සොපාණං සුතනං සඤ්චං	764
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි	1266

ස	ගංඨවක්‍රො
සො'හං එකො අරඤ්ඤාසම්	626
සො'හං ඛිකේ පරිඤ්ඤාස	162
සො ක්‍රියාසි අත්තාසරතො	696
සො පඤ්ච පරම් සතති	434
සො'මිති සත්තාසුලෙ ජාතො	911
සොසාතිකො සාතතිකො	854
සො'හං පණ්ණමිතො සතතො	558
සො'හං පරිපුණ්ණසම්භවො	546
ස	
භවිකකිකිතො ඔරුග්‍රා	198
භවිකකිකිවපතිතං	194
භද්ද එකො ගමිත්තාමි	538
භික්ඛා භික්ඛිතං	
අනවොසිතතො	141
භික්ඛා සතපලං කංසං	97, 862

II

සකුසුනාමානුකමණිකා

පිටපිකො		පිටපිකො	
අ		උ	
අඛණ්ඩක හාරදොස්	82	උසහ	46, 74
අඛලිමාල	214	උසිර (තිණමුල)	14, 84
අජ්ජන	38	එ	
අජිත	10	එකබමසමනිය	30
අජිත	54	එකවිහාරික	154
අකුත්ත මන	24	එකුදුතිය	30
අකුත්තවතිය	24	එරක	40
අකුසුකොණ්ඩකුසුකු	182	ක	
අබ්මුත්ත	48, 188	කකුසකි (බුද්ධ)	138
අනුපම	80	කකුසරෙවත	4
අකුරුඳු	218	කණ්ණදින්න	68
අහස	42	කප්පක	158
අභිකුත	90	කප්පටකුර	74
අමබමන	188	කාභියාන	124
අමබටකාරාම	134	කාරංචි	12
අභිංකක	212	කාළදසි	152
ආ		කිම්බල	50, 60
ආකුම	32	කුට්ඨිකාරි	24
ආනන්ද	240	කුට්ඨිකාරි (දුතිය)	26
ඉ		කුණ්ඩාන	8
ඉන්ද	168	කුණ්ඩල	10
ඉසිදන්න	50	කුමාපුත්ත	16
ඉසිදින්න	70	කුමාපුත්තකහායක	18
උ		කුමාරකසාප	76
උකෙබ්බකට්ඨවත්	28	කුලල	120
උග්ග	34	කුස (තිණ)	14, 84
උජ්ජය	22	කොණ්ණාගමන (බුද්ධ)	138
උජ්ජුතාන	164	කොසලවිහාරි	28
උත්තර	52, 64	කොසිත	116
උත්තරපාල	88	ඔ	
උත්තිය	14, 24, 42	ඔණ්ඩුමන	40
උදසි	184	ඔදිරවතියරෙවත	20, 176
උපමාලා	20	ඔතක	44, 72
උපමාන	70	බුජ්ජොහිත	64
උපසෙත	160	භ	
උපාලි	88	භමිකාභිජිත	54
උහස	14	භමිකාභිජිත	16
උරුමෙලකසාප	118		

ක	පිට්ඨකයා
ගතා (පදෙස)	96, 110
ගතාකයාප	110
ගවමපති	18
ගිරිමානසු	106
ගොතම (බුද්ධ)	138
ගොතම	56, 90
ගොතම (අපර)	162
ගොදාතන	178
ගොතික	24
ච	
චක්කපාල	40
චන්දන	98
චාලා	20
චිත්තක	12
චූලක	78
චූලපක්ක	158
චූලමච්ඡ	8
ජ	
ජත්ත	30
ජ	
ජමුක්ක	96
ජමුක්කමිත්තප්පත	14
ජේත්ත	48, 126
ඝ	
ඝාලපුට්ඨ	250, 260
ඝිකා	18, 42, 60
ඝෙකිච්ඡකාති	118
ඝෙලකාති	194
ඞ	
ඞබ්බ	4
ඞබ්බ (තිණ)	14, 84
ඞසක	10
ඞසියකුට්ඨිකාරී	26
ඞමිත්තයා (අමිත්තපාලී)	28
ඞෙවසක (පඨම)	38
ඞෙවසක (දුතිය)	42
ඞ	
ඞමමපාල	76
ඞමමසච	46

ධ	පිට්ඨකයා
ධම්මසම්ප්පද	46
ධම්මක	100
ධතිය	84
න	
නදිකයාප	108
නසු	62
නසුක	66, 96
නාගමාල	94
නාගික	36
නිලොඛ	12
නිසන්	72
නික	36
නෙරසුදරා (නදි)	108
නගාතකමුති	128
ප	
පක්ක	28
පච්චික	82
පඤ්චරකෙසු (සිම්බසාර)	28
පඤ්චරගොතන (ඉසි)	224
පඤ්චි	20
පනාද (රාජා)	64
පරිපුණ්ණක	40
පච්චික	38
පාරාසරික	48, 192,, 222
පිණ්ඩාලහාරථාප	52
පිගසුද්ධ	32
පිළිසුච්ච්ඡ	6
පුණ්ණ	30
පුණ්ණ (මිත්තානිප්පත)	4
පුණ්ණමාස	6, 66
පොච්චිල (තිණ)	14, 84
පොසික	16
ප	
පුකා	224, 228
ඞ	
ඞසකුල	82
ඞසුර	44
ඞබ්බජ (තිණ)	14, 84
ඞරණ (තිණ)	122
ඞෙලරාහික	44
ඞෙලලච්චික	8

පිටුව	පිටුව
බ	130
බුද්ධාදි	86, 168
බුද්ධාදි	76
භ	
භග්න	94
භග්න	136
භග්න	64
භග්න (කාමිනියාදි)	210
භග්න	66
භග්න	4
භග්න	68
භග්න	150
භග්න	10
භ	
භග්න	44
භග්න	142
භග්න	156
භග්න	242, 248
භග්න	60
භග්න	2
භග්න	58
භග්න	120
භග්න	48
භග්න	148
භග්න	262, 272
භග්න	8
භග්න	32
භග්න	84
භග්න	152
භග්න	122, 202
භග්න	126
භග්න	70
භග්න (නිකාය)	14, 84
භග්න	100
භග්න	30
භග්න	84
භග්න	40
භග්න	54
භග්න	78
භ	
භග්න	50
භග්න	112
භග්න	86

පිටුව	පිටුව
උ	
උපාය	34
උපාය	198
උපාය	26
උපාය	20
උපාය	104
උපාය	54
උපාය	22
උපාය	98
උපාය (බුද්ධාදි)	20, 116
උපාය (නිකාය)	152
උ	
උපාය	136
උපාය	14
උ	
උපාය	110
උපාය	274, 286
උපාය	48
උපාය	32
උපාය	80
උපාය	28, 60
උපාය	108
උපාය	16
උපාය	8, 48
උපාය	8
උපාය	28
උපාය	24, 52, 64
උපාය	56
උපාය	86
උ	
උපාය	40
උපාය	112
උපාය	188
උපාය	22, 92
උපාය	28
උපාය (පාදාදි)	78
උපාය	66
උපාය	6
උ	
උපාය (පාදාදි)	2
උපාය (බුද්ධාදි)	138
උපාය	218

ස	පිටිබරණ
සංඝරාජානාමාවලිය	164
සංඝරාජානාමාවලිය	46
සංඝරාජානාමාවලිය	22
සංඝරාජානාමාවලිය	80
සංඝරාජානාමාවලිය	100
සංඝරාජානාමාවලිය	122
සංඝරාජානාමාවලිය	132
සංඝරාජානාමාවලිය	60
සංඝරාජානාමාවලිය	94
සංඝරාජානාමාවලිය	72
සංඝරාජානාමාවලිය	98
සංඝරාජානාමාවලිය	36
සංඝරාජානාමාවලිය	22
සංඝරාජානාමාවලිය	140
සංඝරාජානාමාවලිය	88
සංඝරාජානාමාවලිය	20
සංඝරාජානාමාවලිය	88
සංඝරාජානාමාවලිය	204, 234
සංඝරාජානාමාවලිය	188
සංඝරාජානාමාවලිය	10
සංඝරාජානාමාවලිය	130
සංඝරාජානාමාවලිය	62
සංඝරාජානාමාවලිය	144
සංඝරාජානාමාවලිය	20
සංඝරාජානාමාවලිය	4
සංඝරාජානාමාවලිය	166
සංඝරාජානාමාවලිය	8, 70
සංඝරාජානාමාවලිය	26
සංඝරාජානාමාවලිය	20
සංඝරාජානාමාවලිය	86

ස	පිටිබරණ
සංඝරාජානාමාවලිය	12
සංඝරාජානාමාවලිය (රාජා)	152
සංඝරාජානාමාවලිය	134
සංඝරාජානාමාවලිය	36
සංඝරාජානාමාවලිය	168
සංඝරාජානාමාවලිය	16
සංඝරාජානාමාවලිය	24
සංඝරාජානාමාවලිය	104
සංඝරාජානාමාවලිය	2
සංඝරාජානාමාවලිය	20
සංඝරාජානාමාවලිය	106, 128
සංඝරාජානාමාවලිය	32
සංඝරාජානාමාවලිය	56
සංඝරාජානාමාවලිය	132
සංඝරාජානාමාවලිය	44
සංඝරාජානාමාවලිය	44
සංඝරාජානාමාවලිය	96
සංඝරාජානාමාවලිය	206
සංඝරාජානාමාවලිය (කුටිකණ්ණ)	114
සංඝරාජානාමාවලිය (කොමිටිය)	172
සංඝරාජානාමාවලිය (සෙලියානුවාන)	72
සංඝරාජානාමාවලිය	16, 138
සංඝරාජානාමාවලිය	64
සංඝරාජානාමාවලිය (බුදු)	84
සංඝරාජානාමාවලිය	58
සංඝරාජානාමාවලිය	
සංඝරාජානාමාවලිය	84
සංඝරාජානාමාවලිය	14, 90
සංඝරාජානාමාවලිය	56

III

විසෙසපද්‍යානනමණිකා

අ	පිටපිඛනා	අ	පිටපිඛනා
අකාපුරිතසෙවිතං	174	අනාදිතවිදසාංචි	188, 190
අකිංකුනසා	16	අනාසනාමරා	16
අකුතොගත	96, 204	අතිකෙතවිතායො	16
අකුපාතං	112, 128	අතිකිංකො	106
අගගිප්‍රතං	108	අනුපලිතො	6
අගච්ඡිතං	90	අනුචිතසිකො	12
අසගතං	104	අනුසුඤ්ඤං	62
අසමුලං	48	අනෙජො	114
අභිකුතකායො	34, 112, 256	අපාටිමිකා	20
අභිකාරකාපුං	126	අපාතනමානකො	82, 238
අභිකාරිකො	152	අපාමිකො	24, 26
අභිකිරිතසා	152	අපණ්ණිකං	198
අච්චුතං පදං	2	අපාචුකා	220
අච්ඡාය	74	අපුරකකො	18, 88
අච්ඡිතං	138	අභිනිතා	86
අච්ඡාදිකා	48, 164, 244	අභිනිතාදිකො	244
අච්ඡායකා	42, 200	අභිසංපජ්ඣිරතො	174
අජකරණි	100	අභිසංකො	220
අජලො	122	අභිසංසිතකා	198
අඤ්ජනමිකිකා	196	අභිනන්දිතං	120
අඤ්ජනි	196, 264	අභිනොචාන	126
අඤ්ජනං	64, 68, 114	අභිසංකො	50
අඤ්ඤානමානිකො	224	අභිසංඝ්‍රහො	242
අච්ඡාදකා	264	අභිසංපමානකො	254
අඤ්ඤං	4	අභ්‍යුඤ්ඤං	242
අච්චිකානාමකානුගං	220	අමිතසවිකායං	74
අතකා	62	අමිතඥකො	98, 108
අතිතරිකාය	74	අමිතොගඛං	64, 68, 192
අතිතිකා	118, 162	අමරංතපං	82
අද්දිකො	122	අයොගො	104, 162
අද්දිකො	24	අයොති	82, 98
අභිවිතක	162	අරුකායං	234, 264
අභිවේකකො	30	අලකිකා	256
අභිච්ඡිතකා	170	අලතකකකායාපදං	134, 196, 264
අනෙතමාසි	106	අලමෙව	20
අනතොයො	216	අලං	244
අනණ	56, 198, 212	අච්ඤා	108, 148, 254
අනගොන	52	අච්ඤා	60
අනචොසිතකො	44	අසභිතං	188
අනාදිකා	140, 214	අසංකා	198

අ	පිටුවකිනං
අසංකෘතිය:	152
අසංකූප්තං	174
අසංකෘතිය:	114
අසංකීර්ණං	174
අසිත:	178
අසිතාප්‍ර	20
අතිරික්තතාය	256

ආ

ආඥා	182
ආඥා	190
ආචාරයොවරේ	162
ආදායං	66
ආයතනාං	98
ආයුමි:	84
ආසන්නං	24
ආනුභවං	158

ඉ

ඉච්ඡාධූපාසිතො:	130
ඉණ්ඩො:	252
ඉත්ථිමාමිඤ්ඤාථාහාමි:	218
ඉදමිභිතං	128
ඉන්ද්‍රියොපකරණස්ථානා:	8, 244
ඉන්ද්‍රියයොගත	124
ඉන්ද්‍රිය	164
ඉතිතං	218

උ

උග්‍රකරණං	210
උජ්ජිත:	160
උච්චාවචේ	108
උඤ්ඤාපතනාගතො	208, 262
උත්තමිත්තං	710
උත්තමං	210
උත්තමො:	226
උත්තමං	38
උදග්‍රහමෙසෙන	46
උදග්‍රහමෙසෙන	6
උදරාමෙදහකං	220
උද්භවං	94
උද්භවො:	214
උත්තම	170, 224, 226
උපකරණකමි	74
උපවිමං	70

උ

උපාසිතා:	68
උමිමාප්‍රපේත	244
උග්‍රහමි	142
උලලිතං	290
උග්‍රහකරුණ:	126

එ

එකතනතිරතං	22
එකොදිතාමිතො	218
එතනං	52

ඔ

ඔකරිණ්ණො:	8, 170
ඔකපානො:	180
ඔට්ඨප්‍රාග්‍රහමිතො	224
ඔද්‍රිතො:	44
ඔපිත	50
ඔමිතො:	18
ඔරසිතං	192
ඔහං	06

ක

කකං	4
කච්ඡි	14
කට්ඨකො:	134
කට්ඨප්‍රතිකාමො	220
කට්ඨි:	132, 158
කණ්ණාතිරාතිතො:	206
කණ්ණො:	56
කතනං	2
කතපදං	74
කතින්ද්‍රියං	188
කමිමානතවිකාටිතො:	124
කමිමානතො	258
කරෙරිමාලාමිතො:	244
කලාතං	46
කලාතොණමාකරණො:	224
කලි	104
කලිකරං	80
කලිතො:	32
කවිමං	166
කතාතා:	152
කතාමි	258
කාප්‍රතිතො	52, 142, 242
කාමිකොපපාතිතො:	178
කාලපට්ඨකමිතො:	86, 180

ක	පිටුවකිනි
කාංගතාසහි	236
කාංගම	44
කිංදානං	100
කිංදාං	130
කුසුප්පාභිථාද	244
කුසුප්පො	72, 90
කුරිතා	2, 24, 26, 106
කුණ්ඩලෙන	196
කුණ්ඩලාපි	20
කුසුප්පාසහ	72
කුසුප්පාසුඛෙ	98
කුසුප්පාසුඛි	220
කෙසුපා	28
කොසාපකොසා	238
කොසුපා	152

ඛ

ඛනාසා	236
ඛරො	122

ග

ගණාචරිතං	98
ගණිකා	220
ගණිකාසෙ	274
ගණාචකුසා	96, 110
ගණාසාති	70
ගලගලාසති	72
ගාමණී	186
ගිඨා	28
ගිරිගණිකර	2, 68
ගිරිගණිකර	154, 252
ගොතබ්බලමිතා	48, 164, 244

ච

චක්කං	204
චක්කච්ඡාති	204
චක්කුතිකං	158
චක්කුකුසාද	94
චම්භකුසුප්පාසහකොභි	158
චාතුර්ථිකො කරො	242
චාරණිකං	256
චිත්තකොලිතං	232
චිත්තදුක්ඛකං	80
චිත්තජා	252
චේතනාපරිතාය ඉඨායා	230

ජ

ජාතිකතො	231
ජාතිකතො	54

ජ

ජාතිකභිලං	88
ජාතිකභිලං	204
ජාතික	122
ජාතික	160
ජාතිකපෙත	98
ජාතිකපෙතකොසො	76, 88, 108
ජාතිකපෙතො	30, 38, 90, 246
ජාතිකපෙතො	98
ජාතිකපෙතො	56
ජාතික	252

ක

කාංගතොප්පාදකොසො	128
කාංගතො	134

කු

කුසුප්පාසහං	66, 120
-------------	---------

ත

තක්කරො	130
තක්කරො	212
තාදිතො	76, 128, 212
තාදිතො	54
තාදිතො	190
තාදිතො	12, 30, 46, 50, 82, 94, 96, 98, 102, 104, 106, 108, 122, 134, 136, 146, 156, 214
තාදිතො	224
තාදිතො	22
තාදිතො	224
තාදිතො	48, 98

ථ

ථාතිකං	266
ථාතිකං	70

ද

දක්කිකං	158
දක්කිකං	132
දක්කිකං	224
දක්කිකං	60

ද	පිටිබිඳකො
දසකතමානං	20, 66
දලකිලෝ	280
දලකිමිමිනො	274
දලං	194
දසිනො	148
දසිනං	2
දිට්ඨිගහපපකඛකො	108
දිට්ඨිකඤ්ඤානපදිතං	98
දිනො	74
දිතං	312
දිසරතනානුසංකං	194
දුඛො	242
දුකිතංගිලෙචනං	42, 210
දුගුමිකො	4, 6
දුපපබ්බජ්ජං	48
දුඛගලකඛණං	124
දුමනතිතං	6
දුමපනතං	6, 221
දුමච්ඡායං	22
දුරච්චිතං	122
දුරඛිගමා	48
දුරාගතං	6
දුරාබ්බිතං	242
දෙවො	24, 106
දෙසිකපුණ්ණමාසිතං	254
දෙසිතං	100

ධ

ධම්කරුපං	60
ධම්මකතමකො	74
ධම්මදසකං	76
ධම්මදකො	277
ධම්මපාති	194
ධම්මප්‍රධම්මතං	12, 82, 94, 96, 98, 122, 136
ධම්මසෙතංපතිං	246
ධම්මදසං	66, 120
ධිතිපාරං	258
ධුරාතනො	176

න

නගං	46
නඛලංචනතති	48
නඛලංසු	20
නච්චිතිකෙති	214, 216

න	පිටිබිඳකො
නගං	94
නමුච්චො	108
නරදම්මනාරම්	254
නතංගකො	82
නලසෙතං	4
නලංගාරං	90
නංගො	86
නංගොකො	200, 202
නංගිති	94
නංගිමුච්චිතං	218
නංගංගෙරජ්ජකො	238
නංගද	234
නිකම්මිතං	30
නිකතති	10
නිකෙතච්චිකො	164
නිතනංගකඛිපංගො	110
නිපපඤ්චපථො	130
නිපපඤ්චරකො	216
නිපකො	36
නිපකතොසු	32
නිඛතිතං	160
නිඛිතං	32
නිඛිද	104
නිඛිතං	180
නිමිතං	16
නිතංගිතංගො	280
නිරග්ගලො	150
නිරංකතං	118, 136
නිරංගං	186
නිරුතතිපදකොච්චො	136
නිමංගප්‍රතිතං	32
නිසුකො	226
නිසිථො	4
නිලබ්බිතං	8
නුපලබ්බති	94, 120
නෙකතිතං	220
නෙතතිතං	19, 212
නෙරසිතං	28
නෙසජ්ජිතං	216

ප

පලච්චි	122
පකෙතන ගකෙතන	242
පකෙතති	236
පකෙතකො	88
පකතො	94

ප	පිටුවකිනං
පකිති	196
පකිකපලිපා	38
පකුරුනා	120
පච්ච	198
පච්චවිධං	14
පච්චවේදිකං	22
පච්චේදනං	26
පච්චායාමානං	74
පච්චිකං	90
පඤ්චායාමං	52
පඤ්ඤාචලි	8
පච්චිකානං	114
පච්චිකා	226
පඤ්චරතනං	28
පඤ්චේදි	134
පඤ්ඤානං	130
පඤ්චිකා	244
පඤ්චිකානං	246
පඤ්චේදි	126
පඤ්චායාමං	106, 166
පඤ්චායාමං	20, 23, 36, 72, 80, 182, 230
පඤ්චායං	168
පඤ්චායං	170
පඤ්චායං	15
පඤ්චායං	126
පඤ්චායං	236
පඤ්චායං	230
පඤ්චායං	148
පඤ්චායං	154
පඤ්චායං	98, 124
පඤ්චායං	112
පඤ්චායං	118
පඤ්චායං	48
පඤ්චායං	82
පඤ්චායං	64
පඤ්චායං	124
පඤ්චායං	122
පඤ්චායං	222
පඤ්චායං	108
පඤ්චායං	80
පඤ්චායං	132
පඤ්චායං	78
පඤ්චායං	250
පඤ්චායං	40, 52
පඤ්චායං	58, 98, 108, 110

ප	පිටුවකිනං
පාකිති	46
පාච්චිකං	60
පාච්චිකං	160
පාච්චිකං	134
පාච්චිකං	50
පාච්චිකං	134
පාච්චිකං	184
පාච්චිකං	160
පාච්චිකං	226
පාච්චිකං	44
පාච්චිකං	226
පාච්චිකං	100
පාච්චිකං	238
පාච්චිකං	254
පාච්චිකං	30, 34, 38, 66, 76, 80, 88, 98, 128, 132, 140, 154, 216, 240, 246
පාච්චිකං	216
පාච්චිකං	168
පාච්චිකං	124
පාච්චිකං	118
පාච්චිකං	26
පාච්චිකං	256
පාච්චිකං	
පාච්චිකං	152
පාච්චිකං	152
පාච්චිකං	104, 120
පාච්චිකං	118
පාච්චිකං	
පාච්චිකං	60
පාච්චිකං	214
පාච්චිකං	82
පාච්චිකං	82
පාච්චිකං	86, 168, 204
පාච්චිකං	70
පාච්චිකං	16, 86
පාච්චිකං	56
පාච්චිකං	260
පාච්චිකං	100
පාච්චිකං	56
පාච්චිකං	220
පාච්චිකං	132
පාච්චිකං	50
පාච්චිකං	64

හ	පිටපිකත
හතකො	188
හවතෙතනි	56, 164, 186, 194, 198, 214
හවංමතෙ	256
හතං	258
හුතනංරතො	10
හොඨා	200
ඉ	
මකකටො	52
මච්චුපාසං	94, 98
මච්චුහංගි	54
මච්ඡ	98
මජ්ඣිමනිකායං	176
මඤ්ඤිකං	108
මතකංගිකං	142
මතිකුසලෙහ	32, 72
මතිකං	142
මධුපාසකං	12
මනතහංගි	2, 232
මන්දවති	100
මන්ද	44
මනාපිතං	256
මනොපට්ඨිකර	254
මලච්චලකොකනංගතො	150
මහගස්සො	10
මහණණුවෙ	58, 92
මහතො	30
මහංකොකුං	28
මහංකොමිඛිකමො	126
මහංතංගං	96
මහංපුරිසලකකිණං	206
මහංගිකකොකං	254
මහංරතං	10, 180
මග්ගිකුසලකොකනංගතො	252
මග්ගිකුපාසකො	192
මගෙසි	210
මංතවිධා	126
මංරපකොක	96
මංරවිසකො	88
මංරගෙහතංගමග්ගො	204, 106
මංලිති	94
මංලුතො	2, 22, 44,
මංලුචි	122

ඉ	පිටපිකත
මිඤ්ඤි	10
මිඤ්ඤානුකං	134
මුඛකොකලී	44
මුඛිකොකි	134
මුඛිකො	30
මුලංලුප්පං	248
මුලං මුලං	256
මොනපපෙථ	30
මොනෙහ	64
මොරං	12
මොහපාරාතං	96
ය	
යඤ්ඤානං	186
යඤ්ඤා	808
යතෙතො	6
යදපිතං	8
යදෙතං	26
යමංමතෙ	94, 142
යතං	208
යාවිකොකනං	90
යුපො	64
යොගං	124
යොගකොකම	16, 30, 66, 230
යොගකොකමපපෙථ	114
ර	
රකතිතතො	58
රජෙප්පලං	96
රට්ඨවරිතං	18
රතතිකුචං	8, 110
රතංගිමිඛිකො	146, 168
රාජදසි	156
රාජාධිරාජං	104
රිඤ්ඤාති	141, 141, 144
රිතකපපෙථ	144
ල	
ලංකකකංරඤ්ඤාති	222
ලෙපෙහ	132
ලෙකකපො පරිතංගො	222
ලොගිතපංගි	222
ව	
වංගං	66
වංගඛිති	168
වංගු	190
වංගුති	220

ව	පිටුවකිනං
විඤ්චිතාසෙ	44
විතං	94
විතචරිකං	236
විධරොගනිලං	150
විජ්ඣං	168
විරං	130
විරතගදම්බුසලො	112
විකාසානුසංසනිං	192
විකාරං	196, 234, 264
විකේපං	152
විකරොගාතිනිකො	110, 118
විකේශයවට්ඨකානං	148
විගතං	80, 256
විජ්ජාච්ඡිකතිං	28
විජ්ජිතං	20, 22
විජිතං	4
විඤ්ඤපභි	164
විතිණ්ණකමේධං	4
විද්දෙසිකො	154
විධානු	246
විනායකං	96
විපථානුසාරිනං	160
විභුතනන්දිකං	134
විමිට්ඨාදීකතං	70
විමුක්තිකුසුමසංස්ප්පේදනං	41
විමේගකමං	40
විගඤ්ඤානං	204
විසංවිකේශං	122
විසංකප්පිකං	132
විගතපථෙ	148
විභවිතාතිනදිකෙ	22
විභසං	250
විකාරකුසලො	114
විණංසි	134
විතංසෙත	56
විතංසිකානිකො	56
විති	118
විකාශිකො	38, 96
වේගමිකො	58
වේදග්ග	5, 81
වේදවිකාසානුසං	192
වේදවේධං	134
ඝ	
ඝට්ඨ	138
ඝට්ඨකං	6, 96, 112

ඝ	පිටුවකිනං
ඝණානුකතං	69
ඝට්ඨං	234
ඝට්ඨකපිතං	28
ඝට්ඨකානුසං	94
ඝට්ඨකපිතානුසං	44
ඝට්ඨකං	60
ඝට්ඨකං	124
ඝට්ඨකං	8
ඝට්ඨකං	156
ඝට්ඨකං	76
ඝට්ඨකං	18
ඝට්ඨකං	54
ඝට්ඨකං	104
ඝට්ඨකං	41, 210
ඝට්ඨකං	64
ඝට්ඨකං	4
ඝට්ඨකං	41, 210
ඝට්ඨකං	44
ඝට්ඨකං	42
ඝට්ඨකං	240
ඝට්ඨකං	220
ඝට්ඨකං	16
ඝට්ඨකං	48, 106
ඝට්ඨකං	8
ඝට්ඨකං	66, 120
ඝට්ඨකං	154
ඝට්ඨකං	66
ඝට්ඨකං	220
ඝට්ඨකං	30
ඝට්ඨකං	188
ඝට්ඨකං	18
ඝට්ඨකං	220
ඝට්ඨකං	116
ඝට්ඨකං	90
ඝට්ඨකං	214, 216
ඝට්ඨකං	16
ඝට්ඨකං	181
ඝට්ඨකං	150
ඝට්ඨකං	6
ඝට්ඨකං	170
ඝට්ඨකං	284
ඝට්ඨකං	108, 128
ඝට්ඨකං	96
ඝට්ඨකං	106
ඝට්ඨකං	68
ඝට්ඨකං	64

ක	පිටිකිකික
සහ:විසේ	92
සංවිසේතයාසු වැමෙමසු 6, 112, 282	
සංකික:	151
සංතමික:විසේ:	170
සංසුරි	92
සංසු:	11
සංමික:සුක:	84
සංරතවිසේත:	41, 200
සංරතරත:	70
සංරත:	76
සංරිසුත:	104
සංලි	118
සංසු	20
සිකි	8
සිකි	118
සිපික:සිරුතෙහි	22
සිපික:	242
සිමානි	36
සිකම:තකදිකකලික:	12
සිකිසුත:	34
සිලපසුක:සුත:	30, 166
සිලපසුපසුත:	8
සිමපික:	104, 120
සුම:සිම:සෙ:	142
සුමික:	14, 106

ක	පිටිකිකික
සුමි:සුපසෙවිසේ:	208
සුමිත:	40
සුපෙමුක:	258
සුම:සිකලි	78
සුම:සිකසා	86
සුමිත:සෙ:	20
සුම:සික:	2, 14
සුසුකකදුක:	104
සුසුකකසුක:	78
සුසුම:	82, 90
සුසුමිකිසුක:සුක:	31, 78
සුල:	80
සෙත:පසි	104
සෙත:සෙ:	81, 266
ක	
සෙකිකකි:සපසිත:	72
සෙකිමිම:	74, 208
සෙකිසුක:	34, 156
සෙක:මිසෙ:	64
සෙක:සෙ:	80
සිකම:සෙකි	48
සුර:	6
සුර:සුර:	122
සුම:	176
සෙකිත:සිකක:ලරත:සෙ:	78

බුද්ධජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 29.

සුත්‍රාන්තරිපිටකයෙහි

23 වන ග්‍රන්ථය

ථේරිගාඨාපාළි

බුද්ධකන්තිය

නවවැනි භාගය

ලබ්‍හා බොද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

**මාකඩවර විහාරාධිපාසී
පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සභවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද**

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

බු. ම. 2550

ක්‍රි. ම. 2006

**බුදුකතිකාසෙ
ථේරිගාථාපාලි**

**බුදුකතිකාසෙහි
ථේරිගාථා**

**“තථාගතසංඥායො භික්ඛවෙ ඛම්බවිනයො විච්ඡො විරොවති
නො පටිච්ඡන්තො”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙයනා කරණ ලද
බලය හා විනය විමර්ශ වූයේ බබලයි. වැළඳගත් නො බබලයි.”**

(අභිතුහතරතිකාය - තිසතිපාතය - හරණ්ඩුමහා, 9 සූත්‍රය)

පටුන

CONTENTS

සංස්කෘත නිවේදනය	VII
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	IX
ස ඥාපනය	XI
පාලිහෝචය — PĀLI ALPHABET	XV
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XVII
විෂයසූචි	IXX
පෙළ හා පරිච්ඡිතය	2 111
ශාරාදිපාදානුකතමණිකා	115
සඤ්ඤානාමානුකතමණිකා	121
විසෙසපදානුකතමණිකා	123

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධකතිකායෙහි නවවැනි භාගය වූ 'ථෙරිගාථාපාළිය' සුත්‍රාන්තපිටක-
යෙහි කෙවසි මහ ග්‍රන්ථය ද බුද්ධාචාර්යත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලායෙහි එකුත්තිත්
වැනි ග්‍රන්ථය ද වශයෙන් මෙහේ මුද්‍රණයෙන් නිකුත් වෙයි. මෙය ත්‍රිපිටක
ග්‍රන්ථමාලායෙහි වෙන මෑ ග්‍රන්ථයක් වුව ද ප්‍රමාණයෙන් කුඩා මහ බැවින්
ථෙරිගාථාපාළිය හා සමග එක් කොට මුද්‍රණය කරවීමට තීරණය කළමහ.
ථෙරිගාථා මුද්‍රණාලයෙහි මෑ ථෙරිගාථා පරිවර්තනය ද කොට මෙහේ
පාඨකයා හමුයෙහි තබන්නට සිදුවිය මෙහි ලා ස්වායත්තකාංගී සංවිකල්පයන්
සංයෝජනීය ගාතකාගිවිද්‍යාදි පිණිස ක්‍රියා කළ රජයේ සංස්කෘතික දෙපාර්ත-
මේන්තුවේ අධිකාරීහු ද සාදකයා මුද්‍රණාලයේ කාර්‍යාලයෙහි ද මෙයින්
ජනිත කුලයෙන් නිදක් වෙන්වා සි ඇංගසනය කරමහ.

ලබ්‍රහ්ම ලබ්‍රහ්මානන්ද සචර
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ
ප්‍රධාන සම්පාදක.

1972 මැයි 27 වැනි දින
ත්‍රිපිටක කාංග්‍රහයේ දී ය.
මහා භාගක වාරිකාරාමය.
කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

එක්සත් අමරපුරමහානිකායේ සභාපති අග්ගමහාපණ්ණික බලන්ගොඩ ආනන්දමෙත්තෙය මහානායක මහාඥවිරපාදයන් වහන්සේ.

අභංගම් විදුලිකුපරිවේණාධිපති පණ්ණික කෝදුගොඩ ශ්‍රී ඥානාලොක දන්තේන්ද්‍රසිංහයෝ ප්‍රධාන සභිකනායක ඥවිරයන් වහන්සේ.

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චනොදය පිටිවෙත්ති උපප්‍රධානාචාර්‍යී පණ්ණික ලබ්‍රහ්ම ලක්කානන්ද - කෝච්චේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමිත්‍රිධම් මහාසභිකනායක අනුනායක ඥවිරයන් වහන්සේ.

දෙමටගොඩ ධම්ප්පාලාධිපති පණ්ණික පරමාභාර පඤ්ඤානන්ද (ඩී. ඊ. ලක්ෂ්මි) කොලඹ නවකෝරලයේ ප්‍රධාන සභිකනායක ඥවිරයන් වහන්සේ.

හිතුලේ-මාකඩවර විහාරාධිපාති පණ්ණික කරගම්පිටිගොඩ සුමනසාර ඥවිරයන් වහන්සේ.

බෞද්ධාලොක මාවතේ බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති පණ්ණික දොරගමුවේ ධම්මපාල කොලඹ පළාතේ ප්‍රධාන සභිකනායක ඥවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

අප මහසත්ත්ව දිවතුරු බුදුරජුන් හමියෙහි බුදු බවට නියතවරණ ලබා වතුරසබ්බාසාලාලක්ෂයක් මුළුල්ලෙහි පාරමිධම් පුරණය කොට පශ්චිමාත්තභාවයෙහි කුසිපුරයෙන් කැම දැමිදිව කිහිල්වත්පුර සුදෙවුන් මහරජාණන් නිසා මහාමායා දේවීන් කුස පිළිසිදගෙන කලිසුන වෘතියෙන් දෙව්දහස් සාරසිය අටසෑන්තැ (2478) වැන්නෙහි වෙසග මැදි පොහෝ දවස් ලුම්බිනි සල්ලයන්හි මහල්සල්සෙවණෙහි බිහි වූ සිදුහත් නම් ලබා කුමාර සැපයෙත් වැඩි හැම සිප්සතර ගෙවා දැන ගිහිසැපත් වලද එකුත්තිස් වැනි වියෙහි අගමෙහෙසුන් යශෝධරා දේවීන් කුසින් රහල් කුමරුන් බිහි වූ ඇතළු මැදිපොහෝ දවස් මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි 'ජත්ත' ඇමැතියන් හා සමග 'කන්ත' නම් මහලයුන් අරා මහබිත්තිමත් කොට 'අනොමා' නම් තදිතීරයෙහි දී තවුස් පැවිදි වූහ.

බුද්ධාභය: සිදුහත් තවුසාණෝ අනුක්‍රමයෙන් රජගහනුවර වැඩ මගධෙයවර බිම්බිසාර මහරජාණන් විසින් රාජ්‍යයෙන් කළ නිමිත්තයක් ද පිළිගෙන කොට 'කිංකුකලගවෙවි වෑ ඇවිදිමින් ආලාරකාලාම තවුසාණන් කෙරෙහි සත්‍යාසම්පන්න උපයා උද්ගාරාමිත්‍ර තවුසාණන් කෙරෙහි අනෙම සම්පන්න උපයාගෙන එහි දු මොක්කය හොඳ කැල රුච්චේල්-දහම් වැඩ සාමුද්දක් දුකකර තපස් කොට එද තුඩු බැවින් හැරපියා යළි කය සතපාගෙන වෙසග මැදිපොහෝ දවස් සෙනානි ගම් 'සුජාතා' නම් සිවුදව දුන් කිරිපිඬු පිළිගෙන 'කෙරසුරු' ඇදි තීරයෙහි දී වලද සවස් වේලෙහි ගයාගෙහි ඇසතු බෝරුක් මුලට එළඹූ 'සොඳ්ඵල' බිඹුණු දුන් හිතක් අතුරා ඊ මත්තෙහි වැඩිදි ඇතාපානසති වඩා ව්‍යාන උපයා පෙරගමු පෙර විසු කඳ පිළිවෙල සිහි කොට මැදුම්ගම දිවැස පිරිසුදු කොට පැසුළුගමු ප්‍රතිත්‍යාසමුත්තාදයෙහි නුවණ බහා අනුලොම-ප්‍රතිලොම විසින් ප්‍රත්‍යාසාකාර සමවෘත්ත කෙරෙමින් විදගීතා වඩා සමාන්ත-සමෝධිත සමගිගම කළහ.

මහණ සස්ත: බුදුහු පලසම්චන් සුව විදුමින් සත්සති ගෙවා රාජ්‍යසතමුලයෙහි දී 'තප්පසාගලලිකා' වෙලෙඳ දෙබැසත් පිළිගැන්වූ අත්සුණු හා මිපිඬු වලද අප්පාලමුලයෙහි දී බ්‍රහ්මාරාධනා පිළිගෙන අටලොස් යොදුන් මග ගෙවා ඇතළු මැදි පොහෝ දවස් බරණැස ඉසි-පතනගට වැඩ පස්වග මහණුන්ට ධම්සක් පවත්වා 'අසුකුසාණකුසුකු' තෙරුන් සෝචන්පෙලෙහි පිහිටුවා තිකම්නියා අවපැළවිය දවස් 'ගද්දිය' තෙරුනුදු දිගවත් දවස් 'වසා' තෙරුනුදු තිගවත් දවස් 'මහානාම' තෙරු-නුදු ජලවත් දවස් 'අසුකුසු' තෙරුනුදු සෝචන්පෙලෙහි පිහිටුවා විසේනි දවස් 'අනාතමුලක්ක' සුත්‍රදෙයනාගෙන් පස්දෙනා වහන්සේ මැ අභිත්තවට පත් කොට 'එහිතිකු' පැවිදි දී සසුන් පිහිටුවා ඉසිපතන්හි දී මැ බරණැස් සිවුපුන් 'ගස' ප්‍රමුඛ පස්පතස් පුරුෂගන් ද 'කප්පාසික' වනලාභාබිහි දී 'ගද්දිය' කුමරුන් තිස් දෙනා ද ගයාසිතියෙහි අනුලගල්හි දහහත් පුරුෂජවලයන් ද රහත්බැවිහි පිහිටුවා 'එහිතිකු' පැවිදි දී රජගහනුවර වැඩ මගධෙයවර බිම්බිසාර ප්‍රමුඛ එකොළොස්නුවන් දෙනා සෝචන් පෙලෙහි පිහිටුවා වෙළචන විහාරය පිළිගෙන වැඩවසනසේක් පිරිස් සමග තමන් වහන්සේ කරා පැමිණි සැරිසුන්-බුහලන් දෙනම අනුභවයට පමුණුවා

අගසව් තත්ති තබා කාළදිසි තෙරුන්ගේ අගදමින් කිවුල්පිත්පුර වැඩ ගම්මානපෙළපර පා නැගත්තේ මින් බිඳ පියරජු අගගාමි පෙලෙහි ද පුජාපතියොතමය කෝවත් පෙලෙහි ද පිහිටුවා මල්බා හැඳකුමරු ද පුභ රාහුලකුමරු ද පැවිදි කරවා පෙරලා රජගහනුවරට වැඩසේක.

මෙහෙණකස්ත: මෑතගාගයෙහි විශාලා මහනුවර කුටාගාරයාලායෙහි වැඩවසන සමයෙහි සුදෙවුන් මහරජු සේසත්ගම රහත් වෑ පිරිනිව් කල්හි පුජාපතියොතමු පැවිදි වනු රිසි වෑ 'රොහිණි' නදීතීරයෙහි දි 'කලහවිවාද' සුත්තානත දෙකොට අසා පැවිදි වූ පත්සියක් කුමරුන්ගේ පාදපරිවාරිකාවන් සත්සිය ද කැටි වෑ ගෙන තුළු නැඟැවියකු ලවා කෙහෙ සිදුවෑගෙන කතවත් ගැඹුරෙරවෑ විශාලා මහනුවර කුටාගාරයාලාවට පැමිණ අතද තෙරණුවන් ලවා බුදුරජුන් අගදවා අභිගුරුගම් පිළිගෙන බුදුරජුන් කෙරෙහි පැවිදිඋපසංඝ ලදහ. කෙසු පත්සියක් කුමරියෝ ද හික්කු-සබ්බසා කෙරෙහි පැවිදිඋපසංඝපත් ලදහ. පුජාපතියොතමු බුදුන් කෙරෙහි දහම් අසා කම්මහත් වඩා රහත් වූහ. කෙසු පත්සියක් හික්කුණිහු 'හැඳකොට්ඨාද' සුත්තානත අසා රහත් වූහ.

පේරිගාමා: මෙසේ මෙහෙණකස්ත පිහිටි කල්හි ඒ ඒ ගමිනියම්ගම් රජදහන්හි නොයෙක් සියදහස් ගණන් කුලකුමරියෝ තුනුරුවත් ගුණ අසා පැහැදු පැවිදි වෑ පිළිවෙත් පුරා රහත් වූහ. ඔහු අභිගත ඵලවිශේෂයන් සිහි කොට උපන් ප්‍රීතිසෞම්භසායෙන් උදහාදි වශයෙන් ගාථා වදාලහ. ඔවුනතුරෙහි 'පේරිකා' ආදි කොට 'සුමේධා' තෙක් රහත් මෙහෙණන් විසින් ගාමිත ගාථා එක්රැස් කොට එකකතිපාතාදි වශයෙන් විභාග කොට 'පේරිගාමා' නමින් ගෙන සබ්බිතිකාරක මහතෙරවරු සබ්බිතිගම නගාලූහ.

එහි එකකතිපාතය පටන් නවකතිපාතය තෙක් පිළිවෙලින් ගාථා සඟ්‍රහ ඇත. ඉක්බිති එකාදසක, ද්විදසක, ත්‍රොලසක, විසති, කිංසති, චතතාලිස නිපාත ද, මහාතිපාතය දැයි සියලු නිපාත සොලසක් වෙයි. එකකතිපාතයෙහි ගාථා අටළොසක, ද්වකතිපාතයෙහි ගාථාසඟ්‍රහ දසක, ත්‍රිකතිපාතයෙහි අටක, චතුකතිපාතයෙහි එකක, පඤ්චක නිපාතයෙහි දෙළක, ඡක්කතිපාතයෙහි අටක, සත්තකතිපාතයෙහි තුනක, අට්ඨක, නවක, එකාදසක, ද්විදසක, ත්‍රොලසක නිපාතයන්හි එකී එකී ගාථාසඟ්‍රහයක, විසති නිපාතයෙහි ගාථාසඟ්‍රහ පසෙක, කිංසති, චතතාලිස, මහාතිපාතයන්හි එකී එකී ගාථාසඟ්‍රහයෙකි. මෙසේ පේරිගාමායෙහි සියලු ගාථාසඟ්‍රහ තෙතැත්තුවකි. පඤ්චකතිපාතයෙහි එකොළොස් වන ගාථාසඟ්‍රහය ත්‍රිවිද්‍යාප්ත තෙරැණියන් තිස් දෙනකුන්ගේ ගාමිතයෙකි. ඡක්කතිපාතයෙහි පළමු වන ගාථාසඟ්‍රහය පත්සියක් තෙරැණියන්ගේ ගාමිතයෙකි. මෙසේ බලත් මෑ ගාථාසඟ්‍රහයන්ගේ සඛ්ඛාස වෙතැත්තුවක් වුව ද තෙරැණියෝ සසියදෙනෙක් මෙහි ඇතුළු වෑ සිටිති. ඒ බව අට්ඨකපාතයෙහි දු 'ඡක්කමිතතා පේරිගො'යි දක්වනලද්දේ යැ. ගාථා ද සසියක් පමණ ඇතැයි අට්ඨකපාතයෙහි සදහන් වනුදු පේරිගාමා පාලියෙහි විද්‍යාමාන ගාථා සඛ්ඛාස පත්සිය විසිඑකකි. පේරිගාමාවසාන උද්දකයෙහි සදහන් සඛ්ඛාස පෙළ සමග හෝ අවුවා සමග හෝ නො ගාතෘදෙ යි. එහි දක්වෙනුයේ ගාථා සාරසියසුවානුවක් ද තෙරැණියන් එක්සිය එක් දෙනකුන් ද ඇති බව යි.

බුද්ධභාවය වනිතාව: බුද්ධභාවය හැරවිය වනිතාවක් කතු විමසනුයුතුවට ථෙරිතාපාසාලික අගනා නිබානසෙකි. ඔහු එද බ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙන් මිනිසුන් නිවසෙති මැ සිර වී සිටියහ. වෙදය ඉගෙනීමට හෝ දෙවොලකට පිවිසීමට හෝ යාගහොම ආදී ආගමික ක්‍රියාවන්ට සම්බන්ධ වීමට හෝ ඔවුන්ට අවසර නොලැබිණ. හිමියා මළ කල්හි අන් හිමියකුගේ කරණ ලබාගැනීමට ද බිරිදට අවසරයක් නොවී යා. ආය වසින් කළයුතු කාර්‍ය දෙකෙක: හිමියා දවන විනයයට පැන සනිටුල්ලයෙන් දිවි නසාගෙන පරලොවිනි දී ඔහු හා එක්වීම හෝ දිවිහිමි කොට අන් පුරුෂයකු නොසිතා මළ හිමියා කෙරෙහි මැ සිත පිහිටුවා පනිවුතය රැක පරලොවිනි දී ඔහු හා එක්වීම හෝ සි. මෙසේ අනාථ වූ සිරි හැරන වනිතාව බුද්දහයෙහි පිහිට ලැබූ නැගිසිටි අසුරු ථෙරිතාපාසෙක් අනාවරණය වෙයි බුද්ධතමය පැතිරගිය තාක් හැරනහුමයෙහි නොගෙක් විජිතයෙන් පැමිණ පැවිදි වූ රහත් වූ මෙහෙණහු ථෙරිතාපාසෙහි හමු වෙති. ඔවුන්තුරෙහි රජමෙහෙසියෝ ද මහසල්කුලෙහි බැමණියෝ ද සිටුදියැණියෝ ද ගුරුසත්‍රිහු ද වෙති. එමතු නොවූ ගණිකාවානනික ජීවනොපාය කොටගත් අතිරූපිකාවෝ ද සත්‍යවිකාරකය ජීවනොපාය කොටගත් වැදිඅගනෝ ද එ හැම හැරවියා අවුත් පැවිදි වූ රහත් වූහ.

මහාපුජාපනිගොතමින් හා සමග ශාක්‍ය කුමරියෝ පන්සියක් දෙනා පැවිදිදව වත්ත 'උබ්බිසි' කොසොල් මහරජුගේ මෙහෙසියකි. 'බෙමා'වෝ මග්ගවරට රජුගේ දියැණියෝ යැ, මහබයේ බිම්සර මහරජුගේ අගමෙහෙසිය යැ 'සෙලා'වෝ අලවරට රජුගේ දියැණියෝ යැ. 'සුමෙමා'වෝ මනතාවනි නුවර 'කොසුල්' රජුගේ දියැණියෝ යැ, වාරණවනි නුවර 'අභිකදන' කුමරුට විවාහ කොට දෙනලද්දහු පතිකුලයට නොගොස් පැවිදි වූහ. 'සාමා' කොසාවතියෙහි 'උදෙත' රජුගේ මෙහෙසි සාමාවතියගේ ගෙහෙසියකි. 'සොමා'වෝ මහබයේ බිම්සර රජුගේ පුරොහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ දියැණියෝ යැ. 'නද්දකාපිලානි' මග්ගවරට සාගල නුවර කොසිකගොත්‍රයෙහි බ්‍රාහ්මණයකුගේ දියැණියෝ යැ, මහපුස් මහතෙරණුවන්ගේ පුරාණද්විසිකාවෝ සි. 'විනානාකාලිකා' හා 'නද්දකාර' හා දෙදෙන කුරුරට කලමාභද්‍රය නිගමයෙහි බ්‍රාහ්මණවාංශ ඇතිගේ යැ. 'රොහිණි' වජ්ජරට වෛශාලියෙහි ආර්‍යකුලයෙක බමුණුවකි. 'ජීවකම්බවනිකසුනා' රජගහනුවර මහසල් කුලයෙක බමුණුවකි. 'වාලා' 'උපවාලා' 'සිසුපවාලා' තිදෙන 'නාලක' ගම රූපසාරී බැමණියගේ දියැණියෝ යැ, 'කැරිහුස්' මහතෙරණුවන්ගේ නැඟැණියෝ සි. 'සිහා'වෝ වෛශාලියෙහි 'සිහ' සෙනාපතිහුගේ නැඟැණියන්ගේ දියැණියෝ යැ. 'ඉසිද්දි' අවනනියේ උදේනි නුවර ආර්‍යකුලයෙක සිටුවකි. 'උපලවණණා' කොසොල් රට සාවැත්තුවර සිටුවකි. 'චන්දිකාමා' හරකැව් නගරයෙහි කුලුවකි. 'අභිසිකාසි' කාසිනගරයෙහි නගරයෙහිනිකි, ආය හා දිනක සහවාසයට සුවත් කහවණු දහසෙකි. 'අගමානා' (පද්මවනි) අවනනි රට උදේනිපුර නගරයෙහිනිකි, බිම්සර රජුගේ දරු අගයරුපකුමරු ආයගේ පුතෙකි. 'අම්බසාලි' වජ්ජ රට විශාලයෙහි නගරයෙහිනිකි, මහබයේ බිම්සර මහරජු ද වෙස්වලා ආය කරා ගියේ යැ. 'විමලා' වෛශාලියෙහි සිටි ප්‍රසිද්ධ රූපපච්චිතියකි, වරෙක මහමුගලන් තෙරණුවහුද කාමයෙන් පොලොබාගත්තට තාත් කළ හි උත් වහන්සේගේ ඔවා අසා සංවිග්න වූ පැවිදි වූ රහත් වූ යැ. 'සුහා' රජගහ නුවරලෝකුරු වූහ. 'සුණණා' සාවැත්තුවර අනෙපිඬ සිටුවහුගේ ගෘහ දාසියකි, උදකසුදාසික බමුණකු දමනය කොට කුතුරුමත් කෙරෙහි පහදවාලූ

ආය කෙරෙහි ප්‍රකාශයට පත් සිටුවනුමා විසින් නිදස් කරනු ලැබූ පැවිදි වැරහන් වූ යා. 'වාසා' වැදිදුවකි, 'උපක' ආජිවකයන්ගේ දුකිකාවායා, උපක සන්නෙති පැවිදි වූ පසු 'වාසා' ද පැවිදි වැරහන් වූ.

ලදරු පුතුගෙන් ද දුවගෙන් ද විශේෂ වූ මවක් ඔවුනොවුන් නො හැදින කලක් දියැණියන් හා සමග සිය පුතුගේ මෑ සපත්ති හාය්‍යා වූ වැසූ කරුණු අනාවරණය වූ පසු සංවේගයට පෑමින් පැවිදි වූ අයුරු උපපලවණණා තෙරුණින් හමුගෙහි ප්‍රකාශ කළ සැටි උපපලවණණා ථේරිගාථාගෙන් අනාවරණය වෙයි.

උදෙහිපුර ආසා සිටුවනුලගෙක එක් මෑ දියැණියන් සිය සිය පතිකුලයෙන් නෙරපුලැබ ගෙදෙරට සිඟා ආ යදියකුට විවාහ කොට දුන් සැටින් ඔහු ද කිසිප දවසක් වැසූ ආය හැරපියා සිහිමනට බැසැගිය සැටින් 'ඉසිදයි' ථේරිගාථාගෙන් අනාවරණය වෙයි.

'ජිවකච්චනික ප්‍රභා' තෙරුණියන් කාමයෙන් පොලොබාගත්තට බුනියකු කළ වැනුම රසබර කවිචින්නාවකි. ප්‍රභා තෙරුණියෝ ඔහුගේ වයයට හෙතු වූ ආය උපුටා ඔහු අත තැබූ අයුරු පහත්සංවේග දනවයි.

'අබ්බපාලි' තෙරුණියන් තමන්ගේ යොවුන්වියන් මහලුවියන් සංඝඤානා කෙරෙහිත් වදල අනිත්‍යතාප්‍රතීසංයුක්තා ගාථා මදතිඔවදනයට මහආගි ඔසුවක් බදු යා. මේ ආදි බුද්ධිකාලීන භාරතීය වනිතාවන් පිළිබඳ නොයෙක් අගනා පුවත්න් ථේරිගාථාපාලිය පිරිසිටි.

සර්වචින්නා: ථේරිගාථා මුද්‍රණයට පමුණුවන තුරු ථේරිගාථා පරිවර්තන යට පත් නො වී යා. වෙන මෑ ග්‍රන්ථයක් ලෙස මුද්‍රණයට ප්‍රමාණවත් නො වූ හෙයින් ථේරිගාථා ද ථේරිගාථා හා සමග එක් කොට මුද්‍රණය කරවීමට තීරණය කරගන්නා ලදී. එයින් ථේරිගාථා මුද්‍රණයකරයෙහි මෑ ථේරිගාථා පරිවර්තනය ද කළයුතු විය. පරිවර්තකයාගේ ක්‍රිපිටකසමාදායකමණ්ඩලයෙහි ප්‍රධාන සමාදායක පණ්ඩිත ලබුගම ලඛිතානන්ද අනුනායක සාමාජිකයන් වහන්සේ ද සහායකසමාදායක පණ්ඩිත කරගම්පිටියොඩ සුමනසාර සථවිර වන අප ද යන දෙනම විසින් කරනලදී. යොධන අවසානයෙහි ක්‍රිපිටකසමාදායක-මණ්ඩලයෙහි සහායක පණ්ඩිත කෝදගොඩ ඤාණලොක නායක සාමාජිකයන් වහන්සේ ද සහාය වූහ. පාඨගොඩනයේ දී එඩ්වර්ඩ් ජොන්සන් සමාගමේ (PTS) මුද්‍රණය හා ද ඩම්රේන මුද්‍රණය හා ද හෙවාවිතාරණ මුද්‍රණය හා ද මරම්මපිටියකිසිති මුද්‍රණය හා ද සංඝඤානය කරනලදී. විශේෂයෙන් කිවයුතු දෑය ථේරිගාථා සංඥපනයෙහි කියනලද වන බැවින් මෙහි වටලා නො කියමින.

මෙයට,

කරගම්පිටියොඩ සුමනසාර.

බු. ව. 2514

ක්‍රි. ව. 1972 මැයි 27 දින

ත්‍රිපිටක කාය්‍යාලයේ දී යා.

මහානායක වාරිකාරාමය,

කොළඹ 7.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ ා ඉ ඉ ා ඊ ඊ ා උ උ ා ඌ ඌ ා ඍ ඍ ා

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඟ ga
ච cha	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ta	ඨ tha	ඳ da	ඳ් dha	ණ na
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	ඞ ba	භ bha	ම ma
ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa
				හ ha
				ලා la
				අ am

ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කෝ kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khe	ඛෝ khō
ග ga	ගා gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ ge	ගෝ gō

Conjunct - Consonants

කක ka	කඤ kaṇṇa	ඉ tra	මම් mpha
කඛ ka	කණ khaṇṇa	ඉද da	මඞ, මි mba
කඟ ka	කඞ kaṇṇa	ඉද් da	මඞ mba
භු kri	භු, ඡ භ cha	ඉද ra	මඞ mma
භි va	භු, ඡ භ ja	ඉ, මි dva	මඞ mha
භි cha	භු, ඡ භ jha	ඞ ඞ jhva	ඞ, ඞ ya
ඞ khva	ඞ na	ඞ na	ඞ ya
ඞ ga	ඞ, ඞ cha	ඞ na	ලා la
ඞ gha	ඞ dda	ඞ na	ලා ya
ඞ nka	ඞ dda	ඞ na	ලා ha
ඉ gra	ඞ na	ඞ na	ඞ wa
ඞ kha	ඞ na	ඞ na	ඞ sa
ඞ ga	ඞ na	ඞ na	ඞ sma
ඞ igha	ඞ, මි dda	ඞ ppha	ඞ va
ඞ cca	ඞ na	ඞ bba	ඞ hma
ඞ ccha	ඞ ta	ඞ bha	ඞ hva
ඞ ja	ඞ tha	ඞ bra	ලා ha
ඞ jha	ඞ va	ඞ pa	

ආ ආ ා ඉ ඉ ා ඊ ඊ ා උ උ ා ඌ ඌ ා ඍ ඍ ා

සංක්ෂිප්තකතවිරූපණය

ABBREVIATIONS

සිඳු	1.	—	ථෙරිගාථා, ධම්මසෙන මුද්‍රණය, 1930.
සිඳු.	2.	—	ථෙරිගාථා, හේමාචිතාරණ මුද්‍රණය, 1970.
මජ්ඣ.	—	—	මජ්ඣිමනිකායාසූත්තයෙහි සංගහිත ථෙරිගාථා.
PTS.	—	—	Pali Text Society - THERĪ GĀTHĀ, 1883.
ප	—	—	පරමසිද්ධිපති, ථෙරිගාථාධර්මකාථා.
පු	—	—	අධර්මකාථාගතානි - පුරාතනපාඨකතරානි.

බුද්ධකනිකායෙ ථෙරිගාථාපාළි

විසයසූචි

විසය

පිට්ඨකය

ථකකනිසංඝයා

1-8

1. අඤ්ඤාතර ථෙරිගාථා	2
2. ඉන්ද්‍රිය ථෙරිගාථා	2
3. පුණ්ණ ථෙරිගාථා	2
4. තිස්සා ථෙරිගාථා	4
5. " " "	4
6. ධිරා ථෙරිගාථා	4
7. විරා ථෙරිගාථා	4
8. මිත්තා ථෙරිගාථා	4
9. හද්දා ථෙරිගාථා	6
10. උපකම්භා ථෙරිගාථා	6
11. ඉන්ද්‍රියා ථෙරිගාථා	6
12. ධම්මදිත්තා ථෙරිගාථා	6
13. විසාඛා ථෙරිගාථා	6
14. සුමිත්තා ථෙරිගාථා	6
15. උත්තරා ථෙරිගාථා	8
16. සුමිත්තා බුද්ධපබ්බතී ථෙරිගාථා	8
17. ධම්මා ථෙරිගාථා	8
18. සංඝා ථෙරිගාථා	8

ථකකනිසංඝයා නිවේණිය.

දුකතිසංඝයා

...

10-14

1. අතිරූපනදා ථෙරිගාථා	10
2. ජේතනා ථෙරිගාථා	10
3. සුමිතිසංඝයා ථෙරිගාථා	10
4. අභිසංඝා ථෙරි ගාථා	12
5. විත්තා ථෙරිගාථා	12
6. මේතතිසා ථෙරිගාථා	12
7. මේතනා ථෙරිගාථා	12
8. අභ්‍යන්තරා ථෙරිගාථා	14
9. අභ්‍යා ථෙරිගාථා	14
10. සාමා ථෙරිගාථා	14

දුකතිසංඝයා නිවේණිය.

නිකනිපාතො**16-20**

1. සාමී ථෙරිතාථා	...	16
2. උත්තමී ථෙරිතාථා	...	16
3. " " "	...	16
4. දත්තීතා ථෙරිතාථා	...	18
5. උබ්බිථි ථෙරිතාථා	...	18
6. සුක්කා ථෙරිතාථා	...	18
7. සෙලා ථෙරිතාථා	...	20
8. සොමි ථෙරිතාථා	...	20

නිකනිපාතො නිවසිතො.**චතුක්කනිපාතො****22**

1. හද්දකාපිලානි ථෙරිතාථා	...	22
--------------------------	-----	----

චතුක්කනිපාතො නිවසිතො.**පඤ්චකනිපාතො****24-34**

1. අඤ්ඤකරා ථෙරිතාථා	...	24
2. විමලා ථෙරිතාථා	...	24
3. සිහා ථෙරිතාථා	...	26
4. සුඤ්චිනඤ්ඤා ථෙරිතාථා	...	26
5. හාඤ්ඤකරා ථෙරිතාථා	...	28
6. මිත්තාකාලී ථෙරිතාථා	...	28
7. සකුලා ථෙරිතාථා	...	30
8. සොණා ථෙරිතාථා	...	30
9. හද්දකුණ්ඩලකොතා ථෙරිතාථා	...	32
10. පටිච්චාරා ථෙරිතාථා	...	32
11. තිංසමිත්තා ථෙරිතික්ඛනිතාථා	...	34
12. චන්දා ථෙරිතාථා	...	34

පඤ්චකනිපාතො නිවසිතො.**ජත්තකනිපාතො****36-42**

1. පඤ්චකතමිත්තානං ථෙරිතං ගාථා	...	36
2. වාසෙට්ඨි ථෙරිතාථා	...	36
3. බෙමි ථෙරිතාථා	...	38
4. සුජාතා ථෙරිතාථා	...	38
5. අතොපමි ථෙරිතාථා	...	40
6. අතොපමි ථෙරිතාථා	...	40
7. මිහාපජාපති ගොතමි ථෙරිතාථා	...	40
8. භුත්තා ථෙරිතාථා	...	42
9. විජ්ජා ථෙරිතාථා	...	42

ජත්තකනිපාතො නිවසිතො.

	සත්‍යකතීයානො	...	44-46
1.	උත්තරා ථෙරියාථා	...	44
2.	වංලා ථෙරියාථා	...	46
3.	උපවංලා ථෙරියාථා	...	46
	සත්‍යකතීයානො නිවසිනො.		
	අධිකතීයානො		
1.	සිසුපවංලා ථෙරියාථා	...	48
	අධිකතීයානො නිවසිනො.		
	තච්ඡකතීයානො		
1.	චක්ඛණිකා ථෙරියාථා	...	50
	තච්ඡකතීයානො නිවසිනො.		
	ඵකාදසකතීයානො		
1.	කිසාගොතම් ථෙරියාථා	...	52
	ඵකාදසක නිසානො නිවසිනො.		
	ආදසකතීයානො		
1.	උපපලවණ්ණා ථෙරියාථා	...	54
	ආදසකතීයානො නිවසිනො.		
	කොලසකතීයානො		
1.	පුණ්ණාථෙරියාථා	...	56-58
	කොලසකතීයානො නිවසිනො.		
	විසතීයානො		60-78
1.	අමබපාලි ථෙරියාථා	...	60-62
2.	රොහිණී ථෙරියාථා	...	64-66
3.	වංජා ථෙරියාථා	...	66-70
4.	සුඤ්චි ථෙරියාථා	...	70-74
5.	සුභාකම්මාරසිත්ථා ථාථා ථෙරි	...	74-78
	විසතීයානො නිවසිනො.		
	තිංසතීයානො		
1.	ජවකම්බවතික සුභාථෙරියාථා	...	80-84
	තිංසතීයානො නිවසිනො.		
	චත්තාලිස නිසානො		
1.	ඉසිදුසි ථෙරියාථා	...	86-94
	චත්තාලිසනිසානො නිවසිනො.		
	මහා නිසානො		
1.	සුමේධා ථෙරියාථා	...	96
	මහානිසානො නිවසිනො.		

**බුදුකතිකාසෙ
ථේරිගාථාපාලි**

**බුදුකතිකාසෙහි
ථේරිගාථා**

බුද්ධකතිකායෙ පේරිගාඨාපාළි

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මුද්ධස්ස.

එකකතිපාතො

1. 1

1. පුබ්බං පුපාති ථෙරිකෙ කම්මි වොලොභ පාරාතා,
උපසකෙතා හි හෙ රාගො පුක්ඛධාතං ච කුමිතිහන්ති.

ඉත්ථං පුදං අඤ්ඤාතරා ථෙරි අපඤ්ඤාතා භික්ඛුහි ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ඤාතරපෙරිගාථා

1. 2

2. මුඤ්ඤාත මුඛවිසුද්ධො ගොගෙහි චිකෙඤ්ඤා රාහුගාතා ඉමි,
චිප්පාදිතොතො චිතොතො අනණා භුඤ්ඤා පිණ්ඩිකන්ති.

ඉත්ථං පුදං ගඟවා මුත්තං සික්ඛමිතං ඉමිග ගාථං
අභිණං ඔවදති'ති.

මුත්තාපෙරිගාථා

1. 3

3. පුණ්ණො පුරස්ස ධරෙමිහි චිකෙඤ්ඤා පණ්ණරතොරිච්ච,¹
පරිපුණ්ණොත පඤ්ඤාත නමොකම්මං² පදලකාති.

ඉත්ථං පුදං පුණ්ණො ථෙරි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණාපෙරිගාථා.

1 පණ්ණරතොරිච්ච - මජ්ඣං,

2 නමොකම්මං - මජ්ඣං,

බුද්ධකතකාය ථේරගාථාපාලි

ඒ භාග්‍යවත් අහිත් සමාග්‍ය සම්බුද්ධජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා!

ඵකකතපාතය

1. 1

1. ථේරකාවේනි, පහුල්වතින් සිවුරු කොට හඳුනාපොරොත්තාලද සිරුරු ඇති වූ සුවසේ වාස කර. ගම්පෙයෙහින් තොපගේ (සත්තා-තයෙහි උපදනා) කාමරාගය රත් වූ කුඹුගෙහි (බදුගෙහි,) ඉසෙය්‍යාසයක් (විශාලීනිය පළාවක්) සෙයින් අතහැරී මිනිස් සන්තිදුගේ වේද එගෙයිති.

මෙසෙයින් ථේරකා නම් එක්තරා අප්‍රකට මේගෙණක් ගාථාවක් කිවු යැ.

අඤ්ඤාතරථේරගාථා සි.

1. 2

2. මුත්තාවේනි, රාහුග්‍රහයා කෙරෙන් වන්දනා තෙයින් කාමාදි සතර කෝශයන් කෙරෙන් මිදෙව. කෙලෙසුන් කෙරෙන් (සමුච්ඡේද-විමුක්තත්) මොහොවට මිදුණු සිතින් සුඤ්ඤා වූ කෙලෙස් ණය හැරපියා රටවැසියාගේ පිඹු (සිව්පතය) වළඳකර.

මෙසෙයින් සාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුත්තා නම් සිකම-මොහොවට මේ ගයින් එක්වත් ඔවා දෙනසේක.

මුත්තාවේරගාථා සි.

1. 3

3. පුණ්ණාවේනි, පණුරුසි හඳු සෙයින් (සන්තිස්සොධිපාසනික) ධම්මයෙන් පිරෙව, පිරිපුන් (රහත්මග) කුවණින් මොහොතකද සිදුව.

මෙතෙයින් පුණ්ණා මේගෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

පුණ්ණාවේරගාථා සි.

1. 4

4. තිස්සා සිකතිස්ස සිකතිය ම: නං භංගො උපච්ඡිඛං,
සතිසංඝොගමසංග්ගතා: වර ලොකෙ අභාසිත්ථි¹.

ඉත්ථං සුදං තිස්සා පෙරි මාථං අභාසිත්ථි².

තිස්සාපෙරිමාථං.

1. 5

5. තිස්සා සුඤ්ඤා ඛමෙමිති ඛමො: නං ම: උපච්ඡිඛං,
ඛණ්ඩානා හි භොවන්ති තිරගමිති සමපට්ඨා³.

ඉත්ථං සුදං තිස්සා පෙරි මාථං අභාසිත්ථි⁴.

තිස්සාපෙරිමාථං.

1. 6

6. ඩිරෙ තිරොධං චුස්සෙති¹ සඤ්ඤා චුපසමං සුඛං,
ආරොධිතාහි තිබ්බානං භොගකෙතිමං අනුසාරං.²

ඉත්ථං සුදං ඩිරා පෙරි මාථං අභාසිත්ථි³.

ඩිරාපෙරිමාථං.

1. 7

7. වීරා වීරෙහි ඛමෙමිති තිකුච්ඡිති ගාමිතිඤ්ඤා,
ඛාරෙහි අත්ථිමං දෙහං ජෙත්ථා¹ මාරං සමාහිතිත්ථි.²

ඉත්ථං සුදං වීරා පෙරි මාථං අභාසිත්ථි³.

වීරාපෙරිමාථං.

1. 8

8. සඤ්ඤා පටිච්චිකාන මිත්තෙ මිත්තරතා ගම්,
ගාමෙහි කුසලෙ ඛමෙමි භොගකෙතිස්ස පත්තිතාති

ඉත්ථං සුදං මිත්තාපෙරි මාථං අභාසිත්ථි⁴.

මිත්තාපෙරිමාථං.

1 චුස්සෙති - ජෙත්ථං. 2 භොගකෙතිමං අනුසාරං - ජෙත්ථං.

3 සමාහිතිත්ථි - ජෙත්ථං. 4 ජෙත්ථා - ඩි.

1. 4

4. තිස්සාවෙති, (අධිච්ඡාදි භූමිව) ශික්ෂාගෙති තිස්සෙව,
(චක්‍රපාතය ඉන්ද්‍රිය අවිකල්පය, බ්‍රහ්මාදියාදය, ප්‍රතිපත්තිය, ප්‍රතිපත්තිය
යන) ගොතයෝ - දුර්ගතයෝ තොප නතමස් ඉක්කමෝවා
නොගොත් සාමාදි චතුර්ගොතෝ තොප නතමස් මහින්වා,
සිංහ මා සාමාදිගොතෝ තෙරෙත් ඉක්කවා වා (එතෙසින් මා)
ආශ්‍රම රහිත වා ලොවා හැසිරෙමි.

මෙතෙසින් තිස්සා මෙතෙණ ගාථාවක් කිවු යා.

තිස්සාච්චේටියාපා සි.

1. 5

5. තිස්සාවෙති, (ගම්ඵවද්දානාධිපතීන් හා අග්‍රාමාත්‍යාධිපතීන්
යන) ධම්මෙන් සුක්ක වම, (ප්‍රතිපත්තිය, අවිකල්පය, ප්‍රතිපත්තිය,
බ්‍රහ්මාදියාදය, ප්‍රතිපත්තිය, ප්‍රතිපත්තිය) සාමාදි තොප නතමස්
ඉක්කමෝවා, ගම්ඵවද්දානාධිපතීන් සාමාදි පාතකිත්තානු තිරගෙති ඉන්ද්‍රිය
තොවත් ද, එතෙසින්.

මෙතෙසින් තිස්සා මෙතෙණ ගාථාවක් කිවු යා.

තිස්සාච්චේටියාපා සි.

1. 6

6. ධිරාවෙති, කෙල්ලකිරොධය (නිවිණය) සාමාදි කරමි. සාමාදි
පාපසංඝවත්තෝ ව්‍යාපෘති නිවිණය වන ගොතකෙති නම වු
සුක්කාවහ වු අනුත්තර නිවිණය ලබාගනුමි.

මෙතෙසින් ධිරා මෙතෙණ ගාථාවක් කිවු යා.

ධිරාච්චේටියාපා සි.

1. 7

7. විරා මෙතෙණියෙති, (විරාප්‍රධාන තෙසින්) විරාමි වු අග්‍රාමාත්‍ය
ධම්මෙන් වාසු ප්‍රතිපත්තිය ඉන්ද්‍රිය අති වා නේතා සතිත වු කෙල්ල
මාරයා දිනා අනතිමදෙහය බරමි.

මෙතෙසින් විරා මෙතෙණ ගාථාවක් කිවු යා.

විරාච්චේටියාපා සි.

1. 8

8. මිත්තාවෙති, කැදුනාගෙන් පැවිදි වා කලණ මිතුරන් තෙරෙති
ආලම් අති වම. අතිත්ත නිවිණය සාමාදි ගොතකෙතිගෙන්
අතිමය පිණිස අග්‍රාමාත්‍ය ධම්මෙන් වඩමි.

මෙතෙසින් මිත්තා මෙතෙණ ගාථාවක් කිවු යා.

මිත්තාච්චේටියාපා සි.

1. 9

9. සඤ්ඤා පබ්බජිතානුසාරිනො භවති,
භාවෙති සුභසුභ ධර්මානුසාරිනො අනුසාරිනො.

ඉත්ථං සුදං භද්දං චේරි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

භද්දාචේරිගාථං.

1. 10

10. උපසම්මානං භවති භවති භවති භවති,
ධාරණී අනුසාරිනො භවති භවති භවති භවති.

ඉත්ථං සුදං උපසම්මානං චේරි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උපසම්මානං චේරිගාථං.

1. 11

11. සුභසුභානුසාරිනො භවති භවති භවති,
උපසම්මානං භවති භවති භවති,
සුභසුභානුසාරිනො භවති භවති.

ඉත්ථං සුදං සුභසුභානුසාරිනං භවති ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුභසුභානුසාරිනං භවතිගාථං.

1. 12

12. ජනපතො අනුසාරිනො භවති භවති,
සුභසුභානුසාරිනො භවති භවති,
භවති භවති භවති.

ඉත්ථං සුදං භවති භවති භවති භවති ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

භවති භවති භවති භවතිගාථං.

1. 13

13. සුභසුභානුසාරිනො භවති භවති,
සුභසුභානුසාරිනො භවති භවති,
සුභසුභානුසාරිනො භවති භවති.

ඉත්ථං සුදං සුභසුභානුසාරිනං භවති ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුභසුභානුසාරිනං භවතිගාථං.

1 ජනපතො - සි 2. සුභසුභානුසාරිනං - භවති 3. භවති - භවති

4. භවති - සුභසුභානුසාරිනං - සි

1. 9

9. හද්දාවෙති, සාද්දකායෙන් පැවිදි වූ හද්ද වූ සිලාදි ධර්මයෙහි ඇලුම් ඇති වුව, චතුර්කොගයෙන් කෙම වූ නිමිතට පෑමෙහෙකු පිණිස (සත්තත්ථිංසද්ධිමොතිපාසකික) ධර්මයන් වඩව.

මෙහෙයින් හද්දා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

හද්දාපෙරිමාපාසි.

1. 10

10. උපසමාවෙති, කෙලයමාරයාගේ පැවැත්ම ඇති අත්තාපියෙන් දුග්ගර වූ සංඝාරොහක (අංගාරිමායී භොකායෙන්) තරණක කර, සෙතා සතික කෙලෙස් මරනු දිනා (එහෙයින් මා) අත්තිම ගරිරක බරව.

මෙහෙයින් උපසමා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යි.

උපසමාපෙරිමාපාසි.

1. 11

11. මොහොවට මිදුණෙමි වෙමි. වෙනෙකු මොහොවට කුදු සැමියා කෙරෙකු යන තුන් කුදුගෙන් මිදීමෙන් මෙසේ මොහොවට මිදුණෙමි වෙමි. ජාතිමරණයෙකු මිදුණෙමි වෙමි. හවිනෙකු නම් වූ කෘණ්ණාච නගන ලද යැ, එහෙයින්.

මෙසේ මුත්තා නම් මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

මුත්තාපෙරිමාපාසි.

1. 12

12. (අග්‍ර ඵලය පිණිස) උපත් ජන්ම ඇත්ති මහණුවෙහි අමසානක (නිවන) පතත්ති (ගට තුන්මක) සිතීන් (නිවන) ආයි සලා වෙයි. කාමයෙහි පිටිබැඳි සිත් ගැත්ති 'උද්ධංසොතා' යයි කියනු ලැබේ.

මෙසේ ධම්මදිත්තා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

ධම්මදිත්තාපෙරිමාපාසි.

1. 13.

13. යම් අනුශාසනයක් කිරීමෙන් හෝ තැවේ ද මුදුරුන්ගේ ඒ අනුසරුන් කරව, ව්‍යා පා දෙවැ එකත්පසෙක හිදුව.

මෙසේ විශාඛා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

විශාඛාපෙරිමාපාසි.

1. 14

14. ධාතුසො දුක්ඛතො දිස්සිං මා ජාතිං පුතරාගමි,
ගවෙ ඡන්දං විරාජෙත්ති උපසන්නා චිරිත්තසිති.

ඉදං සුදං සුමනාචරිතං ගාථං අභාසිත්තං.

සුමනාචරිතං.

1. 15

15. කායෙහ සංවුත්තා අංසිං වාචාය උදං චේතසා,
සමුත්තං තණ්හං අබ්බුත්තං¹ සිතිභූතමිති තිබ්බුත්තං.

ඉදං සුදං උත්තරාචරිතං ගාථං අභාසිත්තං.

උත්තරාචරිතං.

1. 16

16. සුඛං තිං වුඛිකෙ සෙති කතා වොලොක පාරායා,
උපසන්නා හි තෙ රාගො සිතිභූතාසි තිබ්බුත්තං.

ඉදං සුදං සුමනාබුඛිපබ්බජිතා චරිතං ගාථං අභාසිත්තං.

සුමනාබුඛිපබ්බජිතාචරිතං.

1. 17

17. පිණ්ඩපාතං චරිතාන අනුමේයප්‍රබ්ධ දුක්ඛලා,
වෙධමානෙහි ගතෙහි තජෙව තිපතිං ඡමා,
දිස්සිං අදිහවං කායෙ අප විත්තං විමුච්චි මේති.

ඉදං සුදං ධම්මා චරිතං ගාථං අභාසිත්තං.

ධම්මාචරිතං.

1. 18

18. හිත්තා සරෙ පබ්බජිතා² හිත්තා පුත්තං පසුං පිතං,
හිත්තා රාගඤ්ච දොසඤ්ච අවිජ්ජඤ්ච විරාජිතං,
සමුත්තං තණ්හං අබ්බුත්තං උපසන්නාමිති තිබ්බුත්තං.

ඉදං සුදං සමික්ඛාචරිතං ගාථං අභාසිත්තං.

සමික්ඛාචරිතං.

එකකතාපාඨයා නිවසිතො.

1. ගණනම්බුත්තං - මජ්ඣ. 2. පබ්බජිතා - මජ්ඣ.

1. 14

14. (සමසන්නතිපයඝීපන්න වු චක්ඛුරාදි) බිංදුන් දුක් විසින් දුක පුනභිමග්ගි තහමක් පැමිණෙමි. හමගෙහි තාභණ් ඡන්දය හැරපියා උපයානන වෑ හැසිරෙමි.

මෙසේ පුමිතා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

සුමනාජේට්ඨගාථා සි.

1. 15

15. කායසංවරයෙන් සංවෘත වීමි, චක්ඛුසංවරයෙන් සංවෘත වීමි. මැලි අභිච්ඡතයෙන් සංවෘත වීමි, අනුගය සහිත කාභණ් ම උදුරාපියා සිහිල් බවට පැමිණියෙමි තිවිගෙමි වෙමි.

මෙසේසින් උතතරා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

උතතරාජේට්ඨගාථා සි.

1. 16

16. වාඤ්චාවෙති, ගෙපි පනුල්මතින් සිවුරු කොට පෙරෙවියාම පුමිසේ හොට, ගමිගෙයෙකින් කොපයේ රාගය සන්තිණි ද එහෙයින් සිහිල් මැ පිරිනිවියා වමි.

මෙසේසින් වාඤ්චුමුත්ත පුමිතා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

සුමනාබ්බසබ්බජිතාජේට්ඨගාථා සි.

1. 17

17. දුබල වූගෙමි සැරගවිග එල්ලගෙන පිඩු සිතා ඇවිද වෙවුලක ගාත්ත ඇති වැ එහි මැ බිමි ගිණිමි. කාශෙහි අංදිතව දුක ගලී මැ සිත කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදිණ.

මෙසේසින් බමිමා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

බමිමාජේට්ඨගාථා සි.

1. 18

18. හිඟගෙය හැරපියා ප්‍රිය එළමන පුත්‍රයන් හා ගෞමිසිමාදීන් හැරපියා රාගයන් භොගයන් අයතිමාභියෙන් සිද්ධියා අවිදුල ද මාභියෙන් හසා අනුගය සහිත කාභණ් ම උදුරාපියා උපයානන වෑ හිවුණුමි.

මෙසේසින් සබ්බා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

සබ්බාජේට්ඨගාථා සි.

එකකතිපාතය නිමි.

2. දුතතිපාතො

2. 1

19. අංකුරං අසුචිං සුභිං පසා භාදෙද්ද හමුසසං,
අසුභාය චිත්තං භාවෙහි එකතං සුසමාහිතං.
20. අතිමිත්තඤ්ච භාවෙහි මානානුසංමුජ්ජත,
තතො මානාහිසමයා උපසන්නා චිරිසාසිති.

ඉන්දං සුදං භගවා අභිරුපනඤ්ඤා සික්ඛමානං ඉමාහි
ගාථාහි අභිණතං ඔවදන්ති.

අභිරුපනඤ්ඤාථෙරිගාථා

2. 2

21. යෙ ඉමෙ සත්තබ්බොජ්ඣබ්බා මහා නිබ්බාතපතතිසා,
භාවිතා තෙ මයා සබ්බෙ ගථා බුද්ධොප දෙසිතා.
22. දිවෙඨා හි මෙ සො භගවා අතතිමොගං සමුසායො,
ඒකභිණො ජාතිසංසාරො තත්ථ දුති සුතබ්බවො'ති.

ඉන්දං සුදං ජේත්තා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

ජේත්තාථෙරිගාථා

2. 3

23. සුමුත්තිකෙ සුමුත්තිකෙ¹ සාධු මුත්තිකාවහි මුහුලසා,
අතිරිකො මෙ ජත්තතං වාපි² උත්තිලිකා මෙ දෙවික්ඛං වාති.
24. රාගඤ්ච අහං දොසඤ්ච විච්චිටි විච්චිටිති විතතාමි,
සං රුක්ඛමුලමුපගමම අහොසුබ්බති සුබ්බො ක්කාමාමිති.

ඉන්දං සුදං සුමිහුලමානාථෙරි ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

සුමිහුලමානාථෙරිගාථා.

1. සුමුත්තිකා, සුමුත්තිකා - ජේතං. 2. අතිරිකො මෙ වාතො වාති - සු.

දුකතිපාතය.

1. 1

19. හතුරෙහි, ආතුර වූ අපවිත්‍ර වූ පුක්ඛාවයට හිංස (කෙල) ගරිරය බල, විකේස හැඟියෙන් ඵ්කාග්‍ර වූ (අරමුණෙහි මොනොවට පිහිටියෙන්) සුසමාහිත වූ සිත අසුහස පිණිස වඩව.
20. (තිත්‍යාගිකතාදීන් දුරලනුයෙන්) අතිමිත්ත තම වූ විපක්‍යතාව වඩව, මානානුශ්‍රය දුරලව, ඉක්මිති මානසයෙන් දුරු කිරීමෙන් උපකාන්ත වූ මාස කරව.

මෙහෙයින් හාගාවතුන් වහන්සේ අභිරුපනතු සික්ක-
මානාවට මේ ගාථායෙන් කරතුරු ඔව්දන් දෙකසේක.

අභිරුපනතු ථේරිගාථා යි.

2. 2

21. තිථිඤ්ඤාමානවයට මාස වූ ගම් සප්තබ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් ආදිද ගම් පරිදි බුදුන් විසින් දෙසන ලද්දහු ද එ හැම බෝධිසත්‍යයන් මා විසින් හැවිතගහ.
22. ගම් හෙයෙකින් මා විසින් ඒ ධර්මකාය සම්බ්‍යාසන හාගාවතුන් වහන්සේ (ආගම්විමුද්ධිකයෙන්) දක්නා ලද්දහු ද එහෙයින් මේ අනුමිත ගරිරය වෙයි, ජාතිසංසාරය ක්‍යෙ වී දුන් පුනර්චයෙන් හැඟි.

මෙහෙයින් ජේනනා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

ජේනනා ථේරිගාථා යි.

2. 3

23. සුමුත්තිකාවෙහි, සුමුත්තිකාවෙහි, මොහොලින් මොනොවට මිදුණු මාගේ හැමියා නිර්ලජ්ජයෙක. (හේ මට භො රිසි වෙයි) (දිවි තකා කැරෙන) ඡත්‍රය ද නො රිසි වෙයි. මාගේ බත් පිසන සැළිය දිසබරණ ගද හමයි. (මේ හැමියෙන් මොනොවට මිදුණු)
24. මම රාගය ද දෝෂය ද 'විච්චි විච්චි' ගත අසුකරණයෙන් හතාලමි. මම වාසනාමුලයට එළඹ 'අනෙප්පබ්බ' යි සුඛවයෙක් වසන කරමි.

මෙහෙයින් සුමුත්තිකාමානා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

සුමුත්තිකාමානා ථේරිගාථා යි.

2. 4

25. යාචි කාසිජ්ඣපදෙ පුඤ්ඤා මේ තතතකො අහු,
තං කථාං තෙනමො අග්ගං අඤ්ඤානග්ගං¹ ධරෙසි මං.
26. අථ තිබ්බිඤ්ඤං රුපෙ තිබ්බිඤ්ඤං ච විරජ්ජහං,
මා පුත ජාතිනංසාරං සකාමෙය්‍යං පුතපුතං,
තිස්සො විජ්ජා සච්ඡිකතා කතං බුද්ධාය සාසනන්ති.

ඉතං සුදං අඤ්ඤාසිථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ඤාසිථෙරිගාථා.

2. 5

27. කිඤ්චාපි ඛොමති කිසිකා භිලානා බාලාදුබ්බලා,
දණ්ඩමොලුබ්බ ගච්ඡාමි පබ්බතං අතිරුහිතං.
28. සඤ්ඤාපි තිස්සිපිත්තාන පතතකං ච තිකුජ්ජිතං,
තෙලෙ ඛලොසිමිත්තානං තමොකඛකිං² පදලියාති.

ඉතං සුදං විතතා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

විතතාසථෙරිගාථා.

2. 6.

29. කිඤ්චාපි ඛොමති දුක්ඛිතා දුබ්බලා ගතයොබ්බතා,
දණ්ඩමොලුබ්බ ගච්ඡාමි පබ්බතං අතිරුහිතං.
30. තිස්සිපිත්තාන සඤ්ඤාපිං පතතකං ච තිකුජ්ජිතං
තිස්සානා චම්බු සෙලම්බි අථ විතතං විමුච්චි මෙ,
තිස්සො විජ්ජා අනුපාතතා කතං බුද්ධාය සාසනන්ති.

ඉතං සුදං මෙතතිකා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මෙතතිකාසථෙරිගාථා.

2. 7

31. වාභුද්දසිං පඤ්චදසිං යා ච පසඤ්ඤා අවිඤ්චි,
පාච්ඡාදිතපසඤ්ඤා අවිඤ්චාසුප්පාමාගතං,
උපපාසථං උපාගඤ්ඤිං දෙවකායාභිනන්දිති.
32. සාජ්ජ ඵණෙන ගතෙතෙන මුණ්ඩා සඤ්ඤාපිපාරුකා
දෙවකායං න පඤ්චනං විනෙග්ගා හදගෙ දරන්ති.

ඉතං සුදං මෙතතා³ ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මෙතතාසථෙරිගාථා.

1. අනුකතං - මජ්ඣං, 2. කප්පාබ්බා - මජ්ඣං.

3. මිත්තා - මජ්ඣං.

2. 4

25. කසිරට උපදනා සුවත් යම් පමණ වේද මට එපමණ සුවත් වී. කියමිනම් වැඩි ජනයා ඒ අගය කොට ගෙන එයින් අබේකින් මා අගය කොට තැබී.

26. ඉක්කිති මම රූපයෙහි කලකිරුණුමි. කලකිරුණු මම විරාගයට පැමිණියෙමි: වැළි පුනපුනා ජාතිසංසාරයට නොදුටමි. මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යවෝ පසක් කරනලදහ. බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලද.

මෙහෙයින් අබ්බකාසි මෙහෙණ ගාරා කිවු යැ.

අබ්බකාසිචේට්‍යාචාරාමී.

2. 5

27. මම (මිද වූ මත්ලේ ඇති බැවින්) කාශ ගරීර ඇති වැ කිලත් වැ දුඹි දුඹල වුව ද, (යම් මා තැනෙක) යමින් සැරයටිම එල්බගෙන යමි. (එබඳු වී නමුදු) කිසිකුළුපමිවට නැගී,

28. සහල අත්පසා තබා පාත්‍රය ද ගවිහුරු කොට තබා සෙයලපච්ඡා-යෙහි හිඳ මෝහකකික ප්‍රදරණ කොට සකකිකන්තාන සබ්බාන අත්පත මතු නුපදනා බවට පැමිණවීමෙන් විකෙමිණ කලමි.

මෙහෙයින් විතා: මෙහෙණ ගාරා කිවු යැ.

විතාචාරාමීචේට්‍යාචාරාමී.

2. 6

29. මම (රෝවින් පෙළීමෙන්) උපන් දුක් ඇති වැ එයින් මා දුඹල වැ ඉක්කිති යොවුන් බව ඇත්තී වෙමි. සැරයටිම එල්බගෙන යමි. එතෙකුදු වුව (කිසිකුළු පමිවට නැගී -

30. සහලසිවුර අත්පසා තබා පාත්‍රය ද ගවිහුරු කොට තබා සෙයල-පච්ඡායෙහි හුන්මි තදනන්තර වැ (විකිකමිතායෙහි යොදනලද බැවින් මාගේ සිත ආසුචියන් කෙරෙත් මිදිණ. මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යවෝ ලබනලදහ. බුදුරජුන්ගේ අනුසසුන් කරන ලද.

මෙහෙයින් මේතතිකා: මෙහෙණ ගාරා කිවු යැ.

මේතතිකාචේට්‍යාචාරාමී.

2. 7

31. මම දිව්‍යකාය ප්‍රාථමා කරමින් පක්‍ෂග සම්බන්ධ භූතස්වත් පස-ලෝස්වත් දිනයෙහි දු ප්‍රාතිහායීපක්‍ෂ (තෙලෝස්වක, පාලවික, සත-වක, නවවක දින) යෙහි ද අභ්‍යාභික සමකායන වූ පෙහෙවත් වූසමි

32. මම අද එක් වේලේ වලඳන බවින් යුතු වැ මුඩු කල කෙහෙ ඇති වැ සහල සිවුරු පෙරෙවි සිරුරු ඇති වැ හාදයෙහි කෙල-දරට සැරපිතා දිව්‍යකිකාය නොපතමි.

මෙහෙයින් මේතතා: මෙහෙණ ගාරා කිවු යැ.

මේතතාචේට්‍යාචාරාමී.

2. 8

33. උද්ධං පාදකලා අපිම අබො වෙ කොතමත්තා,
පච්චවෙකකස්සු'මිං කායං අපුට්ඨං පුත්තකිං.
34. එවං විහරමාකාය සංකප්පා රාගො සමුහකො,
පටිලාභො සමුවර්තනො සිතිභූතාමිති නිබ්බුතාති.

ඉදං පුදං අනගමානා ටේරි ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

අනගමානාපටිථිගාථාං

2. 9

35. අහගෙ තිදුරො කායො යත් සත්තං පුපුණ්ණා,
නිකම්පිකාමිමිං දෙහං සමපජානා සතීම්භි.
36. ඔහුති දුක්ඛවමෙමිති අපමාදරතාය මේ,
තණ්හකකයො අනුප්පාදොතො කතං බුද්ධස්ස සංසතනති.

ඉදං පුදං අනගාටේරි ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

අනගාටේරිගාථාං.

2. 10

37. චතුක්ඛතත්තුං පඤ්ඤාක්ඛතත්තුං විහාරො උපතික්ඛමිං,
අලභා වෙතසො සතත්තං විතෙත අවසවතතිති.
38. තස්සා මේ අවස්මි රතති යතො තණ්හා සමුහතා,
ඔහුති දුක්ඛවමෙමිති අපමාදරතාය මේ,
තණ්හකකයො අනුප්පාදොතො කතං බුද්ධස්ස සංසතනති.

ඉදං පුදං සාමා ටේරි ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

සාමාපටිථිගාථාං

ද්විතීයාංකය නිවර්තනො.

2. 8

33. මෑණියෙනි, පාදතලයෙන් උඩ කේශමණ්ඩපයෙන් යට මේ අපට්ඨාන වූ කුණුගඳ හමන කය නුවණින් ප්‍රත්‍යවේණා කරව.
34. මෙසේ (පුතණුවන් අහස තෙරණුවන්ගේ ඕවා පරිදි, අතිත්‍යානුදර්ශිතාදි විසින්) මාස කරන මා විසින් හැම රාතය (රතන්මඬින්) නසන ලද. හැම කෙලෙසපරිදහ සිදුනාලද, එහෙයින් මා සිහිල් වූමි. (සථපාදිසෙසනිබ්බාන ධාතුසෙන්) නිව්‍යාවෙමි.

මෙසෙයින් අහසමාසා මෙහෙණ ගාථා කිවු යා.

අහසමාසාථේරගාථා යි.

2. 9

- 35 අහසාවෙහි, යම් කසෙක පුහුදුන්හු ලාභාණාහු වෙත් ද එකය ඔදෙහපුලු යා, (එකරාණ) මාතාවන් දත්තා සිහිනුවණ ආති මම මේ කය නිරපෙක්‍ෂක වෑ හැරපියමි.
36. (ජාති ජරාදි) බොහෝ වූ දුඃඛධම්මෙන් පහස්නාලද (එයින් මා) අප්‍රමාදයෙහි ඇලුණු මා විසින් තෘණාකෘත සංකප්පාන නිව්‍යාන ලබන ලද. බුදුරදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලද.

මෙසෙයින් අහසා මෙහෙණ ගාථා කිවු යා.

අහසාථේරගාථා යි.

2. 10

37. යම් දවසෙක පවත් මම (විරිගතමනා හැඟියෙන්) සිත්ති වසි වෑ නො, පවත්මින් (එහෙයින් මා) විත්තකාන්තිය (අයධිමාගිකමාගිය) නොලැබ රූය සතර පස් වරක් වෙහෙරින් නික්ම ගියමු ද,
38. ඒ මා විසින් අවචාති රාත්‍රියෙහි තෘණාව නසන ලද. බොහෝ වූ දුඃඛ ධම්මෙන් පහස්නා ලද (එහෙයින් මා) අප්‍රමාදයෙහි ඇලුණු මා විසින් නිව්‍යාන ලබනලද. බුදුරදුන්ගේ අනුසාසනා කරනලදි.

මෙසෙයින් සාමා මෙහෙණ ගාථා කිවු යා.

සාමාථේරගාථා යි.

දුක්ඛනිපාතය නිමි.

3. තික්කිපානො.

8. 1

39. පණ්ණවිසතිවිසායාති යනො පබ්බජිතාය මෙ
නාතිජාතාමි විතතස්ස සමිදු ලභං කුදුවතා.
40. අලභා වේතනො සන්තිං විතෙත අවිතව්‍යතිනි
තනො සංවේගමිපාදිං සරිතිං ජිනසාසනං.
41. ඛත්ති දුක්ඛධම්මෙති අපාමාදරතාය මෙ
තණ්හකම්මො අනුප්පාදෙතා කතා බුභුසා සාසනං
අජ්ජ මෙ සත්තමි රතති යනො තණ්හා විසොසිතාති.

ඉතං සුදං සාමි චේතී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සාමානොච්ඡේදොථ.

8. 2

42. චතුක්ඛන්‍යං පඤ්චක්ඛන්‍යං විහාරා උපනික්ඛමි.
අලභා වේතනො සන්තිං විතෙත අවිතව්‍යතිනි.
43. සා භික්ෂුතිං උපගඤ්ජිං¹ යා මෙ සභාසිතා අනු
සා මෙ ධම්මමිදෙතොසි ඛනියතනවාතුයො.
44. තස්සා ධම්මං සුඤ්ඤිතානං යථා මං අනුසාසි සා
සත්තානං ඵකපල්ලවේත තිසිදිං සුඛසම්පප්පා
අවිහිමියා පාදෙ පසාරෙසිං කමොක්ඛකිං² පදලියාති

ඉතං සුදං උත්තමි චේතී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

උත්තමානොච්ඡේදොථ.

8. 3

45. යෙ ඉමෙ සත්තමොස්සධිතා මිත්තා නිබ්බානපතතිතා
ගාචිතා තෙ මිත්තා සබ්බෙ යථා බුද්ධින දෙසිතා.
46. සුඤ්ඤානස්සාතිමිත්තස්ස ලාභිනිතං යදිච්ඡිකං
මිරසා ඩිතා බුභුසා නිබ්බානාභිරතා සදා.
47. සබ්බෙ කාමා සමුච්ඡිත්තා යෙ දිබ්බා යෙ ව මිත්තස්සා
වික්ඛිණ්ණා ජාතිතංසාරො භව්දති පුතඛනවොති.

ඉතං සුදං අපරා උත්තමි චේතී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තමානොච්ඡේදොථ.

1. උපගඤ්ජිං - මජ්ඣං.

2. කමොඛකිං - මජ්ඣං.

3. නිකායපාතය

3. 1

39. පැවිදි වූ තැන් පටන් කොට මට පස්විසිවසක් ගෙවී ගියේ යැ.
(මේදතුර) කිසි කලෙක ලද විතොපාසනයක් නොදනිමි.
40. භාවනාවිතතයෙහි වගවර්තීභාවයක් නැති මම විතතයානතියක්
නොලැබ එයින් ජිනශාසනය සිහි කොට සංවේගයට පැමිණියෙමි.
41. (ජාතිජරාදි) බොහෝ දුෂ්ඨමයන් විසින් පහරන ලද අප්‍රමාද-
යෙහි ඇලුණු මට තෑගණාකෘත ලැබිණ, මවිසින් බුද්ධශාසනය කරන
ලද, තෑගණා විශ්වණු තැන් පටන් කොට අද මට සත්වන දින වෙයි.

මේසෙයින් සාමා මේගෙණ ශාථා කිවු යැ.

සාමාථේරිශාථා යි.

3. 2

42. විතතභාවනායෙහි වගවර්තීභාවයක් නැති මම විතතයානතිය
නොලදින් සතර පස් වරක් විහාරයෙන් බැගබියෙමි.
43. මා විසින් ප්‍රාඥාය වූ (ඇදහියයුතු වූ) යම් මේගෙණක් වූ ද මම
ඒ මේගෙණ කරා එළඹියා වෙමි. ඒ මේගෙණ සකකු බාහු
ආසනය නිශ්ලිත වූ දහමක් දෙස.
44. යම් පරිදි ඒ මේගෙණ මට අනුශාසනා කළා ද ඇතේ බමිනු
ශාසනය අතා ප්‍රබසමර්පිත වූ සත් දිනක් එක් පලයෙහි ගිණිමි,
මෝහකකකික පලාපියා අවචන දින පා දිගු කළෙමි.

මේසෙයින් උත්තමා මේගෙණ ශාථා කිවු යැ.

උත්තමාථේරිශාථා යි.

3. 3

45. නිජාණප්‍රාප්තියට මාගී වූ යම් සත්තබෝධාධික කෙනෙක් ඇද්ද
එ හැම මා විසින් බුදුරජුන් දෙසන ලද පරිදි ගාවිතගත.
46. ශුභාසකසමාපත්තිය ද අභිමත්තසමාපත්තිය ද කැමැති සේ ලබන,
බුදුරජුන් ගේ ඕරපද්ධිතා වූ මම හැම කල් හි නිමන්ති ඇලුණෙමි.
47. දිව්‍යමය වූත් මනුෂ්‍යමය වූත් යම් වික්‍රා කාම කෙනෙක් ඇද්ද
එ හැම කාමයෝ මා විසින් සමුවෙත්ද විසින් සිදුහා ලදහ. ජාති
සංසාරය කෘත කරන ලද, මින් මතු පුනර්ඵලයෙක් නැති.

මේසෙයින් අනාස උත්තමා හම මේගෙණක් ශාථා කිවු යැ

උත්තමාථේරිශාථා යි.

3. 4

48. දිවාචාර්ය කිසිකිසි කිසිකිසි පබ්බතෙ
නාගමොගාහමුත්තිණ්ණං නදිත්ථිති අරුතං.
49. පුරිසො අබ්බසමාදාය දෙති පාදනති සාවති
නාගො පසාරසි පාදං පුරිසො නාගමාරුති.
50. දිසො අදනතං දමිතං මිත්තොනං වසං ගතං,
තතො විතතං සමාධෙසිං බ්ලු තාය වතං ගතාති.
- ඉදං සුදං දන්තියා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

දන්තියා ථෙරි ගාථායො.

3. 5

51. අමම ජිවති¹ වතමති කඤ්ඤි අත්තානං අබ්බත් උබ්බිති
මුලාසිති සහසාරාති සබ්බො ජිව සහාමිකා
ඵතමාලොභො දම්මා නාගං කමිත්තොවසි.
52. අබ්බති වත මෙ සලාං දුරුතං හදානිසිතං²
යං මෙ සොකපරෙතාය සිතුසොකං ව්‍යාපානුදි
53. සාජ් අබ්බුලාසලාභං නිව්ඨානං පරිතික්ඛිතං
බුද්ධං ධම්මඤ්ඤි සබ්බඤ්ඤි උපෙමි සරණං චූතිනති.
- ඉදං සුදං උබ්බිති ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උබ්බිති ථෙරි ගාථායො.

3. 6

54. කිමෙ³ කතා රාජගහෙ මිත්තො මධුපිතාච්ඡ⁴ අච්ඡරෙ
ගෙ සුක්කං ත උපාසනති දෙසෙනති බුද්ධාසනං.
55. තඤ්ඤි අපච්ඡිකිතං අගෙවකකමොජචිං
පිච්ඡති මෙඤ්ඤි සපඤ්ඤි මලාහකමිථිභු.
56. සුක්කං සුක්කෙති ධම්මෙති විතරාගා සමාසිතා
බාරෙති අත්තමිං දෙසං ඡෙත්වා මාරං සමාසිතිනති.⁵
- ඉදං සුදං සුක්කා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුක්කා ථෙරි ගාථායො.

1 ජිවති - කප්ථි.

2 හදානිසිතං - ඡෙත්තං.

3 කිං මෙ - ඡෙත්තං.

4 මධුං පිතාච්ඡ - ඡෙත්තං.

5 සමාසනනති - ඡෙත්තං.

3. 4

48. (මම) හිත්තුව පව්වෙහි දිව්‍යවිහාරයෙන් නික්ම නැවත නික්ම ගොස් දි දිගෙහි බැස ගොඩ දා ඇතැක්නු දුටුමු.
49. පුරුෂයෙක් අකුණක් ගෙන පස දෙවස ඉල්වයි, ඇත් පාද ප්‍රසාරණ කෙරෙහි ය, පුරුෂ තෙම ඇතු පිට නැංගේ යි.
50. (පෙර) දෙකක වූ (ඇතැවත්) විසින් දමනය කරනලද (එහෙයින් මැ) මිනිසුන්ගේ මනසට හිත (ඇතු දක) ඉක්බිති ඒ (ඇතුගේ) ක්‍රියා හෙතුවත් මැ අරණට හිත මම විතකමාමාන කලමු.
- මෙහෙයින් දනතිකා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

දනතිකාජේට්ඨාංගා යි.

3. 5

51. උබ්බිට්ඨ, තෝ 'මදිගඤ්ඤාති, ජ්වහානිගෙති'යි ඇහව්න කෙරෙහි උබ්බිට්ඨ (පළමු) තමා දනුව, තෙල සොහොන්හි සුමාසු දහසක් දෙනා දවන ලද, හැම දෙනා ජ්වහානිග සමාන නම් ඇත්තාය. උන් කෙරෙහි කවරක තදහා යෝන කරව.
52. යම් කෙනෙක් සොවන් මඩනා ලද මා ගේ දුහිතාශෝකය බැහැර කළ හේක් ද, එහෙයින් දක්ක නො ගෙන තදවත් ඇසිරි කළ මාගේ යෝකශල්‍යය උපුළුහේක් මැ යි.
53. ඒ මම අද උපුළු හුර් ඇති වැ තෘණා රහිත වැ (එහෙයින් මැ කෙලෙස් පිරිනිවහින්) පිරිනිවයා සප්පෙ වූ බුද්ධුද දහමුද සතුහුද කරණ නොව එළැබෙමි.

මෙහෙයින් උබ්බිට්ඨ මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

උබ්බිට්ඨජේට්ඨාංගා යි.

3. 6

54. යම් කෙනෙක් බුද්ධානුකූලයා දෙසන සුකකා මෙහෙණ කර, නො එළඹෙත් ද රජගහනුවර මැයි මේ මිනිස්සු කුමක් කලාහු මඩු-පානය කළවුත් හෙයින් හිඳිත් ද?
55. හුවණැති පුරුෂයෝ (ශ්‍රෝතෘන්ගේ කන් පිණවනුයෙන්) නො බැහැර කළ ගෙන පියවත් මැ රහවත් වූ එයින් මැ ඔදවත් වූ ඒ දහම (කාන්තාරයෙහි දි) මාර්ගිකයන් මෙකරලය බොත්තාක් මෙන් (තවත් දෝහින්) බොති' යිනමි.
56. සුකකා මෙහෙණ කුශලවිජ්ඣෙන් සුකක වැ පාහු රාග ඇත්ති රහත්පලසමච්ඡාදි වැද්දේ වැහිති හඟිත මාරයා පරදවා අත්තිම දේහය දරයි.

මෙහෙයින් සුකකා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

සුකකාජේට්ඨාංගා යි.

3. 7

57. නාඨි නිකුරණං ලොකෙ නිං විවේකෙන කාහසි
භුක්ඛංසි කාමරතියො මාහු පච්ඡානුසාපිති.
58. සතතිසුලුපමි කාමා ඛන්ධාසං අධිකුට්ටහා
යං භිං කාමරතියං බුද්ධි අරතී දාති සා මම.
59. සබ්බස්ස විහතා නන්දී තමොක්ඛකො පදුලීතො
ඵලං ජානාහි පාපිම නිහතො නිමසි අනතකාති.

ඉත්ථං සුදං සෙලා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

සෙලාපෙඨිගාථා.

3. 8

60. යං තං ඉසිති පතනබ්බං ධානං දුර්ගසම්භවං
න තං අවිභුලපඤ්ඤා¹ සක්කා පපොභුමිභිතා.
61. ඉන්ද්‍රියාවො නො නිං කසිරා විතතමිති සුසම්භිතෙ
ඤ්ඤාමිති විතතමිතමිති සම්මං ධම්මං විපස්සතො.
62. සබ්බස්ස විහතා නන්දී තමොක්ඛකො පදුලීතො
ඵලං ජානාහි පාපිම නිහතො නිමසි අනතකාති.

ඉත්ථං සුදං සොමා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සොමාපෙඨිගාථා.

නිකායපාඨානො නිධර්තො.

¹ අවිභුලපඤ්ඤා - ප

3. 7

57. ලොකයෙහි නිවනෙක් නැත, කාය විවේකයෙන් කුමක් කෙරෙහි, කාමක්‍රීඩාරති වලද කර, පසු වෑ අනුතාප ඇති නො වා. (මාරයාගේ වචන යි.)
58. කාමයෝ විෂ පි සැත්හුල් වෑතිගහ. තෙල කාමියනට උපාදානසකකියෝ මත්ලොවු වෑතිගහ. තෝ යම් කාමරතියක් කීයෙහි ද ඒ දැන් මට අරතියෙකි.
59. හැම විෂයෙහි තෘෂ්ණා නසන ලද මොහසකකිය පලන ලදී, මාරය මෙසේ දනුව. මාරය තෝ තවුයෙහි.

මෙසෙසින් සෙලා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

පසලාපේරිගාථා යි.

3. 8

60. බුද්ධාදි සෑමින් විසින් පෑමිණියසුතු (තදන්‍යයන් විසින්) දුකගේ නිපදවැලියහෙහ අභිතථ සම්බන්ධ යම් පරමායාස කාරණයක් ඇද්ද එය දැගිලිනුවණැති සත්‍රිය විසින් පෑමිණෙන්නට නො හැක්ක.
61. සිත අභිත්මාහි සමාධියෙන් මොනොවච සමාහිත කල්හි රහත් මාහිඤ්ඤා පවත්නා කල්හි සිව්සක් දහම් පරිඤ්ඤා විසින් මොනොවච දක්මින් සිටිය දී සත්‍රිභාවය අපට කුමක් කරන්නේ ද?
62. හැම විෂයෙහි තෘෂ්ණා නසනලද, මොහසකකිය පලන ලදී, මාරය මෙසේ දනුව, මාරය තෝ තවුයෙහි.

මෙසෙසින් සොමා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

සොමාපේරිගාථා යි.

තිකතිපාතය නිමි.

4. වතුකතනිපාතො.

4. 1

63. පුතොහො වුද්ධස්ස දායාදො කස්සපො සුතමාහිතො,
පුබ්බෙනිවාසං හො වෙදී සත්තාපායඤ්ච පස්සති.
64. අපො ජාතීකතං පතොහො අභිඤ්ඤාමොසිතො මුනි,
එතාහි තීති විජ්ජාහි තෙවිජ්ජා හොති වුත්තමණො.
65. තථෙව හඤ්ඤාපිලානි තෙවිජ්ජා මච්චුභාගිනී,
ධාරෙති අනත්තං දෙහං ජෙත්වා¹ මාරං සමාහිනං.²
66. දිස්සා ආදීනවං ලොකෙ උහො පබ්බජිතා මිතං,
තත්තො ධිණ්ණසවා දන්තා සිතිගුත්තොති භික්ඛුතානි.

ඉතං සුදං හඤ්ඤාපිලානි පෙරිතාපාතො අභාසිත්වා'ති.

හඤ්ඤාපිලානිපෙරිතාපා.

වතුකතනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 ජෙත්වා - සි.

2 සමාහතං - මජ්ඣං.

4. චතුකකතිපාතය

4. 1

63. සමයක් සම්බුද්ධායතනේ අනුජාතපුත්‍ර වූ එහෙයින් මෑ ඔබගේ දයාද වූ මොහොතිව සමාගිත සිත් ඇති යම් කාශප නම් ස්වර් කෙනෙක් පෙර විසූ කඳු පිළිවෙල දත්තානු ද ස්වර්ග හා අපාය හා දිවැසින් දකිත් ද.
64. යළි ජාතිකය සංඛ්‍යාත අභිතනිතව පැමිණියාහු ද මේ ත්‍රිවිද්ධවත් හේතු කොට යෙන ත්‍රිවිද්ධානුසාර බ්‍රාහ්මණ වෙත් ද.
65. එහෙයින් මෑ හදාකාපිලානී මෙහෙණ ත්‍රිවිද්ධ ඇත්තී මරු පලමා හරිත සුලුච්ඡි සෙන් සහිත මරු දිනා අනතිම ශරීරය බරයි.
66. ඇපි දෙදෙනමෝ ලොවෑ ආදිතව දූක ඒ අපි උතතමදමනසෙන් දුමුණමෝ කෂිණාසුර වූමහ.

මෙහෙයින් හදාකාපිලානී මෙහෙණ ශාරා කිට්ඨ යැ.

හඳුකාපිලානීථේරිශාරා යි

චතුකකතිපාතය නිමි.

5. පඤ්චකතිපාතො

5. 1.

67. පණ්ණවිසතිවිකාරානි යතො පබ්බජිතා අහං
නවජරාසඛිකාතමතතමපි¹ ඵිතතස්සුපතමජ්ඣිමං.
- 68 අලභා වේතසො සතතිං කාමරාගෙනවස්සතා,
බොපගගගා කඤ්ඤති විහාරං පාවිසිං අහං.
69. තං භික්ඛුනිච්ඡපාගඤ්ඤිං² ගා මෙ සභ්බාසිකා අහු
සා මෙ ධම්මමද්දෙසෙසි ඛනිකතනවාතුයො.
70. තස්සා ධම්මං සුඤ්ඤිතාන ඵකමතො උපාවිසිං,
පුබ්බෙතිවාසං ජානාමි දිබ්බවක්ඛුං විතොතිතං.
71. වෙතොපරිසඤ්ඤාන ඤාතවාතු විසොධිතා,
ඉද්ධිපි මෙ සච්ඡිකතා පතොතා මෙ ආසවිකකරො,
ජලභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා කතං බුද්ධස්ස සාසනනති.

ඉත්ථං සුදං අඤ්ඤාතරා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථාති

අඤ්ඤාතරාථෙරිගාථා.

5. 2

72. මත්තා වණ්ණෙන රුපෙන සොභගෙහෙහ යසෙන ච,
යොබ්බතෙන චූපත්ථභා අඤ්ඤාසමතිමඤ්ඤිහං.
73. විභුසිතා³ ඉමිං කායං සුචිතං බාලලාපනං,
අට්ඨාසිං වේසිථාරමහි ලුඤ්ඤො පාසමිවොඛිසි.
74. පිලකිහං විදංසෙතති ගුණං පකාසිකං බහුං,
අකාසිං විවිධං මාගං උජ්ඣග්ගනති බහුං ජනං.
75. සාජ්ජ පිණ්ඩං චරිතාන ඉණ්ඩා සඛිකාච්චාරුතා,
නිසිත්තා රුක්ඛමුලමහි අවිකක්කස්ස ලාභිනි.
76. සබ්බෙ යොගා සමුච්ඡිත්තා යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
බෙපෙත්වා ආසවෙ සබ්බෙ සිතිගුතාමහි නිබ්බුතාති.

ඉත්ථං සුදං විමලාථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථාති.

විමලාථෙරිගාථා.

1. කාවජරාසඛිකාතමතමපි - මජ්ඣ.

2. සා භික්ඛුනි උපාගඤ්ඤි - සිමු 1,2. සා භික්ඛුනි උපාගඤ්ඤි - PTS.

3. විභුසෙතා - මජ්ඣ.

5. පඤ්චකතිපාතය.

5. 1

67. යම් තැනක පටන් පැවිදි වූ මම් පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි අසුරා-
සත් ලන පමණ ඇසිල්ලකුදු විනෝදාසනය නො ලත්මු.
68. කාමරාගයෙන් තෙත් වෑ විතතයානතියක් නො ලැබ මම් දෙඅත්
බැඳ හඬමින් විහාරයට පිවිසිමි.
69. යම් (ධම්මදින්නා) මෙහෙණක් මා විසින් හැදෑහියයුතු වූ ද මම් ඒ
මෙහෙණ කරා එළැඹිමි. ඒ මෙහෙණ මට සකකියානනවානුත්
(පිළිබඳ) දහම් දෙසූ.
70. ඇගේ දහම් අසා එකත්පස්සි හිනිමි. මම් පෙරවිසූ කදපිළිවෙළ
දනිමි මා විසින් දිව්‍ය පිරිසුදු කරනලද.
71. වෙනොපරිසකුණය ද පිරිසුදු කරනලද. දිබ්බසොතවානුව ද
පිරිසුදු කරනලද. මා විසින් සාද්ධිය ද පසක් කරනලද. මා විසින්
ආශ්‍රව්‍යය ලබනලද, අබහිඤ්ඤා ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරනලදහු. බුදුසසුන්
කරනලදි.

මෙසෙසින් එක්තරා මෙහෙණක් ගාථා කිවු යැ.

අඤ්ඤාතරාථේරිගාථා සි.

5. 2

72. මම් වර්ණයෙන් රූපයෙන් සෞභාග්‍යයෙන් හා යහසින් ද මත් වූමු.
යොවන මදයෙන් තදමත් ඇති වෑ අන්‍ය සත්‍රින් ඉක්මවා සිතුමු.
73. මොනොවට විසිතුරු කළ (මම් යැ මාගේ යැ සි) බාලයනට
කියවන මේ කය කර්මයෙන මලසුඬු එව මුව වැද්දකු සෙසින්
වෙහිගාහඤ්ඤායෙහි සිටියමු.
74. ඉහසාසාන ප්‍රකාශ කරන බොහෝ පළදනා දක්වමින් බොහෝ
බාලජනයා (පොළඹවන්නට) උත්හසින් සිනාසෙමින් විවිධ මායා
කළමු.
75. ඒ මම් දැන් මුළු කළ හිස ඇති වෑ සහලසිවුරු පෙරෙවෑ පිටු
සිහා හැසිර රැක්මුල් තෙතත්තෙහි හිඳ අවිතකීර්‍යාන පාදක කොට
ඇති අශ්‍රමලය ලදුමු.
76. දිව්‍ය වූ ද මානුෂ වූ ද (කාමාදි යම් යොග කෙනෙක් ඇද්ද) එතැම
යොගයෝ සිදිනලද්දහු සියලු කාමාදි ආශ්‍රවයන් ගෙවා සිහිල් වෑ
කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවිමි.

මෙසෙසින් විමලා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

විමලාථේරිගාථා සි.

5. 3

77. අයොනිසො මනසිකාරා කාමරාගෙන අට්ඨිතා,¹
අහොසිං උඬාතා පුබ්බ විතෙත අවසවකනීති.²
78. පරිපුට්ඨිතා කිලෙසෙති³ සුභගඤ්ඤානුමතනීති,⁴
කමං චිතතස්ස කාලහිං⁵ රාගචිතතවසානුතා.
79. කිසා පඤ්ඤා විවණ්ණො ච සත්තවස්සාති වාරි'තං
තාහං දිවා වා රතනිං වා සුඛං විඤ්ඤං සුදුකම්මා.
80. තතො රජ්ජං ගහෙකාන පාවිසිං වනමනාරං
වරං මෙ ඉධ උබ්බකිං යඤ්ච හීනං පුතාචරෙ.
81. දළභං පාසං කරිකාන රුක්ඛසාධාය ඛකිං
පකම්පිං පාසං හිවාය⁶ අථ චිතතං විමුච්චි මෙති.

ඉදං සුදං සිතා ථේරි ගාථායො අහාසිත්ථාති.

සිතාථේරිගාථා.

5. 4

82. ආතුරං අසුචිං පුතීං පස්ස නානෙද සමුය්ගං
අසුභාග චිතතං ගාමෙති එකස්ස සුභමාතිකං.
83. යථා ඉදං තථා එතං යථා එතං තථා ඉදං
දුග්ගකිං පුතීකං වාතී බාලානං අභිනන්දිතං.
84. එවමෙතං අවෙකඛනාති රතනිඤ්චමතන්දිතා,
තතො සකාය පඤ්ඤාය අභිනිබ්භිජ්ජ⁷ දකම්මං.⁸
85. තස්ස මෙ අපමනතාය විචිතනායො ගොනිසො
යථාභුතං අගං කායො දිට්ඨො සත්තරබාහිරො.
86. අථ නිබ්බින්නං⁹ කායෙ අජකිත්තඤ්ච විරජ්ජතං
අපමනතා විසංසුතතා උපසන්නාමති නිබ්බුතාති.

ඉදං සුදං සුඤ්ඤිතඤ්ඤාථේරි ගාථායො අහාසිත්ථාති.

සුඤ්ඤිතඤ්ඤාථේරිගාථා.

1 අද්දිතා - PTS.

2 කෙලසෙති - මජ්ඣ.

3 සුඛගඤ්ඤානුමතනීති - PTS

4 කලහිං - සිමු.

5 හිවායං - PTS

6 දහනිබ්බිජ්ජති මජ්ඣ, අභිනිබ්බිජ්ජ - සිමු.

7 දික්ඛිං - සිමු.

8 නිබ්බින්නං - සිමු.

5. 3

77. අනුපායමනසිකාරය හේතු කොට ගෙන කාමරාගයෙන් පිහින වැ පලමු මාසේ සිත වශයෙනි නො පවත්නා කල්හි නො සත්ත්‍වත් සිත් ඇති වුමු.
78. කාමරාගාදී කෙලෙසුත් විසින් මඩනාලය වැ ගුහසංඥ අනු වැ වැටෙනසුලු වැ රාගවිතතයාගේ වශයට පැමිණෙමින් චිත්තශමථය නො ලදුමු.
79. මම් කාය වැ පඬුපාභා ඇති වැ විවණි වු සිරුරු ඇති වැ සත්වසත් හැසිරිණිමි. කෙලෙස්දුකින් දුක්පත් වු මම් දහවලා හෝ රැය හෝ මහණසුච නො ලදුමු.
80. ඉක්බිති 'යම්හෙයකින් හිත වු හිතිබවට පෙරලා පැමිණෙමි ද මෙහි ගෙලවැල්ලා මෙහු ජට වඩා මට උතුම්'යි රැහැනක් ගෙන වනතුරට පිවිසිමි.
81. දැඩි වු පුඩුවක් කොට වාක්‍යශාඛායෙකැ බැද පුඩුව ග්‍රිවායෙහි බහාලිමි. එකල්හි මාසේ සිත සියලු අප්‍රමතත් කෙරෙන් මිදිණි.

මෙහෙයින් සිතා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

සිතාපච්ඡිකාංගා සි.

5. 4

82. නාසුචෙති, අතුර වු (නානාවිධ කුණපයෙන්) අපචිත්‍ර වු පුභිභුත ශරීරය බල. අගුහභාවනා සමපාදනය පිණිස (උපචාරසමාධියෙන්) එකත වු (අපීණාසමාධියෙන්) සුසමාහිත වු සිත වබව.
83. මේ සවිඤ්ඤාන අගුහය යම්ගේ ද තෙල අවිඤ්ඤාන අගුහයත් එබඳු විය. තෙල අවිඤ්ඤාන අගුහය යම්ගේ (සුසානගෙහි හෝනේ) ද මේ සවිඤ්ඤාන අගුහයත් එබඳු වෙයි. බාලයත් විසින් පතන ලද්දේ හමුදු දුගඳ හමයි.
84. මෙගේ සවිකිය භාවනාමය ප්‍රඥයෙන් (සනවිතිබොග කරණ-යෙන්) සනසංඥ බිඳ රැදුවල් බලමින් අනලත් වැ තෙල අතුරාදි සවිභාවය ඇති සිරුර මෙගේ දුටුමු.
85. සමාභි අවිප්‍රමාසයෙන් අප්‍රමතන වු උපායමනසිකාරයෙන් විමසන ඒ මා විසින් සවසනනාන පරනනනාන හෙද වු කය ඇතිකැටියෙන් දක්නාලද්දේ යැ.
86. අනතුරු වැ මම් අතමහාව සංඛ්‍යාත කයෙහි (මාභිප්‍රඥයෙන්) කිපේදයට පැමිණියෙමි. මම් අධ්‍යාතමසනානගෙහි ද විරාගයට පැමිණියෙමි. අප්‍රමතන වැ සංයෝජන සමුච්ඡේදයෙන් විසංසුකත වැ උපශාන්ත ද පරිනිවෘත ද වුමු.

මෙහෙයින් සුසුරිතසු මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

සුසුරිතසුපච්ඡිකාංගා සි.

5. 5

87. අභිං චන්ද්‍රකුචි සුරියකුචි¹ දෙවතා ච නමස්සිතං
නදිතිත්ථාති ගන්තාන උදකං ඔරුමාමිතං.
88. ඛුචුචකසමාදානා අභිං සිසංසා මලිඛං,
ජමාය සෙය්‍යං කපොමි රතනිං හතතං හ භුඤ්ජිතං²
89. විභුසාමිණිකරතා නතාපත්‍රච්ඡාදනෙති ච
උපකාසිං ඉමං කායං කාමරාගෙන අවිතිතා.
90. තතො සඤ්ඤා ලභිතාන පබ්බජිතො අනගාරියං,
දිත්ථා කායං යථාභුතං³ කාමරාගො සමුඛතො.
91. සබ්බෙ භවා සමුච්ඡින්නා ඉච්ඡා ච පත්තාපි ච,
සබ්බසොගවිසංසුතතා සන්තතිං පාපුණ්ඨි⁴ වෙතතොති.

ඉත්ථං සුදං නන්දනතරා පෙරි ගාථායො අභාසිත්ථාති.

නන්දනතරාපෙරිගාථා.

5. 6

92. සඤ්ඤා පබ්බජිතාන අගාරස්වානගාරියං
විචරිතං තෙන තෙන ලාභසක්කාර උපසුකා.
93. පිඤ්ඤානි පරමං අත්ථං සිතං අත්ථමසෙවිතං
කිලෙසානං වසං ගන්තා සාමඤ්ඤත්ථං හ බුජ්ජිතං.
94. තස්සා මේ අහු සංවේගො නිසින්නාය විහාරකො
උමමග්ගපථිපන්නවති තණ්හාය වසමාගතා.
95. අප්පකං ජිවිතං මග්ගං ජරා ව්‍යාධි ච මිද්දති,
ජරාය භිජ්ජතො කායො හ මේ කාලො පමජ්ජතුං.
96. යථාභුතං අවෙකඛන්ති ඛන්තිනං උදයබ්බයං,
විමුක්තවිතතා උට්ඨාසිං කතං බුද්ධස්ස සාභනනති.

ඉත්ථං සුදං මිත්තා කාලි පෙරි ගාථායො අභාසිත්ථාති.

මිත්තාකාලිපෙරිගාථා.

1 සුරියකුචි - මජ්ඣං. 2 භුඤ්ජිතං - මජ්ඣං.

3 යථාභුතං - PTS 4 පාපුණ්ඨි - PTS.

5. 5

87. (ඉන්ද්‍රාදිත් ආරාධනය සඳහා) ගිහිදෙව් ද (මහත් පාසා නව) සඳ ද (දවස් පතා උදය සවස) හිරු ද (හිරණ්‍යගභීදි බාහිර) දෙවියන් ද මම (ඉද්ධිය පතා) නමසකාර කළෙමි, තදිනිකුසුමන් කරා එළඹ දියෙහි ගැලුනෙමි.
88. බොහෝ වුත සමාදානයෙන් හිස අඩක් මුඩු කළෙමි. බිම හෝහෙමි රාත්‍රිහොප්තය හො වැලඳීමි.
89. (ගමි) වසත්‍රාලභිකාරයෙන් ගදමලින් සැරසීමෙහි ඇළි නැහැවීමෙන් හා ඇඟ ඉලීමෙන් ද සාමරාගයෙන් උපද්‍රව වැ මේ කය සතපාලුමි.
90. මාතෘගයෙහි සැදහැ උපදවා සත්තෙහි පැවිදි වූමි. විදශිතා සතිත මාභීඝ්‍රනයෙන් මේ කය තතුයේ දැක සාමරාගය (අගමගින්) නතනලද්දේ යැ.
91. සියලු ගවයෝ ද විෂයාභිලාෂ සංකීර්ණාත් ඉවත්ව ද අනාගතගව ප්‍රාචීනාව ද සිදිනලද්දහු යැ. කාමාදි සියලු යෝග්‍යත්වයෙන් විසංසුකත වැ විතතයාගේ ශාන්තියට පැමිණෙමි.

මෙහෙයින් නන්දනතරා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

නන්දනතරාජේට්ඨාංගා සි.

5. 6

92. මම සැදහැයෙන් ගිහිගෙන් තිත්ම සත්තෙහි පැවිදි වැ ලාභ-සකාරයෙහි උත්සුක වැ (බාහුශ්‍රාවය බිමකථාදි) ඒ ඒ කරුණින් සුකත වැ වුසුමි.
93. මම (ධ්‍යානවිදශිනාදි) උත්තමාචය හැරපියා (සිච්ඡත නම් වූ ආමිෂ බැවින්) හිත වූ අචය යේවන කෙලෙමි. කෙලෙස් වශයට ගොස් ශ්‍රාමණ්ඩාචය මම නො දකුමි.
94. මා වසන ඔවරකයෙහි හුන් මට 'තෘෂණාවශයට පැමිණ නො මග පිළිපත්වූ'සි සංවේග උපත.
95. මාගේ ජිවිතය අලා යැ (එ ද) ජරාව ද ව්‍යාධිය ද මඛනේ වෙසි. කය ජරාව විසින් බිඳුනාලාබෙයි. මට ප්‍රමාද වන්නට මේ කල් නො වේ.
96. සකකුසුමන් උදයව්‍යය (අතිතයාදි මනසිකාරයෙන්) ඇති සැට බලමින් කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු සිත් ඇති වැ නැති සිටියමි. බුදුන්ගේ අනුසුත්ත කරනලද.

මෙහෙයින් මෙත්තාකාලි මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

මෙත්තාකාලිජේට්ඨාංගා සි.

5. 7

97. අභාරයම් වසන්තීහං ධම්මං සුච්චින භික්ඛුනො,
අද්දසං විරජං ධම්මං නිබ්බානං පදම්බවුතං.
98. සාහං සුගතං ඩිතරඤ්ච¹ ධනධ්මඤ්ඤච ජිහ්විත
කෙසෙ ඡේද්‍යපසිච්චන පබ්බජං අභගාරිතං.
99. සික්ඛමානා අහං සන්තී භාවෙනතී මහගමඤ්ජනං,
පහාසිං රාගද්‍යෙසඤ්ච තදෙකඤ්ච වී අභවෙ.
100. භික්ඛුනී උපසම්පජ්ජ සුබ්බ ජාතිමුක්ඛාරිං
විසොධිතං දිබ්බචක්ඛුං විමලං සාධුභාවිතං.
101. සංඛාරෙ පරතො දිට්ඨිං හෙතුජාතො පලොකීතො
පහාසිං අභවෙ සබ්බෙ සිත්භූතාචම් නිබ්බුතාති.

ඉදං සුදං සකුලං චේරි ගාරාංගො අභාසිත්ථාති.

සකුලංචචේරිගාරාංගො.

5. 8

102. දස පුතො විජායන්තී අගම් රූපසමුත්ථායො
තතොහං දුබ්බලා ජිණ්ණා භික්ඛුනිං උපසම්භවිතං.
103. සා මේ ධම්මදෙසෙසි ඛන්ධාගතනාමාතුගො
තස්සා ධම්මං සුච්චින කෙසෙ ඡේතනාන පබ්බජං.
104. තස්සා මේ සික්ඛමානා දිබ්බචක්ඛු විසොධිතං,
සුබ්බචිත්තං ජානාමි යත් මේ වුසිතං පුරෙ.
105. අනිමිත්තඤ්ච භාවෙමි එකස්සා සුභමාහිතා,
අනන්තරා විමොක්ඛාසිං අනුපාදාය නිබ්බුතා.
106. පඤ්චකඤ්චා පරිඤ්ඤා නිවර්තනී ජිහ්වමුලකා,
ධි තච්ඡන්ති ජරෙ ජලෙමි² තප්පි දානි පුනඤ්චොති.

ඉදං සුදං සොණං චේරි ගාරාංගො අභාසිත්ථාති.

සොණංචචේරිගාරාංගො.

1 ඩිතඤ්ච - ඩි.

2 සිහිවහ දුර්වලතෙජසි - PTS.

5. 7

97. මම් පෙර සිහිගෙයි වසනුච්චි රහත් පෑවිදි කෙනකුත්ගේ දහම් අසා කෙලෙස් රජස් රහිත වූ නිමාණ සංකප්පාදා වූ ව්‍යුති රහිත වූ අසංකප්පාදා වූ දහම් ඇසින් දුටුවු.
98. ඒ මම් පුතූ ද දුටු ද බහධාතෘ ද තැරපිතා කෙනෙ බහවා සත්තෙහි පෑවිදි වූවු.
99. සික්කමානාවත් වූ මම් අඤ්ඤා සංකප්පාදා උපරි මාග්ග වඛමත් රාගඤ්ඤා දෙක ද තදෙකසථ අසුච්චත් ද දුරු කළුවු.
100. උපසංඝස් මෙහෙණක වූ පෙරවිසුකදපිට්ඨිවෙල සිහි කළුවු විගතමල වූ බුද්ධාදි සාමුත්ථි විසින් විඛනලද දිවැස් කුමණ පිරිසුදු කරනලද.
101. පුතූතපනත වූ බිදෙන සුලු වූ භෞතමක සංකප්පාදාත් අනාතම හෙසින් දැක සිගල අසුච්චත් අගමගින් දුරු කළුවු. සිහිල් වූ කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවුණුවු.

මෙහෙසින් සතුලා මෙහෙණ ගාථා කිවු යා.

සතුලාපේරිගාථා සි.

5. 8

102. මේ රූප සංකප්පාදා ගරිරගෙහි සිටි දස දරු කෙනකුත් වදා එහෙසින් දුටු වූ දිරාගිය මම් මෙහෙණක කරා එළඹියුවු.
103. ඒ මෙහෙණ මට සකකායනනවාතු නිශ්චිත වූ දහම් දෙසු ඇගේ දහම් අසා කෙනෙ බහා පෑවිදි වූවු.
104. සික්කමානාවත් වූ මා විසින් දිවැස් පිරිසුදු කරනලද. පෙර ගම් ජාතියක මාගේ වාස වී ද ඒ පෙර විසු කදපිට්ඨිවෙල දැනිමි.
105. එකක වූ සමාගිත වූ සිත් ඇති වූ අනිමිතනගාචනාව වඛම රහත්මගට අනතුරු වූ උපත් විමොක්ඛ ඇති වූවු. රූපාදි කිසි දහමක් උපාදාන නොකොට නිවුණුවු.
106. පරිඤ්ඤා වූ පඤ්චකතිසංයෝ සුත්ථිල් ඇති වූ සිවිහි. ලාමක වූ ජරාව, තිට නිතා වේවා. දැන් පුතභිවගෙත් නැති.

මෙහෙසින් කොණා මෙහෙණ ගාථා කිවු යා.

කොණාපේරිගාථා සි.

107. පුතකෙසි පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත,
අභිජාත භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.
108. දිව්‍යාභිජාත භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා,
අභිජාත භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.
109. භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා, භික්ෂුකා භික්ෂුකා,
භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.
110. භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා, භික්ෂුකා භික්ෂුකා,
භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.
111. පුතකෙසි පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත,
අභිජාත භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.

භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත.

භික්ෂුකා භික්ෂුකා පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත.

5. 10

112. භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා, භික්ෂුකා භික්ෂුකා,
භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.
113. භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා, භික්ෂුකා භික්ෂුකා,
භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.
114. පාදො පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත, පාදො පඤ්ඤාසූත්ත,
පාදො පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත.
115. භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා, භික්ෂුකා භික්ෂුකා,
භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.
116. භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා, භික්ෂුකා භික්ෂුකා,
භික්ෂුකා භික්ෂුකා භික්ෂුකා.

භික්ෂුකා භික්ෂුකා පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත.

භික්ෂුකා භික්ෂුකා පඤ්ඤාසූත්ත පඤ්ඤාසූත්ත.

5. 9

107. පෙර නුවවු වෑ තල්ලැවිත් සුත් කෙහෙ ඇති වෑ දත්මල ඇති වෑ එක්සළුවක් හැඳ පෙරෙවෑ අනවද්දයෙහි සාවද්ද යෑ යන දෑවේ ඇති වෑ සාවද්දයෙහි අනවද්ද යෑ යි දක්මත් හැසිරැණුමු.
108. හිත්තුවළ පව්ගෙහි දිව්‍යවිහාරස්ථානයෙන් නික්ම ගිණුසබ්බසා විසින් පිරිවරනලද, කෙලෙස්රජස් රහිත වූ බුදුන් දුටුමු.
109. බුදුන් හමුගෙහි දෙදණ බිමැ පිහිටුවෑ වෑද ඇදිලි කළමු. 'එව හඳුවෙති'යි (බුදුන්) මට වදාලහ. ඒ මට උපසම්පත් විය.
110. අංග මගව වස්සි කාසි කොසල යන යම් ජනපද කෙතෙක් (පෙර මා විසින්)හැසිරෙනලද්දහු ද (එහි මැ) ණය රහිත වෑ (රහත් මැ) පහස්වසක් මම රටවැසියා දුන් පිඹුවෑ වෑලදුමු.
111. හඳුවෑ වූ යම් උපාසකයෙක් සියලු ග්‍රන්ථයන්ගෙන් මිදුණු හඳු මෙහෙණහට සිවුරෑ දුන්නේ ද මෙ හෙම බොහෝ පින් රැස් කෙළේ වී.

මෙහෙයින් හඳුකුණෙලකෙසා මෙහෙණ ගාථා කිවු යෑ.

හඳුකුණෙලකෙසාථේරගාථා යි.

5. 10

112. මාතවකයෝ හඳුලින් කුඹුර සාමන් භූමියෙහි හිත් වුරුන්හාහු අභිදරුවන් පෝෂණය කෙරෙමින් ධනය ලබන්.
113. සීලසම්පන්න වූ ශාක්‍යයන් වහන්සේගේ සපුන් කරන නුකුසි වූ උභිතු නො වූ මම කුමක් හෙයින් නිවන පසක් නො කෙරෙමි ද?
114. පා දෝනා භේතුයෙන් (තුන් වරක්) දිය මත් කල්හි උස්බිමක් පහතට ගලායිය පාදෙවුන් දිය දැක මම නිමිති කෙරෙමි.
115. අනතුරු වෑ හද වූ ඇජානිය අශවයකු හෙයින් සිත විදහිනා-හමාධියෙන් හමාගිත කළමු. ඉක්බිති මම පහත අතින් ගෙන විහාරයට පිවිසියමු.
116. ශයනය පහත්වලියෙන් බලා ඇදෙහි ගිදහතුමු. ඉක්බිති මම ගිද ගෙන (පහත නිවන්නට) වැටිය ඇදුමු. (එසඳ) පහත නිවීමක් මෙන් විතතයාගේ විමෝක්ෂය වී.

මෙහෙයින් පටාචාරා මෙහෙණ ගාථා කිවු යෑ.

පටාචාරාථේරගාථා යි.

5. 11

117. මුසලානි ගගෙකිංභ ධකුඤ්ඤං කොට්ටිනති මිංඛවා,¹
පුත්තදුරාති පොසෙන්නා ධනං විඤ්ඤති මිංඛවා¹.
118. කරොථ බුඬිසාසනං යං කකිං නානුතප්පති,
බිප්පං පාදනි ධොවිති ඵකම්මෙත නිසිද්ධං,
වේතොසම්ථම්මසුත්තා කරොථ බුඬිසාසනං.
119. නසා නා වචනං සුඤ්ඤං පට්ඨාචාරාය සාසනං,
පාදෙ පක්ඛාලකිකිංභ ඵකම්මනං උපාචිත්තං,
වේතොසම්ථම්මසුත්තා අකංසු බුඬිසාසනං.
120. රතතිසා පුරිමෙ යාමෙ පුබ්බජාතිං අනුසාරං,
රතතිසා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දිබ්බචිකත්ථං විසොධිත්තං,
රතතිසා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොක්ඛකිං පදලත්තං.
121. උට්ඨාය පාදෙ වජ්ඣංසු කතා තෙ අනුසාසති,
ඉඤ්ච තිදසා දෙවා සඛ්භාමෙ අපරාජිතං,
පුරකකිතිං විහරිසාම තෙවිජ්ජමා අනාසමාති.

ඉදං සුදං තිංසම්මතා ථේරි හික්ඛුතිසො ගාථායො අභාසිත්වාති.

තිංසම්මතාථේරි හික්ඛුතිසාමා.

5. 12

122. දුග්ගතාහං පුරෙ අයං විධිවා ච අපුත්තිකා,
විනා මිත්තෙති ඤාතිති හත්තවොලසා නාගිහං.
123. පත්තං දණ්ඩඤ්ඤා ගණ්ඨකිංගි හික්ඛමිකා කුලාකුලං,
සිතුණෙහන ච ඩයානති සත්තවසානි වාරිහං.
124. හික්ඛතිං පුත දිසාන අත්තපානසා ලාභිතිං,
උපසම්බුද්ධිමොචං පබ්බජ්ජං අනගාරිහං.
125. සා ව මං අනුකම්පාය පබ්බාපෙසි පට්ඨාචාරා,
තතො මං ඔවදිකිංභ පරම්මෙති කියොජ්ඣි.
126. නසාහං වචනං සුඤ්ඤං අකාසිං අනුසාසතිං,
අමොසොයසාය ඔවාදෙ තෙවිජ්ජමා අනාසමාති.

ඉදං සුදං වජ්ඣං ථේරි ගාථායො අභාසිත්වාති.

මඤ්චේරිගාථා.

පඤ්චකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 මිංඛවා - මජ්ඣ.

5. 11

117. මිනිස්සු මොහොල් ගෙන බාහ්‍ය කොටති. මිනිස්සු අබුදරුවන් පුස්මින් බිතය ලබන්.
118. යම් අනුසස්සක් කොට නො තැවේ ද ඒ බුද්ධයන් කරව, වහා පා දෙව විවේකස්ථානගෙකැ තිදුව. විතතයමථගෙහි ගෙදි කමටගන් හාවනා වීසින් බුද්ධාසනය කරව.
119. ඒ මෙහෙණු ඒ පටාචාරාවගේ ඔවා බස් අසා පා දෙව විවේකස්ථානගෙකැ හුන්හ. විතතයමථගෙහි ගෙදණැහු බුද්ධයන් කලහ.
120. ඊ පෙරයමැ පෙරවිසුකදපිට්ඨෙල සිහි කලහ. ඊ මැදියමැ දිව්‍ය පිරිසිදු කලහ. ඊ අලුයමැ මොහදුරුකද බිඳුහ.
121. හුනස්සෙන් නැගිසිට (නොපගේ අනුසයන් කරනලද්ධි) පසගපිහිටුවා පා වැන්දහ. තිදස්පුරවැසි දෙවගේ සබ්බාමගෙහි දිනු ඉසුයා සෙසින් (ඇපි තොප) පෙරවු කොට වාස කරමහ, ත්‍රිපිඤ්ඤා ඇති අනාසුචි වුමහ.

මෙහෙයින් තිසස් පමණ මෙහෙණු ගාථා කිවු යා.

භිංසජේරිකාථා සි.

6. 12

122. මම පෙර සිමියා නැති දුපතුවන් නැති දුක්පත් වුවක් වුමු. ශුචිමිත්‍රයන් නැති වුමු. (එයින් මැ) බත්පිටි නො ලත්මු.
123. මම මැටිපය ද දඬුකඩක් ද ගෙන ගෙන් ගෙට සිගමින් සිතොණ් ගෙන් දුවෙමින් සත්වසක් හැසිරුණුමු.
124. යළි අභාරපාත ලබනපුලු පටාචාරා මෙහෙණ දක ඇග කරා එලඹ යසුන්පාවිද්ද ('දෙහුමැනැවැ'යි) කිමු
125. ඒ පටාචාරා මෙහෙණ ද අනුකම්පාගෙන් මා පාවිදි කලා. ඉක්බිති ඔවාදි මා පරමාර්ථගෙහි (කමටගන් කියා) ගෙදු
126. මම ඇග බස් අසා ඒ අනුසයන් කලමු. අයඛාවගේ ඔවා නො සිස් විය. ත්‍රිපිඤ්ඤායා වුමු. අනාසුචි වුමු.

මෙහෙයින් වසු මෙහෙණ ගාථා කිවු යා.

වසුජේරිකාථා සි.

පඤ්චකතිපාතය නිමි.

6. ජක්කතිපාඨාන.

6. 1

127. යසං මග්ගං න ජානාති ආගතස්ස ගතස්ස වා
තං කුතො ආගතං සතතං මම පුතොතාති රොදසි.
128. මග්ගඤ්ච ඛොස්ස ජානාසි ආගතස්ස ගතස්ස වා
න නං සමිත්තසොචෙසි එවං ධම්මං හි පාණිතො.
129. අයාවිතො තතාගච්ඡි අනන්තඤ්ඤතො¹ ඉතො ගතො
කුතොචි නුත ආගතාති වසිති; කතිපාඨකං
ඉතො² පි අඤ්ඤාන ගතො තතො අඤ්ඤාන³ ගච්ඡති.
130. පෙතො මිත්තාරාපෙන සංසරතො ගමිස්සති,
ගථාගතො තථා ගතො කා තථ පරිදෙවතා.
131. අබ්බති වත මෙ සලලං දුද්දං ගදසතිස්සිතං⁴
යා මෙ සොකපරෙතාස පුත්තසොකං වාපානුදි.
132. සාඨ් අබ්බුත්තසලලාසං නිව්ඡතා පරිතිබ්බතා
බුද්ධං ධම්මඤ්ච සබ්බඤ්ච උපෙවි සරණං මුතං.

ඉදං පුදං පඤ්චසතමිත්තා චරිත භික්ෂුනිගො ගාථායො
අභාසිතාති

සඤ්චසතමිත්තානං චරිතං ගාථා.

6. 2

133. පුත්තසොකෙනහං අට්ඨා බිත්තවිත්තා විසඤ්ඤිති,
නග්ගා පතිණ්ණකෙසි ච තෙන තෙන විවාරිතං.
134. වසිං¹ සඛිකාරකුචෙත්ථ පුසානෙ රජියාසු ච
අවරිං තිණි වසානි බුපපිපාසා සමපිතා.
135. අථදුසාසිං² පුගතං නගරං මට්ඨං පති,³
අදහතානං දමෙතාරං සමුද්ධම්මකුතොගයං.
136. සවිත්තා⁴ පටිලභිතා වජ්ඣිනා උපාවසිං
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි අනුකම්පාස ගොතමො.
137. තස්ස ධම්මං පුණ්ණිනා පබ්බජි අනගාරිතං
පුඤ්ජනාති සත්ථු වචනෙ සච්ඡාසාසිං පදං සිවං.
138. සමබ්බ සොකා සමුච්ඡිත්තා පතිතා එතදහතිකා
පරිඤ්ඤාතා හි මෙ වජ්ඣ ගතො සොකානතමොවො.

ඉදං පුදං වාසෙට්ඨි චරිත ගාථායො අභාසිති.

වාසෙට්ඨිචරිතාපදා.

1. කානුඤ්ඤාතො - මර්ග. 2. හතොවඤ්ඤාන - මර්ග. 3. ගදසසිතං - මර්ග.
4. වසි - මර්ග. 5. අථදුසාසිං PTS 6. ගතං - PTS 7. සංවිත්තා - PTS.

6. ජනකනිපාතය.

6. 1.

127. මෙලොවට ආවාටු හෝ මෙලොවින් යිවාටු හෝ යම් මා කෙනකුගේ ආශියමය හෝ දත්තේ ද, කොභි සිටි ආවාටු ඒ සතකු ගෙන 'මාගේ පුත්‍රයා'යි අඛන්තෙහි ද?
128. මෙලොවට ආවාටු හෝ මෙලොවින් යිවාටු හෝ ඔහුගේ මග දත්තෙහි ද ඔහු ගෙන කෝක හෝ කරත්තෙහි ය. ප්‍රාණිප්‍ර මෙබඳු ගැහැටි ඇත්තාහු ය.
129. හෝ යදනාලදු වැ එලොවින් ආගේ ය, හෝ අනුදත්තාලදු වැ මෙලොවින් ගිගේ ය කිසියම් ගතියක සිටි මෙලොව අවුත් කිසිප දිනක් වැය මෙලොව්හුද අත් ගතියකට පිළිසඳ විසින් ගිගේ ය එයිහුද අත් ගතියකට ගෙයි.
130. මහේ මනුෂ්‍ය ආදී රූපයෙන් සැරිසරමින් ගෙයි යමගේ ආගේ වේ ද එගේ ගිගේ ය, එහිලා කමර පරිදේවනාගෙන් ද!
131. යම් මෙහෙණක් යොකයෙන් මඩනාලද මාගේ පුත්‍රයොකය දුරුදු ද භිකෞමෝ මාගේ හෝ දැකියගෙන ලග ඇසුරු කළ කෝක නමැති හුල ඒකාන්තයෙන් උදුරා පූ ය.
132. මම දත් උදුරාපු හුල් ඇති වැ කාණ්ණ නැති වැ පිරිනිවි බුදුන් දහම් සතුන් සරණ කොට ගෙමි.

මෙහෙයින් පත්සියක් පමණ තෙරැණිහු ගාථා කිහි.

පත්සියක් පමණ තෙරැණින්ගේ ගාථා. සි

6. 2

133. මම පුත්‍රයෝකයෙන් පිහිත වැ එහෙයින් මා විසංඥ වැ එයින් මා නග්ග වැ විපුල කෙහෙ ඇති වැ ඒ ඒ කැන ගැසිරුණුමි.
134. කසලගොඩෙහි ද සොහොන්හි ද පියමග ද වාස කළමි. තුන්වනක්කල් සාපවිසින් පෙළෙමින් ගැසිරුණුමි.
135. අනතුරු ව මිසුලුහුටර බලා වඩනා අදන්නාගේ දම්නය කරන කොසිහුද සිය නැති සුගත වූ සම්බුද්ධත් වහන්සේ දුටුමි.
136. පියවි සිත් ලැබ වැද ඔබ කරා එළැබුමි, ඒ ගොසුම්හොත් බුදුහු මට අනුකම්පායෙන් දහම් දෙසුසේක.
137. ඔබ ගේ දහම් අසා සසුන්හි පැවිදි වුමි. බුද්ධ වචනයෙහි (ගාමනානුයොග වශයෙන්) ගෙදෙමින් නිව්ණ පදය පසක් කළමි.
138. තෙල නිවන කෙළවර කොට ඇති සියලු යෝකයෝ මුලුසුත්ත ප්‍රතිණය. යම් වග්ගාසෙක යොකසමාමග වේ ද, මා විසින් ඒ වග්ගානු ත්‍රිවිධ පරිඥයෙන් දත්තා ලදහ.

මෙහෙයින් වාසෙට්ඨි මෙහෙණ ගාථා කිහි ය.

වාසෙට්ඨි පරිච්ඡෙදාංග. සි.

6. 3

139. දහරා නිං රූපවතී අහම්පි දහරො සුචා,
පඤ්චබ්බිකෙන තුරියෙන එති ඛෙමෙ රමාමිසෙ.
140. ඉමිනා පුතිකායෙන අභුරෙන පහඬුනා
අට්ඨයාමි¹ හරායාමි කාමතණ්හා සමුහකා.
141. සතතිසුලුපමාකාමා ඛක්ඛාහං² අභිකුට්ඨනා
යං නිං කාමරතීං චූඨි අරතී දුති සා මම.³
142. සබ්බත්ථ විහතා නාදි තමොක්ඛනේ පදුලීනො
එචං ජානාහි පාපිමි තිහතො නිමිසි අත්තක.
143. නක්ඛතතාහි නමස්සන්තා අහං පරිවරං වනෙ
යථාභුචං අජානන්තා ඛාලා පුද්ධිං අමඤ්ඤථ.
144. අහඤ්ච ඛො නමස්සන්ති සමුද්ධං පුරිසුත්තමං
පරිමුත්තා සබ්බදුක්ඛෙහි සජ්ජසාසනකාරිනාහි.
- ඉදං සුදං ඛෙමා ථෙරි ගාථායො අභාසිති.

ඛෙමාථෙරිගාථා.

6. 4

145. අලඬකතා සුචසනා මාලීති වජ්ඣක්ඛිතා
සබ්බාහරණසඤ්ඤානා දුසිගණපුරකකතා.
146. අත්තං පානඤ්ච අදාය ඛජ්ජගොජ්ජමිනප්පකං
ගෙහතො තික්ඛමිතින උය්‍යානමිහාරසිං.
147. තත්ථ රමිනා කිලිනි අගච්ඡන්ති සකං කරං
විහාරං දට්ඨං¹ පටිසිං සාකෙතෙ අඤ්ඤනං චිතං.
148. දිස්වාන ලොකපජ්ජානං වජ්ඣනින උපාපිසිං
සො මෙ ඛම්මමදෙසෙසි අනුකල්පාය වක්ඛමි.
149. සුචා ච ඛො මගෙසිස්ස සච්චං අප්පට්ඨිජ්ඣිතං
තත්ථෙවි විරජං ඛම්මං චුක්ඛසිං අමිතං පදං.
150. තතො විඤ්ඤාන සද්ධම්මා පබ්බජිං අනගාරිතං
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පන්නා අමොඝං වුද්ධිසාසනං.
- ඉදං සුදං පුජාතා ථෙරි ගාථායො අභාසිති.

සුජාතාථෙරිගාථා.

1 අද්දසාමි - PTS. 2. ඛක්ඛාහං - PTS. 3. මම. - PTS.
4. දහරා - PTS.

6. 3

139. බේමාවෙති තෝ යොවුන් විය පත් රුපවත්තු. මම් ද යොවුන් පත් තරුණයෙම්. එව පහතතුරුගෙන් රමණය කරමහ.
140. ආතුර ඩු ඩිදෙනසුලු මේ කුණකසින් පිළිකුල් කරමි. විලි ආති කරමි, කාමතෘණාවෝ ඩුලුසුත් කරන ලදහ.
141. කාමයෝ සැත්තුල් වැතියහ, සකකියෝ ඔවුහට මත්ලොඹු වැතියහ, තෝ යම් කාමරතියක් කියෙයි ද, එය දන් මට අරතියෙකි.
142. හාම තත්ති තෘණෝ තසන ලදු, මොහසුරු කද පලන ලදී, මාරය, මෙසේ දහුව, මාරය තෝ නවුගෙයි.
143. බාලයෝ නකත් වදනාහු වනයෙහි ගිනිදෙව් පුදනුවෝ ගථා-ගුතාභීය නො දත්තාහු ගුණිය සිතුහ.
144. මමත් පුරුෂොත්තම සමාස් සමුද්ධාත් වදිමින් බුදුන් ගේ අනුසසුත්තරු වී හාම දුකින් මිදුණුමු.

මෙහෙයින් බේමාථේරි ගාථා කිවු ය.

බේමාථේරිගාථා යි.

6. 4

145. අලභිකාත ව මනා අවජාදන ඇති ව මල්දම් ධර ව වන්දන-කල්පයෙන් අනුලිප්ත ව සමාහරණයෙන් ගැවසු සිරුරු ඇති ව දුසිතණයා විසින් පුරකකාත ව-
146. ආහාර හා පානවිඳි ද අනුලා බාදා භොජ්‍ය ද ගෙන ගෙයින් තිත්මි, උයනට එළාවිමි.
147. එ උයන්හි රමණය කොට කෙළා සියගෙට එන මම සාකේත නුවර සමීපයෙහි වූ අසඤ්ඤවන විහාරය දක්නට පිවිසිමි.
148. ලොවට පහත් වැහි බුදුන් දක වැදෑ ඔබ කරා එළාවිමි, ඒ පසැත් වූ බුදුහු අනුකම්පායෙන් මට දහම් දෙසුහු.
149. මහර්ඡි බුදුන් ගේ බස් දසා මම සත්‍යප්‍රතිවේධ කළමු, එ අසුත්ති මි, විරාගධම් සංකිත්ත අමානපදය පසක් කළමු.
150. ඉක්කිති දත් දහම් ඇති ව සසුත්ති පැවිදි වීම, ත්‍රිවිද්‍යාවේ ලබන ලදහ. බුදුසසුත්ත නො සිස් වෙයි.

මෙහෙයින් පුජාතාථේරි ගාථා කිවු ය.

පුජාතා ථේරිගාථා යි.

6. 5

151. උච්චෙ කුලෙ අහං ජාතා බහුච්ඡෙත මහභිකෂු
විශ්ණුරාජෙන සමානතා ධිතා මෙසස්ස අනුජා.
152. පඤ්චා රාජපුත්තෙහි සෙට්ඨපුත්තෙහි භිජ්ඣිතා¹
පිතු මෙ පෙසසි දුතං දෙථ මය්‍යං අනොපමං.
153. යත්තකං කුලිතා එසා කුය්‍යං ධිතා අනුපමා
තතො අට්ඨගුණං දස්සං භිරක්ඛන්දං රතතාති ව.
154. සාතං දිඤ්චාන සම්බුද්ධං ලොකජෙට්ඨං අනුත්තරං
තස්ස පාදාති වජ්ඣිනා එකමනතං උපාපිසිං.
155. සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි අනුකම්පාය ගොතමො
නිසින්නා අසතො තසමිං පුස්සසිං² කතිං එලං.
156. තතො කෙසාති ඡෙත්වාන පබ්බජං අනගාරියං
අජ්ජ මෙ සත්තමි රතති යතො තණ්හා විසොසිතා.

ඉතං පුදං අනොපමා චේට්‍යා ගාථායො අභාසිති.

අනොපමා චේට්‍යාපා.

6. 6

157. බුද්ධචිර නමොත්තමා සබ්බසත්තානම්බිතතමි
යො මං දුක්ඛා පමොවෙසි අක්ඛන්දාදා බහුතං ජතං
158. සබ්බදුක්ඛං පරික්ඛන්දතං හෙතුනණ්හා විශොසිතා
ගාචිතො අට්ඨබ්බිකො³ මය්‍යො නිරොධො පුසිතො මයා
159. මාතා පුත්තො පිතා ගාතා අය්‍යකා ව පුරෙ අනුං
යථාභුච්චං අජානන්ති සංසරිතං අනිබ්බිතං.
160. දිට්ඨො හි මෙ සො හගවා අනතිමො'යං සම්මසායො
වික්ඛිණ්ණො ජාතිසංසාරො තප්පි දාති පුනබ්බවො.
161. ආරද්ධචිරියෙ පභිතතො නිච්චං දළ්ඛපරකකමෙ
සම්මෙග්ගො සාවකො පස්සො එසා බුද්ධාන වන්දනා.
162. බහුත්තං⁴ වත අතථාය මායා ජනසි ගොතමං
ව්‍යාධිමරණතුන්තානං දුක්ඛකඛන්ධං ව්‍යපානුද්ධි.

ඉතං පුදං මහාපජාපතිගොතමි චේට්‍යා ගාථායො අභාසිති.

මහාපජාපතිගොතමි චේට්‍යාපා.

1. භිජ්ඣිතා - PTS.

2. පුස්සසිං - ට.

3. අට්ඨබ්බිකො - සිමු.

4. බහුතං - මජ්ඣ.

6. 5

151. මම බොහෝ කුටේර්භක්ඛ දුමා ඇති මහද්ධන ඇති උදර වූ චෙට්ඨාකුලයෙහි උපත්වු. වණ්ණිකෙන් හා රූපයෙන් සමපන්න වූ මෙය නම් සිවු හට උරද දුමක් වුණි,
152. රජදරුවන් විසින් පහත ලදුණි, සිවු දරුවන් විසින් කැමැති වන ලදුණි, “මට අනොපමා දුම දෙව”යි මපිය හට දුකයකු එව්
153. තොප හේ දු වූ තෙල අනොපමාව යමකක් ධන වටිනි කුලනා කරන ලද ද, එයට වඩා අවගුණයක් ශිරණය හා රත්ත දෙමි, කියා යි.
154. ඒ මම ලෝකජෝශා වූ අනුකතර වූ සම්මුද්ධන් දුක මග හේ පා වැද එකත්පස් වූ හුණු.
155. ඒ ගොසුම්ගොත් බුදුහු අනුකම්පායෙන් මට අහම් දෙසිනු, එ අසුත්ති හුන් මම අනගාමිඵල පසක් කලෙණි.
156. ඉක්කිති කෙස් බහා සසුත්ති පැවිදි වූණි, යම් දිනෙක තාණො කන්නා ලද ද එකැත් සිට මට අද සත්වන දිනය යි.

මෙහෙයින් අනොපමාථේර ගාථා කිවු ය.

අනොපමාථේර ගාථා යි.

6. 6.

157. යමෙක් සතරදුකින් මා හා අනා බොහෝ ජනයාත් මුදලි ද සඵ සමානතම වූ බුද්ධචර්යන් වහන්ස, ඒ තොප වහන්සේට කම්සකාර වේවා.
158. මා විසින් හැම දුක් සමාකාරයෙන් දත්තා ලද, හේතු තාණොව කන්නා ලද, අරිඅට්ඨිමය ද නිරෝධය ද ඥානසංයෝගෙන් පහත්තා ලදි.
159. මම (ප්‍රමානති හෙතු ආදි) ගථාගුණානුකූල නො දත්මින් සතර-මුත්‍රදෙහි පිහිටක් නො ලබමින් අපරාපරොක්කතති විසින් සාරිකාරිමි. අතීතයෙහි චරෙක මවු වුණි, චරෙක පුත් වුණි. චරෙක පිය වුණි චරෙක සොහොයුරු වුණි, චරෙක මුත්ත වුණි.
160. මා විසින් ඒ සාග්‍යවතුන් වහන්සේ ක්‍රමණයින් දත්තා ලදහ. මේ අත්තිම දේහය වෙති, ජාති සංසාරය කණිණ විය. දුක් පුනර්භවයෙන් නැත.
161. රුකුළු වැර ඇති නිවනට මෙහෙසු සිත් ඇති සත්තයෙන් දුඨ පරාක්‍රම ඇති ශිලාදිත් සමග ව සිටි සඵවත් දකුණි. තෙල වන්දනා ඒ බුද්ධට වෙයි.
162. මහාමායා තොමෝ බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස මා ගොසුම්-ගොත් බුද්ධන් ප්‍රභව කළා (එසේ මා යා) වාගි මරණ දෙකින් පෙළෙහුවත් හේ දුබ්බරාශිය බැහැර කළේ යි.

මෙහෙයින් මහාපුජාපති ගොතමි මෙහෙණ ගාථා කිවු ය.

මහාමායාගේ ගොතමිථේර ගාථා යි.

6. 7

163. භුතො කදන්තං පබ්බජ්ජා භික්ඛා පුතො පසුං පිගං
තමේව අනුමුභෙති මා විතතංගා වහං ගමි.
164. විතොතන විඤ්චිතා සත්තා මාරංගා විගයෙ රතා
අනෙකජ්ඣිසංසාරං සන්ධාවතති අවිදුසු.
165. කාමච්ඡදුඤ්චි ව්‍යාපාදං සක්කායදිට්ඨිමේව ච
සිලබ්බතපරාමාසං විවික්චිත්ඤ්චි පඤ්චමං.
166. සඤ්ඤාජනාති එතාති පජ්ඣිතින භික්ඛුති,
ඔරමාගමිතිතාති නසිදං පුනරෙතිසි.
167. රාගං මොහං අවිජ්ජාඤ්ච උභවච්ඤ්ච විචජ්ජය,
සඤ්ඤාජනාති ඡේතින පුබ්බංගතං කරිංගසි.
168. බෙපෙති, ජාතිසංසාරං පරිඤ්ඤා පුනබ්බවං
දිට්ඨව ධම්මෙ නිව්ඤ්ජා උපසන්නා වරිංගසිති.

ඉන්තං සුදං භුතො ථේරි ගාථායො අභාසිති.

භුතානාථේරිගාථා.

6. 8

169. චතුක්කතංගං පඤ්චක්කතංගං විහාරා උපතික්කමිං
අලභා වෙනගො සන්තිං විතො අවිගමිතතිති.
170. භික්ඛුතිං උපසඤ්ඤාමම සක්කච්චං පරිපුර්ණං,
සා මෙ ධම්මෙදෙසෙසි ධාතු අයතනාති ව.
171. වතතාරි අරියසම්මාති ඉන්ද්‍රියාති බලාති ව,
බොජ්ඣංගධම්මසිතිකං මහං උතතමිත්තං පතතිතා.
172. තංගං වචනං සුඤ්ඤා කරොත්ති අනුසංගතිං,
රතතියා පුරිමෙ යාමෙ පුබ්බජ්ජාතිමනුසාරිං.
173. රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දිබ්බවහනුං විසොධං,
රතතියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොක්කංගං පදලංගි.
174. පිඨිසුබ්බෙව ච කායං එරිති මාරිං තදා,
සත්තමිතා පාදෙ පසාරෙසිං තමොක්කංගං පදලංගි.

ඉන්තං සුදං විජයා ථේරි ගාථායො අභාසිති.

විජයානාථේරිගාථා.

ජක්කතිපාඨො නිට්ඨිතො.

6. 7

163. භුතතාලෙහි, ප්‍රිය වූ පුතු ද වහ්නුව ද ගාරපියා යම් කෙලෙස-
පරිනිව්‍යාණ කැකුළු පරිනිව්‍යාණයක් සඳහා මුම්භරමත් කැමැතිවහලද ද
එය මෑ පුතපුතා වර්ධ, පිත්තවයසට තහමක් යා.
164. වික්කායා විසින් නුච්ඡාදකරලද අවිඤ්ඤා සත්ත්වයෝ මාරයාගේ
විමර්ශනි ආලුණ්‍යානු නොයෙක් ජාතිසංහාරයෙහි දිවෙති.
165. කාමවිජ්ජාදය ව්‍යාපාදය සත්ත්වයෙකුට ගිලවුනපරාමයීය පක්ෂීන්
විවිධිත්‍යා යි.
166. කාමවාසුවර්ධ පමුණුවන්තර නිසි කෙලෙස සංයෝජනයක් අනුගමි
කින් ගාරපියා මෙහෙණ නැවත මෙහෙයට නො ඒ.
167. රූපාරූපරාශ ද මානස ද අවිඤ්ඤා ද භෞතිකය ද ගාර පකුච්ඡ
උභික්ඛායික සංයෝජනයනුදු සිදු දුක් කෙලෙවර කරමි.
168. ජාතිසංහාරය සත්‍ය කොට පුතභිමය පිරිසිදු ගෙන ඉහාතමයෙහි ම
නික්කාමණ් මෑ උපයාගත මෑ ඉරිසව් පවත්මි.

මෙහෙයින් භුතතා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ

භුතතාථේරිගාථා යි.

6. 8

169. වික්කායෙහි අවිඤ්ඤා වැ වික්කායානතිය නො ලදින් සතර පක්ෂ
වරක් විහාරයෙන් තික්ම නිසවු.
- 170-171. භේමා මෙහෙණ කරා එළඹ මම සත්‍යා පරිපෘච්ඡා කළෙමි.
මට නිව්‍යාණප්‍රාප්තිය සඳහා වාසුඤ්ඤායෙන් යැ වතුරාගනී-
සත්‍යයෝ යැ ප්‍රභූදි ඉද්ධියෝ යැ ප්‍රභූදි බලයෝ යැ බොධිසත්‍ය
හා අපොච්ඡිකමායී යැ යන දහම දෙසු.
172. මම ආයුගේ ඔත් අහා අනුසන්තකරමින් රැක පළමු ගමා
පුට්ඨිමාසානුගත භූතය සිහි කළෙමි.
173. රැක මෑදුම ගමා දිවැස් භූත කළෙමි. රැක පැයිම ගමා මොහත්කතිය
බිදු ලුමි.
174. එකලා ප්‍රතිපුට්ඨයෙන් තාමකය සත්‍ය නොව ගෙන මාන කළෙමි.
කත්වන දින මොහත්කතිය තිදිපියා පාදපුහාරණ ද කළෙමි.

මෙහෙයින් විජයා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

විජයාථේරිගාථා යි

ජක්ඛනිපාතය නිමි.

7. සත්තකතිපාතො

7. 1

175. මුසලාති ගහෙකිනි ධර්මාදං කොට්ඨකති මානවා,
පුත්තදරාති පොතොනනා ධනං විජ්ජනති මානවා.
176. සට්ඨං බුද්ධිකාසනෙ යං කතිනා නානුකපාති,
බිසං පාදාති ධොවිකා ඵකමනනං නිසිදං.
177. විතනං උපට්ඨපෙකිනි ඵකගං සුසමාසිතං,
පච්චිකෙකථං සමිකාරෙ පරතො නො ච අත්තතො.
178. තසානං චචිතං සුචිතං පටිච්චාදානුසංසිතං,
පාදෙ පසාලකිකාන ඵකමනනං උපාසිසං.
179. රතතිසං පුරිමෙ යාමෙ පුබ්බජාතිමනුසාරිං,
රතතිසං මජ්ඣමෙ යාමෙ දිබ්බච්ඡත්තං විසොධසිං.
180. රතතිසං පච්චිකෙ යාමෙ තමාකකිකං පදලසිං,
තෙවිජ්ජා අථ වුට්ඨාසිං කතා නෙ අනුසංසිති.
181. සකකංචි දෙවා තිදසා සමිකාමෙ අපරාජිතා,
පුරකකිකා විහරාමි තෙවිජ්ජමි අනාසවාති.

ඉතිං සුදං උත්තරා ථෙරි තාථාසො අනාසිති.

උත්තරාථෙරිතාසං.

7. 2

182. සතිං උපට්ඨපෙකිනි සිත්තති සාමිතිකුසා,
පටිවිජ්ජති පදා සත්තං සමිකාරුපසමිං සුඛං.
183. කනතු උද්දිසා මුණ්ඩාසි සමිකි විස දිසාසි,
න ච රොවෙසි පාසකෙකි කිසිදං වරසි මොමුතා.
184. ඉතො ඛිඤ්ඤා පාසකෙකි දිට්ඨිසො උපතිසසිතා,
න නෙ ඛිඤ්ඤා විජානනති න නෙ ඛිඤ්ඤා කොවිදා.
185. අති සකාකුලෙ ජාතො බුද්ධො අප්පට්ඨකලො,
තො මෙ ඛිඤ්ඤාදෙසෙසි දිට්ඨිතං සමිතිකකමිං.

7. සත්තකතිපාතය.

7. 1

175. මනුෂ්‍යයෝ මොහොල් ගෙන බාහ්‍ය කොටහි. මනුෂ්‍යයෝ අග්‍රිදරුමත් පුත්තානු බහය ලබන්.
176. යම් අනුශාසනාවක් කොට පසුව නො තැවේද ඒ බුද්ධි-ශාසනයෙහි ව්‍යායාම කරව. මහා දෙපා දෙව්‍යා එකත්පතෙක ගිදගනුව.
177. සිත එකග කොට සුසමාසිත කොට එළව්‍යගෙන සංඝකාරයන් අනාතම් මග්ගෙන් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කරව, අනාතම් මග්ගෙන් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා නො කරව.
178. මම ඇයගේ මේ පට්ඨාපාදානුශාසනා වචනය අහා දෙපා දෙව් එකත්පතෙක ගිදගනුව.
179. රූප පෙරයමැ පුළුන්ව්‍යාසය සිහි කළමු. රූප මැදුම්යමැ දිව්‍යය ශුඬ කළමු.
180. රූප පාසුළුයමැ මොහසකකිය බිද පුළු. ඉක්බිති ත්‍රිවිදුප්‍රායා වෑ නැගිසිටියමු. තොපගේ අනුසසුන් කළමු.
181. ත්‍රිදශදෙවියන් සම්මුතියෙහි ලා දිනුයනුයා වට කොට සිටුනාක් කෙසින් පෙරපු කොට ගෙන වාස කරමි. අංසුව රහිත වෑ ත්‍රිවිදු-ප්‍රායා වෑ වාස කරමි.

මෙතෙසින් උත්තරා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ

උත්තරගාථේරගාථා සි.

7. 2

182. කාශාදියෙහි සිහි එළව්‍ය (අංගනිමාගිභාවනායෙන්) භාවනා ශුඬාදි ඉසුරත් ඇති තෙල මෙහෙණ සම්පංඝකාරයනට උපගම් ගෙනු වූ අත්‍යන්තසුඛ නිව්‍යාණ පදය ප්‍රතිවේධ කළා, (වාරා මෙහෙණ මරුට මෙසේ කිවු යැ)
183. (තෙසි) කවරක්නු උදෙසා මුඛ කළහ, මෙහෙණක කෙසින් දක්නහ. පාෂණකියත් නො රැස්නහ, සමුඛ වෑ කුමට ඇවිදිනහ ද? (මාරයා ගේ බසි.)
184. ගාඨිතාදි දෂට්ඨත් ඇසුරු කළ පාෂණකියෝ මෙසස්තෙන් බැහැර වෙති, ඔහු බමිය නො දනිති, ඔහු බමිකොව්ද නො වෙති.
185. ගාඨාකුලයෙහි ජාත වූ අප්‍රතිප්‍රසාද වූ සමාස් සමුද්‍රව්‍යත් වහන්සේ කෙතෙක් ඇත, උන් වහන්සේ මට දෂට් සමිති-ක්‍රමණොපාය වූ දහමක් දෙසුන.

186. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අත්තිකමං,
අරිසඤ්චට්ඨබ්බිකං මග්ගං දුක්ඛපසමගාමිනං.
187. තස්සාභං චචනං සුඤ්ඤා විහරිං සාසනෙ රතා,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා තතං බුද්ධස්ස සාසනං.
188. සබ්බස්ස විහතා නන්දී තමොක්ඛකො පදුලිතො,
ඵම් ජානාහි පාපිම් නිගතො තිම්බි අත්තකාති.

ඉදං සුදං වාලා ථෙරි ගාථායො අභාසිති.

වංලාථෙරිගාථා.

7. 3

189. සතිමති චක්ඛුමති භික්ඛුති සාවිතීන්ද්‍රියා,
පටිවිජ්ඣි පදං සත්තං අකාපුරිසගෙවිතං.
190. කිත්තු ජාතිං න රොවෙසි ජාතො කාමාති භුඤ්ජති,
භුඤ්ජාහි කෘමරතිතො මාත්‍ර පච්ජාත්‍රතාපිති.
191. ජාතස්ස මරණං භොති හත්ථපාදානුප්පේදනං,
වට්ඨනිපරිකෙලසං ජාතො දුක්ඛං නිගච්ඡති.
192. අත්ථි සත්තඤ්ඤෙ ජාතො සමුද්ධො අපරාජිතො,
සො මෙ ධම්මමෙදෙසෙසි ජාතිතා සමතික්කමං.
193. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අත්තිකමං,
අරිසඤ්චට්ඨබ්බිකං මග්ගං දුක්ඛපසමගාමිනං.
194. තස්සාභං චචනං සුඤ්ඤා විහරිං සාසනෙ රතා,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා තතං බුද්ධස්ස සාසනං.
195. සබ්බස්ස විහතා නන්දී තමොක්ඛකො පදුලිතො,
ඵම් ජානාහි පාපිම් නිගතො තිම්බි අත්තකාති.

ඉදං සුදං උපවාලාථෙරි ගාථායො අභාසිති.

උපවාලාථෙරිගාථා.

සත්තකතිපාතො නිට්ඨිතො.

186. දුඛසත්තං යා දුඛසමුදයසත්තං යා දුඛතිරෝධසත්තං යා දුකෙකා-
පයමය කරා පමුණුවන ආයතීඥාමානසිකමානසං යා යන මේ යා.
187. මම උත් වහන්සේ සේ බස් අසා සස්තෙහි ඇලුම් ඇති වා වාස
කළෙමි, ත්‍රිවිධ විද්‍යාවේ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරන ලදී.
188. හැම තැන්හි තෘණෝ නසන ලද, මොහසකකිය බිඳිනලදී, පවිටු
මාරය මෙසේ දනු, අත්තකය තෝ නඩුගෙයි.

මෙහෙයින් වාලා මෙහෙණ ගාථා කිවු යා.

වාලාථේරිගාථා සි.

7. 8

189. සමාතිමත් වූ ප්‍රඥවක්‍ෂයින් වක්‍ෂර්මත් වූ වාඩු ශ්‍රද්ධාදි ඉන්ද්‍රි-
යාහි තෙල මෙහෙණ බුද්ධාදි ආයතීයන් විසින් සෙවුනා ලද
යාත්තපද සඬායාන නිවන ප්‍රතිවේධ කළා, (උපවාලා මෙහෙණ
මෙසේ උදන් ඇනු.)
120. සමහෙයකින් ජාතිය නො රැස්නු නම්, එයට කරුණු කිම.
උපත්තේ රූපාදි කාමීයන් විලද කෙරේ. කාමරහි විලදව.
පසු වා නො තැවෙනු වව. (මාරයා කි.)
191. උපත්තාහට මරණ වෙයි. (උපත් හෙයින්) අත්පා සිදුම් වෙයි,
ජිවිතගාති මුඛප්‍රහාරාදි) වඩ පරිකෙලග හා (කාරාගාහවාසාදි)
බකි පරිකෙලග වෙයි, මෙහෙයින් උපත්තේ දුකට පැමිණෙයි.
192. යාකාකුලයෙහි උපත් අපරාජිත වූ සමාස් සමුදායන් වහන්සේ
කෙතෙක් ඇත. උත් වහන්සේ මට ජාති සම්බික්‍රමණොපාය වූ
දහමක් දෙසුසේක.
123. දුඛසත්තං යා දුඛසමුදයසත්තං යා දුඛතිරෝධසත්තං යා
දුඛොපයමය කරා පමුණුවන ආයතීඥාමානසිකමානසං යා යන මේ යා.
194. මම උත් වහන්සේ සේ වචන අසා සස්තෙහි ඇලුම් ඇති වා
වාස කළෙමි (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද බුදුසසුන් කරන ලදී.
195. හැම තැන්හි නන්දි සඬායාන තෘණෝ නසන ලද, මොහසකකිය
පලන ලද්දේ යා. පවිටු මාරය මෙසේ දනුව, අත්තකය තෝ
නඩුගෙයි.

මෙහෙයින් උපවාලා මෙහෙණ ගාථා කිවු යා

උපවාලාථේරිගාථා සි.

සත්තකතිපාතය නිමි.

8. අට්ඨකතීපාතො

8. 1

196. හිතවුනි සිරිතමපන්නා ඉඤ්ඤාසු සුභංවුතා,
අභිගචේ පදං සන්නං අනෙවනකමොජවං.
197. තාවතීංසා ව ගාමා ව භුසිතා වාපි දෙවතා,
නිම්මාණරතීනො දෙවා ගෙ දෙවා විසව්හතීනො,
තත්ථ විතතං පඤ්ඤෙහි ගත්ථ තෙ වුසිතං පුරෙ.
198. තාවතීංසා ව ගාමා ව භුසිතා වාපි දෙවතා,
නිම්මාණරතීනො දෙවා ගෙ දෙවා විසව්හතීනො.
199. කාලං කාලං හවාහවං සක්කාගසමිං පුරකතීනා,
අවිතිවතතා සක්කාගං ජාතිමරණසාරිනො.
200. සබ්බො අද්දපිනො ලොකො සබ්බො ලොකො පද්දපිනො,
සබ්බො පඤ්ඤිතො ලොකො සබ්බො ලොකො පසම්පිනො.
201. අකම්පිතං අකුලිතං අපුපුඤ්ඤානෙවිතං,
බුද්ධො ව ඛම්මං දෙසෙසි තත්ථ මේ තීරනො මනො.
202. තසාහං විචිතං සුඤ්ඤා විහරිං සාසනෙ රතා,
තිස්සො පිඤ්ඤා අනුප්පන්නා සත්තං බුද්ධස්ස සාසනං.
203. සබ්බත්ථ විහතා නන්දි තමොක්කකො පද්දපිනො,
ඵලං ජානාති පාපිමි තිගතො නම්මි අත්තකාති.

ඉන්ද්‍රං සුදං සිසුපවාලා චෙට්ඨි ගාථාසො අභාසිති.

සිසුපවාලාචෙට්ඨිගාථා

අට්ඨකතීපාතො නිවසිතො.

8. අට්ඨකතීපාතය

8. 1

196. පරිඤ්ඤාධර්මයෙන් යුක්ත වූ ඉන්ද්‍රියයෙහි මොහොතට සංවෘත වූ මේභෙණ් අව්‍යාසෙක වූ ස්වභාවමුද්‍රිත වූ ශාන්තපද සංකීර්ණය නිමිණය ලබන්නී යා, (සිසුපවාලා මේභෙණ් කිවු යා.)
197. යම් දෙව් කෙනෙකුත් කෙරෙහි පෙර ති විසින් වාස කරන ලද ද යම් නවිනිසාවාසි දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද යම් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද තුෂිතදෙව්කෙනෙක් ඇද්ද නිමිණණරතී දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද වයචර්තී දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුන් කෙරෙහි සිත් පිහිටුවාලම, (මාරයා කි.)
198. නවිනිසාවාසි වූත් යාමවාසි වූත් තුෂිතවාසි වූත්, යම් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, නිමිණණරතීවාසි යම් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, යම් වයචර්තී දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, (ඔහු හැම)
199. ඒ ඒ කල හව්ගෙන් හව්ගෙහි සකකිපඤ්චකයෙහි පුරස්කාන්තා-කාරීව පිහිටියාහු වෙති. සකකිපඤ්චකය ඉක්ම ගොඩනැගු ජාති-මරණ අනුව යන්නාහු වෙති.
200. හැම ලොව රාශාදින් ඇවිලාගත්තේ වෙයි, හැම ලොව එයින් මා ප්‍රදිප්ත වෙයි, හැම ලොව වෙසෙසින් යව්ලිග වෙයි. හැම ලොව මෙසේ ප්‍රකම්පිත වෙයි.
201. සමාක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ කම්පානො කළ හෙත තුලනා නො කළ හෙත ඇත්තියන් විසින් සෙවුනා ලද නවලොවතුරා දහම් දෙසුසේක, එහිලා මාණ් සිත තීරන වෙයි.
202. මම ඔබගේ ඔස් අතා ශාසනයෙහි තීරනවා මාය කළමු. ත්‍රිපිඤ්චෝ ලබනලදහ. බුද්ධිශාසනය කරන ලදි.
203. හැම නැත නැණෝ තහන ලදු, මේභසකකික සිදිනලදි. පවිත්‍ර මාරය මෙසේ දහු, අත්තකය තෝ හවුගෙහි.

මේසෙසින් සිසුපවාලා මේභෙණ් ගාථා කිවු යා.

සිසුපවාලාජේට්ඨකාන්දා සි.

අට්ඨකතීපාතය නිමි.

9. නවකතිපාතො

9. 1

204. මො සු භෙ වසිං ලොකමිඤ්චනපො අහු භුදුවනං,
මො පුත්තක පුත්තපුත්තං අහු දුක්ඛස්ස භංගිමො.
205. සුඛං හි වසිං චූනතො අනෙජා ජිත්තසංසයා,
සිතිභූතා දමිප්පත්තා විහරන්ති අනාසවා.
206. තෙභානුච්ඡේණං ඉසිති මිත්තං දස්සනපත්තිතා,
දුක්ඛස්සන්තකිරිසාන නිං වසිං අනුමුගග.
207. විසාරදව භණ්ඨ ඵතමිථං ජනෙත්ති මේ,
මඤ්ඤමි නුත මොමසෙ වනපො තෙ හ විජ්ජති.
208. භෙ කෙච්ච වසිං සංඛාරා සිතා උක්ඛට්ඨමජ්ඣිමො,
අණ්ඨපි අණ්ඨමනෙත්තාපි වනපො මෙ හ විජ්ජති.
209. සබ්බෙ මෙ අසවා ඛිණ් අපමන්තස්ස කියතො,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සංසතං.
210. උදාරං වත මෙ මාතා පතොදං සම්මස්සරි,
පරමිථසංහිතා ගාථා ගථාපි අනුකම්පිතා.
211. තස්සාහං වචනං සුත්වා අනුසිට්ඨං ජනෙත්තිතො,
ධම්මසංවේගමොපාදිං සොගකෙඛමස්ස පත්තිතො.
212. සොහං පබ්බාසපතිතතො රත්තිද්දිවම්භද්දිතො,
මාතරා වොදිතො සනෙත්තා අද්දිං සන්තිමුත්තමන්ති.

ඉදං සුදං වසිංමාතා ථෙරි ගාථාසො අභංගිති.

වසිංමාතාථෙරිගාථා.

නවකතිපාතො නිට්ඨිතො.

9. නවකතිපාතය.

9. 1

204. දරුවා වඩින්න, සත්ත්වලොකයෙහි හා සංසාර ලෝකයෙහි ද කෙලකතාපණයෙන් තට කිසි කලෙක නතමක් වේවා, පුනපුනා ජාති ආදි දුකට නතමක් හිමි වේවා.
205. වඩින්න, තාපණ රහිත වූ ප්‍රතිණ වූ පිටිකිත්තා ඇති කෙලක-ගාමයෙන් සිහිල් වූ ඉන්ද්‍රියදමනයට පැමිණි කණිණාසුර වූ මුනිහු සුවසේ වෙසෙත්.
206. වඩින්න, තෝ ඒ කණිණාසුර සෑමත් විසින් පිළිපදනාලද ගම්ප වදනිනාමාගීග්‍රහණදගීග්‍රහණයෙන් අභිගමය පිණිස සියලු වාතානුභව කෙලවර කරනු පිණිස වඩව.
207. මැණියෙහි, තෙපි විශාරද ව මෙන් තෙල බවා මට කියන්නහු යා, මාගේ මැණියෙහි, එකත්තෙන් තොපට ගාහමුතප්‍රේමමාත්‍ර වතථයෙකුද නැතැයි හඟිමි.
208. වඩින්න, හිත උතතාභ මධ්‍යම වූ ගම්කිසි සංසාරානුබව කෙතෙක් ඇද්ද ඔවුනතුරෙහි අණ වූ ද අණමාත්‍ර වූ ද වතථයෙක් මට නැත.
209. අප්‍රමාද වූ බ්‍යාභ කරන මට හැම අප්‍රමාදයෝ ක්‍ෂය වූහ, මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාවේ ලබන ලදහ, බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරන ලදි.
210. මාගේ මව අනුකම්පා ඇතික කෙසින් ('මා සු තෙ වඩි ලොකමහි' ආදි) පරමාථ සංහිත වූ මහත් වූ අවවාද පතොදයක් පැවැත්වූ යා.
211. මම ඒ මවගේ අනුසාසනාවට අතා යොග්‍යකම් සංකීර්ත නිවහට පැමිණෙණු පිණිස බමසංවේගයට පැමිණියෙමි.
212. ඒ මම දවරිය නො මැලි වූ සතර සමාස්තවුන්වියෙකුගේ නිවහට මෙහෙසු සිත් ඇතිකෙමි මම විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි අනුකතර ශාන්ති සංකීර්ත නිවහ පසක් කෙලෙමි.

මෙතෙසින් වඩිමානා මෙහෙණ ගාථා කියූ.

වඩිමානාජේරිගොථා සි.

නවකතිපාතය නිමි.

11. එකාදසනිපාතො.

11. 1

213. කල්‍යාණමිත්තතා: සුඛිතා: ලොකං ආදියං විණ්ණේතා,
කල්‍යාණමිත්තෙත භජමානො අපි බාලො පණ්ණිතො අස්ස.
214. භජිතබ්බි: සත්ථුරිසා පඤ්ඤා තථා වසිති¹ භජනානං,
භජමානො සත්ථුරිසෙ සබ්බෙහිපි දුක්ඛෙහි පමුච්චිසං.²
215. දුක්ඛඤ්ච විජානෙග්ග දුක්ඛස්ස ච සමුදයං තිරොධං
අවිඤ්ඤානඤ්ච මග්ගං වතතාරිපි අරියසම්මානි.
216. දුක්ඛා: ඉත්ථිභාමො අක්ඛාතො පුරිසදම්මසාරිතා,
සපතනීකම්පි දුක්ඛං අපොකම්භි: සක්ඛං විජානාතො.
217. ගලකෙ අපි කන්තනති සුබ්බමාලිකියො විසානි බාදනති,
ජනමාරකමිඤ්ඤිගතා උභොපි ව්‍යසනාති අනුභොගති.
218. උපවිජ්ජඤ්ඤා ගච්ඡන්ති අග්ගසාහං පතිං මගං
පන්ථි විජාගිකාන අප්පත්තාච සකං ඝරං.
219. ජෙඨ පුත්තා කාලකතා පති ච පතේ මතො කපණ්ණිකාය,
මාතා පිතා ච භාතා ඛ්‍යානති ච එකවිතකායං.
220. බිණ්ණුලිභෙ කපණේ අනුභූතං තෙ දුක්ඛං අපරිමාණං
අසුචි ච තෙ පච්චතං බහුති ජාතිසහස්සාති,
221. වසිතා පුසාහමණේකි අපොපි බාදිතාති පුත්තමංසාති
ගතකුලිකා සබ්බගරුහිතා මහපඨිකා අමගං අගිගච්ඡි.
222. භාවිතො මේ මග්ගො අරියො අවිඤ්ඤානො අමිතගාමී,
තිබ්බාහං සම්මතතං ධම්මාදයං අපෙක්ඛිතං.
223. අභමම්භි කන්තසල්ලා මිහිතභාරා කතං හි කරණීයං,
කිසාගොතම් ථෙරි විමුක්තවිතතා ඉමං අභණ්ණි.

ඉත්ථං සුදං කිසාගොතම් ථෙරි ගාථාසො අභාසිති.

කිසාගොතම් ථෙරි ගාථා.

එකාදසනිපාතො නිවසිතො

11. ඵකාදශනිපාතය.

11. 1

213. ඥාණාත් වහන්සේ විසින් සත්තිලෝකය උදෙසා කල්‍යාණමිත්‍ර භාවය පසක්කාලදී. කල්‍යාණමිත්‍රයත් කෙටුනා (පළමු) මුඛ වූයේ පමා (පසු වැ) පණ්ඩිත වන්නේ ය.
214. (බුද්ධාදි) සත්පුරුෂයෝ හජන කළ යුත්තාහ. එසේ හජන කරනුවත් භේ ප්‍රඥ වැඩෙයි. සත්පුරුෂයන් හජනය කරන්නේ හැම (ජාතෘදි) දුකින් මිදෙන්නේ ය.
215. (සත්පුරුෂයන්) කෙටුනේ, දූඛයත් දුකගන්නේ ය. දූඛයාගේ භමුදයත් නිරෝධයත් (නිරෝධොපාය වූ) අභවාධ්‍යානමයත් (ගත) සතර ආර්‍යාර්‍යය දුකගන්නේ ය.
216. පුරුෂදම්මසාරථි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සත්භාවය දුකා'යි වදාරනලද. සපතතින් ඇති බව ද දුකෙකි. ඇතැම්හු වරක් වැදුවාහු - (විජායන දුක් නො සහමින්)
217. සිය ගෙල ද සිදුහි, සියුමැලියෝ විස කති, කුසසීතනමුග්ගසී ඇත්තාහු (ගඬි-ගර්භිනි) දෙදෙන මැ මාරණානතික ව්‍යසනයනට පැමිණෙති.
218. ලං වැ සිටි වදන කර් ඇති වැ ගෙට යන මම සිය ගෙට නො පැමිණ මැ මග දරුවන් වද (පිහිටි පිණිස ගිය) තිමියා මළහු දවුමු.
219. දුගි වූ මාගේ පුත්‍රයෝ දෙදෙන කල්‍යාණ කළහ. හිමියා ද මග මළේ යැ, එක් මැ දරුවෙකි මවු පිය නොහොටුරු දුවෙහි, (එ ද දවුමු.)
220. සහ වැ ගිය කුලයොත් ඇත්තිය, දිළිඳු තැනැත්තිය, ති විසින් අප්‍රමාණ දුක් වළඳනා ලදී. බොහෝ දහග්ගණත් ජාතියෙහි තිගේ කදුළු ද පැවැතිණ.
221. සොහොන් මැද වුසුමු, ගමිදු පුත්‍රමාංග කතලදී, නටකුල ඇති වුමු, සප්පතයා විසින් ගර්භිත වුමු, මළ හිමියා ඇතික වුමු, (එකෙකුදු වුව) නිවන් අවබෝධ කලා.
222. මා විසින් අමාතයාම වූ ආර්‍යාභවාධික මාගීය භාවිත විග. නිවන් පසක් කරනලදී, මෙසේ මම ධම්මය ආදර්ශ දිවිමු.
223. මම සිදුලු රාගාදි හුල් ඇති ව බහා තැබූ කෙලෙස්බර ඇති වුමු. (පරිඤ්ඤාදි සොලොස්) කරණි කරනලදී. මිදුණුසින් ඇති කිසාගොතමි මෙහෙණ මෙ කරුණ කිවු යැ.

මෙසෙසින් කිසාගොතමි මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

කිසාගොතමි පේරිගාථා යි.

52-53 පිටුව සඳහන් 218-219, 220-221 යන කථා තෙරු සිංහල පණ්ඩිත තෙරු, 32-33 පිටුව සඳහන් පටිථාන තෙරු විසින් ගත ලැබී ඇතත් පරිශ්‍රිත වන බවටයි.

(බෞ: සං: 8 වූදා රජයේ ශ්‍රීරිපව් ලේඛන දුර්ව ඉදිරිපත් 2005)

ඵකාදශනිපාතය නිමි

12. ආදකතිපාතො.

12. 1

224. උභො මාතා ච ඩිතා ච මිත්තං අනුං¹ සපකතිසො,
කකාං මෙ අහු සංචෙගො අබ්බුතො ලොමිංගකතො.
225. ඩිරඤ්ඤා කාමා අසුචි දුග්ගතිං බහු කණ්ඩකා,
සත් මාතා ච ඩිතා ච සහරිසා මිත්තං අනුං.
226. කාමෙකාදිනවං දිත්තා නෙකකම්මං දුට්ඨ ඛෙමකො,
සා පබ්බජි රාජගහෙ අගාරකම්මානගාරිකං.
227. පුබ්බකතිව්‍යාසං ජාතාමි දිබ්බවකත්‍රං² විසොධිතං,
චෙතොපරිච්ඡිද්ධාණ්ඩො සොභධානු විසොධිතං.
228. ඉද්ධිසි මෙ සච්ඡිකතා පතොතා මෙ අසච්ඡිකතො,
ඡිත්‍රිකාණ්ඩො සච්ඡිකතා කතං බුද්ධිකා සංසතං.
229. ඉද්ධිසා අභිතිමමනිච්ඡා වතුරසාරථං අහං,
බුද්ධිකා පාදෙ වන්ධිතා ලොකතාථසා තාදිතො.
230. පුපුළ්භිකාණං උපගම්ම පාදපං,
ථකා තුචං තිට්ඨසි සාරම්මුලෙ
න වාපි තෙ දුර්ගතො අත්ථි කොචි
න නිං බාලෙ ගායසි බුද්ධකානං.
231. සතං සගස්සානපි බුද්ධකානං
සමාගතා ථදිසකා හවෙසනං
ලොමිං න ඉඤ්ඤා නපි සම්පච්ඡෙධෙ
නිං මෙ තුචං මාර කරිස්සසෙකො.
232. ථකා අනතරධායාමි තුච්ඡිං වා පච්ඡාමි තෙ
හමුසන්තරෙ වා තිට්ඨාමි තිට්ඨන්තිං මං න දකඛසි.
233. විතතමිච්චි වසිගුතාසං ඉද්ධිපාද ප්‍රභාවිතා
ඡ මෙ අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා කතං බුද්ධිකා සංසතං.
234. සකතිසුලුපමා කාමා බකාසං අබ්බුච්චිතා,
ගං නිං කාමරත්තං මුඛි අරතිද්ධිති සා මම.
235. සබ්බත්ථ විභතා නන්දි තමොකකතො පදුලිතො,
ථවං ජාතාති පාපිමි තිහතො තිලිසි අත්තකාති.

ඉත්ථං පුදං උපාලවණ්ණං ථෙරි ගාථාසො අගාසිති.

උපාලවණ්ණං ථෙරිගාථා.

ආදකතිපාතො නිව්ඨිතො.

1. අනුං - සිද්ධි 1, 2. 2. දිබ්බවකත්‍ර - මජ්ඣ.

12. ද්වාදශතිපාතය

12. 1

224. මවත් දුවත් යන අපි දෙදෙන සපතති වුමහ, ඒ මට අද්දහන වු ලොභදහනත්වන සංවේගයෙක් වී.
225. තිඤ්ඤ වේවා, කාමයෝ අපවිත්‍රයහ, දුභිකියහ, බොහෝ කෙලෙස්කවු ඇතියහ. වැළැඳියුතු යම් කාමයෙක්හි මවත් දුවත් යන අපි සපතති වුමෝ ද (ඒ කාමය සි.)
226. කාමයෙහි ආදිනව දක හෙහෙත්‍රමය කිහිප විසින් දක මි නොමෝ රජගහනුවර දී හිඟියෙන් තික්ම සසුන් ගත වූ යා, (ගඬකාතිරියථේරමාතු මෙහෙණ කී ගාථා ගෙන කාමාදිනව දක්වන පිණිස කිවු යා.)
227. (මම) පෙරවිසු කදපිළිවෙල දනිමි. (මා විසින්) දිව්‍ය විශුද්ධි කරනලදී, වෙතොපරියඤ්ඤාය (පරසින් දන්තානුවණ)ත් දිබ්බ-කොත බාතුමත් විශුද්ධි කරන ලදහ.
228. මා විසින් ඉදහයෝ ද පසක් කරනලදහ. මා විසින් ආත්මානුකූල සංකප්පාන නිවන ලබනලද, හරි අභිඤ්ඤා සාක්ෂාත්කාතයහ, බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලදී. (තමා අධිගත විෂය ගෙන කියු.)
229. මම (ගමාමහපෙලහර ද) ඉදහයෙන් අසුන් සතරදෙනකුත් යෙදු රථයක් මවා ලොකනාථ වූ තාදිගුණ ඇති බුදුන් ගේ පාසකල වාද සිටියමු.
230. තෙපි අග පටත් මල්ගෙන සිටි සල්ලකක් කරා එළාම එ සල්ලකක් මුල්හි එකලාව සිටුව, නොපට කිසි දෙවැන්නෙක් නොද ඇති, බාලාවෙහි, තෙපි බුද්ධයනට නො සියවි.
231. කුලුත් බදු බුද්ධයන් සියයකුදු දහහකුදු ඉදින් එළඹියාහු වෙත් තමුදු (මාගේ) රොමයකුදු නො යැලෙන්නේ ය, නොද කමා වන්නේ යා, මාරය, තෙපි එකලා වැ මට කුමක් කරවු ද?
232. (මාරය) තෙල මම (තා ඉදිරියෙහි) අතුරුදහන් වෙමි, (නොද හෙතෙ ගේ) තාගේ කුතට හෝ පිවිසෙමි, දෙබැම අතර හෝ සිටිමි, එසේ සිටින මා නො දක්නෙහි.
233. මම විසඟ කල සිත් ඇති වෙමි, මා විසින් සාද්ධිපාදයෝ මොනොවට වඩන ලදහ, අභිඤ්ඤ පසක්කරන ලදහ, බුදුන්ගේ සසුන් කරනලද.
234. කාමයෝ (බ්‍රව්හත් කල විෂ පෙවු) සැත්තල් බදු වූවාහු යා උපාදහසකකියෝ ඔවුන්ගේ සිද්ධිමට ආධාර වූවාහු යා (මාරය) තෝ යම් කාමරතියක් සෙවියුතු යයි කියෙහි ද, ඒ කාමරතිය දත් මට අරතියකි.
235. සියලු කැන්හි තන්දු සංකප්පාන කාමණොව සකනලදු, තමසකකි පුද්ගල කරනලද, පට්ට, මෙසේ දනුව, අනාතය, තෝ මා විසින් පෙලහලද්දෙහි.

මෙසේ උපාලවණණ: තෙරුණිය ...

උත්පලවණණාථේරි ගාථා සි.

ද්වාදශතිපාතය නිමි.

16. භොලසනිපාතො.

16. 1

236. උදකමොතරිං¹ සිතො සද උදකමොතරි,
අය්‍යානං දණ්ඩගගගිතං වාචාදෙසකඤ්චිතං.
237. කසා ප්‍රාගමණ් නිං තිතො සද උදකමොතරි,
වෙවමොතෙති ගතෙතති සිතං වෙදයසෙ භුතං.
238. ජානනි වත මං හොති පුණ්ණිකෙ පරිසුච්ඡි,
කරොන්තං කුසලං කම්මං රුකින්නං කත පාපකං.
239. ඥො ව චුදො දහරො වා පාපකම්මං පකුබ්බති,
දකාතිසෙවනා හොපි පාපකම්මං පමුච්චති.
240. කොචු තෙ ඉදමික්ඛාසි අජානනස්ස අජානකො,
දකාතිසෙවනා හොපි පාපකම්මං පමුච්චති.
241. සග්ගං භුත ගමිස්සන්ති සබ්බෙ මණ්ඩුකකච්ඡපා,
ඥාතා ව සුංසුමාරො ව ගෙ වඤ්ඤා උදකෙ වරා.
242. ඔරබ්බිකා සුකරිතා මච්ඡකා මිගබ්බිකා,
වොරො ව මජ්ඣිකාතා ව ගෙවඤ්ඤාපාපකම්මිනො,
දකාතිසෙවනා හොපි පාපකම්මං පමුච්චරො.
243. සචෙ ඉමං හද්දිසො තෙ පාපං පුබ්බි කථං චිත්තං,
පුඤ්ඤාතිමානි වගෙසුං තෙන නිං පරිබාහිරො.
244. යස්ස ප්‍රාගමණ් නිං තිතො සද උදකමොතරි,
තමෙව බුගෙම මිත්තාසි මිං තෙ සිදාං ජම් හති.
245. කුමමස්සං පට්ටන්නං මං අරියමිත්තං සමානසි,
උදකාතිසෙවනා හොති ඉමං සාටි දදුම් තෙ.

1 උදකාරි අත සිතෙ - ඡේත.

16. මොඩගනිපාතය.

16. 1.

236. ස්වාමිදරුවන්ගේ දඬුවම් බියෙන් බිය ව, වාග්දක්ෂිණියකගේ හා (ස්වකිය) දෙපයකින්ගෙන් ද පිහිටව , (මම) හැම කල්හි සිතගෙහිද දිය අලිමි. දියට බවිමි.
237. බමුණාණෙනි, තෙපි කවරක් හට බියපත් වුවහු හැම කල (උදය-සමය) දියට බටහු ද, සැලෙහ ගාත්‍රයෙන් හුකු ව අතික වූ සිහිල් දුක් විඳිනු ද.
238. හවතිය පුණණාණෙනි, කළ පව්කම් වළඟන (දිගෙහි ගැලීමෙන්) කුසලය රැස්කරන මා දන්නි මා විවාරව.
239. මහල්ලෙන් වෙවසි කරුණකෙන් වෙවසි යම් කිසිවෙක් පව්කම් බෙහෙවින් කෙරේද හෙතෙමෙන් ජලසනාතයෙකුගෙන් පව්කමින් අතිශයින් මිදේ.
240. (කම්මිපාක) නො දන් තොපට ජලසනාතයෙන් පව් කමින් මිදෙයි' යන මේ කරුණ (කම්මිපාක) නො දන් කවරෙක් පැවැසි ද.
241. හැම මඩු - කාසුඩුවෝ ද කිවුල්ල ද සුංසුමාරයෝ ද අන්‍ය වූත් යම් ජලවර කෙතෙක් වෙන් නම් ඔහු ද ඵකාන්තයෙන් ස්වකියට යන්නාහ සි සිතමි.
242. එළුවන් මරන්නෝ ද හුරුවැද්දෝ ද කෙවුලෝ ද මුවුවැද්දෝ ද සොරු ද වඩාසාකකයෝ (අළුගොසුවෝ) ද අන්‍ය වූත් පව්කම් ඇති යම් කෙතෙක් වෙන් නම්, ඔහුද ජලසනාතයෙන් පව්කමින් මිදෙන්නාහ.
243. ඉදින් මේ (අවිරවති ආදී) හදිහු තොප විසින් පෙර කළ පව් බැහැර කරන්නාහු නම්, මේ හදිහු (තොප කළ) පින ද බැහැර කරන්නාහු ය, (එකල) තෙපි ඒ පිනෙකුද බැහැර වුවහු ය.
244. බමුණාණෙනි, තෙපි යම් පාපයකින් බියපත් වුවහු හැම කල උදකාවගාහන කරනු ද, බමුණාණෙනි, ඒ පාපය මා නහමක් කළ මැහැවි, (මේඔය) සිතය තොපගේ සිරුරෙහි සිපිය නහමක් පෙලුවා.
245. පිත්චකිය, නොමගට පිටිපත් මා දිගෙහි ගැලීමෙන් බැහැර කොට ආයාමිමාගීයට පාමිණි. (එහෙයින්) මේ සඵච කුටුපභූරු කොට තොපට දෙමි.

246. තුග්ගෙච්ච සාවකො හොතු නාහං ඉච්ඡාමි සාවකං,
සචෙ භාගසි දුක්ඛස්ස සචෙ හෙ දුක්ඛමිපපිං.
247. මාකාසි පාපකං කම්මං අච්චි වා ගද්දි වා රහො,
සචෙ ච පාපකං කම්මං කරිස්සාසි කරොසි වා.
248. හ හෙ දුක්ඛො පච්ඡිත්තාසචි උපෙච්චාපි පලායතො,
සචෙ භාගසි දුක්ඛස්ස සචෙ හෙ දුක්ඛමිපපිං.
249. උපෙඨි සරණං බුද්ධං ඛම්මං සඤ්ඤාච්ච තාදිහං,
සමාදියාහි සිලාති තං හෙ අත්ථාය හෙතිති.
250. උපෙඨි සරණං බුද්ධං ඛම්මං සඤ්ඤාච්ච තාදිහං,
සමාදියාමි සිලාති තමෙම අත්ථාය හෙතිති.
251. බ්‍රහ්මඛණු පුරෙ අයං අජ්ජමහි සච්ච බ්‍රාහ්මණො,
හෙවිජෙජ්ඣ වෙදසම්පන්නො සොඤ්ඤො චම්භි නභාතසොති.

ඉත්ථං සුදං පුණ්ණං ඵෙරි ගාථායො අභාසිති.

පුණ්ණං ඵෙරිගාථා.

සංග්‍රහනිපාතො නිවර්තනො.

246. සඵඵ තොපටි මෑ වේවා, මම සඵඵ තොට්ඨි වෙමි, ඉදින් තෙපි දුක්ඛ ඛියම්මි නමි, ඉදින් තොපටි දුක්ඛ අප්‍රිය වී නමි-
247. පුක්ඛගාවයෙන් තො පිට්‍රිසත් ව හෝ තොහොත් රහසි ව පිට්‍රිසත්තොව හෝ පච්ඡිකම් නහමිත් කරව. ඉදින් පච්ඡිකම් මතු කරත්තෙහි හෝ දූත් කෙරෙහි හෝ නමි-
248. දුක්ඛායෙත පලාගත්තා වුද තොපටි දුක්ඛ මිදීමෙන් නැති. ඉදින් තෙපි දුක්ඛ ඛිය වුමි නමි ඉදින් තොපටි දුක්ඛ අප්‍රිය වී නමි.
249. තාදි වු බුදුන් ද දහම් ද සතුන් ද සරණ කොට යවු, සිල් සමාදන් වවු, ඒ සරණගම්භය ගා සිලසමාදානය තොපටි වැඩ පිණිස වත්තේ යි.
250. මම තාදි වු බුදුන් ද දහම් ද සතුන් ද සරණ කොට ගමි, සිල් සමාදන් වෙමි, ඒ මට වැඩ පිණිස වත්තේ ය.
251. මම පෙර, (බමුණු කුලෙහි උපත් පමණින්) බ්‍රහ්මබ්‍රහ්ම නම් වීමි, දෑත් (බාහිතපාප බාවිත්) පරමාඤ්චාගමණ වෙමි, අධිගම් කළ ත්‍රිපිදා ඇතිගෙමි, මාහිඤ්ඤාවේදයෙන් සම්භවිතයෙමි, ගෞතමිය ද නතාතක ද වෙමි'යි.

මෙසේ පුණණා තෙරණි ...

පුණණාථේරි ගාථා යි.

මොඛගනිපාතය නිමි.

20. විසතිනිපාතො.

20. 1

252. කාලකා හමරවණ්ණසාදිසා
චේත්සවකතා මම් මුද්ධපා අහු,
තෙ ජරාය සංඝවාසසාදිසා,¹
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
253. වාසිතොව පුරහිකරණිකො
පුප්ඵපුරා මම් උත්තමිකපො,
තං ජරාය සංඝවාසසාදිසා,
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
254. කානනං'ව සතිතං පුරොධිතං
කොච්ඡප්පිවිචිතකතොතිතං,
තං ජරාය විරලං තහිං තහිං
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
255. කණ්ණඛකපුච්ඡණ්ණමණ්ණිකං
සොහතො² පුච්ඡෙණ්ණි ලිඛිතං,
තං ජරාය ඛලිතං සිරං කතං
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
256. විතකාරපුකතාව ලෙඛිතා
සොහතෙ³ පුච්ඡකා පුරෙ මම්,
තා ජරාය චලිති පලමිතා,
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
257. හසාරා පුරාවිරා යපා මණ්ණි
අනතතා'හෙසුං අභිනිලමිතා,
තං ජරාය'තිතතා න සොහතෙ⁴
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
258. කණ්ණපුඛකසාදිසි ව තාසිකා
සොහතො⁵ පු අභිකොඛමනං පඨි
තා ජරාය උපාකුලිතා විත
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
259. නඛිකණ්'ව පුකතං පුතිට්ඨිතං
සොහතෙ⁶ පු මම් කණ්ණපාලිසං,
තා ජරාය චලිති පලමිතා,
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
260. පතනලිමකුලවණ්ණසාදිසා
සොහතෙ⁷ පුදන්තා පුරෙ මම්
තෙ ජරාය ඛණ්ණිතා ව පිතකා,⁸
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.
261. කානනමහි විතසණ්ණවාසිති
කොකිලාම මධුරං නිකුජ්ඣං
තං ජරාය ඛලිතං තහිං තහිං
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤපා.

1 සංඝවාසසාදිසා - සිමු.

2 පුප්ඵපුරා - සිමු 1, 2, පුප්ඵපුරා - PTS

3 සොහතො - සිමු.

4 සොහතෙ - සිමු 1, 2

5 වාසිතා - මජ්ඣ.

20 විංශතිතිපාතය.

20. 1

252. (පෙර) මාගේ කේශයෝ කළුපැහැ වූවාහු බිඳුරුන් බදු පැහැ ඇති වී අක්කමරු වූහ, දැන් ඔහු ජරාභේදයෙන් කණ්ඩායාරි බදු වූහ. සත්‍යවාදී වූ ඔවුන්ගේ වචනය අත් පරිදි නො වේ.
253. මලින් ගවසන ලද මාගේ කෙස්කලබ පෙර පුච්ඡකාවූ පහසින් පේළාවක් බදු විය. දැන් එය ජරාභේදයෙන් සැලොම්ගද ගමනු වෙයි. සත්‍යවාදී වචනය අනන්‍යය වේ.
254. මොනොවට රෝපණය කළ ගැසුණු ගෙවුයකක් බදු වූ පණුවෙන් හා රත්තිදින් හා අවුල් හැර සකස් කළ අත්ඇති වී හොබවනලද ඒ කෙස්කලබ දැන් ජරාභේදයෙන් තත්ති තත්ති මිරල වී මැඩුණු කෙස් ඇති වෙයි, සත්‍යවාදී බුදුන්ගේ වචනය අනන්‍යය වේ.
255. රත්විදුරු ආදියෙන් සරසනලද කළු කෙස්වැටිය පෙර මොනොවට ගෙනීමෙන් හොබනේ විය, දැන් එය ජරාභේදයෙන් බලොට ගිනි වෙයි, සත්‍යවාදීන්ගේ වචනය අනන්‍යය වේ.
256. පෙර මාගේ හොබනා දෙබැම සිත්තරකු මිසින් (නිල්පැහැයෙන්) මොනොවට අදහාලද රේඛාවක් මෙන් යෝහමාන විය, දැන් ජරා-භේදයෙන් ඒ දෙබැම නළලක් ගි රැලියෙන් එල්බෙමින් සිටියා වෙයි, සත්‍යවාදීවචනය අනන්‍යය වේ.
257. අතිතිල වී දික් වූ මාගේ නෙත්‍රයෝ පෙර නිල්මණි මෙන් ප්‍රභාසාර වූවාහු ඉතා සිත්කලු වූහ, දැන් ඔහු ජරායෙන් මධ්‍යාලද්දහු නො හොබිත්, සත්‍යවාදී වූ බුදුන්ගේ වදන් අනන්‍යය වේ.
258. හොදුරු කවයොවුනෙහි මාගේ නාභය සිලුබු වී උර් වී (සෙසු මුඛාවයවයනට) අනුරූප වී හොබති විය, ඔ දැන් ජරාභේදයෙන් හැකුළුණක් මෙනි, සත්‍යවාදීවචනය අනන්‍යය වේ.
259. පිරිසම් කළ මොනොවට නිමවනලද රත්වලල්ලක් මෙන් මාගේ කන්පෙති පෙර සොහමාන වී දැන් ඔහු ජරාභේදයෙන් හටගත් රැලි ඇති වී එලෙන්නාහු වෙයි, සත්‍යවාදී බුදුන්ගේ වදන් අනන්‍යය වේ.
260. පෙර මා ගේ මනා දහනයෝ කදලමුහුලු බදු පැහැසවහන් ඇති වී සොහමාන වූහ. දැන් ඔහු ජරාභේදයෙන් කැඩුණාහු ද කසාවන් වූවාහු ද වෙයි, සත්‍යවාදීන් ගේ වදන් අනන්‍යය වේ.
261. වෙහෙසි වනලාභාජ්ඣි හැසිරෙන කෙවිලියක මෙන් පෙර මම මිහිරි කොට බිණිමි, දැන් ඒ අලාපය ජරාභේදයෙන් තත්ති තත්ති පැතිලෙනු වෙයි, සත්‍යවාදී බුදුවදන් අනන්‍යය වේ.

262. සණ්ඨකමුට්ඨි සුප්පජ්ඣනා
සොහතෙව සුඛිවා පුරෙ මම්
තා ජරාය භග්ගා විනාමිතා
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා.
263. වට්ඨපලිසසදිසොපමා උභො
සුසොහතෙර සුඛාහා පුරෙ මම්
තා ජරාය යථා පාට්ඨපලිතා
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා.
264. සණ්ඨකමුට්ඨි සුචණ්ණමණිතා
සොහතෙර සුභස්සා පුරෙ මම්
තෙ ජරාය යථා මූලමූලිතා
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා.
265. පිභවට්ඨකතිකුග්ගතා උභො
සොහතෙර සුථනකා පුරෙ මම්
තෙ විනිව ලම්බනති තොදකා
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා.
266. කඤ්චනකං ඵලකංව සුමට්ඨං
සොහතෙ සුකායො පුරෙ මම්
සො වලිගි සුමුමාගි ඔතතො
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා.
267. තාගභොගසදිසොපමා උභො
සොහතෙර සුථාරා පුරෙ මම්
තෙ ජරාය යථා වෙචනාමිතො
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා.
268. සණ්ඨකුපුරසුචණ්ණමණිතා
සොහතෙර සුජ්ඣකා පුරෙ මම්
තා ජරාය තිලදණ්ඩකාරිව
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා.
269. තුලපුණ්ණසදිසොපමා උභො
සොහතෙර සුපාදා පුරෙ මම්
තෙ ජරාය පුච්ඡා වලිමතා
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා.
270. ඵදිසො අහු අගං සමුග්ගතො
ජජ්ජරො ඛහු දුඛාතමාලගො
සොපලෙපපතිතො ජරාසරො
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාථා'ති.

ඉධං සුදං අම්බපාලි චේරි ගාථායො අභාසිති.

අම්බපාලිචේරිගාථා.

262. පෙර මාගේ මනා ගෙල මොහොවට පිරිසිදු කළ සිලිච් රත්-සකක් හෙයින් සෝභමාන විය. දැන් එම ජරාභේතුයෙන් හඟන ව කාමුණේ වෙසි, සත්‍යවාදීන්ගේ වචනක අනන්‍යථා වේ.
263. පෙර මාගේ දෙබාහුව වට වූ කකයමක් බදු ව සොහමාන විය, දැන් ඒ දෙබාහුව ජරාභේතුයෙන් පැළඹු පළොල් පත්තක් බදු ව, සත්‍යවාදීන්ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.
264. පෙර මාගේ සොදුරු අත් යුවල රත්මුවා සිලුටු මුදුවලින් විශුෂිත ව සොහමාන ව, දැන් ජරාභේතුයෙන් ඒ අත් මූලාලකබ බදු ව, සත්‍යවාදීන්ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.
265. පෙර මාගේ සොදුරු පියොසුරු යුවල හැසි වට ව (උනුත්) එක් ව උඩුමුව ව සොහමාන ව, දැන් දිනහිලිනුණු පෙරහත්කබ හෙයින් එල්බෙයි, සත්‍යවාදී වූ මුදුරුන්ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.
266. පෙර මා ගේ සොදුරු වූ කක (දැහිගල් තවරා) මොහොවට පිරිමිදහාලද රත්පුවරුවක් හෙයින් ගොබහේ විය, දැන් ඒ කක සිසුම් රැලියෙන් (කැන කැන) පැතුරුණේ විය, සත්‍යවාදී මුදුන්ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.
267. පෙර මාගේ සොදුරු දෙකලවේ ආත්සොබ බදු ව සෝභමාන ව, දැන් ඒ දෙකලවේ ජරාභේතුයෙන් හුණුදඹු බදු වෙයි, සත්‍යවාදී මුදුන්ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.
268. පෙර මාගේ සොදුරු වූ දෙදහ රත්මුවා සිලුටු තුරුවලාසෙන් විශුෂිත ව සොහමාන ව, දැන් ජරාභේතුයෙන් ඒ දෙදහ තලදඹු මෙන් වෙයි, සත්‍යවාදී වූ මුදුන් ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.
269. පෙර මා ගේ සොදුරු දෙපාදයෝ හිමුල්පුවත් පුරවන ලද්දවුන් මෙන් සොහමාන වූහ, දැන් ඒ පාදයෝ ජරාභේතුයෙන් පැළඹෙනු හවහත් රැළි ආත්තානු වෙති, සත්‍යවාදී මුදුන්ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.
270. මාගේ මේ සිරුර මෙබදු (ගථොක්කප්පකාර) විය, දුදුරු වූගේ (ජරාදිහෙතුක වූ) බොහෝ දුකට වාසස්ථාන විය, ඒ කක ආලෙප රඹක වැ වැටීමට ලංවූ දිරා ගෙයක් බදු වෙයි, කොහොත් ජරාවට ගෑහ වෙයි, අවිතර්වාදී වූ සම්මාසම්මුදුන් ගේ වචනක අත්-පරිද්දෙකින් හො වේ.

මෙසේ අඛපාලි තෙරුණි ...

අඛපාලි ථේරගාථා සි.

20. 2

271. සමණොති භොති තිං සයයි¹ සමණොති පරිබුජ්ඣයි²
සමණොනමෙව්³ කිත්තෙයි සමණී නුත හවිසායි.
272. මිසුලං අනුඤ්චි පානඤ්ච සමණොනං පයච්ඡයි⁴
රොතිණී¹දාති පුච්ඡාමි කෙන තෙ සමණො පියා?
273. අකම්මකාමො අලසා පරදහෙතොපථ්විනො
අසංසුකා සාදුකාමො කෙන තෙ සමණො පියා?
274. විරසං චිත මං තාන සමණොනං පරිපුච්ඡයි
තෙසං තෙ කිත්තෙයිසාමි පඤ්ඤාසිලපරකකමං.
275. කම්මකාමො අනලසා කම්මසෙව්ඨසා කාරකා
රාගං දොසං පඤ්ඤානි තෙන මෙ සමණො පියා.
276. තිණී පාපසා මුලාති බුහනති සුචි කාරිනො
සබ්බපාපං පථිහෙසං තෙන මෙ සමණො පියා.
277. කායකම්මං සුචි හෙසං වච්ඡිකම්මං ච තාදිසං
මනොකම්මං සුචි හෙසං තෙන මෙ සමණො පියා.
278. විමලා සංඛමුත්තා¹වි සුභා සත්තරඛාතිරා
පුණණා සුකෙකති ධම්මෙති තෙන මෙ සමණො පියා.
279. ඛුසුසුතා ධම්මධරා අරියා ධම්මථ්විනො
අත්ථං ධම්මඤ්ච දෙසෙතති තෙන මෙ සමණො පියා.
280. ඛුසුසුතා ධම්මධරා අරියා ධම්මථ්විනො
ඵකඤ්චිතතා සතිමනොතා තෙන මෙ සමණො පියා.
281. දුරඛතාමා සතිමනොතා මනහා¹ඤ්ඤානා
දුක්ඛසාත්තං පඤ්ඤානා තෙන මෙ සමණො පියා.
282. සසමා ගාමා පකකමිනති න විලොකෙතති කිඤ්චතං
අත්ථෙකඛාචි ගච්ඡන්ති තෙන මෙ සමණො පියා.

1. ගොති පුට්ඨ - මජ්ඣ. 2. පබුජ්ඣයි - මජ්ඣ. 3. සමණොනෙව - මජ්ඣ.
4. පච්චෙජ්ඣ මජ්ඣ.

271. භවතිය, නුඹ 'සමණා' (ඉමණයහ) යි කියමින් නිදව, 'සමණා' යි කියමින් පිබ්බෙව, (හාමි කල) මහණුන් මා නොහොත් මහණුන්ගේ ගුණ මා පසසව, (සිතීන්) මෙහෙණක් මා යයි සිතමි.
272. බොහෝ ආහාර පාන ද මහණුනට දෙව, දරුව රෝගිණිය, දුන් ති පුළුවුණි, කුමක් හෙයින් නුඹට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත් ද?
273. (ඔහු තමහට ද පරහට ද වැඩද) කිසිවක් නො කරනු රිසියහ, කුසිතයෝ යැ, පරා දුන් දැයින් මා දිවිවටනපුල්ලහ, (එහෙයින් ම බත් වත් ආදිය) පතා සිවුනාහ, මිහිරි දූෂ මා රිසියහ, කුමක් හෙයින් නුඹට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත් ද?
274. පියාණෙහි, බොහෝ කලෙකින් මහණුන්ගේ ගුණ මා පුළුවුණහු යැ, නොපට ඒ මහණුන්ගේ ප්‍රඥාව ශීලය හා විශ්වීය පවසමි.
275. (ඔහු වත් පිළිවත් ඇ) මහණකිස කරනු රිසියහ, අනලයෝ යැ, (නිවන් එළවන) ශ්‍රේෂ්ඨකමය කරනුවහ, එහෙයින් රාගය ද දෝමය ද දුරු කෙරෙහි, එකරුණෙන් මට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
276. අනවදාකමී කරන්නාහු තුන් පව්වුල් දුරු කෙරෙහි, රහත්-මගින් ඔවුන්ගේ සියලු පව් ප්‍රතිණ ය, එහෙයින් මට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
277. ඔවුන්ගේ කායකමය පව්හු වෙයි, වාක්කමය ද එබදු ය, ඔවුන්ගේ මනාකමය ද පව්හු වෙයි, එහෙයින් මට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
278. දෙවු සත් හා මුතු මෙන් නිමිලයහ, ශුඬු වූ ආයග ප්‍රයෝග ඇත්තාහ, එකාත්ත ශුකල වූ කුහලබ්බියෙන් පරිපුණ්ණයහ, එහෙයින් මට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
279. (ඔහු) බහුශ්‍රාතයෝ ය, ධම්මරයහ, ආරාමයෝ ය, දූෂාමින් දිවිවටන්නාහ, හානිකාමීය ද දෙශනාබ්බිය ද වදාරති, එහෙයින් මට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
280. (ඔහු) බහුශ්‍රාතයෝ ය, ධම්මරයෝ ය, ආරාමයෝ ය, ධම්මචිත්‍ර ය, එකහවු සිත් ඇතියහ, එළඹිසිටි සිහි ඇත්තාහ, එහෙයින් මට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
281. වෙනෙහි දුර්වේදනසුත් කරා යනුවහ, සිහි ඇතියෝ ය, නුවණින් බණනපුල්ලහ, සත්ත්‍රත් සිත් ඇතියහ, දුඛාත්ත වූ නිවහ ප්‍රතිවේධ කෙරෙහි, එහෙයින් මට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
282. යම් ගමෙකින් තික්ම යෙත් නම් එහි කිසිවක් අපෙක්ෂා විසින් නො බලති, තිරපෙක්ෂාව මා හෙතී, එහෙයින් මට ඉමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

283. න තෙසං කොට්ඨ ඔපෙතති න කුමතිං න ඛලොපියං
පරිතිවිසිතමෙසානා තෙන මෙ සමණා පියා.
284. න තෙ භිරඤ්ඤං ගණහන්ති න සුවණණං න රුපිකං
පච්චුප්පනෙතන සංපෙතති තෙන මෙ සමණා පියා.
285. තානාකුලා පබ්බජිතා තානාජනපදෙති ච
අඤ්ඤමඤ්ඤං පියාගන්ති තෙන මෙ සමණා පියා.
286. අත්ථාග චිත තො හොති කුලෙ ජාතාපි රොගිණී
සඤ්ඤා ච ධම්මෙ ච සංඝෙ ච තිබ්බගාරවා.
287. කුචං හෙතං පජානාපි පුඤ්ඤකෙතිතං අනුතතරං
අමහමපි ච තෙ සමණා පතිගණහන්ති දුක්ඛිණං.
පතිවසිතො හෙත්ථ ගඤ්ඤා විපුලො තො හවිස්සති.
288. සචෙ හාගසි දුක්ඛස්ස සචෙ තෙ දුක්ඛමිපපිතං.
උපෙති සරණං බුද්ධං ධම්මං සංඝඤ්ඤා තාදිතං,
සමාදියාති සිලාති තං තෙ අත්ථාග හෙතිති.
289. උපෙති සරණං බුද්ධං ධම්මං සංඝඤ්ඤා තාදිතං,
සමාදියාමි සිලාති තං මෙ අත්ථාග හෙතිති.
290. චුගමබ්බු පුරෙ අසිං සො ඉදාතිමි චුගමණො
තෙවිජජ්ඣො සොඤ්ඤො චම්භි වෙදගු චම්භි න්‍යාතකොති.

ඉත්ථං පුදං රොගිණී ථෙරි ගාථාසො අභාසිති.

රොගිණීථෙරිගාථා.

20. 8

291. ලට්ඨිතඤ්ඤා පුරෙ අසිං සො දාති මිහලදුක්ඛො,
අසාග පලිපා සොරා නාගක්ඛි පාරමෙතමෙ.
292. සුමුත්තං මං මඤ්ඤමිතා වාපා පුත්තමනොගසි,
වාපාග ඛිකිතං ඡෙති, පබ්බජිත්තං පුතොපතං.¹
293. මා මෙ කුජ්ඣි මහාවිර මා මෙ කුජ්ඣි මහාශ්විති,
ත හි කොඛපරෙතස්ස සුඤ්ඤි අපි කුතො තපො.
294. පක්කමිත්තං ච නාලාතො කොඛ නාලාග වච්ඡති,
ඛිකිත්ති² ඉත්ථිඋපෙත සමිඤ්ඤා ධම්මජ්ඣිතො.

1. පුතොපතං - පිළි. 2. ඛිකිති - මරගා, ඛිකිත්ති - පිළි.

283. ඔහු තමා සතු සමත් කොටුවෙහි නො බහා තබා, සාලෙක නො තබා, පාසෙක නො බහා, පරකුලෙහි පිහු අහර නොගනු වහ, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
284. ඔහු කහවුණු නො ගතියි, රන් පිඳි නො ගතියි, එකෙණෙහි උපත් පසයෙන් යැපෙයි, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
285. තත් කුලයෙන් ද තත් දහවුයෙන් ද තික්මා පැවිදි වූවාහු උනුත් ප්‍රිය කෙරෙහි (මෙමෙහි කෙරෙහි) එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.
286. පින්වත් රෝගිණිය. තෙපි බුදුන් කෙරෙහි ද දහමිහි ද සතුන් කෙරෙහි ද සැදහැනි ව දැඩි ගෞරව ඇති ව අපට වැඩ පිණිස (මේ) කුලයෙහි උපන්නාව.
287. තෙපි මා කෙල අනුත්තර වූ පින්කෙත දන්නාව, ඒ ශ්‍රමණයෝ අපගේ ද දහමිහි පිළිගනිත් හමි, කෙල මහණුන් කෙරෙහි පිහිටුවනලද අපගේ දහබමිත විපුලඵල වන්නේ ය.
288. ඉදින් (තෙපි) දුකට බිය වවු නමි, ඉදින් නොපටි දුක අප්‍රිය වී නමි, තෘදි වූ බුදුන් ද දහමි ද සතුන් ද සරණ කොට ගවු, සිල් සමාදන් වවු, එය නොපටි වැඩ පිණිස වන්නේ ය.
289. මම තෘදි වූ බුදුන් ද දහමි ද සතුන් ද සරණ කොට ගමි, සිල් සමාදන් වෙමි, ඒ මට වැඩ පිණිස වන්නේ ය.
290. (මම පෙර බඩුණු කුලෙහි උපතීන්) බ්‍රහ්මබ්‍රාහ්ම නමි වමි, දත් (බාහිත පාප බැවින්) බ්‍රාහ්මණ වෙමි, අධිගමි කළ ත්‍රිපිට්ක ඇත්තෙමි නොතතිය ද වෙමි, මාග්ගිකවේදයට පැමිණියෙමි ද නසාතක ද වෙමි'යි.

මෙසේ රෝගිණී තෙරුණී ...

රෝගිණීජේට්ඨ කාථා යි.

20. 3.

291. පෙර දඩුගත් අත් ඇති (පිරිවැටියෙන්) විය, හේ දුන් මුව වැද්දෙකි, ආශාව හේතු කොට ගෙන දරුණු වූ (කාමිකම්මාන දුෂ්ටසම්මාන) පඬුකයෙන් නිව්‍යාණපාරයට ගත්තට නො හැකි විය. (මෙසේ උපක නමා සදහා කිය ය.)
292. (තමා කෙරෙහි) කාමයෙන් මොනොවට ඇලුණකු කොට මා සිතමින් වාපා නොමෝ පුතු නැලවු, වාපා කෙරෙහි වූ කෙලෙස් බැදුම් සිදු නැවත ද මම පැවිදි වන්නෙමි.
293. මහාවීරය, මට නහමක් කීපෙව, මහාමුනිවීරය, මට නහමක් කීපෙව, කෝපයෙන් මහිනාලද්දහට ඉදිගත් නැත, තපසෙන් කොසින් වේ ද?
294. 'හාලා'ගමිනුදු තික්ම ගත්තෙමි, මේ හාලාගෙහි කවරෙක් වගන්තේ ද (වාපාවෙහි, තෙපි) දැනමින් දිවි වටින මහණුන් තමාගේ ගත්තිරූපයෙන් බඳිමින් සිටියාව.

295. එහි කාල නිවහනසු භුඤ්ඤාමෙ යථා පුරෙ
අභඤ්චි තෙ වසි කතා, යෙ ච මෙ සතති ඤාතතා.
296. එතොතා වාසි චතුබ්බාසං යථා භාතසි තිං ච මෙ
තසි රතතස්ස පොසස්ස උලාරං වත තං සිතා.
297. කාලඛිතිං ච තකකාරිං පුළුතං සිරිමුඛිති
පුලලං දුමුඛිතච්ඡිං ආනොතො දිපෙච පාවිමිං.
298. හරිච්ඡන්ද්‍රිතතඛිං කාසිකුතනමධාරිණිං
තං මං රූපවතීං සතතිං කස්ස ඔහාය ගච්ඡසි.
299. සාකුතතිකොච්ඡි සකුණිං යථා බන්ධුමච්ඡිති,
ආහරිමෙත රූපෙන න මං තිං බාධිසිස්සයි.
300. ඉමිං ච මෙ පුත්තඵලං කාල උපාදිතං තයා,
තං මං පුත්තවතීං සතතිං කස්ස ඔහාය ගච්ඡසි.
301. ජහතති පුතො සප්පඤ්ඤා තතො ඤාති තතො ධනං,
පබ්බජ්ජති මහාවිරා නාගො ජෙට්ඨාච බන්ධනං.
302. ඉදති තෙ ඉමිං පුත්තං දුක්ඛෙන ජුරිකාය වා,
භුමිතං වා තිසුමොගයං පුත්තසොකා න ගච්ඡසි.
303. සචෙ පුත්තං සිගාලානං කුකකුරානං පදාසි,
න මං පුත්තකතො¹ ජම්මි, පුතරාච්ඡන්දසිස්සයි.
304. භන්ද ඛො දති හඤ්ජෙන කුභිං කාල ගමිස්සයි,
කතමං ගාමිං තිගමං නගරං රූපධාතිගො.
305. අනුමත පුබ්බෙ ගණිතො අස්සමණා සමණමානිතො,
ගාමෙත ගාමිං විචිරිමත නගරෙ රූපධාතිගො.
306. එසො හි හගමා බුද්ධො නදිං තෙරඤ්ඤරං පති,
සබ්බදුක්ඛප්පහානාය ධම්මං දෙවොධි පාඨිතං,
තස්සාහං සතතිකෙ ගච්ඡං සො මෙ සථා ගවිස්සති.
307. චන්දනං දති වජ්ජාසි ලොකතාථං අනුතතරං
පදකම්මං ච කතාත ආදිසෙග්ගාසි දකම්මං.
308. එතං ඛො ලබ්බමමොගි යථා හායාසි තිං ච මෙ
චන්දනං දති තෙ වජ්ජං ලොකතාථං අනුතතරං,
පදකම්මං ච කතාත ආදිසිස්සාමි දකම්මං.

1. පුත්තකතො - මරණ, සිදු.

295. කළුමුල් උපකය, එව කළුමුල්, පෙර මෙත් කාමයත් වළඳව මම ද මාගේ යම් නා කෙසෙක් වෙත් නම් මහු දු තොප විසින් වසන කරනලදුමය.
296. වාපාවෙනි, කෙපි මට යමගේ කියවු නම්, තිලින් ගතරෙන් කොටසක් කියව, තොප කෙරෙහි රාගයෙන් ඇදුණු පුරුෂයක් හට එය ඒකාන්තයෙන් මගත් වන්නේ ය.
297. කාලය, පවුලුදහෙක පිළුණු තරුණ කිණිහිරි ගසක් මෙන් ද පිළුණු දෙවම ගසක් මෙන් ද දූපතක් මැද පිළුණු පළොල් රාකක් මෙන් ද හොබනා සිරුරු ඇති.
298. රත්තලත් අලෙවිදත් අවයව ඇති උතුම් කසිසඵ දරන රූපවත් වූ මා කවරක් හට හැරපියා යෙහි ද?
299. යම් පරිදි ලිහිණි වැද්දෙක් ලිහිණියක බදින්නට කැමැති වේ ද, එසෙසින් කාත්‍රිම රූපයෙන් කෝ මා නොපෙළව,
300. කාලය මාගේ මේ පුත්‍රඵලය ද තොප විසින් උපදවන ලද, පුතකු ඇති ඒ මා කවරක් හට හැරපියා යවු ද?
301. නුවණැති පුරුෂයෝ පුත්‍රයන් හැරපියති, යළි නැගන් ද යළි බිතය ද හැරපියති, ඇතෙක් (යදම්) බැදුම් මෙන් මහාචරයෝ හිනිබැදුම් සිද්ධිය පැවිදි වෙත්.
302. දත් නොපගේ මේ පුතු දඹුයෙකින් හෝ පැහැර සිරියෙකින් හෝ විද (නසම,) බිමා හෝ හෙළාපියමි, පුතු කෙරෙහි කළ ශෝකයෙන් නොගන්නෙහි.
303. ලඹු කෙසැත්තිය, ඉදින් පුතු සිටුපුත්ට හෝ ශුභකයන්ට හෝ දෙත්තෙහි නමුදු පුතු නිමිති කොට මා පෙරලා නොහවත්ව.
304. සොදය! හිමි කාලයෙහි, දත් කවර ගම්කට නිගමියකට නුවරකට රජදහනකට හෝ කවර තැනෙක්හි යත්තනු ද?
305. (ඇපි) පෙර ගණප්‍රධාන ව අග්‍රමණ ව ග්‍රමණයමග යන මාන ඇති වූමග, ගමින් ගමා නගරයන්හි රජදහන්හි හැසිරුණමග.
306. තෙල ගහවත් වූ බුදුහු නේරඤ්ජරා නදිය සමීපයෙහි සියලු දුක් නැසීම පිණිස සත්තට දහම් දෙසති. මම ඔබ කරා යෙමි, ඔබ මට යාත්‍යා වන්නාහ.
307. මේ විට අනුතතර වූ ලෝකනාඨයන් වහන්සේට (මාගේ) වැදුම් කියව, (මාගේ වැදමෙන් වදව්සියෙකි) යළි පැදකුණු කොට මට පුණ්‍යදක්ෂිණාව දක්වා දුන මැනව.
308. කෙපි මට යමගේ කියවු නම්, එපරිදි තෙල ප්‍රදක්ෂිණාහෙතුක කුශලය වැලින් අපගෙන් ලැබිය හැකි වෙයි, මේ විට අනුතතර වූ ලෝකනාඨයන් වහන්සේට තිගේ වැදුම් කියන්නෙමි, යළි පැදකුණු කොට පුණ්‍යදක්ෂිණාව දක්වාලන්නෙමි.

809. තතොච කාලො පක්කම් හදිං හෙරඤ්ජරං පති,
හො අරුක්කාසි සමුද්ධං දෙසෙන්නං අමිතං පදං.
810. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමිං,
අරිසඤ්චට්ඨවිතිකං මග්ගං දුක්ඛපසමගාමිනං.
811. තස්ස පාදති වජ්ඣෙති කතීනං තං පදක්ඛණං,
විපාය අද්ධිසිත්තිනං පබ්බජි අනගාරිතං.
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පන්නා කතං බුද්ධස්ස සංසින්නති.

ඉතං සුදං වාපා ථෙරී ගාථායො අගාසිති.

විංසංසෙවරීගාථං.

20. 4

312. පෙතාති හොති පුත්තාති බාදමානා තුචං පුරෙ
තුචං දිවි ව රතොනා ව අතිව පරිත්තපයි.
313. සාජ්ජ සබ්බොති බාදිති සතපුත්තාති බ්‍රාහ්මණී,
විංසෙට්ඨි තෙන විණ්ණෙතන හ බාලො පරිත්තපයි.
314. බහුති පුත්තසතාති ඤාතිසම්බසතාති ච
බාදිතාති අතිතංසෙ මම තුග්ගා ච බ්‍රාහ්මණ.
315. සංභං නිසාරණං ඤාති ජාතිතං මරණස්ස ච
හ සොවාමි හ රොදමි හ වාපි පරිත්තපයි.
316. අබ්බුතං වත වාසෙට්ඨි වාචං හාසයි එදිසිං,
කස්ස තිං ධම්මසාදුකාස පිරං හාසයි එදිසං.
317. එස බ්‍රාහ්මණ සමුද්ධො නගරං මිට්ඨං පති,
සබ්බදුක්ඛප්පායානාං ධම්මං දෙසෙයි පාණිනං.
318. තස්ස බ්‍රාහ්මණ¹ අරතතො' ධම්මං සුචා කිරුපබ්බං'
තථ විඤ්ඤාතභග්ගාමිමා පුත්තසොකං ව්‍යාපානුදිං.
319. හො අතමපි ගමිස්සාමි නගරං මිට්ඨං පති,
අපොච මං හො හගවා සබ්බදුක්ඛා පමොචගෙ,
අරුක්කා බ්‍රාහ්මණො බුද්ධං විපාමුත්තං නිරුපබ්බං.
320. සොස්ස ධම්මසාදෙසෙයි මුති දුක්ඛස්ස පාරගු,
දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමිං,
අරිසඤ්චට්ඨවිතිකං මග්ගං දුක්ඛපසමගාමිනං.
321. තථ විඤ්ඤාතභග්ගාමිමා පබ්බජ්ජං සමරොචසිං,
සුජාතො තිති රතතීති තිස්සො විජ්ජා අථස්සයි.

309-310. ඉක්ඛිති කාල (උපක) තෙමේ තෙරඤ්ජරානදිය කරා තික්ඛි
හිසේ ය, හේ දුක යැ, දුක් ඉපදීම යැ, දුක් නැසීම යැ, දුක්
නැසීමට පමුණුවන අරිථෙයි මහ යැ යන අමානපදය දෙකක
යම්මාසම්බුද්ධ දිවි.

311. හේ ඒ බුද්ධත්තේ පාසතුළු වාද පාදකුණු කොට වාපාවට
(පුණ්‍යදක්ෂිණාව) දක්වාදි ශාසනයෙහි පාවිදි වී, (මහු විසින්)
ත්‍රිවිදුමෝ අනුප්‍රායාගය, බුද්ධත්තේ අනුසත්ත කරන ලදැයි.

මෙසේ වාපා තෙරැණි ...

වංසානුරූපිගාථා යි.

20. 4

312. හවතිය, තෙපි පෙර මැරී හිය පුතුන් කමින් (හැසුරැණාව)
තෙපි රැසිදු දහවල්හි ද ඉතා ම තැවුණාව.

313. වාසෙට්ඨි බැමිණිය, ඒ තෙපි සියලු සිය ගණන් පුතුන් කා
දුන් කවර කරැණෙකින් දැඩි වී හො තැවෙවු ද?

314. ඛමුණ, අතීත හවයෙහි මසිදු තොප දු විසින් බොහෝ සිය-
ගණන් පුත්‍රයෝ ද සිය ගණන් ඥාතිමිත්‍රයෝ ද කතලදහ.

315. ඒ මේ ජාති (ජරා) මරණයත්තේ තිසාරණය වූ තිවත මහ-
නැණින් පිළිවිද දැන ශෝක හො කරම්, හො හබම්, උපායාසයට
හො පැමිණියම් වෙමි.

316 වාසෙට්ඨිය, ඒකාන්තයෙන් අද්දහ යැ, මෙබදු (න සොවාමි'
ඥාදි) බස් කියවි. තෙපි කවර ශායා කෙනකුත්තේ දහම් දැන
තීර කොට මෙබදු බස් කියවි ද.

317 ඛමුණ, තෙල යම්මාසම්බුද්ධ මිටිලා නගරයෙහි සියලු දුක්
නැසීම පිණිස තත්තට දහම් දෙයනසේක.

318 ඛමුණ, අතීත් වූ ඒ බුද්ධත්තේ නිදුක් වූ දහම් අතා එහි ප්‍රතිවේධ
කල අයඨිධම් ඇති මේ පුත්‍රකොකය හැරපිමි.

319. මම ද මිටිලා නගරයට යන්නෙමි, ඒ හාගාවත්ත මා සියලු
දුකින් මුදලනසේක් නම් ඉතා මැහැවැසි ඛමුණු (කෙලෙසත්
කෙරෙත් හා හවයෙන්) වෙසෙසින් මදුණු උපති රහිත වූ බුද්ධත්
දිවි.

320. වට්ටුකඛයාගේ පරතෙරට පැමිණි ඒ මුනිහු මහුට දුක යැ,
දුක් ඉපදීම යැ දුක් නැසීම යැ දුක් නැසීමට පමුණුවන අරිථෙයි-
මහ යැ යන යිසුතස් දහම් දෙසුසේක.

321. එහි දී අවබෝධ කල සිව්සත් දහම් ඇති පුජාත තෙම පාවිද්ද
රාවි කෙලේ ය. තුන්රැණෙකින් ත්‍රිවිදුමත් ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙලේ ය.

322. එහි සාරපි ගවුණි රථං නිසාදියාති'මං,
ආරොග්ගං බ්‍රාහ්මණීං චජ්ජං පබ්බජිතොදාති බ්‍රාහ්මණො,
සුජාතො නිහි රතනිහි නිසොං චජ්ජං අථස්සපි.
323. තතො ච රථමාදාය සහස්සං වාපි සාරපි,
ආරොග්ගං බ්‍රාහ්මණීංචොච පබ්බජිතොදාති බ්‍රාහ්මණො,
සුජාතො නිහි රතනිහි නිසොං චජ්ජං අථස්සපි.
324. එතං වාහං අස්ස රථං සහස්සං වාපි සාරපි,
තෙවිජ්ජං බ්‍රාහ්මණං ඤානා¹ පුණ්ණපතතං දදාමි තෙ.
325. තුස්සොච ගොතස්සරථො² සහස්සං වාපි බ්‍රාහ්මණී,
අහමපි පබ්බජිස්සාමි වරපඤ්ඤාස්ස සතතිකෙ.
326. ගජ්ඣී ගවස්සං මණ්ඩුකුණ්ඩලඤ්ච
ජිතඤ්චමං ගහවිහවං පහාය,
පිතා පබ්බජිතො තුස්සං.
භුඤ්ජ භොගාති සුඤ්ඤි තුචං දායාදිකා කුලෙ.
327. ගජ්ඣී ගවස්සං මණ්ඩුකුණ්ඩලඤ්ච
රමමං විමං ගහවිහවං පහාය,
පිතා පබ්බජිතො මස්සං පුත්තස්සොකෙන අට්ටිතො
අහමපි පබ්බජිස්සාමි හාතුස්සොකෙන අට්ටිතො.
328. සො තෙ ඉජ්ඣතු සමිකපොඨො යං නිං පථෙසි සුඤ්ඤි,
උතතිට්ඨපිණේකා උඤ්ජං ච පංසුකුලං ච විවරං,
එතාති අභිසම්මානාති පරලොකෙ අනාසවො.
329. සිකතිමානාය මෙ අග්ගෙ දිබ්බචක්ඛුං³ විසොධිතං,
සුබ්බෙතිවිතං ජානාමි යත්ථ මෙ වුට්ඨං පුරෙ.
330. තුචං තිස්සාය කල්‍යාණී ථෙරි සමිසස්ස සොහතෙ,
නිසොං චජ්ජං අනුපතතා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
331. අනුජානාති මෙ අග්ගෙ ඉවේජ් සාවච්චී ගතතචෙ,
සිහසාදං නදිස්සාමි බුද්ධසෙට්ඨස්ස සතතිකෙ.
332. පස්ස සුඤ්ඤි සත්ථාරං තෙමිවණ්ණං හරිත්තවං,
අදන්තානං දමෙතාරං සම්බුද්ධිමිකුතොගයං.
333. පස්ස සුඤ්ඤිමායතනිං විපසම්මිත්තං නිරුපධිං,
විතරාගං විතංසුත්තං කතතිට්ඨං අනාසවං.
334. ඛාරාණසිත්තො නිකම්ම තච සත්තතිමායගතො,
සාවිකා තෙ මහාවිර පාදෙ චජ්ජති සුඤ්ඤි.

1 සුචා - ඡෙසං. 2 තුස්සොච ගොතස්සරථො - භිද්ධ

3 දිබ්බචක්ඛු - ඡෙසං.

822. එව රියසාරිය, යා, මේ රිය (බැමිණියට) පාචාදෙව, බැමිණියට (මාගේ) නිරෝගි බව කියව, දන් පුජාන බමුණු පාවිදිවූයේ තුන්-රැයෙකින් ත්‍රිවිදුවන් පසක්කලා'යි කියව.
823. ඉක්මිති රියසාරි තෙම රිය ද (මග වියදමට ගෙනෙනලද) කහවණු දහස ද ගෙන ගොස් බැමිණියට (ඔහු) නිරෝග බව කී, දන් පුජාන බමුණු පාවිදි වූයේ තුන්රැයකින් ත්‍රිවිදුවන් පසක් කලේ යයි ද කී.
824. රිය සාරිය බමුණු ත්‍රිවිදු ඇතියහු දහ තෙල අසුන් ගෙද රිය ද කහවණු දහස ද තොපට තුටුපමුරා කොට දෙමි.
825. බැමිණියති, අස්තිය ද කහවණු දහස ද තොපට මෑ වේවා. මම ද උත්තමප්‍රාඥ වූ බුදුන් වෙත පාවිදිවන්නෙමි.
826. සුඤ්ජරිය, තොපගේ විය තෙම ඇත්ත ද ගව අත්ත ද මිණි-කොමොල් ද යනාදි මොහෝ වූ ගාභොපකරණ ද හැරදමා පාවිදි විය, තෙපි මේ ගොගයන් පරිභොග කරව, තෙපි ම මේ කුලයෙහි දයාදායට සුදුස්සව.
827. මාගේ විය තෙම පුත්‍රයෝකයෙන් දුකට පැමිණියේ ඇත්ත ද ගව අත්ත ද මිණි - කොමොල් ද යනාදි වූ සිත්කලු ගාභොප-කරණ ද හැරදිමා පාවිදිවිය, හ්‍රාතායොකයෙන් දුකට පැමිණි මම ද පාවිදි වෙමි.
828. සුඤ්ජරිය, තෙපි යම් පාවිද්දක් පතවූ හම්, තොපගේ ඒ පාවිදි සංකල්පය සමාධි වේවා, ගෙයක් පාසා සිට ලැබියයුතු පිණිස ද පිබුදිතා යාම ද පාඤ්ඤා විවරය ද යන මේ ලැබෙමින් පරලොචා අනාසුව වවු.
829. අංග්ථාවෙති, ශික්ෂමාණාවක වූ මා විසින් දිව්‍යාස පිරිසුදු කරන ලද, මා පෙර යම් තැනෙක වුසු හම් ඒ පුජිතිමාන දතිමි.
830. භික්ෂුණීතබ්බසාට සමසසථවිරා වූ ගොභතා ගුණ ඇති කල්‍යාණ මත්‍ර වූ අංග්ථාවෙති, තොප නිසා (මා විසින්) ත්‍රිවිදුවෝ ලබන ලදහ. වුදු සසුන් කරන ලද.
831. අංග්ථාවෙති, මට අවසර දුන මාතාව, සාවතට යන්නට කැමැත්තවූ, බුද්ධිශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේ සම්පයෙහි සිංහනාද කරමි.
832. සුඤ්ජරිය, කිණිවණි වූ රන්වන් සිවිපැහැ ඇති අදහනගන් දමනය කරන සම්බුද්ධ වූ කොයිනුදු බිය නැති ශායාන්තවන්සේ බලව.
833. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු උපධි රහිත වූ විගත රාග වූ සංයෝජන රහිත වූ කළ සම්මගතික ඇති අනාසුව වූ එත්තා වූ සුඤ්ජරි හම් මා බලනු මාතාව.
834. මහාවිරතන් වහන්ස, බරණැසින් නික්ම නුබවහන්සේ සම්පයට පැමිණි ප්‍රාචීනා වූ සුඤ්ජරි නුබවහන්සේගේ පාදගන් වදි.

335. භූමිං මුද්ධො භූමිං යත්ථ භූග්ගං ඩිතාමිති මුහම්ඤ,
මර්ගො මුඛිතො ජාතා කතකිම්චි අහංසමා.
336. තස්සා භෙ ඤාගතං හඤ්ඤ තතො භෙ අදුරාගතං,
එවං හි දහතා අයතති සඤ්ඤපාදාති චජ්ඣා,
චිතරාගා විසංසුතතා කතකිම්චි අහංසමා'ති.

ඉත්ථං සුදං සුඤ්ඤි ථෙරි ගාථායො අහංසිති

සුඤ්ඤිථෙරිගාථාං.

20. 5

337. දහරා අහං සුභවසතා ගං පුරෙ ධම්මසුඤ්ඤිං,
තස්සා මෙ අපමනතාය සම්මාතිතමයො අසු.
338. තතොගං සබ්බකාමේසු භූතං අරතිමිජ්ඣගං,
තස්සායසම්මං හතං දිඤ්චා නෙතඤ්ඤව්ච්චිගයො
339. හිත්වානගං ඤාතිගණං දූතකම්මකරාති ච,
තාමිකෙඤ්ඤතාති ථිතාති රම්ඤ්ඤෙ පමොදිතො.
340. පහංගාගං පබ්බජිතා සාපතෙසාමිනප්පකං,
එවං සඤ්ඤා නිකම්මෙ සඤ්ඤෙසු සුප්පාචෙදිතො
හ මේතං¹ අසා පතිරුපං ඇකිඤ්ඤඤාං හි පත්ථගො.
341. ගො ජාතරුපං රජතං ජ්ඣෙඛිනිං පුතරාගමෙ
රජතං ජාතරුපං චා හ බොධාය හ සතතිතා
නෙතං සමිණ්ඤ්ඤ සාරුපාං හ එතං අරියං ධිතං.²
342. ලොභතං මදතං චේතං මොහතං රජවික්ඛං,
සාසකිතං ඛසු අයාසං නත්ති චේත්ථ ධුමං ඩිති.
343. එත්ථ රහතා පමිතතා ච සංකිලිට්ඨමිතා හරා,
අඤ්ඤමඤ්ඤාන ව්‍යාරුඤ්ඤා පුත්ථුමිතති මේධගං.
344. වධො ඛිකො පරිකෙලුසො ජාති සොකපරිඤ්ඤො,
කාමේසු අධිපත්තාතං දිග්ගතො ව්‍යසතං ඛසුං.
345. තං මං ඤාති අමිතතාච නිං වො කාමේසු සුඤ්ඤං,
ජාතාථ මං පබ්බජිතං කාමේසු ගතදුක්ඛං.

1 නෙතං - මෙතං. 2 නෙතං - මෙතං. 3 අරියද්විතං - මෙතං.

335. බාහිනපාපි බ්‍රාහ්මණයන් මහත්ත, නුඛවහන්සේ බුද්ධය, නුඛවහන්සේ ශාක්‍යාද, (මේ) නුඛවහන්සේගේ ඔරය වූ (අංගීමානී) මුඛයෙන් උපත් කළ කිසි ඇති අනාසුච වූ දුහිතා වෙමි.

336. හදා සුඤ්ජිත, (අංගීමානීදම්ඵයෙන්) දමුණු මහරාග වූ විශත-සංයෝජන වූ කාතකාතා වූ අනාසුච වූවාහු ශාක්‍යාන්ගේ පාසතුඵ වදිමින් මෙසේ මෑ පැමිණෙති, නොප (මෙහි මා වෙත) පැමිණීම කොතෙකෙකි, නොපගේ ඊමි දුර්ගතයෙන් නො වෙයි.

මෙසේ සුඤ්ජිත තෙරුනි ...

සුඤ්ජිත ජේට්ඨාංග සි.

20. 5

337. යම්හෙයෙකින් පෙර භූතිමත්‍රාසරණයෙන් සැරසුණු තරුණ වූ මම (බුදුන් වෙත) ඛණ ඇසීම ද එහෙයින් එලඹ සිටි සිහිඇති මට සත්‍යාවබෝධය විය.

338. එහෙයින් මම සියලු (දිව්‍ය - මානුෂ) කාමයන්හි අරය්‍යව පැමිණීම, පඤ්චාපාදනසකකියෙහි සහ නුවණැසින් දැක පැවිද්ද ම කැමැතිවෙමි.

339. මම ඥාතිමත්‍රිහයා ද දසුන් කම්කරුවන් ද සමාධි වූ ගම්කෙත් ද සිත්කලු වූ සතුටු එළවන හෝගයන් ද හැරපියා (පැවිදිවීම)

340. 'මම අතලා වූ සමපත් හැරපියා මෙසේ සැදුනාගෙන් හිසගෙන් තිත්ම (බුදුන් විසින්) මැහැවින් අවබෝධ කළ අංගීමනගෙහි පැවිදිවීම, එහෙයින් කෙල මට සුදුසු නොවන්නේය, අකිඤ්චනභාවය මෑ පතමි.

341. යම් පුතුලෙක් රත් රිදි අංදිය හැරපියා නැවත ගන්නේ නම් (සේ පවුලින් අතර කෙසේ හිස ඔසොවන්නේ ද?) රිදි හෝ රත් හෝ සත්‍යාවබෝධය පිණිස නොවේ, නිවන පිණිස නොවේ, කෙල ශ්‍රමණකාරුප්‍ය නො වෙයි, කෙල අංගීමනය නො වේ.

342. කෙල ලොභ උපදවනු ද මද එළවනු ද මුළු කරනු ද කෙලෙස් රජත් වඩනු ද අංගකියා සහිත ද බොහෝ අංගය ඇත්තේ ද වෙයි, කෙල ධනයෙහි බ්‍රැවබවක් සහිතවත් හෝ නැති.

343. කෙල ධනයෙහි ඇලුණා වූ ද ප්‍රමිත්‍ය වූ ද සංකල්පව වූ සිත් ඇති සත්ත්‍වයෝ ඔවුනොවුන් ප්‍රතිවිරුද්ධ වූවාහු බොහෝ කලහ කෙරෙත්.

344. කාමයන්හි බැසගෙන සිටියානට මරණය (අනුබන්ධාදි,) බන්ධනය (හත්තවේදදි) වෙහෙසය (ධනාදීන්ගේ) භාතිය ශෝක පරිදෙවය සහ බොහෝ ව්‍යසන දක්නා ලැබේ.

345. එබඳු වූ මා ඥාති වූ සුමත්ත පසම්මුරන් සෙයින් කුමක් හෙයින් කාමයන්හි යොදවවු ද, කාමයන්හි බිය දක්නාසුලු වූ මා පැවිදි වූවක කොට දන්නෙකු ය.

346. හ භිරඤ්ඤසුචණ්ණෙන පරික්ඛින්නති ආසවා
අමිත්තා වධිකා කාමා සපතතා සලලබ්භිනා.
347. තං මං ඤාති අමිත්තාවා නිං වෙහි කාමෙසු සුඤ්ජරි,
ජාතාරාමං පබ්බජිතං මුණ්ඩං සබ්බාපිපාරාතං.
348. උත්තරිච්චිතේති උඤ්ඤා ව පංසුකුලං ව විචිරං,
එතං ඛෙය් මම් සාරායං අනාගාරාපතිස්සයො.
349. වතතා මහෙසිති කාමා යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා
බෙම්ච්ඡානෙ විමුක්තා නෙ පතතා නෙ අවලං සුඛං.
350. නාහං කාමෙහි සබ්බවර්ගං යෙසු තාණං හ විජ්ජති,
අමිත්තා වධිකා කාමා අගතික්ඛතිසම්,¹ දුඛා
351. පරිපඤ්චෙ එස හයො සපිසානො සකණිකො,
ගෙගධා සුචිතමො ලොපො මහනෙතා මොහතාමුඛො.
352. උපසග්ගො හිමරුපො කාමා සප්පසිරුපමා,
යෙ බාලා අභිනන්දනති අනිඤ්ඤා පුට්ඨජාතා.
353. කාමපඛේකන සත්තාහි බහු ලොකෙ අවිදුසු,
පරිත්තතං නාහිරිතනති ජාතියා මරණං ව.
354. දුග්ගතිගමනං මග්ගා මිත්තස්සා කාමභෙදාකං,
බහුං වෙ පටිපජ්ජනති අතකතො රොගමාචරිතං.
355. එවං අමිත්තජනනා නාපනා සංකිලෙසිකා,
ලොකාමිසා බ්බතිනියා² කාමා මරණබ්බතිනා.
356. උමමාදනා උලලපනා කාමා විතතපමාචරිතො³
සත්තානං සංකිලෙසාය බිපං⁴ මාරෙත ඕඩ්ඪිතං.
357. අනන්තාදිතවා කාමා බහුදුක්ඛා මහාවිසා,
අප්පසාදා රණකරා සුක්ඛපක්ඛවිසෙසතා.
358. සාහං එතාදිසං කතා ව්‍යාසනං කාමභෙදාකං,
හ තං පච්චාගමිත්තාමි තිබ්බාගාහිරතා සදා.

1. අගතික්ඛතිසම් - මරණ.

2. බ්බතිනියා.

3. විතතපමාචරිතො - ජෙස. පු.

4. බිපං - ජෙස.,

346. සිරණා ධර්මයෙන් (කාමාදි) ආත්මයෝ ස්වයං විමටි නොගෙති,
කාමයෝ අනිත්‍රයෝ යා වධකයෝ යා සතුරෝ යා සලාඛකයෝ යි.
347. එබඳු මා ඥාති වූ සුමේත්ත පසම්තුරන් සෙසින් කුමක් හෙයින්
කාමයන්හි යොදවවු ද, මුහුකල කෙස් ඇති සහල සිවුරු පෙරු වූ
මා පාවිදි වුවක කොට දන්නාහු ය.
348. හෙයක් පාසා සිට ලද පිණ්ඩාභාරය ද (ඒ සඳහා) පිණි සිතා-
යාම ද පාංශුකුල විමරය ද පාවිද්දනට නිසි ජිවිතපරිකොරය ද යන
මේ මට සුදුසු වේ.
349. දිව්‍ය වූ ද මානුෂික වූ ද යම් කාමයෝ වෙත් ද ඔහු බුද්ධාදි
මහර්මින් විසින් හැරදමනලද්දහ, ඒ මහර්මිහු කේමසංහත වූ නිවහ
අරමුණුකොට විමුක්තයහ, ඔහු අවල වූ නිවන්සුවට පැමිණියහ.
350. යම් කාමකෙනතුන් කෙරෙහි අනභිපරිත්‍රාණයෙන් නැද්ද
(එහෙයින්) මේ කාමයන් හා සමාගමයට නොයමි. කාමයෝ
අනිත්‍රයෝ යා වධකයෝ යා සිත්කළ යම් ම දුක් ඇත්තාහු යි.
351. තෙල උච්ඡරෙක හයෙක විතතපිඨායෙක සවුසතිතයෙක
ගෙඩියෙක අතිවිෂමියෙක ලෙපයෙක මහත් වූ මොහනයට
දොරවුයෙකි.
352. බිහිසුණු සැහැවි ඇති උච්ඡරෙකී, මෝහයෙන් අකි වූ පුහුදුන්
බාලයෝ යම්බඳු කාමයන් පතා සිටින් ද ඒ කාමයෝ (සප්පති-
හයාඨයෙන්) සපිඨිකොපම වූහ.
353. ලොචා කාමපඬකයෙන් ඇලුණාවූ බොහෝ අඤ්ඤායෝ ජාති-
මරණයන්ගේ කෙලවර නොදනිත්.
354. මනුෂ්‍යයෝ එකානතයෙන් තමහට රෝග එළවන කාම
හෙතුක වූ දුගතිහට යන මහට බොහෝ කොට පිවිසෙත්.
355. මෙසේ පසම්තුරන් උපදවන තැවුලි කරන සාංකෙලයක වූ
ලොකාමිෂ වූ සංයෝජනයන් විසින් බැත්දසුතු වූ කාමයෝ (හමා-
දියෙහි ඉපදීමට කරුණු හෙයින්) පාදබකියෝ යි.
356. උමතුබව ඇතිකරන 'අභො සුව යා'යි කියවන කාමයෝ සිත්
කලමන සුලු වූහ, සත්තියන්ගේ කෙලෙසීම පිණිස මරහු විසින්
බඬනලද කෙමිනෙකි.
357. කාමයෝ අනන්ත අදිනව (දෙස) අත්තාහ, බොහෝ දුක්
ඇත්තාහ, මහත් විෂබද වූහ, අලා වූ අඤ්ඤා ඇත්තාහ, මහත්
රාගාදිය වඩනාහු ය, (සත්තියන්ගේ) කුලලපක්‍ෂය වහනත්තාහ.
358. මම් කාම හේතුක වූ ව්‍යසනය මෙබඳු යයි කොට (සලකා)
ඒ කාමයට පෙරලා නො එමි, හැම කල්හි නිවහෙහි අභිරත
වීම ද එහෙයිනි.

359. රණං කරතී,¹ කාමානං සිතිගාමාභිසංඛිනී,
අපාමිතතා විහංගාමි තෙසං සංයෝජනකෙකිසෙ.
360. අසොකං විරජං බෙමිං අරියද්දවට්ඨිකිකං උජ්ජං,
තං මග්ගං අනුගච්ඡාමි සෙත තිණණං මගෙසිනො.
361. ඉමිං පසංථ ධම්මට්ඨං සුභං කම්මාරසිතරං,
අනෙජං උපසම්පජ්ජ රුක්ඛමුලමිති කියායති.
362. අජ්ඣාමි පබ්බජිතා සඤ්ඤා සඤ්ඤිමසොහනා,
විඤ්ඤාපාලවණණංස තෙවජ්ජා මච්චිතාසිති.
363. සායං භුජිසාං අනණං භික්ඛුනී ගාමිනීද්දියං,
සබ්බසොගවසංයුගතා කතතිච්චා අනාසමා.
364. තං සකෙකා දෙවසබ්බෙත උපසංඝිකම්ම ඉද්ධියං,
තම්සාසි භුගපති සුභං කම්මාරසිතරනති.

ඉධං සුදං සුභං කම්මාරසිතා ථෙරී ගාථායො අභාසිති.

සුභාකම්මාරසිද්ධාථෙරීගාථා.

විසතිනිපාතො නිට්ඨිතො.

359. සිතිහාව සංඛ්‍යාත අභිත්තිය කාමැති වූ මම කාමයන් පිළිබඳ කෙලෙස තරණය කොට සමීක්ෂණයාචනයා සංඛ්‍යාත නිවහෙහි අප්‍රමාදය වී වෙහෙමි.

360. බුද්ධාදි මහර්ෂිහු යම් මගෙකින් සසර තරණය කළාහු ද යොහ රහිත වූ විරජ වූ නිර්ගත වූ ආයතියොභිතිත වූ ඒ තාජ් මාගීය අනුගමනය කරමි.

361. ආයතීඵලධර්මයෙහි සිටි මේ සුභා නම් කබුරුදියණියන් බලව. ම අනෙජ සංඛ්‍යාත රහත්ඵලයට පැමිණ රුක්ෂිතයෙහි හිඳ ඒ පල සම්මතයින් ධ්‍යාන කෙරෙයි.

362. අද පැවිදි වූ අවමැති දිනය ඇති ශ්‍රද්ධාසම්පන්න වූ මහපල දහම් අධිගමයෙන් යොහන වූ උපලවණණ; විසින් හික්මවන ලද ශ්‍රීවිද්‍ය ඇති මරුන් දුරුකළාහු.

363. කෙල්ලදසව්‍යයෙන් නිදහස වූ කාමිච්ඡාදිය දුර්ලබයින් අණක වූ වාහු ශ්‍රද්ධාදි ඉදුරන් ඇති මේ සුභා මේගණ සියලු යොහයෙන් විසංසුකත වූවා කළ කිස ඇත්ති අනාසුචි වූ.

364. භූතපති වූ යහු තෙමේ දේවසමුහයා සමග ඉදුහයෙන් ඇය කරා ඵලධි සුභා නම් කබුරුදියණියන් වදි ය යි.

මේගේ කමාරදුහිතා වූ සුභා තෙරැණි ...

සුභාජේට්ඨාථා යි.

විසතිනිපාතය නිමි.

තිංසතිතිපාඨො.

30. 1.

365. ජවකඛවනං රමමං ගච්ඡන්තිං හිකවුතිං සුභං,
බුත්තකො සන්තිව්‍යාථෙසි තමෙනං අමුච්ඡි සුභං.
366. කිං තෙ අපරාධිතං මයං යං මං ඔවරියං තිට්ඨසි
න හි පබ්බජිතාය ආවුතො පුරිතො සමුත්තනාය කරාති.
367. ගරුකෙ මම සදුත්තාසනෙ යං සිත්ඛා සුගතෙන දෙසිතා,
පරිසුඤ්චපදං අනඛණං කිං මං ඔවරියං තිට්ඨසි.
368. ආවුලවිතො අනාවුලං සරජො විතරජං අනඛණං.
සබ්බස්ස මුත්තමානසා කිං මං ඔවරියං තිට්ඨසි.
369. දගරා ව අපාපිකා වසි කිං තෙ පබ්බජ්‍යා කරිස්සති,
තික්ඛිප කාසාය විවරං එඤ්ඤ රමාමසෙ පුජ්‍යිතෙ¹ වතෙ.
370. මග්ගිරඤ්ච පටිත්ති සබ්බසො කුසුමරජෙන සමුට්ඨිතා දුමා,
පඨමවසනො සුඛො උතු එඤ්ඤ රමාමසෙ පුජ්‍යිතෙ¹ වතෙ
371. කුසුමිකසිඛරාව පාදපා අභිගච්ඡන්තිව මාලුතෙරිතා
කා කුස්සං රති ගවිස්සති ගදි එකා වතමොතරිස්සති.
372. වාලුමිගහකසෙවිතං කුසුමරමත්තකරොණුලොචිතං,
අගතාගිකා ගනතුමිච්ඡති රතිතං හිංසනකං මහාවතං.
373. තපතිංසකතාව සිතිකා මවරසි විතතරථෙවං අච්ඡරා,
කාසිකසුමුමෙහි වග්ගුහි නොහසි ව්‍යතොගි තුපමෙ.
374. අභං තව වසානුගො සියං ගදි මහරොමසෙ කාසනන්තරෙ,
න හි වජ්ඣි තයා පියතරො පාණො කිත්තරිමිඤ්ඤොවතෙ.
375. ගදි මෙ මවතං කරිස්සති සුඛිතා එඤ්ඤ අගාරමාවත,
පාසාදතිවාතවාසිති පරිකමමං තෙ කරොන්ති නාරිසො,

1. සුපුජ්‍යිතෙ - මජ්ඣ. 2. විත්තලකෙව - මජ්ඣ.

30. තිංසතිතිපාතය.

80. 1

365. රමණීය වූ කොමාරහව්ව ජවකයන්ගේ අබවතයට (දිව්‍යවිහාර සඳහා) යන සුභා භික්ෂුණීය යන්ත්‍රිකයෙක් වැලැඟී, සුභා මෙහෙණ ඔහුට මෙසේ කිවු ය.
366. යම්ගෙණෙකින් (තෙපි) මා අවුරා සිටියහු ද, මා විසින් තොපට කවර අපරාධයෙක් කරනලද ද? ඇවැත්ති, පැවිද්දක විසින් පුරුමයෙක් සපයී කරන්නට නො මැ කැපවෙයි.
367. මට ශාසනාශාසනය (පහණකක් හෙයින්) ගුරු වෙයි, සුගතයන් විසින් (මෙහෙණෙන් සඳහා) යම් ශික්ෂාවක් දේශිත ද එයින් පරිශුද්ධ කුසලකොට්ඨාස ඇති නිකෙලෙස් වූ මා කුමක්හෙයින් අවුරාගෙන සිටියහු ද?
368. විතකීයෙන් කැලැවුණු සිත් ඇති (තෙපි) නො කැලැබුණු වූ කෙලෙස් රජස් ඇති යහු විගත රජස් වූ නිකෙලෙස් වූ සියලු කැත්ති (සමුච්ඡේදවිමුක්තියෙන්) මිදුණු සිත් ඇති මා කුමක්හෙයින් අවුරා ගෙන සිටියහු ද?
369. තෙපි තරුණ ද (රුමත්) අලාමක ද වවු. පැවිද්ද තොපට කුමක් කරන්නේ ද? කහසිවුර බැහැර පියව, එව සුපුල් වෙහෙය ගිහිරමණය කරමහ.
370. හාත්පසින් මිහිරි සුවද පවත් හමා, රාක්හු කුසුම් රෙදෙන් හටගත්තවුන් වැත්තෑහ, පළමු වසන් මස සුවපහස් සායු වෙයි, එව සුපුල් වෙහෙය ගිහිරමණය කරමහ.
371. මලින් ගැවැසුණු අශ්වැති වෘක්ෂයෝ පවතින් කම්පා වූවාහු තුනියගත්තවුන් මෙන් සිටිති, ඉදින් එකලා වෑ වනයට වදනහු නම් තොපට කවර තම් රතියෙක් වේ ද?
372. ව්‍යාලමාග සමූහයා විසින් කෙවුනාලද මතාතුන් හා ඇතිත්තන් විසින් අලලනලද මනිසුන් රහිත වූ බිහිසුණු මහවනයට එකලා වෑ යන්නට කැමැත්තහු ය.
373. උපමා රහිත තැනැත්තිය, තෙපි කසික එ මෙන් සිසුම් වූ සිහිදු මට වූ චක්‍රයෙක් සුකත ව රතීන් කළ පොතලුරුවක් මෙන් විහර එ නම් වනයෙහි දෙවතරක මෙන් නොබිනාව.
374. කිසුරියක මෙන් මදක් පුබුදු තෙත් ඇත්තිය, ඉදින් (අපි දෙදෙන) වනතුණරහි එක්වෑ වනමෝ නම්, මම තොපගේ වනයට පැමිණීමෙම වෙමි, තොපට වඩා ප්‍රියතර වූ ප්‍රාණියෙක් හෝ ප්‍රාණයක් (මට) තො ද ඇත් මැ යි.
375. ඉදින් (තෙපි) මාගේ වචනය කරන්නහු නම්, එව සුකිත ව ගිහිගෙයි වෘක්ෂ කරව වානය වැලහු ප්‍රාසාදයන්හි වෘක්ෂ කරන යන්ත්‍රික තොපට වඩාවත් කරන්නාහ.

376. කාසිකපුත්‍රමානි ධාරය අභිරොහෙති¹ ච මාලවණ්ණකං,
කඤ්චනමභිඤ්චිතතකං ඛත්‍රං චිච්ඨං ආභරණං කරොමි තෙ.
377. පුඛොභරජපච්ඡදං පුහං තොණකතුලිත සක්කං නචං,
අභිරුහ සසතං මහාරහං චන්දනමභිඤ්චිත සාරගජ්ඣකං.
378. උප්පලඤ්ච උදකතො උග්ගතං² යථා තං අමිනුස්ස සෙවිතං,
එචං තුචං බ්‍රහ්මචාරිනී සකෙසු අබොසු ජරං ගමිස්සයි.
379. කිං තෙ ඉධ සාරසම්මතං කුණ්ඨපපුරමිති පුසානචඛ්ඞතො
හෙදනධමෙමි කලෙඛරෙ යං දිස්වා මිමිතො උදික්ඛයි.
380. අකකිති ච තුරිතාරිචි කිත්තාරිතාරිචි පබ්බතතතරෙ
තච මෙ නගනානුදික්ඛිත භියොසා කාමරතී පච්ඛිති.
381. උප්පලසිඛරොපමානි තෙ විමලෙ හාවකස නතිහෙ ච්ඡිබෙ
තච මෙ නගනානුදික්ඛිත භියොසා කාමගුණො පච්ඛිති.
382. අපි දුරගතා සරම්මසො අයතපමෙත විසුඤ්ඤානො
ත භි චජ්ඣි තයා පියතරො නගතා කිත්තාරිමිඤ්ඤොචනො
383. අපථෙත පසාතුමෙච්ඡයි චන්දං කිලුතකං ගවෙස්සයි
මේරුං ලභෙසතුමෙච්ඡයි යො තිං බුද්ධිසුතං මග්ගසකො.
384. නත්ති ලොකෙ සදෙවකෙ රාගො යජ්ඣ'පි'දුති මෙ සියා
තපි තං ජාතාමි කිරිසො අථ මග්ගෙන ගතො සමුලකො.
385. ඉච්ඡාලකුයාච උජ්ඣිකො විසපතොතාරිචි අග්ගතො කතො
තපි තං පස්සාමි කිරිසො අථ මග්ගෙන ගතො සමුලකො,
386. ගග්ගා සියා අපච්චිවෙකිතං යජ්ඣා වා අනුපාසිතො සියා,
තිං තාදිසිකං ඔලොකං ජාතතාමි සො ඉමං විගඤ්ඤයි.
387. මග්ගං හි අකකුච්චචන්දිතෙ පුබ්බකෙව ච තති උප්පට්ඨිතා,
සඬ්ඛිතමිසුභ්භාරි ජාතිත සබ්බජොචි මහො හ ලිප්පති.³

1. අභිරොහෙති - මජ්ඣ. 2. උප්පලං වුද්ධාං උච්චිතතං - මජ්ඣ.

3. ලිප්පති - PTS.

376. සිසුම් කසිසඵ ධරව, මල්කඳවලෙවුන් (සිරුරට) ආරොපණය කරව, (එසින් සාරුසෙව'සි සේ සි) තොපට රත්මිණිමුතුටලින් යුත් බොහෝ විවිධාභරණ කරමි.
377. මොහොවට දෙවීමෙන් රජස් හළ උඩුවියන් ඇති හොඳතා දික් ලොම් ඇති කළු කොඳු පලස් හා හස්ලොම් ආදිය පිරු මේවට අතුරන ලද අලුත් වූ මහාසි සදුන්හරින් සාරසු සුවදැති යහනට හැසෙව.
378. රකුසන් විසින් අරග්ගන් විලෙක දියෙන් උඩට හැසිසිටි උපුලක් යම්ගේ ද එපරිදි බිහිසරවසන්තක වූ තෙපි සිය සිරුර-අවසව (කිසිවකු) පරිභෝග නොකළ කල්හි මා ජරාවට යන්නාමි.
379. කුණපයෙන් පිරුණු සොහොන්බිම් වඩන බිඳෙනසුලු මේ සිරුරෙහි යම් අවසවයක් දැක සොමිනස් ව බලවු හම් (කෙසාදින් අතුරෙහි) තොප විසින් කුමක් සාර යයි හත්තා ලද ද?
380. තොපගේ ඇස් මුවහනක ගේ ඇස් වැන්න, හිරි අතුරෙහි හැසිරෙන කිදුරහනකගේ ඇස් වැන්න, තොපගේ දෙනුවන් දැක මා ගේ කාමරකිය බෙහෙවින් වැඩෙයි.
381. කපුන්රුවක බදු වූ තොප ගේ මහුණෙහි රතුපුල්පෙති බදු වූ තොප ගේ දෙනුවන් දැක මාගේ කාමගුණය බෙහෙවින් වැඩෙයි.
382. දිගු ඇසිපිය ඇත්තිය, පිරිසුදු ඇස් ඇත්තිය, කිදුරහනකගේ මෙන් මදක් පුඩුදු ඇස් ඇත්තිය, තෙපි දුරට සිය හමුද (තොපගේ ඇස් මා) සිහිකරමි, තොපගේ දෙනතට වඩා මට ප්‍රියතරයෙක් හැකි.
383. තෙපි බුහුසුත්‍රි වූ මා පතව, (එබඳු තෙපි) නොමගින් යන්නට කැමැත්තාව, සදම්බල කෙළිපන්දුවක් කරනු රිස්සව, මෙරගල් පානයන්නට රිස්සව.
384. දුන් යම් තැනෙක මාගේ රාගයෙක් වන්නේ ද, සදේවක ලෝකයෙහි ඒ අරමුණ නැත් මා යා, ඒ රාගය කෙබඳු වූයෙකැයි ද නො දනිමි, මුල් සහිත රාගය ආයතීමාගීයෙන් හසන ලද්දේය.
385. අතුරුවලකට (වාතයෙන්) හඬාදමනලද්දක් සෙසින් වහනන ලද විසබදුනක් සෙසින් ඒ රාගය කෙබඳු දැයි නො දක්මි, සමූල රාගය ආයතීමාගීයෙන් හසන ලදි.
386. යම් භග්‍රියක විසින් (පස්සද) නුවණින් ප්‍රත්‍යාවේක්‍යා නො කරන ලද ද ශාස්ත්‍රාත් වහන්සේ ගෝ (දහම්කය දක්මෙන්) උපාසනය නොකරන ලද්දහු ද, ඇවැත්ති, තෙපි එබඳු භග්‍රියක පොලොබවු, ඒ තෙපි සිවුසස් පිටුවිද දන්නා මේ සුභාමේගෙණ වෙහෙසන්නහු ය.
387. යම් හෙ යෙකින් ආත්‍යොස වන්දනා දෙක්සි ද සුවදක් දෙක්සි ද මාගේ සිහි එළබ සිටියා ද (එහෙයින්) ප්‍රොභුමික සංකාරගතය අශුභ යයි දැක සියලු භවිත්‍රයෙහි මා මාගේ සිත නො ඇලෙයි.

388. සංභං සුභතස්ස සංචිකා මග්ගච්ඡිකිකායානායාසිති,
උභිට්ඨල්ලා අනාසවා සුඤ්ඤාගාරගතා රමිංඝං.
389. දිව්ඨා යි මයා සුචිතතිතා සොඝ්ඤා දුරුකපිල්ලකාති වා
තනනිති ච සීලකෙති ච විතිබ්භා විවිධං පහව්වකා.
390. තමුනුභවෙ තනනිසීලකෙ විස්සවෙඨ විකල්ලෙ පරිපකඛිතෙ
අවිඤ්ඤ ඛණ්ඩසො කතෙ කිම්භි තත්ථ මහං තිවෙසගෙ.
391. තදුපමා දෙහකාති මං තෙහි ධම්මෙති විනා න වතතනාති,
ධම්මෙති විනා න වතතති කිම්භි තත්ථ මහං තිවෙසගෙ.
392. යථා හරිතාලෙන මකඛිතං අද්දා විතතිකං සිතතිසා කතං'
තම්භි තෙ විපරිත දස්සනං සඤ්ඤ මානුසිකා නිරතීකා.
393. මායං විස අග්ගතො කතං සුචිතතොති සුචිණ්ණපාදපං,
උපගච්ඡසි අකිරිතතකං ජනමජ්ඣිරිම රුපරුපකං,
394. වචනිරිමි කොටිරොතිතා මජ්ඣිකා බුබුලුකා සඅසුකා
පිළකොලිකා එත්ථ ජායති විවිධා වසුච්චිකා ච පිණ්ඩිතා.
395. උප්පාටිය වාරුදස්සනා න ච පඤ්ඤා අසභිමානතා,
ගාඤ්ඤ කෙ මිකත්ථං හරස්ස තං තස්ස හරස්ස අද්ධි තාවලදෙ.
396. තස්ස ච විරමාසි තාවලදෙ රාගො තත්ථ ඛමිපසි ව නං,
සොඤ්ඤ සියං බුහමවාටිඤ්ඤි න පුතො එද්ධකං භවිස්සයි,
397. ආසාදිත එද්ධං ජනං අග්ගං පඤ්ඤිතං ච ලිඛිතං,
ගණිත ආසිවිතං වීත අපි නු සොඤ්ඤ සියං ඛමෙති තො.
398. බුහතා ච තතො සා සිතත්ථා අගම් බුභවරස්ස සතතිකං,
පසයිත වරපුඤ්ඤලකඛණං වසත්ථ ආසි යථා පුරාණකතාති.

ඉත්ථං සුදං සුභං ජම්බකච්ඡවතිකා ථෙරි ගාථායො අභාසිති.

ජම්බකච්ඡවතිකපුහාථෙරිගාථා.

කිංසකිති නිපාතො නිට්ඨිතො.

388. මම ආයතීඤ්ඤාධිකමානිකානුකූලයෙන් යනුලු උපුටාහල රාගාදි
සුල්ආති අනාසුච චු සුගතයන්ගේ ශ්‍රාවකාවත් වෙමි. ශුභාංගාරයෙහි
ආලුණු මම එහි සිත් අලවා වෙසෙමි.
389. (හඤ්ඤාදායී ආකාරයෙන්) මොහොවට සිතුවමි කරන ලද
පොතලුරු ද දුටුදමු ආදියෙන් කල රුකකි ද නගරනුකිත් හා
(අත් ආදිය සඳහා තැබූ) දමුයෙන් හා බඳනාලද්දුනු විවිධාකාරයෙන්
නටත්තනුත් මෙන් මා විසින් දක්නාලද්දුනු මා ය.
390. ඒ නුල් හා දමුකකි හා උපුල කල්හි විසුල කල්හි තැන තැන
දමු. කල්හි විසුරුවා හල කල්හි කකි කකි කල කල්හි පොතලුරුවක්
නො ලැබෙන්නේ ය, එහි කවර කොටසෙක සිත පිහිටුවා ද.
391. මා පිළිබඳ ගරිචාවයවගේ ද එබඳු උපමා ඇත්තානු ඒ පඨවි
ආදි ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව නො පවත්නාහ, දේහය ද අවගමයෙන්
වෙන්ව නො පවතී, එහි පඨවිආදි කවරෙක් සිත පිහිටු වන්නේ ද,
392. යමසේ සිත්තරකු විසින් බිතෙක සිරිසලින් සිතුවමි කරන ලද
ගලුරුපයක් දක්නේ ද, එහි කොපයේ මිනුණ යලියක යන
තිරණික සංඥාව විපරිත දැකියගෙනි.
393. අනිඛාලය, තෙවි (මායාකාරයකු විසින්) හමුගෙහි දක්වන ලද
මායාවක් මෙන් සිහිනගෙහි දුටු රත්මුවා රුකක් මෙන් (ඉදුරු
දලියකු විසින් මහාජනයා මැද දක්වනලද රිදි රුවක් මෙන්
සිත් වූ කය (තෙල මාගේ යයි) අභිතිවෙස කරව.
394. රුක්ඛිලයෙක තුබූ ලාවටක් බඳු ආයදලය මැද සිටි දිය
බුබුලක් බඳු ද කදුළු සහිත ද වෙයි, මෙහි අක්ඛිගුළු (කකි) ද උපදි
(කෙතනපටලාදි) විවිධ අක්ඛිභාගයෝ ද පිබුබුමානු වෙත්.
395. ප්‍රියදර්ශිනී වූ ඔහොමෝ (ඇගෙහි) ඇලීමට නො පැමිණියාය,
නො ඇලුණු සිත් ඇත්තී එකෙණෙහි ඇත උපුවා ඉදු නොපයේ
ඇත ගෙන යමුයි එය ඒ මිනිසාට දුන.
396. එකෙණෙහි ඔහුගේ ද ඒ ඇගෙහි රාගය දුරුවිය, ඔබ්බර
ඇත්තිය, නොපටි සුව වන්නේ ය, යළි මෙබන්දක් නොවන්නේ
යයි ඇත සාමා කරවි.
397. දිලියෙන හිනි වැලඳගෙන මෙන් ආසිරිවිෂයකු (අතින්) ගෙන
මෙන් මෙබඳු නිකෙලයි ජනයකු සවා කීමා සුවයෙන් වන්නේ ද
අපට සාමා කල මැනවැයි.
398. ඒ ධුර්ව පුරාභයා කෙරෙන් මිදුණු ඒ මෙහෙණ බුද්ධිශ්‍රෙණියත්
කරා පැමිණියා යා, උත්තම පුණ්‍යලක්ෂණ ඇති බුද්ධ දක ඇත
පෙර මෙන් ප්‍රකාශි වී යයි.

මෙසේ සුභා ජිවකම්බවතිකා තෙරුණිය ...

කිංසකිනිපාතය නිමි.

40. චන්ද්‍රිකානු සංස්කෘතිය

40. 1

399. සකල පාඨවි කලයට ආගරණ වූ කුසුම් පුරාණික පාලනපති
ශාසන කුලයෙහි කුලදිව්‍ය වූ (සාධි මුනි සප්තවි පාවිදි වූ හෙයින් කි)
ගුණවත් සිසුන් වූ දෙදෙනෙක් වූහ.
400. ඒ සිසුන් දෙදෙනා කෙරෙහි එක් මෙහෙයක් ඉටුදායක
දෙවැන්නි සිල්සපත් බොධිචේතිය වූ. ඔහු (ලොව ලොවුතුරා)
දූතාත් සම්පාදිමෙහි ඇලුණානු බහුලානු වූවානු (අගමහත්) නායක
කෙලෙස් ඇත්තානු වෙති.
401. ඔහු පිඬු සිතා හැසිර බත්කිස නිමවා දෙවූ පාත්‍ර ඇත්තානු විවේ
කසානායක සුවසේ හුන්නානු මේ වදන් පැවසූහ.
402. ආගමාවෙහි ඉටුදායක, තෙවි පැහැපත් වූව. කොපණේ
වසන් ද කොපිට්තනා, සිහිබෙසි කවර දෙසක් දෑ පාවිද්දට
පැමිණිය හු ද?
403. මෙසේ ජනගහනායකයෙහි පුළුවන් පාලන ඒ ධර්මදෙයනායක
නිපුණ වූ ඉටුදායි මෙහෙය “බොධි චේතියෙහි, මේ යමෙක් පාවිදි
වූම ද ඒ අගම”යි මේ වදන් කිවුහ.
404. (අවනති රට) උදෙසි පුරවෙරෙහි සිලසංචාන වූ සිවු තෙම මාගේ
පියා විය. මම ඔහුගේ පුත් මහාප වූ අනුකම්පා කටයුතු එක් මා
දුව වීම.
405. ඉක්බිති මා වියපත් කල්හි සාක්ෂික නගරයෙන් මා පිළිබඳ උතුම්
කුලයෙහි උපත් වීම මගුල් රැස්වන්නානු පැමිණියාහ. බොහෝ රත්
රුවන් ඇති මහ සිවෙක් වී. ම පියෙ මා ඔහුට ලෙහෙලි කොට
දිහ.
406. හැන්දණින් හා මධිරණවත්තේ සම්පතට එළඹ උදය සවස
පා පිණිසා කරමි. උත් වසින් අනුකම්පා ලද්දේ එහෙයින් කරමි.
407. මා සැමයාගේ යම් හෙයින් ඇද්ද හුදානු ඇද්ද පරිජනනා වේද
එක් වලලහසකුද දෑ උද්විශ්කව අසුන් දෙමි.

408. අනෙකුත් ව පානෙක ව
බලේක ව යං ව නිසි සන්තිති,
ජයෙති උපනතං
දෙමි ව යං යස පරිච්ඡාදං.
409. කාලෙක උපනිසිති,
කරං සමුපගමාමි උමාසර,
බොවනති හත්තපාදෙ
පඤ්චිතා සාමිකං උපෙමි ව
410. කොවිත් පසාදමිඤ්ඤා¹
ආදානකඤ්ඤා ගණිති,
පරිකම්මකාරිකා විස
සගමෙව පතිං විහුණෙමි.
411. සගමෙව භිදනං සාධයාමි
සගමෙව හාජනං බොවනති,
මාතාව එකපුත්තකං
තදා² හත්තාරං පරිච්ඡාදමි.
412. එවං මං හතිකතං³ අනුරතං
කාරිකං තිහතමානං
උපිකාමිකං අනුරතං
සිලවතිං දුක්ඛතෙ හත්තාරං.
413. සො මාතරඤ්ඤා පිතරඤ්ඤා
ගණති ආපුත්තං ගමිකං,
ඉසිදසිකං න වච්ඡං
එකාගාරෙකං සහවඤ්ඤා.
414. මං එවං පුත්ත අවච්ඡං
ඉසිදසි පණ්ණාසං පරිව්‍යාහතං,
උපිකාමිකං අනුරතං
කිං තුක්ඛං න රොවතෙ පුත්තං.
415. න ව මෙ සිංහති කිඤ්ඤා
න වාහං ඉසිදසිකං සහ වච්ඡං
දෙසාම මෙ අලං මෙ
අපුත්තං ගමිකං.
416. තස්ස වචනං පුණ්ණිකං
සත්ථු සත්ථුරො ව මං අපුත්තං,
කිසිකං තසා අපරඤ්ඤා
ගණ වික්ඛාදාං ගථානුතං.
417. නපිතං අපරඤ්ඤා⁴ කිඤ්ඤා
නපි සිංහෙමි න ගණාමි දුක්ඛවතං,
කිං සත්ථුකං කාතුසෙය
යං මං විදෙසාමෙ⁵ හත්තාරං.

1. පසාදමිඤ්ඤා - සිමි. පසාදා අඤ්ඤා - PTS.

2. තදා - මජ්ඣ, PTS 3. හතිකතං - මජ්ඣ, PTS,
අපරඤ්ඤා - සිමි, ඉ. 5. විදෙසාමෙ - PTS

408. අතරින් වෙනම පාඨයෙන් වෙනම බාද්‍යයෙන් වෙනම ගමන් ඒ පරිවේෂණස්ථානයෙහි සදාකලීන ලද ද එයින් ගමන් ගම්බද නිසි වේ ද එය ඔහුට රැස්වීම, එළවීම, දෙමි.
409. නිසි කල්හි උච්චත් කොට එළිපත සිට ගන්න පාදයන් දෝහෙමි, දෙව ගෙට එළවෙමි, බද්දලී ව හිමියා වෙත එළවෙමි.
510. එ මම මෑ (කෙස්මස් පිහිරන) පණුව ද විලෙවුන් ද අයුත් නල ද කැබපත ද ගෙන දුන්නක සෙයින් හිමියා සරසමි.
411. ඒ මම මෑ බත පිසමි, මම මෑ බද්දුද දෝහෙමි මම එක් ම ප්‍රතුසෙයින් එකල සාමියාට මෙහෙ කරමි.
412. මෙසෙයින් සාමියා මෙහෙ කළ අනුරක්‍ෂක වූ පිළිවිස කරන සුළු නටමත් ඇති උත්තාන විෂී ඇති එහෙයින් මෑ අකුසිත වූ සිල්වත් වූ මෑ ඒ සාමි කිසි බැණ වදි.
413. ඒ මෑ සාමි (පිළිවිසා) 'මම ගෙන් නික්මෑ ගෙමි'යි මෑණියන් හා පියාණන්ට මෙසේ කියයි. 'ඉසිදසිය සමග මම එක් ගෙහි සහවාසය කොකරමි'යි.
414. පුත්‍රය, පාලමක් එසේ කියා, ඉසිදසිය පණිවිඩ වෙයි, අතීතය වෘක්ක වෙයි, උත්තාන විෂී ඇති වෙයි, එයින් මෑ අනලස වෙයි. දරුවා කිසි තොපට නුරැස්තේ ද?
415. ඔ මට කිසිදු පිබාවක් නොකරයි, වැලිත් මම ඉසිදසිය හා නොවසමි, මට අප්‍රිය ද වෙයි, මට කම් නැත. මම තොප නො විවාරා මෑ ගෙමි.
416. ඔහුගේ බස් අසා නැදිමසිල්ලු 'තොප විසින් ඔහුට කවර විරෝධයක් කරන ලද්ද කියාන ව තතුසේ කියව'යි මෑ පුළුවන් හ
417. මම ඔහුට කිසි විරෝධයක් නොකෙරෙමි, තොප වෙහෙසමි, දුර්වලතාකූල නොබණමි. ආයතීවෙති, යම් ගෙහෙයකින් හිමි මට දෙව් කෙරේ ද මෑ විසින් (එබදු) කුමක් කළ හැකි ද.

418. තෙ මං පිතු සරං පති
කසිංසු විමනා දුබ්බන අභිභූතා,¹
පුතනං අනුරකම්මානා
ජිතමහසෙ රුපිතිං ලක්ඛිං.
419. අථ මං අදාසි තාතො
අභිසංසාසකරමසි දුක්ඛකුලිකසා,
තතො උපසංසුඛෙකන
යෙන මං විදුථ සෙවසි
420. තසාපි සරමසි මාසං
අවසි අථ සොපි මං පටිච්ඡසි,
දාසිව උපට්ඨගතති
අදාසිකං සිලසම්පන්නං.
421. හික්ඛාය ව විවරනනං
දම්මං දන්නං මෙ පිතා හණති.
භොතිසි මෙ ජාමාතා
තික්ඛිප පොතතිඤ්ඤා² සරිකඤ්ඤා.
422. සොපි වසිතිං පකඛමථ³
තාතං හණති ඤෙහි මෙ පොතතිං⁴
සරිකඤ්ඤා මලලකඤ්ඤා
පුතපි හික්ඛං වරිසාමි.
423. අථ නං හණති තාතො
අමවා සබ්බො ව මෙ ඤාතිගණවිග්ගො,
කිං තෙ න කිරති ඉධ
හණ ඛිපං නං තෙ කිරිති.
424. එවං හණිතො හණති
යදි මෙ අතතා සකෙකාති අලං මයං,
ඉසිදාසිතා න සහ වච්ඡං
එකසරෙහං සහ වද්දුං.
425. විසාජ්ජතො ගතො සො
අහමසි එකාකිති විවිකෙතමි,
අපුච්ඡිකුත ගච්ඡං
මරිතායෙ⁴ වා පබ්බජිසං වා.
426. අථ අයො ජිතදන්නා
ආගච්ඡි භොවිරාය චිරමානා,
තාතකුලං විනායධරි
බහුසුතා සිලසම්පන්නා.
427. තා දිසවානමනාකං
උට්ඨායාසනං තසා පඤ්ඤාපසිං,
තිසිත්තාය ව පාදෙ
වනදිවා භොජනං අදාසිං.

1. අභිභූතා - සිමු 12, ප. PTS 2. පොසි - මජ්ඣං.
පසාසුච - සිමු, PTS. 4. මරිතායෙ - මජ්ඣං.

3. පකඛං අථ - මජ්ඣං.

418. ඔහු පුතු රක්තානු 'රූපවත් වූ ලක්ෂණයෙන් පැරැදුණ මින'යි දකිත් මැඩුණානු දෙමහත් වූවානු මා පියාගේ ගෙට යැවූහ.
419. ඉක්බිති පියතෙමේ පලමු සිටු මා යම් සුංචනෙකින් ලැබී ද එයින් අතින් සුංචනින් ආශා වූ දෙවැනි කුලීනයක්වූයේ ගෙහි ලා මා දක්නේය.
420. ඔහුගේ ගෙහි දු මහත් විසිමි. එකල්හි හොඳ දැස්සක මෙන් දුටුවත් කරන ද්‍රෝහ නො කරන සිල්සපත් වූ මා ගෙන් බැහැර කෙළේ යැ.
421. මපියේ භික්ෂා පිණිස ඇවිද්දා දැමුණු ඉදුල් කහ යාචකයකුට කියයි: 'මා දුටුයේ හැම වුම' හත් කඩරෙදි ද භික්ෂාකපාලය ද බහාලවයි.
422. ඒ ඉදුල් කන්නා ද කලක් වැහැ බැහැ ගියේ ය. (යන්නේ) පියාට මෙසේ කියයි: 'මාගේ මහලු පිළි ද භික්ෂාකපාලය ද සරාවය ද දෙව්. යළිත් පිඬු සිහා ඇවිදීම'යි.
423. එසේ මපියේ ද මවු ද හැම ශුභකර්මයා ද ඔහුට (වෙන වෙන) මෙසේ කියයි: 'මෙගෙහි තට කුමක් නම් නො සැපයේ ද?' කියා තට එය වහා සැපයෙයි.
424. මෙසේ කියන ලද්දේ (නෙල) කියයි: 'ඉදින් මාගේ ආත්මය යකන වේ නම් ඉසිදුසියගෙන් මට කම් නැත. මම එක් මැ ගෙහි ඇය හා සහවාස නො කරමි.
425. ඒ දමකයා හැරැපියහලදු වැ ගියේ යැ. මම ද එකලා වැ මෙසේ සිතමි. 'නො පිළිවස මැ මැරෙන්නට හෝ යෙමි. පැවිදි වන්නෙමි හෝ වෙමි.
426. එකලා විනාශවර වූ බහුශ්‍රැත වූ ශීලසම්පන්න වූ ආර්‍ය ජිනදත්තා මෙහෙණ පිඬු පිණිස ඇවිදමින් පියකුලය කරා පැමිණියා.
427. ඇය දක නැගිට අප හුන් අත්ත ඇයට පහවාලිමි. හිදගත් ඒ මෙහෙණගේ පා වැද බොජුන් දිත්මි.

428. අනෙකෙකු ව පානෙක ව
බිජේජන ව යං ව නස්ස සනතිහිතං,
සනතපාසිනිචොචං
අයෙස ඉච්ඡාමි පබ්බජිතුහති.
429. අථ මං හණ්ඨි තානො
ඉධෙව පුතතක වරාඤ්ඤි නිං ඛම්මං
අනෙකෙකු ව පානෙක ව
සනතපාස සමණෙ අච්ඡාති ව.
430. අථාහං හණ්ඨාමි තානං
රොද්ධාති අක්ඛේදිං පණ්ණෙසිනි,
පාපං ඤි මයං පතතො
කම්මං තං නිජ්ජරිස්සාමි.
430. අථ මං හණ්ඨි තානො
පාපුණ්ණ බොධිං ච අග්ගධම්මං ච,
තිබ්බානං ව ඉහස්ස
යං සච්ඡිකරි අභිපදෙසෙවො.
432. මානාපිතු අභිච්ඡාදිනි,
සබ්බං ච සද්ධාහණවිග්ගං,
සත්තාහං පබ්බරිතො
තිස්සො චිත්තො අථස්සධං.
433. ජාතොමි අතතතො සත්ත
ජාතිස්සො යස්සාතං එලං විපාකො,
තං තච අච්ඡිකම්මං
තං එකමිතො නිසාමෙහි.
434. නගරමගි එරකචේජ
පුච්ඡණ්ණකාරො අහං පහුතධිනො,
යොබ්බනමදෙන මනෙතො
සො පරදුරමසෙවිහං.
435. සොහං තතො වපිනි,
නිරයම්භි අපච්චිතං විරං,
පතෙකො තතො ව උච්ඡිතිනි,
මිත්තචිතො කුච්ඡිද්ධි මිත්තමි.
436. සත්තාහජාතකං මං
මහාකපිසුථපො නිලලචේජසි,
තස්සොතං කම්මඵලං
යථාපි ගතතිතං පරදුරං.
437. සොහං තතො වපිනි,
කාලං කපිනි සිනිච්ඡාරස්සෙද්ද,
කාණ්ණං ව බිඤ්ජාය ව
ඵලකිතො කුච්ඡිද්ධිමිත්තමි.

428. ආහාරයෙහි පානයෙහි බාද්‍යයෙහි එහි එළඹා තැබූ යමක් ඇත් නම් එයින් සත්‍යය මෙසේ කිසි: 'ආයතීයෙහි, පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි'යි.
429. එකදු පියා මව මෙසේ කියයි: 'දියණියනි, මෙයෙහි මා තෝ ඉම්බරාදි දහම හැසිරෙමි. ආහාරයෙහි පානයෙහි මහණුන් හා බමුණන් සතපම'.
430. ඉක්බිති මෙ අඛණ්ඩ ඇදිලි බැඳ පියාට කියමි: 'මා විසින් පවිසමෙක් කරන ලදි. ඒ පවි දිරවාලමි'යි.
431. එකදු පියෙ මව මෙසේ කියයි: 'ද්විපද ශ්‍රෙණි වූ බුද්ධ යම් දහමක් පසක් කළයෙක් ද ඒ බෝධි සා අග්‍ර බලිතට පැමිණෙමි, නිවන් ද ලබමි'යි.
432. දෙමාපියන් හා හැම ඥාතීන්ගේ සහයා වැඳ පැවිදි වූ යක් දිනෙකින් ත්‍රිවිද්ධවත් පසක් කෙළෙමි.
433. තමා පිළිබඳ ජාති සතක් දනිමි. යම් පාපකම්යක්හුගේ මේ එළවපාකයෙක් වේ ද එය තොටට කියමි. එකාග්‍රවිතා වූ ඒ අසම.
434. මම එරකල් නම් නුවර ප්‍රභූතබන ඇති සංඝිකාරයෙක් වීම. යොවනමදයෙන් මහත වූ මම පරදරයෙහිවනය කෙළෙමි.
435. මම එයින් සැවැ දිසිකාලයක් තිරැහි පැසිණිමි. එහි පැසුණෙමි එයින් නැති වැදිරියක කුස පිළිසිඳ ගනිමි.
436. උපත් සන්දර්ශන මා කපිසුරුයෙහි නායක මහ වදුරු (එලොක-රණයෙන්) පුරිස් ලකුණු නැසී යෑ. පරදරයන් කරා ගොස් යම් පරිදි කම් ඇදිද. ඒ පරදරයෙහිවනයෙන් තෙල කම්පල යි.
437. මම එයින් සැවැ කපුරිය කොට සිකිමාරණයෙහි කහ වූ කුස වූ එළියක කුස පිළිසිඳ ගත්මි.

438. ආදසවසාති අහං
තිලවජිනො දුරතො පරිවිනිති,
කිම්භාවිට්ඨො අකලො
යථාපි ගතතින පරදුරං.
439. සොහං තතො චිචිති,
ගොවාණිජකසා ගාමියා ජානො,
චිට්ඨො ලාඛො තඤ්ඤො
තිලවජිනො ආදසෙ මාසෙ.
440. වොස්සුත නඩගලමහං
සකටඤ්ච ඛාරයාමි,
අකො චිට්ඨො අකලො
යථාපි ගතතින පරදුරං.
441. සොහං තතො චිචිති
චිට්ඨො දුසිතා සරෙ ජානො,
තෙම මහිලො ත පුරිසො
යථාපි ගතතින පරදුරං.
442. තිංසති වසාවති මනො
සාකටිකකුලමිති දුරිතො ජානො,
කපණමිති අපාඨොගෙ
ඛතිතපුරිසපාතබ්බලමිති.
443. ගං මං තතො තථාචායො
උසානනාය මිපුලාය වඩ්ඨිතො,
චිකඛිති විලපතති
අවජ්ඣිති කුලකරසා.
444. අථ සොලසමෙ වසො
දිසවාන මං පතතයොබ්බතො,
කඤ්ඤමොරුකිතසා පුතෙනො
තිරිදුසො නාමි නාමෙන.
445. තසාපි අඤ්ඤා ගරියා
තිලවති ගුණවති තසවති ච,
අනුරතතං ගතතාරං
තසාහං විඤ්ඤනමකාසිං.
446. තසොනං කමමථලං
ගං මං අපකිට්ඨුත ගවජ්ඣති,
දුසිච උපට්ඨගතතිං
තසාපි අනෙතො කතො මයාති.

ඉදං පුදං ඉසිදුසි ථෙරි ගාථායො අභාසිති.

ඉසිදුසිථෙරිගාථා.

වතනාලිසතිතිපාතො සමනෙතො.

438. (එහිදී) ඩිජොඤ්ඤා කරනු ලැබූ මම දෙලොස් හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි (පිටා හිඳගත්) දරුවන් උසුලා පරදරයක් කරාගොස් යමක් ද එපරිදි (අභිජාතස්ථානයෙහි) පණුවන් ගැවැසීමෙන් පිහිත වූයෙමි හිලන් වීම.
439. මම එයින් සැවැ ගව්වෙලදකුගේ දෙහක කුස උපන්නෙමි ලතුරය මෙන් තබමින් වස්සකු වැ උපන් දෙලොස්වැනි මස ඩිජොඤ්ඤා කරනලද්දෙමි.
440. මම හතුල උසුලා ගැල් ද බැරිමි, පරදරයක් කරා ගොස් යමක් ද එපරිදි අකු වැ පිහිත වූයෙමි හිලන් වීම.
441. මම එයින් සැවැ නගරවිටියෙහි ගෘහදාසියක කුස උපන්නෙමි, පරදරයක් කරා ගොස් යමක් ද එපරිදි නොගුහිරි නොපිරිමි වීම. (ජාතිප්‍රසාදක වීමි'යි කේසි.)
442. කිස්වැනි හවුරුද්දෙහි මියැහියෙමි. දිළිඳු වූ අලාභොග වූ ණය හිමි පුරාණයන්ගේ පැමිණීම බහුල කොට ඇති ගැල්කරුකුලයකා දරිද්‍රත් වැ උපන්මි.
443. ඉක්බිති සාත්තුනායක තෙමි පොලිමිල උත්සාහන වැ මගන් වැ හිසකල්හි වැලැපෙන මා (මාගේ) කුලගෙයින් පැහැරගෙන ආකමිණ කෙරෙයි.
444. එකල්හි නොලොස්වැනි හවුරුද්දෙහි පැමිණී යොවුන් බව ඇති කන්‍යාවක වූ මා දැක නමින් හිරිදස නම වූ ඒ සාථිමාගකයාගේ පුත්‍ර තෙමි (පිළිබදයින් ඇතිව) තමා අයත් කොට ගෙහි ලී යැ.
445. ඔහුට ද සිල්වන් වූ ගුණවන් යහස් ඇති හිමියා කෙරෙහි අනුරක්‍ෂා වූ අත් හායභාවක් වූ යැ, මම ඔහුට (ඒ තිරිය කෙරෙහි) විදෝෂණකමිය කෙලෙමි. (තේ ඇට කිපෙනතේ පිළිපත්මි.)
446. යම හෙයෙකින් දුස්සක මෙන් උච්චත් කරන මා (සාමිත්‍ර) හැරපියා ගෙත්ද, ඒ අකුශලයාගේ කෙල, කම්ඵල යි, මා විසින් ඒ පාපකමිය ද කෙලවර කරන ලද්දේ යයි.

මෙසේ ඉසිදසි හෙරැණි ...

ඉසිදසිථේරිගාථා යි.

වග්ගාලිසතිනිපාතය නිමි.

මහානිපාතො.

I

447. මහතාචාරියා නගරෙ
රඤ්ඤා කොඤ්චිකා අභ්‍යමිහෙසියා,
සිතා අංසි¹ සුමේධා
පරාදිතා² සංසතකරෙහි.
448. සිලවතී විතතකථා
බහුසුතා බුද්ධිසංගතෙ විනිතා,
මාතෘපිතරො උපගම්ම
ගණති උගයො තිසාමේථ.
449. නිබ්බූතාභිරතාභං
අතඤ්ඤාං ගවගතං යදිපි දිබ්බං,
කිම්බිත පන භූමිඃ කාමී
අපඤ්ඤාද බහුච්ඡාතා.
450. කාමී කවුකා අංසි-
විසුපමී කෙසු මුච්ඡිතා බාලා,
තෙ දිශරතතා නිරයෙ
සමිප්පිතා ගඤ්ඤානෙත දුක්ඛිතා.
451. සොචතති පාපකම්මී,
විනිපාතෙ පාපබුද්ධිකො,
සද කායෙහ මාමාය
මහසා ච අසංවුතා.
452. බාලා තෙ දුරාඤ්ඤා
අවේතනා දුක්ඛසමුදයො රුඤ්ඤා
දෙවෙතනෙ අජානනා
න බුජ්ඣතෙ අරියසම්මානි.
453. සම්මානි අමම බුද්ධිවර-
දෙසිතාහි තෙ බහුතරා අජානනා,
යෙ අභිනන්දන්ති ගවගතං
පිභෙතති³ දෙවෙසු උපපත්තිං.
454. දෙවෙසුපි උපපත්ති
අතඤ්ඤාං ගවගතෙ අනිච්චමහි,
න ච සන්තප්පන්ති බාලා
සුතපුතං ජායිතබ්බකා.
455. චතතාරො විනිපාතා
ඤ්ච ච ගණිතො කථංඤ්චී ලබ්භන්ති
න ච විනිපාතගතානං
පබ්බජ්ජා අත්ථි නිරයෙසු.

1. අංසි - සිමු. 1, 2 අ. 2. පරාදිතා - සිමු. 1 අ. 3. පාපබුද්ධිකො - සිමු 1 2, අ
4. පිභෙතති - PTS.

මහානිපාතය

1

447. මහතාවතී නගරයෙහි කොඤ්ච නම් රජුගේ අගමේහෙයිය කුත උපත් ප්‍රමේධා නම් දිශාභිකෙතෙක් වූ යෑ, හි ශාඤ්ඤාසාධනකර වූ (ආයතීයත් විසින්) සපුත්ති පහදවන ලද්දේ යෑ.
448. සිල්වත් වූ විසිතුරු ධම්මකාරා ඇති බහුශ්‍රාව වූ බුදුසපුත්ති නික්මුණු ප්‍රමේධා මවුපියන් කරා එළඹ '(බබ) දෙදෙන අගත්මා'යි මේගේ කියා:
449. මම නිවනෙහි ඇලුම් ඇති වෙමි, දෙව්ලොවෑ වූ ද භවගතය අශාඤ්ඤා යෑ, මානුසික කාම කියනු කිමෑ, (බහු) තුළින්තෝ යෑ අත්‍යායාදයෝ යෑ බොහෝ උවදුරු ඇත්තාහ.
450. බාලයෝ යම් කාමයෙක්හි මුහුපත් වූවාහු ද ඒ කාමයෝ කවුකයෝ යෑ ආශිර්වාද සදායතන, ඒ බාලයෝ තීරයෙහි පිහිටිවාහු බොහෝ කලක් දෘඩිත වෑ (තුමු මෑ) පෙළෙත්.
451. පවිකම් ඇති පාපවුණි ඇති බහු හෑම් කරති කසින් වචසින් මනසින් ද අකංචාත වූවාහු තීරයෙහි ඉපද නොහැක කෙරෙත්.
452. දුෂ්ප්‍රාඥ වූ (ආතවතිතයෙහි) චේතනා රහිත වූ ඒ බාලයෝ දෘඪකම්මයෙහි (-කාමණ්ඩුකිත්ත) සංසාරයෙහි ඇවුරුණාහු (සිව්සත්දහම) දෙකත කරති අරුත් නො දන්නාහු ආයතී-සත්‍යයන් අවබෝධ නො කෙරෙත්.
453. මෑණියනි, යම් කෙනෙක් භවය පතත් ද දෙවියන් කෙරෙහි උපත පිසියෙන් ද බුද්ධිමත්යෙන් විසින් දෙකත ලද සිසුන් නො දන්නා වූ බහු මෑ ඉතා බොහෝ වෙත්.
454. සිංහු භවය අනිත්‍ය කරති දෙවියන් කෙරෙහි උපත ද අශාඤ්ඤා යෑ, (එසේ කරතිද) බාලයෝ පුතපුතා ඉපදීම පිළිබඳ වෑ නො ද තැනිගනිත්. (සංවේශයට නො පෑමිණෙත්)
455. (තීරය නිරිතත් ප්‍රභ අපුර යන මොහු)සතර විනිපාතයෝ යෑ, (දෙව් මිනිස් යන) දෙ ගතිහු ද දුකගේ ලැබෙත්. විනිපාතගතයනට තීරයෙහි පැවිද්ද නො ද ඇති.

456. අනුජානාථ මං උග්‍රයො
පබ්බජිතුං දහබලසං පාවච්ඡෙන
අපොසසුකකා සවිසං
ජාතිමරණපතයානං
457. කිං භවගතෙන¹ අභිනන්දිතෙන
කායකලිනා අසාරෙන,
භවතණ්හාය නිරෝධා
අනුජානාථ පබ්බජිත්තාමි.
458. බුද්ධානං උපාදෙ
විච්ඡේදනො අකඛණො ඛණො ලද්ධො,
සිලාති බ්‍රහ්මචරියං
යාවජ්චං න දුග්ගසං.
459. එමං භණ්ති සුමම්ඛා
මාතෘපිතරො හ තාවා අසාරං,
අභරියාමි² ගහට්ඨා
මරණවහං ගතාව හෙත්තාමි.
460. මාතා දුක්ඛිතා රොදති
පිතා ච අසංසං ගබ්බසො සමග්ගතො,³
කථෙතත් සඤ්ඤාපෙතුං,⁴
පාසාදගලො ඡමාපතිතා.
461. උට්ඨෙහි පුත්තක කිං තොවිතෙන
දින්නාපි මාරණවත්තෙහි
රාජා අභිකද්ධො,⁵
අභිරුපො කසා නිමං දින්නා.
462. අග්ගමගෙසි භවිසංසි
අභිකද්ධතසා රාජිනො භරියා,
සිලාති බ්‍රහ්මචරියං
පබ්බජ්ජා දුක්ඛරා පුත්තක.
463. රජේජ්ඣ අණා ධනමෙසාරියං
භොගා සුඛා දහරිකාසි,⁶
භුඤ්ජාහි කාමභොගෙ
මාරෙයං භොතු තෙ පුත්ත.
464. අථ තෙ භණ්ති සුමම්ඛා
මා ඊදිසිකාන භවගතං අසාරං,
පබ්බජ්ජා මා ගෙහිති,
මරණං මා මෙ නවෙමි මාරෙයං.
465. කිම්චි පුත්තිකායම්පුච්චං
සවිනගතං භයානකං භූණ්ඨං
අභිසංවිසෙසං භස්සං
අසකිං පග්ගරණං⁷ අපුච්ඡණ්ණං.

1. ගෘහගත - සිමු 1, 2

2. අභරියා - PTS.

3. සමග්ගතො -

4. මාමෙකති - පු

5. අභිකද්ධතා - මජ්ඣ.

6. දහරිකාපි - PTS.

7. පග්ගරිතං - මජ්ඣ.

456. දසබලයන් වහන්සේගේ ශාසනයෙහි පාවිදිවන්නට තොප දෙ දෙන මට අවසර දුන මැනවි, ජාතිමරණයත්තේ ප්‍රභාණය විණිස (අත්කිසියෙකු) අලොත්පුක වෑ වෑයම් කරමි.
457. කායකල් වූ අතර වූ හවස අභිනන්දනා කිරීමෙන් කවර ප්‍රයෝජන ද, හවතාමණාවගේ නිරෝධගේතුගෙන් (නිරෝධය විණිස) පාවිදි වෙමි, මට අවසර දුන මැනවි.
458. (නිරතොත්තනති ආදි අවවාදරුම්) අක්‍ෂණය දුරලතලද, බුද්ධොත්තාද සඛිඛාත නවවාති ක්‍ෂණය ලබතලද, සිච්චිච්චුදු සිල් ද සපුන්බබ්බර ද යාවජ්චගෙන් නො ගෙලෙගමි.
459. සුමේවා ඔවුපිගතට මෙගේ කියා: (ඉදින් පාවිදි නො ලබමි නම්) හිහි වාසිච්ච සිට අහර නො මැ ගනිමි, මරණවතට පැණිදුම් ම වෙමි'යි.
460. ඇයගේ මව දුක්පත් වෑ හබ්බි, පියා ද සප්පකාරගෙන් කදුළු පිරුණු මුත්‍රණු ඇති වෑ පහතෙලෙහි බිම වැටී සුත් සුමේවා (හිහි බවට) රිහි කරවන්නට වෑයම් කරයි:
461. දරුව, තැඟිසිවුව, කෝක කිරිතේත් කිම? (තෙපි) වාරණවති-ගෙහි රජුව දෙනලද්දුව, අණිකදත්ත රජ අභිරුප ගා, තෙපි ඵරජුව දෙන ලද්දුව.
462. අණිකදත්ත රජුව ගායනී වූ අගමේගෙහි වෙයි. දරුව, සිල් ද බබ්බර ද පාවිද්ද ද දුෂකර වෙ.
463. (අණිකදත්තගේ) රාජ්‍යගෙහි (තොපගේ) ආඥ වැටෙයි, ධනය ද පතිකුලගෙහි ඉසුරුවෙයි ද හොග සුව (ගත සියල්ල) තොප සතු වෙයි, තෙපි තරුණ වුව, කම්සුව මළදුව, දරුව තොපගේ පතිවරය වෙමා.
464. ඉක්කිති සුමේවා ඔවුනට කියයි: මෙබඳු ගමන් නහමින් වෙමා, හවස අතර ගා, මාගේ පාවිද්ද හෝ මරණය හෝ වත්තේ ග, පතිවරය නො ද වත්තේ ග.
465. අපචිත්‍ර වූ විහිදෙන විසුගකි ඇති (අචිතරාගයනට) බිය ඵළුවන කුණපයක් වූ තීරතුරු වාහිරෙන අසුචිගෙන් පිරුණු සම්පිහිවාවක් බදු මේ කුණුකය කුමක් හෙයින් අභිනිවේග කෙරෙමි ද, (තාමණාදි විසින් ගනිමි ද,)

466. කිමිච්ඡ තාහං ජානන්ති
විකුලකං මිංතසොණිකුපලිතං,¹
කිමිකුලාලකං සකුණතතං
කලෙඛරං කියා දිගභිති.
467. තිබ්බුග්ගහි පුසානං
අවිරං කාසො අපෙතවිකුකුණො
ප්‍රඥො² කලිඛිතරං විය
ඒගුච්ඡමානෙහි යුභිති.
468. ප්‍රඥුත තං පුසානෙ
පරහතං නතායන්ති ඒගුච්ඡන්තා,
තිග්ගා මානාපිතරො
සීං පන සාධාරණො ජනතා
469. අපේකාසිතා අතොරො
කලෙඛරො අවසිතොරොසමසානෙ
බෙලසුච්චාරපග්ගව
පරිපුණේණ පුභිකායමහි.
470. යො තං විනිබ්බුජ්ඣො
අබ්බන්තරමග්ගා බාහිරං කහිරො,
ගනිග්ගා අසතමානා
සකාපි මානා ඒගුච්ඡන්තා.
471. ඛනිඛාතුආයතනං
තඛිතං ජාතිමුලකං දුක්ඛං,
යොතිසො අනුච්චිතන්ති³
මාරොග්ගං කියා ඉච්ඡන්තං.
472. දිවිනෙ දිවිසෙ තිසත්ති
සකානි නච නචා පතෙග්ගං කායමහි,
වග්ගසතමපි ච සාතො
තෙතො දුක්ඛග්ගා චෙවං⁴ බගො.
473. අජ්ඣුපගච්ඡේ සාතං
යො විකුකුණෙවං⁵ සත්ත්වො වචනං,
දිසො තෙතං සංතාරො
පුභපුභං ගකුකුමානානං.
474. දෙවෙසු මනුසොසු ච
තිරච්ඡාතයොනීයා අසුරකායො,
පෙතෙසු ච තිරයෙසු ච
අපරිමිතා දිග්ගරො⁶ ඝාතා.
475. සාතා තිරයෙසු බහු
විනිපාතගතග්ගා පිට්ඨිගමානග්ගා⁷
දෙවෙසුපි අතතාණං
තිබ්බානුසං පරං නන්ති.

1. සොණිකපලිකං - PTS. 2. ප්‍රඥො - PTS. 3. අරාමං තණන්ති - PTS.
4. චෙවං - PTS. 5. විකුකු ථවං - PTS. 6. දිග්ගතො-සිඝ්‍ර, දිග්ගත-PTS.
7. කිලිග්ගමානග්ගා - PTS

466. අතියසින් පිළිතුල් වූ මසින් හා ලෙසින් හා තැවැරුණු ඒ කය දැනැසිවීමේ කුමක් හෙයින් (අභිනිවේශ කෙරෙමි ද) කැමැත්තලානට වාස වූ ලිහිණිකට බත් වූ මේ කලෙවරය කවර කරුණකින් (රැස්වා) දෙනු ලැබේ ද?
467. නොබෝ කලෙකින් පසුව විශුද්ධ අතිය මේ කය පිළිතුල් කරන නැගත් වසින් (නිරන්තර) දරකඩක් හෙයින් හැරදමන ලද්දේ කොහොනට ගෙනයනු ලැබේ
468. අත් බලු සිවල් ආදීහට ගොදුරු වූ ඒ සිරුර සොහොනෙහි හැරදමා සවකිය මවුපියෝ පවා (මිනිසු පසුපස ආමන්ත්) පිළිතුල් කෙරෙමින් සත්‍යාපය කෙරෙහි, සාධාරණ ජනතාව වැලිත් කියනු කිම?
469. අටනහරින් බැදුණු කෙල කදුළු මල මුයෙන් පිරුණු කුණුකයක් වූ නිසරු කලෙවරයෙහි (අකු බාලයෝ නාමොදි වසින්) අභිනිවේශ කලානු වෙන්.
470. යමෙක් ඒ කය වෙන් කොට ඒ ශරීරයෙන් ඇතුළත බැහැර කරන්නේ ද සිය මව පවා දුගඳ නො ඉවසමින් පිළිතුල් කරන්නී ය.
471. සකකු වාතු ආයතන යන සංඛ්‍යාත (ප්‍රත්‍යයෝත්පත්තිය) ජාතිමූලක දුකෙකැයි නුවණින් විමසන මම කුමක් හෙයින් විවාහය කැමැති වෙමි ද.
472. ඉදින් මෙසේ වටදුකඩයාගේ ගෙවීම වේ නම්, දවසක් පාසා අලුත් අලුත් වූ තුන්සියක් අඩංගු පහර ඇත ද, හවුරුදු සිතයකුදු (ගරොකත) අවි පහර ලැබෙනුයේ උතුම් වේ.
473. යමෙක් මෙසේ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ වචනය දැනගෙන ද (ජාතිමරණාදි) වඩා පිළින කෙරේ ද, පුතපුතා ජාතාදීන් වෙහෙසනු ලබන ඔවුනට සතර දික් වන්නේ ය.
474. දෙව්ලොව ද මිනිස්ලොව ද හිරිසන්යොන්හි ද අසුරනිකාසංගී ද ප්‍රෙතවිෂයෙහි ද නිරයෙහි ද අපරිමිත වූ පිඩාවෝ දක්නාලැබෙත්.
475. නිරයෙහි (උපත්නානුට පසුවිධ බන්ධනාදි වූ) ද නිරන්තරාදි විනිපාතයට ගිහනු (කසාදීන්) පෙළනුලබන්නානුට ද මොහෝ වඩයෝ වෙති, දෙවියන් කෙරෙහි දු ප්‍රාණයෙක් නැත නිවන්-සුවසට වඩා උතුම් සුවසෙක් නැති.

476. පතතා තෙ නිබ්බානං
ගෙ සුත්තා දසබලස්ස පාවචනෙ,
අපොසුකකා කට්ටනති
ජාතිමරණප්පභාතාය.
477. අජේව නානගිතිකම්මස්සං
භොගෙහි කීං අසංරෙහි,
නිබ්බින්නා මෙ කාමා
වින්නසම් පාලාවන්තකා.
478. සාවෙච භණ්ති පිතරං
අභිකදතො ව යස්ස සා දින්නා¹
උපයාසි වාරණවතෙ
වාරෙග්ගං උපට්ඨගෙ කාලෙ.
479. අථ අසිත නිවිතමුදකෙ
කෙසෙ බග්ගෙන ඡිද්දිත සුමෙධා,
පාසාදං ච පිට්ඨො²
පඨමජ්ඣානං සමාපජ්ඣි.
480. සා ච තහිං සමපන්නා
අභිකදතො³ ච අගතො නගරං,
පාසාදෙව සුමෙධා
අතිවිවතඤ්ඤා සුභාවෙහි.
481. සා ච මහසිකරොති
අභිකදතො³ ච අරුති තුරිතං
මහිකනකභුසිතඛො
කතඤ්ඤි යාවති සුමෙධා.
482. රජේ දාණංගමසාරියං
භොගා සුඛා දහරිකාසි,⁴
භුඤ්ජාති කාමභොගෙ
කාමසුඛා සුදුලුභා ලොකෙ.
483. නිසංචිතං තෙ රජ්ජං
භොගෙ භුඤ්ජස්ස දෙහි දහාති,
මා දුම්මනා අභොසි
මාතෘපිතරො තෙ දුක්ඛිකා.
484. තං තං භණ්ති සුමෙධා
කාමෙහි අනභිකා විතතමොහා,
මා කාමෙ අභිනන්ති
කාමෙසවාදිනවං පස්ස.
485. වාතුද්ධිපො රාජා
මකායා අසි කාමභොගිනමග්ගො
අතිතො කාලං කතො
න වස්ස පරිපුරිතා භූමිතා.

1. යස්ස දින්නා - PTS 2. පිදහිතො - මජ්ඣං, 3. අභිකදතො - PTS
4. දහරිකාසි - PTS

476. යම් කෙනෙක් දසබලයන්ගේ ප්‍රවචනයෙහි යෙදුණාහු ජාති-මරණයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස (අත් කටහුත්තෙහි) අලොත්සුක වා වෑයම් කෙරෙත් ද ඔහු නිවනට පෑමිණියාහු වෙත්.
477. පියාණෙනි, අද මෑ අභිනික්‍රමණය කෙරෙමි, නිසරු වූ භෝගයන්ගෙන් කවර ප්‍රයෝජන ද? මා විසින් බ්‍රව්‍රමනයක් බ්‍ර කාමයෝ නිර්විඝ්‍නායක (හරනාලදහ) කාලචාක්‍රවක් මෙන් කරතලදහ.
478. ඕ කොමෝ ද පියරජුට මෙසේ කියයි, ඕ යම් රජක්හට දෙන ලද ද වාරණවතියෙහි ඒ අභිකදත්ත රජ ද විවෘමගුල් එළඹ සිටි කාලයෙහි පෑමිණියේ ය.
- 479 එකල්හි සුමේධා නිල්වත් හාසුණු මුදු කෙස් කලබ කවුවෙන් සිදු (තමා වහන) පහයෙහි දෙර වසා (කෙසෙයෙහි පටිකකුල-මහසිකාර කොට) පළමුවන දූහත් සමවති.
480. ඕ කොමෝ ද එහි සමවත් සමවන, අභිකදත්ත ද නුවරට පෑමිණියේ ය, සුමේධා පහයෙහි මෑ සිට (ධ්‍යානපාදන කොට) අතිත්‍යාගය මොනොවට වඩයි.
481. ඕ කොමෝ ද අතිත්‍යාග මෙනෙහි කරයි, අභිකදත්ත ද රත්-මණිබරණින් සැරසු සිරුරු ඇති වෑ ව්‍යා පහයට නැංගේ ය, (සේ) කළ ඇඳිලි ඇති වෑ සුමේධාවට යාවසු කරයි.
482. රාජ්‍යයෙහි ආධිපත්‍යය ද ධනය ද ඉසුරුවම් ද භෝග සුඛ (යන සියල්ල) තොප සතු වෙයි, හෙපි තරුණ වටු, කාමභෝගයන් වළද ව, ලොවෑ කාමසුඛයෝ දුර්ලභ වෙත්.
483. රාජ්‍යය තොපට පරිත්‍යාග කරන ලද, භෝගයන් වළදව, දත් දෙව, හඟමක් දෙමිතක් වව, තොපගේ ඔවුපිය දෙදෙන දුකට පෑමිණියාහ.
484. සුමේධා ඔහුට මෙසේ කියයි, මම කාමයන්ගෙන් ප්‍රයෝජන නැතියකිමි වෙමි, පහවහින මොහ ඇති වෙමි, (හෙපි) කාමයන්හි නහමක් සතුටු වෙව, කාමයන්හි අදිනව බලව.
485. සතර මහදිවට අධිපති වූ කාමභොගින් කෙරෙත් අග්‍ර වූ මිත්‍රාතු නම් සක්විති රජෙක් වී හේ කාමයෙන් නො තිත් වෑ කල්ලිය කෙළේ, ඔහුගේ ද (කාමයන්හි) ආයා ව නො පිරිණ.

486. සත්තරතනාති වසෙසං
 වුට්ඨිමා දසදිසා සමනෙතන
 න වසී තිත්ති කාමානං
 අතිත්තාව මරනති හරා.
487. අසිසුත්තමා කාමා කාමා සප්පයිරුපමා,
 උක්කුපමා අනුදගන්ති අට්ඨකඛකල සන්තිහා.
488. අතිච්චා අද්ධුචා කාමා ඛත්තුකඛා මහාවිසා,
 අයොගුලොච සන්තතෙතා අසමුලා දුමපථලා¹
489. රුක්ඛථල්ලපමා කාමා මංසපෙසුපමා දුඛා,
 සුපිනොපමා වායුච්ඡිදා කාමා යාචිතකුපමා.
490. සත්තිසුත්තමා කාමා රොගො ගණෙකා අසං නිසං,
 අඛිතාරකාසුසදිසා අසමුලං ගයං වඩො.
491. ඵලං ඛත්තුකා කාමා අක්ඛාතා අන්තරාසිකා,
 ගට්ඨථ න මෙ හවගතෙ වික්ඛායසා අපච්ඡි අත්තතො.
492. කිං මම පරො කට්ඨසසති අත්තතො සිසඛති ඛයාමානමති,
 අනුබ්බෙති ජරාමරණෙ තස්ස සාතාය සපිතබ්බං.
493. ආරං අවාපුරිනාහං මාතාපිතරො අනිකදත්තඤ්ච
 දිස්වාහ ඡමං තිසිනො රොදන්තො ඉදමවොචං.
494. දිසො බාලාහං සංඝාරො පුනපුනඤ්ච රොදනං,
 අහමිතගෙහ පිතු මරණෙ හාභු වඩො අත්තතො ච වඩො
495. අසුඤ්ඤා උඤ්ඤා රුහිරං
 සංඝාරං අහමිතගණෙහා සරතං,²
 සත්තානං සංසරතං
 සරාති අට්ඨිතඤ්ච සන්තිවගං.
496. සර වතුරොදගි උපතීතෙ
 අසුඤ්ඤා රුහිරමති
 සර ඵකකප්පමට්ඨිතං
 සඤ්ඤං විජුලෙක සමං.
497. අහමිතගෙහ සංසරතො මගිං ඡත්ථුදිපමුපතීතං,
 තෙ ලුට්ඨිමත්තගුලිකා මාතාමාතුසොච නාපපගොනති.

1 දුමපථලා - බ්‍රහ්ම, දුක්ඛපථල - PTS. 2. සරථ - සිඳු.

486. මේසය භාන්තසින් දකදිනැ සත්ථුවන් වැසි මස්තේ නමුදු (මත්තාතු රජුට හෙයින්) කාමයන් පිළිබඳ තාපතියෙන් හොඳ ඇති, මනුෂ්‍යයෝ අතෘප්ත වී මැ මැරෙත්.
487. කාමයෝ කවුළු වා මස්ලොවුට වා බදු උපමා ඇත්තාන, කාමයෝ සපිහිසි බදු උපමා ඇත්තාන, උලෙකාපම වැ අනුදයනක කෙරෙහි, අසපිකඩකාල සදායකය.
488. කාමයෝ අතිතයෝ යැ අඩුවයෝ යැ බොහෝ දුක් ඇත්තාන, ගරල බන්දන, දවසක් මුළුල්ලෙහි නැවුණු ගඟුලක් මෙන් දුකට මුලකය, දුමළු සදායකය.
489. කාමයෝ වාසාථලොපමකය, මාංශපෙශ් බන්දන, දුක් උපදවනු වන, සාපෙකාපම වැ වසුළා කරනුවන, කාමයෝ පිරුළු කොට ගත් දු බන්දන.
490. කාමයෝ සැත්තුව බන්දන, රුජාකර යැ ගඩක් වැත්තන, දුකට මුල් හෙයින් අස යැ, මරණයට පමුණුවනුයෙන් නිස යැ, ගිනි-අගුරුවලක් වැත්තන, දුකට මුලා, බිය ඵලවනු යැ, වඩකයකු වැත්තන.
491. මෙසේ කාමයෝ බොහෝ දුක් ඇත්තානයි කියන ලදහ, (සගට මොකට) අනතරායකරකය, තෙව් ගවු, ආතමිය යයි හවසෙහි මානේ විශවාසයෙන් නැති.
492. තම හිස ගිනියෙන දවෙන කල්හි අනෙකෙක් මට කුමක් කරන්නේ ද, ජරාමරණ දෙක ලුහුබඳනා කල්හි එය නැසීම පිණිස වැයම කළ යුතු යැ.
493. මම දෙර විවර කොට මවුපියන් ද අණිකදත්ත ද දුක බිමැ හිඳ හබනුවනට මෙසේ කීම.
494. අවිදිතාග්‍ර වූ සසරැ පියාගේ මරණයෙහි ද තමෝදරයාගේ වඩයෙහි ද තමාගේ වඩයෙහි ද පුතපුතා හඬන බාලකයාට සසර දික් වේ.
495. (මාතෘමරණාදි ශෝකයෙන් හැඩු) කදුළු ද (දෙරැ සලැ පි) කිරි ද (සතුරන් විසින් කෙවුළුගුණේ සිරිපින් ගුළු) ලෙහෙ ද සසර අවිදිතාග්‍ර හෙයින් එය (කෙසැ මහත් දුගි) සිහිකරන සසර කාරිකරන සත්ත්වයන්ගේ අසපිරායිය ද සිහිකර.
496. (බුදුවරයන් විසින්) සිසුසසුර උපමා කොට ඵලවන ලද (ඇයින් හුණු) කදුළු (තෙතෙන් පි) කිරි (සිරිපින් ගුළු) ලේ යන මෙහි පමණ සිහිකර, එක් කපෙක අසපින්ගේ රාශිය වෛපුලය පරිතපම කොට සිහිකර.
497. ජමබුද්ධ සඤ්ඤාන පාටිච්ඡ ඛෙබ්බට පමණින් දැළි කොට මේ මාගේ මව යැ මේ මවගේ මව යැ යනාදී එක් එක් දැළිය වෙන් කරන්නේ නම්) ඛෙබ්බට යා ගුළි මාතෘමයින් කෙරෙහි මැ හො පොහොසාන, (අවිදිතාග්‍ර වූ සසරැ කාරිකරන සත්ත්වයාට සසර දිගබව දක්වනු සදහා, උපමා විසින් ඵලවූ කරුණ සිහිකර.

498. භර තිණ්ණධම්මාපලං උපනිතං අනමනන්තො,¹
චතුරභිතුලිතා සරිතා පිතුපිතුසෙව භට්ඨානොති.
499. භරා කාණ්ණච්ඡපං පුබ්බසමුද්දෙ අපරතො ච සුභව්ඪ්දං.
භර තස්ස ච පරිච්ඡිකං මනුස්සලාභවති ඔපම්මං.
500. භර රූපං ථේණපිණ්ඩාපමස්ස කායකල්පිතො අසාරස්ස
බෙදෙ පස්ස අතිවෙව භරාති නිරයෙ ඔසුච්ඡාතො²
501. භර කට්ඨවිධිකොත පුභප්පතං තාසු තාසු ජාතිසු,
භර කුමභිලභයාති ච භරාති චතතාරි සච්චාති.
502. අමහමහි විජ්ජමානෙ කිං තච පඤ්චකවුකොත පිතොත,
කඛ්ඛා හි කාමරතියො කවුකතරා පඤ්චකවුකොත.
503. අමහමහි විජ්ජමානෙ කිං තච කාමෙහි යෙ සපරිලාභා³
කඛ්ඛා හි කාමරතියො ජලිතා කුපිතා කමපිතා සත්තපිතා.
504. අසපත්තමහි සමානෙ කිං තච කාමෙහි යෙ බහුසපත්තා,
රාජහිවොරඋදකපටියෙහි සාධාරණා කාමා බහුසපත්තා.
505. මොක්ඛමහි විජ්ජමානෙ කිං තච කාමෙහි යෙසු⁴ වධ්ඛකො,
කාමෙසු හි අභතා කාමා⁵ වධ්ඛකිනදුක්ඛාති⁶ අනුභොතො.
506. ආදිපිතා තිණ්ණකා ගණනන්තං දහන්ති නෙව මුඤ්චන්තං,
උසෙකාපමා හි කාමා දහන්ති යෙ තෙ හ මුඤ්චන්ති.
507. මා අප්පසස්ස හෙතු කාමසුඛස්ස විපුලං ජහි සුඛං,
මා පුපුලොමොච බලිසං ගිලිනිං පච්ඡා විහඤ්ඤයි.
508. කාමං කාමෙසු දමෙසු තාචි සුභබොචි සංඛලාබදොභි
කාහිනාති වු තං කාමා ජාතා සුභබං ච වණ්ඨාලා.

1. තිණ්ණධම්මාපලං උපනිතං අනමනන්තො භර - මරණ. 2. භරා - මරණ.
3. මනුස්සලාතො - සිමු. 4. පරිලාභා - මරණ, PTS. 5. යෙසුහි - සිමු, ප.
6. අසපත්තා - මරණ. 7. වධ්ඛකිනදුක්ඛාති - මරණ.

498. ලොච්ඡ සියලු තාණ කාමට ශාඛා පලාය (සතරතුල් පමණින් කැබලි කොට එක් එක් කඩ මේ මාගේ පියා යා මේ පියාගේ පියා යා යනාදීන් වෙන් කරන්නේ නම්) ඒ සතරතුල් කඩ පිතා-පිතාත් කෙරෙහි මා නොපොහොන්නො, සතර අවිදිකානු තාපයෙහි උපමා විසින් එළවතලද කරුණ සිහිකර.
499. මනිසත් බැව් ලැබීමෙහි ඕපමා වූ (අවුරුදු සියයකට වරක් උඩ එන) කණකැස්බා සිහිකර, පෙරදිග බුහුදෙහි වූ අපර භාගයෙන් බටහිර උතුරු දකුණු බුහුදෙහි) මාතවේකයෙන් බමණ විශසිදුර ද (සියවසෙකින් උඩ එන) ඒ කණකැස්බාගේ (විශසිදුරෙහි) ඇවුහුණු හිත ද සිහිකර.
500. පෙණපිඩකට බඳු උපමා ඇති නිසර වූ කායකලීනුගේ (-කිලිපි සිරුර පිළිබඳ) රූපය සිහිකර, අනිත්‍ය වූ සත්‍යයන් බල, නිරයෙහි බොහෝ දුක් සිහිකර.
501. පුනපුනා ඒ ඒ ජාතියෙහි සොහොන්සිම් වඩන (සත්තියන්) සිහිකර, කිඤ්චිත (-උදරපෝෂණය පිණිස නොකටුසතු කරනබව) ද සිහිකර, දුක්ඛාදි සිව්සත් (තතුගේ) සිහිකර.
502. බුදුන් විදල සදහම් අමා (නොහොත් අමාතය) විදුමාන කල්හි පඤ්චකාමගුණ හෙවීමෙන් (නොහොත් පස්කුළු පිමෙන්) තොපට කවර ප්‍රයෝජන ද, සියලු මා කාමරතීහු පඤ්චකවුකයට වඩා අතියසින් කවුකයෝ යි.
503. සදහම්අමා ඇතිකල්හි යම් කාමකෙනෙක් පරිදහ සහිත වෙන් නම්, ඒ කාමයන්ගෙන් තොපට කවර ප්‍රයෝජන ද, සියලු මා කාමරතීහු (එකොළොස්සින්ගෙන්) පවලිකයෝ යා, කපිතයෝ යා, කම්පිත වුවාහු කැවුණාහු ද වෙන්.
504. සතුරන් රහිත නෛෂ්‍රමියය ඇතිකල්හි යම් කාමකෙනෙක් බොහෝ සතුරන් ඇත්තාහු ද ඒ කාමයන්ගෙන් නොපට කවර ප්‍රයෝජන ද කාමයෝ රජ හිති තොර දිය අප්‍රියත් හා සංඛාරණය, බොහෝ සතුරන් ඇත්තාහ.
505. මොක්කය විදුමාන කල්හි යම් කාමකෙනෙකුත් විෂයෙහි මරණාදී වඩිය හා සිරබැඳුම් ආදී බැකින වේ ද. තොපට ඒ කාමයන්ගෙන් කවර ප්‍රයෝජන ද, යම්හෙයෙකින් කාමයෝ ලාභික වෙන් ද (කාමීහු) වඩබැකින දුක් විඳිත් ද එහෙයිනි.
506. දුල්වෙත තණහුල අතින් ගන්නාහු දවයි, හරනාහු නොමා දව්‍යා. එසේ මා ය, කාමයෝ උල්කොපම් වෙති. යම් කෙනෙක් ඒ කාමයන් නොපියත් ද, ඒ සත්තියන් දවත් මා යි.
507. අලා වූ කාමසුබය හෙතු කොට මගන් වූ ලොකොත්තර සුබය හභමක් දුරුකර, විලිය හිලා මසතු මෙන් පසුව හභමක් වැහැකෙව්.
508. ඒකාන්තයෙන් කාමවිෂයෙහි ඉදුරන් දම්තය කරමි, බලදමින් බඳනාලද ශුභකයකු සෙයින් (තෙපි කාමබිකිතයෙන්) බඳනා-ලද්දහු යා, සසින් පෙළුණු සාමොල්ලු ශුභකයකු (ලැබ යම්ගේ හසත් ද) කාමයෝ තොප එසේ කරන්නාහ.

509. අපරිමිතං ච දුක්ඛං ඛහුතී ච චිත්තදොමනස්සාති,
අනුභොගිසි කාමෙසු සුතොතා පටිනිස්සජ අද්ධුවෙ කාමෙ.
510. අජරමගි විජ්ජමානෙ කිං තච කාමෙගි යෙසු
ජරාමරණව්‍යාධිගතිතා සබ්බා සබ්බත්ථ ජාතියො.
511. ඉදමජරමීදමමරං ඉදමජරාමරපදමසොකං,
අසපතනමසම්බාධං අබලිතමහං නිරුපතාපං.
512. අධිගතමීදං ඛහුගි අමතමජ්ජාපි ච ලහනීයමීදං,
යො යොතිතො පසුඤ්ඤාන ච සකකා අසට්ඨානෙතං
513. එචං භණ්ඨි සුමෙධා සංඛාරගතෙ රතීමලගමානා,
අනුතොනනාණීකදත්තං කෙසෙ ච ඡමං ඛිපි සුමෙධා.
514. උට්ඨාය අණීකදත්තො පඤ්ඤාලිකො යාචි තස්සා පිතරං තො,
විස්සජ්ජථ සුමෙධං පබ්බජ්තුං විමොක්ඛසම්බදස්සා.
515. විස්සජ්ජිතා මාතාපිතුගි පබ්බජ් සොකහංගිතා,
ඡ අභිඤ්ඤා සචරිකතා අග්ගඵලං සිත්ඛමානාය.
516. අචරිතයං අබ්බුතං තං නිබ්බානං අයි රාජකඤ්ඤාය,
සුබ්බෙතිවාසචරිතං යථා ඛ්‍යාකපි පචරිමෙ කාලෙ.
517. භගවතී සොණාගමනෙ සඬ්ඝරාමමගි නාවතීවෙසමගි
සබ්බෙයො තිස්සො ජනියො විහාරදානං අද්දසිමායො.¹
518. දසකඛ්ඛානං සතකඛ්ඛානං දසසතකඛ්ඛානං සතාති ච සතකඛ්ඛානං,
දෙවෙසු උපපජ්ජිමා කො පන වාදෙ මුත්තස්සෙසු.
519. දෙවෙසු මගිඤ්ඤා අනුමා මාත්‍රසකමගි කො පන වාදෙ,
සත්තරතනස්ස මහෙසි ඉපජිරතතං අහං අයිං.
520. කො භෙතු සෙසු පහවො තං මූලං සාම සාසනෙ ඛන්ති,
තං පඨමං සමොධානං තං ධම්මරතාය නිබ්බානං.

1. අද්දසිමා - මජ්ඣං.

509. කාමයන්හි යෙදුණු නෙපි අපරිචිත වූ කාමික දුක් ද බොහෝ වේදනාසහක වූ දෙමනස් ද විදින්නාහු ය, එහෙයින් අනිත්‍ය වූ කාමයන් දුරුකරව.
510. යම් කාම කෙනෙකුත් ඇති කල්හි සියලු හවාදියෙහි සියලු ජාතිහු ජරාමරණව්‍යාධින් විසින් හන්නා (මඩනා) ලද්දකු ද එහෙයින් අපර වූ නිවන ඇතිකල්හි තොපට කාමයන්ගෙන් කවර ප්‍රයෝජන ද?
511. මේ නිවන ජරා රහිත ය, මෙය මරණ රහිත ය, මෙය අපරාමර බවට කාරණය ය, ශෝක රහිත ය, සපතකඩම් රහිත ය, කෙලකඩකඩ රහිත ය, දුඛවිතතිලුටු රහිත ය, නිතිය ය, කාවුලි රහිත ය.
512. මේ අමාමහනිවන බොහෝ බුද්ධාදි ආයතීයන් විසින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කරනලද, දුනුදු යමෙන් (ශාක්‍යාන් විසින් දෙනලද උපායෙහි යි) ක්‍රමයෙන් ගොත කෙරේ ද (ඔහු විසින්) පැමිණිය හැකි වෙයි, උත්තම නො කරනු වුව විසින් ලැබිය නොහැකි වේ.
513. සංසාරප්‍රවාහනයෙහි අභිරුහිත නොලබන සුමේධා මේසේ කියයි, යළි අභිකදත්ත රජුට හඟවමින් සුමේධා (කඩුවෙන් කාපු) තම කෙස්වැටිය බිම ගෙව.
514. ඒ අභිකදත්තරජ නාභිසිට ඇදීලී බාද ඇසේ පියරජුට යාවිසූ කෙළේ: සුමේධා පාරිදිවන්නට හරිනු මැන, (ඔ) අපිපරිත වූ විමොක්ෂසත්‍යය දක්නී වේවා.
515. මවුපියන් විසින් හරනාලද ශෝකහසින් බියපත් වූ ඔ පාරිදි වූයා, ශික්ෂාමාණ වූ ඇත විසින් ශබ්දිකවේ පසක් කරනලදහ, අනුචල වූ අධීක්ෂකයා පසක් කරන ලදී.
516. රාජපුත්‍ර වූ සුමේධාවට ඒ කෙල්ලපරිනිව්‍යාණ වූ නිවන ආශාවයී අද්භූත වී, පශ්චිම වූ සහකිපරිනිව්‍යාණකාලයෙහි සමකීය සුචිතිවාස-වරිතය යම්සේ ප්‍රකාශ කළා ද ඒ එසේ දකුණු.
517. කොණාගමන ගාශාවකුත් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූ කලා අනිතවසෙන් පිහිටුවනලද සම්භාරාමයෙහි (ධනස්සානී යා බේමා යා මම යා හන) තුන්සෙයෙළි වැ උපන් අපි විහාරදහන දුනුමහ
- 518 (ඒ විහාරදහනයෙන් අනුහසින්) දසවර ද සිහවර ද දහස්වර ද දසදහස්වර ද දෙවියන කෙරෙහි උපසුමහ, මිනිසුන් කෙරෙහි උපන් වාර කියනු මැ කිම.
- 519 දෙවියන් කෙරෙහි උපන් කලා මහත් සංඛි ඇති වූමහ, මිනිසුන් කෙරෙහි උපන් කලා කියනු කිම, මම සත්‍යවිධ රතනයෙන් සුත් සක්විතිරජුට මෙහෙසි වූ සත්‍රිත්තනය වීම.
- 520 (සථොක්ක දෙවිමිනිස්සුව ලැබීමට) කොණාගමන බුදුන් කලා දෙනලද විහාරදහනයෙහි) ඒ අනුසස ගෙනු විස. එය ප්‍රහවි විය, එය මුල් විය, මේ ශාක්‍යාශාසනයෙහි එ මැ නිව්‍යානසානානිතිය විය, ශාසනයෙහි ඒ ප්‍රථම සමාගමය විය, දහමිහි ඇලුණු සුමේධාවගේ ඒ නිව්‍යානපදප්‍රාප්තිය වී.

521. එවං කතොති යෙ සද්දහනති චට්ඨං අනෙමපසුසුඤ්ඤා
නිබ්බිදුනති භවගතෙ තිබ්බිද්දිති, විරජ්ජතීති.

ඉති. සුදං සුමේධා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථාති.

සුමේධාථෙරිගාථා.

මහානිපාතො නිට්ඨිතො.

පඤ්ඤානාති ගාත්ත ජනපීපති සබ්බො තා
ථෙරියොසුතතරතතා සබ්බො තා අසචකකියාති.

ථෙරිගාථා සමත්තා.

521. යම් කෙනෙක් (මා විසින් පූජිතානුමතයෙහි හා දුහුණු යමයේ කරනලද නම්) එපරිදි කෙරෙත් ද, (ඥාපයනීයා ඥාන ආති බාවින්) පරිපූර්ණ ඥාති බුද්ධයේ චචනය හදහන් ද, ඔහු (ප්‍රොභූමික සංසාර සංඛ්‍යාත) භවගතයෙහි (විදගීනා ප්‍රඥායෙන්) නිවේදයට පැමිණෙති (-කලකිරෙති) නිවේදයට පැමිණ (සියලු භවගතයෙන්) ඉදෙත් යයි.

මෙයේ සුමේධා සථවිරින් වහන්සේ ගාථාවන් ප්‍රකාශ කළාහ'යි

සුමේධාථේරිගාථා යි.

මහානිපාතය නිමි.

“ථේරිගාථාපාළි”යෙහි ගාථා පන්සිය විසිඑකක් ද වෙති,
සථවිරහු එකොත්තරයකයෙකි, (එක්සියඑක්දෙනෙකි) ඔහු හැම-
දෙන ආසුරිකයා සංඛ්‍යාත රහත්බවට පැමිණියෝ යි.

ථේරිගාථා සමාපත යි.

ථෙරිගාථාපාලි

අනුකතමනිකා

I	තාථාදිපාදානුකූලමණිකා	116-120
II	සඤ්ඤානාමානුකූලමණිකා	121-122
III	විජ්‍යාපාදානුකූලමණිකා	123-125

I

ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා

අ	ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා
අක්කිති ව භූරියාදිව	380
අක්කිතිං අභූලිතං	201
අක්කමකාමී අලහං	213
අග්ගමහෙසි හවිසාසි	462
අග්ගිං චිද්‍රඤ්ච පුරිසඤ්ච	87
අගාරයමිං වසන්තියං	97
අච්ඡිද්‍රං අභිභූතං තං	516
අජ්ජරාමි පබ්බජිතං	362
අජ්ජව තාත නික්කමිසං	477
අජ්ඣුපගච්ඡි සාතං	473
අජ්ඣාසිතා අසාසෙ	469
අජ්ජමිති විජ්ජමානෙ	510
අජ්ජාය වත නො හොති	286
අජ්ජි සකායාදුලෙ ජානො	185, 192
අථ අය්‍යා ජිනදත්තා	426
අථ අසිත්තිවිතමුද්‍රකෙ	479
අථ අසාසිං පුගතං	135
අථ නං හණ්ඨි තානො	423
අථ නිබ්බිද්දහං කායෙ	86
අථ නිබ්බිද්දහං රූපෙ	26
අථ නෙ හණ්ඨි පුමෙධා	464
අථ මං අද්ධි තානො	419
අථ මං හණ්ඨි තානො	429, 431
අථ මේ සාකෙතතො වරතා	405
අථ සොලසමේ වසො	444
අථාහං හණ්ඨි තාතං	430
අථො ජාතිකතියං පතො	64
අභිගතමිදං ඛුද්ධි	512
අත්තං පානඤ්ච අද්ධං	146
අත්තොති ව පානොති ව	408, 428
අත්තොදිගමා කාමී	357
අත්තමතකො සංසාරතො	497
අතිච්චා අද්ධව්‍යා කාමී	488
අත්තිකතඤ්ච හාවෙමි	103
අතිමිත්තඤ්ච හාවෙමි	20
අනුජාතාථ මං උභයො	456
අනුජාතාති මේ අයො	331
අත්තං ජිවිතං මිත්තං	95
අපථෙත පතාතුමිච්ඡි	383
අපරිමිතං ව දුක්ඛං	509

අ	ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා
අපි දුරගතා සරම්භකො	382
අබ්බති වත මේ සලලං	53, 131
අබ්බතං වත වානෙට්ඨි	316
අහයෙ භිදුරො කායො	35
අච්ච ජිවත්ති වතමිති	51
අමිත්ති විජ්ජමානෙ	502, 503
අයාපිතො තතාගච්ඡි	129
අයොතිකො මිත්තිකාරා	77
අලභිකතා පුමිතා	145
අලභා වෙතසො සත්තිං	40, 68
අසු ඵඤ්ඤා රාධිරං	495
අසපතනමිති සමානෙ	504
අසිසුසුපමි කාමී	487
අසොකං විරජං බෙමිං	360
අහං තච වසානුගො සියං	374
අහඤ්ච බො නමිසාත්ති	144
අහමිති කතතකලා	223
අහුමහ පුබ්බෙ ගණිතො	305

අං

අංකුරං අසුචිං පුතිං	19, 82
අංදිපිතා භිඤ්ඤා	506
අංගුලිවිරියෙ පතිතතො	161
අංවිලවිතො අංවිලං	368
අංකාදිය ඵදිය ජතං	897

ඉ

ඉඛ්ඤාලකුසාව උජ්ජිතො	835
ඉච්චිතො වො නො කිං කසිරා	61
ඉතො ඛිතිඤා පාසකො	184
ඉඤ්ඤා අභිතිමිති	229
ඉඤ්ඤි මේ සච්ඡිකතා	228
ඉද්ධිජර්ජිමමිතං	511
ඉද්ධි තෙ ඉමං පුත්තං	302
ඉමං ව මේ පුත්තචලං	300
ඉමං පසාථ ඛමිච්චං	861
ඉමිතා පුත්තිකායෙත	140
ඉමිද්ධි තත ඵකා	400

ර	ගාථාදිපාද
උච්චි කුලෙ අභං ජාතා	151
උච්චිකිතා පුරවිතර	404
උච්චාය අභිකදනො	514
උච්චාය පාදෙ වච්චිංසු	121
උච්චිති ප්‍රකාශන නිං	
සොචිතෙන	461
උත්තිච්චිපිනො උච්චිතා ව	348
උච්චි පාදතලා අමච	33
උදකමාහරිං සිතො	236
උදකලඤ්ච උදකතො උග්ගතං	378
උදකලසිඛරොපමාසි තො	381
උදකපිඨා වාරාදකපා	395
උපච්චිකද්දා ගච්චිතා	218
උපකතො ගිම්ඤ්චො	352
උපකමෙ තරෙ ඔසං	10
උපෙමි කරණං බුද්ධං	289
උපෙති කරණං බුද්ධං	249
උපො මාතා ව සිතා ව	224
උමාදායා උලුපතා	356
උලාරං වත මෙ මාතා	210

ඵ

ඵතො වාසි චතුර්භාගං	296
ඵත රතතා පමතතා ව	343
ඵතං ඛො ලබ්භමිමොති	308
ඵතං වාහං අග්ගරථං	324
ඵදිසො අනු අගං සමුග්ගකො	270
ඵචං අනුසුද්ධංමානා සා	403
ඵචං අමිතතජනනා	355
ඵචං කරොතති යො	521
ඵචං ඛුද්ධා කාමා	491
ඵචං ගණති සුමේධා	459, 513
ඵචං ගණිතො ගණති	424
ඵචං මං ගතිතතං අනුරතතං	412
ඵචමෙතං අවෙකකිතති	84
ඵචං විහරමානාය	34
ඵස ප්‍රාග්බ්‍රහ්ම සමුද්ධො	317
ඵසා අනතරධායාමි	232
ඵතො හි ගගචා බුද්ධො	306
ඵති කාල නිවතතසු	295
ඵති සාරපි ගච්චිති	322

ඬ

ඬරමිතිකා පුභාරිකා	242
-------------------	-----

ත	ගාථාදිපාද
තඛිතණංව සුතතං සුතිට්ඨිතං	259
තඤ්චනං ඵලං ව සුමට්ඨං	268
තණ්ඩකික සුචණ්ණමණ්ඩිතං	255
තනු උද්ධං මුණ්ඩා	183
තමිතාමා අතලතා	275
තරොථ බුද්ධිසාසනං	13, 118
තලාණ්ණිකතා මුනිනා	213
තසා ප්‍රාග්බ්‍රහ්ම	237
තානනං ම සතිතං සුරොපිතං	264
තානනච්චි වතසණ්ඩවාරිති	261
තාමිච්චිකද්දා වාපාදං	165
තාමිපඛිකත සතතා හි	353
තාමං තාමෙසු දමෙසු	508
තාමා කවුතා අසි	450
තාමෙසුද්ධං දිසා	226
තාගතමං සුචි තෙසං	277
තාගෙන ස වුතා අසිං	15
තාලං තාලං ගවාගවා	199
තාලෙන උපච්චිති	409
තාසික සුමුණිති ධාරය	376
තාලතා ගමරච්චණ්ණකදිසා	252
තාලබිතිං ව තකතාරිං	297
තං තෙ අපරාධිතං මයා	366
තං තෙ ඉධ සාරසමිතං	379
තං ගම්මකෙන අභිනන්දිතෙන	457
තං මම පරො කරිසාති	492
තඤ්චාපි ඛෙ මහි දුක්ඛිතා	29
තඤ්චාපි ඛෙ මහි කිසිකා	27
කිමිතං සිලසමානතා	113
කිමිචි තාහං ජාතනති	466
කිමිචි පුතිතාගමිසුචිං	463
කිමෙ සතා රාජකෙන	54
කිසා පණ්ඩු මිච්චණ්ණා ව	79
කුමිමං පටිපත්තං මං	245
කුසුමෙසිඛරොචි පාදපා	371
කොච්චං පතාදමඤ්චිකද්දා	410
කො නු තෙ ඉදමකවාසි	240

භ

භකිධාතු අගතතා	471
භණ්ඩුලිතෙ තපණ්ණ	220
භවෙසචා ජාතිසංසාරං	168

ක	ගාථාංකය
ගරුකෙ මම සඤ්ඤාසකෙ	367
ගලකෙ අපි කතනනති	217
ගුහෙත ගදන් පබ්බජ්ජා	163

ක

ඝට්ඨ බුද්ධිසාසකෙ	176
සාතා නිරසෙසු ඔහු	475

ච

චක්කාරි අරිසකච්චාති	177
චක්කාරො විනිපාතා	455
චතුකඛතතුං පඤ්චකඛතතුං	37, 42, 169

චාතුරුසිං පඤ්චදසිං	81
චාතුරුපො රාජා	485
චණ්ණො අභිතා ච මගධා	110
චිත්තකාරසුකතාච ලෙඛිකා	256
චිත්තං උපට්ඨපෙඤ්ඤා	177
චිත්තමග්ගි චිත්තභූතාං	233
චිත්තෙත චිත්තචිතා සත්තා	164
චිරස්සං චත මං තාත	274
චේතොපරිසංඝණකථා	70

ඡ

ඡන්දජාතා අවසාසි	12
ඡන්දාන තං සුසානෙ	468

ඡ

ඡන්දාන සුතෙත සප්තකුසු	301
ඡායස්ස මරණං භොති	191
ඡානනති චත මං භොති	238
ඡාතාමි අත්තනො සත්තා	433
ඡවකඛචනං රමමං	865

ඡ

ඡාං ඡාං ගණති සුමේධා	484
ඡාං දිස්වානාමාඡාං	427
ඡාං භික්ෂුනිපාසකඤ්ඤා	69
ඡාං මං ඤාති අභිතාච	345, 347
ඡාං මං තතො තත්ථාභො	443
ඡාං සකෙකා දෙවසමෙකත	364
ඡාත් රමිඤ්ඤා භික්ෂුඤ්ඤා	147
ඡාත් විඤ්ඤාත සද්ධිමේධා	821

ත	ගාථාංකය
---	---------

තතො කෙසාභි ඡේතාන	156
තතො ච රථමාදය	323
තතො චිත්තං සමාධෙයි	115
තතො රජ්ජං ගහෙඤ්ඤා	80
තතොච කාලො පක්කාමි	309
තතො විඤ්ඤාතසද්ධිමේධා	150
තතො සද්ධිං උභිඤ්ඤා	90
තතොගං සබ්බකාමේසු	338
තත්ථපමා දෙවකාති මං	391
තත්ථච ගද්දකාපිලාති	65
තපනිසකතාච ධිතිකා	373
තමිහුභිචෙ තතතිච්චිලකෙ	390
තස්ස ච චිරමාසි තාචදෙ	396
තස්ස ධම්මං සුඤ්ඤාන	137
තස්ස පාදානි චන්දිඤ්ඤා	311
තස්සපි අඤ්ඤා හරිතා	445
තස්සපි සරච්ඡි මාසං	420
තස්ස බ්‍රාහ්මණ අරහතො	318
තස්ස චචනං සුඤ්ඤා	416
තස්සා තා චචනං සුඤ්ඤා	119
තස්සා තෙ සවාගතං හදෙද්ද	386
තස්සා ධම්මං සුඤ්ඤාන	44, 70
තස්සා මේ අපරමත්තාය	85
තස්සා මේ අපරම රතති	38
තස්සා මේ අනු සංචේතො	94
තස්සා මේ සිත්ඛිමාතාය	104
තස්සාගං චචනං සුඤ්ඤා	126, 172, 178, 187, 194, 202, 211
තස්සෙතං කම්මථලං	446
තා පිණ්ඩාය චරිතා	401
තාවතිංසා ච සාමා ච	197, 198
තාංසති විසම්මති මතෙ	442
තාස්සෙ සුඤ්ඤා ධම්මෙභි	5
තාස්සෙ සිත්ඛිකා සිත්ඛිකා	4
තාස්සි පාපස්ස මුලාති	276
තුස්සෙච සාපස්සා භොතු	246
තුස්සෙච භොතිස්සාරථො	325
තුචං නිස්සාය කල්‍යාණි	330
තුචං බුද්ධො තුචං සත්ථා	335
තුචං තෙතං පජානාසි	287
තුලපුණ්ණකදිනොපමා උභො	269
තෙ මං පිතුකරං පති	418
තෙතානුචිණ්ණං ඉසිති	206

ද	ගාථාදිකා
ආදම්මසාති අගං	438
ආචාරං අචාරපුරිකාන	493
ආචාර පුත්තං කාලකතං	219
දසකඛකං අසකඛකං	518
දස පුත්තෙ වජ්ජිකා	102
දසරා අගං පුත්තිමසනා	337
දසරා ච අපාපිකා චයි	369
දසරා කිං රුපවතී	139
දළකං පාසං කරුකාන	81
දිට්ඨං හි මයා සුචිතතිකා	389
දිට්ඨං හි මේ සො හගචා	22, 160
දිව්සෙ දිව්සෙ කිසකති	472
දිව්සව්සරා කිසකමම	48, 108
දිස්සා අදහනං දේනං	50
දිස්සා අදිනචං ලොකෙ	66
දිස්සාන ලොකපජ්ජානං	148
දිස්සා ඛාලානං සංසාරො	494
දුක්ඛස්ස චිත්තකොප	215
දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං	186, 193, 310
දුක්ඛා ඉත්තිතාමො	216
දුක්ඛානං පුරෙ අයං	122
දුක්ඛානිගමිතං මයං	354
දුර්ඛාමං සතිමනෙතා	281
දෙවෙසුඤ්ච පපතති	454
දෙවෙසු භික්ෂුසංඝාසු ච	474
දෙවෙසු මහිද්ධිකා අනුමා	519

බ

බාතුසො දුක්ඛකො අස්සා	14
බිරුදු කාමා අසුචි	225
බිම්බ නිරොධං පුස්සෙති	6

න

නක්ඛකතාති නමස්සනතා	143
නගරමති ඵරකමෙජ්	434
නගරමති කුසුමිකාමෙ	399
නඛ්ඛලෙති කසං බෙධනං	112
න ච මේ හිංසති කිසුචි	415
නත්ති නිසාරණං ලොකෙ	67
නත්ති ලොකෙ සදෙවකෙ	384
න හෙ දුක්ඛා පමුත්තන්ද්ථි	248
නවිතං අපරජ්ඣං කිසුචි	417
න හෙ හිරුදුදුං ගණනතී	284
න හෙසං කොට්ඨං ඉපෙතති	283

න	ගාථාදිකා
න හිරුදුදුදුච්ඡේදන	346
නාගගොග සදිසොපමා උගො	267
නානාකුලා පබ්බජිතා	285
නාගං කාමෙහි සඛ්ඛමිත්	350
නික්ඛිපිකාන සඛ්ඛාපිං	30
නිබ්බානාහිරතානං	449
නිබ්බුත්තති සුසංතං	467
නිසාරිතං හෙ රජ්ජං	483
නිභවිච්ඡා ජාණං චිත්තකා	109

ප

පක්කමිස්සං ච නාලාගො	294
පඤ්චකඛකා පරිඤ්ඤානං	106
පණ්ණාසිකාති වස්සාති	89, 67
පත්තං දණ්ඩස්ස භණ්ඩිකා	123
පත්තලිමකුලච්ඡේදනාදිකා	260
පත්තා හෙ පරිනිබ්බානං	476
පභිතං රුජපුත්තෙහි	152
පරිසුරිකා කිලෙසෙහි	78
පස්ස සුදුරුමානතිං	333
පස්ස සුදුරු සත්ථාරං	332
පභාසාගං පබ්බජිතා	340
පාදෙ පක්ඛාලසිකාන	114
පාසාදිකාසි අගො	402
පිණ්ඩපානං වරිකාන	17
පිලකිතං විදංගෙනති	74
පිතිසුබ්බෙ ච කායං	174
පිනවට්ඨසතිකුසානා උගො	265
පුඤ්ඤං වත පසචි බහුං	111
පුණ්ණ පුරස්සු ධම්මෙහි	3
පුත්තකොපකතානං අච්චා	133
පුත්තො බුද්ධිස්ස දායාදෙ	63
පුබ්බෙතිව්භාසං ජානාමි	227
පුරිසො අභිකුසමාදග	49
පෙතාති ගොති පුත්තාති	312
පෙතො මිත්තසාරුපෙත	130

බ

බුභමබ්බු පුරෙ අයං	251, 290
බහුත්තං වත අත්ථාය	162
බහු වතකමාදනා	88
බහුසුත්තං ධම්මධරා	279, 280
බහුති පුත්තකතාති	314
බහුති දුක්ඛධම්මෙහි	36, 41

බ	ගාථාංකය
බාණ්ඩුකයා නිකුත්වීම	334
බාලා ගෙ දුටුකුණු	452
බුද්ධවිර නමොත්තරාදි	157
බුද්ධානං උපාංගේ	458

භ

භගවතී කොණ්ඨකවතෙ	617
භර්තව්‍යා සපුරිතා	214
භසාරා පුරාවිරා ගථා මණ්ඩ	257
භාවිතො මේ මග්ගො	222
භික්ඛාය ව විවරනතා	421
භික්ඛුනිං උපසංඝකමි	170
භික්ඛුනි උපසංඝපඤ්ඤා	100
භික්ඛුනි පුත දිසාන	124
භික්ඛුනි සිලසංඝාතා	196

ම

මග්ගකුටි බොසා ජානාසි	128
මත්තා වණ්ණන රුපෙන	72
මත්තාවිනිශා නගරේ	447
මධුරකුටි පවිනනි සංඛිකො	370
මග්ගං භි අකකුට්ඨවිජ්ජිකා	387
මං අපාකසා ගෙතු	507
මං එවං පුතත අවච්ඡි	414
මං කාසි පාපකං කමිමං	247
මාතා දුක්ඛිතා රොදනී	460
මාතාපිතු අභිවිද්ධිනි	432
මාතා පුතො පිතා භාතා	159
මං මේ කුණ්ඩි මහාවිර	293
මායං විග අග්ගතො කතං	393
මං පු තෙ වඩ්ඪි ලොකමි	204
මුත්තා ව නතො හං භික්ඛුනි	398
මුත්තො මුච්චිසු ගොගෙහි	3
මුසලානි ගගෙහින	117, 175
මොක්ඛමි විජ්ජමානෙ	505

ග

ගං තං ඉසිති පත්තබ්බං	60
ගත්තකං තුලිතා එසා	153
ගථා ඉදං නථා එතං	83
ගථාගුතං අමෙකකතා	96
ගථා හරිතාලෙන මකිතං	392
ගදි මේ වට්ඨනං කපිසාසි	375

ස ගාථාංකය

සඤ්ඤා ගාමා පකකමිනා	282
සඤ්ඤා මග්ගං න ජානාසි	127
සඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ ජිං භිතො	244
සඤ්ඤා සියං අපච්චිවෙකිතං	386
සං මග්ගං සාමිකසා	407
සංචි කාසිජනපදේ	25
සෙ ඉමේ සත්තබ්බොජ්ඣකා	21, 45
සෙ තෙව් වඩ්ඪි සංඛාරා	208
සො ව චුද්ධො දහරො වා	239
සො ජාතරූපං රජතං	341
සො නං විනිබ්බුජ්ජිතා	470

ර

රජජ්ජ අංණං ධනමිසාරිතං	463, 482
රණං තරිතා කාමොනං	359
රතනිතා පච්චිමේ යාමේ	180
රතනිතා පුරිමේ යාමේ	120, 178
රතනිතා මජ්ඣිමේ යාමේ	173
රාගං මානං අවිජ්ජකුටි	167
රාගකුටි අභං දෙකකුටි	24
රිකුටිතා පරමං අත්ථං	93
රුක්ඛවිජුපමා කාමො	489

ල

ලව්ඛිතො පුරෙ අංසි	291
ලුභකොසි පඬිකවිර	107
ලොභනං මදනං වෙතං	342

ව

වට්ඨනිවි මොවොරාසිතා	394
වට්ඨපඬිසසදිසොපමා උභො	263
වඩො බන්ධො පරිකෙලකො	344
වත්තා මග්ගසිති කාමො	349
වජ්ජනං දුභි වජ්ජාසි	307
වසිං සඬ්ඛාරකුටෙසු	134
වසිතා පුතානමිජ්ජෙති	221
වංසිකොච පුරගිකරණකො	253
වාලුමගගඛාසෙවිතා	372
විජුලං අත්තකුටි පානකුටි	272
විගුතං මනිකරතා	89
විගුසිතා ඉමං කාතං	73
විමලං සඬ්ඛිකතාච	378
විසායානං මාතාපිතුසි	515

ව	ගොට්ඨකා
විසායස්තො ගතො සො	425
විසාරදච්ඡා හණ්ඩ	207
වීරා වීරෙඝ්ඛි බිමෙඝ්ඛි	7
වොස්සුන නබ්බලමහං	440

ස

සකකංචි දෙවො නිදසා	181
සඛ්ඛාපෙ පරතො දිසවි	101
සඛ්ඛාචං නිකඛිපිනින	21
සභාං නුභ ගමිසුනාති	241
සච්චාති අමිම බුද්ධවර	453
සච්චතං පටිලභාන	136
සචෙ ඉමො හදිසො	243
සචෙ පුත්තං සිංහලානං	303
සචෙ සායසි දුක්ඛසා	288
සඤ්ඤාප්පාති එතාති	166
සඤ්ඤාකම්මවිච්චි පුත්තමජ්ඣා	262
සඤ්ඤාකම්මවිච්චි ච නාසිකා	258
සඤ්ඤානුපුරපුරිණ්ණමඤ්ඤා	268
සඤ්ඤාමුද්දිකපුරිණ්ණමඤ්ඤා	264
සත්තරතනාති විසෙසග්ග	486
සත්තාහ ජාතකං මං	436
සත්ථපුත්තපමා කාමො 88, 141, 234, 490	
සත්තං සහසානපි බුත්තකානං	231
සත්ති උපට්ඨපෙච්චාන	182
සත්තිමිති චකුමිති	189
සඤ්ඤා පටිමජ්ඣාන	8, 9, 92
සඤ්ඤා විසතා නන්දි	59, 62, 142, 188, 195, 203, 235
සඤ්ඤාකම්මං පටිඤ්ඤානං	168
සඤ්ඤා කාමො සමුච්චිනා	47
සඤ්ඤා ගවො සමුච්චිනා	91
සඤ්ඤා මෙ අංගවො භිණ්ණ	209
සඤ්ඤා සොගා සමුච්චිනා	76
සඤ්ඤා සොකා සමුච්චිනා	138
සමිණ්ණාති ගොති නිම	271
සගමෙව භිදනං සාධකාමි	411
සර කට්ඨවිච්චිනො	501
සර කාණ්ඩවර්ථ	499
සර චතුරොදධි උපනිතා	496
සර කිණ්ඩවර්ධකාපලාසං	498
සර රූපං ථෙණ්ඩිකොපමිසා	500
සත්තං සත්තං ව	406
සාකුන්ධිකොච සකුණි	299
සා ව කභිං සමාපනා	480
සා ව මනසිකරොති	481

ස

ගොට්ඨකා

සා ව මං අනුකම්පාය	125
සා වෙච්චං හණ්ඩ පිතරං	478
සායස් අබ්බුලාසලාහං	53, 132
සායස් එතෙන හතෙන	32
සායස් පිණ්ඩං චරිනින	75
සායස් සඤ්ඤාති බාදිනි	313
සා හිතවුතිං උපගඤ්ඤි	43
සා මෙ බම්මමදෙසෙසි	103
සායං භුජිසා අනණ්ණ	363
සායං එතදිසං කනි	358
සායං දිසවින සමුද්ධං	154
සායං නිසාරණ ඤාති	315
සායං පුත්තං පිතරඤ්ච	98
සායං පුත්තසා සාමිකා	388
සිකඛිමානා අගං සන්ති	99
සිකඛිමානාය මෙ අගො	329
සිලවති විත්තකථා	448
සුක්ඛා සුඤ්ඤාති බිමෙඝ්ඛි	56
සුඛං නිමං වුජ්ඣිකෙ සෙති	10
සුඛං සුපාති ථෙරිකෙ	1
සුඛං හි වසිති මුත්තො	205
සුඤ්ඤානසාතිමිත්තසා	46
සුච්චා ව බො මහෙසිසා	149
සුඛොතරජපච්ඡදං සුභං	377
සුපුප්පිතසං උපගමි පාදපං	230
සුමුත්තං මං මඤ්ඤාමොනා	293
සුමුත්තා සාධු සුමුත්තාමිති	11
සුමුත්තානෙ සුමුත්තානෙ	23
සොගා මිලොකසිනින	116
සො අගච්චි ගමිසාමි	319
සොචනති පාසකම්ම	451
සො තෙ ඉජ්ඣිකා සභිකසො	328
සොපි විසිනි පක්ඛම්ම	422
සො මාතරඤ්ච පිතරඤ්ච	413
සො මෙ බම්මමදෙසෙසි	155
සොසා බම්මමදෙසෙසි	320
සොහං කතො චරිනි	435, 437, 439, 441
සොහං පටිනපභිතතො	212
සො හෙතු සො පහවො	520

හ

හත්ති ගමිසං මඤ්ඤානුඤ්ඤා	326, 327
හන්ද සො දති හද්දතො	304
හරිචන්දනලිත්තබ්බි	298
හිනිසා සරෙ පටිමජ්ඣා	18
හිනිසාහං ඤාතිගණං	339

II

සංඝරාජානාමානුකම්මනිකා

අ	පිට්ඨකය	ආ	පිට්ඨකය
අඤ්ඤානරා	ථෙරි 2, 24	ඒවකමනිකාසුභා ථෙරි	80
අභිකාසි	" 12	ඡෙත්තා	" 10
අභිකාසන	රාජා 98, 102	ක	
අනොපමා	ථෙරි 40	කිසා	ථෙරි 4
අනගමායා	" 14	කිංසම්මතා	" 34
අනගා	" 14	ද	
අතිරූපනඤ්ඤා	" 10	දනතිකා	ථෙරි 18
අමිපාලි	" 60	ධ	
ඉ		ධම්මදිකා	ථෙරි 6
ඉසිදසි	ථෙරි 86	ධම්මා	" 8
උ		ධරා	" 4
උතතමා	ථෙරි 16	ක	
උතතමා (අපරා)	" 16	කඤ්ඤානරා	ථෙරි 28
උතතරා	" 8, 44	ප	
උපවාලා	" 46	පඤ්ඤාසම්මතා	ථෙරි 36
උපසමා	" 6	පට්ඨාපාරා	" 42
උපසමා	" 54	පුණ්ණා	" 2, 56
උපසමා	" 18	ක	
උපසමා	" 18	කඤ්ඤාපිලානි	ථෙරි 22
උපසමා	" 18	කඤ්ඤානිලකෙතා	" 32
උපසමා	" 18	කඤ්ඤා	" 6
උපසමා	" 18	ම	
උපසමා	" 18	මනනාමානි	නගර 96
උපසමා	" 18	මනනාමානි	ථෙරි 40
උපසමා	" 18	මනනා	" 4
උපසමා	" 18	මනනාකාලි	" 28
උපසමා	" 18	මනනා	" 2, 6
උපසමා	" 18	මනනා	" 12
උපසමා	" 18	මනනා	" 12
උපසමා	" 18	ර	
උපසමා	" 18	රොහිණි	ථෙරි 64

ව	පිටිවිකා	ස	පිටිවිකා
විකිකා	පේරි 50	සිසුපලා	පේරි 48
වාරණවි	නගර 98	සිහ:	,, 26
වංකට්ඨ:	පේරි 36	සුකක:	,, 18
විජය:	,, 42	සුජය:	,, 38
විමල:	,, 24	සුජරි	,, 70
විස,ඩ:	,, 6	සුජරිහසු	,, 26
විර:	,, 4	සුහ: කම්මරසිත:	,, 74
ස		සුමිත:	,, 8
සතුල:	පේරි 30	සුමිත: බුහිපබ්බරිත:,	8
සවස:	,, 8	සුමෙධ:	,, 96
සාම:	,, 14, 16	සෙල:	,, 20
සිකිවාරසුදු	වහ 92	සොණ:	,, 30
		සොමි:	,, 20

III

විග්‍රහපදානුකූලකමණිකා

අ	පිටපිඛකං	උ	පිටපිඛකං
අකමමකාමී:	64	උපවිචයා:	4
අච්ඡරා:	80	උපවිචගුං:	4
අච්ඡරාසංඛ්‍යානුමානං:	24	උපවිජ්ඣා:	52
අධිකා:	28	උපසංකතා:	2
අතුලියං:	48	උඛිකා:	86
අදුරාගතං:	74	උච්ඡාය:	88
අධිකුට්ඨකා:	20, 38, 54	උලපතා:	76
අනගාරිකං:	28, 30, 34, 36, 38	උලාරා:	50
අනන්තං:	2		
අනුලසා:	64	උ	
අතිමිත්තං:	10	උකුණවිත්තං:	64
අනෙකච්ඡාදිගංසාරා:	42	උච්චමම:	36
අනෙජා:	50		
අපරාධිතං:	80	උ	
අපුරුෂ්ඨකමෙවිතං:	48	උච්චිතභාරා:	52
අපාරිජුකාලො:	70	උරඛිකා:	56
අපාරිච්ඡාදිකං:	18		
අඛිකා:	8	ක	
අඛිකාකලා:	36	කතාකලා:	52
අච්ඡාදි:	6	කපණිකා:	52
අභිකං:	98	කමමකාමී:	64
අභිකාමිකා:	84	කලාණ්ණමිත්තං:	52
අභිකාද්දා:	74	කාලකා:	60
අභිකාකං:	88	කිලදණ්ණිකා:	62
අරාධිකා:	4	කුමමකං:	2
අච්චිකා:	80	කුමමකං:	56
අභිකාකම:	54	කොච්ඡං:	88
අභිකාකම:	48		
ඉ		උ	
ඉච්ඡාමො:	52	උභ්‍යාසිකා:	4
		උච්චිකංසාරං:	60
උ		උභ්‍යාසිකා:	36
උභ්‍යාසිකාරා:	60	උභ්‍යාසිකා:	52
උභ්‍යාසිකා:	42		
උභ්‍යාසිකාපිණිකා:	72, 76	උ	
උදකමිකං:	28	උභ්‍යාසිකං:	72
උදකමිකං:	6		
උදකමිකං:	6	උ	
උදකමිකං:	6	උභ්‍යාසිකං:	90
උදකමිකං:	60		

ව	පිටපිගණක	ප	පිටපිගණක
වක්කුමැති	46	පඩිකඩරි	32
වක්කුමිඩා	84	පණණරකොට්ඨ	2
වතුමාංග	68	පත්තලිමිකුල	60
වොලොන	2	පදකම්ණ	68
ජ		පරිනිවසිතමේතූන	86
ජුරිකා	68	පලිපා	66
ජ		පාටලීපාලිකා	62
ජනමාරකං	52	පාලිත, රිතපක්කං	12
ජාතිකංකාරො	40	පාලිවතෙ	98, 102
ඣ		පාසලෙකි	44
ඣණකකුමො	14, 16	පිණ්ණකං	2
භාතො	92	පිලාකාති	84
භිද්ධා	44	පිලකොලිකා	84
භිබ්බිතාරම්	16	පුඤ්ඤකෙතකං	66
භෙවිජ්ජො	22	පුණ්ණපත්තං	72
ඤ		පුත්තදුරාති	44
ඤ්ඤිණං	68	පුත්තමහවො	10
ඤ්ඤා	86	පුත්තො	66, 84
ඤ්ඤිමාලිකා	68	පොතතිං	90
ඤ්ඤාදො	22	ඨ	
ඤ්ඤා පිලාකාති	84	ඨසිකො	40
ඤ්ඤිමාලිකා	44	ඨසොති	4
ඤ්ඤිමාලිකා	64	ඨ	
ඤ්ඤිමාලිකා	20	ඨසුත්තං	64
ඤ්ඤා	48	ඨසුතිර	40
ඤ්ඤා පිලාකාති	20	ඨසුතිමාලිකා	56
ඤ්ඤා පිලාකාති	92	ඨසුතිමො	66
ඨ		ඨ	
ඨමමථිවිකො	64, 66	ඨවිතං	98
ඨමමධරං	64	ඨවිතොති	6
ඨත්තකො	80	ඨසකං	98
ඨ		ඨාවිතිකුමා	4
ඨාසකකො	58	ඨිදුරො	14
ඨාසාකුලා	66	ඨෙදනවිමෙම	82
ඨාසාපටිං	70	ඨ	
ඨාලවිකො	92	ඨවිවුකො	6
		ඨවිවුකාසිති	22
		ඨත්තකාසිති	64
		ඨරිකාකො	90
		ඨතාලිති	66
		ඨතමකිකා	56

